Ο ΗΛΙΟΣ

Εβδομαδιαία Παιδική Επιθεώρησις

558

Υποβρύχιος στόχος αεροπλάνου ὅπως ἐπισημαίνεται εἰς τὸ φάντασμ τοῦ.

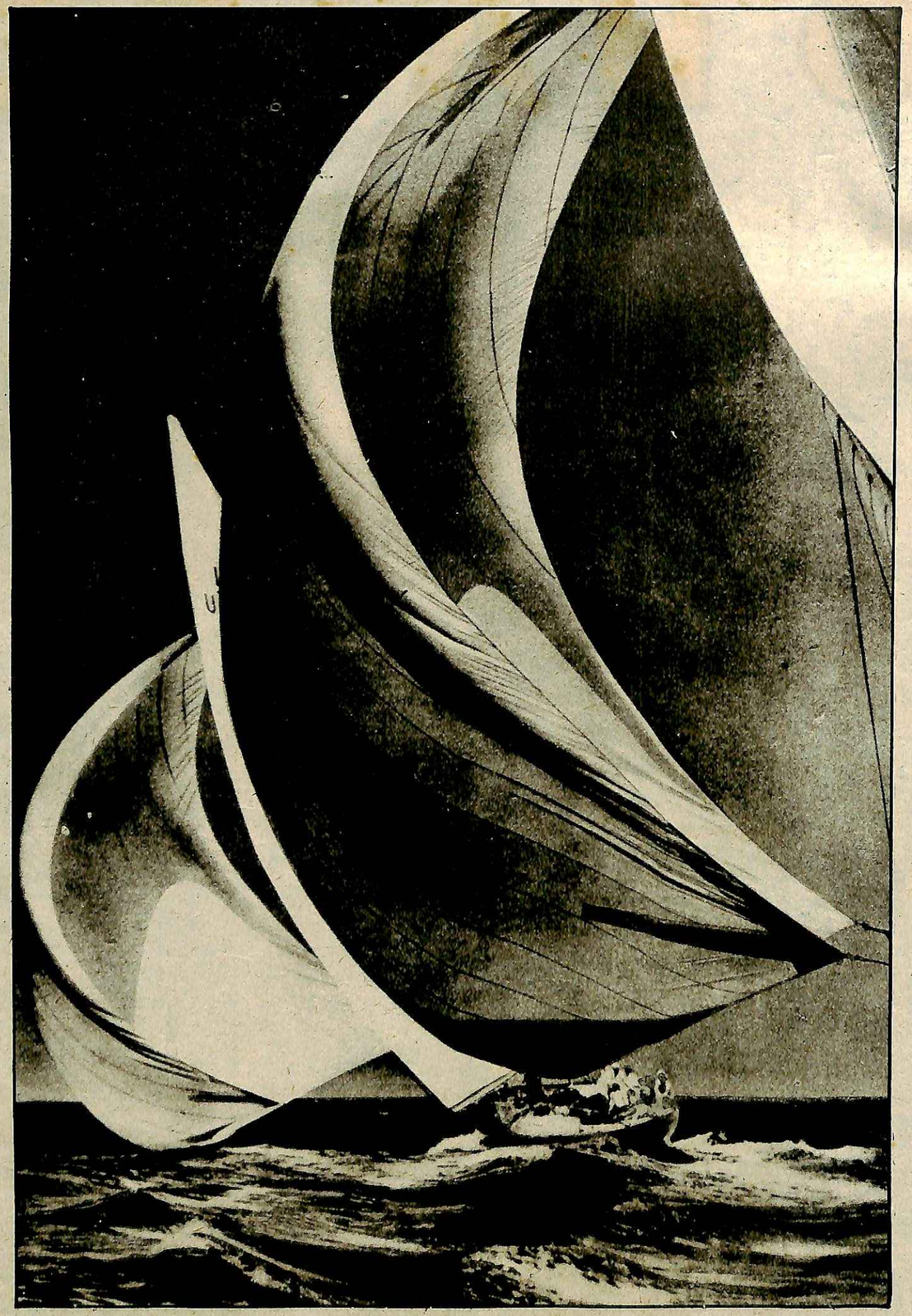

Ἱστιοπλοΐα εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν.

ΑΠΟ ΤΗΣ 1ης ΙΟΥΝΙΟΥ ΟΙ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ «ΛΕΞΙΚΟΥ»
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΣ 130 ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΚΑΣΤΟΣ (ΑΔΕΤΟΙ)

ΑΘΗΝΑΙ, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 1955.

Ἑβδομαδιαία
ΟΗΛΙΟΣ
Ἑλληνικὴ παιδικὴ Ἐπιθεώρησις

Ἀριθμὸς τεύχους 558 Ἔτος 14ον Τόμος 27ος

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 29. Τηλέφ. 31636—31305
Τιμὴ τεύχους δρχ 6 (νέαι). Πώλησις διὰ τὴν Αἴγυπτον γρόσια 10. Διὰ τὴν Κύπρον 18.

Ἱδρυτὴς: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΠΑΣΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰς τὸ παρὸν τεῦχος τοῦ «ΗΛΙΟΥ» ἐκτὸς τῆς ἄλλης ποικίλης ὕλης, δημοσιεύονται καὶ τὰ ἑξῆς ἄρθρα:

ΣΤΕΦ. Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἡ Βαλερία Μεσσαλίνα. — Ἡ ἔκφυλος αὐτοκράτειρα, ἡ ὁποία ἐπλήρωσε διὰ τῆς ζωῆς της τὴν φιληδονίαν της!» (Σελὶς 319).

Ι. Π. ΕΒΟΥ: «Μὴ κουράζετε τὴν καρδιά σας. — Ὁ συνεχὴς μόχθος βλάπτει» (Σελὶς 295).

Σ. ΓΚΟΛΟΝ: «Ἡ σαρκοφάγος στρατιά. — Ἔθιμα πρωτογόνων λαῶν» (Σελὶς 292).

Λ. ΣΑΝΤΟΜΑΟΥΡΟ: «Αἱ ἠλεκτρικαὶ ἐκκενώσεις τῆς ἀτμοσφαίρας. — Ὅταν ὁ ὑψιβρεμέτης Ζεὺς θυμώνῃ» (Σελὶς 287).

Α. ΓΚΡΑΛ: «Ἐξωτικὰ φυτὰ καὶ οἰνοπνευματώδη ποτά. — Προϊαιωνία ἐφεύρεσις τῆς ἀνθρωπότητος» (Σελὶς 308).

Μ. ΛΑΜΙΑ: «Ἡ πανωλεθρία τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος. — Ἐν νέον φάρμακον» (Σελὶς 294).

Α. ΜΑΣΑΝΡ: «Ἡ μεσοαστρικὴ ὕλη. — Κοσμογονικὰ προβλήματα» (Σελὶς 283).

«Ὁ ἀναρίθμητος κόσμος τῶν ἐντόμων. — Ἡ ἰσορροπία μεταξὺ τῶν διαφόρων ζωϊκῶν μορφῶν» (Σελὶς 305).

«Ὁ Βόρειος Πόλος θερμαίνεται. — Ἡ βαθμιαία ἀνύψωσις τῆς θερμοκρασίας του» (Σελὶς 314).

«Οἱ ἀσιατικοὶ ρινόκεροι. — Τὰ ζῶα ποὺ κινδυνεύουν νὰ ἐξαφανισθοῦν» (Σελὶς 311).

«Πῶς γίνεται ἡ ἐξερεύνησις τῶν βυθῶν. — Αἱ τελευταῖαι πρόοδοι τῶν μέσων καταδύσεως» (Σελὶς 290).

«Ἡ μεταρρύθμισις τοῦ ἡμερολογίου. — Ἕνα παλαιὸν ἄλυτον πρόβλημα» (Σελὶς 277).

«Αἱ ἰαματικαὶ πηγαί. — Ἐπίκαιρα θέματα» (Σελὶς 297).

«Ἡ σελὶς τῶν πρακτικῶν γνώσεων» (Σελὶς 288).

«Ὁ ἰατρὸς τῆς οἰκογενείας» (Σελὶς 293).

«Τὰ σπαράγγια. — Τὸ ἐκλεκτὸν λαχανικὸν τῆς ἐποχῆς» (Σελὶς 301).

Ἡ ἔγχρωμος εἰκὼν τοῦ ἐμπροσθοφύλλου μας δεικνύει πῶς ἐπισημαίνεται εἰς τὸ ραντὰρ ἑνὸς ἀεροπλάνου ὁ ὑποθρύχιος στόχος του.

ΕΙΔΙΚΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ
ΤΟΥ «ΛΕΞΙΚΟΥ»
ΘΑ ΕΚΔΩΣΗ ΜΕΤ' ΟΛΙΓΟΝ
Ο «ΗΛΙΟΣ»

Συνεπληρώθη ἤδη ἡ ἔκδοσις τοῦ «Μεγάλου Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ» τοῦ «ΗΛΙΟΥ». Ὅπως εἶχε προκαθορισθῆ, ἐξεδόθησαν 18 τομοι ἐκ 1000 περίπου σελίδων ἑκαστος, καὶ ἤδη ἐτερματίσθη ἡ ἔκδοσις καὶ τοῦ «Ἐπιτραπεζίου Ἐγκυκλοπαιδικοῦ καὶ Ὀρθογραφικοῦ Λεξικοῦ». Τοιουτοτρόπως τὸ ἔργον ὁλοκληρωμένον εἶναι πλέον εἰς τὴν διάθεσιν των φιλαναγνώστων.

Ἐπειδὴ ὅμως ὑπάρχουν εἰδικὰ καὶ γενικὰ θέματα τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, τὰ ὁποῖα, λόγῳ τοῦ περιωρισμένου χώρου τοῦ «Λεξικοῦ», δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθοῦν κατὰ τρόπον λεπτομερέστερον καὶ εὐρύτερον, καὶ τὰ ὁποῖα ἀναμφισβητήτως εἶναι μεγίστου ἐνδιαφέροντος, διότι συμπληρώνουν τὴν γνῶσιν παντὸς φιλομαθοῦς ἀνθρώπου, ὁ «ΗΛΙΟΣ» θὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐκδίδῃ μετ' ὀλίγον καὶ εἰδικὰ συμπληρώματα τοῦ «Λεξικοῦ». Ἄλλως τε εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν δύναται κανεὶς νὰ ἀνεύρῃ καὶ νὰ ἀναγνώσῃ τὰ θέματα αὐτά, πρῶτον διότι τὰ πρὸ τοῦ «Λεξικοῦ» τοῦ «ΗΛΙΟΥ» ἐκδοθέντα Λεξικὰ δὲν ἐξέδωσαν εἰδικὰ συμπληρώματα καὶ δεύτερον διότι αἱ τελευταῖαι διαπιστώσεις καὶ ἀνακαλύψεις τῆς Ἐπιστήμης ἀνέτρεψαν κυριολεκτικῶς τὰς γνώσεις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπὶ πλέον εἰδικαὶ διαπιστώσεις καὶ κατακτήσεις τῆς Ἐπιστήμης ἦσαν ἄγνωστοι πρό τινος χρόνου, καὶ ἐσχάτως μόνον περιελήφθησαν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν κτῆμα ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ «ΗΛΙΟΣ», ἐνδιαφερόμενος νὰ καταστήσῃ τὸ τεράστιον πνευματικὸν ἔργον ποὺ ἐξέδωκεν, ἀρτιώτερον καὶ πληρέστερον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, καὶ συγχρόνως προτιθέμενος νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν τελευταίων κατακτήσεων, ἀνακαλύψεων καὶ διαπιστώσεων τῆς Ἐπιστήμης, ἀπεφάσισε, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ τοῦ «Ἐπιτραπεζίου Ἐγκυκλοπαιδικοῦ καὶ Ὀρθογραφικοῦ Λεξικοῦ» νὰ ἐκδώσῃ εἰς ἑβδομαδιαίας καὶ πλουσίως εἰκονογραφημένα φυλλάδια τὰ ἀπαραίτητα εἰδικὰ συμπληρώματα τοῦ ἔργου, τὰ ὁποῖα ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀποτελέσουν 4 τόμους εἰς τὸ μέγεθος τοῦ «Μεγάλου Λεξικοῦ».

Σημειωτέον ὅτι τὰ φυλλάδια αὐτὰ θὰ ἐκδίδωνται ὅπως ἐξεδίδοντο καὶ τὰ τεύχη τοῦ «Λεξικοῦ», ἤτοι ταυτοχρόνως μὲ τὸ τεῦχος τοῦ «ΗΛΙΟΥ», καὶ οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ ἀποκτήσουν καὶ τοὺς τέσσαρας αὐτοὺς τόμους χωρὶς καμμίαν ἄλλην ἐπιβάρυνσιν.

Περισσοτέρας λεπτομερείας περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς μορφῆς τῶν εἰδικῶν αὐτῶν συμπληρωμάτων τοῦ «Λεξικοῦ» θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς προσεχῆ τεύχη τοῦ «ΗΛΙΟΥ».

Πάντως πληροφοροῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας ὅτι τὰ εἰδικὰ συμπληρώματα τοῦ «Λεξικοῦ» θὰ ἀποτελέσουν τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἐκδοτικῆς προσπαθείας τοῦ «ΗΛΙΟΥ», διότι ὡς περιεχόμενον θὰ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Η ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐτερματίσθη ἡ ἔκδοσις καὶ τοῦ «Ἐπιτραπεζίου Λεξικοῦ» καὶ οἱ ἀναγνῶσται μας δύνανται προσκομίζοντες τὰ τεύχη του εἰς τὰ γραφεῖα μας, νὰ τὸ δέσουν εἰς ἕνα τόμον δεομενοδέτον καταβάλλοντες 60 δραχμὰς ΜΟΝΟΝ διὰ βιβλιοδεσίαν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΔΙΑ ΤΟ «ΛΕΞΙΚΟΝ»

Ἐπίσης ὁ «ΗΛΙΟΣ», θέλων νὰ διευκολύνῃ τοὺς ἀναγνώστας του διὰ τὴν καλὴν συντήρησιν τῶν τόμων τοῦ «Λεξικοῦ», θὰ ἔχῃ μετ' ὀλίγον ἑτοιμάσει ἀναλόγους βιβλιοθήκας διὰ τὸ «Λεξικόν», αἵτινες θὰ περιλαμβάνουν καὶ τοὺς τέσσαρας τόμους τῶν συμπληρωμάτων τοῦ ὅλου ἔργου. Οἱ ἀναγνῶσται μας συνεπῶς ποὺ θέλουν νὰ ἀγοράσουν βιβλιοθήκην διὰ τὸ «Λεξικόν», ἂς ἀναμείνουν ἐπί τινα χρόνον διὰ νὰ ἀγοράσουν τὴν κατάλληλον βιβλιοθήκην ποὺ ἑτοιμάζει ὁ «ΗΛΙΟΣ» καὶ ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ τοὺς στοιχίσῃ πολὺ εὐθηνότερα, ἐὰν ἠγόραζον ταύτην ἀπὸ ὁπουδήποτε.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Κ. Φωτοπουλου
ΗΜΕΡΟΜ. 15-7-83
ΑΡΙΘ. 33089

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΟΣ

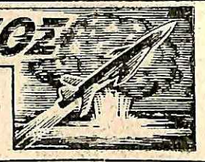

Αἱ νέαι ἐφευρέσεις καὶ αἱ τελευταῖαι τεχνικαὶ πρόοδοι

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟΝ

Ἠλεκτρονικὸν τηλεσκόπιον κατασκευασθὲν ἐσχάτως εἰς Παρισίους, θὰ διευκολύνῃ εἰς βαθμὸν ἀξιοσημείωτον τὰς ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις. Οἱ ἐπιστήμονες διὰ εὑρεθοῦν, χάρις εἰς αὐτό, δέκα φορὰς πλησιέστερον πρὸς τοὺς ἀστέρας, αἱ δὲ φωτογραφίαι τοῦ οὐρανοῦ, αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται σήμερον εἰς ἓξ ἢ ὀκτὼ ὥρας, θὰ ἐπιτυχάνωνται τοῦ λοιποῦ ἐντὸς τεσσάρων λεπτῶν. Οἱ ἐφευρέται τῆς συσκευῆς αὐτῆς, Ἀντρὲ Λαλλεμὰν τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων καὶ Μωρὶς Ντυσσέν, εἰδικὸς εἰς τὰ ἠλεκτρονικά, εἰργάσθησαν διὰ τὴν κατασκευήν της ἀπὸ κοινοῦ ἐπὶ ἕνδεκα ὁλόκληρα ἔτη. Ἡ συσκευὴ θὰ ἐγκατασταθῇ προσεχῶς εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Σαὶν Μισὲλ ντὲ Προβάνς, εἰς τὰς Κάτω Ἄλπεις. Ἡ περιοχὴ αὐτὴ εἶναι πολὺ πλέον εὐνοϊκὴ δι' ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις ἀπὸ τὴν παρισινὴν λεκάνην, ὅπου μεγάλοι σχηματισμοὶ νεφῶν σκιάζουν συχνὰ τὸν οὐρανόν, καθιστῶντες τὸ ἔργον τῶν ἀστρονόμων δυσχερέστατον.

Εἰς Σαὶν Μισέλ, ἡ ἠλεκτρονικὴ συσκευὴ θὰ προσαρμοσθῇ εἰς ἕνα τηλεσκόπιον πολὺ ὀλιγώτερον ἰσχυρὸν ἀπὸ μερικὰ περίφημα ὄργανα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Καὶ ἐν τούτοις, ἐφωδιασμένον μὲ τὴν διάταξιν τῶν Λαλλεμὰν καὶ Ντυσσέν, τὸ τηλεσκόπιον τοῦ Σαὶν Μισὲλ, θὰ ἠμπορέσῃ, ὡς φαίνεται, ὄχι μόνον νὰ φθάσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερβῇ τὴν ἰσχὺν τῆς γιγαντιαίας συσκευῆς, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοῦν οἱ ἐρευνητοὶ ὄρους Πάλομαρ εἰς Καλιφορνίαν.

ΠΟΛΥΓΡΑΦΟΣ ΝΕΟΥ ΤΥΠΟΥ

Μία γνωστὴ ἀγγλικὴ ἑταιρία, ἡ ὁποία εἰδικεύεται εἰς τοὺς πολυγράφους, ἐφεῦρε καὶ κατεσκεύασε μίαν συσκευὴν ποὺ θὰ φέρῃ ἐπανάστασιν εἰς τὰς πολυγραφήσεις. Ἡ συσκευὴ αὐτὴ ἀναπαράγει γραπτὰ καὶ τυπωμένα κείμενα, φωτογραφίας καὶ σχέδια ἀπὸ τὸ πρωτότυπο ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, διότι συνδυάζει φωτογραφικὰς καὶ πολυγραφικὰς μεθόδους. Ἡ συσκευὴ μεταφέρει φωτογραφικῶς ἀπ' εὐθείας τὴν εἰκόνα ἀπὸ τὸ πρωτότυπο εἰς μίαν μεμβράνην. Τὸ μυστικὸν τῆς τελειοτητός της εἶναι ἡ μέθοδος, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ εἰκόνα μεγεθύνεται ἢ περιστέλλεται, ἀναλόγως τῆς ἐπιθυμίας τοῦ χειριστοῦ. Ἕνεκα αὐτῆς της τῆς ἱκανότητος, ἡ συσκευὴ μπορεῖ νὰ περιορίσῃ μεγάλας σελίδας μὲ ἀριθμοὺς εἰς μικρὸν χῶρον, ἢ νὰ μεγεθύνῃ μὲ καθαρὰ γράμματα ἢ ἀριθμοὺς κείμενα μὲ μικρὰ στοιχεῖα. Μόλις ληφθῇ ἡ εἰκών, ἡ φωτογραφικὴ μεμβράνη μπορεῖ νὰ ἐμφανισθῇ καὶ κατόπιν νὰ γίνῃ ἡ πολυγράφησις ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν.

ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟΝ ΑΚΤΙΝΩΝ Χ

Τὸ Ἐργαστήριον Κάβεντις τοῦ Καίμπριτζ ἐφεῦρεν ἕνα νέον εἶδος μηχανήματος ἀκτίνων Χ, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ μποροῦμε νὰ παρατηροῦμε τί λαμβάνει χώρον ἐντὸς βιολογικῶν δειγμάτων ὑπὸ 500πλασίαν μεγέθυνσιν καὶ εἰς τρεῖς διαστάσεις. Τοῦτο, ἐκτὸς τῆς ὀξίας του διὰ τὰς βιολογικὰς ἐρεύνας, θὰ εὕρῃ ποικίλας ἐφαρμογὰς καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν.

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΩΣΕΩΣ ΣΤΑΤΙΚΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Ἐφευρέθη τελευταῖος ἕνα ὄργανον σχετικὸν μὲ τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν ἠλεκτρονικήν, τὸ ὁποῖον προορίζεται διὰ νὰ ἐξουδετερώνῃ τὸν στατικὸν ἠλεκτρισμόν, ὅπως π.χ. εἰς τὰ χειρουργεῖα τῶν νοσοκομείων. Ἤτο γνωστὸν ἀπὸ τινος χρόνου, ὅτι ὁ στατικὸς ἠλεκτρισμὸς μπορεῖ νὰ διοχετευθῇ ἀσφαλῶς εἰς τὴν γῆν ἐὰν «ἰοντισωμεν» μίαν δίοδον ὁδηγοῦσαν ἀπὸ τὴν ατμόσφαιραν εἰς τὸ πάτωμα. Τὸ πρόβλημα ἦτο νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο μὲ ἀσφάλειαν καὶ ἀκρίβειαν. Μία βρεττανικὴ ἑταιρία κατεσκεύασε συσκευὴν ποὺ δυοιάζει μὲ τὰ μηχανήματα στεγνώματος μαλλιῶν (σεσουὰρ) τῶν κουρείων, καὶ παράγει ἕνα ρεῦμα ἰοντισμένου ἀέρος. Ὁ ἰοντισμὸς πραγματοποιεῖται διὰ τῆς διοχετεύσεως του ἀέρος μεσῳ μιᾶς πηγῆς ραδιενεργοῦ ἰσοτόπου. Καμμία ἀπὸ τὰς ἐνεργοὺς ἀκτινοβολίας δὲν διαφεύγει: μόνον δὲ ὁ ἰοντισμένος ἀὴρ μπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ. Τὸ ἐν λόγῳ ρεῦμα ἀέρος κατευθύνεται πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα ποὺ πιθανὸν νὰ ὑπάρχῃ στατικὸς ἠλεκτρισμὸς διὰ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς πρὸς τὴν γῆν. Μὲ τὸ νέον ὄργανον δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἀνάγκη νὰ λαμβάνωνται προφυλάξεις διὰ τὴν πρόληψιν ἐκρήξεων ἐντὸς τῶν χειρουργείων.

*

Η ΥΔΡΟΓΟΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς τῆς Μόσχας ἀπεκάλυψεν ὅτι Ρῶσοι ἐπιστήμονες καταβάλλουν προσπαθείας διὰ νὰ δαμάσουν τὴν τεραστίαν ἐνέργειαν τῆς βόμβας ὑδρογόνου, προκειμένου νὰ χρησιμοποιήσουν ταύτην διὰ βιομηχανικοὺς καὶ ἐν γένει εἰρηνικοὺς σκοπούς. Κατὰ τὸν ραδιοσταθμον, ἐὰν ἡ ὑδρογονικὴ ἐνέργεια μετατραπῇ εἰς ὑδρογονικὰς στήλας κατὰ τὸ πρότυπον τῶν σημερινῶν ἀτομικῶν στηλῶν, θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησίς της εἰς τὴν διάνοιξιν τεραστίων ὑπογείων σταθῶν διὰ τὴν ἐξόρυξιν μεταλλευμάτων, τὴν κατασκευὴν καναλίων, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν πελωρίων φραγμάτων. Ἐὰν ἡ ἐνέργεια αὕτη βαμασθῇ καὶ διατεθῇ εἰς εἰρηνικοὺς σκοπούς, ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐπὶ τῆς γῆς θὰ μεταβληθῇ ριζικῶς.

⁂ Ὁ ἀτομικὸς ἐπιστήμων Ποκρόφσκυ, ἐτόνισεν ὅτι οἱ συνάδελφοί του καταγίνονται τὴν στιγμὴν αὐτὴν μὲ τὴν ἀνακάλυψιν τρόπων διὰ τὴν χρῆσιν τῆς ἐνεργείας τοῦ βαρέος ὑδρογόνου καὶ μερικῶν ἄλλων παρεμφερῶν στοιχείων, ὄχι μόνον ὑπὸ μορφὴν ἐκρήξεως, ἀλλὰ καὶ διαφόρων ἄλλων εὐμεταβλήτων σχηματισμῶν, ἱκανῶν νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν γεωργίαν. Ἡ ὑδρογονικὴ ἐνέργεια, ἀνέφερεν ὁ ἐν λόγῳ ἐπιστήμων, θὰ καταστήσῃ πραγματικότητα τὴν διαπλανητικὴν ἐπικοινωνίαν ποὺ σήμερον θεωρεῖται ὡς τὸ «ὄνειρον τοῦ μέλλοντος».

Οἱ εἰδικοὶ τῆς Οὐάσιγκτων ἐπὶ τῶν πυρηνικῶν ζητημάτων, ἐδήλωσαν ὅτι ἡ μεγαλυτέρα δυσκολία ἐπὶ τοῦ προκειμένου παρουσιάζεται εἰς τὴν «ἀνάπλεξιν» τῶν στοιχείων ἀπὸ τὰ ὁποῖα συντίθεται ἡ ὑδρογονοβόμβα.

ΣΥΣΚΕΥΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΝ

Οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν ἀκτῖνας Χ διὰ τὴν θεραπειαν τοῦ καρκινου, ἀντιμετωπίζουν μίαν ἰδιάζουσαν δυσκολίαν: φαίνεται ὅτι αἱ ἀκτῖνες Χ ἀπορροφῶνται καὶ ἐκτρέπονται τῆς κατευθύνσεώς των ἕνεκα τῶν ὀστῶν καὶ τῶν κοιλοτήτων ἀέρος τοῦ σώματος. Τοῦτο σημαίνει ὅτι συχνὰ εἶναι δύσκολον νὰ συγκεντρώσῃ κανεὶς ἀκριβῶς τὰς ἀκτινοβολίας ἐπὶ τοῦ καρκινογενοῦς ὄγκου, καὶ εἰς τὴν χειροτέραν περίπτωσιν, ὅτι μπορεῖ νὰ καταστραφοῦν καὶ οἱ εὑρισκόμενοι πλησίον τοῦ κακοήθους ὄγκου ὑγιεῖς ἱστοί. Κατόπιν ἐρευνῶν εὑρέθη καὶ ἐξετέθη τελευταίως εἰς τὴν ἐτησίαν Ἐπιστημονικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Λονδίνου τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἀκτινοθεραπεία γίνεται κατὰ τρόπον ἀκριβέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον. Τὸ ἐν λόγῳ ἔκθεμα ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἕνα ὑάλινον δοχεῖον μὲ σωλῆνας καὶ ἕνα δοκιμαστικὸν σωλῆνα. Μὲ τὴν ἁπλῆν αὐτὴν συσκευὴν οἱ ἐπιστήμονες τοῦ Ἰνστιτούτου Ἀντικαρκινικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Βασιλικοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Νοσοκομείου τοῦ Λονδίνου, ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἀντίδρασις τῶν ἀκτίνων Χ εἰς τὰ ὑγρά, τους μεταλλίνους σωλῆνας καὶ εἰς ἄλλας ὑδρίας ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὴν ἀντίδρασιν τῶν ἀκτίνων ἐπὶ τῶν ὀστῶν τοῦ ζῶντος ὀργανισμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν χώρων τοῦ σώματος τῶν πληρωμένων μὲ ἀέρα.

*

ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΜΕΤΡΗΤΗΣ ΑΙΜΟΣΦΑΙΡΙΩΝ

Εἰς τὴν Ἐπιστημονικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Λονδίνου ὑπῆρχε μέγας ἀριθμὸς νέων ἐπιστημονικῶν συσκευῶν, αἱ ὁποῖαι μόλις ἔχουν διέλθει ἀπὸ τὸ ἐργαστηριακὸν στάδιον. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ ἕνας αὐτόματος μετρητὴς αἱμοσφαιρίων. Ἡ ἀξία ὅμως τῆς συσκευῆς αὐτῆς μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀντιληπτή, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐργασία ποὺ γίνεται ἑκατοντάδες φορὲς τὴν ἡμέραν εἰς οἱονδήποτε μεγάλο νοσοκομεῖον, δηλαδὴ ἡ καταμέτρησις τῶν ἐρυθρῶν αἱμοσφαιρίων ἑνὸς δείγματος αἵματος. Μὲ τὰς σήμερον χρησιμοποιουμένας μεθόδους, ἡ ἐργασία αὐτὴ θὰ ἀπῄτει δέκα λεπτά. Αἱ καταμετρήσεις αὐταὶ δὲν εἶναι πάντοτε ἀκριβεῖς, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐξαιρετικὰ μικρὸ μέγεθος τῶν αἱμοσφαιρίων καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀφθαλμοῦ. Μὲ τὴν νέαν συσκευὴν ἡ καταμέτρησις γίνεται αὐτομάτως ἐντὸς ὀκτὼ δευτερολέπτων καὶ εἶναι ἀπολύτως ἀκριβής. Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐπιταχύνεται ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἀσθενῶν καὶ ἡ ἐργασία τῶν μικροβιολόγων. Ἡ παρουσία τῆς νέας συσκευῆς θὰ εἶναι πράγματι πολύτιμος εἰς κέντρα ὅπου χρησιμοποιεῖται ἀτομικὴ ἐνέργεια, διότι ἐκεῖ γίνονται συχνότατα καταμετρήσεις τῶν αἱμοσφαιρίων πρὸς ἔλεγχον τῆς ὑγείας τοῦ προσωπικοῦ.

ΕΝΑ ΠΑΛΑΙΟΝ ΑΛΥΤΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ἡ μεταρρύθμισις τοῦ ἡμερολογίου

Ἀναμφιβόλως δὲν χρειάζονται πολλὰ λόγια διὰ νὰ τονισθῇ ἡ σημασία τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ μέτρησις τοῦ χρόνου διὰ τὴν κοινωνικὴν καὶ ἀτομικὴν ζωήν. Τὸ πρόβλημα τῆς μετρήσεως τοῦ χρόνου τίθεται κατὰ τοὺς ἑξῆς ὅρους: Αἱ κύριαι κινήσεις τῆς γῆς εἶναι δύο: μία περιφορὰ περὶ τὸν Ἥλιον καὶ μία στροφὴ περὶ ἑαυτήν. Μὲ τὴν πρώτην ὑπολογίζονται τὰ ἔτη, ἐνῶ μὲ τὴν δευτέραν αἱ ἡμέραι. Αὐταὶ αἱ δύο κινήσεις, αἱ φαινομενικῶς ρόσον ἁπλαῖ, παρουσιάζουν ἐν τούτοις σοβαρὰς δυσχερείας, ὅταν ἐπιζητῆται νὰ συσχετισθοῦν μεταξύ των καὶ νὰ καθορισθοῦν τὰ ἔτη καὶ αἱ ἡμέραι κατὰ τρόπον ἀρμόζοντα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς πρακτικῆς ζωῆς. Ὅταν τὰ ἔτη περιέχουν πάντοτε τὸν αὐτὸν ἀκέραιον ἀριθμὸν ἡμερῶν, τότε εἰς μίαν ὡρισμένην χρονικὴν στιγμὴν τῆς ἡμέρας, ἐπὶ παραδείγματι κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ὁ ἥλιος θὰ εὑρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν τῆς οὐρανίου σφαίρας. Ὅμως αὐταὶ αἱ δύο συνθῆκαι δὲν ἠμποροῦν συγχρόνως νὰ λάβουν ἱκανοποιητικὴν λύσιν. Αὐτὸ τὸ παρετήρησεν ἤδη εἰς τὴν ἀρχαιότητα, ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ κατὰ τὸ ἔτος 45 πρὸ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος διαιρῶν τὰ ἔτη εἰς 365 ἡμέρας, προσέθεσε, κατὰ προτροπὴν τοῦ ἀστρονόμου Σωσιγένους κάθε τέσσαρα ἔτη ἕνα ἔτι πλέον ἡμέραν. Τὰ ἔτη τότε ὡρίσθησαν ὡς ἑξῆς: τρία ἔτη μὲ 365 ἡμέρας ἕκαστον καὶ ἓν ἐπακολουθοῦν δίσεκτον μὲ 366 ἡμέρας. Ἀλλὰ ἄκων καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ πράγματα δὲν ἐπήγαιναν καλά, ἀν καὶ πρὸς στιγμὴν ὅλα ἐφάνησαν τακτοποιημένα. Ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς ἀδιοράτου «ὀλισθήσεως» τοῦ οὕτω καθορισθέντος ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον ἐπροχώρει συνεχῶς. Θὰ κατέληγεν ἔτσι κάποτε τὸ ἡμερολόγιον νὰ ἔλεγε 1 Ἰανουαρίου καὶ νὰ λάμπῃ καλοκαιρινὸς ἥλιος καὶ ἀντιθέτως νὰ ἔγραφε 1 Ἰουλίου καὶ νὰ πίπτῃ χιών. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν διὰ νὰ ἀποφευχθῇ δηλαδὴ ἡ ὀλίσθησις αὐτή, ἡ τόσον ἐπιβλαβὴς διὰ τὴν πρακτικὴν ζωήν, ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῇ ἕνας συμπληρωματικὸς κανών, ποὺ τὸν ὑπηγόρευσε τὸ 1582 μ.Χ. εἰς τὸν Πάπαν Γρηγόριον τὸν ΙΓ΄ ὁ Καλαβριανὸς ἀστρονόμος Λουδοβίκος Λίλιο. Ἐπειδή, ὡς ἀπεδείχθη τότε, ἡ ὀλίσθησις αὐτὴ λαμβάνει χώραν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν 3,12 ἡμερῶν κάθε 400 χρόνια, ἔπρεπε νὰ «γάνωνται» 3 ἡμέρες κάθε 400 χρόνια καὶ μία ἀκόμη ἡμέρα κάθε 4.000. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ λοιπὸν μία ἱκανοποιητικὴ ρύθμισις εἰσήχθη τότε ὁ ἀκόλουθος κανών: Ἐκρίθησαν τότε δίσεκτα ὅλα τὰ ἔτη τὰ διαιρούμενα διὰ τοῦ 4 πλὴν τῶν αἰωνίων ἐτῶν, (δηλαδὴ τῶν ἐτῶν αὐτῶν ποὺ σημειώνουν τὸ τέλος ἑνὸς αἰῶνος, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι τὸ 1600, τὸ 1800 κλπ.), τῶν καθοριζόντων ἀριθμοὺς αἰώνων μὴ διαιρετοὺς διὰ τοῦ 4. Ἐπὶ παραδείγματι τὸ αἰώνιον ἔτος 1700, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ παλαιὸν (τὸ Ἰουλιανὸν) ἡμερολόγιον εἶναι ἔτος δίσεκτον, διότι ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς διαιρεῖται διὰ τοῦ 4, κατὰ τὸ νέον (τὸ Γρηγοριανόν) δὲν εἶναι, διότι ὁ ἀριθμὸς 17 τῶν αἰώνων του δὲν εἶναι διαιρετὸς διὰ τοῦ 4.

Τὸ οὕτω πως καθορισθὲν ἡμερολόγιον ἐπιλύει κατὰ τρόπον ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸν τὸ πρόβλημα ἀπὸ ἀστρονομικῆς πλευρᾶς. προσαρμόζεται δὲ ἀρκούντως εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ζωῆς μας. Ἀλλὰ εἰς τὴν ἐσωτερικήν του δομὴν παρουσιάζει ἀρκετὰ μειονεκτήματα.

Ἂν καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῆς μέχρι σήμερον ζωῆς δὲν τὰ ἔχουν ἀποκαλύψει, ἐν τούτοις αἱ σύγχρονοι οἰκονομικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ ἀπαιτήσεις, καθὼς καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ μέλλοντος, δυσκόλως θὰ ἠμπορέσουν νὰ ἀνεχθοῦν τὰ μειονεκτήματά του. Ἐπὶ παραδείγματι τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ μῆνες ἔχουν διάφορον ἀριθμὸν ἡμερῶν, περιπλέκει πολὺ τὰ ἐμπορικὰ ἰσοζύγια καὶ τὰς στατιστικὰς παντὸς εἴδους. Πράγματι μὲ αὐτὰς τὰς ἐναλλαγὰς τῶν μηνῶν ἀπὸ 28 ἕως 31 ἡμερῶν, ἔχομεν καὶ διάφορον ἀριθμὸν ἐργασίμων ἡμερῶν, ποὺ ποικίλλει καὶ αὐτὸς ἐντὸς πολὺ ἐκτεταμένων ὁρίων ἀπὸ 24 εἰς 27, χάρις εἰς αὐτὸν τὸν Φεβρουάριον ποὺ κάθε 3 ἔτη παρουσιάζεται μὲ μίαν ἡμέραν ἐπὶ πλέον. Πλείστας ἐπίσης δυσχερείας προκαλεῖ ἡ ἀσυμφωνία μεταξὺ ἡμερομηνιῶν καὶ ἡμερῶν ἑβδομάδος ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Ὄντως δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος μεταβάλλεται ἡ ἀντίστοιχος πρὸς μίαν μηνιαίαν ἡμερομηνίαν ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος. πράγμα ποὺ μᾶς ἐξαναγκάζει κάθε χρόνον νὰ καταφεύγωμεν εἰς ἕν νέον ἡμερολόγιον, διάφορο τοῦ προηγουμένου.

Τέλος δὲ ἔχομεν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Πάσχα καὶ ὅλαι αἱ κινηταὶ ἑορταὶ τοῦ ἑορτολογίου ποὺ ρυθμίζονται ἀπὸ αὐτό, εἶναι δυνατὸν νὰ μετακινηθοῦν κατὰ μὲν τὸ Ἰουλιανὸν ἀπὸ τὰς 22 Μαρτίου μέχρι 25 Ἀπριλίου, κατὰ δὲ τὸ Γρηγοριανὸν ἀπὸ τὰς 4 Ἀπριλίου ἕως 8 Μαΐου.

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους ἀντιμετωπίσθη τελευταίως παρὰ τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὸ πρόβλημα τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου. πρόβλημα ποὺ εἶχε μὲν τεθῆ καὶ ἄλλοτε, ἀλλὰ ποὺ μόνον τώρα φαίνεται πρόσφορον τὸ ἔδαφος διὰ τὴν λύσιν του. Κατόπιν προτάσεως τῶν Ἰνδιῶν, προτάσεως ποὺ ἔτυχε τῆς ὑποστηρίξεως τῆς Γιουγκοσλαυΐας, τὸ οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν συμβούλιον τοῦ Ο.Η.Ε., κατὰ μίαν συνεδρίασιν τῆς ὁλομελείας του, ποὺ ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Γενεύην κατὰ τὴν 18ην Ἰουλίου τοῦ 1954, ἀπεφάσισε νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς ὅλα τὰ Κράτη, εἴτε ἀνήκοντα ἢ ὄχι εἰς τὸν Ὀργανισμὸν καὶ νὰ τὰ παρακαλέσῃ νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ προτάσεως, τῆς τόσον σημαντικῆς, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ πρόβλημα εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ποὺ θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην. ὅταν ὡς ὑπολογίζεται, θὰ ἔχουν ληφθῆ πλέον αἱ ἀπαντήσεις ὅλων τῶν κυβερνήσεων. Ἐν τῷ μεταξὺ ὑπεβλήθησαν καὶ συγκεκριμέναι προτάσεις ἐπὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου καὶ μεταξὺ αὐτῶν ποὺ ἐπιλύουν καλύτερον τὰς μνημονευθείσας δυσχερείας. ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι τὸ ἡμερολόγιον τῆς Παγκοσμίου Ἡμερολογιακῆς Ἑνώσεως τῆς Νέας Ὑόρκης.

Κατὰ τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο, κάθε χρόνος θὰ περιλαμβάνῃ 4 τρίμηνα, ἕκαστον τῶν ὁποίων θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ 91 ἡμέρας ἢ 13 ἑβδομάδας. Κάθε τρίμηνον θὰ ἔχῃ ἕναν μῆνα 31 ἡμερῶν καὶ 2 μῆνας 30 ἡμερῶν. Κάθε ἔτος ἀρχίζει ἀπὸ Κυριακή. Ὁ πρῶτος μὴν ἔχει 5 Κυριακὰς καὶ οἱ δύο ἑπόμενοι ποὺ ἀρχίζουν πάντοτε μὲ Τετάρτην ἢ Παρασκευήν. ἔχουν 4 Κυριακὰς καὶ 26 ἐργασίμους ἡμέρας. Ἡ 365η ἡμέρα εἶναι ἡμέρα ἐκτὸς ἑβδομάδος καὶ θὰ ἠμπορῇ νὰ εἶναι μία παγκόσμιος ἑορτάσιμος ἡμέρα ποὺ θὰ πρέπει νὰ ὀνομάζεται «Παγκόσμιος Ἡμέρα».

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δισέκτων ἐτῶν, τῶν 366 ἡμερῶν, αὐτὴ ἡ 366η ἡμέρα θὰ πρέπει νὰ τοποθετηθῇ εἰς τὸ μέσον τοῦ ἔτους, ἐπὶ παραδείγματι κατὰ τὴν 31ην Ἰουνίου καὶ νὰ θεωρηθῇ καὶ αὐτὴ ὡς ἑορτάσιμος ἡμέρα ἐκτὸς ἑβδομάδος. Αὐτὸ τὸ σχέδιον εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι ἐντελῶς νέον καὶ ὁμοιάζει πολὺ μὲ αὐτὸ ποὺ ἐδημοσίευσε κάποτε εἰς τὴν Ρώμην, κατὰ τὸ 1834, ὁ ἀββᾶς Μαστροφίνη καὶ ποὺ τότε ἐπέρασεν ἀπαρατήρητον. Ἓν ἄλλο σχέδιον ἐπιλύει ἀκόμη καλύτερον τὰ προβλήματα ποὺ ἀνεφέραμεν. ἀλλὰ ἀνατρέπει ἀκόμη περισσότερον τὸ σημερινὸν ἡμερολόγιον, διότι καταργεῖ τὴν ὑποδιαίρεσιν τοῦ ἔτους εἰς 12 μῆνας καὶ τοὺς ἀντικαθιστᾷ μὲ 13 28ἡμερῶν, ἕκαστος τῶν ὁποίων περιλαμβάνει 4 ἑβδομάδας καὶ ἀφήνει τὴν 365 ἡμέραν καὶ 366ην τῶν δισέκτων ἐτῶν «ἐκτὸς ἑβδομάδος». Αὐτὸ τὸ ἡμερολόγιον παρουσιάζει ἐν σχέσει πρὸς τὸ προηγούμενον τὸ προσὸν νὰ καθιστᾷ ὅλους τοὺς μῆνας ἴσους. Θὰ ἴδωμεν εἰς αὐτὴν τὴν συνεδρίασιν ποῖον θὰ εἶναι τὸ ἡμερολόγιον ποὺ θὰ προταθῇ τελικῶς καὶ πότε θὰ ἀποφασισθῇ νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ. Ἐπειδὴ προφανῶς θὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν ἓν ἡμερολόγιον ποὺ ἀρχίζει μὲ Κυριακήν, ἴσως θεωρηθῇ ὀρθὸν νὰ ἀναμείνωμεν διὰ τὴν ἐφαρμογήν του ἓν ἔτος ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ Κυριακὴν μὲ τὸ σημερινὸν ἡμερολόγιον. Τὸ πρῶτον δὲ τοιοῦτον προσεχὲς ἔτος εἶναι τὸ 1956.

Ἀλλὰ ἴσως διὰ τὸ ἔτος αὐτὸ εἶναι πολὺ πρόωρος ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου ἡμερολογίου, διότι καθεὶς ἀντιλαμβάνεται πόσον μεγάλη ὀργανωτικὴ προπαρασκευὴ θὰ ἀπαιτηθῇ πρὶν ἀποφασισθῇ ἡ ἐνασφίς του καὶ διὰ τὴν ὁποίαν πιθανώτατα θὰ πρέπει νὰ περιμένωμεν τὸ 1961 ἢ τὸ 1967.

ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΣ ΑΕΡΟΠΛΑΝΩΝ

Εἰς ἡλικίαν 75 ἐτῶν ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ γνωστὸς Γάλλος ἀεροναυπηγὸς Λουΐ Μπρεγκέ, ὁ ὁποῖος εἶχε διακριθῇ καὶ ὡς πιλότος. Ἡ Ἑταιρία κατασκευῆς ἀεροπλάνων ποὺ εἶχεν ἱδρύσει, ἐπρομήθευε στρατιωτικὰ ἀεροπλάνα ὄχι μόνον εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ξένας χώρας. Ὁ ἀποθανὼν ἦτο εἷς ἐκ τῶν πρώτων κατασκευαστῶν ἀεροπλάνων. Τὸ 1909 ἔσχεδίασε καὶ κατεσκεύασε τὸ πρώτον ἐλικόπτερον. Ἡ ἑταιρία του κατεσκεύασε τὰ πρῶτα ἀεροπλάνα μὲ χαλύβδινον σκελετὸν καὶ ἐπένδυσεν αὐτὰ μὲ ἀλουμίνιον.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΓΛΥΠΤΙΚΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ὁμωνύμου δάσους τοῦ Λονδίνου διωργανώθη κατ' αὐτὰς μία ἔκθεσις συγχρόνου θρησκευτικῆς γλυπτικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξετέθη καὶ τὸ ἀνωτέρω σύμπλεγμα τῆς Παναγίας θρηνούσης τὸν Ἰησοῦν, ἔργον τῆς Ἕλεν Μακαίϋ.

Τὰ τελευταῖα ἐπιστημονικὰ νέα ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον

Η ΤΗΛΕΟΡΑΣΙΣ ΚΑΙ Η ΟΡΑΣΙΣ

Ἡ Ἐθνικὴ Ἑταιρία πρὸς Προβολὴν τῆς Τυφλότητος, εἰς Νέαν Ὑόρκην, ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἡ τηλεόρασις δὲν βλάπτει τὴν ὅρασιν ἐὰν αἱ εἰκόνες εἶναι καθαραί, τὸ δωμάτιον φωτεινὸν καὶ ἡ ὀθόνη εἰς τὴν πρέπουσαν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ θεατοῦ. Φυλλάδιον ἐκδοθὲν ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας δηλώνει ὅτι : «ἡ ὅρασις δὲν φθείρεται διὰ τῆς παρακολουθήσεως ἐκπομπῶν τηλεοράσεως», ἀλλ' ἡ ὑπερβολικὴ παρακολούθησις κουράζει ἁπλῶς τὰ ὄμματα.

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Εἰς τὸ Τόκιο συνήλθε τελευταίως Διεθνὴς διάσκεψις μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἀνταλλαγὴν πληροφοριῶν σχετικῶς μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ραδιενεργείας ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς θεραπείας τῶν «ἀτομικῶν» θυμάτων τῆς Ἰαπωνίας. Ὁ καθηγητὴς Πὼλ Σεβαλιὲ (Γαλλία), ἐκάλεσε τοὺς συναδέλφους του νὰ ἀναζητήσουν τὴν δυνατότητα θεραπείας δι' ἀσβεστίου διὰ τοὺς ἀσθενεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν προσβληθῆ ὑπὸ τῆς ραδιενεργείας. Ὁ δόκτωρ Τσουζοῦκι (Ἰαπωνία), ἀνέγνωσεν ἀνακοίνωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρει, ὅτι ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη εἰς τὴν σημερινήν της κατάστασιν, οὐδὲν παρέχει ἀποτελεσματικὸν μέσον διὰ τὴν θεραπείαν τῶν σοβαρῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ραδιενεργείας. Ὁ Ἰάπων ἐπιστήμων προσέθεσεν ὅτι εἰς τὴν Χιροσίμα καὶ τὸ Ναγκασάκι ὑπῆρξαν ἀναρίθμητα τὰ θύματα τῆς ραδιενεργείας καὶ ὅτι ἐσημειώθη πνευματικὴ κατάπτωσις εἰς ἀριθμὸν ἐπιζησάντων κατοίκων τῶν δύο ταύτων πόλεων.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΣ

Κατὰ τὰς γενομένας ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς εἰς τὸ Σολοῦντο τῆς Σικελίας, ἦλθεν εἰς φῶς ἀρχαῖον ἑλληνικὸν θέατρον. Τὸ Σολοῦντο, ποὺ ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς ἀρχαιοτέρας ἀποικίας τῶν Φοινίκων εἰς τὴν Σικελίαν, ἐνώσασε τὴν ἑλληνικὴν ἐπίδρασιν καὶ ἀργότερα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Α' Καρχηδονικοῦ πολέμου, περιῆλθεν ὑπὸ τὴν ρωμαϊκὴν κατοχήν. Τὸ θέατρον, ἑλληνικῆς κατασκευῆς, μὲ ἐπιδιορθώσεις κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἐποχήν, εὑρίσκεται εἰς καλὴν κατάστασιν, μὲ χωρητικότητα 1500 περίπου θέσεων.

ΑΤΟΜΙΚΟΝ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ

Ὁ βουλευτὴς τοῦ Ρεπουμπλικανικοῦ κόμματος κ. Πάττερσον, μέλος τῆς ἐπὶ τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐδήλωσεν, ὅτι ὁ «Ναυτίλος», χάρις εἰς τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει σήμερον δύναται μόναν νὰ ἐκτοξεύῃ τορπίλλας κλασσικοῦ τύπου εἰς ἀπόστασιν μερικῶν χιλιάδων μέτρων. Προσέθεσεν ὅτι, ἐὰν τὸ ἀτομικὸν ὑποβρύχιον ἦτο ἐφωδιασμένον μὲ σύγχρονα τηλεκατευθυνόμενα βλήματα, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξοντώσῃ ἐχθρικὴν νηοπομπὴν ἐξ ἀποστάσεως 80 ἕως 160 χιλιομέτρων καὶ ὅτι ἕνα καὶ μόνον βλῆμα θὰ ἠδύνατο νὰ εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ καταστρέψῃ ὁλόκληρον τὴν νηοπομπήν.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΔΙΗΘΗΤΩΝ ΙΩΝ

Μολονότι οἱ ἰοὶ εἶναι μικρότεροι τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυριοστοῦ τοῦ ἑκατοστομέτρου, εἶναι δὲ ὀρατοὶ μόνον διὰ τῶν πανισχύρων ἠλεκτρονικῶν μικροσκοπίων, τὸ εἰδικὸν Ἐργαστήριον Ἰῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλιφορνίας ἐπέτυχε νὰ τοὺς τεμαχίσῃ καὶ νὰ μελετήσῃ τὰ διάφορα μέρη καὶ συστατικά των.

Ὁ πλέον ἀντιπροσωπευτικὸς ἰός, τὸν ὁποῖον μελετοῦν ἰδιαιτέρως οἱ ἐπιστήμονες φαίνεται εἰς τὸ ἠλεκτρονικὸν μικροσκόπιον ὡς ἀποτελούμενος ἀπὸ μίαν σχεδὸν σφαιρικὴν κεφαλὴν καὶ μίαν μακρὰν οὐράν. Χημικῶς συνίσταται ἀπὸ μίαν πρωτεϊνικὴν μεμβράνην, ἀφαντάστου λεπτότητος, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάρχει πυρηνικὸν ὀξὺ — ὡσὰν αὐτὸ ποὺ ἀποτελεῖ τὴν θεμελιώδη οὐσίαν τῶν κυττάρων ὅλων τῶν ἀνωτέρων φυτικῶν καὶ ζωϊκῶν ὀργανισμῶν.

Μὲ τὰς νέας παρατηρήσεις ἐξηγεῖται ὁ τρόπος μολύνσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων ὑπὸ τῶν ἰῶν. Ἰδοὺ πῶς γίνεται ἡ μόλυνσις: Ἡ οὐρὰ τοῦ ἰοῦ προσκολλᾶται εἰς ἕνα κύτταρον τοῦ ὀργανισμοῦ μας, διὰ μέσου τῶν ἀπείρως λεπτῶν τοιχοειδῶν ἐκβλαστήσεων τῆς οὐρᾶς. Τὸ πυρηνικὸν ὀξὺ τοῦ ἰοῦ ἐπιδρᾷ οὕτω ἐπὶ τοῦ κυττάρου, διαταράσσει τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν του, τὸ ἐξαναγκάζει εἰς ἐκκρίσεις ὑλικῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τῆς δημιουργίας ἑκατοντάδων ἄλλων ἰῶν καὶ τελικῶς τὸ καταστρέφει.

ΟΙ «ΑΧΑΙΟΙ» ΤΟΥ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Οὐνιτὰ» ἐδημοσιεύθη ἄρθρον ἐπὶ τῶν γενομένων ἀνασκαφῶν εἰς τὴν Βουλγαρίαν καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς θαμμένης ρωμαϊκῆς πόλεως Οὐλπία Ἔσκους. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἔφεραν μέχρι σήμερον εἰς φῶς ἐλαχίστας ρωμαϊκὰς ἀρχαιότητας. Ἀντιθέτως ὅμως, ἀνεκαλύφθη τελευταίως ἕνα μεγαλειῶδες μωσαϊκὸν μὲ σκηνὰς τοῦ δράματος «Οἱ Ἀχαιοὶ» τοῦ Μενάνδρου.

ΤΟ «ΙΔΑΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ»

Ἀρχιτέκτονες, ἐργολάβοι οἰκοδομῶν καὶ νοικοκυρὲς συνεργάζονται διὰ νὰ σχεδιάσουν ἕνα σπίτι ποὺ θὰ εἶναι ἰδανικὸν, διὰ νὰ ζῇ κανεὶς καὶ διὰ νὰ ἐργάζεται εἰς αὐτό, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Σταθμοῦ Οἰκοδομικῶν Ἐρευνῶν τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιστημονικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐρευνῶν. Ἤδη ἔχουν καταχωρηθῆ καὶ μελετηθῆ αἱ κινήσεις δέκα νοικοκυρῶν εἰς ἕνα πειραματικὸ σπίτι, καὶ τελευταίως ὡρισμένοι εἰδικοὶ παίρνουν συνεντεύξεις ἀπὸ 80 νοικοκυρὲς ποὺ ἔχουν παιδιὰ ἱὰ νὰ συγκεντρώσουν στοιχεῖα σχετικὰ μὲ τὰς οἰκιακὰς των ἐργασίας. Ἀφοῦ συγκεντρωθοῦν ὅλα τὰ στοιχεῖα θὰ κατασκευασθῆ ἕνα μικρὸ πειραματικὸ σπίτι, ὅπου θὰ διεξαχθοῦν ἄφ' α πειράματα. Ὅταν τοῦτο τελικῶς ἐγκριθῆ, πιστεύεται ὅτι τὸ ἐν λόγῳ πείραμα θὰ ἀποβῆ χρησιμώτατον διὰ τοὺς ἀρχιτέκτονας καὶ τὰς οἰκοδομικὰς ἀρχὰς τῆς Μ. Βρετανίας. Ἡ ἐπίδρασις τῆς τηλεοράσεως ἐπὶ τῆς οἰκιακῆς ζωῆς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα ἀπὸ τὰ ἐξεταζόμενα προβλήματα, καὶ ὁ κ. Ρ. Μπέντσον, τοῦ Κέντρου Οἰκοδομικῶν Ἐρευνῶν, λέγει ὅτι θὰ πρέπει νὰ σχεδιασθῆ ἕνας νέος τύπος λίβινγκ-ρούμ. «Μποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ βεβαιότητα, εἶπεν, ὅτι εἰς ὅλα τὰ σπίτια ὡρισμένα μέλη τῆς οἰκογενείας θὰ παρακολουθοῦν συγχρόνως τὴν τηλεόρασιν τὸ βράδυ, καὶ ὅτι τὰ ὑπόλοιπα μέλη θὰ κάμουν κάτι ἄλλο, ὅπως π.χ.: θὰ διορθώνουν κάλτσες, θὰ ράπτουν ἢ θὰ γράφουν τὴν σχολικήν των ἐργασίαν. Εἶναι φανερὸν ὅτι πρέπει ὅλοι νὰ ἔχουν ἡσυχίαν. Ἐλπίζομεν ὅτι θὰ σχεδιάσωμεν ἕνα δωμάτιον τὸ ὁποῖον θὰ χωρίζεται κατὰ κάποιον τρόπον εἰς δύο μέρη». Ἐπροτάθη ἡ κατασκευὴ δωματίων ποὺ νὰ εἶναι ὑποδωμάτια καὶ λίβινγκ - ρουμ συγχρόνως διὰ τοὺς μαθητάς, ἡ κυριωτέρα ὅμως δυσκολία, τὴν ὁποίαν παρουσιάζει αὐτὴ ἡ ἰδέα εἶναι τὸ κόστος τῆς θερμάνσεως κατὰ τὸν χειμῶνα. Φαίνεται ὅτι τὸ πρόβλημα θὰ λυθῆ μὲ τὴν τοποθέτησιν χωρισματος κατὰ τὰς ὥρας τῶν τηλεοπτικῶν ἐκπομπῶν.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ἡ 9η Παγκόσμιος Συνέλευσις Ὑγείας θὰ πραγματοποιηθῆ τὸν Μάϊον τοῦ 1956 εἰς τὴν Γενεύην, ὅπου ἡ ἕδρα τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας. Τοιαύτην ἀπόφασιν ἔλαβε τὸ ἐκτελεστικὸν συμβούλιον τῆς συνελεύσεως, τὸ ὁποῖον συνῆλθεν εἰς Μεξικὸν ἐνδὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς 8ης συνόδου.

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΚΙΝΣΟΝΙΣΜΟΥ

Δεκατρεῖς ἐπὶ δεκαεπτὰ ἀσθενῶν πασχόντων ἐκ τῆς νόσου τοῦ Πάρκινσον ἐθεραπεύθησαν ἐσχάτως διὰ τοῦ ἀντιϊσταμινικοῦ φαρμάκου τοῦ καλουμένου «Παρσιδόλη». Εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀνακοίνωσιν προέβησαν οἱ ἰατροὶ Ντιοῦ, Ζήγκλερ καὶ Φερνάντο Τόρρες, τοῦ νοσοκομείου Μοντεφιόρε τῆς Νέας Ὑόρκης, εἰς δημοσίευσίν των εἰς τὴν ἰατρικὴν ἐφημερίδα «Νευρολόγια».

ΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΩΝ

Ὁ λόρδος Ντελὶλ ἐντ Ντάντλεϋ, κοινοβουλευτικὸς ὑφυπουργὸς τῆς Ἀεροπορίας, ἀπευθυνόμενος εἰς τὸ Βρεταννικὸν Συνέδριον Μετεωρολόγων εἰς Λονδῖνον, ἐτόνισεν ὅτι τὸ πεδίον ἐρεύνης τῆς μετεωρολογίας εἶναι πράγματι διεθνὲς καὶ δὲν παρακωλύεται ἀπὸ ἐθνικοὺς φραγμοὺς, οὔτε κἀν ἀπὸ σιδηρᾶ παραπετάσματα. «Ἴσως οἱ μετεωρολόγοι μαζὶ μὲ τοὺς φυσικοὺς θὰ ἠμπορέσουν νὰ εὕρουν ἕνα τρόπον νὰ ἐλέγχουν τὴν βροχήν. εἶπεν ὁ λόρδος Ντελὶλ ἐντ Ντάντλεϋ. Ἐλπίζω ταυτοχρόνως, ὅτι θὰ εὕρετε ἕνα μέσον διὰ νὰ τὴν σταματᾶτε!».

Η ΤΕΡΗΔΩΝ

«Ἡ τερηδὼν τῶν ὀδόντων εἶναι ἡ πλέον διαδεδομένη ἀπὸ τὰς συγχρόνους νόσους», ἐδήλωσεν ἐσχάτως εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Ἰατρικῆς ὁ κ. Ἄϊ. Τὰ πραγματικὰ αἴτια τῆς συνιστότητος τῆς νόσου παραμένουν ἀκόμη σκεδὸν ἄγνωστα ἀλλ' εἶναι γνωστὸς ὁ «τερηδονογόνος» ρόλος τοῦ σακχάρου. Δὲν εἶναι δὲ ἡ ποσότης τοῦ καταναλισκομένου σακχάρου, ἡ ὁποία βλάπτει, ἀλλὰ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον καταναλίσκεται τοῦτο. Ὁ δόκτωρ Ἄϊ προτείνει τὴν ἔντασιν τῆς προληπτικῆς θεραπείας τῆς τερηδόνος διὰ συστηματικῶν ἐξετάσεων τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων.

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Μία μάχη ἱπποποτάμων καὶ κροκοδείλων

Ἀφηγήσεις ἐξερευνητοῦ

Ὑπὸ τοῦ Σ. ΓΚΟΛΟΝ

Τὸ ἐλώδες δέλτα τοῦ ποταμοῦ Νιεμπά, ὅστις κατερχόμενος ἐκ τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Κιβοῦ ἐκβάλλει ἐντὸς τῆς λίμνης Τανγκανίκας, ἀποτελεῖ ἰδεώδες καταφύγιον ἀγρίων θηρίων, ὡς οἱ βούβαλοι, οἱ λέοντες, οἱ ἐλέφαντες καὶ οἱ ἱπποπόταμοι. Οἱ ἱπποπόταμοι δὲ εἶναι ἰδιαιτέρως πολυαρίθμοι λόγῳ τοῦ λασπώδους ἐδάφους.

Ἐντὸς τῶν ἑλῶν αὐτῶν, ἡ κυκλοφορία ἀνθρώπων εἶναι δυνατὴ μόνον διὰ μονοξύλων, αἱ βυθοσκοπήσεις δὲ τὰς ὁποίας ἐνήργουν ἐκεῖ διὰ τὴν ἀνεύρεσιν χρυσοφόρων κοιτασμάτων ἐγένοντο διὰ πλωτῆς γεφύρας.

Ἀπησχολημένος ἐπί τινας ἡμέρας εἰς ὀρεινὰς ἐρεύνας δὲν εἶχον ἐπισκεφθῆ τὴν περιοχὴν τοῦ Δέλτα, ὅταν οἱ ὀκτὼ ἄνδρες τοῦ συνεργείου αὐτοῦ ἐνεφανίσθησαν ὁμοῦ εἰς τὴν ὀρεινήν μου κατασκήνωσιν καὶ μοῦ ἐδήλωσαν, ὅτι ἀδυνατοῦν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ ἔργα τοῦ Νιεμπά, διότι ἕνας ἱπποπόταμος εἶχεν ἀποκόψει τὸ μονόξυλον τοῦ συνεργείου εἰς δύο καὶ ὅταν οἱ ἐργάται εὑρέθησαν ἐντὸς τοῦ ὕδατος τοὺς ἐκυνήγησεν, ἐνῷ δύο πελώριοι κροκόδειλοι ἐνήδρευον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ὄχθης.

Ἀνεχώρησα ἀμέσως ἐπὶ ἑνὸς μακροῦ μονοξύλου, συνοδείᾳ τοῦ εἰδικοῦ κυνηγοῦ Σαγκμπαντί, ἑνὸς ἰθαγενοῦς στρατιώτου καὶ δύο ἁλιέων.

Πλησιάζων πρὸς τὴν περιοχὴν παρετήρησα ὅτι ἡ ἐπιδρομὴ τῶν ἱπποποτάμων ὑπῆρξε πράγματι σημαντική, διότι ὅλα τὰ εἰς τὴν περιφέρειαν φυτὰ εἶχον καταπατηθῆ ἢ καταβροχθισθῆ, οἱ ἱπποπόταμοι ὅμως ἐφαίνοντο νὰ εἶχον ἀπομακρυνθῆ, διότι δὲν ἠκούετο ὁ θόρυβός των.

Ἐπὶ τοῦ λασπώδους ἐδάφους εἶδον τὸ μονόξυλον τοῦ συνεργείου θραυσμένον εἰς δύο, ἐφαίνετο δὲ ὅτι τὸ ζῶον εἶχεν ἐρεθισθῆ πολὺ ἀπὸ κάποιαν ἄγνωστον αἰτίαν.

Προχωρήσαμε διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν πλωτὴν γέφυραν, τὴν ὁποίαν δὲν διεκρίναμεν ἀκόμη, λόγῳ μιᾶς καμπύλης τοῦ ποταμοῦ, ἀλλὰ πλησιάζοντες ἠκούσαμεν ἰυσσώδεις μηκυθμοὺς διακοπτομένους ὑπὸ γουργουρητῶν καὶ χαρακτηριστικῶν «φρρ-φρρ».

Οἱ ἁλιεῖς ποὺ εἶπον ὅτι οἱ ἱπποπόταμοι ἦσαν ἀκόμη ἐκεῖ, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐφαίνετο νὰ ἦσαν πολλοί, διέταξα νὰ προχωρήσουν ἀθορύβως, ἀλλὰ νὰ μὴν πυροβολήσῃ κανεὶς ἄνευ διαταγῆς μου.

Κροκόδειλοι ἐναντίον ἱπποποτάμων

Ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐμφανίζεται ἡ πλωτὴ γέφυρα, ἀλλ' ἐφαίνετο ὅτι μία πάλη διεξήγετο πλησίον της. Εἰς τοὺς ρόγχους τῶν ἱπποποτάμων προσετίθεντο εἴδη γρυλλισμῶν. Ὁ κυνηγὸς Σαγκμπαντὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ μεγάλου κροκοδείλου καὶ εἰς τῶν ἁλιέων διέκρινεν, ὅτι ὁ κροκόδειλος εἶχεν ἁρπάσει τὸ μικρὸν ἑνὸς ἱπποποτάμου.

Εὑρισκόμεθα ἤδη ἐπὶ ἀνοικτοῦ ὁρίζοντος, εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι πέντε μέτρων τῆς πλωτῆς γεφύρας, πλησίον τῆς ὁποίας διεξήγετο ἡ μάχη καὶ προχωρούσαμε σιωπηλῶς. Διέκρινα ἐν πρώτοις ἕνα πελώριον σαυροειδὲς ἑπτὰ ἕως ὀκτὼ μέτρων μήκους, ἐξηπλωμένον ἐπὶ τῆς γεφύρας, τὴν ὁποίαν ὑπερέβαινε δι' ὅλου τοῦ μήκους τῆς οὐρᾶς του. Θὰ εὑρίσκετο εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν πρὸ ἀρκετῆς ἤδη ὥρας, διότι τὸ σῶμα του ἦτο στεγνόν. Παρηκολούθει τὴν πάλην μὲ ἡμικλείστους ὀφθαλμούς, ἐν τούτοις τὰ πλευρά του ἔπαλλον καὶ ἐφαίνετο ἑτοιμον νὰ ἐπέμβῃ. Ὀλόγυρά του ἐντὸς τοῦ ὕδατος διεξήγετο τρομερὰ μάχη.

Διὰ μέσου τῶν ἀπαστραπτόντων ἐκ τοῦ ἡλίου ὑδάτων διεκρίνοντο αἱ μέλαιναι μᾶζαι δύο ἱπποποτάμων καὶ αἱ πράσιναι φολίδες ἑνὸς κροκοδείλου, ὁ ὁποῖος περιεστρέφετο καταδυόμενος καὶ ἀναδυόμενος συνεχῶς. Ἐκράτει εἰς τὸ στόμα του ἕν ζῶον μεγέθους ἀγριοχοίρου: ἦτο τὸ μικρὸν τοῦ ἱπποποτάμου. Οἱ γονεῖς του ἐπετίθεντο συνεχῶς. Ὁ εἷς ἥρπασεν ἀποτόμως τὴν οὐρὰν τοῦ σαυροειδοῦς, ἐνῷ ὁ ἄλλος ἐπέπιπτε ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκτύπα εἰς τὰ πλευρὰ μὲ τοὺς πελωρίους του ὀδόντας. Ὁ κροκόδειλος προσεπάθει νὰ καταδυθῆ, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἐὰν δὲν ἐκόπτετο εἰς δύο ὑπὸ τὰ τρομερὰ πλάγια κτυπήματα τὸ ὤφειλεν εἰς τὰς σκληρὰς φολίδας του, ἀλλ' εὑρίσκετο εἰς δύσκολον θέσιν, μὴ δυνάμενος ν' ἀπαλλάξῃ τὰ ὀπίσθιά του ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ἱπποποτάμου καὶ μὴ ἐννοῶν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν λείαν, τὴν ὁποίαν ἐκράτει μὲ τοὺς αἰχμηροὺς ὀδόντας του.

Ὁ ἐπὶ τῆς γεφύρας κροκόδειλος μᾶς ἀντελήφθη. Πρὸς στιγμὴν ἐφάνη διστακτικός, ἀλλ' ἐν τέλει παρέμεινεν εἰς τὴν θέσιν του.

Ὁ ἄλλος, συγκρατούμενος ὑπὸ τῶν δύο ἱπποποτάμων ἐφαίνετο ἐξασθενών. Προσεπάθει εἰς μάτην νὰ πλησιάσῃ τὴν γέφυραν καὶ εἰς μίαν ἀπελπισμένην ἀπόπειραν νὰ διαφύγῃ τῆς λαβῆς τῶν δύο ἐχθρῶν του, ἔρριψε μὲ δύναμιν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς γεφύρας σύντροφόν του τὴν λείαν του, τὴν ὁποίαν ἐκράτει εἰς τὸ στόμα. Αὐτὸς τὴν ἥρπασεν ἐπιτηδείως.

Ἀγὼν μέχρις ἐσχάτων

Ἀμέσως τὰ δύο μαστοφόρα ἐγκατέλειψαν τὸν ἀντίπαλόν των καὶ ἐπετέθησαν ἐναντίον τῆς πλωτῆς γεφύρας, ἡ ὁποία ἤρχισε νὰ χοροπηδᾷ πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ὁ ἄρρην ἱπποπόταμος κατώρθωσε νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸν ἐχθρόν, ὁ ὁποῖος τὸν παρετήρει μὲ τοὺς ἡμικλείστους πάντοτε ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἀνασκωμένος αὐτὴν τὴν φορὰν καὶ κρατῶν τὸν αἱματοβρεκτον μικρὸν ἱπποπόταμον.

Ἡ μήτηρ ἐπλησίασεν ἐπίσης καὶ ἤρχισε νὰ τραβᾷ τὸν κροκόδειλον ἀπὸ τὴν οὐράν, ἀλλ' ὁ ἄλλος κροκόδειλος ἠτοιμάζετο ὑπούλως νὰ ἐπιτεθῆ.

Ἔδωσα τὴν ἐντολὴν νὰ πυροβολήσουν ἐναντίον τῶν δύο σαυροειδῶν καὶ αὐχὶ ἐναντίον τῶν δύο ἱπποποτάμων. Τρεῖς πυροβολισμοὶ ἀντήχησαν συγχρόνως. Ἡ δική μου ἡ σφαῖρα εὗρεν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τὸν ἐπὶ τῆς γεφύρας κροκόδειλον ὁ ὁποῖος ἐγκατέλειψε τὴν λείαν του καὶ συνεστρέφετο σπασμωδικῶς. Μία δευτέρα σφαῖρα τὸν ἄφησε νεκρὸν καὶ τὸ σῶμα του ὠλίσθησαν ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ἀλλ' ὁ εἷς τῶν ἱπποποτάμων ἔπεσεν ἐπίσης τραυματισμένος ὑπὸ δύο σφαιρῶν.

Ἐπλησίασε τὸν μικρόν του, τὸν παρέλαβεν ἁπαλὰ εἰς τὸ στόμα καὶ προσεπάθησε νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ἡ γέφυρα ἔτριζε καὶ ἔκλινε, ἐνῷ κατεστρέφοντο τὰ ἐργαλεῖα τῆς ὑθμομετρήσεως.

Ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς πυροβολήσαντας ἰθαγενεῖς τοὺς παρετήρησα δριμύτατα, διότι ἔβαλλον ἐναντίον τοῦ ἱπποποτάμου, ἀλλ' αὐτοὶ μοῦ ἀπήντησαν ὅτι ὁ κροκόδειλος δὲν τρώγεται, ἐνῷ τὸ κρέας τῶν μαστοφόρων, κυρίως τοῦ μικροῦ, εἶναι καλό.

Ὁ ἄρρην ἱπποπόταμος ἦτο πλέον νεκρός, κρατῶν πάντοτε εἰς τὸ στόμα τὸ πτῶμα τοῦ μικροῦ, ἡ δὲ μήτηρ, βαρέως τραυματισμένη παρὰ τοῦ κροκοδείλου ἐπλησίαζε βραδέως.

Ἠμπόδισα τοὺς ἰθαγενεῖς νὰ τὴν φονεύσουν, διότι εἰς ἱπποπόταμος τριῶν τόννων ἦτο ἀρκετὸς διὰ τὴν βουλιμίαν των. Ἡ μήτηρ ἐνεφανίσθη πολλὰς φορὰς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ κατόπιν ἐξηφανίσθη ὑπὸ τὸ ὕδωρ.

Ἔδωσα ἐντολὴν εἰς τοὺς δύο ἁλιεῖς νὰ παραμείνουν ἐπὶ τῆς γεφύρας, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ἄλλων ἐσύραμε τὸν φονευθέντα ἱπποπόταμον πλησίον μιᾶς μικρᾶς νησίδος, ἀπεχούσης περὶ τὰ ἑκατὸ μέτρα.

Μόλις προσεγγίζαμεν, αἱ κραυγαὶ τῶν ἁλιέων μᾶς ἠνάγκασαν νὰ ἐγκαταλείψωμε τὸ ζῶον ἐπὶ τῆς λάσπης καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν ὁλοταχῶς. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν μας ἡ μήτηρ ἐπανῆλθε πρὸς τὴν κεκλιμένην γέφυραν καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν κατατρομαγμένων ἁλιέων ἥρπασε τὸ πτῶμα τοῦ μικροῦ της καὶ ἐξηφανίσθη εἰς τὸ ὕδωρ.

Ὅταν ἐπεστρέψαμε πρὸς τὸν φονευθέντα ἱπποπόταμον, τὸ πτῶμα του εἶχεν ἐξαφανισθῆ. Ἀσφαλῶς ὁ ἄλλος κροκόδειλος θὰ τὸν εἶχε παρασύρει τίς οἶδε εἰς ποίαν κρύπτην, διότι ματαίως τὸν ἀνεζητήσαμεν.

Τοιουτοτρόπως ἀπωλέσαμεν ὅλην τὴν θήραν μας, ἐκτὸς τοῦ ἀχρήστου σαυροειδοῦς, τὸ ὁποῖον ἐδυθίζετο σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἐντὸς τοῦ βούρκου.

Ἡ ἀνατραπεῖσα γέφυρα καὶ τὰ κατεστραμμένα ἐργαλεῖα ἐμαρτύρουν περὶ τῆς ἀγρίας αὐτῆς πάλης, ἐνῷ εἰς τὴν λείαν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, οἱ κώνωπες ἐπανήρχιζαν τὸ μονότονον ἆσμα των.

⁂

ΠΩΣ ΕΚΔΗΛΩΝΟΥΝ ΟΙ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΙ ΚΥΚΝΟΙ ΤΗΝ ΘΛΙΨΙΝ ΤΩΝ

Θυμᾶσθε τὸν Τσάρλυ, τὸν κύκνο μὲ τὴν ραγισμένη καρδιά; Ὁ Τσάρλυ εἶχεν εὑρεθῆ ἀγρυπνῶν παρὰ τὸ πτῶμα τῆς συντρόφου του, εἰς ἕνα λασπερὸν ἀμμολάκκον τοῦ Ντάγκενχαμ, εἰς τὸ Ἔσσεξ. Αὐτὸ συνέβη πρὸ ἑνὸς περίπου μηνός. Ἡ Ἀντζελὰ Ντυρὰν καὶ ἡ Ὕωντρεῦ Οὐάθαμ, τῆς Λαϊκῆς Κλινικῆς διὰ τὰ ἀσθενῆ ζῶα, ἐνόμισαν ὅτι ἐὰν ὁ Τσάρλυ ἔμενεν ἔτσι ἀπογοητευμένος, θὰ ἀπέθνησκε καὶ ἐκεῖνος.

Ἔτσι ἡ Ὕωντρεῦ ἐσήκωσε τὸν Τσάρλυ εἰς τὰ χέρια της καὶ τὸν ἐτοποθέτησεν εἰς ἕνα φορεῖον. Κατόπιν αὐτῆ καὶ ἡ Ἀντζελα ἔθεψαν τὸ ταῖρι του. Ὁ Τσάρλυ μετεφέρθη εἰς τὴν κλινικήν. Ἦτο κατισχυος καὶ ἀξιολύπητος, πασαλειμμένος μὲ μίαν κυανῆν βαφήν, τὴν ὁποίαν κάποιος εἶχε πετάξει εἰς τὸν ἀμμολάκκον.

Ἡ Ὕωντρεῦ ἐκαθάρισε καὶ ἐτάϊσε τὸν Τσάρλυ καὶ κατόπιν οἱ ὑπάλληλοι τῆς κλινικῆς προσεπάθησαν νὰ τὸν παρηγορήσουν. Τὸν μετέφεραν εἰς μίαν ὡραίαν λίμνην, μέσα εἰς τὸ δάσος τοῦ Ἔπτιγκ, εἰς Ἔσσεξ, Ἤλπιζαν ὅτι ὁ Τσάρλυ θὰ εὕρισκε νέον ταῖρι μεταξὺ τῶν φιλοξενουμένων εἰς τὴν λίμνην.

Μετὰ πάροδον 24 ὡρῶν ὁ Τσάρλυ ἐξηφανίσθη. Οἱ ὑπάλληλοι τῆς κλινικῆς μετέβησαν πάλιν εἰς τὸν ἀμμολάκκον διὰ νὰ τὸν ἀναζητήσουν. Καὶ τὸν εὑρῆκαν καὶ πάλιν ἐλεεινὸν καὶ ἀξιοδάκρυτον νὰ καθηται εἰς τὴν ἐρημωθεῖσαν φωλεάν του. Προσεπάθει νὰ θεραπεύσῃ τὴν ραγισμένην καρδιάν του εἰς τὴν παλαιὰν φωλεάν του.

Οἱ ὑπάλληλοι τῆς κλινικῆς ἐπισαν πάλιν τὸν Τσάρλυ καὶ τὸν ἐκαθάρισαν ἄλλην μίαν φορὰν. Κατόπιν τὸν ἄφησαν νὰ φύγῃ καὶ ἐπέστρεψεν ἀμέσως εἰς τὴν παλαιὰν του φωλεάν.

«Δὲν γίνεται τίποτε, εἶπεν ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς κλινικῆς. Ἡ καρδιά του ἐρράγισε πλέον. Ὅπου καὶ νὰ τὸν πᾶμε, θὰ γυρίσῃ ὁπωσδήποτε εἰς τὴν φωλεάν του. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ λησμονήσῃ».

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΙΛΙΓΓΙΩΔΗΣ ΤΑΧΥΤΗΣ

ΟΙ ΠΙΛΟΤΟΙ ΤΩΝ ΥΠΕΡΗΧΗΤΙΚΩΝ ΑΕΡΟΠΛΑΝΩΝ

Ἡ ἔντονος ζωὴ καὶ τὸ ψυχολογικὸν γῆρας των.—Τέσσαρα στάδια ἐπιδόσεων: ἐνθουσιασμός, πεῖρα, συντηρητικότης καὶ κόπωσις.—Ἡ αὐγὴ τῶν ἄνευ πιλότου σκαφῶν

Αἱ ὑπερηχητικαὶ ταχύτητες τῶν ἀεριωθουμένων ἐδημιούργησαν ἐν νέον εἶδος πιλότων, ποὺ δὲν ἔχουν καὶ μεγάλην σχέσιν μὲ τοὺς πιλότους τῶν παλαιῶν ἀεροπλάνων, ὅπως τοὐλάχιστον τοὺς ἐγνωρίσαμεν. Κατὰ κάποιον τρόπον, ὁ πιλότος τοῦ ἀεριωθουμένου κατόρθωσε νὰ ξεπεράσῃ εἰς ποιότητα καὶ τὸ μέταλλον καὶ τὴν μηχανήν. Διότι ἐνῶ τὸ ἀεριωθούμενον πρέπει νὰ ἐπιθεωρηθῇ ἐκ νέου, ἂν ἔφθασε τὴν ταχύτητα τῶν 9G (G εἶναι τὸ ἀρχικὸν τῆς λέξεως βαρύτης — Gravité — καὶ εἶναι μονὰς μετρήσεως τῆς ἐπιταχύνσεως), ὁ πιλότος του ἠμπορεῖ νὰ φθάσῃ χωρὶς κίνδυνον θανάτου τὰς 14G. Καὶ ἐπὶ πλέον, ἐὰν τὸ ἀεριωθούμενον τερματίζῃ τὴν σταδιοδρομίαν του μετὰ 2.000 ὥρας πτήσεως (τὸ ἀεροπλάνον μὲ ἕλικα διαρκεῖ πολὺ περισσότερον), ὁ πιλότος του δὲν τὴν τερματίζει, παρὰ ἀφοῦ παραστῇ εἰς πολλοὺς τοιούτους «τερματισμοὺς» σκαφῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπέβαινε.

Τὸ ψυχολογικὸν γῆρας

Ἐδῶ ὅμως ἐμφανίζεται τὸ μειονέκτημα τοῦ πιλότου ἐν σχέσει πρὸς τὴν μηχανήν του: ὅτι αὐτὸς εἶναι ἄνθρωπος καὶ σκέπτεται. Ἔχει ἐντολὰς καὶ φροντίδας, φόβους καὶ δεισιδαιμονίας, ὥρας χαρᾶς, ἀλλὰ καὶ ὥρας μελαγχολίας. Ἡ ψυχική του κατάστασις εἶναι εὐμετάβλητος καὶ ἀπρόβλεπτος. Ἡ νευρικὴ ὑπερέντασίς του, οὐσιώδης παράγων κοπώσεως, αὐξάνει ὅταν ἵπταται μέσα εἰς τὰ σύννεφα ἢ εἰς σχηματισμοὺς περιπολίας. Πρέπει νὰ παρακολουθῇ τὸν οὐρανόν, τὰς ἀτμοσφαιρικὰς συνθήκας, νὰ σκέπτεται τὸ ἀπόθεμα τῶν καυσίμων του. Μερικὲς φορές, αἱ ἐντυπώσεις του τὸν ἀπατοῦν καὶ πρέπει νὰ καταβάλῃ μεγάλην προσπάθειαν θελήσεως διὰ νὰ μὴ πιστεύσῃ παρὰ μόνον εἰς τὰ ὄργανά του. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἀπὸ μίαν ἀποστολήν, εἰς πλήρη νευρικὴν δραστηριότητα, εἶναι ἕτοιμος νὰ ξαναπετάξῃ πάλιν. Δύο ὥρας ἀργότερα, τὸ «δυναμικόν» του ἔχει πέσει καὶ δὲν ἔχει πιὰ τέτοιαν ἐπιθυμίαν. Ὅλοι οἱ πιλότοι τὸ

Φωτογραφία νεαροῦ πιλότου ὑπερηχητικοῦ ἀεροπλάνου ληφθεῖσα αὐτομάτως, καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος καθιστᾷ ὑπερηχητικὴν τὴν ταχύτητα τοῦ σκάφους του. Ἡ μορφή του δίδει τὴν ἐντύπωσιν γέροντος.

ἐεύρουν αὐτό. Μερικοὶ μάλιστα γνωρίζουν τὴν ὁλοκληρωτικὴν τραγῳδίαν: τὴν ἀπώλειαν τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὸν ἑαυτόν των καὶ τὴν ἐγκατάλειψιν ἑνὸς ἐπαγγέλματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχον στηρίξει ὁλόκληρον τὴν ζωήν των.

Ἐπὶ πλέον, ἡ ἡλικία εἶναι εἷς ἐκ τῶν παραγόντων ποὺ παίζουν σημαντικὸν ρόλον. Δὲν εἶναι τόσον τὸ φυσικόν, τὸ σωματικὸν γῆρας, ὅσον τὸ ψυχικόν. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς πιλότους, τῶν ὁποίων ἡ ὅρασις ἐλαττοῦται, νὰ φοροῦν γυαλιά. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς πιλότους, τῶν ὁποίων ἐξασθενεῖ ἡ ἀκοή, νὰ φέρουν ἀκουστικά (κυριως διότι ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον κωφότης εἶναι ἀναπόφευκτος σχεδὸν συνέπεια τῶν θορύβων τῆς ἀεροναυτικῆς). Ἀλλὰ ὑπάρχει ἕνα ψυχολογικὸν γῆρας, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει φάρμακον.

Τὰ 4 στάδια ἐπιδόσεων

Εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς καρριέρας του, ἡ πτῆσις εἶναι διὰ τὸν πιλότον τοῦ ἀεριωθουμένου, κάτι ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὴν ὕπαρξίν του, μία μορφὴ τῆς ζωῆς του. Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ περιέργεια ἐπικρατοῦν παντὸς ἄλλου. Τὸ δεύτερον στάδιον, εἶναι τὸ στάδιον τῆς πείρας: μανθάνων νὰ γνωρίζῃ τὰς δυνατότητας τὰς ἰδικάς του καὶ τοῦ ἀεροπλάνου του, ὁ πιλότος γίνεται πλέον συντηρητικός, ἀλλὰ ἡ ἀπόδοσίς του εἶναι καλυτέρα. Εἰς τὸ τρίτον στάδιον, αἱ συντηρητικαὶ δυνάμεις αὐξάνουν, τὸν παρασύρουν καὶ ὁ πιλότος εἰς τὸ τέταρτον στάδιον δὲν εἶναι πλέον καλὸς παρὰ διὰ πτήσεις τῆς «ρουτίνας». Ἔτσι ἀπὸ τὸ 23ον ἔτος (πρῶτον στάδιον), ὁ ἀριθμὸς τῶν δυστυχημάτων καθ' ὥραν πτήσεως μειοῦται διὰ νὰ φθάσῃ ἕνα μίνιμουμ εἰς τὰ 26 ἔτη (2ον στάδιον), καὶ νὰ ἀνέλθῃ ἀκολούθως ἀπὸ τοῦ 28ου ἔτους (3ον στάδιον), διὰ νὰ κατέλθῃ ἐκ νέου πρὸς τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος (4ον στάδιον). Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἡ μείωσις ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ ὅτι οἱ ἡλικιωμένοι πιλότοι ἰτεοῦν ὀλιγώτερον.

Παλαιοὶ καὶ νέοι πιλότοι

Ὅλοι οἱ ἐμπειρογνώμονες ἔχουν διαπιστώσει ὅτι οἱ νεαροὶ πιλότοι εἶναι ἐπιρρεπεῖς πρὸς λύθη ἐκτιμήσεως, ἐνῶ οἱ παλαιοὶ εἰς σφάλματα χειρισμοῦ καὶ ἐλλειψιν προσοχῆς. Εἰς κάθε στολίσκον διατηροῦν καὶ ἀριθμὸν τινα παλαιῶν πιλότων. Ὁ Τσάκ Γήγκερ, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ποὺ ὑπερέβη τὴν ταχύτητα τοῦ ἤχου, εἶναι σήμερον τοποθετημένος εἰς τὴν ἐν Γερμανίᾳ ἀμερικανικὴν βάσιν τῆς Λάντστουλ, μὲ τὸν συνάδελφόν του Φρέντ Ἀσκάνι. Ὁ Γήγκερ καὶ ὁ Ἀσκάνι ὑπερέβησαν τὰ 2.500 χιλιόμετρα τὴν ὥραν μὲ ἀεριωθούμενον τύπου «Μπέλ». Καὶ οἱ δύο παρητήθησαν ἀπὸ «πιλότοι δοκιμῶν». «Εἶχα μιὰ ἐξαιρετικὴ τύχη», εἶπεν ὁ Γήγκερ, «κι' εὔχομαι σ' ὅλους τοὺς πιλότους τοῦ κόσμου νὰ τὰ καταφέρουν ὅπως ἐγώ». Οἱ πιλότοι Ροζάνωφ καὶ Τζὼν Μαίϋ, πιλότοι δοκιμῶν, εἰς ἡλικίαν πενήντα καὶ πλέον ἐτῶν ἀποτελοῦν ἐξαιρέσεις — ἡ μία μάλιστα ἐξ αὐτῶν ἐτελείωσεν ἄσχημα.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν θὰ ἐρωτήσῃ κανείς: τί γίνονται οἱ πιλότοι ποὺ ἐγκατέλειψαν τὰς τάξεις τῆς πολεμικῆς ἀεροπορίας; Συνήθως ἀπερροφῶντο κατὰ μέγα ποσοστὸν (εἰς 75% περίπου) ἀπὸ τὴν πολιτικὴν ἀεροπορίαν. Σήμερον εἰς πλείστας χώρας, αἱ ἀεροπορικαὶ ἑταιρίαι διατηροῦν ἰδίας σχολὰς (σχολὰς πολιτικῆς ἀεροπορίας), εἰς τὰς ὁποίας διδάσκονται μερικὰς ἰδιότητας σπουδαιοτάτας διὰ τὰ μεταφορικὰ ἀεροπλάνα: τὴν κανονικότητα καὶ τὴν σύνεσιν. Ἡ διαφορὰ τῶν δύο σχολῶν ἐκφράζεται εἰς τὴν ἀντίστοιχον στάσιν των ἐνώπιον δυστυχήματος. Ὅταν ἕν καταδιωκτικὸν ἀεροπλάνον ὑποστῇ βλάβην, συνιστᾶται εἰς τὸν πιλότον νὰ πηδήσῃ δι' ἀλεξιπτώτου. Ὁ πολιτικὸς ἀεροπόρος δὲν θὰ πηδήσῃ πρῶτον διότι δὲν ἔχει κάθισμα ἐκτινασσόμενον καὶ δεύτερον διότι ἔχει ἐπιβάτας καὶ πρέπει νὰ δοκιμάσῃ τὸ πᾶν, καὶ αὐτὸ τὸ ἀδύνατον, διὰ νὰ τοὺς σώσῃ.

Τὸ πρόβλημα τῆς προσαρμογῆς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν δι' ἀντιδράσεως πτῆσιν, εἶναι ἀπὸ τὰ δυσκολώτερα. Ματαίως ἐπολλαπλασίασαν τὰ τεστ καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν. Πρὸ δύο ἐτῶν διεπιστώθη ὅτι πέον τοῦ ἡμίσεος τῶν μαθητῶν τῆς ἀεροναυτικῆς σχολῆς τῆς Πενσακόλα ('Ηνωμέναι Πολιτεῖαι), δὲν εἶχον ἐπιτύχει εἰς τὰς ἐξετάσεις. Τὸ 1952 ἐπὶ 600 στρατιωτικῶν πιλότων, οἱ Ἑλβετοὶ ἐξήρεσαν τῆς ὑπηρεσίας πτήσεως 145. Εἰς τὴν βάσιν-σχολὴν τοῦ Ράντολφ, δέκα πιλότοι κληθέντες εἰς τὴν ἐνέργειαν κατόπιν τοῦ πολέμου τῆς Κορέας, ἠρνήθησαν νὰ πετάξουν. «Τὰ ἀεροπλάνα εἶναι πολὺ περίπλοκα», εἶπαν. Δὲν ἦτο ὁ φόβος τοῦ πολέμου ποὺ τοὺς ἔκαμε ν' ἀρνηθοῦν, ἀλλὰ ἡ ἀγωνία ἐμπρὸς εἰς ἓν νέον καὶ δύσκολον ὑλικόν. Ἀπὸ τοῦ 1912 ἤδη ὁ Μπλεριὸ εἶχε προϊδεῖ τὴν κατάστασιν: «Δὲν εἶναι ἡ ἀντίστασις τῆς ὕλης», ἔλεγε "ἐκείνη ἡ ὁποία θὰ περιορίσῃ τὰς πτήσεις τοῦ τεχνητοῦ πτηνοῦ, ἀλλὰ ἡ ἀντίστασις τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ διευθύνων ἐγκέφαλος».

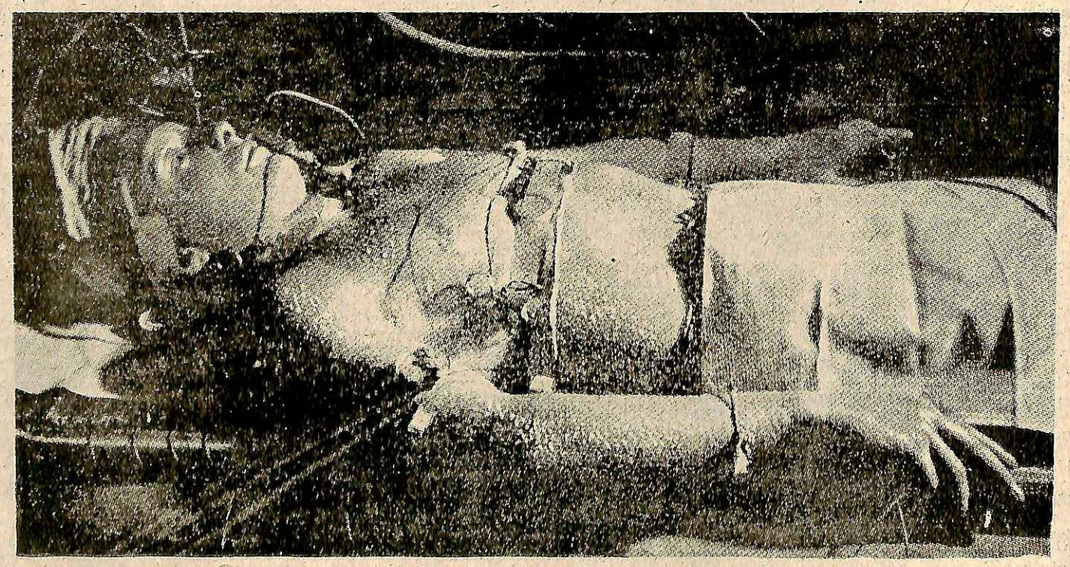

Δοκιμασία ἀντοχῆς τοῦ ὀργανισμοῦ ἑνὸς πιλότου ὑπερηχητικῶν ἀεροπλάνων εἰς θερμότητα 123 βαθμῶν Φαρενάϊτ ἐπὶ πολλὰς ὥρας.

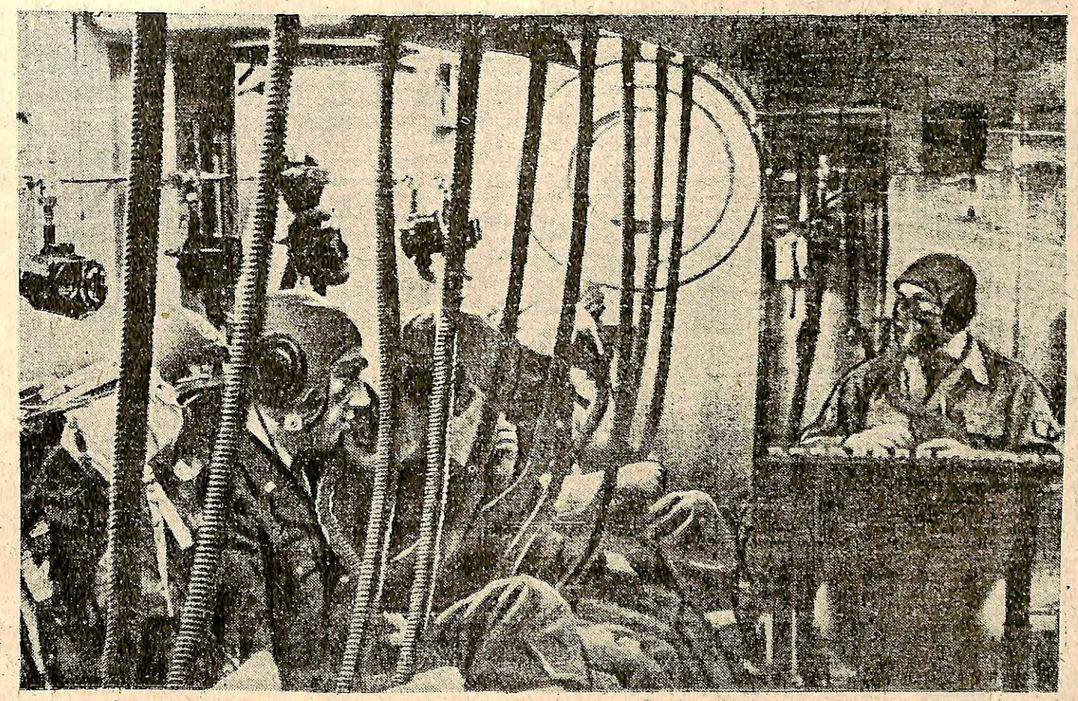

Εἰς αὐτὸν τὸν δοκιμαστικὸν «θάλαμον ὕψους» οἱ πιλότοι τῶν ὑπερηχητικῶν ἀεροπλάνων ἐξασκοῦνται εἰς ἀτμοσφαιρικὰς πιέσεις χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ἔδαφος. «Ἀνέρχονται» εἰς «ὕψος 12 χιλιομέτρων» ἐντὸς 25 λεπτῶν. Εἰς τὸ ὕψος αὐτὸ ἐὰν ἀφαιρέσουν τὴν μάσκαν, ἀντέχουν 40 δευτερόλεπτα πρὶν λιποθυμήσουν, δοκιμάζουν δὲ τὰ ἴδια συναισθήματα ποὺ δοκιμάζουν καὶ ἐν πτήσει.

Χωρὶς πιλότον

Σήμερον ἡ θέσις τοῦ πιλότου διώξεως δὲν εἶναι πλέον εἰς τὸν ἀέρα ἐντὸς τοῦ ἀεροπλάνου του, ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν, ἐμπρὸς εἰς ἕνα πίνακα διοικήσεως, εἰς τὸν πίνακα τοῦ ραντὰρ καὶ τῆς τηλεοράσεως. Ἡ βασιλεία τῶν ρομπὸτ ἀρχίζει.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι εἶχεν ἀρχίσει ἤδη εἰς τὸ Λονδίνον τὸ 1944 καὶ 1945, ὅταν οἱ Γερμανοὶ ἐξεσφενδόνιζαν μὲ ὁλονὲν ἐπιταχυνόμενον ρυθμὸν τὰ V1 καὶ V2 των. Βραδύτερον, τὸ 1952, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου τῆς Κορέας, ἓν ἀεροπλάνον ἄνευ πιλότου φορτωμένον μὲ ἐκρηκτικὰς ὕλας καὶ ὁδηγούμενον ἀπὸ ἕτερον ἀεροπλάνον - μητέρα, ἣν ἠκολούθει εἰς ἀπόστασίν τινα, ἐρρίφθη εἰς μίαν στρατηγικὴν σημασίας σήραγγα, τὴν ὁποίαν ἀνετίναξεν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅλα τὰ γενικὰ ἐπιτελεῖα ἔστρεψαν τὴν προσοχήν των εἰς τὰς τηλεκατευθυνομένας μηχανάς. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν διετέθησαν σημαντικὰ ποσὰ τῶν στρατιωτικῶν προϋπολογισμῶν. Κάθε ἡμέραν ρουκέττται ἐξαποστέλλονται εἰς τὴν στρατόσφαιραν ὑπεράνω τῶν ἐρήμων τῆς Καλιφορνίας τῆς Αὐστραλίας, τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας ἢ τῆς Σαχάρας. Ἠμποροῦν νὰ ἐκσφενδονισθοῦν εἴτε ἐκ τῆς γῆς ἐναντίον γηΐνου ἀντικειμένου (ρουκέττα ἐδάφους - ἐδάφους, ὅπως αἱ V1 καὶ V2) εἴτε ἐκ τοῦ ἐδάφους πρὸς ἀντικείμενον εἰς τὸν ἀέρα (ρουκέττα ἐδάφους - ἀέρος) εἴτε ἀκόμη ἐξ ἀεροπλάνου κατὰ γηΐνου ἀντικειμένου (ἀέρος - ἐδάφους) εἴτε, τέλος, ἐξ ἀεροπλάνου εἰς ἐναέριον ἀντικείμενον (ἀέρος - ἀέρος).

Τὸ θέμα ὅμως τῶν τηλεκατευθυνομένων μηχανῶν εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον. Δι' ὃ θὰ συνεχίσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον.

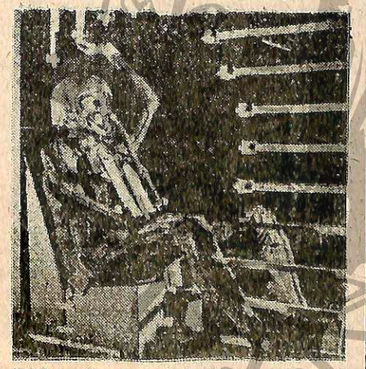

Πιλότος ἀσκούμενος εἰς δοκιμαστικὸν θάλαμον.

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΩΝ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΤΟΣΟΝ ΑΠΛΟΙ ΟΣΟΝ ΦΑΙΝΟΝΤΑΙ

Ὅσοι ἀρέσκονται μὲ τὰ τυχηρὰ παιγνίδια μελετοῦν τὰς πιθανότητας καὶ τὰ προβλήματα ποὺ τὰς ἀφοροῦν, ἐλπίζοντες, βάσει τούτων, νὰ παίξουν τεχνικώτερα τὸ παιγνίδι των καὶ νὰ κερδίσουν. Ὅμως αἱ πιθανότητες ἔχουν πολὺ εὐρυτέραν σημασίαν διὰ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ζωήν, καὶ ἀναγκαζόμεθα νὰ προσφύγωμεν εἰς τοὺς νόμους των, εἰς πλείστας περιστάσεις. Ὅλα τὰ ζητήματα ἀσφαλειῶν, συντάξεων κλπ., καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα στηρίζονται ἐπὶ τῶν πιθανοτήτων.

Εἶναι παρατηρημένον ὅτι πολλοί, μὴ μαθηματικοί, ποὺ καταπιάνονται μὲ ζητήματα πιθανοτήτων, ὑποπίπτουν εἰς ὡρισμένα κλασσικὰ λάθη. Οὕτω οἱ παίζοντες κορώνα - γράμματα ἢ ρουλέττα, ἔχουν συχνὰ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μετὰ ἀπὸ κάθε παίξιμο, τὸ ἑπόμενον θὰ εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα διαφορετικὸ, ἡ πιθανότης δὲ αὐτὴ φέρεται ὡς ηὐξημένη ἂν πολλὰ συνεχῆ παιξίματα ἔλθουν ὅμοια. Π.χ. ἂν πέντε ἢ ἓξ φορὰς συνεχῶς ἡ μπίλλια τῆς ρουλέττας δώσῃ μαῦρο, ὑπάρχουν παῖκται πρόθυμοι νὰ διακινδυνεύσουν μεγαλα ποσὰ, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι τὴν προσεχῆ φορὰν θὰ ἔβγῃ τὸ κόκκινο. Ὅμως μία τοιαύτη σκέψις, καίτοι γενικῶς εἶναι πολὺ ἐδραιωμένη, εἶναι ἀντεπιστημονική καὶ δεικνύει πραγματικὴν ἄγνοιαν τῶν νόμων τῶν πιθανοτήτων. Ἡ μπίλλια τῆς ρουλέττας, ὅπως καὶ τὸ νόμισμα μὲ τὸ ὁποῖον παίζομεν κορώνα-γράμματα, δὲν ἔχει οὔτε συνείδησιν οὔτε μνήμην. καὶ σὲ κάθε παίξιμο ἔχομεν πιθανότητα μίαν πρὸς δύο νὰ βγάλωμεν κόκκινο καὶ πάλιν μίαν πρὸς δύο νὰ βγάλωμεν μαῦρο. Τὰ προηγούμενα παιγνίδια οὐδόλως ἐπηρεάζουν τὰ ἑπόμενα.

Ἡ ἀντίθετος ἀντίληψις, δηλαδὴ ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν ἂν π.χ. ἔβγῃ πολλὰς φορὰς τὸ κόκκινο, θὰ ἐπακολουθήσῃ μαῦρο, καὶ τἀνάπαλιν, εἶναι ὅλως ἐσφαλμένη καὶ ἀντεπιστημονικὴ, δυναμένη νὰ προκαλέσῃ μεγάλην καταστροφὴν εἰς ὅποιον θὰ ἐστηρίζετο εἰς τοιοῦτον ὑπολογισμόν. Πολλάκις ἔχει παρατηρηθῆ, τὸ παιγνίδι νὰ δίδῃ εἰς εἴκοσι καὶ πλέον συνεχῆ παιξίματα τὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα.

*

ΜΙΚΡΟΣΕΙΣΜΟΙ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ, ΤΟΥΣ ΑΝΕΜΟΥΣ Ἢ ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ

Οἱ σεισμογράφοι οἱ ἐγκατεστημένοι ἐντὸς μεγάλων πόλεων ἢ πλησίον τούτων, καταγράφουν μερικὰς χαρακτηριστικὰς παλμικὰς κινήσεις τοῦ ἐδάφους ποὺ δὲν παρατηροῦνται εἰς σεισμογράφους ποὺ θὰ ἔχουν τοποθετηθῆ εἰς τὴν ὕπαιθρον, μακρὰν ἀπὸ κοτσκημένους χώρους καὶ βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις. Οἱ μικροὶ αὐτοὶ ἰδιόμορφοι σεισμοὶ ἐκδηλώνονται μὲ παλμοὺς πολὺ ταχεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀποσβαίνονται ταχέως καθὼς μεταδίδονται διὰ τοῦ ἐδάφους.

Αἰτία τῶν μικροσεισμῶν αὐτῶν δὲν εἶναι αἱ ἀναταραχαὶ τῶν ἐγκάτων τοῦ πλανήτου μας. ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος. Τὰ μηχανήματα τῶν μεγάλων ἐργοστασίων ἢ τὰ βαρέα αὐτοκίνητα εἶναι οἱ κύριοι πρόξενοι τῶν παλμῶν αὐτῶν τοῦ φλοιοῦ τῆς Γῆς.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, μικροσεισμικὰς κινήσεις δύναται νὰ προκαλέσῃ καὶ ὁ σφοδρὸς ἄνεμος. Οὕτως, ἕνας ἰσχυρὸς τοπικὸς ἄνεμος ἠμπορεῖ νὰ θέσῃ εἰς παλμικὴν κίνησιν τὸ ἔδαφος. Ἀκόμη καὶ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης ποὺ κτυποῦν τὴν ἀκτὴν παράγουν ὅμοια σεισμικὰ φαινόμενα. Αἱ παλμικαὶ κινήσεις τοῦ ἐδάφους, αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὰ θαλάσσια κύματα εἶναι ἰσχυρότεραι, ὅταν αὐτὰ κτυποῦν ὄχι ἀμμώδεις παραλίας, ἀλλὰ ὑψηλὰς βραχώδεις ἀκτάς,

ΠΕΡΑΣΑΝ ΠΟΤΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΨΙΝ ΣΑΣ

Τὰ πολὺ ἁπλᾶ πράγματα

ΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΣΕΛΙΔΟΣ :

Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ ΤΩΝ ΤΟΞΩΤΩΝ ΓΕΦΥΡΩΝ. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΑΚΟΜΗ ΤΟΙΑΥΤΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣΑΙ ΥΠΟ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ

Τὰ κτίρια καὶ ἄλλα ἔργα ποὺ κατεσκευάσθησαν κατὰ τὴν κλασσικὴν ἐποχὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ Ρώμης, εὑνοητον εἰναι ὅτι σημερον πλέον κατὰ γενικὸν κανόνα δὲν ἠμποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν. Μερικαὶ ὅμως γέφυραι τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων ἦσαν τόσον στερεὰς κατασκευῆς, ὥστε ἀντεμετώπισαν ἐπιτυχῶς τὴν πάροδον των αἰώνων. Γενικῶς ἡ γεφυροποιία τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἦτο περίφημος καὶ ἐλαβε τότε μεγάλην ἀνάπτυξιν, ἐπειδὴ συνέβαλλε μεγάλως εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν μετακινήσεων τῶν λεγεώνων τῆς κοσμοκρατείρας. Ἀπὸ τὰς ρωμαϊκὰς γεφύρας, ἐκείνη ποὺ διατηρεῖται καλύτερον, πρωτίστως ὡς ἐκ τῆς ἀρτίας τεχνικῆς τῆς κατασκευῆς της, εἶναι ἡ ζευγνύουσα τὰς ὄχθας τοῦ Τάγου ποταμοῦ εἰς τὴν Ἀλκάνταρα τῆς Ἱσπανίας.

Αἱ σιδηραῖ κατασκευαὶ καὶ αἱ τοιαῦται ἐκ μπετὸν ἀρμὲ τότε, βεβαίως, δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο, τὰ πέτρινα ὅμως τόξα τῶν παλαιῶν γεφυρῶν ἐδίδον θαυμαστὴν ἀντοχὴν εἰς τὰς γεφύρας. Ἡ στερεότης τῆς θολωτῆς κατασκευῆς ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὰ ὀστᾶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων ποὺ εἶναι ἐσωτερικῶς κοῖλα, ὅπως εἶναι τὰ τόξα εἰς τὰς λιθίνας γεφύρας.

Ἐπὶ τῆς πέτρινης θολωτῆς ρωμαϊκῆς γεφύρας τῆς Ἀλκάνταρας ἠμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ ἕνας στρατὸς κατὰ στοίχους ἐξ 8 ἀνδρῶν. 2000 δὲ στρατιῶται δύνανται νὰ εὑρίσκωνται συγχρόνως ἐπ' αὐτῆς. Ἡ γέφυρα αὐτὴ εἶχεν ὑποστῆ ζημίας ἀπὸ τὸν δοῦκα τοῦ Οὐέλλιγκτον τὸ 1809 καθὼς καὶ ἀπὸ τοὺς καρλιστὰς ἐπαναστάτας τὸ 1836. Ὅμως αἱ βλάβαι διωρθώθησαν ὥστε, παρ' ὅλην τὴν ἡλικίαν της τῶν 1800 καὶ πλέον ἐτῶν, ἐξακολουθεῖ νὰ χρησιμοποιῆται.

Καὶ ἤδη ὅτε αἱ μεγάλαι πρόοδοι τῆς τεχνικῆς ἐπέτρεψαν τὴν κατασκευὴν τεραστίων μεταλλίνων γεφυρῶν, τὸ παλαιὸν σύστημα τῶν λιθίνων τόξων δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐγκαταλειφθῆ, χρησιμοποιεῖται ὅμως πλέον διὰ σχετικῶς μικρὰς γεφύρας.

*

ΕΝ ΑΠΛΟΥΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΥΓΡΑΣΙΑΣ

Διὰ τὴν μέτρησιν τῆς ὑγρασίας ἑνὸς χώρου ὑπάρχουν εἰδικὰ ὄργανα, τὰ καλούμενα ὑγρόμετρα. Ὑπάρχουν καὶ μερικὰ ὑγρόμετρα πολὺ ἁπλᾶ ποὺ μοιάζουν μᾶλλον μὲ παιγνίδι. Ἕνα τοιοῦτο ὄργανο παριστᾶ ἕνα ἀνθρωπάκο ποὺ κρατᾶ εἰς τὸ στόμα μίαν μακρὰν καὶ παχεῖαν ὑαλίνην πίπαν. Ἡ πίπα αὐτὴ περικλείει μίαν μικρὰν ποσότητα ἑνὸς χρωματιστοῦ ὑγροῦ. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι τὸ ἐγκεκλεισμένο χρωματιστὸ ὑγρὸ δὲν παραμένει ἀκίνητο, ἀλλὰ συνεχῶς ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται, μία πρὸς τὸ στόμα τοῦ καπνιστοῦ καὶ μία πρὸς τὸ κάτω μέρος τῆς πίπας του. Ὅσον ὀλιγώτερον ὑγρὰ εἶναι ἡ ἀτμοσφαίρα τόσον ταχύτερα γίνεται αὐτὸ τὸ ἀνεβοκατέβασμα. Πῶς συμβαίνει ὅμως αὐτό ;

Τὸ κεφάλι τοῦ ἀνθρωπάκου περιβάλλεται μὲ μίαν κουκούλα ἀπὸ ὕφασμα, ἡ ὁποία συνεχιζομένη πρὸς τὰ κάτω φθάνει εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὀργάνου, ὅπου σχηματίζεται δοχεῖον πλῆρες ὕδατος. Τὸ ὕφασμα ἀπορροφᾶ τὸ ὕδωρ μέχρι τῆς κουκούλας, ἡ ὁποία οὔτω ὑγραίνεται. Τὸ νερὸ ὅμως ποὺ ἐμποτίζει τὴν κουκούλα, ἐξατμίζεται, καὶ ἐξατμιζόμενο ψύχει τὸ κεφάλι τοῦ ἀνθρωπάκου, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἀπολήγει ἡ πίπα. Ἡ ψύξις αὐτὴ προκαλεῖ συστολὴν τοῦ ἐγκεκλεισμένου ἀέρος καὶ ἄνοδον τοῦ χρωματιστοῦ ὑγροῦ. Ἡ πίπα ὅμως ἔχει τοιαύτην κατασκευὴν τῆς κοιλότητός της ὥστε ἡ ἄνοδος τοῦ ὑγροῦ πέραν ὡρισμένου σημείου ν' ἀποκαθιστᾶ τὴν ἰσορροπίαν τῶν πιέσεων, ὁπότε τὸ ὑγρὸ καταβαίνει πάλιν. Ἡ κίνησις αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς.

Ὅταν ἐπικρατῇ ξηρότης, τὸ νερὸ τῆς κουκούλας ἐξατμίζεται ταχύτερα καὶ συνεπῶς τὸ χρωματιστὸ ὑγρὸ ἀνέρχεται καὶ κατέρνεται ταχύτερον μέσα εἰς τὴν ὑαλίνην πίπαν.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΛΞΙΣ ΚΑΙ ΑΙ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑΙ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΤΑ ΟΥΡΑΝΙΑ ΣΩΜΑΤΑ ΣΕ ΕΝΑ ΕΝΙΑΙΟΝ ΣΥΝΟΛΟΝ

Τὰ διάφορα οὐράνια σώματα ἐγκατεσπαρμένα μέσα εἰς τὸ ἀστρικὸν σύμπαν, δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὸ καθένα των ζῇ ἀσχέτως τῶν ἄλλων καὶ ὅτι τίποτα δὲν τὰ συνδέει. Ὅμως τὰ οὐράνια σώματα ἐπιδροῦν τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δέ. Ἡ ὕλη ὅπου καὶ νὰ εὑρίσκεται δημιουργεῖ περὶ αὐτὴν πεδίον βαρύτητος ποὺ προκαλεῖ ἀμοιβαίαν ἕλξιν. Ἂν ἔλειπεν ἡ ἕλξις τοῦ Ἡλίου, ἡ Γῆ μας θὰ ὡρμοῦσε πρὸς τὸ χάος καὶ θὰ ἔχανε τὰ μεγάλα δῶρα ποὺ τῆς χορηγεῖ ὁ Ἥλιος. Ὁ κόσμος μας θὰ ἐξυδιζετο εἰς τὸ σκοτάδι, τὰ νερὰ θὰ ἐπάγωναν καὶ κάθε ζωὴ θὰ σταματοῦσε. Ὅμως χάρις εἰς τὴν βαρύτητα (τὴν παγκόσμιον ἕλξιν) κρατούμεθα σταθερὰ ἀπὸ τὸν Ἥλιον πλησίον του. Ἡ ἰδία δύναμις δὲν ἀφίνει τὴν Σελήνην νὰ φύγῃ μακρὰν ἀπὸ τὴν Γῆν. Ἀλλὰ καὶ ἡ Σελήνη, ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ εἶναι τραβᾶ τὰ νερὰ τῆς Γῆς καὶ δημιουργεῖ τὴν παλίρροιαν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν βαρύτητα καὶ αἱ ἀκτινοβολίαι συνδέουν τὰ οὐράνια σώματα. Αἱ ἀκτινοβολίαι αὐταὶ εἶναι φωτειναί, ἠλεκτρομαγνητικαί, θερμικαὶ κλπ. Διὰ τοὺς μελετητὰς τοῦ οὐρανοῦ ἡ φωτεινὴ ἀκτινοβολία ἔχει μεγίστην σημασίαν ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ μᾶς στέλνουν τὰ ἄστρα, διαπιστώνομεν ὄχι μόνον τὴν ὕπαρξίν των ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν των, τὰς ἐπικρατούσας συνθήκας κλπ. Χάρις δηλαδὴ εἰς τὴν βαρύτητα καὶ τὰς ἀκτινοβολίας, τὸ Σύμπαν ἀποτελεῖ ἕνα ἐνιαῖον σύνολον, τοῦ ὁποίου τὰ μέλη ἀλληλοεπηρεάζονται κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον.

*

ΠΩΣ Η ΕΞΑΤΜΙΣΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΨΥΧΟΣ

Ὅταν ἕνα ὑγρὸ ἐξατμίζεται καταναλίσκει θερμότητα, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἀπὸ τὸ περιβάλλον. Δι' αὐτὸ ἡ ἐξάτμισις προκαλεῖ ψῦχος. Αὐτὴ εἶναι ἡ αἰτία ποὺ καθιστᾶ ἐπικίνδυνον τὴν παραμονὴν εἰς ρεῦμα ἀέρος ὅταν εἴμεθα ἱδρωμένοι. Τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος προκαλεῖ ταχεῖαν ἐξάτμισιν τοῦ ἱδρῶτος καὶ κατὰ συνέπειαν ψῦχος, ποὺ δύναται νὰ προξενήσῃ κρυολόγημα. Διὰ τὴν ἰδίαν αἰτίαν τὰ πήλινα κανάτια κρυώνουν τὸ νερὸ, ἐπειδὴ μέσα ἀπὸ τοὺς πόρους των ἐξέρχεται μικρὰ ποσότης τοῦ ὕδατος. Τὸ ὕδωρ αὐτὸ — ποὺ ἔχει ἐξέλθει ἐκ τῶν πόρων — ἐξατμίζεται διὰ τὴν ἐξάτμισίν του δὲ λαμβάνει θερμότητα ἀπὸ τὸ νεοὸ ποὺ περιέχεται εἰς τὸ καβάτι καὶ τὸ κρυώνει. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι διὰ νὰ κρυώσῃ καλὰ τὸ νερὸ πρέπει καὶ ὁ πηλὸς νὰ εἶναι κατάλληλος, καθὼς καὶ τὸ ψήσιμο. Ἄλλως δὲν σχηματίζονται καλοὶ πόροι.

ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Η ΜΕΣΟΑΣΤΡΙΚΗ ΥΛΗ

Ἡ ὕλη ποὺ ἠμπόδιζε τὰ τηλεσκόπια νὰ εἰσχωρήσουν εἰς τινα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ ἐνδέχεται νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὸ μυστήριον τῆς καταγωγῆς τῶν κόσμων

Ὑπὸ Ἀλβέρτου ΜΑΣΑΝΙ

Ἐὰν λάβωμεν ἀνὰ χεῖρας ἕνα παλαιὸν βιβλίον ἀστρονομίας, ἢ βιβλίον ποὺ ἐγράφη ἀκόμη πρὸ δέκα ἐτῶν, θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ παρατηρήσωμεν μεταξὺ τῶν εἰκονογραφημένων σελίδων του, φωτογραφίας ὡρισμένων περιοχῶν τοῦ χώρου ποὺ παρουσιάζουν ζώνας μὲ περίεργον ὄψιν, ἄλλοῦ σκοτεινὴν καὶ ἄλλοῦ φωτεινὴν, εἰς τὰς ὁποίας παρατηροῦνται σποραδικῶς μερικοὶ ἀστέρες. Εἰς τὸ κείμενον θὰ διαβάσωμεν ὅτι ὀνομάζονται γενικῶς νεφελοειδεῖς καὶ ὅτι ἀποτελοῦνται ἀπὸ κοσμικὴν ὕλην εἰς μίαν ἰδιάζουσαν φυσικὴν κατάστασιν. Αἱ σκοτειναὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀέριον ὕλην καὶ ἀπὸ μικροσκοπικοὺς κόκκους διαστάσεων τοῦ χιλιοστοῦ τοῦ χιλιοστομέτρου. Τὸ ὑλικὸν αὐτὸ ἀπορροφᾶ τὸ φῶς τῶν πλέον ἀπομεμακρυσμένων ἀστέρων καὶ ἑπομένως διαγράφει εἰς τὴν φωτογραφικὴν πλάκα ζώνας στερουμένας ἀστέρων ποὺ φαίνονται διὰ τὸν λόγον αὐτὸν σκοτειναί. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς παρατηρουμένης φωτεινῆς ὕλης ἀναφέρεται ὅτι πρόκειται περὶ περιοχῶν τοῦ χώρου ποὺ ἡ εὑρισκομένη ἐν διασπορᾷ ὕλη ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀέρια εἰς κατάστασιν ἀτομικῆς διεγέρσεως, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὀφείλεται αὐτὴ ἡ ἐκπομπὴ φωτός, ποὺ ἐπηρεάζει τὴν φωτογραφικὴν πλάκα.

ΕΝ ΟΧΛΗΡΟΝ ΕΜΠΟΔΙΟΝ

Θὰ ἦτο σφάλμα, ἂν ἐλέγομεν ὅτι οἱ ἀστρονόμοι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ἔθλεπον μὲ συμπάθειαν αὐτὰ τὰ νεφελοειδῆ. Ἰδιαιτέρως τὰ πρῶτα, δηλαδὴ τὰ σκοτεινά, ἐθεωρήθησαν ὡς ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ἀστρονομικὴν παρατήρησιν, κυρίως διότι καλύπτουν ὅ,τι εὑρίσκεται πέραν αὐτῶν καὶ παρεμποδίζουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν μελέτην τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ κατάστασις ἐγένετο περισσότερον κρίσιμος μετὰ τὰς μελέτας τοῦ Σάπλεῦ πρὸ 35 περίπου ἐτῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας προκύπτει ὅτι τὸ ἀστρικὸν σύστημα, τοῦ ὁποίου ἕνα μέρος εἶναι τὸ ἡλιακόν, ἔχει τὸ κέντρον του ὄχι εἰς τὸ σημεῖον ὅπου εὑρίσκεται ὁ ἥλιος, ἀλλὰ εἰς σημεῖον μακρὰν αὐτοῦ, εὑρισκόμενος κατὰ 45.000 ἔτη φωτός.

Ὁ Σάπλεῦ ἔφθασεν εἰς αὐτὸ τὸ συμπέρασμα δι' ἐμμέσου ὁδοῦ, μελετῶν διαφόρους συγκεντρώσεις ἀστέρων καὶ παρατηρῶν ὅτι ὁλοι μαζὶ ἀπετέλουν ἕναν σφαιρικὸν ὄγκον, τοῦ ὁποίου ἦτο εὔκολος ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κέντρου. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ κεντρικὴ περιοχὴ παρέμενε κρυμμένη καὶ ἀπὸ τὰ καλύτερα ἀκόμη τηλεσκόπια, ἐπειδὴ ἡ μεσοαστρικὴ ὕλη κατ' αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν ἦτο ἐξαιρετικῶς πυκνὴ καὶ ἀπερροφᾶ κατὰ μέγιστον μέρος τὸ διερχόμενον φῶς. Ἑπομένως καθίσταται προφανὲς μὲ ποσο «κακὸ μάτι» παρετήρουν πρὸ μερικῶν ἐτῶν τὴν ὁμίχλην, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλοῦμεν καὶ ποὺ δὲν εἶχε συγκεντρωθῆ μόνον εἰς στενὰς οὐρανίους ζώνας, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εὑρίσκετο ὀλίγον-πολὺ παντοῦ.

Αὐτὴ ἡ κατάστασις παρετάθη μέχρι τοῦ 1931, ὁπότε μία ἀνακάλυψις συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ στραφῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀστρονόμων ἀκριβῶς εἰς τὴν μεσοαστρικὴν αὐτὴν ὕλην καὶ νὰ τὴν ἐξετάσουν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴς ἀρνητικῆς της πλευρᾶς, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς εὐθύνης ποὺ ἔχει εἰς τὴν ἀπορρόφησιν τοῦ φωτὸς τῶν μακρινῶν ἀστέρων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς θετικῆς της πλευρᾶς ὡς ἕδρας ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφερόντων φαινομένων, τῶν ὁποίων ἡ μελέτη θὰ ὡδήγει εἰς τὰς πλέον ἀπιστεύτους ἐξελίξεις.

Αἱ μελέται τὰς ὁποίας διεξήγαγον τότε μερικοὶ Ἀμερικανοὶ φυσικοὶ ἐπὶ τῆς τεχνικῆς τοῦ ραδιοφώνου καὶ τοῦ ραντὰρ, ἀπεκάλυψαν τὴν ὕπαρξίν διαταράξεων ἠλεκτρομαγνητικῆς φύσεως ἐξαιρετικῶς ἀσθενοῦς ἐντάσεως, ἀρκετῆς ὅμως διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἀπὸ τοὺς πλέον εὐαισθήτους δέκτας. Ὁ φυσικὸς Γιάνσκυ συντονίζων τὸν δέκτην του ἐπὶ τοῦ μήκους κύματος τῶν 10 μέτρων ἀντελήφθη τὴν παρουσίαν ραδιοφωνικῶν σημάτων χωρὶς συγχρόνως νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς γήϊνος σταθμὸς ποὺ νὰ ἐκπέμπῃ εἰς αὐτὰ τὰ μήκη κύματος καὶ ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ δέκτης του ἀπέδιδεν αὐτὰς τὰς ἀκτινοβολίας μὲ μεγαλυτέραν ἔντασιν ὅταν ἡ κατευθυνομένη κεραία τῆς συσκευῆς του κατηυθύνετο πρὸς τὸ κέντρον τοῦ γαλαξίου μας.

ΟΙ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΕΙΣ ΠΟΜΠΟΙ ΤΟΥ ΑΧΑΝΟΥΣ

Αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψις ἔδωσε φυσικὰ ἀφορμὴν εἰς πολυσχιδεῖς ἐρεύνας, μετὰ δὲ τὴν πάροδον μερικῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ποὺ ἤρχισαν αὐτὰς αἱ θεωρητικαὶ ἐρευναι καὶ αἱ παρατηρήσεις τοῦ οὐρανοῦ, ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι αἱ ἀκτινοβολίαι αὐταὶ δὲν ἐξεπέμποντο ἀπὸ τοὺς ἀστέρας, ἀλλὰ ἀκριβῶς ἀπὸ τὴν μεσοαστρικὴν ὕλην κατόπιν εἰδικῆς διεργασίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπεισέρχονται ἄτομα καὶ ἠλεκτρόνια ὑπὸ ἰδιαιτέρας φυσικὰς συνθήκας. Μὲ τὴν μελέτην τῆς μεσοαστρικῆς ὕλης ἤνοιξε ἕνα νέον πεδίον ἐρευνῶν, ἐκ τῶν ὁποίων προέκυψαν συμπεράσματα τεραστίου ἐνδιαφέροντος.

Ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ πρόβλημα τῆς κοσμογονικῆς σημασίας ποὺ ἀπεκάλυπτον αἱ πλέον πρόσφατοι μελέται. Εἶχεν ἐπὶ τέλους ἐξακριβωθῆ ὅτι ὑπάρχει στενὴ σχέσις μεταξὺ τῆς μεσοαστρικῆς ὕλης καὶ μερικῶν ἀστέρων ποὺ δύνανται νὰ λεχθοῦν ὡς πολὺ νέοι καὶ ποὺ εὑρίσκονται συχνότατα, διὰ νὰ μὴν εἴπωμεν πάντοτε, μαζὶ μὲ αὐτήν. Ἡ θεωρητικὴ ἑρμηνεία τῶν δεδομένων τῆς παρατηρήσεως ἀποκαλύπτει ὅτι οἱ ἀστέρες αὐτοὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ τεραστίαν μᾶζαν διαπύρων ἀερίων, τῆς ὁποίας τὸ πρὸς τὰ ἔξω τμῆμα εὑρίσκεται εἰς ἕνα εἶδος μηχανικῆς ἀσταθείας. Ἠμποροῦν λοιπὸν οἱ ἀστέρες αὐτοὶ νὰ θεωρηθοῦν ὡς συνεχῆς πηγὴ ἐνδοαστρικῆς ὕλης ποὺ ἀκτινοβολεῖ εἰς τὸν χῶρον εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκονται.

Αὐτὴ ἦτο ἡ πρώτη σκέψις ποὺ ἐσχημάτισαν οἱ ἀστρονόμοι, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἐλπὶ δυνατὸν νὰ παρουσιασθῇ ἀνάλογον φαινόμενον καὶ μὲ ἄλλους τύπους ἀστέρων, ὁ μηχανισμὸς αὐτὸς ὅταν ὑπεβλήθη εἰς τὸν λογισμὸν καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς παρατηρήσεως, δὲν ἄνθεξε ἐπὶ μακρὸν διάστημα καὶ τὸ πρόβλημα τῆς καταγωγῆς τῆς μεσοαστρικῆς ὕλης ἀπέμεινε σκοτεινόν. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ διάστημα. Ἐπιμελεστέρα ἀνάλυσις ὅλων τῶν γνωστῶν δεδομένων, τόσον ἐπὶ τῆς δομῆς ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς συνθέσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν ἀστέρων καὶ τῆς ἐνδοαστρικῆς ὕλης, ἀπεδείκνυε πάντοτε σαφέστερον ὅτι τὸ πρόβλημα ἐτέθη ἐσφαλμένως καὶ ὅτι μᾶλλον ἔπρεπε νὰ διερευνηθῇ ἡ πιθανότης καταγωγῆς τῶν νέων ἀστέρων ἐκ τῆς μεσοαστρικῆς ὕλης. Τότε πολλαὶ δυσχέρειαι παρεκάμφθησαν διὰ τῆς ἀνατροπῆς τῆς σχέσεως καταγωγῆς, δηλαδὴ διὰ τῆς παραδοχῆς τῆς δημιουργίας τῶν ἀστέρων ἀπὸ τὴν μεσοαστρικὴν ὕλην.

Σήμερον ἐπικρατεῖ ἡ σκέψις ὅτι ἀκριβῶς αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον ὑλικὸν ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐσχηματίσθησαν ὅλοι οἱ ἀστέρες, συμφώνως πρὸς μίαν λειτουργίαν ποὺ παραμένει ἀκόμη ἐν ἐνεργείᾳ.

Η ΠΟΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ ΜΕΡΙΚΩΝ ΑΣΤΕΡΩΝ

Οἱ θόρυβοι τοῦ γαλαξίου ποὺ ἀποκαλύπτονται διὰ τῆς τεχνικῆς τοῦ ἀσυρμάτου καὶ τοῦ ραντὰρ ἑρμηνεύονται ὡς ἡ ἠχὼ μακρινῶν νεφῶν εὑρισκομένων εἰς τὸ στάδιον ἐξελίξεως πρὸς ἀστέρας ποὺ θὰ γεννηθοῦν μετὰ χιλιάδας χιλιάδων αἰώνας.

Ὁ κοσμογονικὸς αὐτὸς ρόλος ποὺ ἀποδίδεται εἰς τὴν μεσοαστρικὴν ὕλην κατὰ τὰ πέντε τελευταῖα ἔτη, ἀπέκτησεν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ κατέστη δυνατὸν νὰ ἀποκαλυφθῇ ἕνα φυσικὸν χαρακτηριστικὸν τοῦ γαλαξιακοῦ μας συστήματος ποὺ μέχρι στιγμῆς παρέμενεν ἀνεξιχνίαστον. Μελετῶντες τὸ φῶς τῶν ἀστέρων μὲ ἠλεκτρονικὰ ἔργανα ἐξαιρετικῆς εὐαισθησίας κατὰ τὸ 1947, διεπιστώσαμεν ὅτι τὸ φῶς μερικῶν ἐκ τῶν ἀστέρων αὐτῶν ἦτο πολωμένον, ἡ αἰτία δὲ αὐτοῦ τοῦ φαινομένου δυσκόλως εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀστέρα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον προέρχεται τοῦτο. Τὸ φῶς πρέπει λοιπὸν νὰ ἀποκτᾷ αὐτὴν τὴν ἰδιότητα καθὼς διασχίζει τὸ διάστημα ποὺ τὸ χωρίζει ἀπὸ τὴν γῆν μας. Ἡ μεσοαστρικὴ ὕλη ἠμπορεῖ πράγματι νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ φῶς αὐτὴν τὴν ἰδιότητα, διότι μεταξὺ τῶν συστατικῶν της ὑπάρχουν σωμάτια προσανατολισμένα πρὸς μίαν ὡρισμένην διεύθυνσιν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτάς, ποὺ ἔγιναν κατὰ τὰ ἔτη 1947 ἕως 1950, ἤρχισε μία ἔντονος μελέτη τῶν σωματιδίων αὐτῶν, ἡ ὁποία ὡδήγησεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ σωμάτια αὐτὰ διὰ νὰ ἀποκτήσουν αὐτὴν τὴν ἰδιότητα πρέπει νὰ εὑρίσκωνται ἐντὸς ἑνὸς μαγνητικοῦ πεδίου ἐξαιρετικὰ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ πάντοτε ἐνεργοῦ.

Ἀνεκαλύφθη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ γαλαξιακὸν μαγνητικὸν πεδίον, τοῦ ὁποίου πρῶτα μόνον ὁ Φέρμι ὑπωπτεύθη τὴν παρουσίαν καὶ ἐχρησιμοποίησεν αὐτὴν τὴν ἰδιότητά του διὰ νὰ ἑρμηνεύσῃ τὴν καταγωγὴν τῶν κοσμικῶν ἀκτίνων. Εἰς τὴν πραγματικότητα τὰ χαρακτηριστ

ΤΡΑΜ ΕΙΣ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

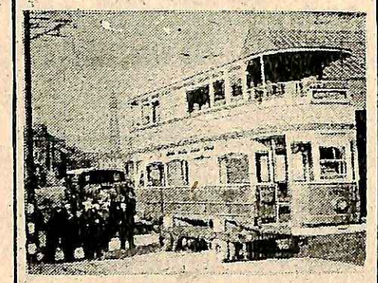

Ἕνα Ἀγγλικὸν διώροφον ἠλεκτροκίνητον τράμ τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ἀχρηστευθῇ καὶ νὰ τοποθετηθῇ εἰς μουσεῖον ἐνθυμίων τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ

ἀνακαλύψεις καὶ ἑπομένως καλύτερον προσιτὴν καὶ ἀσφαλεστέραν.

Βεβαίως οἱ ἀστρονόμοι καὶ οἱ ἀστροφυσικοὶ πρὸ μερικῶν ἀκόμη δεκαετηρίδων δὲν ἀνέμενον ὅτι ἡ μεσοαστρικὴ ὕλη τοῦ 1955 θὰ προσελάμβανε τόσον ἐνδιαφέρον. Αὐτὴ ἐθεωρεῖτο, ὅπως ἐλέχθη ἤδη, ἁπλῶς ἕνα ἐμπόδιον εἰς τὴν μελέτην τῶν πλέον ἀπομακρυσμένων ἀστέρων, εἰς τοὺς ὁποίους περιλαμβάνονται καὶ αὐτοὶ οἱ σπουδαιότατοι τοῦ κέντρου τοῦ γαλαξίου. Καὶ οὔτε ἀνεμένετο ὅτι οἱ ἀστροφυσικοὶ τοῦ ἔτους 1955 θὰ κατώρθωναν νὰ ὑπερβοῦν αὐτὸν τὸν φραγμὸν, ἀνακαλύπτοντες ἕνα ἀσθενές του σημεῖον. Διεπιστώθη πράγματι ὅτι ἡ ἐνδοαστρικὴ ὕλη δὲν ἀπορροφᾷ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον τὰ διάφορα μήκη κύματος τοῦ φωτὸς τῶν μακρινῶν ἀστέρων, ἀλλὰ ἀπορροφᾷ τόσον ὀλιγώτερον ἐξ αὐτῶν, ὅσον τὸ μῆκος κύματος εἶναι μεγαλύτερον. Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ἐρυθρὰ συνιστῶσα αὐτοῦ του φωτὸς ἀπορροφᾶται πολὺ ὀλιγώτερον της κιτρίνης καὶ τῆς ὑπεριώδους καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον ἀπορροφᾶται ἡ ὑπέρυθρος. Ἐὰν λοιπὸν εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἠμποροῦμε νὰ παρατηρήσωμεν τοὺς ἀστέρας τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὸ κέντρον τοῦ γαλαξίου, ἐπειδὴ τὸ μάτι μας εἶναι εὐαίσθητον εἰς αὐτὰς ἀκριβῶς τὰς ἀκτινοβολίας ποὺ ἀπορροφῶνται ἀπὸ τὴν μεσοαστρικὴν ὕλην, εἶναι ὅμως ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι ἡ τελευταία αὐτὴ εἶναι διαφανὴς διὰ τὰς ὑπερύθρους ἀκτίνας καὶ διὰ τὴν λέγουσαν αὐτὴν εἶναι δυνατὸν αἱ ἀκτινοβολίαι αὐταὶ νὰ ἀποκαλυφθοῦν ἀπὸ εἰδικὰς συσκευὰς εὐαισθήτους εἰς αὐτάς. Δὲν εἶναι ὅμως τοῦτο ἀδύνατον. Οἱ φυσικοὶ καὶ οἱ ἀστροφυσικοὶ τῆς σήμερον καθημερινῶς τελειοποιοῦν τεχνικὰς μεθόδους μετρήσεων ὁλονὲν ἀκριβεστέρας καὶ εὐαισθητοτέρας καὶ εἶναι δικαιολογημένον νὰ ἀναμένωμεν εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον πληροφορίας καὶ ἀνακαλύψεις ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος.

Φυσικὰ ἐν ἀνσμονῇ αὐτῶν τῶν νέων συσκευῶν οἱ ἀστροφυσικοὶ δὲν ἀφίνουν ἐν ἀχοηστίᾳ αὐτὰς ποὺ παρέσχον ἤδη τόσον σημαντικὰς πληροφορίας. Καὶ τὰς ἔχουν κατευθύνει πρὸς ὡρισμένας περιοχὰς τοῦ οὐρανοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πρὸς τὴν τοῦ κέντρου τοῦ γαλαξίου, ποὺ παρουσιάζει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον. Ἡ περιοχὴ τοῦ Ὑδροχόου, τοῦ Περσέως καὶ τοῦ Κύκνου ἀπέδειξαν τὴν παρουσίαν μεσοαστρικῶν νεφῶν εἰς κατάστασιν χαώδη καὶ στροβιλώδη. Πρὸς αὐτὰς τὰς κατευθύνσεις αἱ μετρήσεις αἱ πραγματοποιηθεῖσαι μὲ τὰς διαφόρους τεχνικὰς ἐκμεταλλεύσεις τῶν ραδιοκυμάτων, τῆς πολώσεως καὶ τῆς φασματοσκοπίας, ἀπεκάλυψαν τὴν παρουσίαν, ὑπὸ ἰδιαιτέρας καὶ ἀγνώστους συνθήκας, τῆς μεσοαστρικῆς ὕλης. Ἴσως ποὸς αὐτὴν τὴν διεύθυνσιν ὁ ρυθμὸς τοῦ σχηματισμοῦ τῶν νέων ἀστέρων εἶναι ἐντονώτερος καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν συνεκεντρώθησαν οἱ προσπάθειαι πολυαρίθμων ἀστρονόμων, διότι εἰς αὐτὰ τὰ σημεῖα ἀπευθύνονται καὶ αἱ ἐρωτήσεις ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ κόσμου, ἐρωτήσεις εἰς τὰς ὁποίας σήμερον ἀδυνατοῦμεν νὰ δώσωμεν ἀκόμη μίαν κατηγορηματικὴν ἀπάντησιν.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠΟ ΠΑΝΤΟΥ

Πλεκόδευς... ὁ λεπιοφάγος

Ἡ πανὶς τῶν μεγάλων ἀφρικανικῶν λιμνῶν φαίνεται ὅτι ἐπιφυλάσσει πολλὰς ἀκόμη ἐκπλήξεις εἰς τοὺς ζωολόγους. Μετὰ τὴν τελευταίαν ἀνακάλυψιν εἰς τὸν πυθμένα τῆς λίμνης Νυάσσα τοῦ παραδόξου καὶ ἀγνώστου μέχρι τοῦδε ἰχθύος, ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποίει τὰ πτερύγιά του ὄχι διὰ νὰ κολυμβᾷ, ἀλλὰ διὰ νὰ βαδίζῃ, δύο Βέλγοι φυσιοδίφαι ἐξηκρίβωσαν τὴν ἀπίθανον προτιμησιν τοῦ πλεκόδοντος, ἰχθύος τῆς οἰκογενείας τῶν κιχλιδῶν, ποὺ ἀπαντᾷ εἰς τὴν λίμνην τῆς Τανγκανίας, πρὸς τὰ λέπια. Πράγματι, ὡρισμένοι πλεκόδοντες φαίνεται ὅτι τρέφονται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰ λέπια τῶν συντρόφων των ἢ καὶ ἄλλων εἰδῶν. Οἱ ὀδόντες των, ὅλως ἰδιαιτέρας κατασκευῆς, τοὺς εὐκολύνουν νὰ ἁρπάζουν ἀπὸ τῆς ράχεως καὶ νὰ ἀποκολλοῦν τὸ δέρμα τῶν θυμάτων των, τὰ ὁποῖα ἀπομένουν τραυματισμένα. Κατὰ τοὺς ὡς ἄνω φυσιοδίφας, ὁ στόμαχος πολλῶν ἐκ τῶν ἰχθύων τούτων, εὑρέθη κατὰ τὴν αὐτοψίαν κυριολεκτικῶς πλήρης ἀπὸ λέπια.

✻

Συνεταιρισμός.., ὑπούλων

Μίαν περίεργον περίπτωσιν συμβιώσεως παρετήρησεν εἰς τὰς στοὰς ἑνὸς μεταλλείου σιδήρου ὁ Χαίμ ντὲ Μπάλσακ. Τὰ τοιχώματα τῶν στοῶν ἐπικαλύπτονται ὑπὸ ἑνὸς ἱστοῦ μυκηλίου, παραγομένου κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς ὑφομύκητος τοῦ γένους ἀρθροβότρυς. Οἱ γλοιώδεις δακτύλιοι τοῦ μυκηλίου, ἐντὸς τῶν ὑποίων συνήθως αἰχμαλωτίζονται διάφοροι νηματώδεις σκώληκες, ἐνίστε γίνονται παγίδες πολλῶν κωνωπειδῶν. Μικραὶ ἀράχναι, τοῦ εἴδους Πέρρομα ἡ περσεφόνη, ὑφαίνουν τὸ μετάξινον δίκτυόν των ἐπάνω εἰς τὸν ἱστὸν τοῦ μύκητος καὶ χωρὶς πλέον νὰ κινδυνεύουν ἀπὸ τὰς παγίδας του ἠμποροῦν ἀνενόχλητα νὰ τρέφωνται ἀπὸ τὰ συλληφθέντα ἔντομα.

✻

Περιπέτειαι μαστόδοντος

Ὁ διάσημος παλαιοντολογος Γ. Σίμπσον, ἀνήγγειλεν ὅτι ἀνεύρε... ἕνα ἱστερικὸν σκελετόν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἑνὸς ἤδη αἰώνος ἐθεωρεῖτο ἀπολεσθείς. Πρόκειται περὶ τῶν ἀπολιθωμένων ὀστῶν τοῦ μαστόδοντος, τὰ ὁποῖα ἀνεκάλυψε τὸ 1799 κατὰ τὰς ἀνασκαφικὰς του ἐργασίας εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, ὁ Πήλ. Τὰ ὀστᾶ αὐτὰ συναρμολογηθέντα ἀπετέλεσαν τὸν πρῶτον σκελετὸν τοῦ ἐκλείψαντος ζώου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐξετέθη εἰς τὸ ἐν Φιλαδελφείᾳ μουσεῖον τοῦ Πήλ. Ἔκτοτε ἔρχεται ἡ ὀδύσσειά του. Μετεφέρθη βραδύτερον εἰς τὸ Μουσεῖον Μπάρνουμ καὶ τὸ 1851 μετὰ τὴν πυρκαϊὰν ἡ ὁποία ἀπετέφρωσε τὸ οἴκημα. ἐθεωρήθη ὁριστικῶς ἀπολεσθέν.

Καὶ ὅμως δὲν ἦτο ἀληθές, διότι πρὸ τριετίας, τὸ 1848, τὰ συναρμολογημένα ἀπολιθώματα εἶχον διαπλεύσει τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ ἠγοράσθησαν ἀντὶ 100 χιλιάδων φράγκων ἀπὸ τὸν Λουδοβικον Φίλιππον, ὁ ὁποῖος ἐσκόπευε νὰ πλουτίσῃ τὸ ζωολογικὸν μουσεῖον τῆς πρωτευούσης τῆς χώρας του. Ἡ ἐπανάστασις ὅμως ἠκύρωσε τὴν ἀγοράν καὶ ὁ μαστόδους μετηνάστευσεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ὅμως δὲν προεκάλεσε κανὲν ἐνδιαφέρον λόγῳ τοῦ ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ, ἑτέρου αντιζήλου, προσφάτου ἀποκτήματος τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, τὸ ὁποῖον ἐξετίθετο «δωρεάν». Τέλος οἱ «διαχειρισταί» του κατώρθωσαν νὰ τὸν πωλήσουν εἰς τὸν Μέγαν Δούκα τῆς Ἕσσης καὶ οὕτω ὁ περιπλανώμενος αὐτὸς πρόγονος τῶν ἐλεφάντων ἀνεπαύθη εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ντάρμσταντ. Ἐκεῖ ὑπέστη καρτερικῶς καὶ ἄνευ ζημιῶν τοὺς βομβαρδισμοὺς τοῦ Β΄ Παγκοσμίου πολέμου· λέγεται ὅτι μόνον οἱ ἐκ χαρτομάζης χαυλιοδοντές του κατεστράφησαν ἀπὸ τὰ...ὕδατα τῆς βροχῆς.

✻

Συνθετικὰ ἐντομοκτόνα καὶ μέλισσαι

Κατόπιν τῆς διαπιστώσεως ὅτι αἱ μέλισσαι αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἀλλὰ καὶ ἡ παραγωγή των ὑφίστανται δυσμενῆ ἐπίδρασιν ἐκ τῆς χρήσεως τῶν διαφόρων ἐντομοκτόνων, αἱ ἔρευναι τῶν χημικῶν κατατείνουν εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν τοιούτων μειονεκτημάτων. Τελευταίως γίνεται πολὺς λόγος ἐν Γερμανίᾳ περὶ ἑνὸς νέου συνθετικοῦ ἐντομοκτόνου, τοῦ Τξαφέν, ἐκτάκτως ἀποτελεσματικοῦ ἐναντίον διαφόρων κολεοπτέρων, ἀκινδύνου δὲ διὰ τὰ ὑμενόπτερα. Τὸ πρωτὸν πάντως εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον τοῦ πειραματισμοῦ.

✻

Ἑρπετῶν... μακροζῶα

Ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος ὑπὸ Ἀμερικανῶν ἑρπετολόγων πίνακος τῶν εἰς διαφόρους ζωολογικοὺς κήπους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐκτρεφομένων ἑρπετῶν, συνάγονται στοιχεῖα σχετικὰ πρὸς τὴν διάρκειαν ζωῆς ὡρισμένων ἐξ αὐτῶν. Οὕτω, μία ἀνακόνδα, ὁ γίγας τῶν ἑρπετῶν, τοῦ ζωολογικοῦ κήπου τῆς Οὐάσιγκτων, ἔζησε 28 ἔτη· εἰς ἡλικίαν 27 ἐτῶν, ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν εἰς τὸ Μπρούκφιλντ τὸ ἑρπετὸν Ἐπικράτης, ἀταμῶν εἰς τὰς περιοχὰς τῆς τροπικῆς Ἀμερικῆς. Μία νάγια (νάγια μελανόλευκος) ἡλικίας 25 ἐτῶν, εὑρίσκεται ἀκόμη ἐν ζωῇ καὶ ἕνας πύθων ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 21 ἐτῶν. Εἰς τὸν πίνακα ἀναφέρονται καὶ ἕτερα εἴδη, περὶ τὰ ἑξήκοντα, ἐκ τῶν ὁποίων ἀνὰ εἷς τοὐλάχιστον ἐκπρόσωπος διετηρήθη ἐν ζωῇ ἐπὶ 10 ἕως 20 ἔτη.

✻

Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑδρογείου

Μέχρι πρό τινος ἐκράτει ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ μεγαλυτέρα ἑκατοστιαία ἀναλογία τῆς κατ' ἔτος αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς παρετηρεῖτο εἰς τὴν Ἀσίαν. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως κατὰ τοὺς ἐμπειρογνώμονας τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν, εἶναι ἴσως ἡ μικροτέρα, μόλις ἐγγίζουσα τὸ 1%, ἐνῶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν κατὰ μέσον ὅρον ἐξικνεῖται μέχρις 1,8% (εἰς τὴν Λατινικὴν Ἀμερικὴν φθάνει τὰ 2,2%). Παρὰ τὸ μικρὸν ἐν τούτοις ποσοστὸν, ἡ αὔξησις τοῦ ἤδη πολυπληθοῦς ἀσιατικοῦ πληθυσμοῦ συντελεῖται ταχύτερον ἢ εἰς τὰς ἄλλας ἠπείρους, δι' ὃ καὶ δὲν θεωρεῖται ὑπερβολικὴ ἡ ὑπόθεσις ὅτι μέχρι τοῦ 1980 ἡ ἀσιατικὴ ἤπειρος θὰ κατοικῆται ἀπὸ 500 ἑκατομμύρια μέχρις ἑνὸς δισεκατομμυρίου κατοίκων ἐναντι τῶν 3½ δισεκατομμυρίων τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς.

ΑΙ ΜΗΧΑΝΑΙ ΤΟΥ ΟΛΕΘΡΟΥ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΒΟΜΒΩΝ

Ἀπὸ τῆς πρώτης δοκιμαστικῆς ἐκρήξεως εἰς τὸ Λὸς Ἄλαμος μέχρι σήμερον.

Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐπραγματοποιήθη ἡ σχάσις τοῦ ἀτομου, οἱ ἐπιστήμονες ἐσκυψαν ἐπάνω εἰς τὸ παρθένον τοῦτο πεδίον καὶ προχωροῦν μὲ ρυθμὸν διαρκῶς ἐπιταχυνόμενον ἀπὸ κατακτησεως εἰς κατάκτησιν, διανοίγοντες οὕτω τὸν δρόμον πρὸς μίαν νέαν δημιουργικὴν περίοδον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ὅ,τι ἕως χθὲς ἐθεωρεῖτο οὐτοπία, σήμερον εἶναι πραγματικότης, καὶ αἱ ἐνδατομικαὶ δυνάμεις ὑπὸ μορφὴν χειμάρρου ἐξαπολύονται ἀπὸ τὰ ἄδυτα τῶν ἀτομικῶν πυρήνων τῆς ὕλης, προσκομίζουσαι εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰς δυνατότητας μεταμορφώσεως καὶ αὐτῆς ταύτης τῆς Φύσεως.

Ἀλλά, δυστυχῶς ἡ παραγμένη ἐποχή, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐκληροδότησεν ὁ τελευταῖος παγκόσμιος πόλεμος, ἐξακολουθεῖ νὰ κρατῇ τὸν κόσμον μέσα εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν συγχύσεως καὶ ἀβεβαιότητος, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἀπορρέουν αἱ κατευθύνσεις ποὺ δίδονται εἰς τὰς ἐρεύνας καὶ προσπαθείας πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν νέων πηγῶν ἐνεργείας, ποὺ ἀπροσδοκήτως ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσίν μας. Ἔτσι, ἀντὶ νὰ τοποθετοῦνται αὐταὶ μέσα εἰς πλαίσια εἰρηνικὰ διὰ τὴν ἀνθησιν μόνον τῶν μεσῶν προὸς δημιουργίαν ἔργων πολιτισμοῦ καὶ προόδου, χρησιμοποιοῦνται κατὰ κύριον λόγον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν σατανικῶν ὀργάνων καταστροφῆς καὶ ὀλέθρου. Καὶ αἱ δοκιμαστικαὶ ἐκρήξεις διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην καὶ οἱ ἁπλοῖ ἄνθρωποι δέχονται καταπτοημένοι τὰ μηνύματα διὰ τὴν κατασκευὴν, πότε εἰς τὴν μίαν καὶ πότε εἰς τὴν ἄλλην μεγάλην χώραν, βομβῶν διαφόρων καὶ ποικίλων, ὅπλων φοβερῶν, τρομακτικῆς καταστροφικῆς ἱκανότητος, διὰ τὴν ἐφεύρεσιν καὶ σύνθεσιν τῶν ὁποίων δαπανῶνται πνευματικαὶ δυνάμεις πολύτιμοι καὶ κατασπαταλᾶται χρῆμα ἄφθονον.

Εἶναι ἀσφαλῶς ἀποκρουστικὸν νὰ ἀσχολῆται κανεὶς μὲ ἐπιτεύγματα ποὺ προορίζονται διὰ τὴν ἐξόντωσιν καὶ καταστροφὴν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων καὶ ἔργων τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν καὶ δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι ἀποτελοῦν αὐτὰ πραγματοποιήσεις θαυμαστὰς τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ποὺ δεικνύουν καλύτερον παντὸς ἄλλου, τὸ ὕψος τῆς δημιουργικῆς ἱκανότητος τούτου. Ἀπὸ ἡμᾶς ἄλλωστε ἐξαρτᾶται νὰ δώσωμεν εἰς τὰς μεγαλειώδεις αὐτὰς πράγματι κατακτήσεις τὴν μόνην ὀρθὴν καὶ ποθητὴν κατεύθυνσιν καὶ νὰ τὰς καταστήσωμεν ἀπὸ διαβολικὰ ὄργανα τοῦ τρόμου κα τοῦ ἀφανισμοῦ, ἀφετηρίας διὰ νέας ἐξορμήσεις πρὸς δημιουργίαν ἑνὸς κόσμου ἀπηλλαγμένου ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὰς στερήσεις.

Μὲ τὴν ἐλπίδα λοιπὸν ὅτι δὲν θὰ παραστῶμεν ποτὲ μάρτυρες τῶν ἄνευ προηγουμένου καταστροφῶν ἐκ τῶν πυρηνικῶν ἐκρήξεων, μὲ τὴν πεποίθησιν μᾶλλον ὅτι θὰ ἐξευρεθῇ ὁ τρόπος ὥστε αἱ καταπληκτικαὶ εἰς μέγεθος ἐνδατομικαὶ δυνάμεις νὰ μὴ χρησιμοποιηθοῦν ποτὲ ὡς βόμβαι τοῦ πολέμου, ἀλλὰ μόνον ὡς μέσα εἰρηνικὰ διὰ τὴν διεύρυνσιν καὶ ἐπέκτασιν τῆς γονίμου δραστηριότητος τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ πεδίων ὅλως νέων καὶ ἀνεκμεταλλεύτων, θὰ ἐπιχειρήσωμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα διὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀτομικῶν βομβῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς πρώτης δοκιμαστικῆς ἐκρήξεως εἰς τὸ Λὸς Ἄλαμος μέχρι σήμερον. Εἶναι ἀναμφισβητήτως χρήσιμον τοῦτο, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ πυρηνικὴ ἐνέργεια καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν αὐτὴν τῆς χειμαρρώδους ἐξαπολύσεως ἐκ τῶν βομβῶν, δύναται νὰ προσφέρῃ ὅσα οὔτε ἡ φαντασία τοῦ Ἰουλίου Βέρν δὲν κατώρθωσε νὰ συλλάβῃ, νὰ βοηθήσῃ δὲ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἐκπολιτιστικῶν τεραστίων, ἀνυπολογίστου σημασίας δι' αὐτόν. Ὁμιλοῦν ἄλλωστε σήμερον διὰ τὴν δυνατότητα τῆς ἀνατινάξεως ὁρέων ὁλοκλήρων, τῆς διαλύσεως τῶν πολικῶν πάγων, τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ροῦ ποταμῶν μεγάλων, αἱ ὁποῖαι θὰ ὁδηγήσουν εἰς τὴν ριζικὴν μετατροπὴν τῶν φυσικῶν συνθηκῶν εἰς ἐκτεταμένας περιοχὰς τῆς γῆς καὶ τὴν μεταμόρφωσιν τούτων, ἀπὸ ἀγόνων καὶ νεκρῶν, εἰς ἐκτάσεις ὅπου ἡ ζωὴ θὰ ἀναπτηδήσῃ ἀσυγκράτητος μὲ ὅλην τὴν ἔντασιν καὶ δημιουργικήν της ἔφεσιν.

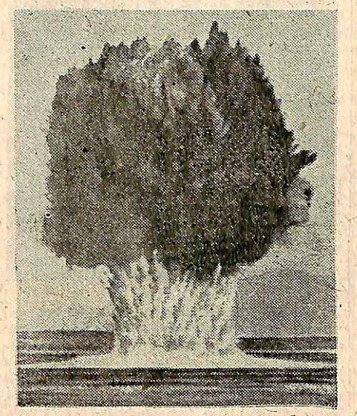

Δοκιμαστικὴ ἔκρηξις ἀτομικῆς βόμβας εἰς Μπικίνι (1950). Ἡ ἀπόδοσις ἦτο πολὺ καλυτέρα, χάρις εἰς τὴν χρησιμοποίησιν περιβλήματος νέου τύπου

Τὰ πυρηνικὰ καύσιμα

Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ τονίσωμεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀτομικῆς ἐποχῆς μέχρι σήμερον ἡ ἀνατομία τῆς βόμβας, εἰς τὰς γενικὰς της γραμμάς, παραμένει ἡ ἰδία. Τὸ βασικὸν στοιχεῖον μιᾶς βόμβας εἶναι τὸ φορτίον της, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον λαμβάνει χώραν ἡ περίφημος ἀλυσωτὴ ἀντίδρασις. Τὸ φορτίον αὐτὸ περιβάλλεται ἀπὸ ἕνα φλοιόν, τοῦ ἀποίου ὁ ρόλος εἶναι νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν μεγαλυτέραν ἀπόδοσιν τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας ποὺ ἐλευθεροῦται κατὰ τὴν ἀντίδρασιν. Τὸ φορτίον ἀποτελεῖται ἀπὸ καθωρισμένην ποσότητα τοῦ λεγομένου πυρηνικοῦ καυσίμου. Ὡς πυρηνικὰ δὲ καύσιμα θεωροῦνται τὰ τελείως σχάσιμα μέταλλα, τὰ μέταλλα δηλαδὴ, τῶν ὁποίων ὁ πυρὴν εἶναι δυνατὸν διὰ τοῦ βομβαρδισμοῦ μὲ νετρόνια, νὰ σχασθῇ εἰς δύο τμήματα. Πολλὰ τοιαῦτα μέταλλα εἶναι γνωστὰ σήμερον καὶ κυρίως τὸ οὐράνιον 235, τὸ πλουτώνιον, τὸ πρωτακτίνιον, τὸ κιούριον, τὸ καλιφόρνιον καὶ τὸ ἑκατόστιον (σαντούριον). Τὸ τρία τελευταῖα ἀνήκουν εἰς τὰ λεγόμενα τρανσουράνια στοιχεῖα, ἔχουν ἀτομικοὺς ἀριθμοὺς 96, 98 κα 100, παρεσκευάσθησαν μόνον συνθετικῶς καὶ δὲν ἔχουν ἀπομονωθῆ παρὰ μόνον εἰς ἐλαχίστας ποσότητας. Εἰς τὴν πρᾶξιν, ὅμως, μόνον τὰ δύο πρῶτα, τὸ οὐράνιον 235 καὶ τὸ πλουτώνιον, παρασκευάζονται εἰς σημαντικὰς ποσότητας καὶ εἶναι ἀποτελεσματικῶς χρησιμοποιήσιμα. Μελλοντικῶς ἐλπίζεται ὅτι θὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις εἰς εὐρεῖαν κλίμακα καὶ ἑνὸς ἄλλου σχασίμου μετάλλου, τοῦ οὐρανίου 233, τοῦ ὁποίου ἤρχισε πραγματοποιουμένη ἡ παρασκευὴ ἐκ τοῦ θορίου ἐντὸς εἰδικῶν ἀτομικῶν στηλῶν.

Ἡ ἀπομόνωσις τοῦ οὐρανίου 235 καὶ τοῦ πλουτωνίου

Τὸ οὐράνιον 235 λαμβάνεται διὰ διαχωρισμοῦ ἰσοτοπικοῦ ἀπὸ τὸ φυσικὸν οὐράνιον, τὸ ὁποῖον περιέχει 99,3% οὐράνιον 238 καὶ 0,7% οὐράνιον 235. Ὁ διαχωρισμὸς αὐτὸς ἐπετεύχθη κατὰ τὸν πόλεμον εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, χάρ-

ΤΗΛΕΚΑΤΕΘΥΝΟΜΕΝΑ ΒΛΗΜΑΤΑ

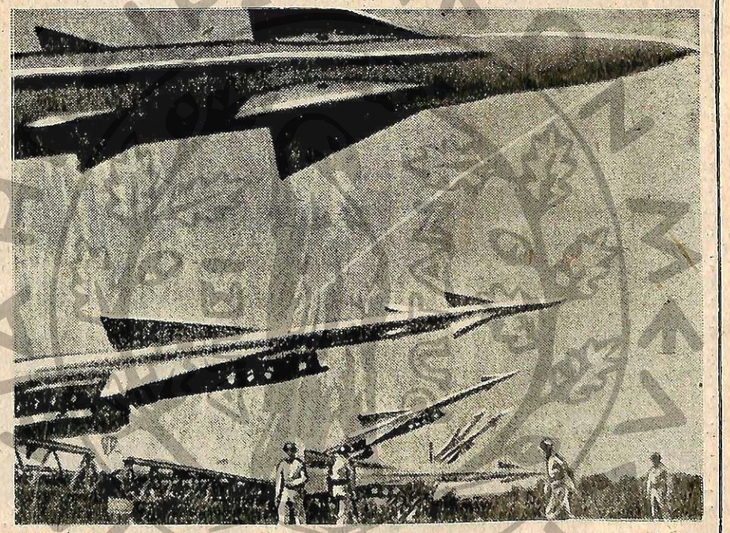

Τηλεκατευθυνόμενα βλήματα, ἐφωδιασμένα μὲ νεωτάτου τύπου ραντάρ, ἠμποροῦν νὰ ἐλέγχουν κάθε ὑποπτον κίνησιν ποὺ σημειώνεται εἰς τὸν οὐρανὸν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἡ ἀνωτέρω φωτογραφία ἔχει ληφθῆ κατὰ τὰ γυμνάσια μιᾶς Ἀμερικανικῆς μονάδος τηλεκατευθυνομένων βλημάτων ποὺ εὑρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βιργινίας

ρις εις εν τεραστιον δργανον, τὸν καλούμενον φασματογράφον μάζης, διὰ τὴν κατάσκευὴν τοῦ ὁποίου ἐδαπανήθησαν κολοσσιαῖα χρηματικὰ ποσά. Ἔτσι ἔγινε δυνατὴ ἡ παρασκευὴ τοῦ οὐρανίου 235 εἰς ποσότητα ἐπαρκῆ, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε τὴν κατασκευὴν τῆς πρώτης ἀτομικῆς βόμβας, ποὺ ἐξαπελύθη ὑπεράνω τῆς Χιροσίμα.

Σήμερον τὸ οὐράνιον 235 ἀπομονοῦται ἀπὸ τὸ φυσικὸν οὐράνιον εἰς βιομηχανικὴν κλίμακα διὰ διαφόρων συσκευῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ πλέον διαδεδομένη εἶναι τὸ καλούμενον ἰσοτρόνιον. Ἀρχικῶς ἐντὸς αὐτοῦ τὰ ἄτομα τοῦ φυσικοῦ οὐρανίου ἰονίζονται καὶ κατόπιν ὑποβάλλονται εἰς ἐπιταχυνομένην κίνησιν ἐντὸς σωλήνος, χάρις εἰς ἓν διαλεῖπον ἠλεκτρικὸν πεδίον. Οὕτω τὰ ἄτομα τοῦ οὐρανίου 235, ποὺ εἶναι ἐλαφρότερα, προσλαμβάνουν ἐπιτάχυνσιν μεγαλυτέραν καὶ τίθενται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δέσμης τῶν ἰόντων. Τελικῶς ἐπιτυγχάνεται ὁ διαχωρισμὸς τῶν διὰ τῆς ἐπιδράσεως νέου ἠλεκτρικοῦ πεδίου ἐπὶ ὀλίγον χρονικὸν διάστημα, τόσον μόνον, ὅσον εἶναι ἀπαραίτητον διὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐκτροπὴν τῶν ἀτόμων τοῦ οὐρανίου 235 ἐκ τῆς εὐθυγράμμου πορείας, τὴν ὁποίαν συνεχίζουν τὰ ἄτομα τοῦ οὐρανίου 238, ποὺ ἔπονται. Κατὰ τὴν μέθοδον αὐτὴν ἀπομονοῦνται σήμερον εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας περὶ τὰ 50 χιλιόγραμμα οὐρανίου 235 μηναίως.

Ἡ παρασκευὴ τοῦ πλουτωνίου πραγματοποιεῖται ἐπίσης εἰς ἐγκαταστάσεις πολυπλόκους. Εἰς γενικὰς γραμμὰς παρασκευάζεται τοῦτο ἐντὸς τῶν ἀτομικῶν στηλῶν, διὰ τῆς μεταστοιχειώσεως τοῦ συνήθους οὐρανίου (238). Ἐξ αὐτοῦ συνάγεται ὅτι διὰ μίαν χώραν ἡ δυνατότης τῆς παρασκευῆς πλουτωνίου εἶναι συνάρτησις τῆς ἰσχύος αὐτῆς εἰς ἀτομικὰς ἐγκαταστάσεις. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας σήμερον ἡ ποσότης τοῦ παραγομένου πλουτωνίου εἶναι σχεδὸν διπλασία τῆς ποσότητος τοῦ οὐρανίου 235.

Ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ πυρηνικοῦ καυσίμου — οὐρανίου 235 καὶ πλουτωνίου— λέγεται ὅτι εἶναι αὐτὴ τῆς τάξεως μερικῶν δεκάδων ἑκατομμυρίων νέων δραχμῶν κατὰ χιλιόγραμμον.

Ἡ ἁλυσωτὴ ἀντίδρασις καὶ τὸ κρίσιμον φορτίον.

Ἡ ἁλυσωτὴ ἀντίδρασις γεννᾶται καὶ ἐξαπλοῦται ἐντὸς τοῦ καυσίμου διὰ τῶν νετρονίων. Τὸ πρῶτον νετρόνιον ποὺ προσβάλλει ἕνα πυρῆνα, τέμνει ταῦτον εἰς τὰ δύο, ὑπὸ ἔκλυσιν ἐνεργείας 200 περίπου ἠλεκτρονιοβόλτ καὶ δίδει γένεσιν εἰς 2—3 δευτερεύοντα νετρόνια, ποὺ μὲ τὴν σειράν των πλήττουν ἄλλους πυρῆνας. Ἔτσι ἡ ἀντίδρασις προχωρεῖ ἁλυσωτὰ μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῶν νέων νετρονίων ποὺ διαρκῶς πληθύνονται. Πρέπει ὅμως νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ χάνονται, διαφεύγοντα ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν. Διὰ τοῦτο καὶ τότε μόνον ἡ ἁλυσωτὴ ἀντίδρασις γίνεται ἀποκλίνουσα καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἔκρηξιν, ὅταν ἡ μᾶζα τοῦ πυρηνικοῦ καυσίμου εἶναι ἀνωτέρα μιᾶς ὡρισμένης τιμῆς, καλουμένης κρισίμου.

Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι ἡ ὁριακὴ αὐτὴ μᾶζα εἶναι 10 χιλιογράμμων, τότε μία ἀτομικὴ βόμβα ἀποτελεῖται κατὰ βάσιν ἀπὸ δύο μερικὰς μάζας πυρηνικοῦ καυσίμου, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἔχει βάρος 6 ἕως 7 χιλιογράμμων, π.χ. Αἱ δύο αὐταὶ μᾶζαι εὑρίσκονται μέσα εἰς τὴν βόμβαν χωριστὰ ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην καὶ συνενοῦνται εἰς ἓν σῶμα κατὰ τὴν στιγμὴν ποὺ θέλομεν νὰ γίνῃ ἡ ἔκρηξις.

Τὸ περίβλημα εἰς τὴν βόμβαν εἶναι ἀπαραίτητον

Τὰ ἀνωτέρω γεννοῦν ἴσως τὴν σκέψιν ὅτι εἰς τὴν ἀτομικὴν βόμβαν δὲν εἶναι ἀπαραίτητος ὁ φλοιός, τὸ ἐξωτερικὸν περίβλημα καὶ ὅτι εἰς τὴν κατασκευήν της εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν μέρος μόνον τὸ φορτίον ἐκ τοῦ πυρηνικοῦ καυσίμου καὶ τὰ ἐξαρτήματα διὰ τὴν συνένωσιν τῶν δύο χωριστῶν τμημάτων τούτου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκρήξεως. Ὅλα αὐτὰ θὰ ἀπετέλουν ἕνα μηχανισμὸν ὁλικῆς μάζης ὀλίγων

Ο ΜΕΘΥΣΜΕΝΟΣ ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ

Μία φωτογραφία μεθυσμένου ποντικοῦ καὶ γάτας, ποὺ ἔλαβεν ἕνας ἐρασιτέχνης φωτογράφος, ἀφοῦ ἐπότισε μὲ ἀλκοὸλ τὸν ποντικόν, διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μέθης. Ὅπως φαίνεται καὶ εἰς τὴν φωτογραφίαν, ὁ ποντικὸς μὲ τὸ ἀλκοὸλ ἔγινε παράτολμος καὶ ἐπετέθη ἐναντίον τῆς γάτας. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ χαρίζουν ἡρωϊκὴν διάθεσιν ὄχι μόνον εἰς τοὺς δειλοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ δειλὰ ζῷα.

δεκάδων χιλιογράμμων, ποὺ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ φυλαχθῇ μέσα εἰς μίαν ἁπλῆν βαλίτσαν. Θὰ εἴχαμεν ἔτσι μίαν πραγματικὴν ἀτομικὴν βόμβαν τῆς τσέπης.

Ὅλως διαφορετικὴ ὅμως εἶναι ἡ πραγματικότης. Ἂς παρακολουθήσωμεν τὰ λαμβάνοντα χώραν ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συνενώσεως τῶν δύο χωριστῶν τμημάτων τοῦ καυσίμου, ποὺ δίδουν συνολικὸν φορτίον ἀνώτερον τοῦ κρισίμου. Εὐθὺς ἀμέσως τὰ πλανώμενα νετρόνια, ποὺ πάντοτε ὑπάρχουν μέσα εἰς τὴν ὕλην, δίδουν τὸ ἔναυσμα εἰς τὴν ἀποκλίνουσαν ἁλυσωτὴν ἀντίδρασιν. Τὰ μεγάλα ὅμως ποσὰ ἐνεργείας ποὺ ἐξαπολύονται ἀπὸ τὰν πρώτυν στιγμὴν τῆς ἀντιδράσεως, ἀπορροφῶνται ἀπὸ τὴν μαζαν αὐτοῦ τοῦτου τοῦ καυσίμου, ποὺ ἀρχικῶς ὑγροποιεῖται καὶ κατόπιν ἐξαερουται. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἐξαερώσεως τῆς μάζης οἱ ὅροι μεταβάλλονται πλήρως καὶ ἡ βόμβα οὐσιαστικῶς παύει νὰ ὑπάρχῃ. Κατὰ τὴν περίοδον 1944—1945 οἱ ἀτομικοὶ φυσικοὶ ἀντιμετώπισαν τὸ πρόβλημα τοῦτο, διότι ὅλαι αἱ μακραὶ καὶ βασανιστικαὶ ἔρευναι των ὡδήγουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἰς βόμβαν χωρὶς φλοιὸν ἡ ἁλυσωτὴ ἀντίδρασις θὰ ἐσταμάτα ἐλάχιστον χρόνον μετὰ τὴν ἐναρξίν της, καὶ ἡ βόμβα δὲν θὰ ἀπέδιδε παρὰ ἓν ἀσήμαντον μόνον σχετικῶς ποσοστὸν ἀπὸ τὴν ὅλην ἐνέργειαν, ποὺ ἦτο δυνατὸν νὰ προσφέρῃ. Ὡς μόνη λοιπὸν καὶ ἐπιβεβλημένη λύσις ἐθεωρήθη ὁ φλοιὸς ποὺ ὑπὸ τὴν μορφὴν ἑνὸς βαρέος περιβλήματος ἔπρεπε νὰ τοποθετηθῇ γύρω ἀπὸ τὸ φορτίον. Ὁ ρόλος τοῦ περιβλήματος τούτου ἐκ πυκνοῦ ὑλικοῦ εἶναι νὰ ἐπιβραδύνῃ τὴν διασπορὰν τῆς βόμβας διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὴν ἁλυσωτὴν ἀντίδρασιν νὰ διαδοθῇ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον τμῆμα τοῦ πυρηνικοῦ καυσίμου.

Κατὰ τὸ 1945 οἱ Ἀμερικανοὶ ὑιοθέτησαν τὴν λύσιν τῆς κατασκευῆς τῆς βόμβας μὲ φορτίον 14 χιλιογράμμων περίπου, περιβαλλόμενον ὑπὸ φλοιοῦ 8 τόννων. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ὑπελογίσθη ὅτι ἡ ἁλυσωτὴ ἀντίδρασις προφθαίνει νὰ κερδίσῃ τὰ 4% περίπου τοῦ φορτίου. Βραδύτερον ἐπραγματοποιήθησαν σημαντικαὶ πρόοδοι. Οὕτω διεπιστώθη ὅτι μὲ τὸ ἴδιον περίβλημα τῶν 8 τόννων, ἐὰν αὐξήσωμεν τὸ φορτίον ἀπὸ 14—30 χλγρ., ἡ ἀπόδοσις φθάνει τὰ 15%, ἐνῶ μὲ φορτίον 50 χλγρ. — πάντοτε ὑπὸ τὸ ἴδιον περίβλημα— ἔχομεν ἀπόδοσιν 20%.

Ἀντιθέτως, ἐὰν τὸ φορτίον αὐτὸ τῶν 50 χλγρ. περιβάλωμεν μὲ φλοιὸν βάρους ὄχι ἀνωτέρου τοῦ ἑνὸς τόννου καταλήγομεν εἰς τύπον βόμβας ἐλαφροτέρας, ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ μεταφερθῇ ἀπὸ πύραυλον τοῦ τύπου V-2. Ἡ ἀπόδοσίς της φθάνει τότε τὰ 6% (τυπικὴ ἀγγλικὴ βόμβα). Τέλος, ἐὰν τὸ ἴδιον φορτίον φέρῃ φλοιὸν 300 χλγρ. περίπου, τότε ἔχομεν τὸν τύπον ἀτομικῆς ὀβίδος, μὲ ἀπόδοσιν 1%.

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν ἱκανοποιητικὴν ἀπόδοσιν, πρέπει ὑπὸ μικρὸν μὲν σχετικῶς φορτίον τοῦ πυρηνικοῦ καυσίμου νὰ ἔχωμεν βαρύτατον φλοιόν, ἢ ἀντιθέτως, μὲ ἐλαφρὸν σχετικῶς φλοιόν, νὰ αὐξήσωμεν σημαντικῶς τὸ φορτίον.

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ

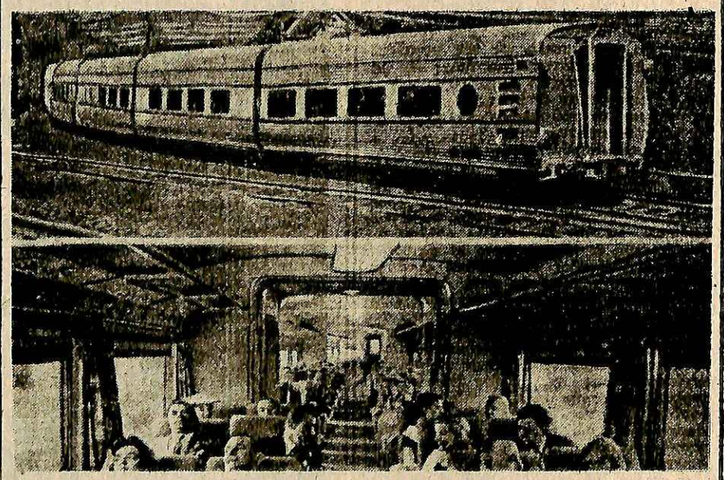

Μία Ἀμερικανικὴ ἑταιρία κατασκευῆς σιδηροδρόμων ἐπέδειξε τελευταίως τὸν νέον αὐτὸν τύπον ἀμαξοστοιχίας, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀχήματα συνεχόμενα καὶ συνδεόμενα μεταξύ των δι' εἰδικῶν εἰσάμπ των ὀρθρώσεων. Ἡ νέα ἀμαξοστοιχία εἶναι ἐλαφρὰ μὲ πολλὰς ἀνέσεις καὶ ἔχει πολὺ χαμηλὸν κέντρον βαρύτητος ποὺ τῆς ἐπιτρέπει νὰ ἀναπτύσσῃ μὲ ἀσφάλειαν πολὺ μεγάλην ταχύτητα. Εἰς τὴν κάτω φωτογραφίαν φαίνεται τὸ ἐσωτερικὸν τῶν συνεχομένων ὀχημάτων τῆς ἀμαξοστοιχίας.

ΟΤΑΝ Ο ΥΨΙΒΡΕΜΕΤΗΣ ΖΕΥΣ ΘΥΜΩΝΗ

ΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑΙ ΕΚΚΕΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

Ἀστραπαὶ καὶ κεραυνοί.—Αἱ περίεργοι σφαιρικαὶ ἀστραπαὶ

Ὑπὸ Λευδοβίκου ΣΑΝΤΟΜΑΟΥΡΟ

Αἱ ἠλεκτρικαὶ ἐκκενώσεις τῆς ἀτμοσφαίρας πραγματοποιοῦνται κάθε φορὰν ποὺ ἡ παρουσία νεφῶν δημιουργεῖ ἕνα ἠλεκτρικὸν πεδίον ἀρκετὰ ἐντονον καὶ τοὐλάχιστον τῆς τάξεως τῶν 30.000 βόλτ κατὰ ἑκατοστόμετρον ὑπὸ τὴν συνήθη ἀτμοσφαιρικὴν πίεσιν.

Ὅπως εἶναι γνωστόν, ἐκκενώσεις αὐτοῦ τοῦ εἴδους εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν χώραν μεταξὺ δύο νεφῶν, ἀντιθέτως ἠλεκτρισμένων, μεταξὺ νέφους καὶ ἐδάφους καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ νέφους. Εἶναι ἐπίσης δυνατόν, ἂν καὶ ἡ περίπτωσις δὲν εἶναι συνήθης, μία ἠλεκτρικὴ ἐκκένωσις ποὺ κατευθύνεται ἀπὸ τὰ νέφη πρὸς τὸ ἔδαφος νὰ μὴν κατορθώσῃ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ σβήσῃ εἰς τὸν ἐνδιάμεσον χῶρον, τὸν μεταξὺ νέφους καὶ ἐδάφους.

Εἰς τὴν γενικὴν ὁρολογίαν τῶν ἠλεκτρικῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἀτμοσφαίρας διακρίνονται δύο φαινόμενα ποὺ συνοδεύουν τὰς ἠλεκτρικὰς ἐκκενώσεις: ἕνα ὀπτικόν, ἡ ἀστραπὴ καὶ ἕνα ἀκουστικόν, ἡ βροντή. Αὐτὴ ἡ τελευταία εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν γίνῃ ἀντιληπτή, ὅταν εὑρίσκεται ὑπὸ ὡρισμένας συνθήκας, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ὅταν λαμβάνῃ χώραν ἡ ἐκκένωσις εἰς μεγάλας ἀφ' ἡμῶν ἀποστάσεις.

Αἱ ἠλεκτρικαὶ ἐκκενώσεις τῆς ἀτμοσφαίρας, ἐξαιρουμένων μερικῶν ποὺ παρουσιάζονται ὑπὸ εἰδικὴν μορφήν, εἶναι γνωσταὶ εἰς ὅλους. Ἑπομένως θεωρεῖται πλεονασμὸς νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι κατὰ γενικὸν κανόνα αἱ ἐκκενώσεις αὐταὶ παρουσιάζουν διακλαδώσεις καὶ ὅτι, οἱ κλάδοι αὐτοὶ κατευθύνονται κατὰ κανόνα πρὸς τὰ κάτω, εἰς τὰς ἐκκενώσεις ποὺ λαμβάνουν χώραν μεταξὺ νέφους καὶ ἐδάφους. Εἶναι ἐν τούτοις ἐνδιαφέρον νὰ σημειώσωμεν ὅτι μερικοὶ παρατηρηταὶ διεπίστωσαν καὶ διακλαδώσεις ἀντιθέτου φορᾶς, δηλ. ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς τὰ νέφη. Ἐν τούτοις δὲν ἔχει ἀκόμη βεβαιωθῆ, ἐὰν τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἀποτελῇ τὸν κανόνα, ἢ ἐὰν εἶναι μία ἐξαίρεσις. Εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην περίπτωσιν οἱ δευτερογενεῖς κλάδοι τῶν ἐκκενώσεων ποὺ κατευθύνονται ἀπὸ τοῦ ἐδάφους πρὸς τὰ σύννεφα θὰ πρεπει νὰ καλύπτωνται ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ σύννεφα.

Αἱ σφαιρικαὶ ἀστραπαὶ

Τὰ ἠλεκτρικὰ ἀτμοσφαιρικὰ φαινόμενα ποὺ παράγονται ὑπὸ μορφὴν ἠλεκτρικῶν ἐκκενώσεων, ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον μελέτης καὶ ἐρεύνης τόσον δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὰς διαστάσεις των καὶ τὴν συχνότητά των ὅσον καὶ δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν δομήν των. Ἐν τούτοις αἱ παρατηρήσεις τῶν φαινομένων αὐτῶν δὲν εἶναι ἀπὸ τὰς εὐκολωτέρας, ἐπειδὴ συχνὰ αἱ ὑπὸ ἐξέτασιν ἐκκενώσεις καλύπτονται ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ νέφη. Αἱ περισσότερον παρατεταμέναι ἐκκενώσεις πραγματοποιοῦνται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν νεφῶν ποὺ δίδουν τὴν ὄψιν, ἰδίως κατὰ τὴν νύκτα, σκηνῆς τῆς Ἀποκαλύψεως.

Ἡ συχνότης τῶν ἐκκενώσεων αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ταχύτητα τῆς ἐπανασυγκροτήσεως τῶν ἠλεκτρ. φορτίων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ νέφους, ἑπομένως εἶνε πολὺ μεταβλητή. Ἐν τούτοις μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δώσωμεν μίαν ἰδέαν αὐτῆς, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ διαδοχὴ τῶν ἐκκενώσεων πραγματοποιεῖται εἰς διαστήματα περιλαμβανόμενα μεταξὺ τῶν 10 καὶ τῶν 30 δευτερολέπτων, κάποτε ὅμως ἀραιοῦν περισσότερον ἀπὸ ἕνα λεπτόν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς γραμμικὰς καὶ τὰς διακλαδιζομένας ἀστραπάς, παρατηροῦνται καὶ ἀστραπαὶ σφαιρικῆς μορφῆς. Αὐταὶ συνίστανται ἀπὸ μίαν φωτεινὴν σφαῖραν διαμέτρου 10 ἕως 20 ἑκατοστομέτρων, ἡ ὁποία ἔχει μικρὰν ταχύτητα διαδόσεως καὶ ἑπομένως ἡ διάρκειά της εἶναι μικροτέρα τῆς τῶν κανονικῶν ἐκκενώσεων. Αὐταὶ ἐξαφανίζονται ἀθορύβως καταλείπουσαι μίαν ἔντονον ὀσμὴν θείου. Ὅταν αἱ φωτειναὶ αὐταὶ σφαῖραι διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην ἐν σειρᾷ 20 ἕως 30, διαχωριζόμεναι ἀπὸ σκοτεινὸν διάστημα 60 ἑκατοστῶν, ἔχομεν τὰς καλουμένας ἀστραπὰς μορφῆς κομβολογίου. Τὸ φαινόμενον αὐτὸ διαρκεῖ κατὰ κανόνα ἥμισυ δευτερόλεπτον. Ἡ καταγωγὴ τῶν ἐκκενώσεων αὐτῶν εἶναι ἀκόμη ἀντικείμενον συζητήσεων καὶ καμμία θεωρία μέχρι στιγμῆς δὲν ἔχει γίνει γενικῶς παραδεκτή.

Ἡ μελέτη τῶν ἀστραπῶν

Ἡ μελέτη τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐκκενώσεων γίνεται κυρίως διὰ φωτογραφικῶν μεθόδων. Ἤδη ἐγκατελείφθη ἡ φωτογράφησις μὲ κοινὰς φωτογραφικὰς συσκευὰς καὶ χρησιμοποιοῦνται συσκευαὶ στερεοσκοπικῆς φωτογραφήσεως, πρᾶγμα ποὺ ἐπιτρέπει τὴν γνῶσιν τῆς ἀποστάσεως τῆς ἐκεννώσεως μὲ ἀκρίβειαν μεγαλυτέραν αὐτῆς ποὺ δίδει ἕνας ἁπλοῦς ὑπολογισμός, ποὺ βασίζεται εἰς τὸ διάστημα, ποὺ παρέρχεται μεταξὺ τῆς λάμψεώς καὶ τοῦ κρότου.

Διὰ νὰ καταστῇ κατορθωτὴ ἡ παρακολούθησις τῆς μορφῆς τῆς ἐκκενώσεως ἐχρησιμοποιήθη διάταξις περιστρεφομένης γύρω ἀπὸ ἕνα ἄξονα φωτογραφικῆς συσκευῆς. Συσκευαὶ τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἐπέτρεψαν μίαν ἀσυνεχῆ ἀναπαραγωγὴν τῶν ἐκκενώσεων, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς κεχωρισμένας γραμμὰς ποὺ διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην κατὰ διαφορετικὰ διαστήματα τῆς τάξεως τῶν 10 χιλιοστῶν τοῦ δευτερολέπτου. Ἐν τούτοις καὶ αὐτὴ ἡ διάταξις ἀπεδείχθη ἀνεπαρκής, δοθέντος τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ὀπτικοῦ πεδίου καὶ τῶν διαστάσεων τῆς φωτογραφικῆς πλάκος.

Διὰ νὰ ληφθοῦν καλύτερα ἀκόμη ἀποτελέσματα ἐχρησιμοποιήθη ἀκολούθως ὁ θάλαμος τοῦ Μπόυς, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Μάλαν. Ὁ θάλαμος αὐτὸς ἔχει δύο σταθεροὺς ἀντικειμενικοὺς φακοὺς, ποὺ προβάλλουν τὴν εἰκόνα εἰς μίαν ταινίαν τοποθετημένην ἐπανω εἰς ἕνα τύμπανον ποὺ στρέφεται μὲ μεγάλην ταχύτητα. Αἱ δύο εἰκόνες ποὺ παρατηροῦνται ἔχουν διαφορὰν φάσεως 180 μοιρῶν καὶ παραμορφοῦνται κατὰ τρόπον ἀντίθετον. Λόγῳ τῆς πολυπλόκου μορφῆς ποὺ λαμβάνει ἡ ἐκκένωσις, ἡ μελέτη τῶν εἰκόνων καθίσταται πολὺ πολύπλοκος.

Μὲ τὰς διαταξεις αὐτὰς κατέστη δυνατὸν, σήμερον, εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, ὅπου αἱ ἔρευναι ἔχουν προχωρήσει πολύ, νὰ ἐξαχθοῦν τὰ ἑξῆς συμπεράσματα ἐπὶ τῶν διαφόρων φάσεων μιᾶς ἐκκενώσεως: Ἡ ἠλεκτρικὴ ἐκκένωσις ποὺ λαμβάνει χώραν μεταξὺ ἑνὸς νέφους καὶ τοῦ ἐδάφους, ἔχει ὡς πρόδρομον μίαν προεκκένωσιν, ἡ ὁποία σχηματίζεται ἀπὸ μίαν στήλην ἀέρος ἰονισθεῖσαν λόγῳ συγκρούσεως. Αὐτὴ ἡ προεκκένωσις ἀποκαθιστᾷ τὴν πρώτην ἠλεκτρικὴν ἑπαφὴν μεταξὺ νέφους καὶ ἐδάφους καὶ εἶναι ἀσυνεχής. Λοιπὸν ἔχομεν μίαν πρώτην ἐκκένωσιν ποὺ ἀπὸ τὸ νέφος κατέρχεται πρὸς τὰ κάτω δι' ἕνα διάστημα πενήντα περίπου μέτρων, ἔπειτα σημειοῦται μία παύσις, ἡ ὁποία ποικίλλει ἀπὸ 10 ἕως 150 χιλιοστὰ τοῦ δευτερολέπτου, ἔπειτα ἔχομεν μίαν δευτέραν ἐκκένωσιν ποὺ προχωρεῖ πρὸς τὸ ἔδαφος κατὰ ἕνα διάστημα ἀνώτερον ἐκείνου ποὺ ἐκάλυψεν ἡ πρώτη, ὕστερα μίαν νέαν παύσιν, κατόπιν μίαν τρίτην ἐκκένωσιν, νέαν παύσις καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρις ὅτου ἡ ἐκκένωσις φθάνει εἰς τὸ ἔδαφος. Ἡ μέση ταχύτης διαδόσεως ὅλου αὐτοῦ τοῦ συστήματος κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 100 καὶ 1500 χιλιομέτρ. κατὰ δευτερόλεπτον, ἐνῶ ἡ ἀτομικὴ ταχύτης κάθε ἐκκενώσεως φθάνει τὰ 10.000 χιλιόμετρα τὸ δευτερόλεπτον.

Ὅταν τὸ παρὰ τὸ ἔδαφος ἠλεκτρικὸν πεδίον εἶναι πολὺ ἔντονον, ἔχομεν μίαν ὤθησιν ρεύματος ἐπιστροφῆς ἀπὸ τὸ ἔδαφος πρὸς τὸ νέφος διὰ τοῦ αὐτοῦ προϊονισθέντος ἀγωγοῦ. Αὐτὴ ἡ γραμμή, ποὺ λαμπρὰ πρὸς τὰ ἐπάνω, φθάνει κάποτε τὴν ἀρχικὴν ταχύτητα τῆς ἐκκενώσεως, τὴν ταχύτητα τῶν 150.000 χιλιομέτρων τὸ δευτερόλεπτον.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἠλεκτρικῆς ἑπαφῆς μεταξὺ νέφους καὶ γῆς σημειοῦται ἕνα μικρὸν διάλειμμα ὀλίγων μόνον ἑκατοστῶν τοῦ δευτερολέπτου, κατόπιν σημειοῦται ἡ κυρία ἐκκένωσις ποὺ εἶναι τὴν φορὰν αὐτὴν συνεχὴς καὶ κατέρχεται ἀπὸ τὸ νέφος καὶ διατρέχει τὸν αὐτὸν δρόμον, ποὺ διέτρεξε πρίν, μὲ μεσην τώρα ταχύτητα 2.000 χλμ. τὸ δευτερόλεπτον. Ἡ ἐκκένωσις αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται πολλὰς φορὰς καὶ ἡ μέση διάρκεια εἶναι περίπου 0,25 τοῦ δευτερολέπτου.

Πολὺ δύσκολος εἶναι ἡ μέτρησις τῆς ἐντάσεως τοῦ ρεύματος κάθε ἐκκενώσεως. Ἐν γένει καταφεύγουν εἰς ἐμμέσους μετρήσεις. Αἱ μετρήσεις αὐταὶ ἀπέφεραν μέσας τιμὰς, ἀνωτέρας τῶν 20.000 ἀμπέρ, ἀλλὰ κατώφθασαν νὰ ὑπολογίσουν καὶ μεγίστας ἐντάσεις 160.000 ἕως 220 χιλιάδων ἀμπέρ.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κεραυνοῦ

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κεραυνοῦ, ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ ἔδαφος, εἶναι πολὺ παράξ-

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

Ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς κ. Ε. Κούμπς ἐφεῦρε τελευταίως τὴν ἀνωτέρω συσκευήν, διὰ τῆς ὁποίας εἶναι δυνατὸν κανεὶς νὰ ἀερίζῃ ἐνδύματα, νὰ ἐξασφαλίζῃ θερμανσιν εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ νὰ διατηρῇ φαγητὰ θερμά.

ξενη καὶ παρουσιάζει μεγάλην καταστρεπτικὴν ἱκανότητα. Ἀπόδειξιν τούτου παρέχουν αἱ ὑψηλαὶ τιμαὶ ποὺ μᾶς παρουσιάζουν αἱ στατιστικαὶ τῆς θνησιμότητος καὶ τῶν ζημιῶν ποὺ προκαλεῖ αὐτὸ τὸ φαινόμενον.

Θεωροῦμεν ἐν τούτοις χρήσιμον νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι μέγας ἀριθμὸς τῶν θυμάτων τῶν κεραυνῶν ποὺ μᾶς παρέχουν αἱ στατιστικαὶ, ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι πολλοὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς καταιγίδος καταφεύγουν κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα δένδρα. Αὐτὴ ἡ ἔλλειψις προνοητικότητος συντελεῖ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ κινδύνου, ἐπειδὴ ὁ κεραυνὸς ποὺ καταλήγει εἰς ἕνα δένδρον ἠμπορεῖ νὰ ἀποκλίνῃ πλευρικῶς, εἴτε ἀφοῦ φθάσῃ τὴν βάσιν τοῦ κορμοῦ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ἔδαφος καὶ νὰ πλήξῃ ὁποιονδήποτε συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον του. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς δενδροφυτευμένας περιοχὰς καὶ αἱ ἀκταὶ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνοι. Εἶναι πράγματι πολὺ τολμηρὸν διὰ τοὺς λουομένους νὰ σταματήσουν εἰς τὴν ἀκτὴν ἢ νὰ παραμείνουν εἰς τὸ νερὸ κατὰ τὴν προσέγγισιν τῆς καταιγίδος, διότι τὰ ὑγρά των σώματα ἠμποροῦν νὰ ἀποτελέσουν ἕναν «μαγνήτην» διὰ τὸν κεραυνόν. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ διὰ τὰ ἄτομα ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὰς λέμβους τὴν ὥραν ποὺ προσεγγίζει ἡ καταιγίς.

Αἱ οἰκοδομαὶ ἀπὸ ξύλον καὶ πλίνθους εἶναι περισσότερον τῶν ἄλλων ἐπικίνδυναι εἰς καταστροφὰς ἀπὸ κεραυνούς. Λόγω τῆς ἠλεκτρικῆς των ἀντιστάσεως. Ἀντιθέτως αἱ οἰκοδομαὶ ποὺ κατασκευάζονται ἀπὸ ἀτσάλι ἐνεργοῦν ὡς ἀλεξικέραυνα.

Διὰ τὴν ἄμυναν κατὰ τῶν κεραυνῶν δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἡ τοποθέτησις ἑνὸς ἀλεξικεραύνου, ἀλλὰ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ κανονισθῇ καλὰ ὁ ἐπαρκὴς χῶρος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀγωγῶν ἐκφορτίσεως καὶ τῶν ἠλεκτρικῶν ἀγωγῶν τῆς περιοχῆς, ἀλλοιῶς ἕνα ἰσχυρὸν ρεῦμα ἠμπορεῖ πάντοτε νὰ ὑπερβῇ τὸν χῶρον ποὺ χωρίζει τὸ ἀλεξικέραυνον ἀπὸ τὰς μεταλλικὰς αὐτὰς ἐγκαταστάσεις.

Εἰς περίπτωσιν ἀνάγκης, κατὰ τὴν διάρκειαν καταιγίδος, καὶ τὸ μεταλλικὸν καρροσερὶ ἑνὸς αὐτοκινήτου προφυλάσσει τοὺς καταφυγόντας εἰς αὐτὸ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ποὺ τὸ ὄχημα πληγῇ ἀπὸ τὸν κεραυνόν.

Ἡ βροντὴ

Διὰ νὰ τελειώσῃ κανεὶς τὸ ὅλον θέμα τῶν ἠλεκτρικῶν ἐκκενώσεων τῆς ἀτμοσφαίρας πρέπει νὰ εἰπῇ κάτι καὶ διὰ τὴν βροντήν.

Τί εἶναι ἡ βροντή; Εἰς τὴν πραγματικότητα ὁ τρόπος λειτουργίας της εἶναι μερικῶς ἄγνωστος καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις. Φαίνεται ὅτι ἡ βροντὴ σχηματίζεται χάρις εἰς τὸ τεράστιον κῦμα πιέσεως, ποὺ ὀφείλεται εἰς τὰς μηχανικὰς καὶ θερμαντικὰς ἐντόνους δράσεις ποὺ προκαλοῦνται μὲ τὴν διάβασιν τῆς ἐκκενώσεως.

Ὁ παρατεταμένος μυκηθμὸς τοῦ ἤχου ὀφείλεται εἴτε εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ διάφοροι ἦχοι ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς ἐκκενώσεως δὲν φθάνουν τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ παρατηρητοῦ, εἴτε εἰς τὰς ἀνίσους ἐντάσεις τῶν θορύβων ποὺ ὀφείλονται εἰς τὴν κυματοειδῆ μορφὴν τῆς ἐκκενώσεως.

Εἰς αὐτὰς τὰς δύο αἰτίας πρέπει νὰ προστεθῇ ἀκόμη μία. Αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἠχοῦς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκουσθῇ ἡ βροντὴ χωρὶς συγχρόνως νὰ παρατηρηθοῦν αἱ λάμψεις τῶν ἐκκενώσεων, ἐφ' ὅσον εἶναι σκεπασμέναι ἀπὸ τὰ σύννεφα, ὅπως ἐπίσης εἶναι δυνατὸν νὰ βλέπῃ κανεὶς τὰς ἀστραπὰς χωρὶς νὰ ἀκούωνται αἱ βρονταί. Αὐτὸ τὸ τελευταῖον συμβαίνει ὅταν τὸ ἠλεκτρικὸν φαινόμενον λαμβάνῃ χώραν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ ἡμᾶς.

Καθ. ΛΟΥΙΤΖΙ ΣΑΝΤΟΜΑΟΥΡΙ

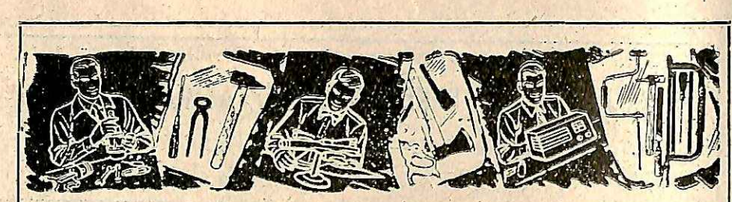

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΟΛΛΕΣ

1) Ἀλευρόκολλα

Ἄλευρον (νισεστὲς)	50 γραμ.
Ρητίνη εἰς κόνιν ...	10 »
Νερὸ	500 »

(Ἀντὶ τοῦ ἀλεύρου δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν κόλλαν ὑποκαμίσων 30 γραμ.).

Σχηματίζομεν ζύμην μὲ τὸ ἄλευρον καὶ μὲ μικρὰν ποσότητα ἐκ τοῦ ὕδατος εἰς τὴν ὁποίαν ἀκολούθως ἐνσωματώνομεν καὶ τὸ ὑπόλοιπον. Θερμαίνομεν μέχρι βρασμοῦ ὑπὸ ἀδιάλειπτον ἀνάδευσιν, προσθέτοντες ταυτοχρόνως τὴν ρητίνην. Ἀκολούθως φιλτράρομεν δι' ἀραιοῦ ὑφάσματος διὰ ν' ἀφαιρέσωμεν τυχὸν σβώλους.

Ἡ κόλλα αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ, διότι ὑπόκειται εἰς μικροβιακὰς ἀλλοιώσεις, καὶ πρέπει νὰ παρασκευάζεται μόνον ὅση πρόκειται νὰ καταναλωθῇ. Δυνάμεθα ἐν τούτοις νὰ τὴν καταστήσωμεν διατηρήσιμον προσθέτοντες 2 γραμμ. τερεβινθέλαιον καὶ μικρὰν ποσότητα φαινικοῦ ὀξέος.

2) Κόλλα γραφείου

α) Ἄμυλον	50 γραμ.
Ρητίνη εἰς κόνιν ..	10 »
Γλυκερίνη	100 »
Νερὸ	500 »
Ἐσάνς γαρυφάλλου, λεβάντας ἢ ἕτερον πρὸς ἀρωματισμὸν	4—5 σταγόνες

Κατασκευάζεται ὡς ἡ προηγουμένη. Τὸ ἄρωμα καὶ τὸ ἤμισυ τῆς γλυκερίνης προστίθενται ἐνῶ βράζει, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀφοῦ κρυώσῃ. Ἡ γλυκερίνη διατηρεῖ τὴν κόλλαν ἐν ἀσηψίᾳ.

β) Δεξτρίνη	30 γραμ.
Ψαρόκολλα	30 »
Σιρόπιον γλυκόζης	160 »
Νερὸ	50 »
Ὀξείδιον ψευδαργύρ.	12 »

Ὅλα τὰ συστατικὰ πλὴν τοῦ ὀξειδίου τοῦ ψευδαργύρου ἀναμιγνύονται καὶ παραμένουν ἐπὶ 24ωρον πρὸς διόγκωσιν, ἐντὸς ὑαλίνου ἢ πηλίνου δοχείου. Ἀκολούθως θερμαίνομεν ἐν ὑδρολούτρῳ (μπαὶν μαρί) καὶ προσθέτομεν τὸ ὀξείδιον τοῦ ψευδαργύρου ὑπὸ συνεχῆ ἀνάδευσιν.

γ) Κόμμι Σενεγάλης..	150 γραμ.
Θειικὸν ἀργίλιον κρυσταλλικὸν ..	5 »
Νερὸ	500 »

Ἀφίνομεν τὸ κόμμι ἐντὸς τοῦ νεροῦ πρὸς διάλυσιν ἐπὶ τρεῖς περίπου ἡμέρας. Ἀκολούθως προσθέτομεν τὸ θειικὸν ἀργίλιον ἢ ἀντ' αὐτοῦ 150 γραμμάρια λεπτοῦ ἀλεύρου (νισεστὲ), ποὺ διαλύεται χωρὶς νὰ σβωλιάζῃ.

Ἵνα ἀποφύγωμεν τὰς ἀλλοιώσεις καὶ τὴν ξήρανσιν, προσθέτομεν μικρὰν ποσότητα φαινικοῦ ὀξέος καὶ ἓν τεμάχιον καμφορᾶς ἢ γλυκερίνην ἴσου ὄγκου πρὸς τὴν κόλλαν. Τηρεῖται εἰς δοχεῖα πωματισμένα.

δ) Ἀραβικὸν κόμμι εἰς κόνιν ... . 18 γραμ.
Τραγακάνθινον κόμμι εἰς κόνιν ... 5 »
(γκὸμ ἀντραγκάντ)
Ὕδωρ ἀπεσταγμέν. 100 »

Τὰ ἀφίνομεν πρὸς διάλυσιν ἐν ψυχρῷ ἐπὶ 36 ὥρας καὶ ἀκολούθως φιλτράρομεν μὲ τεμάχιον μουσελίνης ἐρεγμένον. Ἀκολούθως προσθέτομεν:

Γλυκερίνη 28 βαθμ.	10 γραμ.
Θυμολη	0,2 »
Ἀπεσταγμένον ὕδωρ	50 »

3) Ἀλευρόκολλα βιβλιοδεσίας

Ἄλευρον (λεπτὸν) ἀραβοσίτου	60 γραμ.
Δερματόκολλα ..	5 »
Τερεβινθίνη Βενετίας	10 »
Φαινικὸν ὀξὺ	2 »
Ὕδωρ καθαρὸν ...	800 »

Σχηματίζομεν πολτὸν μὲ τὸ ἄλευρον καὶ μέρος τοῦ ὕδατος, εἰς τὸν ὁποῖον προσθέτομεν τὴν δερματόκολλαν, προηγουμένως διογκωθεῖσαν δι' ἐπαφῆς μὲ ὕδωρ ἐπὶ 24ωρον. Τήκομεν διὰ θερμάνσεως ἐν ὑδρολούτρῳ (μπαὶν - μαρί) μέχρις 80 βαθμῶν καὶ προσθέτομεν τὴν τερεβινθίνην, ρευστοποιηθεῖσαν διὰ θερμάνσεως προηγουμένως. Μαλάσσομεν ἐν θερμῷ μέχρις ὅτου ὁ πολτὸς καταστῇ διαφανής.

ΨΥΧΡΑ ΣΥΓΚΟΛΛΗΣΙΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ

Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ ἀντικείμενα λίαν ὀγκώδη ἢ ἐξαιρετικῶς εὔπαθῆ κλπ., ἀποκλείεται νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν θέρμανσιν ποὺ ἀπαιτεῖ ἡ ἐκτέλεσις συγκολλήσεως. Εἰς αὐτὰ ἡ ἐμφραξις π.χ. μιᾶς ὀπῆς ἢ ρωγμῆς κλπ. εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐν ψυχρῷ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Συντήκομεν:

Κασσίτερον	2 μέρη
Κάδμιον	1 »

καὶ ἀκολούθως προσθέτομεν:

Ὑδράργυρον	1 »

Τὸ ἀμάλγαμα τοῦτο εἶναι μαλακὸν καὶ πλαστικὸν ὡς κηρὸς καὶ εἰσάγεται εὐκόλως εἰς τὰς προς ἔμφραξιν ὀπὰς, σκληρύνεται δὲ μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου.

Προκειμένου εἰδικῶς περὶ χυτοσιδηρῶν ἀντικειμένων τὸ ἀκόλουθον μῖγμα δίδει ἄριστα ἀποτελέσματα:

Θεῖον εἰς κόνιν (ἄνθη θείου)	6.
Ἀνθρακικὸς μόλυβδος (στουπέτσι)	6.
Βόραξ εἰς κόνιν	1.

Μετατρέπομεν εἰς πολτὸν δι' ἀναμίξεως μὲ πυκνὸν θειικὸν ὀξὺ καὶ τοποθετοῦμεν εἰς τὰ σημεῖα ποὺ πρέπει νὰ συγκολληθοῦν. Ἡ κόλλησις στερεοποιεῖται τελείως μόνον μετὰ πάροδον 6—7 ἡμερῶν, εἶναι δὲ στερεωτάτη.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἀκόλουθον μῖγμα δίδει καλὰ ἀποτελέσματα:

Ἀμμωνιακὸν ἅλας	2.
Ἄνθη θείου	2.
Ρινίσματα σιδήρου	60.

Μετατρέπομεν εἰς πολτὸν μὲ νερὸ περιέχον 10% ὄξος καὶ μερικὰς σταγόνας θειικοῦ ὀξέος, καὶ ἐφαρμόζομεν διὰ συμπιέσεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου. Μετά τινας ἡμέρας ἡ κόλλα καθίσταται σκληροτάτη.

ΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ ΤΟΥ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΟΥ

Μικρὸς ζυγὸς ἀκριβείας δι' ἐργαστήρια

Πολλοὶ ἐρασιτέχναι, ἐπιχειροῦντες τὴν ἐκτέλεσιν μιᾶς οἱασδήποτε συνταγῆς εὑρίσκονται ἐνίοτε πρὸ προβλήματος δυσεπιλύτου. Ἡ συνταγὴ καθορίζει τὰς ποσότητας τῶν συστατικῶν εἰς γραμμάρια ἢ καὶ κλάσματα γραμμαρίου καὶ ὁ ἐρασιτέχνης στερούμενος ζυγοῦ στοιχειώδους ἀκριβείας ἢ παραιτεῖται τῆς ἐκτελέσεως, ἢ βάζει τὰ διάφορα συστατικὰ «μὲ τὸ μάτι», μὲ ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη ἀποτυχίαν ἢ καταφεύγει εἰς τὸ φαρμακεῖον τῆς συνοικίας διὰ νὰ τοῦ κάμουν τὰς ζυγίσεις.

Βεβαίως ἡ ἀγορὰ ἑνὸς μικροῦ ζυγοῦ θὰ ἔλυε τὸ πρόβλημα, ἀλλὰ ἕνας ζυγὸς εἶναι ἀρκετὰ ἀκριβὸ εἶδος. Οὐχ ἧττον ἡ κατασκευὴ μιᾶς εὐπαθοῦς μικρᾶς ζυγαριᾶς ποὺ νὰ ἐξασφαλίζῃ τὸ ζύγισμα μικροποσοτήτων μὲ ἀρκετὴν προσέγγισιν (μέχρι μισοῦ γραμμαρίου ἢ καὶ μεγαλυτέραν ἀκόμη) εἶναι ἀρκετὰ εὔκολος καὶ κάθε ἐρασιτέχνης, ἐξοικειωμένος μὲ τὴν χρῆσιν τῶν ἁπλῶν καὶ κοινῶν ἐργαλείων (λίμας, πριονιοῦ, κολλητηριοῦ κλπ.), ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἀναλάβῃ μὲ βεβαίαν ἐπιτυχίαν.

Ὡς βάσις τῆς ζυγαριᾶς εἶναι κατάλληλη μία σανὶς ἀπὸ ὀξυὰν ἢ ἄλλο βαρὺ ξύλον (προτιμητέον δὲ τὸ κόντρα πλακὲ διότι δὲν στραβώνει), διαστάσεων 15Χ40 ἑκατοστῶν καὶ πάχους 2. Εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς αὐτῆς (ἐκεῖ ποὺ συναντῶνται αἱ δύο διαγώνιοι) στερεοῦται μὲ μίαν ξυλόβιδαν 4—5 ἑκατοστῶν ἕνας τετράγωνος στυλίσκος ἀπὸ ξύλον, διαστάσεων 2Χ2 καὶ ὕψους 20 ἑκατοστῶν. Εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ στυλίσκου αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς προσθίας καὶ ὀπισθίας ὄψεώς του, προσαρμόζονται μὲ μικρὲς ξυλόβιδες 2 λαμάκια σιδηρᾶ ἢ ὀρειχάλκινα μὲ 3 τρύπες, δύο εἰς τὸ κάτω μέρος διὰ τὸ βίδωμα ἐπὶ τοῦ στυλίσκου, καὶ μίαν εἰς τὸ ἐπάνω διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν ἐδράνων τῆς φάλαγγος τοῦ ζυγοῦ (βλ. σχῆμα 1).

Οἱ ξυλόβιδες στερεώσεως δὲν πρέπει νὰ ἔχουν μῆκος μεγαλύτερον τοῦ ἡμίσεος τοῦ πάχους τοῦ στυλίσκου (δηλ. πάνω ἀπὸ ἕνα πόντο) καὶ νὰ εἶναι μὲ κεφάλι στρογγυλευμένο (πομπέ). Τὰ λαμάκια, τῶν ὁποίων αἱ διαστάσεις θὰ εἶναι: πάχος μισὸ ἕως ἕνα χιλιοστόν, πλάτος ἕνα ἑκατοστὸν καὶ μῆκος 4, θὰ διδωθοῦν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξέχουν ἀπὸ τὸν στυλίσκον περὶ τὰ 25 χιλιοστά.

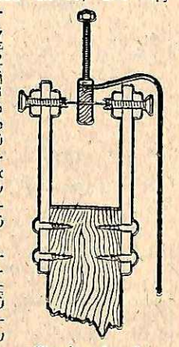

Τομὴ τῶν ἐδράνων στηρίξεως τῆς φάλαγγος.

Τὰ ἔδρανα τῆς φάλαγγος τοῦ ζυγοῦ κατασκευάζονται ὡς ἑξῆς: Προμηθευόμεθα δύο ὀρειχάλκινες βίδες, ἐφωδιασμένες μὲ δύο παξιμάδια ἢ καθεμιά, διαμέτρου 3 χιλιοστῶν καὶ μήκους 10. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἄκρου των ἀνοίγομεν, τῇ βοηθείᾳ τῆς αἰχμῆς μιᾶς τρίγωνης λιμίτσας, τὴν ὁποίαν ἔχομεν καλὰ ἀκονίσει, μίαν κωνικὴν κοιλότητα βάθους ἑνὸς περίπου χιλιοστοῦ, ἀκριβῶς ὅπως εἶναι οἱ βίδες στηρίξεως ροδίτσας τῆς «τρίχας» τῶν ξυμνητηριῶν (δηλ. τοῦ μικροῦ σφονδύλου ποὺ ἐπέχει θέσιν ἐκκρεμοῦς). Ἐὰν μάλιστα ἔχωμεν ἓν παλαιὸν ξυμνητήριον γιὰ χάλασμα, ἠμποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσωμε αὐτούσιον τὸ κομμάτι αὐτὸ τοῦ σκελετοῦ καταλλήλως κομμένο.

Ἡ φάλαγξ τοῦ ζυγοῦ εἶναι τὸ ἐξάρτημα τὸ ἀπαιτοῦν μεγαλυτέραν προσοχὴν εἰς τὴν κατασκευήν του. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τετράπλευρον ραβδίσκον ἀπὸ σκληρὸ καὶ τελείως ξηρὸ ξύλο, ἐντελῶς εὐθύγραμμον, μήκους 30 ἑκατοστῶν, πλάτους 10 χιλιοστῶν καὶ πάχους τεσσάρων. Τὸν ραβδίσκον αὐτὸν ἀφοῦ τὸν τρίψωμεν ἐπιμελῶς μὲ γυαλόχαρτο ψιλό, τὸν λουστράρωμεν μὲ βερνίκι γομμαλάκας. Εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς αὐτοῦ καὶ καθέτως ἐπὶ τῆς πλατείας ἐπιφανείας ἐμπηγνύομεν μίαν βελόνην τοῦ ραψίματος, ἡ ὁποία θὰ τὸν διατρυπήσῃ καὶ θὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἄλλην ὄψιν. Τὴν βελόνην αὐτὴν ἔχομεν κόψει εἰς μῆκος 15 χιλιοστῶν καὶ τὸ ἄκρον, ὅπου ἡ τομή, τὸ ἔχομεν διαμορφώσει μὲ τὸ ἀκόνι εἰς ἀκμὴν κανονικήν. Ἔτσι ἡ βελόνη αὐτή, χρησιμεύουσα ὡς ἄξων στηρίξεως τῆς φάλαγγος, θὰ παρουσιάζῃ ἀκμὰς (μύτες) καὶ εἰς τὰ δύο της ἄκρα. Τὸ ἀκόνισμα διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς δευτέρας αὐτῆς μύτης γίνεται εὐχερῶς ἐὰν καρφώσωμεν τὴν βελόνα εἰς ἕνα στρογγυλὸ ξύλο — σὰν μολυβδοκόνδυλο — ποὺ μᾶς χρησιμεύει ὡς λαβή.

Ὁ ἄξων αὐτὸς εἰσάγεται εἰς τὰς κοιλότητας τῶν κοχλιῶν - ἐδράνων στηρίξεως, τὰ ὁποῖα στερεοῦμεν ἀπάνω στὰ λαμάκια μὲ τὰ παξιμάδια, τὸ ἕνα ἀπὸ μέσα καὶ τὸ ἄλλο ἀπέξω. Ἡ φάλαγξ, ἐὰν ἔχωμεν ἐπιτύχει ἀκριβῶς τὸ μέσον, πρέπει ἀφοῦ ταλαντωθῇ, νὰ ἠρεμήσῃ ὁριζοντιωμένη.

Ὡς δίσκοι τοῦ ζυγοῦ ἠμποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν λευκοσιδηρᾶ ἀβαθῆ πώματα κυτίων ἢ δοχεῖαι κονσερβῶν ἢ ἁπλοῖ δίσκοι ἐκ φύλλου ἀλουμινίου ἢ ὀρειχάλκου λεπτοῦ, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν ἀκριβῶς τὸ ἴδιον βάρος. Πρὸς ἐξάρτησίν των ἐκ τῆς φάλαγγος χρησιμοποιοῦμεν ὀρειχάλκινον σύρμα διπλοῦν, συναπτόμενον διὰ καμπύλης κάμψεως ἄνω καὶ ἀπολήγον εἰς ζεύγος ἀγκίστρων, κάτω δὲ κεκαμμένον κατ' ὀρθὴν γωνίαν καὶ σχηματίζον ὁριζόντιον βάθρον, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου προσκολλῶμεν σταυροειδῶς μικρὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ ἰδίου σύρματος (βλ. εἰκόνα).

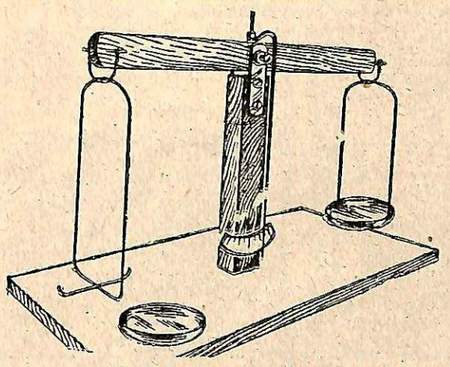

Ὁ ζυγὸς ἕτοιμος πρὸς χρῆσιν

Εἰς ἕκαστον ἄκρον τῆς φάλαγγος καὶ εἰς ἴσην ἀκριβῶς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἄξονος στηρίξεως, ἐμπηγνύομεν ἀνὰ μίαν βελόνην ραψίματος, εἰς τὰ ἐξέχοντα, ἐκατέρωθεν, ἄκρα τῆς ὁποίας κρεμῶμεν τὰ ἄγκιστρα τοῦ σύρματος ἐξαρτήσεως τῶν δίσκων.

Ἤδη ὁ ζυγὸς εἶναι ἕτοιμος. Ἀπομένει ὁ δείκτης ἰσορροπίας, δηλαδὴ μία μακρὰ κεκαμμένη βελόνη, τὴν ὁποίαν καρφώνομεν ὑπεράνω τοῦ ἄξονος στηρίξεως ἐπὶ τῆς φάλαγγος καὶ ἡ ὁποία κατέρχεται κατὰ μῆκος τοῦ στυλίσκου στηρίξεως καὶ σχεδὸν μέχρι τῆς βάσεως αὐτοῦ, ὅπου προσαρμόζομεν βαθμολογημένον πινακίδιον. Ἐπειδὴ ὁ δείκτης αὐτὸς — τὸν ὁποῖον ἠμποροῦμεν νὰ κατασκευάσωμεν ἀπὸ μίαν λεπτὴν βελόνην πλεξίματος ἢ ἁπλῶς ἀπὸ οἱονδήποτε σύρμα τὸ ὁποῖον ἰσιώνομεν ἐπιμελῶς— ἠμπορεῖ μὲ τὸν καιρὸν νὰ ἀρχίσῃ νὰ γυρίζῃ ἐντὸς τῆς ὀπῆς, καλὸν εἶναι εἰς τὸ σημεῖον ἐμπήξεώς του εἰς τὴν φάλαγγα, νὰ τὸν πλατύνωμεν διὰ σφυρηλασίας, ὁπότε ὁ κίνδυνος μετατοπίσεώς του ἀποκλείεται.

Ἓν ἀκόμη χρήσιμον ἐξάρτημα πρέπει νὰ προσθέσωμεν: Τὸ ἀντίβαρον ρυθμίσεως. Αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰν ὀρειχαλκίνην βίδαν μὲ παξιμάδι, τὴν ὁποίαν βιδώνομεν ἐπὶ τῆς φάλαγγος ἀκριβῶς ἄνωθεν τοῦ δείκτου καὶ τοῦ ἄξονος στηρίξεως. Πλησιάζοντες ἢ ἀπομακρύνοντες τὸ παξιμάδι, τὸ ὁποῖον παίζει ρόλον ἀντιβάρου, πρὸς τὴν φάλαγγα, μεταθέτομεν πρὸς τὰ ἄνω ἢ πρὸς τὰ κάτω τὸ κέντρον βάρους αὐτῆς, ἀντισταθμίζοντες τὸ βάρος τοῦ δείκτου καὶ ἐπαυξάνοντες τὴν εὐαισθησίαν τοῦ ζυγοῦ.

Ἤδη ὁ ζυγὸς εἶναι ἕτοιμος. Ἐὰν ἡ ἐκτέλεσις ἔχῃ γίνει καλῶς, πρέπει ὕστερα ἀπὸ ὀλιγοδείας ταλαντώσεις νὰ ὁριζοντιοῦται ἡ φάλαγξ μὲ τὸν δείκτην εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς τοῦ βαθμολογημένου πινακιδίου.

Πρὸς ἀκριβῆ ρύθμισιν ἀφαιροῦμεν τοὺς δίσκους μετὰ τῶν ἀγκίστρων ἐξαρτήσεως καὶ προσπαθοῦμεν νὰ ἐπιτύχωμεν ὀλιγοδείας ταλαντώσεις μὲ τελειωτικὴν ὁριζοντίωσιν τῆς φάλαγγος. Ἐὰν τὸ ἓν ἄκρον της βαρύνῃ καταφανῶς περισσότερον τοῦ ἄλλου, τὸ λιμάρομεν μὲ τὴν ράσπαν εἰς τὸ ἄκρον μέχρις ὅτου ἐπιτύχωμεν τὴν ἰσορροπίαν. Κατόπιν κρεμῶμεν τὰ ἄγκιστρα ἐξαρτήσεως, χωρὶς τοὺς δίσκους. Ἐὰν ἡ φάλαγξ δὲν ἰσορροπῇ, κόβομεν ἀπὸ τὸ βαρύτερον ἕνα κομματάκι ἐκ τοῦ καθέτου σύρματος τοῦ βάθρου εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν ἰσορροπίαν. Ἀκολούθως τοποθετοῦμεν τοὺς δίσκους εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἐπαληθεύομεν τὸ ἰσοβαρὲς αὐτῶν, ψαλλιδίζοντες ἢ λιμάροντες τὸν τυχὸν βαρύτερον. Τώρα ἠμποροῦμεν, ἀναβιβάζοντες τὸ ἀντίβαρον περισσότερον νὰ αὐξήσωμεν τὴν εὐαισθησίαν τοῦ ζυγοῦ, δείκτης δὲ τῆς εὐαισθησίας εἶναι, ὡς εἴπομεν, αἱ βραδεῖαι ταλαντώσεις τῆς φάλαγγος.

Μερικαὶ τεχνικαὶ λεπτομέρειαι ἴσως δὲν εἶναι ἄσκοποι διὰ τοὺς ὀχι καὶ πολὺ πεπειραμένους κατασκευαστάς.

Π.χ. ὅταν πρόκειται νὰ βιδώσωμεν τὸν ξύλινον στηλίσκον ἐπὶ τῆς βάσεως ἢ τὰ λαμάκια ἐπὶ τοῦ στηλίσκου, καλὸν εἶναι νὰ ἀνοίξωμεν προηγουμένως ὀπὰς ἐπ' αὐτοῦ μὲ ἕνα τρυπάνι ὀλίγον λεπτότερον ἀπὸ τὶς βίδες, καὶ τοῦτο διότι διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ ραγίσῃ τὸ ξύλον ἐὰν οἱ ξυλόβιδες ἐμπηχηθοῦν κατ' εὐθεῖαν.

Ἡ ὀξυσις τῆς αἰχμῆς τῆς λίμας διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἀνοίξωμεν τὰς κωνικὰς κοιλότητας εἰς τὰ ἔδρανα γίνεται μὲ τὸν τροχόν, ἀφοῦ νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ θερμανθῇ πολὺ κατὰ τὴν τρόχισιν καὶ χάσῃ τὴν σκληρότητά της.

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΒΥΘΩΝ

Αἱ τελευταῖαι πρόοδοι τῶν μέσων καταδύσεως καὶ ἡ ἀνακάλυψις ὑποβρυχίων πετρελαιοπηγῶν

"Οσοι εἶδαν μίαν Κυριακὴν τοῦ 1936 εἰς κάποιαν ἀκτὴν τῆς Μεσογείου νὰ προβάλῃ ἀπὸ τὸν βυθὸν ἕνας ἄνθρωπος μὲ μάσκαν καὶ γυμνὸς ἀπὸ τὴν μέσην καὶ ἐπάνω, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐφαντάζοντο ὅτι παρευρίσκοντο εἰς τὴν ἀρχὴν μιᾶς τῶν παραδοξοτέρων ἐξερευνήσεων τῆς ἐποχῆς μας, μὲ ἥρωα ἕνα ἀξιωματικὸν τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ, τὸν Ζὰκ - Ἰβ Κουστώ.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀρχιμήδους, ἡ ναυτικὴ τέχνη συνίστατο εἰς τὸν πλοῦν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Τὸ νὰ εὑρεθῇ κανεὶς κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτήν, εἰς ἕνα μόνον θὰ ὠφείλετο: εἰς τὸ ναυάγιον.

"Ὅταν ὅμως ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ Κουστώ, δανεισθεὶς τὰ στεγανὰ γυαλιὰ τοῦ φίλου του Φιλίππου Ταγιέ, κατήλθεν εἰς τὸν βυθόν, εὑρέθη πρὸ ἑνὸς θαύματος: Σὰν μέσα ἀπὸ τὰ κρύσταλλα ἑνὸς ἐνυδρείου, ἀνεκάλυψε ἕνα τελείως διαφορετικὸν κόσμον ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ ἔπλασαν μὲ τὴν φαντασίαν τῶν οἱ ποιηταί. Δὲν ἦτο τὸ βασίλειον τοῦ θανάτου, ἀλλὰ ἕνας κόσμος ποὺ ἔσφυζεν ἀπὸ ζωήν, ἀπὸ φῶς, ἀπὸ χρώματα. "Οχι ἕνα νεκροταφεῖον, ἀλλ' ἕνα μουσεῖον, ὅπου τὰ ἴχνη τῆς ἀρχῆς τῆς ζωῆς γειτονεύουν μὲ τὰς σκορπισμένας μαρτυρίας τῶν περασμένων αἰώνων.

Ἐκεῖνο ποὺ ὡδήγησε τὸν Κουστὼ εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τῶν βυθῶν, ὑπῆρξε τὸ ἐνστικτόν του ὡς κυνηγοῦ. Κατὰ τὰς ὥρας ποὺ δὲν εἶχεν ὑπηρεσίαν ἠσχολεῖτο μὲ τὴν ἁλιείαν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγνώρισε καὶ ἕναν ἄλλον μανιώδη ἁλιέα - κυνηγόν, τὸν Φρειδερίκον Ντυμά, ποὺ τὸ ὄνομά του εἶχε γίνει θρῦλος εἰς τὴν γαλλικὴν Ριβιέραν διὰ τὰ ψάρια ποὺ ἐκαμάκωνεν εἰς τὰ μαυροβούτιά του. Ἡ ἱκανότης του καὶ τὰ ἰδιόρρυθμα σύνεργα τῆς ψαρικῆς του εἶχαν γίνει ὁ τρόμος τῶν ψαριῶν καὶ ὁ ἐφιάλτης τῶν ἐρασιτεχνῶν ποὺ ἐκάθηντο ὥρας ὁλοκλήρους ὑπομονητικώτατα χωρὶς πολλὲς φορὲς νὰ πιάσουν τίποτα.

Ἡ συσκευὴ ποὺ ἀντικαθιστᾷ τὰ βράγχια

Ὁ τρόπος αὐτὸς ψαρεύματος ὡδήγησε τὸν Κουστὼ εἰς ἄλλας ἀνακαλύψεις: εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης ὑπῆρχον πολλάκις σπήλαια ἢ μικραὶ κοιλάδες μὲ πλουσίαν βλάστησιν, ποὺ οἱ μῶβ ἀχινοί των καὶ τὰ μικρὰ φύκια ἔμοιαζαν μὲ ἄνθη ἀζαλέας. "Ενας κόσμος δηλαδὴ ποὺ διέκρινε μέσα ἀπὸ τὰ στεγανὰ γυαλιά του τὰ ὀλίγα δευτερόλεπτα ποὺ ὁ ἐναποθηκευμένος εἰς τοὺς πνεύμονάς του ἀέρας, τοῦ ἐπέτρεπε νὰ μείνῃ. Διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὸ μεγαλειῶδες αὐτὸ θέαμα ἐπὶ μακρότερον σχετικὸς διάστημα ὁ Κουστὼ ἔπρεπε νὰ φορέσῃ σκάφανδρον, πρᾶγμα ποὺ ὁ Γάλλος ἀξιωματικὸς ἠρνεῖτο διαρρήδην νὰ κάμῃ. Οἱ τρεῖς φίλοι ὠνειρεύοντο κάτι καλύτερον: Νὰ λησμονήσουν τὴν ἀναπνοὴν των νὰ κατέλθουν βαθύτερα καὶ νὰ μείνουν περισσότερον εἰς τὸν βυθόν, νὰ γίνουν μὲ ἄλλους λόγους... ψάρια. Τὰ ψάρια ὅμως ἔχουν βράγχια καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχαν.

Τέλος ὁ Κουστὼ ἐπενόησε κλειστὸν μηχάνημα τροφοδοτούμενον ἀπὸ μίαν φιάλην ὀξυγόνου. Αἱ δοκιμαί ποὺ ἔκαμεν ὅμως τὸν ἔπεισαν ὅτι τὸ ὀξυγόνον, ὑπὸ ὡρισμένας πιέσεις, ἀπετέλει πραγματικὸν δηλητήριον. Κάτω τῶν 15 μέτρων, αἱ κυκλοφοριακαὶ ἀνωμαλίαι καὶ οἱ σπασμοὶ ἦταν συνήθεις καὶ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνοι διότι δὲν ἠμποροῦσαν νὰ προβλεφθοῦν.

Τὸ 1942 ὁ Κουστὼ συνήντησεν ἕνα μηχανικόν, τὸν Εὐγένιον Γκαγνιάν. Ἀποτέλεσμα τῆς συναντήσεως αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ συσκευὴ Ἀκβαλούνγκ. Ὁ δύτης ἔφερεν εἰς τὴν ράχιν του φιάλας πεπιεσμένου ἀέρος ἀπὸ ὅπου ἐξήρχοντο δύο σωλῆνες ἐκ καουτσούκ, ποὺ συνηνοῦντο εἰς ἕν ἄκρον κρατούμενον μεταξὺ τῶν ὀδόντων. Μία ρυθμιστικὴ βαλβὶς ὡδήγει τὸν πεπιεσμένον ἀέρα αὐτομάτως διὰ τοῦ πρώτου σωλῆνος καὶ εἰς ἀναλογίαν ποικίλλουσαν ἀναλόγως τοῦ βάθους. Διὰ τοῦ δευτέρου σωλῆνος ὁ χρησιμοποιηθεὶς ἀὴρ ἐξαπεστέλλετο ὑπὸ μορφὴν φυσαλλίδων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὁ

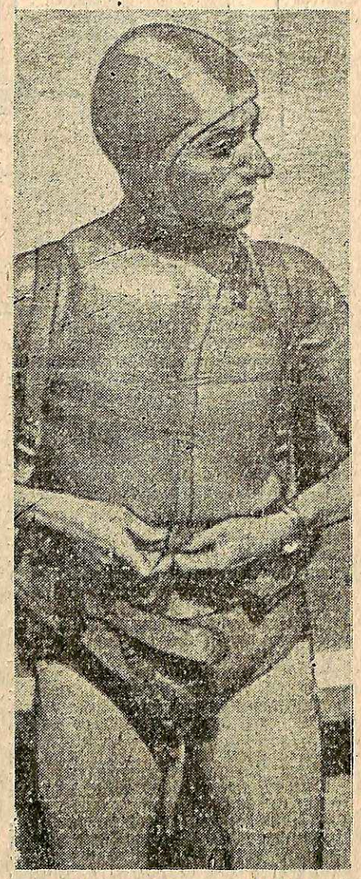

Ὁ περίφημος ἐξερευνητὴς τῶν βυθῶν ΖΑΚ ΚΟΥΣΤΩ ἑτοιμαζόμενος διὰ κατάδυσιν.

Κουστὼ καὶ οἱ δύο φίλοι του ἐχρησιμοποίησαν τὴν συσκευήν των πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ ἐξουδετέρωσιν μαγνητικῶν ναρκῶν καὶ ἄλλων ὑποβρυχίων ὅπλων, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των.

Ἡ μέθη τοῦ βυθοῦ καὶ τὸ πρῶτον θῦμα της

"Οταν τέλος ἀπηλλάγησαν ἀπὸ τὸ ἔργον αὐτό, ἤρχισαν πάλιν τὰς μελέτας των ἐπὶ τοῦ βυθοῦ. Τὴν φορὰν αὐτὴν διέθετον καὶ ἓν σκάφος, τὸ «Ἐλὶ - Μόννιέ». Κατὰ τὸ διάστημα τῆς διακυβερνήσεως τοῦ σκάφους αὐτοῦ ὁ Κουστὼ κατενόησε σαφῶς ὅτι ἡ κατάδυσις δὲν ἀπετέλει σκοπόν, ἀλλὰ μέσον πρὸς μελέτην τῆς θαλάσσης. Ἀλλὰ ὁ κίνδυνος ἦτο μέγας. Μετὰ τὰ 62 μέτρα ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει τὴν καλουμένην «μέθην τῶν βυθῶν» ἢ νάρκωσιν του ἀζώτου, ἐκδηλουμένην μὲ ἕν αἴσθημα εὐφορίας, μίαν τελείαν ἀδιαφορίαν πρὸς τὸν κίνδυνον. «Εἶχα ἕνα παράδοξον αἴσθημα μακαριότητος καὶ ἀγωνίας», γράφει ὁ Ντυμά. Ἡ μέθη τῶν βυθῶν προκαλεῖ μιαν βαθμιαίαν ἀναισθησίαν καὶ ἐὰν ὁ καταδυόμενος δὲν ἀντιδράσῃ ἐγκαίρως, δύναται νὰ ἀποβῇ μοιραία. Διὰ νὰ γνωρίσουν καλύτερα τὰ ἀποτελέσματά της καὶ νὰ ἀνακαλύψουν μέσα ἀποφυγῆς της ὁ Κουστὼ καὶ οἱ δύο φίλοι του, οἱ ὁποῖοι τώρα ἀπετέλουν τὴν Ὁμάδα Ὑποβρυχίων Ἐρευνῶν (Ο.Υ.Ε.), ἐπεχείρησαν τὸ 1947 σειρὰν καταδύσεων μεγάλου βάθους. Κανεὶς δὲν εἶχεν ἀκόμη ὑπερβῆ τὰ 63 μέτρα, τὰ ὁποῖα εἶχε φράσει ὁ Ντυμὰ τὸ 1943, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς τῶν πειραμάτων αὐτῶν δὲν ἦτο τὸ ρεκόρ, ἀλλὰ ἡ ὠφέλεια τῆς ἐπιστήμης. "Ενας ἀπὸ τὸ πλήρωμα τοῦ «Ἐλὶ - Μόννιέ», ὁ Μωρὶς Φάργκ, ἔχασε τὴν ζωήν του. "Ενα σχοινὶ μὲ βαρὺ ἔρμα εἰς τὸ ἄκρον καὶ φέρον κάθε πέντε μέτρα μίαν πινακίδα χρωματισμένην λευκὴν ἐορίφθη ἀπὸ τὴν πρύμνην τοῦ «Ἐλὶ - Μόννιέ». Ἐφωδιασμένος μὲ μολύβι ἀνεξίτηλον ὁ καταδυόμενος ἔγραφεν εἰς κάθε πινακίδα τὸ βάθος εἰς τὸ ὁποῖον ἔφθανεν. Εἰς τὰ 75 μέτρα, ὁ Κουστὼ ἔγραφε: «Τὸ ἄζωτον ἔχει ἀπαισίαν γεῦσιν». Εἰς τὰ 90 μέτρα μόλις ἠδυνήθη νὰ γράψῃ τὸ ὄνομά του. Ὁ Φάργκ ὅμως κατήλθε μέχρις 120 μέτρων, ἀφοῦ ὑπέγραψε ὅλας τὰς πινακίδας ἀπὸ τῶν 60 μέτρων καὶ κάτω. "Εξαφνα ὅμως αἱ κινήσεις τοῦ σχοινίου, αἱ ὁποῖαι ἐδείκνυον ὅτι ὅλα ἐπήγαιναν καλά, ἔπαυσαν. Ἀνεβίβασαν τὸν Φάργκ μέχρι τὰ 50 μέτρα καὶ κάποιος κατεδύθη διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Δὲν συνήντησεν ὅμως παρὰ ἕνα πτῶμα. Ὁ Φάργκ εἶχεν ἐγκαταλείψει ἀπὸ τοὺς ὀδόντας του τὸν σωλῆνα καὶ ἐφέρετο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ πνιγμένος. Πέντε ὡρῶν προσπάθειαι δὲν κατώρθωσαν νὰ τὸν ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ζωήν.

Ἡ «Καλυψὼ» καὶ αἱ ἐρευναί της

Τοποθετηθεὶς εἰς τὸ ἐπιτελεῖον ὁ Κουστώ, ἐζήτησε νὰ τεθῇ εἰς διαθεσιμότητα, ὥστε νὰ δυνηθῇ νὰ συνεχίσῃ τὰ πειράματά του. Πράγματι ἐτέθη εἰς τριετῆ διαθεσιμότητα καὶ τότε ἵδρυσε τὰς «Γαλλικὰς Ὠκεανογραφικὰς Ἑταιρίας». Παρώτρυνε κατόπιν τὸν φίλον του Ἀντὲ Ὠνάκ, διευθυντὴν τῶν ναυπηγείων τῆς Ἀντίμπ, νὰ ἀγοράσῃ καὶ ἐξοπλίσῃ ἕνα πειραματικὸν ὠκεανογραφικὸν σκάφος. Πράγματι τὸ σκάφος εὑρέθη: ἦτο ἡ «Καλυψώ», ἕνα παλαιὸν ἀμερικανικὸν ναρκοθηρευτικόν. Τὸ παλαιὸν αὐτὸ σκάφος ὁ Κουστὼ μετέτρεψεν εἰς ἓν τῶν πλέον συγχρόνων ὠκεανογραφικῶν σκαφῶν.

Αἱ ἐφευρέσεις τοῦ Κουστὼ δὲν εἶχον ὡς μόνον σκοπὸν τὴν καθαρῶς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν. Σήμερον μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἀποκαλύψωμεν τὴν μυστικὴν ζωὴν τῶν ὑποβρυχίων βυθῶν καὶ συγκεκριμένως τὰ σκληρότερα θεάματα ἀπὸ τὸν ἀγῶνα περὶ ὑπάρξεως εἰς τοὺς βυθούς. Εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν ἡ «Καλυψὼ» προσέκρουσε μίαν ἡμέραν εἰς ἕνα φυσητῆρα (ἕνα εἶδος κήτους, παραπλησίου πρὸς τὴν φάλαιναν), μήκους 5.50 μέτρων τὸν ὁποῖον ἐτραυμάτισε. Δύο ἄλλοι φυσητῆρες ἠγωνίζοντο νὰ τὸν βοηθήσουν, ἐνῶ τὸ πλήρωμα τοῦ σκάφους προσεπάθει νὰ τὸν καμακώσῃ. Εἰς ὀλίγας στιγμὰς εἴκοσιν ἑπτὰ ἄλλοι φυσητῆρες προσέτρεξαν, προσελκυσθέντες ἀπὸ τὰς μικρὰς κραυγὰς ὡς τοῦ ποντικοῦ, τὰς ὁποίας ἐξέβαλλεν ὁ πληγωμένος φυσητήρ. Βλέποντες ὅμως ὅτι ἦτο γαμένος, διότι πλὴν τοῦ καμακισμοῦ εἶχε δεχθῆ καὶ δύο σφαῖρας εἰς τὴν κεφαλήν, τὸν ἐγκατέλειψαν, τὴν δὲ θέσιν των κατέλαβεν ἕνα κοπάδι καρχαριῶν. Τὸ πλήρωμα προσεπάθησε νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς

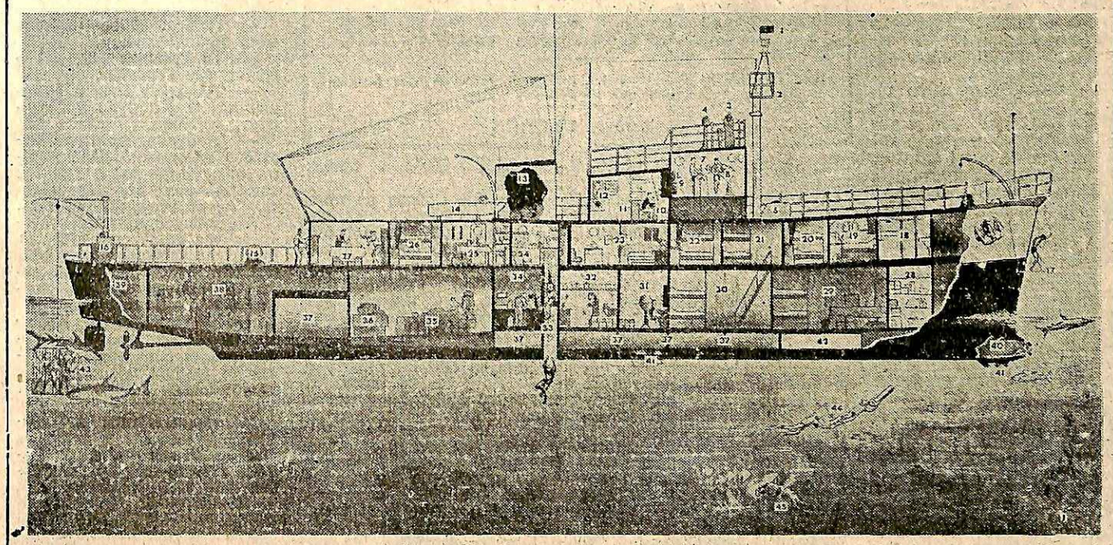

Κάθετος διατομὴ τοῦ σκάφους «Καλυψώ»: 1) Ραντάρ, δέκτης καὶ πομπός 2) Μικρὰ γέφυρα πρὸς παρατήρησιν, ἐν περιπτώσει πλοῦ ἔξω τῶν γνωστῶν ὁδῶν. 3) Μαγνητικὴ πυξίς. 4) Ἐπανσλήπτης γυροσκοπικῆς πυξίδος. 5) Κεραία. 6) Στροφεῖον βοηθείας. 7) Πηδάλιον. 8) Παραπέτασμα δέκτου ραντάρ (Μόνα τὰ μεγάλου ἐκτοπίσματος ἀεροπλανοφόρα εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ τοιούτου δέκτου). 9) Αὐτόματος πλοηγός. 10) Ἐγκατάστασις ἐσωτερικῶν τηλεφώνων. 11) Τράπεζα χαρτῶν. 12) Βολὶς βυθομετρήσεως μεγάλων βαθῶν. 13) Καπνοδόχος μὴ χρησιμοποιουμένη πλέον ὡς τοιαύτη, ἡτις θὰ μετατραπῇ εἰς ραδιοπομπὸν καὶ δέκτην καὶ τηλεόρασιν. 14) Ἐλαφρὰ λέμβος. 15) Ὠκεανογραφικὸν μηχάνημα. 16) Πρυμναῖον σύσσωστον (παλάγκο). 17) Πλατφόρμα πρὸς καμακισμὸν διὰ τῆς χειρός. 18) Ἀποθήκη καθημερινοῦ ὑλικοῦ. 19) Ἐπιστημονικὸν ἐργαστήριον, 20) Θαλαμίσκος ἐπιστημόνων. 21) Μικρὸν καρὲ τοῦ πληρώματος μὲ δύο κουκέττες, 22) καὶ 23) Θαλαμίσκος τοῦ κυβερνήτου Κουστὼ καὶ τῆς συζύγου του. (Ὁ σκύλος των κοιμᾶται κάτω ἀπὸ τὸ κομοδίνο). 24) Μαγειρεῖον. 25) Μέγα καρρὲ, δυνάμενον νὰ μετατραπῇ εἰς νοσοκομεῖον καὶ χειρουργεῖον. 26) Δύο καμπῖνες. 27) Χῶρος καταδύσεως, ὅπου εἶναι συγκεντρωμένον φωτογραφικὸν καὶ κινηματογραφικὸν ὑλικόν. 28) Ἀποθήκη τροφίμων. 29) Ἐμπρόσθιον κύτος, ὅπου κοιμῶνται δύο μέλη τοῦ πληρώματος. 30) Χῶρος διαμονῆς πληρώματος, ἔνθα κοιμῶνται ἐξ ἄνδρες. 31) Χῶρος γυροσκοπείου. 32) Ἠλεκτρικὸς πίναξ ἐξ οὗ ἐλέγχεται ὅλον τὸ δίκτυον τοῦ πλοίου. 33) Κεντρικὸν φρέαρ καταδύσεων πλῆρες ὕδατος μέχρι τῆς ἰσάλου γραμμῆς. 34) Ἐργαστήριον ρυθμιζομένης θερμοκρασίας, ἔνθα εὑρίσκονται δύο ἐξαεριστῆρες (σὶρ κοντίσιον), οἵτινες συγκρατοῦν τὴν θερμοκρασίαν τῶν λουτρῶν εἰς 21 βαθμοὺς. Τὰ φίλμ διατηροῦνται εἰς ψυχρὸν περιβάλλον καὶ ἐξάγονται δύο ἡμέρας πρὸ τῆς χρησιμοποιήσεώς των, ὥστε νὰ δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ περιβάλλοντος. 35) Εἰς ἐκ τῶν δύο κινητήρων 500 ἵππων. (Μεγίστη ταχύτης: 11 κόμβοι. Ἡ ταχύτης τῆς «Καλυψοῦς» ρυθμίζεται ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ κυβερνήτου) 36) Αἱ τρεῖς ὁμάδες ἠλεκτρογεννητριῶν, οἵτινες παράγουν τὸ ρεῦμα δι' ὁλόκληρον τὸ σκάφος καὶ τοὺς προβολεῖς τῶν μεγάλων βυθῶν. 37) Ἀποθήκη καυσίμων καὶ ὁρυκτελαίων. 38) Μέγα πρυμναῖον κύτος, ἔνθα ἀποθηκεύονται διάφορα ἀντικείμενα καὶ ἐξαρτήματα. 39) Ἀποθήκαι οἴνου μὲ ὑάλινα τοιχώματα καὶ ρυθμισμένην θερμοκρασίαν διὰ νὰ παρεμποδίζῃ τὸ ξύνισμα τοῦ οἴνου. 40) Ὑποβρύχιος ὀφθαλμὸς τῆς «Καλυψοῦς». (Δύο κινηματογραφισταὶ χωροῦν μέσα εἰς τὸ διαμέρισμα αὐτό, ἕνας πρηνηδὸν καὶ ἕνας γονατιστός. Πέντε φινιστρίνια ἐπιτρέπουν τὴν κινηματογράφησιν. Εἰς περιοχὰς ποὺ παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον, δύο κινηματογραφισταὶ ἐναλλάσσονται ἀνὰ δίωρον). 41) Βολίδες βυθομετρήσεως, πρὸς διασπίστωσιν ὑφάλων. 42) Χῶρος ἐναποθηκεύσεως ποσίμου ὕδατος. 43) Κλωβὸς προστασίας κατὰ τῶν καοχαριῶν. (Κατὰ τὸ ἐφετεινὸν ταξιδίον της ἡ «Καλυψὼ» ἀντικατέστησε τὸν χαλυβδόνον αὐτὸν κλωβὸν διὰ κυλινδρικοῦ σκάφους ἐκπλεξιγλάς, διαμέτρου 1,10 μ., πράγμα ποὺ ἐπιτρέπει τὴν φωτογράφησιν τοῦ δύτου). 44) Ὑποβρυχία «σκοῦτερ». (Εἶναι ἐφωδιασμένη μὲ εἰδικὸν καθέπτην, διὰ νὰ βλέπῃ ὁ χειριστής της τυχὸν ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐρχόμενον κίνδυνον. Ἠμπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ μόνη της ἐπὶ μίαν ὥραν. Εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος δύναται νὰ τοποθετηθῇ εἰδικὴ φωτογραφικὴ μηχανή). 45) Δύτης ἐφωδιασμένος δι' ὑποβρυχίου φωτιστικοῦ μηχανήματος (Ὁ σσσσωρευτής, λειτουργῶν δι' ἀλάτων ἀργύρου, ζυγίζει 80 κιλά. Ἐπιτρέπει τὴν τροφοδότησιν δύο προβολέων ἐπὶ 20 λεπτά).

καρχαρίας μὲ τὰ καμάκια. Τριάντα καρχαρίσι ἐφονεύθησαν καὶ ἀνεβιβάσθησαν εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου, ἀλλὰ τὸ κοπάδι δὲν ἐγκατέλειψε τὴν λείαν του.

Ὑποβρύχιοι πηγαὶ πετρελαίου

Τὸ 1953—1954 ἡ «Καλυψὼ» ἔπλευσεν εἰς τὸν Περσικὸν Κόλπον, Σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ὑπῆρξε τὸ νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχουν ὑποβρύχια κοιτάσματα πετρελαίου. Οἱ ἐπιστήμονες ὑποστηρίζουν ὅτι τὸ πετρέλαιον προέρχεται ἐκ τῆς σήψεως ἀναριθμήτων θαλασσίων ζώων, θαμμένων εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης. Προβλέπεται πρὸς τὸν σκοπὸν διενεργείας ἐρευνῶν, ἡ ἵδρυσις τετρακοσίων γεωδαιτικῶν σταθμῶν ἐπὶ ἐκτάσεως ἴσης πρὸς πέντε περίπου νομούς. Αὔριον ἴσως, ὁ ὀρυλικὸς πλοῦτος τοῦ Περσικοῦ Κόλπου θὰ ἀλλάξῃ μορφήν. Πρὸ δεκαετίας, τὸ ἐμπόριον τῶν μαργαριτῶν, οἵτινες ἠλιεύοντο εἰς τὰ ὕδατά του, ἔφθανε τὰ δέκα δισεκατομμύρια γαλλικῶν φράγκων. Σήμερον εἶναι ἀσήμαντον. Ἐντὸς ὀλίγου ὅμως οἱ νέοι κυνηγοὶ τοῦ μαύρου χρυσοῦ θὰ ἀντικαταστήσουν τοὺς παλαιοὺς ἁλιεῖς μαργαριτῶν.

Ὁ πρόλογος τῶν νέων ἐξερευνήσεων τῶν βυθῶν ἐγράφη ἤδη ἀπὸ τὸν Κουστώ. Ἡ θάλασσα ὅμως μὲ τὰ ἀπειράριθμα ναυάγιά της καὶ τὴν καταπληκτικὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος ποὺ περικλείει μὲ τὰ πλούτη καὶ τὰς δυνατότητάς της, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀνθίσταται εἰς τὰς ἀπείρας παραβιάσεως τῶν μυστικῶν της ἀπὸ τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἐγεννήθη ὑπὸ τὸν ἀστερισμὸν τῶν Ἰχθύων, σκοτεινὸν καὶ βαρὺ σύμβολον. Ἡ γῆ ἔγινε πολὺ στενὴ δι' αὐτόν. Οἱ μακρινοὶ πλανῆται θὰ ἀνήκουν ἀσφαλῶς εἰς τοὺς ἀπογόνους του. Τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ, μὲ τὰ πλοῦτή του, τὸν προσκαλεῖ νὰ ζήσῃ τὰ παλαιὰ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ὄνειρα καὶ νὰ διασχίσῃ εἴκοσι χιλιάδας λεύγας, ἴσως καὶ περισσότερον ὑπὸ τὰς θαλάσσας.

"Ὁ ἄνθρωπος", γράφει ὁ Κουστὼ «θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Δὲν ἔχει πλέον ἄλλην διέξοδον»...

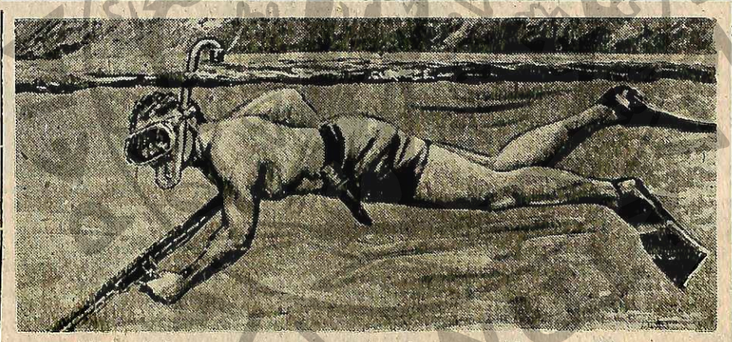

Δύτης μὲ ἀναπνευστικὴν συσκευὴν ἐπιτρέπουσαν πολύωρον κατάδυσιν

«Νακβεντά νὰ Μουντελέτς»! Πᾶμε νὰ συμβουλευθοῦμε τὸν Λευκό!

Αὐτὴ ἡ φράσις ἐκυριάρχει μεταξὺ τῶν κραυγῶν τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι πλέον τῆς ὥρας μὲ ἠνώχλουν.

Ἐπεθύμουν ν' ἀποφύγω τὴν ἀνάμιξιν εἰς τὰς διενέξεις τῶν Νέγρων περὶ τῶν αἰτίων τῶν ὁποίων δὲν ἠννόουν τίποτε καὶ διὰ τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἐπέμενον νὰ χρησιμεύσω ὡς διαιτητής.

Ἐντὸς ὀλίγου εὑρέθησαν πρὸ τῆς καλύβης μου καὶ ἠναγκάσθην νὰ παρουσιασθῶ, ἀλλὰ μὲ αὐστηρὸν ὕφος τοὺς ἐδήλωσα ὅτι δὲν εἶχον σκοπὸν ν' ἀσχοληθῶ μὲ τὰς ἱστορίας κλαπέντος οἴνου ἢ καπνοῦ.

Ὁ ἀρχηγὸς Μπιλικιὲ μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ πολὺ σοβαροῦ θέματος.

— Ὁ καλύτερός σου πηγαδᾶς, ποὺ εἶναι ἐδῶ παρών, ὁ Σιρικέ, ἐπλήρωσε πολὺ ἀκριβὰ τὴν σύζυγόν του Βασιμοῦ, ἀλλ' αὐτὴ ἔχει σχέσεις μὲ τὸν Κασογκό. ἕναν ἀνίκανον, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει οὔτε τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν Βασιμοῦ, ὅπως δικαίως ἀπαιτεῖ ὁ Σιρικέ.

Ἔρριψα ἕνα βλέμμα εἰς τὴν μαύρην μοιχαλίδα. Ἔλαβεν ὕφος προσβεβλημένον καὶ ἐμουρμούρισε μὲ αὐθάδειαν ὅτι ἐγὼ δὲν γνωρίζω κὰν τὰς γυναῖκας διὰ νὰ δυνηθῶ ν' ἀποφανθῶ.

Ἤλπιζε νὰ μὲ ἐρεθίσῃ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἤθελα κατ' οὐδένα τρόπον ν' ἀναμιχθῶ εἰς αὐτὴν τὴν λεπτὴν ἱστορίαν.

Ἐδήλωσα ὅτι εἰς τὴν προσεχῆ ἀποστολὴν θ' ἀπεστέλλοντο αὐτή, ὁ σύζυγός της καὶ ὁ φίλος της ἐνώπιον τοῦ κυβερνήτου εἰς Μπούτα· καὶ αὐτὸς θὰ ἐξεδίκαζε τὴν διένεξιν.

Ἡ ἀπόφασίς μου ἐγένετο δυσαρέστως δεκτή. Ὅλοι διεμαρτύροντο καὶ ἐκραύγαζον ὅτι ὁ Λευκὸς ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ δικάζῃ τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐργατῶν του. Πρὸ τῶν κραυγῶν αὐτῶν, ἐσκέφθην ὅτι τὸ Κυβερνεῖον ἦτο ἀπομεμακρυσμένον καὶ δὲν ἤμην εἰς θέσιν νὰ ζητήσω ἐνίσχυσίν. Ἡ περιφέρεια αὐτὴ εἶχε μόλις ὑποταχθῆ καὶ ὅλοι οἱ μαῦροι ποὺ μὲ περιεκύκλωναν προήρχοντο ἀπὸ ἀγρίας φυλὰς καννιβάλων. Ἡ γενικὴ ταραχώδης κατακραυγὴ αὐτῶν τῶν μαύρων γιγάντων, μὲ τοὺς καλῶς ρινισμένους σουβλεροὺς ὀδόντας, δὲν παρουσίαζε τίποτε τὸ καθησυχαστικόν.

— Ἐφ' ὅσον αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπόφασίς σου, εἶπεν ὁ Μπιλικιέ, θὰ ὑποχρεωθοῦμε νὰ παραδώσουμε τὴν Βασιμοῦ καὶ τὸν Κασογκὸ εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Γερόντων.

Ἐπωφελήθην τῆς εὐκαιρίας καὶ εἶπον ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ καλυτέρα λύσις καὶ δὲν μᾶς ἠνάγκαζε νὰ σύρωμεν ὅλους αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ διοικητοῦ.

Ἐπεκράτησε βαθεῖα σιωπή. Τὸ πρόσωπον τῆς Βασιμοῦ ἐγένετο φαιόν. Μία λάμψις τρόμου ἐνεφανίσθη εἰς τὸ βλέμμα της. Ὁ ὄχλος ἀπεσύρθη καὶ ἔμεινα μόνος μὲ τὸν γέροντα Μπιλικιέ.

Μὲ παρετήρει ἐπιμόνως.

— Γνωρίζεις, Λευκέ, τὸ ἔθιμον τῆς τιμωρίας τῆς μοιχείας;

Ἀπήντησα ἀρνητικῶς.

Τότε ἔρριψεν ἓν βλέμμα ὀλόχυρά του καὶ μοῦ εἶπε χαμηλοφώνως:

— Ἔλα, ἔλα μαζί μου ἀμέσως. Πρέπει νὰ σοῦ δείξω κάτι.

Τὸν ἠρώτησα ποῦ ἤθελε νὰ μὲ ὁδηγήσῃ, ἀλλ' αὐτὸς συνηθῶς τόσον ὀμιλητικός, ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἠρκέσθη νὰ μοῦ συστήσῃ ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν, διότι δὲν θὰ ἦτο εὐχάριστον νὰ ἴδουν Λευκὸν ἐκεῖ ὅπου κατηψυθυνόμεθα.

Μὲ παρέσυρε ἐντὸς τοῦ δασους, ὅπου ἐντὸς ὀλίγου ἐγκατελείψαμεν τὴν κυρίαν ὁδὸν διὰ ν' ἀκολουθήσωμεν ἕνα μικρὸ μονοπάτι ὁδηγοῦν εἰς σειρὰν κορυφῶν, τῶν ὁποίων ἠκολούθει τὴν ἀνώμαλον γραμμήν.

Μετ' ὀλίγον ἐστάθην ἀποσβεσμένος, διότι τὸ μονοπάτι διεκόπτετο ὑπὸ μιᾶς δέσμης χόρτων κρεμασμένης ἐπὶ ἑνὸς βούρλου.

— Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἡ διάβασις ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ θανάτου; εἶπον ὀλίγον ταραγμένος.

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός μου, ἀλλ' ὑπεσχέθης νὰ ἔλθῃς.

Ὄπισθεν τοῦ Μπιλικιὲ ἐξηκολούθηδα τὴν πορείαν ἐπὶ τῆς «ταμπόυ» ἀτραποῦ. Μετ' ὀλίγον συνηντήσαμεν καράβα.ια ἐρυθρῶν μυρμήκων, τὰ ὁποῖα εἰς ἀδιάκοπον κῦμα ἠκολούθουν ἐπίσης τὴν ἰδίαν πορείαν μὲ ἡμᾶς.

— Θὰ βαδίσωμεν παραπλεύρως αὐτῶν, εἶπεν ὁ Μπιλικιέ, καὶ δὲν θὰ ἀσχοληθοῦν μὲ ἡμᾶς.

Πάντως ὅμως ἠναγκάσθην νὰ ἐκδιώξω ἀρκετὰς ἀποτροπαίας κεφαλὰς τῶν «στρατιωτῶν» αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι προσεκολλήθησαν ἐπὶ τῆς σαρκός μου καὶ δὲν ἤθελον ν' ἀπομακρυνθοῦν.

Ὁ γέρων μαῦρος μὲ παρετήρει μὲ ἀσύνηθες βλέμμα, συγχρόνως αὐστηρὸν καὶ ἀνήσυχον καὶ μοῦ ἐπανελάμβανεν ὅτι ὀφείλομε νὰ σπεύδωμεν.

Ἡ πορεία ἐγένετο πολὺ δύσκολος, λόγῳ τῶν μυρμήκων, ποὺ ἐπληθύνοντο συνεχῶς.

— Δὲν δυνάμεθα ν' ἀκολουθήσωμεν ἄλλην ὁδὸν ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀπεχθῆ ζωῦφια; ἐπρότεινα.

— Αὐτὸ δὲν θὰ ἤλλαζε τίποτε, μοῦ ἀπήντησεν ὁ μαῦρος γέρων. Διευθυνόμεθα ὅπου καὶ αὐτά.

Τέλος, ἐφθάσαμεν εἰς μίαν βασωμένην κορυφήν. Χαμηλώτερον μεταξὺ τῶν δένδρων διεκρίνετο ἕνα καλῶς χαραγμένο μονοπάτι, τὸ ὁποῖον διεσταύρωνε καθέτως τὸ ἰδικόν μας.

Κατήλθομεν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς ὀλισθηρᾶς ἀργίλου πάντοτε κεκαλυμμένης ὑπὸ μυρμήκων. Τὸ μονοπάτι δὲ ὁηγοῦσεν εἰς ἕνα ἄδενδρον μέρος τοῦ δάσους. Εἰς τὴν διασταύρωσιν τῶν δύο ἀτραπῶν καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸν σύχένα τοῦ λόφου, τὸ ἔδαφος ἔβριθε μυρμήκων.

— Τί ἔρχονται νὰ κάνουν ἐδῶ; ἀνεφώνησα, παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ὁδηγοῦ μου περὶ ἀπολύτου σιωπῆς. Μήπως...

Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασα ν' ἀποτελειώσω τὴν φράσιν μου καὶ ἔμεινα ἄπνους ἐκ φρίκης. Εἰς τὸ μέσον τῆς ἀδένδρου περιοχῆς, δύο ἀνθρώπινα σώματα ἦσαν δεμένα ράχι μὲ ράχι ἐπὶ ἑνὸς πασσάλου. Δὲν ἦσαν πλέον παρὰ δύο σκελετοὶ μερικῶς κεκαλυμμένοι ὑπὸ τεμαχίων σαρκὸς ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπηρχον ἑκατομμύρια μυρμήκων.

— Ποιός... ποιὸς διέταξε αὐτὸ τὸ μαρτύριον;

— Τὸ ἔγκλημά τους καὶ ὁ Νόμος τῶν Γερόντων.

— Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ Βασιμοῦ καὶ ὁ Κασογκὸ τοὐλάχιστον; ἐψέλλισα.

— Ἡσύχασε, πρόκειται περὶ δύο ἄλλων ἀπὸ ἄλλο χωρίον. Μία γυνὴ καὶ ὁ ἐραστής της. Ἄλλωστε δὲν εἶδες τίποτε. Ἂς ἐπιστρέψωμεν ἀμέσως.

Δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον τίποτε ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς. Νομίζω ὅτι ἠκολουθήσαμεν ἄλλην ὁδὸν καὶ οὔτε ἠσθανόμην τὰ δήγματα τῶν ὀλίγων ἐρυθρῶν μυρμήκων ποὺ συναντούσαμε.

— Τώρα εἶδες τὴν Κρίσιν τοῦ Θεοῦ. Διεπίστωσες ὅτι ἦσαν καὶ οἱ δύο ἔνοχοι, ἐφ' ὅσον οἱ ἐρυθροὶ μύρμηκες τοὺς κατεσπάραξαν ζωντανοὺς καὶ γυμνούς.

Ὁ γέρων Νέγρος μοῦ ἐξήγησεν ἐπίσης ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς δικαστικῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἐγένετο πρὸ 24 μόλις ὡρῶν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μιᾶς γειτονικῆς φυλῆς. Μοῦ εἶπεν ἐπίσης ὅτι εὑρέθημεν τυχεροὶ ποὺ δὲν συναντήσαμεν καμμίαν συνοδείαν ἰθαγενῶν, διότι μεταφέρονται νὰ ἴδουν τὴν τιμωρίαν ὅλαι αἱ ὕποπτοι δι' ἀπιστίαν γυναῖκες. Ὅταν ὅμως οἱ ἐρασταὶ ἔχουν ἤδη ξεψυχήσει, δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ἔλθῃ κανείς. Ὅταν φθάσαμεν ἐμεῖς, εἶπεν, ἦτο ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις ποῖος ἦτο ὁ ἄνδρας καὶ ποία ἡ γυνή, τόσον τὰ μυρμήκια τοῦ Θεοῦ ἦσαν πεινασμένα.

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα εἶχον ἐφάλτας καὶ ὠρκίσθην νὰ ἐνδιαφέρωμαι εἰς τὸ μέλλον διὰ τὰς διενέξεις τῶν ἐργατῶν.

Τὴν ἑπομένην ἐκάλεσα τὴν Βασιμοῦ καὶ μὲ ἀνακούφισιν διεπίστωσα ὅτι ἔζη. Τὸν Κασογκό, ἀρνούμενον νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν παλλακίδα του, τὸν ἐξεδίωξα τοῦ συνεργείου. Ὅσον διὰ τὴν ἄπιστον σύζυγον τὴν ἔστειλα ὑπὸ ἰσχυρὰν συνοδείαν εἰς τὴν οἰκογένειάν της διὰ μερικοὺς μῆνας.

*

ΠΟΤΕ ΑΠΕΘΑΝΕΝ Ο ΤΙΣΙΑΝΟΣ

Ο καθηγητὴς Κάρολος Λότι, τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βενετίας, κατόπιν μακρῶν μελετῶν σχετικῶν μὲ τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Τισιανοῦ, ἀνεκάλυψε εἰς τὸ ληξιαρχικὸν βιβλίον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Σὰν Καντσιάνο τὴν ληξιαρχικὴν πρᾶξιν τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου ζωγράφου. Ἀπὸ αὐτὴν προκύπτει ὅτι ὁ Τισιανὸς Βετσέλιο ἀπέθανε τὴν 27 Αὐγούστου 1576, ὄχι δὲ ἀπὸ πανώλην, ὅπως κοινῶς μέχρι τοῦδε ἐπιστεύετο.

Κατόπιν τούτου μεταβάλλεται καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς γεννήσεως τοῦ Τισιανοῦ, ἡ ὁποία συνεπῶς τοποθετεῖται εἰς τὸ ἔτος 1473.

Οὕτω ὁ Τισιανὸς ἀποδεικνύεται πρεσβύτερος τοῦ ἐπίσης διασήμου συναδέλφου καὶ συμπατριώτου του Τζιορτζιόνε, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1477 ἢ 1478.

Ὁ καθηγητὴς Λότι ἰσχυρίζεται ἐπίσης ὅτι ὁ Τισιανὸς δὲν ἐτάφη εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Φράρι, ὅπως ἐπιστεύετο μέχρι σήμερον, ἀλλὰ εἰς τὸν κῆπον τῆς οἰκίας του, εἰς τὸ Μπίρρι τοῦ Σὰν Καντσιάνο.

ΕΘΙΜΑ ΠΡΩΤΟΓΟΝΩΝ ΛΑΩΝ

Η ΣΑΡΚΟΦΑΓΟΣ ΣΤΡΑΤΙΑ

Πῶς ἀνατίθεται εἰς τοὺς μύρμηκας ἡ τιμωρία τῶν μοιχῶν καὶ τῶν μοιχαλίδων

Ὑπὸ Σ. ΓΚΟΛΟΝ

Ο ΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΦΥΜΑΤΙΩΣΕΩΣ

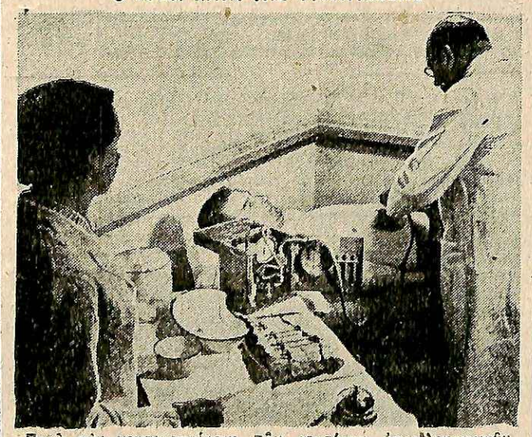

Παρὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν νεωτέρων ἀποτελεσματικῶν φαρμάκων κατὰ τῆς φυματιώσεως, οἱ ὑπεύθυνοι τῆς δημοσίας ὑγείας εἰς ὅλα τὰ κράτη ἐξακολουθοῦν νὰ θεωροῦν τὴν ἀσθένειαν τοῦ βακίλλου τοῦ Κὼχ ὡς σοβαρὰν καὶ ἐπικινδυνον μαστίγα τοῦ πληθυσμοῦ των. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὰ Ἱδρύματα Στηθικῶν Νοσημάτων ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργάζωνται χρησιμοποιοῦντα ὁλονὲν τελειότερα μηχανήματα διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν παθήσεων τοῦ θώρακος. Ἡ ἀνωτέρω φωτογραφία ἔχει ληφθῆ εἰς τὴν Ἀντιφυματικὴν Κλινικὴν Πάντινγκτον καὶ Κένσινγκτον τοῦ Δυτικοῦ Λονδίνου, εἰς τὴν ὁποίαν γίνεται καὶ συστηματικὴ διάγνωσις τῶν ὑπόπτων διὰ προσβολὴν ἐκ φυματιώσεως.

Ἀνεφέραμεν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον γίνεται ἡ ἔνεσις φαρμακευτικοῦ τινος διαλύματος εἰς τὸν ὑποδόρειον ἱστόν. Ἡ αὐτὴ τεχνικὴ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸν ὀργανισμὸν διαφόρων ἐμβολίων καὶ ὁρῶν (φυσιολογικοῦ, σακχαρούχου). Φυσικὰ εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ γίνῃ ἔνεσις ὀροῦ, ἐπειδὴ ἡ ἀναγκαιοῦσα ποσότης εἶναι μεγάλη, ἡ φύσιγξ ἡ περιέχουσα τὸ ὑγρὸν ἐφοδιάζεται κατὰ τὸ κάτω αὐτῆς στόμιον μὲ ἐλαστικὸν σωλῆνα εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ὁποίου στερεοῦται ἡ βελόνη τῆ ἐνέσεως. Ἡ φύσιγξ ἀναρτᾶται σταθερῶς ὑπὲρ τὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, ἡ βελόνη εἰσάγεται ὑπὸ τὸ δέρμα καὶ ἡ κάθοδος τοῦ ὑγροῦ ἐπιτυγχανομένη διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ βάρους, εὐχεραίνεται διὰ διατομῆς καὶ τοῦ ἑτέρου ἄκρου τῆς φύσιγγος.

Ἐνέσεις ἐνδομυϊκαί. Διὰ τῶν ἐνδομυϊκῶν ἐνέσεων τὸ φαρμακευτικὸν διάλυμα (διαλυτὼν ἢ ἀδιαλύτων ἁλάτων) εἰσάγεται ἐντὸς τῶν μυϊκῶν δεσμίδων, καὶ ὄχι εἰς τὸν ὑποδόρειον συνδετικὸν ἱστόν, ὅπως κατὰ τὰς ὑποδορείους ἐνέσεις. Ἡ καταλληλοτέρα θέσις διὰ τὰς ἐνδομυϊκὰς ἐνέσεις εἶναι ἡ γλουτιαία χώρα. Διὰ νὰ εὕρωμεν τὸ κατάλληλον σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εἰσαγάγωμεν τὴν βελόνην τῆς σύριγγος φέρομεν νοερῶς ἐπὶ τοῦ γλουτοῦ μίαν ὁριζόντιον γραμμὴν (ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ κόκκυγος

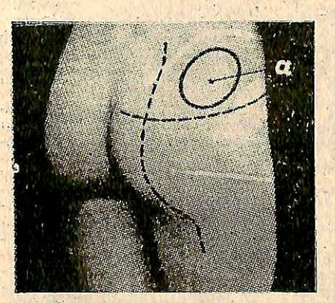

Ἡ ζώνη τῆς γλουτιαίας χώρας, (α) ἡ κατάλληλος δι' ἐνδομυϊκὰς ἐνέσεις.

πρὸς τὰ ἔξω) καὶ μίαν κατακόρυφον (εἰς τὸ μέσον τοῦ γλουτοῦ). Ἡ περιοχὴ ποὺ περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἄνω ἔξω γωνίαν ποὺ θὰ σχηματίσουν αἱ διασταυρούμεναι νοηταὶ γραμμαὶ εἶναι ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν ἡμποροῦμεν νὰ κάνωμεν τὴν ἔνεσιν χωρὶς νὰ φοβούμεθα τραυματισμὸν νεύρου ἢ ἀγγείου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τεχνικὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐνδομυϊκῆς ἐνέσεως, εἶναι καὶ αὐτὴ διάφορος κατά τι πρὸς τὴν τῆς ὑποδορείου. Ἡ διαφορὰ συνίσταται: α) εἰς τὸ ὅτι μεταχειριζόμεθα βελόνην μεγαλυτέρου μήκους (6 ἑκ. μ.) καὶ διατομῆς· β) εἰς τὸ ὅτι εὐθὺς ὡς ἀναρροφηθῇ εἰς τὴν σύριγγα τὸ ὑγρὸν καὶ ἐκδιώξωμεν, ὀθοῦντες τὸ ἔμβολον, καὶ τὴν τελευταίαν φυσαλίδα ἀέρος ἐξ αὐτῆς, ἀποσπῶμεν τὴν βελόνην ἐκ τοῦ ράμφους τῆς σύριγγος διὰ νὰ τὴν ἐμπήξωμεν κατακορύφως καὶ ἀποτόμως εἰς τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐπεσημάναμεν ὡς κατάλληλον. Ἐὰν παρατηρήσετε ὅτι ἐκρέει ἀπὸ τοῦ ἐλευθέρου στομίου τῆς βελόνης αἷμα, αὐτὸ σημαίνει ὅτι συνήντησεν αἱμοφόρον ἀγγεῖον. Χωρὶς νὰ ἀνησυχήσετε, θὰ τραβήξετε μὲ ταχεῖαν πάλιν κίνησιν τὴν βελόνην διὰ νὰ τὴν καρφώσετε ὀλίγον παρέκει. Ὅταν ἐμπήξετε τὴν βελόνην (ὅσον ταχυτέρα εἶναι ἡ κίνησίς σας, τόσον ὀλιγώτερον γίνεται αἰσθητὸς ὁ πυγμός), τότε προσαρμόζετε ἐπάνω της τὴν σύριγγα καὶ ἀρχίζετε νὰ πιέζετε βραδέως τὸ ἔμβολον. (Ἐ-

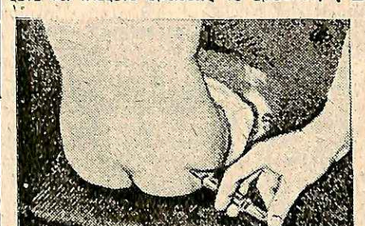

Ποῦ γίνεται ἡ ἐνδομυϊκὴ ἔνεσις, ὅταν ὁ ἀσθενὴς εἶναι καθιστός.

χετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἔνεσις γίνεται τόσον περισσότερον ἀνώδυνος, ὅσον βραδύτερον διοχετεύεται τὸ ὑγρόν). Μὲ ταχεῖαν καὶ ἀπότομον κίνησιν θὰ τραβήξετε πάλιν πρὸς τὰ ἔξω τὴν βελόνην μόλις ἡ σύριγξ ἀδειάσει.

Ἐὰν πρόκειται νὰ ἐκτελέσετε σειρὰν ἐνδομυϊκῶν ἐνέσεων, βὰ τὰς ἐκτελῆτε ἐναλλὰξ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ καὶ τοῦ δεξιοῦ γλουτοῦ, φροντίζοντες ὥστε νὰ μὴν βάζετε τὴν βελόνην σας εἰς τὸ ἴδιον σημεῖον τῆς προηγουμένης ἐνέσεως, ἀλλ' εἰς ὀλίγων ἑκατοστῶν ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῆς.

Δὲν εἶναι ἀσύνηθες νὰ παρατηρηθοῦν: μικροαιμορραγίαι (συνεπείᾳ τρώσεως διὰ τῆς βελόνης αἱμοφόρου τινὸς ἀγγείου)· πόνος εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐνέσεως· νευραλγία· νευρῖτις ἢ καὶ παράλυσις ἀκόμη λόγῳ τρώσεως νευρικοῦ κλωνίου· σκληρία, κατὰ χώραν (ἡ ὁποία καὶ θὰ παραμείνῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας). Ἡ χρησιμοποίησις ἐπίσης μὴ ἀποστειρωμένης βελόνης, ὡς καὶ ἡ ἔνεσις ἐρεθιστικῆς οὐσίας (καλομέλας, κινίνη, τερεβινθίνη) ἐνδέχεται νὰ ὁδηγήσουν εἰς σχηματισμὸν ἀποστήματος, ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ διαβητικῶν ἢ μορφινομανῶν. Δυνατὸν ἐπίσης ἐὰν τὸ ὑγρὸν τῆς ἐνέσεως διοχετευθῇ ἐντὸς αἱμοφόρου ἀγγείου νὰ παρατηρηθοῦν συμπτώματα πνευμονικῆς ἐμβολῆς, δηλαδή: πόνος κατὰ τὰς πλευράς, σπασμωδικὸς βήχας, αἱματηρὰ πτύελα. Συνήθως ὅμως ὅλα τὰ ἀνωτέρω μικροατυχήματα ταχύτατα ἐξουδετεροῦνται.

Ἡ ἐνδομυϊκὴ ἔνεσις ἐλαττώδους τινὸς διαλύματος ἐντὸς μικρᾶς τινος ἀρτηρίας συνοδεύεται σχεδὸν ἀμέσως ἀπὸ ἔντονον πόνον (ὁ ὁποῖος παρεμποδίζει τὸν ἀσθενῆ ἀκόμη καὶ νὰ βαδίσῃ) καὶ ἀπὸ πρηξιμον τοῦ γλουτοῦ, ὁ ὁποῖος αὐλακώνεται ἀπὸ ραβδώσεις ἰώδους χρώματος· ἐνίοτε παρουσιάζονται καὶ φλύκταιναι, ἡ ἀποθεραπεία τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖ πολλὰς ἑβδομάδας.

Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἐνδείκνυνται θερμὰ λουτρά, ὑγρὰ ἐπιθέματα, ἐν περιπτώσει δὲ ἐπιμονῆς τῶν συμπτωμάτων, θεραπεία διὰ σουλφαμιδῶν καὶ πενικιλλίνης.

Ἀνεφέραμεν δύο ἀπὸ τὰς κατηγορίας ἐνέσεων, τὰς καὶ κυριωτέρας καὶ συνηθεστέρας. Ὑπάρχουν καὶ πολλαὶ ἄλλαι, ἐπιβαλλόμεναι εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις καὶ πρὸς θεραπείαν συγκεκριμένων παθήσεων. Ἐπ' αὐτῶν τὸν λόγον ἐχει ὁ ἰατρὸς ἢ ὁ νοσοκόμος. Ὁ ἰατρὸς ἐπίσης ἢ ὁ πεπειραμένος νοσοκόμος εἶναι ἁρμοδιοι διὰ τὴν ἐνδοφλέβιον ἔνεσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ φαρμακευτικὸν διάλυμα εἰσάγεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ αἷμα διά τινος τῶν ἀγγείων τῆς φλεβικῆς κυκλοφορίας.

Διάλυσις φαρμακευτικῶν παρασκευασμάτων εἰς κόνιν. Πολλὰ ἐκ τῶν ἐν χρήσει σήμερον φαρμάκων ποὺ προορίζοντα διὰ ἐνέσεις, προσφέρονται ὑπὸ μορφὴν κόνεως ἐντὸς φιαλιδίων, ἡ ὁποία πρέπει κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς χρησιμοποιήσεως νὰ διαλυθῇ διὰ φυσιολογικοῦ ὀροῦ, ὡρισμένης ποσότητος. περικλειομένου ἐντὸς φύσιγγος. Ἰδοὺ πῶς θὰ γίνῃ ἡ διάλυσις. Ἀφοῦ ἀφαιρέσωμεν τὸ μετάλλινον πῶμα τοῦ φιαλιδίου ποὺ περιέχει τὴν κόνιν, καθαρίζομεν ἐπιμελῶς μὲ ἕνα κομμάτι βαμβάκι βουτηγμένο σὲ οἰνόπνευμα 90 βαθμῶν τὸ δεύτερον κάλυμμα ἐξ ἐλαστικοῦ καὶ τὸ τρυποῦμε μὲ δύο ἀποστειρωμένες βελόνες ἐνέσεως. Θραύομεν ὕστερα τὴν φύσιγγα ποὺ περιέχει τὸν φυσιολογικὸν ὀρὸν, εἰσάγομεν εἰς τὴν ὀπὴν τὸ ράμφος τῆς σύριγγος καὶ τὸν ἀναρροφῶμεν. Τὴν πλήρη τώρα σύριγγα στερεώνομεν εἰς τὴν μίαν τῶν βελονῶν ποὺ ἔχομεν προσαρμόσει εἰς τὸ φιαλίδιον μὲ τὴν κόνιν καὶ πιέζοντες ἐλαφρῶς τὸ ἔμβολον, διοχετεύομεν τὸ διαλυτικὸν ἐντὸς αὐτοῦ. Ἀφαιροῦντες τὴν κενὴν σύριγγα, λομβάνομεν τὸ φιαλίδιον καὶ τοποθετοῦντες αὐτὸ μεταξὺ τῶν δακτύλων τῶν δύο χειρῶν

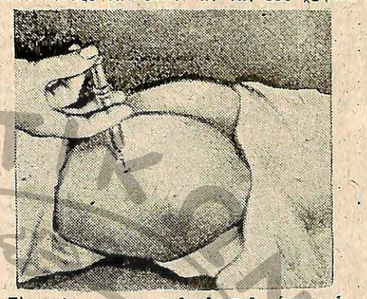

Εἰς ποῖον σημειον τοῦ γλουτοῦ γίνεται ἡ ἐνδομυϊκὴ ἔνεσις, ὅταν ὁ ἀσθενὴς εἶναι ξαπλωμένος.

τὸ περιστρέφομεν συνεχῶς μέχρις ὅτου ἡ κόνις διαλυθῇ ἐντελῶς. Τότε ἐφαρμόζοντες πάλιν τὴν σύριγγα εἰς τὴν βελόνην, ἀναστρέφομεν τὸ φιαλίδιον καὶ ἕλκοντες πρὸς τὰ ἔξω τὸ ἔμβολον ἀναρροφῶμεν τὸ ὑγρόν, ἀποσπῶντες τελικῶς τὸ φιαλίδιον ἀπὸ τῆς βελόνης. Ὁ ρόλος τῆς δευτέρας βελόνης εἶναι νὰ διευκολύνῃ τὴν εἴσοδον ἀέρος, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ ἀναρρόφησις τοῦ ὑγροῦ.

Μὲ τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς διευκρινίσεις ποὺ ἐδώσαμεν ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον ποὺ γίνονται αἱ ὑποδόρειοι καὶ ἐνδομυϊκαὶ ἐνέσεις, νομίζομεν ὅτι καὶ οἱ πλέον ἄτολμοι ἠμποροῦν νὰ καταπιασθοῦν στὸ νὰ κάνουν ἐνέσεις, μὲ τὴν βεβαιότητα πὼς δὲν θὰ ἀργήσουν νὰ ἀποκτήσουν τὴν δεξιότητα ἐκείνην ποὺ διακρίνει τὸν ἰατρὸ καὶ τὸν νοσοκόμο. Φθάνει νὰ κατανικήσῃ κανεὶς τοὺς δισταγμούς του· ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα τίποτα δὲν εἶναι δύσκολο. Καὶ τοὺς δισταγμοὺς θὰ τοὺς κατανικήσῃ σίγουρα, ἂν ἀναλογισθῇ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ αἴτιος ἀνεπανορθώτου συμφορᾶς. ἀκριβῶς γιατί δὲν ἔμαθε νὰ κάνῃ μιὰ ἔνεσι, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πολλὲς φορὲς ἐξαρτᾶται καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ οὐρικὸν ὀξὺ εἶναι δι' ὅλους ἕνας παλαιὸς γνώριμος, τόσο που καθένας αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ρίξῃ μιὰ ματιὰ εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν οὔρων του διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν κανονικὴν ἢ ὄχι ποσότητά του εἰς αὐτά. Μία τόσον διαδεδομένη γνωριμία τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος μᾶς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὰς συνήθεις προκαταρκτικὰς διευκρινίσεις. Θὰ εἶναι ἀρκετὸν νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ οὐρικὸν ὀξὺ προέρχεται ἀπὸ τὰς λεγομένας πουρίνας καὶ ὅτι αἱ πουρίναι προέρχονται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὰς νουκλεΐνας ποὺ περιέχονται εἰς τὰς πρωτεϊνικὰς οὐσίας. Εἰς τὴν τελευταίαν λοιπὸν ἀνάλυσιν τὸ οὐρικὸν ὀξὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀποσύνθεσιν τῶν πρωτεϊνούχων οὐσιῶν καὶ ἐπειδὴ τὸ περιεχόμενον τῶν πουρινῶν εἶναι μεγαλύτερον εἰς τὰς ζωϊκὰς παρὰ εἰς τὰς φυτικὰς πρωτεΐνας, εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ κυριωτερὰ πηγὴ τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος εἶναι τὸ κρέας καὶ τὰ ἀπεξηραμένα ψάρια. Τὰ φρέσκα ψάρια, ἐπειδὴ εἶναι πλουσιώτερα εἰς ὕδωρ, ἔχουν ἕνα μικρότερον ποσοστὸν πουρινῶν. Τὰ αὐγά, τὸ γάλα καὶ τὰ γαλακτερὰ ἐν γένει στεροῦνται σχεδὸν πουρινῶν. Ὅσον διὰ τὰς περιεχομένας εἰς τὰς φυτικὰς πρωτεΐνας, ἰδίως εἰς τὰ λαχανικά, τὸ σπανάκι, τὰ μανιτάρια, τὸ κουνουπίδι, αὐταὶ εἶναι συνήθως περισσότερον ἀνεκταί.

Ἐξ αὐτῶν, εἶναι φανερὸν ὅτι διὰ νὰ περιορισθῇ ἡ ποσότης τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος εἰς τὸν ὀργανισμόν, πρέπει νὰ περιορισθοῦν ἀπὸ τὴν δίαιτάν μας οἱ πρωτεΐναι κυρίως αἱ ζωϊκαί. Ἀλλὰ ὡς γνωστόν, αὐταὶ μία τινὶ μέτρῳ εἶναι ἀπαραίτητοι εἰς τὸν ὀργανισμόν, ὁ ὁποῖος ὅταν λαμβάνῃ μικρότερον ἀριθμὸν πρωτεϊνῶν ἀπὸ τὰς τροφάς, καταναλίσκει πρωτεΐνας ἀπὸ τοὺς ἰδίους του ἱστούς. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως αὐτὴν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν φθορὰν καὶ τὴν ἐξασθένησιν τοῦ ὀργανισμοῦ, θὰ ἔχωμεν καὶ πάλιν τὴν αὐτὴν κατανάλωσιν οὐρικοῦ ὀξέος, τὸ ὁποῖον ὅμως αὐτὴν τὴν φορὰν θὰ εἶναι ἐνδογενοῦς προελεύσεως, δηλαδὴ θὰ προέρχεται ἀπὸ τὰς πρωτεΐνας τῶν ἱστῶν, ἀντὶ νὰ εἶναι ἐξωγενοῦς προελεύσεως, δηλαδὴ νὰ προέρχεται ἀπὸ τὰς πρωτεΐνας τῶν τροφῶν. Ἑπομένως δὲν θὰ καταλήξωμεν εἰς τίποτε τὸ θετικόν. Ὅλα αὐτὰ σημαίνουν ὅτι διὰ νὰ περιορισθῇ τὸ οὐρικὸν ὀξὺ τοῦ ὀργανισμοῦ, δὲν ἐνδείκνυται καθόλου ἡ νηστεία καὶ ὁ δραστικὸς περιορισμὸς τῶν πρωτεϊνῶν, ἀλλὰ ἀπαιτεῖται μόνον ἕνας λογικὸς περιορισμὸς τῶν τελευταίων αὐτῶν, μὲ σκοπὸν νὰ περιορισθοῦν σημαντικῶς, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἐξαιρεθοῦν ἐντελῶς αἱ ζωϊκαί.

Ἀλλὰ ἡ δίαιτα αὐτὴ δὲν ἐπαρκεῖ πάντοτε διὰ νὰ περιορίσῃ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἀρθριτισμοῦ (τῆς ποδάγρας, τῶν πόνων τῶν ἀρθρώσεων καὶ τῶν μυῶν, τὸ ἔκζεμα, τὸ ἄσθμα κλπ.) ποὺ εἶναι περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον συνδεδεμένη μὲ αὐτὸ ποὺ ὀνομάζεται ὑπερουραιμία, δηλαδὴ περίσσεια οὐρικοῦ ὀξέος εἰς τὸ αἷμα. Παραμένει νὰ ἐξηγηθῇ διατί ἐνῶ πρέφονται ὁμοιομόρφως διάφορα ἄτομα, εἰς μερικὰ παρουσιάζεται μέγα ποσοστὸν οὐρικοῦ ὀξέος εἰς τὸ αἷμα, πρᾶγμα ποὺ ὁδηγεῖ εἰς μίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀσθενείας ποὺ ἀνεφέραμεν.

ΕΝ ΝΕΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΝ

Ἡ πανωλεθρία τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος

Ὑπὸ δόκτορος Μπερνάρντ ΛΑΜΙΑ

Φαίνεται ὅτι ἡ οὐρία, δηλαδὴ ἡ συγκέντρωσις οὐρικοῦ ὀξέος εἰς τὸ αἷμα ὀφείλεται εἰς ἠλαττωμένην ἀφομοίωσιν. Λόγῳ ἀτελοῦς λειτουργίας τῶν νεφρῶν. Τὸ γεγονὸς αὐτό, ἂν καὶ δὲν ἔχῃ ἀκόμη ἀποδειχθῇ, θεωρεῖται ἐν τούτοις ὡς ἀληθοφανές, πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἐλαφρᾶς ἀσθενείας αὐτῶν τῶν ὀργάνων, ἀσθενείας ποὺ δὲν ἐγένετο ἀκόμη ἀντιληπτὴ ἀπὸ τοὺς ἰατρούς, ἐπειδὴ παρουσιάζει χαρακτῆρα λειτουργικὸν καὶ ὄχι ὀργανικόν. Δὲν πρόκειται εἰς τὴν πραγματικότητα περὶ νεφρικῆς ἀνατομικῆς βλάβης, ἀλλὰ ἐν τούτοις, τὰ νεφρὰ δὲν κατορθώνουν νὰ λειτουργήσουν τόσον καλά, ὥστε νὰ ἀφομοιώσουν τὸ οὐρικὸν ὀξὺ ποὺ παράγεται εἰς τὸν ὀργανισμόν. Βάσιμος ἢ ὄχι ἡ ὑπόθεσις αὐτή, ἀποτελεῖ τὸ μόνον πρᾶγμα ποὺ ἠμπορεῖμε νὰ διατυπώσωμεν ὡς ἰατροί ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ πεδίου.

Λοιπὸν ἡ θεωρία προσηνατρλίσθη ἀπὸ καιροῦ τώρα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀντιμετωπίσεως τῆς ἀνεπαρκοῦς ἀφομοιώσεως. Ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰν ἐπεδιώκετο ὁ περιορισμὸς τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος ποὺ ἀπετέλει προϊὸν τῶν διαφόρων τροφῶν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως ἢ τῆς περικοπῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅλων τῶν τροφῶν ποὺ ἠμποροῦν νὰ συντελέσουν εἰς τὴν αὔξησίν του, ἀπὸ δὲ τὴν ἄλλην πλευρὰν εἰσήγοντο εἰς τὸν ὀργανισμὸν οὐσίαι ἱκαναί, ἢ θεωρηθεῖσαι ὡς ἱκαναὶ νὰ εὐνοήσουν τὴν διὰ τῶν οὔρων ἐξαγωγὴν τῆς περισσείας τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος.

Μέχρι στιγμῆς, αἱ χρησιμοποιούμεναι πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν οὐσίαι οὔτε πολλαὶ ἦσαν οὔτε πολὺ ἀποτελεσματικαί. Συνηθέστερα ἦσαν τὰ παρασκευάσματα τοῦ κολλοειδοῦς πυριτίου, τὰ παρασκευάσματα τὰ ἔχοντα ὡς βάσιν τὸ λίθιον καὶ τέλος αὐτὰ ποὺ ἔχουν ὡς βάσιν τὴν πιπεραζίνην. Τὰ εἰς τὸ ἐμπόριον παρουσιαζόμενα φάρμακα ἦσαν καὶ εἶναι πολυαριθμότατα, ἀλλὰ σχεδὸν ὅλα ἀνήκουν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς αὐτὰς κατηγορίας. Καὶ ἐὰν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πάσχοντας διατείνονται ὅτι εἶναι ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν χρησίν των, δὲν φαίνεται ὅτι ἡ εὐνοϊκὴ κρίσις των εἶναι καὶ ἡ κρίσις τοῦ θεράποντος ἰατροῦ.

Νέα ἀνακάλυψις

Μὲ δικαιολογημένον λοιπὸν ἐνθουσιασμὸν ἐγενετο δεκτὴ ἡ ἀνακάλυψις ἑνὸς νέου φαρμάκου, ποὺ ἠμπορεῖ μὲ μεγάλην ἀποτελεσματικότητα καὶ χωρὶς νὰ προξενῇ καμμίαν ὀργανικὴν βλάσσιν νὰ ἀντικαταστήσῃ ὅλα αὐτὰ τὰ πατρόπαράδοτα παρασκευάσματα. Πρόκειται περὶ τοῦ προπυλοσουλφαμιδοβενζοϊκοῦ ὀξέος, ποὺ εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὡς μπενεμίντ ἢ προμπενεσίντ καὶ ποὺ ἤδη διαδίδεται καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Λαμβάνεται εἰς μικρὰς δόσεις ἑνὸς ἢ περισσοτέρων δισκίων ἡμερησίως, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, δηλαδὴ ἀναλόγως τοῦ ἐὰν πρόκειται περὶ προληπτικῆς θεραπείας ἢ περὶ θεραπείας οὐρίας ἐν δράσει.

Διὰ νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον δρᾷ τὸ νέον φάρμακον, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῇ τὸν παράξενον τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον λειτουργοῦν τὰ νεφρά. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι εἰς τὰ νεφρὰ ὑπάρχουν δύο τομεῖς, ὁ τῶν ἐσπειρωμένων σωληναρίων καὶ ὁ τῶν μαλπιγγειανῶν σωληναρίων. Ἡ ἀρχικὴ διήθησις εἰς τὰ νεφρὰ εἶναι μεγαλυτέρα αὐτῆς ποὺ ἐκδηλοῦται ἀργότερα ὡς ἀποβολὴ οὔρων, διότι μέρος τῆς ἀρχικῆς διηθήσεως ἀπορροφᾶται ἀκολούθως. Καὶ ἀκριβῶς τὰ πρῶτα διηθοῦν, ἐνῶ τὰ δεύτερα, ἐν μέρει ἀπορροφοῦν.

Δι' ὅτι ἀφορᾷ τώρα τὸ οὐρικὸν ὀξύ, τὰ πράγματα ἔχουν ὡς ἑξῆς: Αὐτὸ ἀπορροφᾶται ἀρκετὰ διὰ ἐσπειρωμένων σωληναρίων, ἀλλὰ κατόπιν ἡ διηθθεῖσα ποσότης ἀπορροφᾶται ἐκ νέου ἀπὸ τὰ μαλπιγγειανὰ κατὰ ποσοστὸν 90 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Τὸ προπυλοσουλφαμιδοβενζοϊκὸν ὀξὺ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ περιορίζῃ αἰσθητῶς τὴν ἀπορρόφησιν αὐτὴν καὶ ἑπομένως μέγα μέρος τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος ποὺ εὑρίσκεται εν περισσείᾳ εἰς τὸ αἷμα, ἐξουδετερουται.

Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ φαρμάκου εἶναι τόσον ἰσχυρὸν ὥστε, ἡ ἀφομοίωσις τῶν οὔρων εἶναι δυνατὸν νὰ αὐξηθῇ μέχρι 200 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, ἐνῶ τὸ ποσοστὸν τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος εἰς τὸ αἷμα δύναται νὰ ἐλαττωθῇ κατὰ 50 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, καὶ ὅλα αὐτὰ εἰς ἐλαχίστας μόνον ἡμέρας.

Τὸ νέον αὐτὸ φάρμακον φαίνεται ὅτι εἶναι ἱκανὸν νὰ ἐπιδράσῃ ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ οὐρικοῦ ὀξέος τοῦ περιεχομένου εἰς τὸ αἷμα, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ποὺ ἀποτίθεται εἰς τοὺς μυϊκοὺς ἱστοὺς ἢ εἰς τὰς ἀρθρώσεις ὑπὸ μορφὴν οὐρικῶν ἁλάτων, τὰ ὁποῖα διαλύονται καὶ ἀπομακρύνονται διὰ τῶν οὔρων.

Ἰδοὺ λοιπόν, ποὺ ἐπὶ τέλους, κατέχομεν φάρμακον τοῦ ὁποίου ἡ ἀποτελεσματικότης δὲν εἶναι κατὰ προσέγγισιν καὶ ἀμφίβολος ἀλλὰ ἔχει ἐπιβεβαιωθῆ πειραματικῶς. Ἡ ἀποτελεσματικότης του αὐτὴ εἶναι συνδεδεμένη μὲ ἕν ἄλλο ἀνεκτίμητον δῶρον τὸ ὅτι εἶναι ἀπολύτως ἀβλαβές. Πράγματι, τὸ νέον φάρμακον εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθῇ ἀπὸ ὅλους, χωρὶς φόβον νὰ προξενήσῃ βλάβας εἰς τὸν ὀργανισμὸν ἢ διάφορα δυσάρεστα ἐπακόλουθα, ὅπως πολλὰ ἄλλα φάρμακα αὐτοῦ τοῦ εἴδους. Τοῦτο συμβαίνει, διότι ἡ δρᾶσις ποὺ παρουσιάζει τὸ νέον φάρμακον, παρεμποδίζον τὴν ἐπαναπορόφησιν ὑπὸ τῶν νεφρῶν τῶν διαφόρων διηθουμένων οὐσιῶν, βέβαιον οὐδόλως ἐπιβλαβῆς διὰ τοὺς νεφρούς. Τὸ φάρμακον αὐτὸ πρέπει νὰ ἀπαγορευθῇ εἰς αὐτὰ μόναν τὰ ἄτομα ποὺ πάσχουν ἀπὸ νεφρικὴν ἀνεπάρκειαν.

Τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τοῦ φαρμάκου διατηροῦνται μόναν ὅσον διαρκεῖ ἡ χορήγησίς του, χορήγησις ποὺ δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, χωρὶς κίνδυνον, ἀλλὰ γενικῶς ὑποστηρίζεται ὅτι πρέπει νὰ πραγματοποιοῦνται τακτικὰ μικραὶ περίοδοι κατὰ τὰς ὁποίας διακόπτεται ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ ἐν λόγῳ φαρμάκου. Ἡ μετάβασις εἰς τὰ οὖρα μεγάλης ποσότητος οὐρικοῦ ὀξέος, εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ καθίζησιν διαφόρων οὐρικῶν ἁλάτων εἰς ἕνα ὁποιοδήποτε σημεῖον τῶν οὐρικῶν ὁδῶν καὶ νὰ προκαλέσῃ τοιουτοτρόπως ἐπιπλοκὰς ἐπικινδύνους. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐνισχύεται μὲ τὴν ὀξύτητα τῶν οὔρων, εἶναι ἀπαραίτητον συγχρόνως μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ νέου φαρμάκου νὰ εἰσάγωμεν εἰς τὸν ὀργανισμὸν ἀλκαλικὰς οὐσίας ποὺ ἐξουδετερώνουν αὐτὴν τὴν ὀξύτητα, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ἀνθρακικὸν νάτριον, κιτρικὸν κάλιον κλπ. Εἰς τὴν μεγάλην ἀποτελεσματικότητα καὶ εἰς τὸ τελείως ἀβλαβὲς αὐτοῦ τοῦ νέου φαρμάκου, προστίθεται ἡ σημαντικὴ ταχύτης δράσεως ποὺ παρουσιάζει, Ἡ δρᾶσις του εἶναι σχεδὸν κεραυνοβόλος· ἤδη προφανὴς κατὰ τὰς δύο - τρεῖς πρώτας ἡμέρας, ὁλοκληροῦται μετὰ μίαν ἑβδομάδα. Μία ὁλόκληρος κατηγορία ἀναπήρων ἀρθριτικῶν, πασχόντων ἀπὸ ποδάγραν, ἀπὸ αὐρίαν κλπ., θεραπεύονται σήμερον δι' αὐτοῦ.

ΟΙ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΕΣ ΤΟΥ «ΠΟΥΛΙΤΖΕΡ»

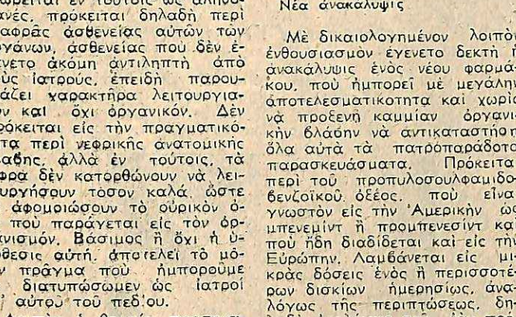

Τὸ γνωστὸν βραβεῖον «Πούλιτζερ» ἀπενεμήθη τελευταίως διὰ τὸ 1955 εἰς τὸν Ἀμερικανὸν συγγραφέα Οὐίλλιαμ Φώλκνερ (ἀριστερά), ὁ ὁποῖος εἶχε τιμηθῆ καὶ μὲ τὸ βραβεῖον Νόμπελ τῆς Λογοτεχνίας κατὰ τὸ 1949, καὶ εἰς τὸν μαεστρο-συνθέτην Κάρλο Μενόττι (δεξιά), διὰ τὴν ὄπεράν του «Ὁ Ἅγιος τῆς ὁδοῦ Μπλίκερ».

Πρὸ ὀλίγου ἀκόμη καιροῦ ἀπειελούσαμεν ἕναν μικρὸν ὅμιλον συγγραφέων καὶ δημοσιογράφων εἰς ἕνα μικρὸν ἑστιατόριον τῆς Νέας Ὑόρκης ὅπου συνηντώμεθα κάθε Τρίτην διὰ ν' ἀνταλλάξωμεν τὰς σκέψεις μας ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν θεμάτων.

Εἰς ἐξ ἡμῶν εἶχεν ἤδη συγγράψει σειρὰν βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶχον τύχει τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ κοινοῦ. Ἐπρομήθευε τακτικὰ εἰς τὸν τύπον ἄρθρα μὲ εὐρυτάτην κυκλοφορίαν. Προσφάτως εἶχεν ὑπογράψει συμβόλαιον διὰ μίαν σειρὰν ἐκπομπῶν τηλεοράσεως καὶ ἠτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ διὰ μίαν σειρὰν διαλέξεων. Ὅλ' αὐτὰ δὲ δὲν τὸν ἠμπόδιζον νὰ ἐργάζεται νυχθημερὸν διὰ τὴν σύνταξιν ἄρθρων διὰ διάφορα περιοδικὰ καὶ διὰ τὴν συγγραφὴν ἑνὸς νέου βιβλίου.

Ὅλοι ἐθαύμαζον αὐτὸν τὸν δυναμισμόν, αὐτὴν τὴν τεραστίαν ποσότητα ἐργασίας καὶ τὸν ἡρώτων πῶς ἠδύνατο νὰ κρατῇ συνεχῶς αὐτὸν τὸν ρυθμόν. Ἐκτὸς ἐμοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν ἠρώτησα: Διατί;

Ὁ φίλος μου ἐφάνη ὀλίγον ἐκπλαγείς. Ἀλλ' ἐπανέλαβα: Ναί, διατί; Διατὶ προσπαθεῖτε νὰ συγγράψετε ὅλα τὰ ὑπάρχοντα βιβλία, νὰ ἐκφωνῆτε λόγους, ν' ἀπαντᾶτε εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις; Γνωρίζω ὅτι εἶμεθα περίπου τῆς ἰδίας ἡλικίας, ὅτι πλησιάζομεν τὰ ἑξήντα. Καθ' ὅλην σας τὴν ζωὴν ὑπηρέτατε παροιμιώδης πνευματικὸς ἐργάτης, διατί τώρα νὰ μὴν ἀναπαυθῆτε καὶ ν' ἀφήσετε ὀλίγην ἐργασίαν καὶ διὰ τὴν ἐπερχομένην γενεάν; Θὰ σᾶς ἐρωτήσω ἀκόμη δι' αὐτό.

Μίαν ἑβδομάδα ἀργότερα ἐγευμάτιζα εἰς τὴν ἰδίαν τράπεζαν μὲ τὸν ἴδιον ὅμιλον, ἀλλ' ἀπουσίαζεν εἷς. Ἐπεστρέφομεν ὅλοι ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πατρικίου, ὅπου παρηκολουθήσαμεν τὴν κηδείαν τοῦ ἐργατικοῦ μας φίλου, ὁ ὁποῖος ἐνῶ εἰργάζετο ἐπὶ τοῦ νέου βιβλίου διὰ τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχεν ὁμιλήσει, ἡ καρδία του καταπονηθεῖσα, ἐξαντληθεῖσα, ἀπέκαμεν. Ἀπεβίωσεν ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν.

Ἤμην πεντήκοντα ἐτῶν ὅταν ἤρχισα νὰ ἐνδιαφέρωμαι διὰ τὰς νεκρολογίας τῶν ἐφημερίδων καὶ καθημερινῶς παρετήρουν μὲ αὐξάνουσαν ἔκπληξιν τὴν συχνότητα τῶν καρδιακῶν κρίσεων, ἕως ὅτου μίαν ὡραίαν ἡμέραν ἦλθεν ἡ σειρά μου. Ἡ παλαιά μου καλὴ φίλη, ἡ καρδία μου, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τόσα ἔτη εἶχον σκληρῶς μαστιγώσει, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσω νὰ διαβῇ ὁλοταχῶς τὴν πλαγιάν, εὐρίσκετο τώρα ἐξηπλωμένη ἐπὶ τοῦ φορείου καὶ ἀνίκανος.

— Θὰ ἐπαλώσετε καὶ σεῖς μοῦ εἶπεν ὁ ἰατρὸς καὶ θὰ μείνετε ἐξηπλωμένος καὶ ἀκίνητος ἐπὶ δύο μῆνας. Ἴσως τότε, μὲ ὀλίγην τύχην νὰ δυνηθῆτε νὰ ἐνεργῆτε.

Ἔκτοτε παρῆλθον δέκα ἔτη καὶ ἀναπολῶ μὲ νοσταλγίαν αὐτοὺς τοὺς δύο θαυμασίους μῆνας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ πρώτη ἑβδομὰς ὑπῆρξε πραγματικὴ κόλασις. Ποτέ μου δὲν εἶχον παραμείνει τόσον καιρὸν κλινήρης. Ἡ δευτέρα παρῆλθε κάπως καλύτερα ἀπὸ τὴν τρίτην δὲ ἤρχισα νὰ διαβλέπω σειρὰν ἀπολαύσεων, τὰς ὁποίας ἠγνόουν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης.

Ο ΣΥΝΕΧΗΣ ΜΟΧΘΟΣ ΒΛΑΠΤΕΙ

Μὴ κουράζετε τὴν καρδιά σας

Φείδεσθε αὐτοῦ τοῦ λεπτοῦ ὀργάνου

Ὑπὸ Ι. Π. Μὰκ ΕΒΟΥ

Τὸ τηλέφωνον κτυποῦσε καὶ δὲν ἤμην ὑποχρεωμένος ν' ἀπαντήσω. Σωρεὶς ἐπειγουσῶν ἐργασιῶν ἀνεβάλλοντο ὑπὸ τῆς συζυγου μου καὶ ἐὰν κάποτε εἰς ἐπισκέπτης ἔφθανε μέχρι τῆς κλίνης μου, εἰς τὴν παρᾶικρὰν παρατηρουμένην κούρασιν ἀπεμάκρυνέ παρευθύς. Ὅταν ἤρχοντο ἐπιστολαί, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀνάγκην ἀμέσου ἀπαντήσεως, ἡ σύζυγός μου τὰς ἐτοιμοθέτει τὴν μίαν ἐπὶ τῆς ἄλλης ἐπὶ τοῦ γραφείου μου.

Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος τὰς ἐπανεξέτασε καὶ μέναμε κατάπληκτοι ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπιστολῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον πλέον οὐδεμίαν ἀξίαν. Αἱ ὑπόλοιποι ἐτίθεντο διὰ τὴν ἐπανεξέτασιν τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος. μένοις ὅτου ἠδυνήθην νὰ ἐγερθῶ καὶ νὰ ρίψω ὅλας τὰς ἐπιστολὰς εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων.

Εὐτυχὴς ὅστις ὑπέστη μίαν καρδιακὴν κρίσιν ἐκ τῆς ὁποίας ἀνέλαβε. Τίποτε δὲν δύναται νὰ τὸν προτρέψῃ καλύτερον πρὸς τὴν φρόνησιν.

Ἐκ τῆς καρδιακῆς κρίσεως ἐξέρχεταί τις πλήρης σεβασμοῦ δι' αὐτὸ τὸ ἰσχυρὸν κόσμημα ποὺ μᾶς ἐδώρησεν ὁ Θεός. μίαν καρδίαν ἡ ὁποία λειτουργεῖ καλῶς, καὶ λαμβάνει τὴν στερρὰν ἀπόφασιν εἰς τὸ ἑξῆς νὰ τὴν περιποιῆται μὲ τρυφερὰν μέριμναν ὅπως αὐτὸς ὁ φρόνιμος γέρων, ὁ ὁποῖος ἔζησεν ἄνω τῶν ἑκατὸν ἐτῶν καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν ἔτρεξε ποτὲ ὅταν ἠδύνατο νὰ περιπατήσῃ, δὲν ἐπεριπάτησε ποτὲ ὅτον ἠδύνατο νὰ μένῃ ἀπλῶς ὀρθὸς καὶ ὅτι δὲν ἔμενε ποτὲ ὀρθὸς ὅταν ἠδύνατο νὰ καθήσῃ.

Ἐγὼ δὲν κάθομαι ποτὲ ὅταν δύναμαι νὰ ἐπαλώσω. Λέγουν ὅτι ὁ Ταλλεύρανδος ἔμενε κλινηρὸς μίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος διὰ νὰ τελειοποιηταὶ Ἰώρα μένω καὶ ἐγὼ κλινηρὸς μίαν ἡμέραν τὴν ἑβδομάδα ὄχι διὰ νὰ τελειοποιήσω, ἀλλ' ὅσον τὸ δυνατὸν ἄνευ σκεψεων καὶ φροντίδων διὰ νὰ ἐπιτρέψω εἰς τὸν ἀνθρώπινον κινητῆρα νὰ ἐργάζεται βραδέως.

Εὑρισκόμην εἰς τὸ βάθος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Πατρικίου καὶ ὁ παλαιός μου φίλος ἔκειτο νεκρός. Ὁ ἱερεὺς ηὐλόγησε τὴν σωρὸν καὶ ἐπρόφερε τὰς τελευταίας λειτουργικὰς λέξεις: Ἀναπαύθητι ἐν εἰρήνῃ! Ἀπήντησα; ἀμήν, ἀλλ' ἐσκέφθην διατὶ ὁ φίλος μου νὰ μὴν ἀναπαυθῇ ὀλίγον προτοῦ φθάσῃ ἐκεῖ. Ἴσως οἱ παλαιοί του φίλοι νὰ μὴν γονυπετοῦσαν τώρα ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας διὰ νὰ τὸν θρηνήσουν.

*

Η ΣΑΛΑΜΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Νταίηλυ Μαίηλ» ἐδημοσιεύθη ἄρθρον τοῦ κ. Ράλφ Ἰζάρντ ἀπὸ τὴν Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου. Ἡ ἀρχαία Σαλαμίς, λέγει ὁ κ. Ἰζάρντ, ἦτο ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα καὶ πλουσιώτερα λιμάνια τῆς Μεσογείου κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ὑπολογίζεται ὅτι ὁ πληθυσμός της ἀνήρχετο μέχρι τῶν 250.000 κατοίκων. Δύο, ὅμως, σεισμοὶ ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας, ὁ μὲν πρῶτος τὸ 342, ὁ δὲ δεύτερος τὸ 332 π. Χ. ἤρκεσαν διὰ νὰ τὴν καταστρέψουν ὁλοσχερῶς. Διὰ τρίτην φορὰν ἀνασυνεκροτήθη ἡ Σαλαμίς, ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον ὁ μεγάλος λιμὴν τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς της καὶ τὸν 7ον μ. Χ. αἰῶνα ἐπυροπολήθη ὑπὸ Ἀράβων πειρατῶν.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΙΝ ΧΩΡΟΥ

Διὰ τὰ σπίτια ποὺ ἀντιμετωπίζουν τὸ πρόβλημα τῆς στενότητος ποὺ χώρου, ἕνας Ἄγγλος ἐπιπλοποιὸς κατεσκεύασε τὸ μοντέρνο αὐτὸ κρεββάτι, τὸ ὁποῖον μὲ μεγάλην εὐκολίαν μετατρέπεται εἰς τραπέζι περικλείον στρῶμα, προσκέφαλα καὶ σκεπάσματα.

ΤΑ ΕΚ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΥΛΩΝ ΟΣΤΑ

Μία κατ' ἰσχὺν ἄρθρωσις κατασκευασμένη ἀπὸ πλαστικὴν ὕλην, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνακούφισιν πολλῶν ἀτόμων, ποὺ ὑπέφερον ἀπὸ παραμορφωτικὴν ἀρθρίτιδα τοῦ μηροῦ. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πάσχοντας αὐτοὺς δύναται ἤδη νὰ βαδίζουν χωρὶς νὰ ὑποφέρουν.

Ἡ ἀρθρῖτις, μὴ λοιμώδης σιτιολογίας, ποὺ εἶναι γνωστὴ ὡς ἀστεοσαρθρῖτις, προκαλεῖ μίαν μεγάλην παραμόρφωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ μηριαίου ὀστοῦ, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται πλέον νὰ κινῆται ἐλευθέρως ἐντὸς τῆς κοιλότητος.

Εἰς ὡρισμένας σοβαρὰς περιπτώσεις, συνήθως εἰς ἠλικιωμένα ἄτομα, τὸ θῦμα δυνατὸν νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ μένῃ διαρκῶς εἰς τὸ κρεββάτι. Ἀδυνατεῖ ἀκόμη καὶ νὰ σηκωθῇ καὶ ἡ βαδίσις καθίσταται δι' αὐτὸ οὐσιαστικῶς ἀδύνατος. Ὁ πόνος εἶναι τόσον ἰσχυρὸς, ὥστε τίποτε δὲν τὸ ἀνακουφίζει.

Εἰς τὰς σοβαρὰς περιπτώσεις ποὺ δὲν ὑποχωροῦν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἄλλων θεραπευτικῶν μεθόδων ἐφαρμόζεται μία χειρουργικὴ ἐπέμβασις ἐπὶ τῶν ὀστῶν.

"Αν κυττάξετε τὴν εἰκόνα ἑνὸς σκελετοῦ, θὰ δῆτε ὅτι ἡ κουφὴ τοῦ μηριαίου ὀστοῦ ἀπολήγει εἰς αὐχένα καὶ κεφαλήν.

Κατὰ τὴν ἐγχείρησιν διανοίγεται ἡ κατ' ἰσχὺν ἄρθρωσις καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ὀστοῦ ἀποκόπτεται μετὰ τμήματος τοῦ αὐχένος. Ἐντὸς τῆς ἀρθρώσεως εἰσάγεται κεφαλὴ ἀπὸ μίαν πλαστικὴν οὐσίαν τῆς ὁμάδας τῶν σιλικόνων. Αὕτη ἔχει εἰδικῶς συχεδιασθῆ καὶ κατασκευασθῆ οὕτως ὥστε, νὰ δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ ἀφαιρεθὲν τμῆμα τοῦ ὀστοῦ καὶ νὰ προστεθῆ ἐπὶ τοῦ ἀπομένοντος τμήματος τοῦ μηριαίου ὀστοῦ.

Ἐξ ὁμάδος 42 ἀσθενῶν ποὺ ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἐπέμβασιν αὐτήν, 32 ἄτομα μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐκ πλαστικῆς κεφαλῆς τοῦ μηριαίου ὀστοῦ, παρουσίασαν βελτίωσιν. Τέσσαρες ἐκ τῶν ἀσθενῶν αὐτῶν δὲν παρουσίασαν οἱανδήποτε ἐπιπλοκὴν καὶ ἐβάδιζον ὅπως καὶ οἱ ὑγιεῖς. Εἴκοσι ὀκτὼ ἐγκόλαινον ἐλαφρά. δὲν ἠσθάνθησαν ὅμως πόνον κατὰ τὴν βάδισιν.

Ἡ ἐγχείρησις αὐτὴ γίνεται ἐπίσης εἰς περιπτώσεις σοβαρῶν καταγμάτων τῆς κεφαλῆς τοῦ μηριαίου ὀστοῦ, διότι ὁ ἐφοδιασμὸς τῆς κεφαλῆς τοῦ ὀστοῦ δι' αἵματος. δυνατὸν νὰ ἀπεκοπῆ λόγῳ κατάγματος ὑψηλὰ κατὰ τὸν

ΙΑΤΡΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΕΙΣ ΟΛΙΓΑΣ ΓΡΑΜΜΑΣ

Η ΕΜΒΟΛΗ ΔΙΑ ΛΙΠΟΥΣ

Τὸ πλέον σημαντικὸν σύστημα σωλήνων ποὺ διαθέτομεν εἶναι τὸ τοῦ σώματός μας, δηλαδὴ τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα. Ὅπως κάθε σύστημα σωλήνων, καὶ τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα δὲν δύνανται βεβαίως νὰ λειτουργήσουν καλὰ ἂν ἀποφραχθοῦν. Ἕνας κίνδυνος ἀποφράξεως αὐτῶν προέρχεται ἀπὸ παθήσεις τῶν αἱμοφόρων ἀγγείων ποὺ ἐπιτρέπουν τὸν σχηματισμὸν θρόμβων ἐντὸς τοῦ κυκλοφορούντος αἵματος. Μέρος τοῦ θρόμβου ἐντὸς ἑνὸς αἱμοφόρου ἀγγείου δυνατὸν νὰ ἀποσπασθῇ καὶ μεταφερόμενον ὑπὸ τοῦ αἵματος πρὸς κάποιον ζωτικὸν ὄργανον, νὰ προκαλέσῃ σοβαρὰν βλάβην εἰς αὐτό.

Σταγονίδια λίπους, τὰ ὁποῖα εἰσέρχονται ἐντὸς τοῦ αἵματος, δυνατὸν ἐπίσης νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν ροὴν τοῦ αἵματος. Ἕνα σταγονίδιον τοῦ τύπου αὐτοῦ δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ καταστροφὴν κάποιου ζωτικοῦ κέντρου, ὅπως εἶναι ἡ καρδία, οἱ πνεύμονες ἢ ὁ ἐγκέφαλος. Ἕνα τοιοῦτον σταγονίδιον δύναται νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν κανονικὸν διὰ τοῦ αἵματος ἐφοδιασμὸν τοῦ ὀργάνου λόγῳ ἀποφράξεως ἑνὸς αἱμοφόρου ἀγγείου.

Μία ἀπὸ τὰς πλέον συνηθισμένας αἰτίας ἐμβολῆς διὰ λίπους εἶναι κάποια κάκωσις τοῦ σώματος, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ μαλθακὰ μόρια συνθλίβονται. Τοῦτο εἶναι σύνηθες μετὰ ἕνα κάταγμα. Ἂν τὸ σταγονίδιον τοῦ λίπους δὲν φθάσῃ μέχρις ἑνὸς ζωτικοῦ ὀργάνου, δὲν προκαλεῖται συνήθως βλάβη.

Ἂν ὅμως τὸ ἐν λόγῳ σταγονίδιον μεταφερθῇ μετὰ μίαν κάκωσιν ὑπὸ τοῦ αἵματος πρὸς τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα τοῦ ἐγκεφάλου, τότε τὰ πράγματα ἐξελίσσονται διαφορετικά. Τὸ ἄτομον αἰσθάνεται τελείως καλὰ ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν κάκωσιν, αἰφνιδίως δὲ παρουσιάζει πυρετόν, ταχυσφυγμίαν καὶ ὡρισμένας νευρικὰς μεταβολάς.

Πολλαὶ ἀπὸ τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ἐκλαμβάνονται ὡς συμφορήσεις. Ἡ συμφόρησις ὀφείλετσι συνήθως εἰς ἐγκεφαλικὴν αἱμορραγίαν. Εἰς τὰς περιπτώσεις ἐμβολῆς ἀπὸ λίπος, δυνατὸν νὰ παρατηρηθοῦν μικραὶ αἱμορραγίαι τοῦ δέρματος, ἀνάλυσις δὲ τῶν οὔρων ἀποδεικνύει ὅτι αὐτὰ περιέχουν λίπος περισσότερον τοῦ δέοντος.

Ἂν σταγονίδια λίπους φθάσουν εἰς τὰ μικρὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα τοῦ πνεύμονος, τὸ ἄτομον ὑποφέρει ἀπὸ δύσπνοιαν καὶ βῆχα, παρουσιάζει κυάνωσιν τοῦ δέρματος, δυνατὸν δὲ καὶ νὰ ἀποθάνῃ.

Οἱ στρατιῶται ἢ τὰ ἄτομα ποὺ θὰ τύχουν εἰς μίαν ἔκρηξιν, διατρέχουν τὸν κίνδυνον νὰ πάθουν ἐμβολὴν διὰ λίπους. Πιστεύεται ὅτι ἡ ἐπιπλοκὴ αὐτὴ ἀπὸ τὰς κακώσεις δύναται νὰ ἀποφευχθῇ διὰ προσεκτικωτέρας μεταχειρίσεως τῶν παθόντων καὶ διὰ τῆς ἀμέσου παροχῆς πρώτων βοηθειῶν.

Αἱ περιπτώσεις αὐταὶ ἔχουν δυσχερῆ νοσηλείαν. Ἐνίοτε, ἂν ἔχουν ὑποστῇ βλάβην οἱ πνεύμονες, τὸ ἄτομον δύναται νὰ βοηθήσῃ κατὰ τὴν κρίσιμον περίοδον διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως σιδηροῦ πνεύμονος.

Ἂν ὁ παθὼν δὲν ὑποστῇ ὑποτροπὰς κατὰ τὰς πρώτας ἑξ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀσθενείας, συνήθως ἀναρρωννύει. Πολλοὶ ὅμως ποὺ ἀναρρωννύουν παραπονοῦνται ἐπὶ ἕνα χρόνον μετὰ τὴν προσβολὴν διὰ πονοκεφάλους καὶ ἀνήσυχον ὕπνον.

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΥ ΔΙΑΤΡΕΧΟΥΝ ΟΙ ΙΑΤΡΟΙ

Πολλοὶ ἐργαζόμενοι ἀντιμετωπίζουν κινδύνους ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των. Κινδύνους περικλείουν μερικὰ ἀπὸ τὰ πλέον χρήσιμα ἐπαγγέλματα. Οὕτω π.χ. ἐργάται μηχανουργείων εἶναι δυνατὸν νὰ πάθουν ἀκρωτηριασμὸν χειρῶν καὶ ποδῶν ἀπὸ κάποιαν μηχανήν, οὕτω δὲ νὰ καταστοῦν ἀνάπηροι δι' ὅλην των τὴν ζωήν.

Οἱ ἐργαζόμενοι μὲ ράδιον ἐκτίθενται εἰς μεγάλους κινδύνους προσβολῆς των ἀπὸ μίαν μορφὴν καρκίνου τῶν ὀστῶν. Οἱ ἐργαζόμενοι μὲ φωτεινὰς βαφὰς διὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν δίσκων ὡρολογίων, ἐκτίθενται ἐπίσης εἰς παρόμοιον κίνδυνον καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀποθνήσκουν ἀπὸ νοσήματα.

Ἐπίσης καὶ οἱ ἰατροί, ἐργαζόμενοι διὰ νὰ σώσουν τὴν ὑγείαν τῶν ἄλλων, ἐκθέτουν τὴν ἰδίκήν των ὑγείαν εἰς κίνδυνον.

Κατεδείχθη ὅτι οἱ ἰατροί, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦν πολὺ τὰς ἀκτῖνας Χ, ὅπως εἶναι οἱ ἀκτινολόγοι καὶ οἱ δερματολόγοι καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν λαμβάνουν τὰς δεούσας προφυλάξεις, παρουσιάζουν μεγαλύτερον ποσοστὸν προσβαλλομένων ἀπὸ λευχαιμίαν ἀπὸ τοὺς ἰατρούς, οἱ ὁποῖοι δὲν κάμνουν χρῆσιν τῶν ἀκτίνων Χ.

Μία πρόσφατος μελέτη κατέδειξεν ὅτι πλέον τῶν ἐννέα τοῖς ἑκατὸν τῶν καρκίνων καὶ τῶν σχετικῶν παθήσεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας προσβάλλονται οἱ ἰατροί, ὀφείλονται εἰς λευχαιμίαν. Τὸ ποσοστὸν αὐτὸ εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερον ἐκείνου ποὺ παρουσιάζει ὁλόκληρος ὁ πληθυσμός. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἰατρῶν ποὺ κάμνει χρῆσιν τῶν ἀκτίνων Χ διὰ διαγνωστικοὺς σκοποὺς ὁλονὲν καὶ μεγαλώνει καὶ τὸ ποσοστὸν ἰατρῶν ποὺ προσβάλλεται ἀπὸ λευχαιμίαν ἔχει γενικῶς πολὺ αὐξηθῇ.

Ἡ λευχαιμία εἶναι μία νόσος κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀριθμὸς τῶν λευκῶν αἱμοσφαιρίων παρουσιάζει μίαν ἀνώμαλον αὔξησιν τόσον ἐντὸς τοῦ αἵματος ὅσον καὶ εἰς τὰ ὄργανα ποὺ παράγουν σῖμα, ἤτοι τὸν μυελὸν τῶν ὀστῶν καὶ τὸν σπλήνα. Ταυτοχρόνως ἐπέρχεται καὶ ἐλάττωσις τῶν ἐρυθρῶν αἱμοσφαιρίων καὶ τῶν φυσιολογικῶν λευκῶν αἱμοσφαιρίων, οὕτως ὥστε τὸ ἄτομον καθίσταται πολὺ ἀναιμικόν.

Ὑπάρχουν πολλὰ ἄλλα ὄργανα καὶ ἱστοὶ ποὺ δὲν ὑφίστανται οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἀπὸ τὴν ἔκθεσίν των εἰς τὰς ἀκτῖνας Χ καὶ τὰς ἀκτῖνας ραδίου. Πλάντως ὑφίσταται ἐπίδρασιν ὁ μυελὸς τῶν ὀστῶν ποὺ παράγει τὰ λευκὰ αἱμοσφαίρια καὶ δυνατὸν νὰ παρουσιάσῃ καρκινικὰς ἀλλοιώσεις.

Πολλοὶ ἰατροὶ ὑσάκις ἐκτίθενται εἰς τὰς ἀκτῖνας Χ χρησιμοποιοῦν μίαν προστατευτικὴν ποδιὰν καὶ χειρόκτια. Αὐτὰ ὅμως ἀφίνουν σημαντικὸν μέρος τοῦ σώματος ἀκάλυπτον. Ἤδη κατεσκευάσθη μία νέα στολὴ δι' ἰατροὺς ἀπὸ εἰδικὴν πλαστικὴν ὕλην.

Ἂν δὲν ληφθοῦν μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἰατρῶν ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀκτίνων Χ, προξενοῦνται σιγὰ-σιγὰ βλάβαι καὶ τέλος ἐκδηλοῦται καρκίνος, ἀναλόγως τῆς προδιαθέσεως τοῦ ἰατροῦ ἔναντι τῆς νόσου.

Οἱ ἀσθενεῖς δὲν πρέπει νὰ φοβοῦνται τὴν ἔκθεσίν των εἰς τὰς ἀκτῖνας Χ, διότι ἐκτίθενται ἐπὶ βραχὺ χρονικὸν διάστημα εἰς αὐτάς.

Η ΝΑΡΚΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ἰατρικὴν εἰδικότητα ἐπετελέσθη μεγαλυτέρα πρόοδος ἀπὸ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν εἰς τὸ πεδίον τῆς ναρκώσεως. Μέγα βῆμα προόδου ἐπετελέσθη πράγματι εἰς τὸ ζήτημα τῆς ναρκώσεως τῶν παίδων, πρᾶγμα ποὺ εἰς παλαιοτέρας ἐποχὰς ἦτο πολὺ ἐπικίνδυνον.

Εἰς τὸ παιδὶ καὶ ἰδίως εἰς ἕνα μικρὸ παιδί, τὸ περιθώριον ἀσφαλείας μεταξὺ μιᾶς καλῆς ναρκώσεως καὶ μιᾶς ὑπερβολικῆς δόσεως ποὺ δυνατὸν νὰ προξενήσῃ βλάβην εἰς τὴν καρδίαν, ἀκόμη καὶ ἀνακοπὴν τῆς λειτουργίας αὐτῆς, εἶναι πολὺ μικρόν. Ἡ διαφορὰ εἶναι τόσον μικρά, ὥστε διὰ τὴν νάρκωσιν τῶν παίδων ἀπαιτεῖται ἱκανότης εἰδικευμένου ἰατροῦ.

Σημαντικὴ εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ ψυχολογικὴ προετοιμασία τοῦ παιδιοῦ. Ἕνα παιδὶ ποὺ πηγαίνει εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἔστω καὶ διὰ μίαν δευτερεύουσης σημασίας χειρουργικὴν ἐπέμβασιν ἀγωνιᾷ καὶ φοβεῖται συνήθως περισσότερον ἀπὸ ἕναν ἐνήλικα. Ὅταν τοποθετηθῇ μάσκα ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀρχίσῃ νὰ εἰσπνέῃ τὸ ἀναισθητικόν, ἔχει τὴν τάσιν νὰ ὑποστῇ ἰσχυρὸν ψυχικὸν κλονισμόν.

Ἂν ὅμως τὸ παιδὶ προετοιμασθῇ δεόντως διὰ νὰ ὑποστῇ τὴν χειρουργικὴν ἐπέμβασιν μὲ καταπραϋντικὰ φάρμακα, εἶναι πολλάκις πιθανὸν νὰ μὴ φοβηθῇ ἢ νὰ τρομοκρατηθῇ. Οὕτω σήμερον, διὰ νὰ ἡρεμήσῃ τὸ παιδί, δίδονται εἰς αὐτὸ πρὸ τῆς χορηγήσεως τοῦ ἀναισθητικοῦ, βαρβιτουρικά, τὰ ὁποῖα εἰσαγόμενα εἰς τὸ σῶμα διὰ τοῦ ὀπευθυσμένου, ἀπορροφῶνται βραδέως.

Διὰ τὴν νάρκωσιν τῶν παίδων χρησιμοποιοῦνται ἀέρια, τὰ ὁποῖα δροῦν ταχέως, εἶναι ἄοσμα καὶ δὲν ἔχουν δυσάρεστον γεῦσιν. Ἅμα τὸ παιδὶ ἀποκοιμηθῇ, εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ χρῆσις ἰσχυροτέρων ἀναισθητικῶν.

Οἱ μύες τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος τῶν παιδιῶν εἶναι τόσον εὐαίσθητοι, ὥστε ἀκόμη καὶ μία μικρὰ μεταβολὴ τῆς στάσεώς των, δυνατὸν νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ ἀναπνευστικοῦ τῶν συστήματος, οὕτω δὲ νὰ παύσουν νὰ ἀναπνέουν. Πολλαὶ τοιοῦτοι εἴδους ἐπιπλοκαὶ ἀποφεύγονται διὰ τῆς ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης χρησιμοποιήσεως ἑνὸς σωλήνος, ὁ ὁποῖος εἰσάγεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐγχειρήσεως διὰ τοῦ στόματος τοῦ παιδιοῦ καὶ διὰ τῆς τραχείας ὠθεῖται μέχρι τῶν πνευμόνων. Οὕτω ὁ λάρυγξ δὲν φράσσεται καὶ ἡ ἀναπνοὴ διατηρεῖται φυσιολογική. Ὅταν γίνεται μία χειρουργικὴ ἐπέμβασις εἰς ἕνα παιδί, πρέπει πρωτίστως νὰ ὑπάρχῃ διαθέσιμον αἷμα διὰ τὴν περίπτωσιν αἱμορραγίας. Ἂν τὸ ἄτομον χάσῃ πολὺ αἷμα, δυνατὸν νὰ διαταραχθῇ καὶ πάλιν ἡ νάρκωσις.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμεν ὅτι ἡ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ τοῦ αἵματος τὴν ὁποίαν θὰ χάσῃ ἕνα βρέφος, ἀντιστοιχεῖ οὐσιαστικῶς πρὸς τρεῖς οὐγγίας αἵματος ἑνὸς ἐνήλικος. Ἑπομένως πᾶσα ἀπώλεια αἵματος εἰς ἕνα βρέφος ἢ ἕνα παιδὶ καταπολεμεῖται συνήθως ἀμέσως διὰ τῆς μεταγγίσεως, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ συνέχισις τῆς ναρκώσεως.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΙ ΙΑΜΑΤΙΚΑΙ ΠΗΓΑΙ

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι κατάσπαρτος ἀπὸ θερμὰς πηγὰς μὲ θεραπευτικὰς ἰδιότητας σπανίως ἀπαντώσας εἰς ἄλλας χώρας

Ἡ ἐποχὴ τῆς «ἐξόδου» πρὸς τὰς πηγὰς ποὺ θεραπεύουν πλησιάζει. Καὶ ἡ χώρα μας, ἂς εἴπωμεν εὐτυχῶς εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, μὲ τὴν ηφαιστειώδη φυσιν καὶ τὸ ἀνήσυχον ὑπέδαφος, εἶναι κατάσπαρτος ἀπὸ τὰς φυσικὰς αὐτὰς κολυμβήθρας τοῦ Σιλωὰμ μὲ τὰ θαυματουργὰ νερὰ ποὺ ἀποθεραπεύουν καὶ χαρίζουν τὴν χαρὰν τῆς ὑγείας εἰς χιλιάδας πασχόντων. Ἱλούσιοι καὶ πτωχοὶ θὰ κατακλύσουν καὶ πάλιν τοὺς χώρους τόσον τῶν φημισμένων λουτροπόλεων, ὅσον καὶ τῶν πλέον ἀπομεμακρυσμένων καὶ ἀπεμεμονωμένων «ἰαματικῶν πηγῶν», ποὺ μέσα εἰς ἕνα εἰδυλλιακὸν πολλάκις περιβάλλον, αναπηδοῦν ἤρεμα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους διὰ νὰ προσκομίσουν ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς τὰ ἀδιόρατα στοιχεῖα ποὺ σῴζουν.

Εἰς τὸ σημειον αὐτὸ θὰ ἠθέλαμεν νὰ τονίσωμεν πόσον ἀσυγχώρητος εἶναι ἡ στασις καὶ συμπεριφορὰ ἡμῶν των Ἑλλήνων ἀπέναντι εἰς ἓν ζήτημα τόσον κεφαλαιώδες, ὄχι μόνον διὰ την βασικὴν ὑγειονομικὴν του σημασίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν. Διότι ἡ φύσις μᾶς ἐπροίκισε πλουσιοπάροχα μὲ τὰ ἀνεκτιμήτου ἀξίας θεραπευτικὰ αὐτὰ καταφύγια, καταιεμημένα ἀνὰ τὴν χώραν ὁλόκληρον, κάτω ἀπὸ ἕνα οὐρανὸν καταγάλανον καὶ μέσα εἰς μίαν ἐδαφικὴν σύνθεσιν ἐναλλασσομένην καὶ πολύμορφον. Διαθέτομεν ἀναριθμήτους πηγάς, μὲ χαρακτηριστικὰ πολλακις σπανίως συναντώμενα εἰς ἄλλας ξένας χώρας, καὶ ἐνίοτε μοναδικά. Ἡ καθε μία ἀπὸ αὐτὰς ἔχει τὴν ἰδιομορφίαν της, εὑρισκεται μέσα εἰς τὸ ἰδιάζον περιβάλλον της, ποὺ προσφέρεται διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐνδεικνυομένης ἑκάστοτε θεραπευτικῆς διαίτης. Τὸ τοπεῖον γύρω ἁπλώνεται ἐλκυστικόν, ἡ ὀργιαστικὴ βλάστησις μὲ τὸν χαρούμενον πτερωτὸν της κόσμον γεννᾶ τὴν ψυχικὴν εὐφορίαν, τὸ βουνὸ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν μὲ την καταπράσινον καὶ ἤμερον ἀμφίεσιν του ὑψώνεται γοητευτικὸν καὶ προσφέρει τὴν ἀνακούφισιν, καὶ ἄλλοτε ἡ θάλασσα, ἡ γλυκυτάτη καὶ πολύφερνος ἑλληνικὴ θάλασσα ὑπόσχεται πολλά.

Ὅλα αὐτά, ποὺ συνθέτουν τὴν ἀπαράμιλλον ἑλληνικὴν φύσιν, ἀποτελοῦν τὰ πλαίσια, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται αἱ ἰαματικαὶ πηγαὶ τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι οὕτω συγκεντρώνουν πάντα τὰ στοιχεῖα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς ὡλοκληρωμένης «θερμικῆς» θεραπείας

Διότι σημασίαν δὲν ἔχουν μόνον τὰ θεραπευτικὰ στοιχεῖα ποὺ περιέχονται μέσα εἰς τὸ ἀναθλύζον ἐκ τῆς πηγῆς ὕδωρ. Παράλληλα πρέπει νὰ συμβάλλουν καὶ πλεῖστοι ἄλλοι παράγοντες, οἱ ὁποῖοι θὰ δημιουργήσουν τὸ κατάλληλον κλῖμα καὶ τὴν εὐνοϊκὴν ἀτμόσφαιραν διὰ τὸν πάσχοντα καὶ θὰ προσφέρουν εἰς αὐτὸν τὰς δυνατότητας νὰ ἀσκήσῃ ἀνέτως, ἠρέμως καὶ συστηματικῶς τὴν θεραπευτικὴν του ἀγωγήν, μέσα εἰς ἓν περιβάλλον εὐχάριστον.

Θὰ ἦτο σφάλμα, τονίζουν διάσημοι ξένοι ἀλλὰ καὶ ἰδικοί μας ἐπιστήμονες, νὰ πιστεύωμεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ καταλήξωμεν εἰς συμπεράσματα διὰ τὴν ἀξίαν μιᾶς πηγῆς ἐκ τοῦ δελτίου καὶ μόνον ἀναλύσεως τοῦ ὑδατός της. Πολλοὶ ἄλλοι παράγοντες ἐπεμβαίνουν, ἰδίως ἡ τεχνικὴ τῆς ἐφαρμοζομένης θεραπείας, αἱ μεθοδοι τῆς φυσιοθεραπείας ποὺ πρέπει νὰ συμβαδίζουν, οἱ κλιματικοὶ ὅροι καὶ ἡ τροφικὴ διαιτα. Ἀλλὰ καὶ αἱ ψυχικαὶ συνθῆκαι δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζονται διότι ἡ ἀνάπαυσις, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰς φροντίδας τῆς καθημερινῆς ζωῆς, αἱ εὐχάριστοι ἀπασχολήσεις μέσα εἰς περιβάλλον τερπνὸν καὶ εἰς μίαν χώραν ὡραίαν, ἡ φήμη ἀκόμη τῆς λουτροπόλεως καὶ ἡ ἀξία τοῦ νοσηλευτικοῦ της σώματος, ἀσκοῦν τεραστίαν ἐπίδρασιν.

Αὐτὸ τὸ εὐνοϊκὸν ψυχολογικὸν κλῖμα προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσουν αἱ εὐρωπαϊκαὶ λουτροπόλεις, αἱ ὁποῖαι ἐφωδιασμέναι συγχρόνως μὲ τὰ τελειοποιημένα μέσα μηχανοθεραπείας, ἡλιοθεραπείας, χρωμοθεραπείας, ἠλεκτροθεραπείας, ραδιοθεραπείας κλπ., ἔχουν ἀποδῇ παγκοσμίου φήμης τουριστικὰ καὶ θεραπευτικὰ κέντρα, εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ χιλιάδας συρρέουν κατ' ἔτος πάσχοντες καὶ μὴ ἀπὸ πᾶσαν γωνίαν τῆς γῆς. Καὶ ἡμεῖς μὲ τὸ θαυμάσιον κλῖμα καὶ τὴν διαυγῆ ἀτμόσφαιραν, τὰς φυσικὰς καλλονὰς καὶ τὰ ὑπέροχα τοπεῖα, ποὺ αἱ ξέναι λουτροπηγαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν διαθέτουν, τί ἐπράξαμεν διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἀφθόνου θερμικοῦ ἰαματικοῦ μας πλούτου; Ἐλάχιστα δυστυχῶς. Ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, αἱ ἑλληνικαὶ θερμαὶ πηγαὶ παραμένουν ἄγνωστοι καὶ ἀνεκμετάλλευτοι, ἐνῶ θὰ ἠδύναντο νὰ προσφέρουν πολλὰ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ καὶ τὴν προσέλκυσιν τῶν ξένων εἰς τὴν χώραν μας.

ΟΛΙΓΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων οἱ ἄνθρωποι ἐγνώριζον τὰς θερσπευτικὰς ἰδιότητας τῶν θερμικῶν πηγῶν καὶ καὶ ἐθεωρεῦον εἰς αὐτὰς διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ὑγείας των. Αἱ «ἱεραὶ πηγαὶ» τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τῶν ὁποίων τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν, οἱ ἱερεῖς ἀπέδιδον εἰς τοὺς θεούς, ἦσαν εἰς τὴν πραγματικότητα θερμαὶ πηγαί. Τὸ ἴδιον συνέβαινε καὶ μὲ τὰς γερμανικὰς φυλάς· ἡ γαλατικὴ θεὰ Σιρουα, οἱ θεοὶ Γκραννους καὶ πρὸ πάντων ὁ Μπέρβο, ἦσαν οἱ δημιουργοὶ των «θαυμάτων» ποὺ ἐπραγματοποιοῦντο εἰς τὰς θερμας πηγας. Ἡ Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἐξεμεταλλεύετο πρὸς ἴδιον ὄφελος ὅλας τὰς πηγὰς ποὺ εὑρίσκοντο ἐντὸς των συνόρων τοῦ κράτους. Ἐξετίμων δὲ παρα πολὺ οἱ Ρωμαιοι τὰ θερμὰ ὕδατα, ὠργάνωσαν πλεῖστους ὅσους θερμικοὺς σταθμοὺς, τὰς λεγομένας «θερμας», γύρω δε ἀπὸ τοὺς πλέον ὀνομαστοὺς ἵδρυσαν πραγματικὰς πόλεις, αἱ ὁποιαι συνεδέοντο μεταξύ των μὲ θαυμάσια ὁδικὰ δίκτυα. Μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν βαρβαρων, οἱ σταθμοὶ παρήκμασαν καὶ συν τῷ χρόνῳ ἐλησμονήθησαν. Μόλις κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα ἤρχισε καὶ πάλιν ἡ χρησιμοποιησίς των. Ἀρχικῶς δὲ ὀλίγην σημασιαν ἐδιδον εἰς αὐτούς. Ἐξετιμῶντο μονον, διότι παρεῖχον θερμὸν ὕδωρ. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι κατὰ τὸν Μεσαιωνα ἡ ἀνακάλυψις τῶν θεραπευτικῶν ἰδιοτήτων παλαιῶν λησμονημένων πηγῶν ἢ καὶ νέων ἀκόμη, ὀφείλεται εἰς τὰ ζῶα, τὰ ὁποια προσφεβλημένα ἀπὸ διαφόρους νόσους, εἴτε κατέφευγον εἰς αὐτάς, ὁδηγούμενα ἀπὸ τὸ ἐνστικτον, καὶ ἐθεραπεύοντο, εἴτε ριπτόμενα σκοπιμως ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς εἰς τὴν πηγὴν διὰ νὰ εὕρουν τὸν θάνατον. ἐπέστρεφον μετ' ὀλίγας ἡμέρας χαίροντα ἄκρας ὑγείας. Εἰς ἕνα φαράγγι π.χ. τῶν Ἀρόεννῶν, ὅπου ἔβγαιναν θειοῦχοι ἀτμοί, κάποιος γαιοκτήμων ἐγκατέλειψε τὸ γηραλέον καὶ ἐξησθενημένον ἄλογόν του διὰ νὰ ψοφήσῃ. Μετὰ ἕνα μῆνα ἐπανεῦρε τὸ ζῶον ἀναθεωμένον καὶ ὑγιέστατον. Τὸ νέον διεδόθη εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν καὶ ἐντὸς ὀλίγου ὁλόκληρος ὁ χῶρος γύρω ἀπὸ τὴν πηγὴν ἦτο γεμᾶτος ἀπὸ ἀσθενῆ ζῶα ποὺ μετέφεραν οἱ χωρικοὶ διὰ νὰ τὰ θεραπεύσουν. Τὰ ζῶα διεδέχθησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ σήμερον εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὑρίσκεται ἡ πηγὴ ἐγείρονται τὰ γνωστὰ θειοῦχα λουτρὰ Μπανιὸλ - ντὲ λ' Ὄρν.

Κατὰ τὸν ἴδιον περίπου τρόπον ἀνεκαλύφθησαν καὶ τὰ λουτρὰ ποὺ σήμερον εἶναι γνωστὰ μὲ τὸ ὄνομα Μολὶτ - λὲ - Μπαίν. Ὁ μαρκήσιος ντὲ Λουπιὰκ εἶχε κάποιον σκύλον γεμάτον ἐκζέματα. Κανένα ἐνδιαφέρον δὲν ἐδείκνυε δι' αὐτόν. Παρετηρησεν ὅμως ὅτι τὸ ζῶον κάθε πρωὶ ἐξεφαιζετο καὶ ἐπανήρχετο ὀρεγμένον καὶ λασπωμένον. Ὁ μαρκησιος τὸ παρηκολούθησε καὶ εἶδεν ὅτι ἐκυλίετο μέσα εἰς μίαν θερμὴν πηγήν. Ὕστερα ἀπὸ ὀλίγας ἑβδομάδας ὁ σκυλος εἶχε θεραπευθῆ. Οἱ χωρικοὶ ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ σκύλου «καὶ εἶδον μεγάλην ὠφέλειαν Κατόπιν τούτου ὁ μαρκήσιος ὠργάνωσε θερμικὸν σταθμὸν εἰς τὸν χῶρον τῆς πηγῆς καὶ σήμερον τὰ λουτρὰ Μολὶτ - λὲ - Μπσὶν φημίζονται διὰ τὰς θεραπευτικὰς ἰδιότητάς των ἐπὶ δερματικῶν παθήσεων. Ἀλλὰ καὶ τὸ περίφημον μεταλλικὸν ὕδωρ τῆς γαλλικῆς λουτροπόλεως Βισὶ ὀφείλει τὴν ἀνακάλυψιν καὶ διάδοσίν του εἰς τὰς ἀγελάδας, αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὸν συγγραφεα τῆς ἐποχῆς, «προσέτρεχον ἀπὸ παντοῦ, προσελκυόμεναι ἀπὸ τὸ γλυκὺ ἄρωμα τοῦ ὕδατος τῆς πηγῆς» καὶ ἐξηγεῖται τοῦτο εὐκόλως, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ζῶα αὐτὰ τρελλαίνανται διὰ τὰ ὕδατα τὰ ὑπερφορτισμένα μὲ μεταλλικὰ ἅλατα.

Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια νὰ ἀποκαλοῦνται «θερμαὶ πηγαί» ὅλαι αἱ πηγαί, τῶν ὁποίων τὰ ὕδατα ἔχουν θεραπευτικὰς ἰδιότητας. Εἶναι ὅμως γνωστὸν ὅτι τὰ ὕδατα πολλῶν ἀπὸ τὰς πηγὰς αὐτὰς εἶναι ψυχρά. Ἑπομένως, προτιμότερον νὰ ἀποκαλοῦνται γενικῶς αὐταὶ «ἰαματικαί». Πολλαὶ θεωρίαι ἔχουν προταθῆ διὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς προελεύσεως καὶ γενέσεως τῶν «ἰαματικῶν ὑδάτων». Φαίνεται δὲ ὅτι αἱ θεωρίαι αὐταὶ δὲν ἀποκλείουν αἱ μὲν τὰς δέ. ἀλλ' ὅτι ἀναφέρονται εἰς διαφόρου προελεύσεως ὕδατα. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν προέλευσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς θεραπευτικὰς των ἰδιότητας, δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν τὰ ἰαματικὰ ὕδατα εἰς τρεῖς μεγάλας ὁμάδας: ὕδατα βαθέα, ὕδατα ἀρτεσιανὰ ἢ ἐπιφανειακὰ καὶ ὕδατα μικτά.

Τὰ ὕδατα ποὺ ἔχουν βαθεῖαν τὴν προέλευσιν δύνανται νὰ συγκριθοῦν πρὸς τὰ ἀφθονα ὕδατα ποὺ συνοδεύουν τὰς ἠφαιστειακὰς ἐκρήξεις ἢ ἀναθλύζουν γύρω ἀπὸ τοὺς κρατῆρας. Ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὰ βαθύτατα στρώματα τῆς γῆς διὰ μέσου ρωγμῶν ἢ ἄλλων ἀγωγῶν, μεταξὺ των ἐκρηξιγενῶν πετρωμάτων. Εἶναι ὑπέρθερμα καὶ πολλάκις ραδιενεργά. Περιέχουν μεγάλον ἀριθμὸν μετάλλων, ποὺ δὲν συναντῶνται εἰς τὰ ἐπιφανειακὰ στρώματα. Τὰ ὕδατα αὐτὰ εἶναι προικισμένα κυρίως μὲ ἀντιαλγητικὰς ἰδιότητας. Γενικῶς εἰς αὐτά, ἀπὸ θεραπευτικῆς ἀπόψεως, αἱ φυσικαὶ ἰδιότητες κυριαρχοῦν τῶν χημικῶν των ἰδιοτήτων, διὰ τοῦτο καὶ προτείνεται ὅπως ἀποκαλοῦνται αὐτὰ φυσιοθεραπευτικὰ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ὕδατα τῆς ἐπιφανείας, τὰ ὁποῖα πρέπει μᾶλλον

νὰ ἀποκαλοῦνται χημιοθεραπευτικά. Τα ἐπιφανειακά ἰαματικά ὕδατα ἔχουν τὴν ἰδίαν προέλευσιν μὲ τὰ περισσότερα φυσικά ὕδατα ποὺ ἀναβλύζουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὕστερα ἀπὸ μίαν μακρὰν ὑπόγειον κυκλοφορίαν. Ἀφοῦ φιλτραρισθοῦν κατὰ τὸ πέρασμά των διὰ μέσου τοῦ ἐδάφους, σχηματίζουν ὑδάτινα στρώματα πάνω ἀπὸ ἀδιαπέραστα πετρώματα, ὅπου καὶ ἐμπλουτίζονται εἰς ἅλατα (κατὰ τρόπον διάφορον, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῶν στρωμάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπέρασαν) προτοῦ ἀναβλύσουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Τὰ ἐπιφανειακὰ αὐτὰ ψυχρὰ ὕδατα δροῦν ἐπάνω εἰς τὸν ὀργανισμόν, ἀναλόγως τῶν φαρμακοδυναμικῶν ἰδιοτήτων τῶν χημικῶν στοιχείων ποὺ περιέχουν ὑπὸ μορφὴν ἀραιῶν διαλύσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδιαιτέρων προσόντων ποὺ προσδίδουν εἰς αὐτὰ ἡ διάσπασις εἰς ἰόντα καὶ ἡ κολλοειδὴς κατάστασις τῶν περιεχομένων στοιχείων.

Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ὁμάδων τοποθετοῦνται τὰ λεγόμενα «μικτὰ ἰαματικὰ ὕδατα», εἰς τὰ ὁποῖα τὰ φαινόμενα περιπλέκονται. Παρουσιάζουν δηλαδὴ αὐτὰ θεραπευτικὰς ἰδιότητας φυσικάς, ποὺ ἀνήκουν εἰς ὕδατα βαθείας προελεύσεως, ἀλλὰ καὶ χημικάς, ποὺ ἀνήκουν εἰς τὰ ἐπιφανειακὰ ὕδατα. Μὲ ἄλλα λόγια εἶναι ταυτοχρόνως φυσιοθεραπευτικὰ καὶ χημιοθεραπευτικά. Μικτόν, π.χ. ἰαματικὸν ὕδωρ ἔχομεν, ὅταν ἓν ὕδωρ βαθους διαχέεται εἰς ἐπιφανειακὸν στρῶμα, ὅπου ψύχεται, ἐμπλουτίζεται εἰς ἅλατα καὶ ἀναμιγνύεται μὲ ἄλλα ὕδατα ἐπιφανείας.

Τὰ ἰαματικὰ ὕδατα εἰς φιάλας

Πολλάκις καὶ ὑπὸ πολλῶν τίθεται τὸ ἐρώτημα: τὰ ἰαματικὰ ὕδατα εἰς φιάλας διατηροῦν τὴν ἀξίαν των; Ἀναμφισβητήτως εἰς μερικὰς περιπτώσεις καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν αὐτὴν δροῦν ἀποτελεσματικῶς. Ὅλος ὁ κόσμος ἔχει δοκιμάσει τὰς πεπτικὰς ἀρετὰς διαφόρων ἰδικῶν μας καὶ ξένων ὑδάτων (Λουτρακίου, Νιγρίτης, Βισύ). Ἀσφαλῶς τὰ σιδηροῦχα ὕδατα περιέχουν τὸν σίδηρόν των, καὶ τὰ δισανθρακικὰ διατηροῦν, καὶ μέσα εἰς τὰς φιάλας, τὰς ἀλκαλικάς των ἰδιότητας. Ἀλλ' ἡ ἐνέργειά των εἶναι περιωρισμένη. Εἶναι τὸ ἴδιον περίπου, ὡσὰν νὰ ἀντικαθιστῶμεν τὴν παραμονήν μας εἰς τὴν θάλασσαν μὲ τὴν ἔκθεσιν τοῦ σώματός μας εἰς τὰς ὑπεριώδεις ἀκτῖνας ἑνὸς λαμπτῆρος μεσα εἰς μίαν αἴθουσαν περιέχουσαν ἰωδιούχους ἀτμούς.

Τὸ θερμικὸν ὕδωρ δὲν ἀποβάλλει εἰς μέγαν βαθμὸν τὰς θεραπευτικάς του ἰδιότητας, ὅταν κλείεται εἰς φιάλας, ἀλλ' αὐτὸ καὶ μόνον δὲν δύναται νὰ δράσῃ ἀποτελεσματικῶς ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ διότι τὸ «θερμικὸν ἀποτέλεσμα» εἶναι ἓν σύνολον, ἓν πολύπλοκον σύνολον, καὶ διὰ τῆς συνδυασμένης δράσεως πολλῶν στοιχείων ὀδηγούμεθα εἰς αὐτό. Διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ἑπομένως, ἑνὸς καὶ μόνον στοιχείου, ἀκόμη καὶ τοῦ πλέον βασικοῦ, δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσωμεν εἰς ριζικὴν θεραπευτικὴν λύσιν.

Εἰς προηγούμενον τεῦχος (σελὶς 232) ἐπαρεθέσαμεν τὰ στοιχεῖα τῶν Ἑλληνικῶν ἰαματικῶν πηγῶν: Αἰδηψοῦ, Βουλιαγμένης, Θερμῆς Λέσβου, Ἰκαρίας, Καϊάφα, Καλλιθέας Ρόδου, Καμμένων Βούρλων, Κυλλήνης, Λαγκαδᾶ, Λουτρακίου, Μεθάνων, Νιγρίτας, Πλατυστόμου καὶ Ὑπάτης.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὅμως, σημαντικαὶ εἶναι καὶ αἱ κατωτέρω Ἑλληνικαὶ ἰαματικαὶ πηγαί:

ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ Καβάλας : Ἀλκαλικὴ, χλωριονατριοῦχος καὶ τῶν ἀλκαλικῶν γαιῶν ὀξυπηγὴ 41 βαθμῶν Κελσίου, μὲ 14 μεμονωμένους λουτῆρας καὶ 2 κοινὰς δεξαμενάς. Διαθέτει 88 ξενοδοχειακὰ δωμάτια. Ἐνδείκνυται διὰ ρευματισμούς, ἀρθροπαθείας, γυναικολογικὰς παθήσεις καὶ παθήσεις πεπτικοῦ συστήματος.

ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙ: Θερμὴ ὑδροθειοχλωριονατριοῦχος ἰσότονος 41 βαθμῶν. Μὲ 11 μεμονωμένους λουτῆρας καὶ 3 κοινὰς δε-

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΤΟΠΙΑ

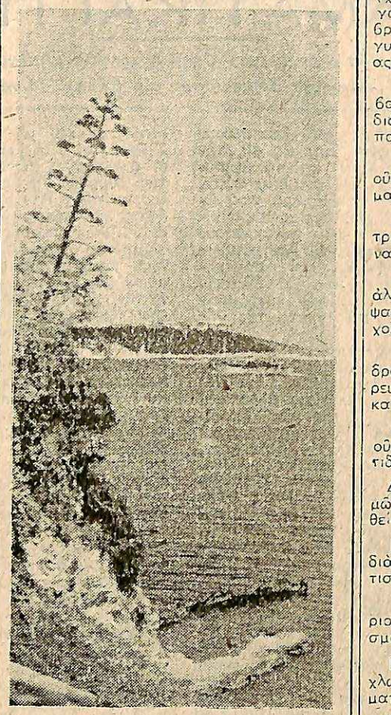

Παραλία τῆς Μυτιλήνης
(Φωτογραφία κ. Ἔντυ Ἠλιοπούλου)

ξαμενάς. Διαθέτει 59 ξενοδοχειακὰ δωμάτια. Ἐνδείκνυται διὰ ρευματοπαθείας, δερματοπαθείας καὶ γυναικολογικὰς παθήσεις.

ΚΥΘΝΟΣ : Ἀλιπηγὴ σιδηροῦχος, 52 βαθμῶν. Μὲ 14 μεμονωμένους λουτῆρας καὶ μίαν κοινὴν δεξαμενήν. Διαθέτει 36 ξενοδοχειακὰ δωμάτια. Ἐνδείκνυται διὰ χρονίους καὶ ὑποξεῖς ρευματισμούς, γυναικολογικὰς παθήσεις καὶ ἀρθροπαθείας.

ΛΙΣΒΟΡΙΟΥ Λέσβου : Ὑπέρθερμος χλωριονατριοῦχος, ἰσότονος, 69 βαθμῶν Κελσίου. Μὲ 2 κοινὰς δεξαμενάς. Διαθέτει τρία δωμάτια ξενῶνας. Ἐνδείκνυται δι' ὑποξεῖς καὶ χρονίους ρευματισμούς, νευραλγίας καὶ νευρίτιδας, οὐρικὴν ἀρθρίτιδα, δερματοπαθείας καὶ παθήσεις τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος.

ΝΕΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ Χαλκιδικῆς : Ἐλαφρῶς ἀλκαλικὴ θερμοπηγὴ καὶ ἀλκαλικὴ θειοπηγὴ 38—49 βαθμῶν Κελσίου. Μὲ 13 μεμονωμένους λουτῆρας καὶ 2 κοινὰς δεξαμενάς. Διαθέτει 46 ξενοδοχειακὰ δωμάτια. Ἐνδείκνυται διὰ χρονίας ρευματοπαθείας, οὐρικὴν διάθεσιν, ρινονευρίτιδας καὶ διαφόρους νευραλγίας καὶ δυσκοιλιότητας.

ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΣ : Τέσσαρες χλωριονατριοῦχοι πηγαὶ θερμοκρασίας 67, 76 καὶ 87 βαθμῶν Κελσίου. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ θερμοτέρα μεταξὺ ὅλων τῶν πηγῶν τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης. Διαθέτει δύο κοινὰς δεξαμενάς, μικρὸν ξενῶνα καὶ ὀλίγα ξενοδοχειακὰ δωμάτια εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς χιλιομέτρου ἐξ αὐτῆς. Ἐνδείκνυται διὰ ρευματοπαθείας, μητρίτιδας καὶ λυμφατισμόν.

ΣΜΟΚΟΒΟΝ Καρδίτσης : Καθαυτὸ ἀλκαλικὴ θειοπηγὴ καὶ ὑδροθειοπηγὴ 21-40 βαθμῶν. Μὲ 44 μεμονωμένους λουτῆρας καὶ 2 κοινὰς δεξαμενάς. Διαθέτει 73 ξενοδοχειακὰ δωμάτια. Ἐνδείκνυται διὰ νοσήματα τοῦ ἀναπνευστικοῦ συστήματος (χρονίας ρινίτιδας, φαρυγγίτιδας, λαρυγγοτραχειΐτιδας, ὠτίτιδας, βρογχίτιδας, βρογχεκτασίας, πνευμονικὸν ἐμφύσημα), γυναικολογικὰς παθήσεις, δερματοπαθείας, ἀρθριτισμοὺς - ρευματισμούς.

ΓΕΡΑΣ Λέσβου: Χλωριονατριοῦχος 49 βαθμῶν. Μὲ μικρὸν ξενῶνα. Ἐνδείκνυται διὰ γυναικολογικὰς παθήσεις, ρευματοπαθείας καὶ νευραλγίας.

ΑΔΑΜΑΣ νήσου Μήλου : Χλωριονατριοῦχος 35—41 βαθμῶν δι' ἀρθρίτιδας, ρευματισμοὺς καὶ γυναικολογικὰς παθήσεις.

ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΑ Πατρῶν : Χλωριονατριοῦχος 19 βαθμῶν, δι' ἀρθριτισμόν, ἀναιμίας καὶ ἐλαττωματικὴν θρέψιν.

ΑΡΙΔΕΑ νομοῦ Πέλλης : Ὀξυπηγὰ ἀλκαλικῶν γαιῶν 37—45 βαθμῶν διὰ ψαμμιάσεις, δυσπεψίας, ὑπερχλωρυδρίας, χολολιθιάσεις καὶ ἡπατικὰς ἀνεπαρκείας.

ΒΡΩΜΟΝΕΡΙ νομοῦ Μεσσηνίας : Ὑδροθειοχλωριονατριοῦχος 19 βαθμῶν διὰ ρευματισμούς, ἀρθροπαθείας, ἐκζέματα καὶ δερματοπαθείας.

ΓΕΝΗΣΑΙΑ Ξάνθης : Χλωριονατριοῦχος διὰ ρευματισμοὺς ἄκρων καὶ νευρίτιδας.

ΔΡΑΝΙΣΤΑ Δομοκοῦ: Θειοῦχος 20 βαθμῶν διὰ χρονίας ἀρθροπαθείας, νευροπαθείας καὶ γυναικολογικὰς παθήσεις.

ΗΡΑΙΑ Ἀρκαδίας: Θειοῦχοι ψυχραὶ διὰ δερματοπαθείας, νευραλγίας, ρευματισμοὺς καὶ ψαμμιάσεις.

ΚΡΕΜΑΣΤΑ Αἰτωλοακαρνανίας: Χλωριονατριοῦχοι 35 βαθμῶν διὰ ρευματισμούς, λυμφατισμὸν καὶ ἀναιμίας.

ΚΟΥΝΟΥΠΕΛΙ νομοῦ Ἠλείας : Ὑδροχλωριοῦχος ἀλιπηγὴ 28 βαθμῶν διὰ ρευματισμοὺς καὶ ἀρθριτισμούς.

ΕΥΘΑΛΟΥ Μηθύμνης : Χλωριονατριοῦχος 46 βαθμῶν, διὰ ρευματισμούς, γυναικολογικὰς παθήσεις, νευραλγίας, ἰσχυαλγίας καὶ λυμφατισμόν.

ΘΕΡΜΑΙ Κουρτζῆ Μυτιλήνης : Χλωριονατριοῦχος 35 βαθμῶν, διὰ γυναικολογικὰς παθήσεις, ρευματοπαθείας, νευραλγίας, παθητικὰς ὑπεραιμίας καὶ ἡπατικὰς παθήσεις.

ΜΑΝΔΡΑΚΙ Νισύρου : Θερμαὶ ἀλιπηγαὶ 39 βαθμῶν διὰ λιθιάσεις, νοσήματα ἡπατος καὶ κύστεως καὶ χρονίας ἐντερικὰς παθήσεις.

ΜΟΥΡΣΤΙΑΝΟΥ Μεσολογγίου: Θειοῦχος 17 βαθμῶν, διὰ ἐκζέματα καὶ ρευματοπαθείας.

ΜΥΡΤΙΑΣ λίμνης Τριχωνίδος : Θειοῦχος ψυχρὰ διὰ δερματοπαθείας καὶ ἐκζέματα.

ΣΕΔΕΣ Θεσσαλονίκης : Πηγαὶ χλιαραί, ἐλαφρῶς ἀλκαλικαὶ 18—37 βαθμῶν διὰ δυσπεψίας καὶ ἡπατικὰς διαταραχάς.

ΣΕΛΙΑΝΙΤΙΚΑ Ἀχαΐας : Ὑδροθειοῦχος 18—19 βαθμῶν δι' ἐκζέματα καὶ ρευματισμούς.

ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ : Ἀλκαλικαὶ 39 βαθμῶν διὰ ρευματισμούς, ἀρθρίτιδας καὶ νεφρολιθιάσεις.

ΣΟΥΒΑΛΑ Αἰγίνης : Χλωριονατριοῦχος 25 βαθμῶν διὰ νευρίτιδας, γυνσικολογικὰς παθήσεις, ἀρθρίτιδας καὶ δερματικά.

ΣΤΑΧΤΗ Ναυπακτίας : Ἀκρατοπηγὴ 25 βαθμῶν διὰ δυσπεψίας, ὑπερχλωρυδρίας, ψαμμιάσεις καὶ κατάρρους τῆς κύστεως.

ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ Ἔβρου : Ὑδροθειοχλωριονατριοῦχος 50 — 52 βαθμῶν διὰ ρευματισμοὺς, ἀρθριτικὰς ἐκδηλώσεις καὶ νευραλγίας.

ΧΕΛΟΒΑ Μεσολογγίου : Ψυχρὰ θειοῦχος διὰ νευραλγίας καὶ ἀρθριτικά.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ

Ἄρθρον τοῦ Ἀρσὲν ΟΚΟΥΝ

Διευθυντὲς βιομηχανιῶν, ἰατροί, ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι, εἰδικοὶ ὑγιειονολόγοι καὶ ὅλοι αὐτοὶ ποὺ κατὰ κάποιον τρόπον ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἐνημέριαν μας, δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ παχαίνῃ ὁ κόσμος, διότι θεωροῦν τὴν παχυσαρκίαν ὡς σοβαρὰν ἀπειλὴν διὰ τὴν ὑγείαν μας καὶ ἀρνητικὸν συντελεστὴν διὰ τὴν δραστηριότητα, τὴν παραγωγικότητα καὶ τέλος τὴν μακροβιότητα τοῦ ἀτόμου.

Εἶναι ἐν τούτοις, ἀληθές, ὅτι διὰ πολλὰ ἄτομα κατοικοῦντα εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου ἡ προμήθεια ἐπαρκοῦς τροφῆς καὶ τροφῆς ἐπαρκῶς θρεπτικῆς, εἶναι πρόβλημα πολὺ περισσότερον σοβαρὸν, ἀπὸ αὐτὸ ποὺ τίθεται εἰς μερικοὺς, νὰ διατηρήσουν δηλαδὴ τὸ βάρος των κάτω ἀπὸ ἕνα ὡρισμένον ὅριον. Ἐν τούτοις, εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον, ὅτι εἰς αὐτὰς τὰς χώρας ὅπου παρατηρεῖται ἀφθονία τροφῶν καὶ τὸ ζωϊκὸν ἐπίπεδον εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλόν, ἡ παχυσαρκία δὲν εἶναι καθόλου σπάνιον φαινόμενον καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτόμων ποὺ ἔχουν προσβληθῆ ἀπὸ αὐτὴν τὴν κατάστασιν, ἔχει ταχέως αὐξηθῆ κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη.

Κατὰ τὴν «Ὑπηρεσίαν Δημοσίας Ὑγείας» τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τὸ μέσον βάρος τῶν λευκῶν τῆς χώρας αὐτῆς ηὐξήθη ἄνω τῶν δύο χιλιογράμμων ἀπὸ τοῦ 1902 καὶ οἱ εἰδικοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας εὑρίσκονται σήμερον περίπου δεκαπέντε ἑκατομμύρια ἄνθρωποι ποὺ ζυγίζουν τοὐλάχιστον 10% περισσότερον τοῦ κανονικοῦ καὶ 5 ἑκατομμύρια ποὺ ὑπερβαίνουν τὰ 20% τοῦ βάρους ποὺ ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἐν σχέσει πρὸς τὴν κατασκευήν των καὶ ἑπομένως ἠμποροῦν νὰ κατσταχθοῦν μεταξὺ τῶν παχυσάρκων. Μια μελέτη ποὺ ἐξετέλεσεν ἡ «Πούλμαν Κόμπανυ», ποὺ ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν της νηλιάδας ἄτομα εἰς ὅλην τὴν χώραν, ἀπέδειξεν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 25 τελευταίων ἐτῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν παχυσάρκων ἐργατῶν ηὐξήθη κατὰ 115%. Δὲν εἶναι ἑπομένως ἄξιον ἀπορίας ἂν ὁ δόκτωρ Νόρμαν Τζόλυφε, διευθυντὴς τῆς ὑπηρεσίας ἐπισιτισμοῦ τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐχαρακτήρισεν τὴν παχυσαρκίαν, ὡς τὸ «σημαντικώτερον ἐπισιτιστικὸν πρόβλημα τῆς σημερινῆς Ἀμερικῆς» καὶ ὑπογραμμίζων τὴν δήλωσίν του αὐτὴν προσθέτει: «Ἀπὸ τὰ 150 ἑκατομμύρια Ἀμερικανῶν ποὺ ζοῦν σήμερον ὑπελογίσθη ὅτι τὰ 60 θὰ ἀποθάνουν ἀπὸ ἀσθενείας προερχομένας ἀπὸ ἀρτηριοσκλήρωσιν. Ἡ μοναδικὴ συμβουλὴ ποὺ ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν εἶναι νὰ διατηρήσετε τὸ κανονικόν σας βάρος».

Ἀλλὰ καὶ οἱ στατιστικαὶ ποὺ ἐπραγματοποιήθησαν ἀπὸ τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι κατὰ κανόνα μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ὑπερβολικοῦ βάρους ἡ θνησιμότης εἶναι μεγαλυτέρα τῆς μέσης θνησιμότητος καὶ αὐτὸ εἰς κάθε ἡλικίαν. Αἱ ἴδιαι αὐταὶ στατιστικαὶ ἀπέδειξαν ὅτι ὑπάρχει μεγαλύτερος ἀριθμὸς περιπτώσεων χρονίων ἀσθενειῶν μεταξὺ τῶν παχυσάρκων.

Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι κάτι τὸ νέον. Ἀκόμη καὶ μεταξὺ τῶν ἀδαῶν ὑπάρχει τάσις νὰ κοροϊδεύωνται οἱ παχύσαρκοι παρὰ νὰ μακαρίζωνται. Ἤδη πρὸ ἑνὸς αἰῶνος ὁ Ἄγγλος Γουίλλιαμ Μπάντιγκ, ποὺ εἶναι ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ συνεβούλευσαν μίαν δίαιταν ἐπιστημονικῶς μελετημένην ἔγραφεν: «Ἀπὸ ὅλα τὰ παράσιτα ποὺ κατακλύζουν τὴν ἀνθρωπότητα, δὲν γνωρίζω καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ φαντασθῶ ἄλλο περισσότερον ἐπικίνδυνον ἀπὸ τὴν παχυσαρκίαν»

Αὐτὸ ὅμως ποὺ εἶναι πραγματικῶς νέον εἶναι ἡ συστηματικὴ σπουδὴ τῆς εὐσαρκίας, τῶν αἰτίων της καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων της, ἡ ἀναζήτησις καλυτέρων τρόπων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν της καὶ ἡ μεγαλυτέρα προσοχὴ μὲ τὴν ὁποίαν παρακολουθεῖται αὐτὸ τὸ ἐνδιαφέρον πρόβλημα, ὄχι μόνον διὰ τὸ ἄτομον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν. Ἡ παχυσαρκία ἔγινεν ἀντικείμενον συστηματικῆς μελέτης, ὄχι μόνον διὰ τὸν ἰατρὸν καὶ τὸν εἰδικὸν εἰς τὰ ζητήματα τῆς διαιτητικῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν βιοχημικὸν καὶ τὸν βιοφυσικὸν, διὰ τὸν ψυχολόγον καὶ τὸν ψυχίατρον, διὰ τὸν

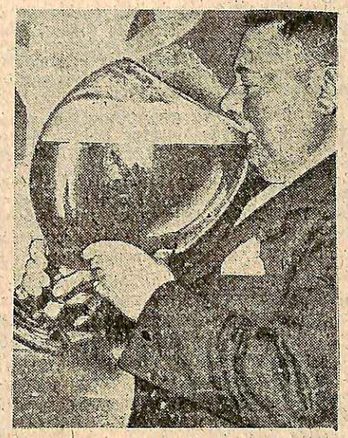

"Ἀτομα ἀδιαφεροῦντα εἰς τὰς προτροπὰς τῶν ἰατρῶν. Εἰς τὴν φωτογραφίαν μας ὁ κ. Αὔγουστος Μαφρεῦ, Γάλλος πρωταθλητὴς τῆς μπροποσίας, ἑτοιμαζεται νὰ ἀδειάσῃ ἕνα δοχεῖον ποὺ περιέχει... δώδεκα λίτρα μπύρας!

κοινωνιολόγον καὶ τὸν εἰδικὸν ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν ζητημάτων.

Ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα βήματα εἰς αὐτὸ τὸ πεδίον εἶναι ἡ ἀνακάλυψις ὅτι οἱ ψυχολογικοὶ παράγοντες εἶναι, μία ἀπὸ τὰς αἰτίας τῆς παχυσαρκίας καὶ ἴσως μία ἀπὸ τὰς κυριωτέρας.

Σήμερον πάντως τὸ πλεῖστον τῶν εἰδικῶν συμφωνεῖ ὅτι αἱ περισσότεραι τῶν περιπτώσεων παχυσαρκίας δὲν ὀφείλονται εἰς καμμίαν ὀργανικὴν ὑπολειτουργίαν, ἀλλὰ ἁπλῶς εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κόσμος ἤρχισεν νὰ τρώγῃ πολύ.

Αὐτὴ ἡ ἑρμηνεία, ὅσον καὶ νὰ φαίνεται ἁπλῆ καὶ φυσικὴ ἔδωσεν ἀφορμὴν δημιουργίας ἰσχυντικῶν διαιτῶν, φαρμάκων διὰ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ὀρεξις καὶ ἀνοήτων ἐφευρέσεων. Ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον καὶ Λογικώτατον. Εἰσθε παχὺς μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ τρώγετε πολύ, τρώγετε ὀλιγώτερον καὶ θὰ ἀδυνατίσετε.

Ὅπως σημειώνει ἐν τούτοις ἕνα τελευταῖον ἄρθρον ἐμφανισθὲν εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Ἰατρικῆς Ἀμερικανικῆς Ἑνώσεως, αὐτὸ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπεραπλούστευσις. Ἄλλο πρᾶγμα εἶναι νὰ ἀδυνατίσῃ κανείς, καὶ ἄλλο νὰ μὴν παχύνῃ πλέον. Αὐτὸ τὸ πρόβλημα δὲν λαμβάνεται ποτὲ σχεδὸν ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὰς περιγραφὰς τῶν συστημάτων καὶ τῶν φαρμάκων ἀπισχνάνσεως. Προσεκτικαὶ ἐξετάσεις μακρᾶς πνοῆς ἀπέδειξαν ὅτι σχεδὸν ἀμεταβλήτως ὅλαι αἱ μέθοδοι καταλήγουν εἰς ἀπαγοήτευσιν, διότι μὲ τὴν πάροδον τῶν χρόνων εἶναι δύσκολον νὰ διατηρήσῃ κανεὶς τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα. Ὅσον διὰ τὰ φάρμακα, πρέπει νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν ἔχει ἀκόμη ἐφευρεθῆ φάρμακον ἱκανὸν νὰ ἐλαττώνῃ τὴν ὀρεξιν κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ καὶ ἀποτελεσματικόν, ἂν καὶ ὑπάρχουν ἐλπίδες ὅτι κάποια ἡμέρα θὰ φθάσωμεν καὶ ἐκεῖ. Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως αὐτοὶ ποὺ θέλουν νὰ ἀδυνατίσουν δὲν πρέπει νὰ δίδουν ἐμπιστοσύνην εἰς κανένα φάρμακον καὶ πρέπει μᾶλλον νὰ προσπαθοῦν νὰ ἐλέγχουν τὴν ὄρεξίν των δι' ἰδίας ἐπιβολῆς καὶ ὄχι νὰ ἀνατρέχουν εἰς ξένους παράγοντας.

Διατὶ ὅμως ὁ κόσμος τρώγει πολύ;

Διατὶ εὑρίσκει τόσην δυσκολίαν εἰς τὰ νὰ ρυθμίσῃ τὰς εἰς θερμίδας ἀναγκας του; Πιθανῶς συμβαίνει αὐτό, κυριως ἐπειδὴ ἡ ὀρεξις δὲν ρυθμίζεται ἀπο φυσιολογικούς, ἀλλὰ ἀπὸ ψυχολογικους παράγοντας καὶ ἀτυχῶς, ἡ ἐλαττωσις τῆς ποσότητος τοῦ φαγητοῦ δὲν συντελεῖ εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἐπιθυμίας πρὸς φαγητόν.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτειας ἠρχισεν ἡ συγκέντρωσις καθ' ὁμάδας τῶν ἀνθρώπων ποὺ παρουσιάζουν βάρος ἀσυνήθες καὶ ἡ θεραπεία των ὄχι πλέον ὡς ἀτόμων, ἀλλὰ ὡς ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν κοινὰ προβλήματα καὶ ἐνδιαφέροντα.

Εἰς ἕνα νοσοκομεῖον τῆς Πενσυλβανίας αὐτὸ τὸ σύστημα εὑρίσκεται εἰς λειτουργίαν ἀπὸ καιρὸν ἤδη. Παχύσαρκοι, ποὺ τὸ βάρος των ὑπερβαίνει κατὰ 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοὐλάνιστον το κανονικὸν συγκεντροῦνται εἰς ὁμάδας τῶν δέκα-δώδεκα ἀτόμων. Κάθε μέλος τῆς ὁμάδος περνᾶ ἀπὸ προσεκτικὴν ἰατρικὴν ἐξέτασιν καὶ ἠμπορεῖ νὰ συζητήσῃ τὰ ἀτομικά του προβλήματα μὲ τὸν ἰατρόν, ποὺ κατευθύνει αὐτὴν τὴν ὁμάδα. Αἱ συγκεντρώσεις τῶν διαφόρων μελῶν πραγματοποιοῦνται μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα καὶ διὰ δώδεκα συνεχεῖς ἑβδομάδας. Κάθε συγκέντρωσις ἀρχίζει μὲ μίαν διάλεξιν ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῆς παχυσαρκίας καὶ ἐπὶ τῆς διαίτης καὶ ἔπειτα ἐπακολουθεῖ ἡ συζήτησις. Μετὰ μερικὰς συνεδριάσεις τὰ μέλη χάνουν σιγὰ-σιγὰ τὴν συστολήν των καὶ τὸ συναίσθημα ὅτι εἶναι ἀνώμαλοι, ἀρχίζουν νὰ κάνουν ἐρωτήσεις καὶ λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν γενικὴν συζήτησιν, συζητοῦντες ἐλευθέρως διὰ τὴν παχυσαρκίαν των.

Μία καλὴ λύσις.

Αἱ ὁμάδες αὐταὶ προχωροῦν τόσον καλὰ ὥστε πολλὰ τῶν μελῶν ἐξακολουθοῦν νὰ συναντῶνται καὶ μετὰ τὴν ἰατρικὴν θεραπείαν καὶ ὅταν δὲν εἶναι πλέον ἀναγκαία μία ἰατρικὴ κατεύθυνσις.

Ἡ ἐξακολούθησις αὐτῶν τῶν συναντήσεων ἐνθαρρύνεται ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἰατρούς, ἐπειδὴ εἶναι εὔκολον ὅταν πλέον ἐγκαταλειφθοῦν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ἀσθενεῖς νὰ ξεχάσουν τὴν δίαιταν ποὺ τοὺς συνεστήθη. Ἡ συνεχὴς ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἄλλους πρώην παχυσάρκους τοὺς ὑποβοηθεῖ νὰ διατηρήσουν καὶ νὰ αὐξήσουν τὸ συναίσθημα ἀσφαλείας των. Αἱ στατιστικαὶ ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα ἐπετεύχθησαν εἰς αὐτὰ τὰ ἄτομα ποὺ παρηκολούθησαν ἀνελλειπῶς αὐτὰς τὰς διαλέξεις. Αὐτὰ τὰ ἄτομα ὄχι μόνον κατώρθωσαν νὰ ἀδυνατίσουν, ἀλλὰ καὶ—πρᾶγμα σπουδαιότερον—νὰ διατηρήσουν τὸ βάρος ποὺ κατώρθωσαν νὰ ἀποκτήσουν, ἂν καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι προηγούμεναι δίαιται δὲν εἶχον φέρει κανένα μόνιμον ἀποτέλεσμα.

Οἱ πολὺ βαρεῖς ἐργάται ὄχι μόνον ὑπόκειται εὐκολώτερον τῶν ἄλλων εἰς ἀσθενείας, ἀλλὰ καὶ ἔχουν συντομωτέραν διάρκειαν ζωῆς καὶ παθαίνουν ἐργατικὰ ἀτυχήματα κατὰ 15 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν περισσότερον τῶν ἄλλων ἐργατῶν καὶ εἶναι μεγάλο βάρος ὄχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτόν των, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἐργοδότας των καὶ διὰ τὴν κοινότητα ἐν γένει.

Ἐὰν πράγματι αὐτὴ ἡ θεραπεία εἶναι ἡ ὁριστικὴ καὶ ἰδεώδης λύσις διὰ τὸ πρόβλημα τῆς παχυσαρκίας αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ ἀκόμη μετὰ βεβαιότητος. Αὐτὸ ποὺ εἶναι βέβαιον εἶναι ὅτι αὐτὴ εἶναι πρὸς στιγμὴν μία ἀπὸ τὰς καλυτέρας λύσεις καὶ δίδει πολλὰς ἐλπίδας εἰς ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ποὺ θὰ ἤθελαν νὰ ἀδυνατίσουν, ἀλλὰ δὲν τὸ κατοροθώνουν στηριζόμενοι εἰς τὰς ἰδίας των δυνάμεις.

ΑΡΣΕΝ ΟΚΟΥΝ

Η ΚΟΝΣΕΡΒΟΠΟΙΪΑ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

Ἡ διατήρησις λαχανικῶν καὶ φρούτων

Ἡ θρεπτικὴ ἀξία των

Ἀπὸ τὸν Μάϊον καὶ πέραν οἱ κῆποι τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν εἰς τὰ χωρία δίδουν ἄφθονα προϊόντα : λαχανικὰ καὶ φρούτα (μπιζέλια, τομάτες, σπαράγγια, φασολάκια, φράσυλες, κεράσια, βερύκοκκα κλπ.) τὰ ὁποῖα διαδέχονται τὸ ἓν τὸ ἄλλο ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν πρὸς τὸ καλοκαίρι καὶ, μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ φθινοπώρου.

Αὐτὰ τὰ προϊόντα εἶναι συνήθως περισσότερα τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκογενείας κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταναλωθοῦν, δεδομένου μάλιστα ὅτι διὰ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἡ περίοδος τῆς ὡριμάσεως διαρκεῖ ἐλάχιστον χρόνον. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ οἰκονομική των χρησιμοποίησις. Ἄλλοτε ποὺ τὰ μέσα συντηρήσεως τῶν νωπῶν προϊόντων ἦσαν πολὺ περιωρισμένα, τὰ πλεονάζοντα λαχανικὰ καὶ φροῦτα, ὁσάκις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διοχετευθοῦν εἰς τὴν ἀγοράν, ἢ αἱ τιμαί των λόγῳ τῆς μεγάλης προσφορᾶς ἦσαν ἐξευτελισμέναι, ἀπερρίπτοντο ἢ ἐχρησιμοποιοῦντο πρὸς διατροφὴν τῶν κτηνῶν, ἀκόμη δέ, ὅπερ καὶ τὸ χειρότερον, περιωρίζετο ἡ παραγωγή.

Σήμερον ὅμως ἔχουν τελειοποιηθῆ αἱ μέθοδοι συντηρήσεως τῶν περισσευόντων λαχανικῶν καὶ φρούτων καὶ ἔτσι: ἡμπορεῖ κάθε ἀγροτικὴ οἰκογένεια νὰ πραγματοποιῆ μὲ αὐτὰ ἀποθέματα διὰ νὰ τὰ χρησιμοποιῆ ἀργότερον εἰς περιόδους ὀλιγώτερον παραγωγικάς.

Περὶ τῶν κονσερβαρισμένων τροφίμων ὑφ' ὅλας τὰς μορφάς, (συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν γλυκισμάτων, μαρμελάδων, σιροπίων φρούτων κλπ.), ὑφίστανται διάφοροι ἀδικαιολόγητοι προλήψεις, ἐνῶ ταῦτα, ἀντιθέτως, περιέχουν θρεπτικὰ στοιχεῖα πολύτιμα διὰ τὴν νεκρὰν ἐποχὴν ποὺ δὲν ὑπάρχουν ἀντίστοιχα νωπὰ λαχανικὰ καὶ φροῦτα. Δύνανται δὲ νὰ ἐφαρμοσθοῦν μέθοδοι συντηρήσεως διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ περίσωσις τοῦ μεγίστου μέρους τῶν βιταμινῶν καὶ ἡ διατήρησις ὅλων τῶν οὐσιωδῶν στοιχείων ποὺ χρειάζονται διὰ μίαν ἰσορροπημένην διατροφήν, δηλαδὴ ὑδατανθράκων, πρωτεϊνῶν καὶ χρησίμων ἀλάτων.

Αἱ πλεῖσται τῶν μεθόδων καὶ συνταγῶν διατηρήσεως τῶν λαχανικῶν περιλαμβάνουν ὡς πρώτην ἐνέργειαν ἕνα ζεμάτισμα, ἐλαφρὸν ἢ ἔντονον, ἀναλόγως τοῦ εἴδους, τὸ ὁποῖον σκοπὸν ἔχει νὰ τὰ καταστήσῃ ἀπαλότερα, νὰ ἀποδιώξῃ τὰ ἐντὸς τῶν κυττάρων των ὑπάρχοντα ἀέρια καὶ ἐξαφανίσῃ προκαταβολικῶς τοὺς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας των μικροοργανισμούς. Κατόπιν τὰ εἴδη ταῦτα τίθενται μετὰ θερμῆς ἅλμης ἐντὸς τῶν δοχείων συντηρήσεως, τὰ ὁποῖα κλείονται καὶ ἀποστειροῦνται.

Τὰ φροῦτα δὲν εἶναι ἀνάγκη πάντοτε νὰ ὑφίστανται ζεμάτισμα, εἶναι ὅμως προτιμότερον νὰ εἰσάγωνται εἰς τὰ δοχεῖα θερμὰ καὶ κατόπιν νὰ ἐπακολουθῇ τὸ κλείσιμον καὶ ἡ ἀποστείρωσις.

Ἂν καὶ ἡ θερμότης ποὺ χρησιμοποιεῖται διὰ τὸ ζεμάτισμα καὶ τὴν ἀποστείρωσιν δρᾷ ἀναμφιβόλως καταστρεπτικῶς ἐπὶ τῶν βιταμινῶν, ὅμως ἡ ἐπίδρασις αὕτη εἶναι ἠλαττωμένη ὅταν τὸ ἀποστειρούμενον εἶδος εἰσάγεται εἰς τὸ δοχεῖον θερμόν, πρᾶγμα ὅπερ συντελεῖ εἰς τὴν ἐκδίωξιν ὑπολογισίμου ποσότητος ἀέρος.

Τὸ ἀσκορβινικὸν ὀξὺ (βιταμίνη C) καὶ ἡ θειαμίνη (βιταμίνη B1) εἶναι αἱ πλέον εὐαίσθητοι εἰς τὴν θερμότητα βιταμίναι. Θερμοὶ ὅμως οἱ ὑδατάνθρακες καὶ αἱ πρωτεΐναι καθίστανται εὐπεπτότεραι.

Εἶνε βεβαιωμένον ἐξ ἄλλου, ὅτι διὰ χρησιμοποιήσεως ηὐξημένης θερμοκρασίας, ἠμπορεῖομεν νὰ συντομεύσωμεν πολὺ τὸν χρόνον τῆς θερμάνσεως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συντελεῖ εἰς τὴν διατήρησιν πολὺ περισσοτέρων βιταμινῶν καθὼς καὶ τῶν ἀλάτων, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται ἐν διαλύσει ἐντὸς τοῦ ὕδατος ποὺ περικλείεται εἰς τοὺς ἱστοὺς τῶν νωπῶν προϊόντων. Πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ ζεμάτισμα πρέπει νὰ διαρκῇ τόσον, ὅσον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν ἐνζύμων ποὺ εὐνοοῦν τὴν ὀξείδωσιν εἰς τὰ λαχανικὰ καὶ τὰ φρούτα, νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ δὲ ποτὲ τὸ ἀπαραίτητον ὅριον οὕτως ὥστε νὰ περιορίζονται εἰς τὸ ἐλάχιστον αἱ ἀπώλειαι αἱ προκαλούμεναι διὰ τῆς διαλύσεως θρεπτικῶν στοιχείων εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ζεματίσματος. Τὸ ζεμάτισμα δι' ἀτμοῦ, ὅταν ἐκτελῆται καλῶς, εἶναι γενικῶς προτιμότερον, καθόσον τοῦτο προκαλεῖ πολὺ μικροτεραν διάλυσιν χρησίμων στοιχείων.

Ἡ ἀποστείρωσις ἐνεργεῖται διὰ βρασμοῦ τῶν δοχείων ἐντὸς λέβητος, διαρκεῖ δὲ μίαν ἕως μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν.

Ὑπάρχουν διάφορα δοχεῖα μὲ πώματα ἐρμητικά, εἰδικῶς κατεσκευασμένα διὰ τὴν συντήρησιν τροφίμων. Δύνανται ὅμως νὰ χρησιμοποιηθοῦν καλῶς καὶ οἱαδήποτε ὑάλινα βάζα ἢ ἀνοικτόλαιμοι φιάλαι, φθάνει νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ καλὴ σφράγισίς των. Ἀκόμη καλύτερον εἶναι νὰ χρησιμοποιοῦνται ὅπου εἶναι δυνατὸν τὰ μέσα τῆς βιομηχανικῆς κονσερβοποιήσεως.

Τὰ μπιζέλια, τὰ σπαράγγια, οἱ τομάτες, ὁ χυμὸς τῆς τομάτας καὶ τὰ φασολάκια εἶναι τὰ συχνότερον συντηρούμενα λαχανικά. Ἡ συγκράτησις εἰς ταῦτα τοῦ ἀσκορβινικοῦ ὀξέος (βιταμίνης C), τῆς θειαμίνης, (βιταμίνης B1), τῆς νιακίνης (νικοτυλαμιδίου) καὶ τῆς ριβιφλαβίνης (βιταμίνης B2) εἰς τὰς τομάτας καὶ τὸν χυμόν των εἶναι ἱκανοποιητική. Εἰς τὰ φασόλια ὅμως καὶ τὰ μπιζέλια εἶναι ὀλίγον κατωτέρα. Τὸ ἓν τρίτον περίπου τῶν θρεπτικῶν στοιχείων ἀνευρίσκεται εἰς τὴν ἅλμην τῶν λαχανικῶν. Διὰ τοῦτο ἡ ἅλμη αὕτη πρέπει πάντοτε νὰ χρησιμοποιῆται.

Τὸ ἐργαστήριον μελετῶν τῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα παράγονται ἀπὸ λαχανικὰ καὶ φροῦτα τῆς Μόρντεν - τοῦ Καναδᾶ (Μανιτόμπα), ὅπου αἱ κονσέρβαι τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας παρασκευάζονται εἰς μεγάλην κλίμακα, ἐμελέτησε τὴν περιεκτικότητα εἰς βιταμίνην C τῶν νωπῶν μπιζελιῶν εἰς κυτία, ἐβεβαιώθη δὲ ὅτι μετὰ ὀκτὼ μῆνας ἀποθηκεύσεως διετηροῦντο τὰ 50 ἕως 80 τοῖς ἑκατὸν τῆς βιταμίνης C.

Ἡ συντήρησις λοιπὸν τῶν λαχανικῶν εἶναι μεγάλης οἰκονομικῆς σημασίας καὶ ἐπιβάλλεται νὰ παραμερισθοῦν ὁριστικῶς αἱ προκαταλήψεις, αἱ ὁποῖαι ἐνδέχεται νὰ ὑφίστανται ἐναντίον των. Ὅπως χρησιμοποιοῦμεν τὰ γλυκὰ καὶ τὶς μαρμελάδες, ἔτσι πρέπει νὰ συνηθίσωμεν νὰ χρησιμοποιῶμεν καὶ τὰ συντηρημένα λαχανικά.

*

Η ΜΟΥΡΙΑ

Ἡ μουριὰ δύναται νὰ κλαδεύεται ἀπεριορίστως ὁσονδήποτε καὶ ὁποτεδήποτε. Ἀντέχει εἰς τὸ κλάδευμα ὅσον οὐδὲν ἄλλο δένδρον. Προτιμότερον σχῆμα κόμης διὰ τὴν παραγωγὴν φύλλων εἶναι τὸ κυπελλοειδές, τὸ φυσικὸν ὅμως σχῆμα τῆς μουριᾶς εἶναι τὸ σφαιρικόν. Μουριὰ ἐντόνως κλαδευομένη κατ' ἔτος δὲν παράγει καρπούς. Διὰ τοῦτο ἀν ἐνδιαφερώμεθα διὰ τὰ μοῦρα πρέπει νὰ κλαδεύωμεν τὴν μουριὰν ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ ὀπωροφόρα δένδρα.

Ἡ συνεχὴς καθ' ἕκαστον ἔτος ἀποφύλλισις τῆς μουριᾶς ἐξαντλεῖ, ὡς εἶναι φυσικόν, τὸ δένδρον καὶ τὸ καθιστᾷ καχεκτικὸν καὶ βραχύβιον. Διὰ τοῦτο συνιστᾶται ὅπως κατὰ τὴν ἀποφύλλισιν ἀφήνωνται εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βλαστῶν ὀλίγα φύλλα, μὴ γίνεται δὲ καὶ δευτέρα ἀποφύλλισις ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Συνιστᾶται ἐπίσης ὅπως ἡ ἀποφύλλισις μὴ εἶναι συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος, ἀλλὰ ἀφήνεται τὸ δένδρον νὰ ἀναπαύεται ἅπαξ ἀνὰ πενταετίαν ἢ ἑξαετίαν. Κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἀναπαύσεως δὲν γίνεται οὔτε ἀποφύλλισις.

Ἡ μουριὰ γενικῶς εἶναι φυτὸν ἀνθεκτικόν. Ἐκτὸς τῆς σπανίας ἄλλωστε σήψεως τῶν ριζῶν, ἥτις ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ὑγρασίαν τοῦ ἐδάφους, ἡ μουριὰ προσβάλλεται ἐνίοτε ὑπὸ σκωρίας ἢ ψωριάσεως. Ἐπίσης παρατηρεῖται ἐνίοτε καταστροφὴ τοῦ ἐγκαρδίου ξύλου τοῦ κορμοῦ της ἀπὸ μύκητα τινὰ τοῦ γένους τῶν πολυπόρων, ὅστις εἰσχωρεῖ ἐντὸς τοῦ ξύλου ἀπὸ τὰς τομὰς τοῦ κλαδεύματος.

ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΜΕ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΑ ΙΣΟΤΟΠΑ

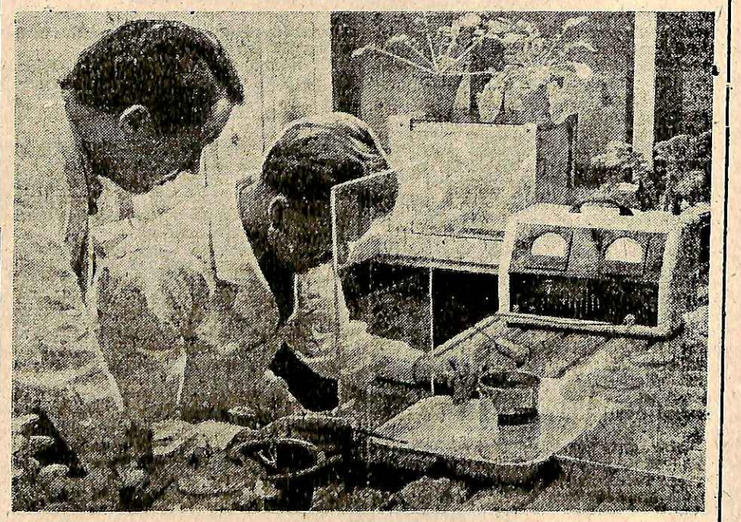

Εἰς τὸν Φυτοπαθολογικὸν Σταθμὸν τοῦ Χάρμπεντεν χρησιμοποιοῦνται τελευταίως ραδιενεργὰ ἰσότοπα, διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ ρόλου ποὺ παίζουν διάφορα ἔντομα εἰς τὴν μετάδοσιν ἀσθενειῶν ἀπὸ φυτοῦ εἰς φυτόν. Εἰς τὴν ἀνωτέρω φωτογραφίαν ὁ εἰδικὸς ἐπιστήμων τοῦ Φυτοπαθολογικοῦ Σταθμοῦ ἐπαλείφει μὲ ραδιενεργὸν οὐσίαν φυτοφάγους μελίγκρας, αἱ ὁποῖαι πράκειται νὰ τοποθετηθοῦν εἰς φυτά, διὰ νὰ παρακολουθηθῇ μὲ ἀνιχνευτὴν τῆς ραδιενεργείας ἡ διαδρομή των καὶ νὰ ἐξακριβωθῇ πῶς γίνεται ἡ μετάβασις των ἀπὸ φυτοῦ εἰς φυτόν.

ΤΑ ΣΠΑΡΑΓΓΙΑ : Τὸ ἐκλεκτὸν λαχανικὸν τῆς ἐποχῆς.

Τὰ σπαράγγια εἶναι λαχανικὰ ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα ἀλλὰ καὶ ἀκριβώτερα. Μόνον δὲ εἰς τὰ καλὰ λαχανοπωλεῖα τῶν μεγάλων πόλεων τὸ εὑρίσκει κανείς. Παρ' ὅλον δὲ ὅτι εἶναι φυτὸν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς ὅλας τὰς χώρας τῶν εὐκράτων ζωνῶν, ἐν τούτοις πολὺ ὀλίγον καλλιεργεῖται. Ἴσως τοῦτο νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ καλλιέργεια τοῦ σπαραγγιοῦ δὲν ἀποδίδει ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ἀρκετῶν ἐτῶν, ἀπαιτεῖ δὲ ἰδιαιτέρας φροντίδας. Παρὰ ταῦτα, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς μεγάλης ζητήσεως τοῦ λαχανικοῦ τούτου καὶ τῆς ὑψηλῆς του τιμῆς, ἡ καλλιέργειά του πρέπει νὰ θεωρῆται συμφέρουσα.

Ὑπάρχουν περὶ τὰ 100 εἴδη σπαραγγιῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅμως ἕνα μόνον καλλιεργεῖται ὡς λαχανικόν: ἀσπάραγγος ὁ ἥμερος ἢ κηπευόμενος ἢ φαρμακευτικός. Τὰ ἄλλα εἶναι εἴδη τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται αὐτοφυῆ καὶ θεωροῦνται ὡς ἄγρια, ἂν καὶ τὰ βλαστάρια των τρώγονται καὶ θεωροῦνται ὑπὸ πολλῶν νοστιμώτερα ἀπὸ τὰ ἥμερα. Φυσικὰ εἶναι πολὺ μικροτέρων διαστάσεων, σπανίως δὲ ἔχουν πάχος μεγαλύτερον ἑνὸς μολυβδοκονδύλου. Ἀπὸ τὰ ἄγρια αὐτὰ σπαράγγια εἰς τὰ βουνὰ καὶ τὰς λόχμας τῆς Ἑλλάδος ἀπαντῶνται κατὰ τὸν Γεννάδιον ἑπτὰ ἐν ὅλῳ εἴδη (ἀσπάραγγος ὁ ἀκανθώδης, ὁ πετραῖος, ὁ ἄφυλλος, ὁ λευκός, ὁ δξύφυλλος, ὁ σφονδυλωτός καὶ ὁ φολιδωτός.

Τὰ σπαράγγια εἶναι γενικῶς φυτὰ φρυγανώδη, μερικὰ ἀναρριχώμενα, μὲ μικρότατα μεμβρανώδη φύλλα καὶ ἀκανθώδεις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, κλαδίσκους, οἱ ὁποῖοι ἐκτελοῦν τὰς λειτουργίας τῶν φύλλων. Τινὰ εἴδη σπαραγγιῶν μὲ λεπτὴν διακλάδωσιν χρησιμοποιοῦνται ὡς κοσμητικὰ (ἀσπάραγος ὁ βοτρυοειδής, ὁ πτερωτός, ὁ πολύκλαδος κλπ.).

Τὸ ἥμερον σπαράγγι

Τὸ ἥμερον σπαράγγι εἶναι φυτὸν πολυετές, παρουσιαζόμενον ὑπὸ διαφόρους ποικιλίας, πολὺ συγγενεῖς μεταξύ των. Περισσότερον ἐκτιμῶνται αἱ ποικιλίαι τοῦ Ἀρζαντεΐγ, πρώϊμος καὶ ὄψιμος, ἡ πρασίνη τῆς Ὠμπερβίλ καὶ ἡ ἰόχρους τῆς Ὁλλανδίας. Τὰ ἥμερα σπαράγγια ἀναπαράγονται διὰ σπορᾶς ὡς ἑξῆς : Καλλιεργοῦμεν μετὰ ἰδιαιτέρας προσοχῆς τὸ ἔδαφος τοῦ κήπου μας καὶ τὸ λιπαίνομεν ἀφθόνως διὰ φυσικῆς κόπρου. Κατόπιν χαράσσομεν γραμμὰς ἀνὰ τριάκοντα ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου εἰς τὰς ὁποίας τοποθετοῦμεν τοὺς σπόρους εἰς ἀποστάσεις πέντε ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου τὸν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἡ σπορὰ γίνεται κατὰ Μάρτιον - Ἀπρίλιον. Τὰ μικρὰ φυτὰ ἐμφανίζονται πολὺ συντόμως. Ἡ φυτεία πρέπει νὰ παρακολουθῆται διαρκῶς, καθόσον τὰ σπαράγγια ἔχουν πολλοὺς ἐχθρούς, φυτικὰ παράσιτα καὶ πλῆθος βλαβερῶν ἐντόμων μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Κριόκερων, ὁ ὁποῖος εἶναι κάνθαρος ποὺ προσβάλλει εἰδικῶς μόνον τὰ σπαράγγια. Εὐθὺς ὡς τὰ νέα φυτὰ φθάσουν τὸ ὕψος τεσσάρων ἕως πέντε ἑκατοστῶν, τὰ ἀραιώνομεν ἐκριζοῦντες τὰ πολὺ λεπτὰ καὶ διατηροῦντες μόνον τὰ βλαστάρια ποὺ παρουσιάζονται εὐρωστότερα.

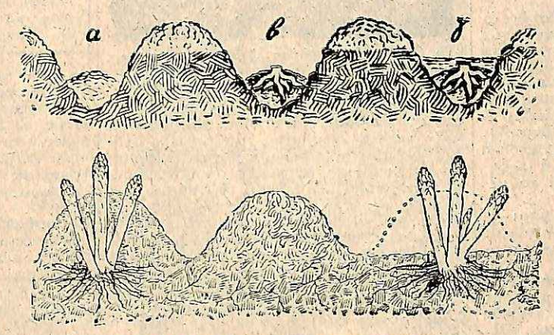

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΣΠΑΡΑΓΓΙΩΝ

Ἄνω : Διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους καὶ φύτευσις : α=σωρὸς τοῦ χώματος ἐντὸς τοῦ αὐλακίου· β=τοποθέτησις τοῦ φυτοῦ ἐπὶ τοῦ σωροῦ. γ=κάλυψις τοῦ φυτοῦ διὰ χώματος. — Κάτω : Παράχωμα καὶ ξεσκέπασμα τῶν σπαραγγιῶν.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἰδίου ἔτους τὰ βλαστάρια ἔχουν ἀποκτήσει ἓν ὕψος 60 περίπου ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου. Τότε τὰ κόπτομεν δύο ἢ τρία ἑκατοστὰ ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ κόψιμον γίνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διὰ νὰ διατηρῆται κάποια ἐπικοινωνία τῆς ρίζης ποὺ εὑρίσκεται ὑπὸ τὸ ἔδαφος μὲ τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα καὶ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Ἡ μεταφύτευσις

Τὴν ἑπομένην ἄνοιξιν ἑτοιμάζομεν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὸ ἔδαφος τῆς ὁριστικῆς φυτεύσεως τῶν σπαραγγιῶν, καλλιεργοῦντες τοῦτο μέχρι βάθους ἑνὸς μέτρου. Κατάλληλα ἐδάφη θεωροῦνται τὰ ἐλαφρὰ γόνιμα καὶ κατὰ προτίμησιν τὰ ἐλαφρῶς ὑφάλμυρα. Ἡ μεταφύτευσις γίνεται μετὰ ἓν ἔτος. Ὅταν δηλαδὴ τὰ φυτὰ εἶναι ἤδη δύο ἐτῶν.

Αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ φυτοῦ εἰς φυτὸν πρέπει νὰ εἶναι 80 ἑκατοστὰ ἕως ἓν μέτρον. Πρὸς τοῦτο σκάπτομεν αὐλάκια πλάτους 40 ἑκατοστῶν καὶ βάθους 20 ἕως 25 κανονίζοντες τὴν μεταξύ των ἐνδιάμεσον λωρίδα ἐδάφους νὰ ἔχῃ πλάτος 60 ἑκατοστῶν. Τὸ χῶμα τῶν αὐλακίων ρίπτεται εἰς αὐτὰς τὰς λωρίδας δεξιὰ καὶ ἀριστερά, οὕτω πως δὲ δίδεται εἰς τὸ ἔδαφος κυματοειδὴς μορφὴ ἐξ ἐναλλασσομένων κοιλωμάτων καὶ ἀναχωμάτων.

Σκορπίζομεν ἔπειτα κόπρον ἐντὸς τῶν αὐλακίων καὶ ἀφοῦ ἀναμίξωμεν ταύτην καλῶς μὲ τὸ χῶμα, σχηματίζομεν ἐντὸς αὐτῶν καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ἀξονός των μικροὺς σωροὺς χώματος ὕψους πέντε ἑκατοστῶν. Ὁ ἕνας σωρὸς ἀπὸ τὸν ἄλλον ἀπέχουν 80 περίπου ἑκατοστά. Ἐπάνω εἰς κάθε σωρὸν τοποθετοῦμεν ἀπὸ ἕνα φυτόν, φροντίζοντες νὰ ἀπλωθοῦν πέριξ αὐτοῦ αἱ ρίζαι του καὶ νὰ ἐλθοῦν εἰς καλὴν ἐπαφὴν μὲ τὸ ἔδαφος. Ἕκαστον φυτὸν σκεπάζεται μὲ στρῶμα χώματος πάχους ὀλίγον ἑκατοστῶν (6—8), καρφώνεται δὲ πολὺ κοντά του μία μικρὰ ράβδος (βέργα) διὰ νὰ νοησιμεύσῃ ὡς σημάδι. Ἀκολούθως τὸ βάθος τοῦ αὐλακίου ἰσοπεδώνεται διὰ χώματος ἐξαφανιζομένων τῶν μικρῶν σωρῶν.

Τὰ φυτὰ ριζοβολοῦν ἐκ νέου συντόμως. Τὸ πρῶτον ἔτος σκαλίζομεν καὶ βοτανίζομεν, ὅταν δὲ ὁ καιρὸς εἶναι ξηρὸς ποτίζομεν. Τὸν Νοέμβριον κόπτομεν τοὺς βλαστοὺς εἰς ὕψος 5 ἑκατοστῶν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους καὶ κατόπιν σκαλίζομεν καὶ σκοπίζομεν κόπρον. Τὸ δεύτερον ἔτος ἐπαναλαμβάνομεν τὰς αὐτὰς ἐργασίας. Δὲν συγκομίζομεν ὅμως. Τὸ τρίτον ἔτος, κατὰ Μάρτιον, παραχώνομεν τὰς ρίζας τῶν σπαραγγιῶν μέχρις ὕψους 30 ἑκατοστῶν διὰ χώματος λαμβανομένου ἀπὸ τὰ ἀναχώματα. Ἡ συγκομιδὴ δύναται νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ ἔτος τοῦτο, ἀπὸ τὰ ζωηρότερα μόνον φυτά. Τὸ φθινόπωρον κόπτομεν τὰ ἠηρὰ πλέον στελέχη εἰς ὕψος 10 ἑκατοστῶν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ σκορπίζομεν τὸ χῶμα τοῦ παραχώματος. Τὸ τέταρτον ἔτος καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἐπαναλαμβάνομεν τὰς αὐτὰς ἐργασίας. Προάνωμα τὴν ἄνοιξιν, συγκομιδὴ μέχρι τοῦ Ἰουνίου, σκόπισμα τοῦ χώματος τὸ φθινόπωρον, λίπανσις.

Ἡ περίοδος τῆς παραγωγικότητος μιᾶς ἀσπαραγοφυτείας διαρκεῖ ἀπὸ 12 ἕως 15 ἔτη φθίνουσα ἐνίοτε καὶ μέχρις 20 ἐὰν τὴν περιποιούμεθα καθὼς πρέπει.

Τὰ σπαράγγια κόπτονται εἴτε διὰ συστροφῆς τῆς βάσεώς των μετὰ συγνρόνου κάμψεως, εἴτε δι' εἰδικοῦ ἐργαλείου, καλουμένου ἀσπαραγοσυλλέκτου.

Τὰ σπαράγγια εἰς τὴν κουζίναν

Τὰ σπαράγγια, τῶν ὁποίων αἱ κεφαλαὶ ἔχουν ἀπόχρωσιν ἰώδη πρὸς τὸ ρόδινον, εἶναι καλύτερα καὶ νοστιμώτερα. Τὰ πράσινα ἔχουν τὸ πλεονέκτημα νὰ τρώγωνται ἐξ ὁλοκλήρου, ἐνῶ τὰ ἄλλα ἔχουν φύραν 40 % περίπου. Τὰ σπαράγγια ποὺ δὲν εἶναι φρέσκα ἀναγνωρίζονται ἀπὸ τὰς συτίδας ποὺ σχηματίζονται κατὰ μῆκος τῆς βάσεώς των καὶ ἀπὸ τὴν μαλθακότητα τοῦ πρασίνου μέρους των, τὸ ὁποῖον λυγίζει χωρὶς νὰ σπάζῃ.

Τὰ συγκομισθέντα σπαράγγια διατηροῦνται καλῶς ἐπὶ δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας, ἐὰν τοποθετηθοῦν ἀνάμεσα σὲ χλωρὰ χόρτα καὶ σκεπασθοῦν μὲ βρεγμένον ὕφασμα. Ἐπὶ μίαν ἀκόμη ἡμέραν διατηροῦνται, ἐὰν θέσωμεν τὰς βάσεις των ἐντὸς ὕδατος. Προτιμότερον ὅμως εἶναι νὰ καταναλίσκωνται φρέσκα καὶ εὐθὺς ὡς συγκομισθοῦν.

Τὰ σπαράγγια πρέπει νὰ ξεφλουδίζωνται μὲ προσοχὴν καὶ ὄχι ἁπλῶς νὰ ξύνωνται. Περιβάλλονται ἀπὸ ἕνα ἰνῶδες περικάλυμμα, τὸ ὁποῖον δὲν τρώγεται. Μετὰ τὸ ξεφλούδισμα πλένονται, δένονται εἰς μικρὰ δεμάτια καὶ βράζονται ἐντὸς ἁλατισμένου ὕδατος. Ἡ τέχνη τῆς παρασκευῆς των συνίσταται εἰς τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν τῆς διαρκείας τοῦ βρασίματος.

ΤΑ ΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΦΥΤΑ

Ἀζαλέαι καὶ ροδόδενδρα

Οἱ θαυμάσιοι διακοσμητικοὶ συνδυασμοὶ των.—Πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ περιποίησις των

Συγγενεῖς πρὸς τὰ ροδόδενδρα, διὰ τὰ ὁποῖα ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας (σελὶς 235), εἶναι αἱ ἀζαλέαι. Ἀνήκουν καὶ αὗται εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐρεικωδῶν καὶ χρησιμοποιοῦνται ὡς κοσμητικὰ ἐν συνδυασμῷ μὲ ταῦτα.

Αἱ ἀζαλέαι διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας ὁμάδας: Τὰς ἀειθαλεῖς καὶ τὰς φυλλοβόλους. Αἱ περισσότερον διαδεδομέναι εἶναι γνωσταὶ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἀζαλέαι ἰαπωνικαὶ καὶ προέρχονται ἀπὸ τὸ εἶδος ἀζαλέα ἡ θελκτική, φυτὸν μικροῦ ἀναστήματος, ἀναπτυσσόμενον εἰς ὕψος 30 ἕως 50 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου μὲ ἄνθη, χρώματος ἐρυθροῦ τοῦ καρμινίου, μικρὰ μὲν ἀλλὰ πολυάριθμα. Ποικιλίαι της εἶναι ἀζαλέα ἡ Μπενιγκίρι, χρώματος λαμπροῦ ἐρυθροῦ, ἡ ἐσμεράλδα, ροδίνου πορφυροῦ, Σακάτα, ἐρυθροῦ τοῦ ριζαρίου, καὶ ἄλλαι, ὅλαι δὲ ἀνθίζουν περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου ἢ ἀρχὰς Μαΐου.

Μία ἄλλη σειρὰ ποικιλιῶν ἀειθαλῶν ἀζαλεῶν προέρχεται ἀπὸ διασταυρώσεις μεταξὺ τῆς Ἀζαλέας τῆς μαλβάτικα καὶ τῆς Ἀζαλέας τοῦ Καϊμπφερ, καὶ δίδει κατὰ Μάϊον ἄνθη πολὺ μεγαλύτερα. Ἀνήκουν δὲ εἰς ταύτην ἡ Ἀλίκη (ζωηρὸν ἐρυθρὸν τοῦ καρμινίου), Μπετόβεν (ἰώδες ἐρυθρωπόν), Τζὼν Καίρνς (αἰματόχρουν), Μαίρυ (ροδινὸν - πορφυροῦν) καὶ τέλος ἡ μακράκανθος, χρώματος ἐρυθροῦ ἢ ροδοχρόου, ἡ ὁποία ἀνθίζει ἀργὰ περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου.

Αἱ φυλλοβόλοι ἀζαλέαι διακρίνονται ὅλαι διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα καὶ τὸν πλοῦτον τῶν χρωμάτων των. Αἱ πρωΐως ἀνθιζουσαι, κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαΐου, προέρχονται ἀπὸ τὴν Ἀζαλέαν τὴν σινικήν. Τὰ ἄνθη των ἀναπτύσσονται πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν φύλλων καὶ εἶναι σχεδὸν τόσον μεγάλα ὅσον τοῦ ροδοδένδρου. Μεταξὺ τῶν ποικιλιῶν τούτων διακρίνεται ἡ Ἄντονυ κόστερ (κίτρινον - πορτοκαλί), Κόστερ (ἐρυθρὸν λαμπρὸν) καὶ Βασίλισσα Βιλελμίνη, οἱ καλλιεργηταὶ φυτωρίων ὅμως προσφέρουν φυτὰ ἀνωνύμων ποικιλιῶν, ἐκλεγομένων ἀπὸ τὸ χρῶμα των, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει φανταστικὴν ποικιλίαν τόνων μεταξὺ τοῦ πυροχρόου ἐρυθροῦ καὶ τοῦ ἀνοικτοῦ κιτρίνου.

Τὰ φυτὰ ταῦτα τὰ ὁποῖα εἶναι ὀλιγώτερον ὀσπανηρά, εἶναι κατάλληλα δι' ὡραίους συνδυασμούς. Ἐκ διασταυρώσεως αὐτῶν μὲ τὰ εἴδη Ἀζαλέα τῆς Δύσεως καὶ Ἀζαλέα ἡ Ποντικὴ ἔχουν ἀποκτηθῆ φυτὰ ὑψιμωτέρας ἀνθήσεως, τὰ ὁποῖα διατηροῦνται ἐν πλήρει ἀκμῇ μέχρι τέλους Μαΐου.

Συνδυασμοὶ ροδοδένδρων καὶ ἀζαλεῶν

Διὰ συνδυασμοῦ ἀζαλεῶν καὶ ροδοδένδρων ἐπιτυγχάνεται ἕνα σύνολον ἐξαιρετικῶς πλούσιον, τὸ ὁποῖον ἐπισκιάζει κυριολεκτικῶς πᾶσαν ἄλλην ἄνθησιν μετὰξὺ τοῦ Ἀπριλίου καὶ τοῦ Ἰουνίου. Τὰ φυτὰ ταῦτα ὅμως δὲν εἶναι καὶ πολὺ κατάλληλα διὰ διατάξεις καὶ σχήματα ἀπαιτοῦντα μεγάλην ἀκρίβειαν καὶ κανονικότητα, διότι ἡ βλάστησίς των πρέπει νὰ ἀφίνεται ἐλευθέρα. Ἀντιθέτως προσαρμόζονται ἄριστα εἰς ρυθμοὺς τοπιογραφικοὺς καὶ μικροὺς μοντέρνους σχηματισμούς.

Δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν π.χ. τὰ ροδόδενδρα ὡς παρυφὴ συστάδος δένδρων ἢ ὑψηλῶν θάμνων, λαμβάνοντα οὕτω τὴν θέσιν τοῦ βάθους, ὡς ἐπίσης δύνανται νὰ τοποθετηθοῦν ἀπομονωμένα ἢ κατὰ μικρὰς ὁμάδας εἰς τοὺς χλοοτάπητας τῶν κήπων (γκαζόν).

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν συνηθίζουν πολὺ νὰ περιβάλλουν μὲ ροδόδενδρα τὰς δενδροστοιχίας καὶ τοὺς χαλικοστρώτους δισδρόμους δημιουργοῦντες τὴν μίαν πλευρὰν καὶ τὴν ἄλλην ἀληθεῖς πρασίνους τοίχους, τῶν ὁποίων ἡ θέα, κατὰ τὴν ἀνοιξιν εἶναι ὑπέροχη ἀπολαυστική.

Αἱ ἄγριαι ἀζαλέαι αἱ ὁποῖαι εἶναι μικροτέρου ἀναστήματος, δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς παρυφὴ συστάδος ροδοδένδρων, ἰδίως αἱ ἀειθαλεῖς. Αὗται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συμπληρώνουν τὰ κενὰ

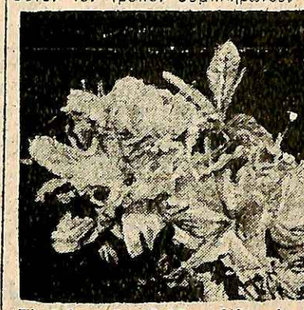

Τὸ ἄνθος τῆς ἀζαλέας, δίδει τὴν ἐντύπωσιν αἰθερίας ἐλαφρότητος. Εἶναι ἐκτάκτου κομψότητος μὲ ὕπερον καὶ στημονας ἐκχειλίζοντας ἐκ τοῦ κάλυκος

τῶν ροδοδενδρων, τὰ ὁποῖα ἔχουν πάντοτε τάσιν νὰ ἐκφεύγουν ἀπὸ τὸ κανονικὸν σχῆμα. Ὡραιοτάτη ἐμφάνισις ἐπιτυγχάνεται διὰ δημιουργίας ἐξ αὐτῶν ἀνωμάλων συστάδων, οἱονεὶ κηλίδων, ἐν τῷ κήπῳ, εἴτε ἐν ἀναμίξει, εἴτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ χρώματος, συνδυασμένων δὲ μὲ ἄλλους θάμνους διαφορετικοῦ ἀναστήματος καὶ εἰς ἄλλην ἐποχὴν ἀνθίζοντας. Θαυμάσια ἀποτελέσματα ἐπιτυγχάνονται εἰς κεκλιμένα ἐδάφη, ποὸς πλαισίωσιν τοίχων, ἐξωτερικῶν κλιμάκων κλπ. Οἱ τρόποι τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν φυτῶν αὐτῶν εἶναι ἐν ὀλίγοις ἄπειροι, ἡ ἐκλογὴ δὲ τοῦ καταλληλοτέρου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν περίστασιν καὶ τὰς ἰδιαιτερας προτιμήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων.

Τέλος, διὰ τοὺς κυνηγοὺς, σημειοῦμεν ὅτι τὰ ροδόδενδρα εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα εἴδη πρὸς κατάρτισιν προπετασμάτων διὰ τὰ θηράματα. Δὲν προσβάλλονται δὲ ποτὲ ἀπὸ τοὺς λαγωούς, καὶ τοὺς κονίκλους, τὸ δὲ φύλλωμά των, πυκνὸν καὶ διαρκὲς, ἀποτελεῖ καταφύγιον, τὸ ὁποῖον πολὺ ἐκτιμοῦν τὰ πτηνά. Ἡ ἀντοχή των, τέλος, εἰς τὴν σκιὰν ἐπιτρέπει εἰς τὰ φυτὰ ταῦτα νὰ ἀναπτύσσωνται καὶ εἰς τὰ δάση.

Λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ἡ δημιουργία τεχνητοῦ ἐδάφους διὰ φυτοχώματος ἐρείκης εἰς ἐκτεταμένας ἐπιφανείας, δὲν συμφέρει νὰ ἐπιχειρήσῃ ἡ χρησιμοποίησις τῶν ροδοδένδρων εἰμὴ μόνον εἰς ἐδάφη ἐκ φύσεως εὐνοοῦντα ταῦτα, καὶ τότε δὲ πάλιν πρέπει νὰ προτιμᾶται τὸ ροδόδενδρον τὸ κατασυανόν, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐλέχθη, εἶναι τὸ πλέον ἀνεκτικὸν ὡς πρὸς τὸ ἔδαφος. Τὰ φυτὰ πρέπει νὰ εἶναι νέα καὶ νὰ προέρχωνται ἐκ σπορᾶς.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΣ ΕΙΣ ΕΡΗΜΟΝ

Ἐλβετοὶ ἀρχιτέκτονες σκοπεύουν νὰ κτίσουν ἀμέσως μίαν πειραματικὴν πόλιν δέκα χιλιάδων περίπου κατοίκων. Ἡ πόλις αὐτή, ἡ ὁποία προορίζεται νὰ ζήσῃ διὰ τῶν ἰδίων της μέσων, θὰ κτισθῇ ἐκ θεμελίων εἰς ἔρημον ἐκτασιν τριῶν ἕως τεσσάρων τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

Δι' αὐτῆς οἱ ἀρχιτέκτονες πιστεύουν ὅτι θὰ ἠμπορέσουν νὰ λύσουν πολλὰ προβλήματα πολεοδομίας καὶ ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐπίσης θὰ δώσουν λύσεις εἰς τὰ προβλήματα ποὺ θέτει ἡ αὔξησις τῆς κυκλοφορίας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς διαφόρους πόλεις. Ἡ κοινότης, ἡ ὁποία θὰ καταστῇ ἰδιοκτήτρια τῶν οἰκοπέδων, θὰ ἠμπορῇ νὰ τὰ πωλῇ εἰς ὅσους προσελκυσθοῦν ἀπὸ τὸ πείραμα αὐτὸ καὶ ἀπὸ τὰ πλεονεκτήματα ποὺ παρουσιάζει : ὅπως βιομηχανικαὶ ἐγκαταστάσεις ἐπὶ ἰδεωδῶν βάσεων καὶ ἀσφάλεια τῶν ἰδιωτῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν ἐπαγγελμάτων.

Ἡ πειραματικὴ αὐτὴ πόλις δὲν θὰ ὑπόκειται εἰς τὰς δαπάνας ποὺ ὀφείλονται εἰς τὰς ἀπροβλέπτους ἐπεκτάσεις, καὶ θὰ ἠμπορέσῃ νὰ παραμείνῃ ἐπ' ἄπειρον μία κηπούπολις.

ΑΘΟΡΥΒΟΝ ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΟΝ

Ἕνα νέον ἐλικόπτερον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐφωδιασμένον καὶ μὲ πλωτῆρας, διὰ νὰ δύναται νὰ προσθαλασσοῦται εἰς τὸν Τάμεσιν. Δύναται νὰ μεταφέρῃ πλήρωμα δύο ἀνδρῶν καὶ ἀκτὼ ἐπιβάτας μετὰ τῶν ἀποσκευῶν των. Ἡ πτῆσις τοῦ ἐλικοπτέρου αὐτοῦ εἶναι ἀθόρυβος, διότι εἶναι ἐφωδιασμένον καὶ μὲ σιωπητῆρα.

Η ΕΓΧΡΩΜΟΣ ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

ΤΑ ΚΑΡΟΤΑ

Τὸ πλούσιον εἰς βιταμίνας λαχανικόν

Εἶναι διαδεδομένη μία λαϊκὴ ἀντίληψις ὅτι τὰ καροτα διατηροῦν τὴν ὀροσερότητα του δερματος καὶ τὸ σφρίγος των μυων κανως καὶ ὅτι επιορουν ευνοϊκως επὶ τοῦ χαρακτῆρος, τὸν ὁποιον καθιστοῦν πρᾶον καὶ ἤπιον. Εἰς αὐτὰ ἡμπορει θεβαια κανεις νὰ αμφιβαλλῃ, δεν εἶναι ὅμως δυνατον νὰ μὴ αναγνωρίσῃ εις τὰ καροτα τὰς εξαιρετικὰς διαιτητικὰς των ἰδιοτητας ὡς τροφίμου ὑγιεινοῦ καὶ πλουσίου εἰς βιταμινας. Δι' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον τὸ λαχανικὸν τουτο συνιστᾶται συχνὰ ὑπὸ των ἰατρῶν εἰς τὴν δίαιταν τῶν παιδίων καὶ τῶν πασχόντων ἀπὸ ἀναιμίαν, λόγῳ των πολυτίμων βιταμινῶν Α, Β καὶ C τὰς ὁποίας τοῦτο προσφέρει.

Ἡ καταγωγή του

Ἡ σημερινὴ ἑλληνικὴ ὀνομασία τοῦ καρότου εἶναι δαῦκας. Δὲν εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι τὰ φυτὰ τὰ ὁποῖα ὠνόμαζαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δαῦκεις εἶναι τὰ σημερινὰ καρότα. Τοὐναντίον εἰκάζεται ὅτι τὰ σημερινὰ καρότα, ἄγριον καὶ ἥμερον, συμπίπτουν πρὸς τὸν σταφυλῖνον τοῦ Διοσκορίδου, τὸν ἄγριον καὶ τὸν κηπευτόν, τὸν ὁποῖον οἱ Ρωμαῖοι ὠνόμαζαν «καρόταμ», ἐξ οὗ καὶ ἡ σημερινὴ λέξις καοτον.

Θεωρεῖται πάντως βέβαιον ὅτι αἱ σήμερον καλλιεργούμεναι ποικιλίαι καρότων προέρχονται ἀπὸ τὸ ἄγριον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἰθαγενὲς τῆς Εὐρώπης καὶ εἶναι λίαν διαδεδομένον ὡς αὐτοφυές. Δὲν εἶναι ὅμως γνωστὴ ἡ ἐξέλιξις του καὶ πῶς ἔφθασεν εἰς τὴν σημερινὴν ἐξευγενισμένην μορφήν. Προσπάθεια τεχνητοῦ ἐξευγενισμοῦ τοῦ ἀγρίου καρότου, γενομένη ἐν Γαλλίᾳ καὶ παραταθεῖσα ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, δὲν ἐνεφάνισεν οὐδεμίαν αἰσθητὴν βελτίωσιν εἰς τοῦτο. Σημειωτέον ὅτι τὸ ἄγριον καρότον δὲν τρώγεται, διότι ἡ ρίζα του περιέχει μίαν τοξικὴν οὐσίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει τὸ ἥμερον.

Τὰ ἥμερα πάντως καρότα τῶν ἀρχαίων δὲν φαίνεται νὰ ἦσαν ἐξευγενισμένα εἰς οἷον βαθμὸν εἶναι τὰ σημερινά. Δεν ἦσαν τοτε εὔγευστα καὶ τρυφερὰ λαχανικά, διοτι ἀναφέρονται ὡς κίτρινοι ρίζαι μὲ ὀγκώδη καρδίαν ξυλώδους συστάσεως.

Σημασία εἰς τὰ καρότα ἀπεδόθη μόνον πρὸ ἑνὸς περίπου αἰῶνος, ὅτε ἤρχισαν νὰ σταθεροποιῶνται αἱ νεώτεραι ἀντιλήψεις περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχανικῶν.

Τρεῖς τύποι καρότων

Πολυάριθμοι ποικιλίαι καρότων ἀναφέρονται σήμερον εἰς τοὺς καταλόγους τῶν ἐμπόρων σπόρων λαχανικῶν. Ἀναλόγως πρὸς τὴν μορφὴν τῆς ρίζης των τὰ καρότα δύνανται νὰ καταταχθοῦν εἰς τρεῖς τύπους : στρογγυλά, ἡμίμακρα καὶ μακρά, οἱ ὁποῖοι διακρίνονται εὐκόλως ἐξ ὄψεως. Τὰ πρῶτα εἶναι τὰ πλέον πρώϊμα καὶ εἶναι κατάλληλα διὰ πρωΐμους καλλιεργείας, εἴτε ἐν θερμοκηπίῳ, εἴτε μή. Τὰ μακρὰ καὶ τὰ ἡμίμακρα εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν χειμερινὴν κατανάλωσιν, εἶναι πλουσιώτερα ἀποδόσεως καὶ ἔχουν τὸ προσὸν νὰ διατηρῶνται ἐπὶ μακρότερον χρόνον.

Εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου ἀπεδόθη ἰδιαιτέρα σημασία εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν καρότων, ἔχουν διαδοθῆ πλεῖσται ποικιλίαι, ἑκάστη τῶν ὁποίων παρουσιάζεται ὡς μᾶλλον προσηρμοσμένη εἰς τὰς συνθήκας ἐδάφους καὶ κλίματος δεδομένης περιοχῆς. Ἐπικρατέστεραι ὅμως θεωροῦνται αἱ κάτωθι ἀναφερόμεναι, αἱ ὁποῖαι εἶναι εὐρύτερον διαδεδομέναι καὶ θεωροῦνται ὡς καλύπτουσαι ὅλας τὰς ἀνάγκας ἀπὸ ἀπόψεως ἰδίᾳ συνεχοῦς ἐξυπηρετήσεως τῆς καταναλώσεως : 1ον. Διὰ πρῶϊμον παραγωγὴν (καλλιέργεια εἰς θερμοκήπιον μετὰ ἢ ἄνευ θερμάνσεως καὶ καλλιέργεια ἀκάλυπτος εἰς θερμὰς περιοχάς). Καρότα Νταβεντὺρ (ἢ Ναντσύ) καὶ Μπελλότ. Ταῦτα εἶναι κάπως ὀλιγώτερον πρώϊμα ἀπὸ τὴν βελτιωμένην ποικιλίαν τῶν κοντῶν ἐρυθρῶν καρότων, εἶναι ὅμως περισσότερον ἀποδοτικά. 2ον. Παραγωγὴ μέσης ἐποχῆς. Καρότον Τουσσὸν ἡμίμακρον ἐξ ἴσου καλῆς ποιότητος μὲ τὴν ἰδιαιτέρως ἐκτιμωμένην ποικιλίαν τῆς Νάντης, πλὴν ὀλιγώτερον ἀπαιτητικὸν εἰς ὕδωρ καὶ εἰς ἔδαφος. 3ον. Καλλιέργεια διὰ τὴν χειμερινὴν κατανάλωσιν. Καρότον ἐρυθρὸν τοῦ Σαντεναί, ἡμίμακρον, εὐδοκιμοῦν καὶ εἰς ἔδαφος συμπαγές, μετρίως βαθὺ καὶ καρότον ἐρυθρὸν μακρὸν τοῦ Σαίντ Βαλερὺ καὶ μακρὸν λεῖον τοῦ Μώ, ἀπαιτοῦν γῆν γόνιμον καὶ ἐλαφράν.

Οἱ διατηροῦντες ζῷα δύνανται νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς εἰδικὴν καλλιέργειαν, ἐξυπηρετοῦσαν συγχρόνως καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. Αἱ διὰ τὸν συνδυασμὸν τούτον κατάλληλοι ποικιλίαι δὲν εἶναι τόσον ἐκλεκταί, ὡς αἱ προηγούμεναι, εἶναι ὅμως, ἀντιθέτως πολὺ ἀποδοτικαί. Μεταξὺ τῶν καλυτέρων συγκαταλέγονται ἡ ποικιλία κίτρινον ἀμβλὺ τοῦ Ντούμπς, κυλινδρικὸν μὲ ἄκρον ἀμβλὺ καὶ σάρκα καὶ φλοιὸν κίτρινα καὶ ἡ ποικιλία λευκὸν τῶν Βοσγίων, ἡμίμακρον γλυκύ, σακχαρώδες καὶ ἄριστα διατηρούμενον.

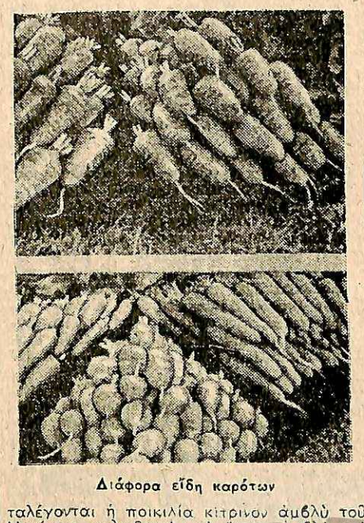

Διάφορα εἴδη καρότων

Ἔδαφος καὶ θερμοκρασία

Ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους ἀσκεῖ ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ποιότητος τῶν παραγομένων καρότων. Ἡ γῆ πρέπει νὰ εἶναι εὐκόλως διαπερατὴ ὑπὸ τῶν ριζῶν, δηλαδὴ ἐλαστική, ὄχι ὑπὲρ τὸ δέον πυκνή, ἀπηλλαγμένη χαλίκων, βώλων ἢ συσσωματωμάτων κόπρου, παραχωμένων χόρτων κλπ. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὰ καρότα τείνουν νὰ διχοτομηθοῦν καὶ εἰς ὑγρὰν ἰδίως ἐποχὴν σχίζονται. Τὰ ἐλαφρά, βαθέα καὶ δροσερὰ χώματα, τὰ ἀμμοαργιλλώδη καὶ πλούσια εἰς φυτόχωμα εἶναι τὰ καταλληλότερα. Ἡ ὀξύτης 6,5 περίπου τοῦ ἐδάφους εἶναι ἡ εὐνοϊκωτέρα. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀπόδοσις ἐλαττοῦται αἰσθητὼς ὅταν ἡ ὀξύτης εἶναι κατωτέρα τοῦ 6.

Ἡ θερμοκρασία ἀσκεῖ μεγάλην ἐπίδρασίαν κυμαινομένην μεταξὺ 15 καὶ 21 βαθμα τῆς ρίζης. Τοῦτο δὲ ἔχει ἀποδειχθῆ καὶ πειραματικῶς. Ἡ πλέον ἱκανοποιητικὴ ἀνάπτυξις ἀπὸ ἀπόψεως μεγέθους καὶ σχήματος ρίζης ἐπιτυγχάνεται εἰς θερμοκρασίαν κυμαινομένην μεταξὺ 15 καὶ 21 βαθμῶν. Πάντως μία μέση θερμοκρασία 10 βαθμῶν τὸ ἐλάχιστον θεωρεῖται ἀπαραίτητος διὰ τὴν καλὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν. Διὰ τὴν πρώϊμον καλλιέργειαν ἡ ἀπαιτουμένη θερμοκρασία δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ τεχνητῶς ἐντὸς θερμοκηπίων θερμαινομένων ἢ μὴ καθὼς καὶ διὰ κινητῶν ὑαλοστασίων. Διὰ μεγάλην ὅμως καλλιέργειαν πρέπει νὰ ἀναμείνωμεν νὰ ἀποκτήσῃ φυσικῶς τὸ ἔδαφος τὴν ἀπαιτουμένην θερμοκρασίαν.

Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρει τὴν καλλιέργειαν τῶν καρότων ἡ λίπανσις. Ὅπως ὅλα τὰ «λαχανικὰ-ρίζαι» ἔτσι καὶ τὰ καροτα εἶναι ἰδιαιτέρως ἀπαιτητικὰ εἰς καλι. Ἡ λίπανσις γίνεται διὰ σκορπισματος ὀργανικῶν λιπαντικῶν ουσιῶν (κόπρου, κοπροχώματος, κομποστας) εἰς ἱκανὴν ποσοτητα, ὑπὸ τὸν ὅρον φυσικὰ νὰ εἶναι αὗται πληρως ἀποσυνθεθειμέναι καὶ ἐν λεπτῷ διαμερισμῷ, τοῦτο δὲ ὅλα νὰ μὴ δημιουργωνται ἐμπόδια εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ριζῶν. Μάλιστα, εἰ δυνατόν, τὰ καρότα καλὸν εἶναι νὰ φυτεύωνται εἰς ἔδαφος τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος εἶχε χρησιμοποιηθῆ πρὸς καλλιέργειαν ἄλλων λαχανικῶν (λαχανικῶν - φύλλων ἢ λαχανικῶν - καρπῶν), καὶ εἶχεν, ὡς ἐκ τούτου δεχθῆ ἰσχυρὰν ὀργανικὴν λίπανσιν. Αὕτη βεβαίως πρέπει νὰ συμπληροῦται διὰ προσθήκης νέας ποσότητος κόπρου ἢ ἄλλου ὀργανικοῦ λιπάσματος μέχρι 4000 γιλιογράμμων κατὰ στρέμμα καὶ 30—40 χλγ. θειϊκῆς ἀμμωνίας, 40 - 50 χλγ. ὑπερφωσφορικοῦ κα. 30 - 40 χλγ. θειϊκοῦ καλίου.

Ἡ σπορά

Τὰ καρότα σπείρονται κατὰ τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ φθινόπωρον. Κάθε ἐποχὴν ὅμως γίνονται δύο ἢ περισσότεραι διαδοχαὶ σποραὶ καὶ οὕτω ἐπιτυγχάνεται συγκομιδὴ καθ' ὅλον περίπου τὸ ἔτος. Ἡ ἐαρινὴ σπορὰ δύναται νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον καὶ νὰ παρατείνεται μέχρι τοῦ Μαΐου, ἡ δὲ φθινοπωρινὴ ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου. Δύναται ὅμως νὰ γίνεται καὶ χειμερινὴ καλλιέργεια εἰς θεμοκήπια, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ τέλους Νοεμβρίου. Ἡ σπορὰ γίνεται κατὰ γραμμὰς ἀπεχούσας 25 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου. Ἐπὶ μεγάλων καλλιεργειῶν κατὰ τὰς ὁποίας ἡ σπορὰ γίνεται διὰ μηχανῆς, αἱ ἀποστάσεις τῶν γραμμῶν εἶναι, 30 ἢ 35 ἑκατοστά. Διὰ τὴν κανονικωτέραν διασπορὰν τῶν σπόρων, οἱ ὁποῖοι εἶναι πολὺ μικροί, ἀναμιγνύονται οὗτοι μὲ ἄμμον. Μετὰ τὴν σποροὰν οἱ σπόροι σκεπάζονται διὰ στρώματος λεπτοτάτου κοσκινισμένου χώματος πάχους ἑνὸς ἑκατοστοῦ τοῦ μέτρου, τὸ ὁποῖον συμπιέζεται διὰ κοπάνου ἢ κυλίνδρου. Ἐπακολουθεῖ ὁτίσμα διὰ λεπτοῦ ποτιστηρίου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνεται καθημερινῶς μέχρις ὅτου φυτρώσουν οἱ σπόροι. Ἡ διατήρησις ἐπαρκοῦς ὑγρασίας παίζει σπουδαῖον ρόλον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν καὶ προφυλάσσει ταῦτα ἀπὸ τὴν προσβολὴν τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων.

Ὅταν ἐμφανισθοῦν τὰ μικρὰ φυτά, ἐκτελοῦμεν, ὅπου εἶναι ταῦτα πολὺ πυκνά, ἀραίωσιν, ἀφίνοντες ἀποστάσεις μεταξὺ 5 ἕως 6 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου. Ἡ ἀραίωσις εἶναι μία ἐργασία ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἀπόκτησιν εὐρώστων καὶ κανονικοῦ σχήματος ριζῶν. Ἐπίσης ἄλλη μία ἀπαραίτητος ἐργασία εἶναι τὸ βοτάνισμα. Τὰ αὐτοφυῆ χόρτα τοῦ ἐδάφους ἐπηρεάζουν πολὺ δυσμενῶς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καρότων καὶ πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται ἐπιμελῶς καὶ ἐγκαίρως. Τόσον ἡ ἀραίωσις, ὅσον καὶ τὸ βοτάνισμα γίνεται διὰ τῆς χειρός. Ἐπὶ μεγάλων ὅμως καλλιεργειῶν ἐφαρμόζεται καὶ βοτάνισμα διὰ χημικῶν μέσων. Συνίσταται τοῦτο εἰς τὸ ράντισμα τῶν γραμμῶν τῆς σπορᾶς τῶν καρότων δι' εἰδικοῦ τοξικοῦ ζιζανιοκτόνου, τὸ ὁποῖον καταστρέφει τὰ πλεῖστα τῶν αὐτοφυῶν φυτῶν, δὲν θίγει ὅμως τὰ καρότα, οὔτε τὰ ἄλλα σκιαδανθῆ (μάραθα, ἄνηθον, σέλινον, κύμινον κλπ.). Τὰ εἰς τὰς ἐνδιαμέσους τῶν γραμμῶν λωρίδας ἐδάφους ἄγρια χόρτα καταστρέφονται εὐχερῶς διὰ τοῦ σκαλίσματος.

Συγκομιδὴ ριζῶν δύναται νὰ ἀρχίζῃ μετὰ 40 ἕως 50 ἡμέρας, διὰ τὴν πλήρη ὅμως ἀνάπτυξίν των ἀπαιτεῖται τρίμηνον περίπου.

ΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΥ

Ποτίστρα μὲ σταθερὰν στάθμην

Ένα ἀπὸ τὰ μικρὰ ἐνοχλήματα τῆς οἰκοσίτου ὀρνιθοτροφίας εἶναι καὶ τὸ ποτίσμα τῶν πουλερικῶν. Συνήθως διαθέτομε γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἕνα πήλινο «σκουτέλλι», ἢ πιάτο, ἢ κάποιο ἀνάλογο ἀβαθὲς δοχεῖον, ποὺ μᾶς προξενεῖ διάφορους μικρομπελάδες. Ἄλλοτε οἱ κόττες — πολὺ καθυστερημένες εἰς τὸν τομέα τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς — πατοῦν μέσα καὶ τὸ γεμίζουν ἀκαθαρσίες, ἄλλοτε πατοῦν στὰ χείλη του καὶ τὸ ἀνατρέπουν χύνοντας τὸ νερὸ καὶ ἄλλοτε μένει τελείως στεγνὸ γιατὶ... ξεχάσαμε νὰ τὸ γεμίσωμε.

Ἀπὸ τὶς μικροφροντίδες αὐτὲς ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ μιὰ ποτίστρα σταθερᾶς στάθμης, ποὺ μποροῦμε νὰ τὴν κατασκευάσωμε μόνοι μας μὲ ἐντελῶς ἁπλὰ μέσα καὶ χωρὶς καμμίαν ἀπολύτως δαπάνην.

Ἰδοὺ μερικοὶ τρόποι κατασκευῆς :

Στερεώνομεν χαμηλὰ εἰς τὸν τοῖχον τοῦ μέρους ὅπου ἔχομεν τὶς κόττες, μὲ

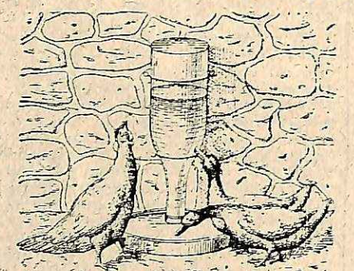

Ποτίστρα πουλερικῶν μὲ φιάλην.

δύο θηλιὲς ἀπὸ σύρμα καὶ 4 καρφιά, ἕνα μπουκάλι μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὰ κάτω, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀφαίρεσις καὶ ἡ ἐπανατοποθέτησίς του εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν νὰ εἶναι εὐχερής. Κάτω ἀπὸ τὸ μπουκάλι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοποθετοῦμεν ἕνα ἀβαθὲς πήλινο πιάτο. Τὸ στόμιον τοῦ μπουκαλιοῦ δὲν πρέπει νὰ φθάνῃ μέχρι τοῦ πυθμένος τοῦ πιάτου, οὔτε νὰ εἶναι ὑψηλότερα ἀπὸ τὰ χείλη του. Γεμίζομε τὸ μπουκάλι νερὸ ,τὸ ταπώνομε καὶ τὸ τοποθετοῦμε στὴ θέσι του ἀφαιροῦντες τὸν φελλὸν ὅταν τὸ στόμιον βυθισθῇ εἰς τὸ πιάτο ποὺ εἶναι ἐπίσης γεμάτο νερό. Ἔτσι τὸ νερὸ τοῦ μπουκαλιοῦ συγκρατούμενον ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαιρικὴν πίεσιν, δὲν χύνεται. Ὅταν ὅμως ἡ στάθμη τοῦ νεροῦ τοῦ πιάτου κατέλθῃ εἴτε λόγῳ καταναλώσεως ὑπὸ τῶν ὀρνίθων εἴτε ἀπὸ ἐξάτμισιν καὶ ἀποκαλυφθῇ πρὸς στιγμὴν τὸ στόμιον τῆς

1 2

Ποτίστρα μὲ ἕνα πήλινο βάζο : 1) ἀφοῦ τὸ γεμίσωμεν νερό 2) ἀφοῦ τὸ ἀνεστρέψωμεν.

φιάλης ,μικρὰ ποσότης ἀέρος εἰσέρχεται εἰς αὐτὴν ὑπὸ μορφὴν φυσαλλίδων καὶ νερὸ ἴσης ποσότητος μὲ τὴν καταναλωθεῖσαν χύνεται εἰς τὸ πιάτο. τοῦ ὁποίου ἡ στάθμη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τηρεῖται συνεχῶς εἰς τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον.

Ἡ ποτίστρα αὐτὴ ἠμπορεῖ φυσικὰ νὰ τοποθετηθῇ καὶ μακρυὰ ἀπὸ τὸν τοῖχο, π.χ. στὴ μέση τῆς αὐλῆς. Ἀρκεῖ νὰ ἐμπηχθῇ εἰς τὸ ἔδαφος ἕνας στερεὸς πάσσαλος ποὺ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον στηρίξεως τῆς φιάλης.

Ἡ ποτίστρα αὐτὴ ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ μὲ ἄλλα ἐξ ἴσου ἁπλὰ καὶ ἀδάπανα μέσα, π.χ. μὲ ἕνα πιάτο καὶ ἕνα βάζο ἀμφότερα πήλινα.

Πρὸς τοῦτο ἀνοίγομε κοντὰ εἰς τὰ χείλη τοῦ βάζου (15 χιλιοστὰ περίπου πιὸ κάτω ἀπ' αὐτά) μίαν ὀπὴν διαμέτρου 4—5 χιλιοστῶν, μὲ ἕνα σιδηροτρύπανο, ἢ καὶ μὲ τὴ μύτη μιᾶς τριγωνικῆς λίμας. Κλείνομε τὴν τρύπα μὲ τὸ δάκτυλο καὶ τὸ γεμίζομε ξεχείλα μὲ νερό. Τοποθετοῦμε ἐπάνω του ἀνεστραμμένο τὸ πιάτο, τὸ ὁποῖον καλὸν εἶναι νὰ ἔχῃ περίπου διπλασίαν διάμετρον. Μὲ μίαν ταχεῖαν κίνησιν ἀναποδογυρίζομεν καὶ τὰ δύο μαζί ὥστε νὰ ἔλθῃ τὸ πιάτο ἀπὸ κάτω καὶ τὸ βάζο, ἀνεστραμμένο πλέον, ἀπὸ πάνω (βλέπε εἰκόνα). Κατόπιν τὸ τοποθετοῦμεν εἰς τὸ διαμέρισμα τῶν πουλερικῶν.

Τὸ ἐπίπεδον τῆς ὑδατίνης στάθμης διατηρεῖται σταθερὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς αὐτῆς μὲ τὸ προηγούμενον ἀρχῆς.

Πλεονεκτεῖ ἔναντι τοῦ προηγουμένου κατὰ τὸ ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην στηρίξεως εἰς τὸν τοῖχον ἢ εἰς πάσσαλον καὶ συνεπῶς εἶναι εὐκόλως μεταθετὸν ἀλλὰ μειονεκτεῖ διότι δὲν φαίνεται πόσο νερὸ ἔχει μέσα, διότι τὸ βάζο εἶναι φυσικὰ ἀδιαφανές, ἐνῶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς φιάλης ἠμποροῦμεν ἐγκαίρως μὲ ἕνα ἁπλοῦν βλέμμα νὰ διαπιστώσωμε ὅτι τὸ νερὸ κοντεύει νὰ τελειώσῃ.

Τὸ σύστημα αὐτὸ ἠμπορεῖ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν μεγάλων ζώων, χοίρων, αἰγῶν κλπ. Ἐν προκειμένῳ ὅμως ἀντὶ φιάλης ἢ βάζου χρησιμοποιοῦμεν ἕνα σιδερένιο βαρέλι τοῦ λαδιοῦ ἢ τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ βάσιν ἀπὸ μπετὸν, ἡ ὁποία σχηματίζει ἓν εἶδος κυκλικῆς σκάφης.

Ἡ βάσις ἐκ μπετὸν θὰ ἔχῃ σχῆμα κυκλικὸν καὶ διάμετρον διπλασίαν περίπου ἀπὸ τὴν διάμετρον τοῦ βαρελίου, ἡ δὲ σκάφη, τὴν ὁποίαν θὰ σχηματίζῃ, περὶ τὰ 15 ἑκατοστὰ χρήσιμον βάθος (βλ. εἰκόνα). Εἰς τὸ μέσον θὰ σχηματίζῃ πλατφόρμαν ἴσην μὲ τὸν πυθμένα τοῦ βαρελίου, εὑρισκομένην 5 ἑκατοστὰ κάτω τοῦ ἐπιπέδου τῶν χειλέων. Τὴν βάσιν αὐτὴν ἠμποροῦμεν νὰ τὴν κατασκευάσωμε μόνοι μας, κτίστὴν μὲ τοῦβλα καὶ ἀσβέστην, εἰς τὸν ὁποῖον, χάριν μείζονος στερεότητος, προσθέτομε καὶ ὀλίγο τσιμέντο, ἢ χυτὴν ἀπὸ γκρὸ μπετὸν (3 χαλίκι, 2 ἄμμος, 1 τσιμέντο), ἐὰν διαθέτωμεν λωρίδας ἐκ λαμαρίνας διὰ νὰ καλουπώσωμεν.

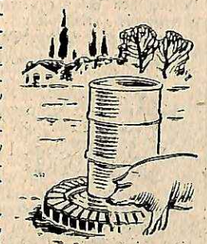

Ποτίστρα μὲ σιδερένιο βαρέλι, ἐν χρήσει

Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις, ἰδίως δὲ εἰς τὴν πρώτην, ἐπαλείφομεν ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς μὲ κονίαμα ἀπὸ τσιμέντο καὶ λεπτὴν ἄμμον (προτιμητέα ἡ ἄμμος θαλάσσης). Λαμβάνομεν δὲ τὴν πρόνοιαν νὰ ἐνσωματώσωμεν εἰς κάποιο σημεῖον τοῦ ἐξωτερικοῦ τοιχώματος, ἓν τεμάχιον σιδηροῦ σωλήνος ἀποχετεύσεως διὰ τὸ ἄδειασμα τῆς γούργας.

Τὸ βαρέλι τοποθετεῖται ὄρθιον εἰς τὴν πλατφόρμαν, ποὺ κατεσκευάσαμεν εἰς τὸ μέσον τῆς βάσεως, χωρὶς νὰ εἶναι κολλημένο («ἀκουμπητό»), ἀλλὰ μὲ τὸ μέρος ποὺ ἔχει στόμιον ἐκροῆς πρὸς τὰ ἄνω (διότι αὐτὸ τὸ στόμιον θὰ χρησιμεύσῃ ὡς στόμιον πληρώσεως). Εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ βαρελιοῦ, πολὺ κοντὰ εἰς τὸν πυθμένα, ἀνοίγομεν ὀπὴν κανονικὴν μισῆς ἴντσας περίπου.

Ἀφοῦ γίνουν ὅλα αὐτά, στερεοποιηθῇ καλὰ ἡ βάσις καὶ τοποθετηθῇ ἐπάνω τὸ βαρέλι, γεμίζομε τὴν κυκλικὴν γούρναν μὲ καθαρὸ νερό, φράσσομεν μὲ ἕνα ξύλινον πεῖρον τὴν κάτω ὀπὴν τοῦ βαρελίου καὶ μέσῳ τοῦ πρώην στομίου ἐκροῆς καὶ ἤδη στομίου πληρώσεως γεμίζομε τὸ βαρέλι μὲ νερό. Ἀκολούθως διδώνομεν «ἀεροστεγῶς» τὴν τάπαν τοῦ ἄνω στομίου καὶ ἀφαιροῦμεν τὸν πεῖρον ἀπὸ τὸ κάτω.

Τὸ νερὸ τῆς γούρνας διατηρεῖται πάντοτε εἰς τὸ ὕψος τῆς ὀπῆς τοῦ βαρελίου καὶ ἐὰν φροντίζωμε εἰς κανονικὰ χρονικὰ διαστήματα νὰ γεμίζωμε τὸ βαρέλι, ἠμποροῦμε νὰ κοιμώμεθα ἥσυχοι ὅτι τὰ ζῶα μας ἔχουν πάντοτε νερὸ εἰς τὴν διάθεσίν των.

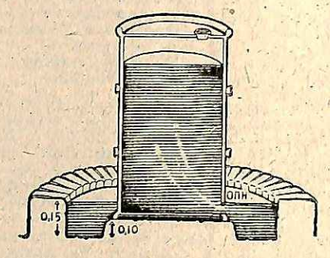

Ποτίστρα μὲ σιδερένιο βαρέλι (τομή).

✿

ΤΟ ΣΚΟΡΔΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΑΣΚΑΝΙΑΣ

Τὸ σκόρδον σήμερον θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὡς ἀποτρεπτικὸν τῆς βασκανίας καὶ δίδεται ὡς «φυλαχτὸ» εἰς τὰ ὑποκείμενα εἰς ταύτην πρόσωπα, εἴτε τοποθετεῖται πλησίον των (ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον τῶν λεχωΐδων π.χ.), εἴτε ἀκόμη, ἀναφέρεται ἁπλῶς τὸ ὄνομά του κατὰ τὴν κατάλληλον στιγμήν. Ἡ ἀποτρεπτικὴ τῆς βασκανίας φράσις : «Σκόρδα στὰ μάτια του!» εἶναι προφανὲς ὅτι ἀφορμᾶται ἀπὸ τὴν καυστικὴν ἐπίδρασιν, τὴν ὁποίαν θὰ εἶχε τὸ σκόρδον τιθέμενον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, εἰς τὴν κακὴν ἐπήρειαν τῶν ὁποίων ἀποδίδεται ἡ βασκανία. Τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς βασκανίας ἔννοιαν ἔχει καὶ ἡ προσθήκη σκόρδου εἰς τὸν ἐξ ἀνθέων στέφανον, ὁ ὁποῖος κατὰ πανελλήνιον ἔθιμον ἀναρτᾶται τὴν πρώτην Μαΐου εἰς τὴν πρόσοψιν τῆς οἰκίας καθὼς καὶ ἡ, συμβολικὴ ἔστω, βρῶσις σκόρδου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην. Πρὸς ἀποτροπὴν ἐξ ἄλλου τῆς βασκανίας ἀπὸ τῶν καλλιεργειῶν, ἐτοποθετεῖτο ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ γεωργοῦντος κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας του ἕνα σκόρδον εἴς τινα γωνίαν τοῦ ἀγροῦ ,τὸ ὁποῖον ἀφίνετο ἐκεῖ μέχρι πέρατος τῆς ἐργασίας.

✿

ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΚΑΡΚΙΝΟΝ

Ὁμὰς ἐπιστημόνων τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλιφορνίας πρόκειται νὰ προβῇ εἰς διάφορα πειράματα, διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τινὰ τῶν μυστικῶν τοῦ καρκίνου. Θὰ γίνουν μεταμοσχεύσεις καρκινικῶν ὄγκων ἐπὶ διαφόρων ποντικῶν, διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ κατὰ πόσον ὁ καρκίνος ἐπεκτείνεται, ἐὰν ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸ περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσεται. Θὰ δοκιμασθοῦν ἐπίσης διάφορα χημικὰ προϊόντα διὰ νὰ καθορισθῇ ἡ ἐπίδρασίς των ἐπὶ τοῦ καρκίνου.

Η ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΖΩΪΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ

Ο ΑΝΑΡΙΘΜΗΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝΤΟΜΩΝ

Θὰ κατέκλυζε τὴν γῆν, ἐὰν δὲν ἐπενέβαινον τὰ ἐντομοφάγα ζῶα.

Δὲν εἶναι ἴσως ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπωμεν ὅτι αἱ κυριαρχοῦσαι σήμερον ζωϊκαὶ μορφαὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι τὰ ἔντομα. Οἱ ζωολόγοι ὑπολογίζουν εἰς ἓν ἑκατομμύριον περίπου τὰ ἕως τώρα γνωστὰ εἴδη. Κατ' ἔτος δὲ περιγράφονται περὶ τὰ 6.000 νέα εἴδη. Καὶ ὑπάρχουν πλεῖστα ἄλλα ἀγνωστα ἀκομη εἰς τὴν ἐπιστήμην, τὰ ὁποῖα, οἱ πλέον συντηρητικοὶ ἀνεύρεσιν εἰς ἄλλο ἓν ἑκατομμύριον, ἐνῷ ἄλλοι δίδουν εἰς αὐτὰ τὸν καταπληκτικὸν ἀριθμὸν τῶν 10.000.000. Νὰ ἐπιχειρήσωμεν τώρα νὰ ἐκτιμήσωμεν τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ἀτόμων τῶν ποὺ ζοῦν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν; Ἀσφαλῶς δὲν εἶναι δυνατόν. Θὰ πρέπει νὰ φθάσωμεν εἰς ἀστρονομικὰ μεγέθη. Πάντως οἱ εἰδικοὶ διατείνονται ὅτι εἶναι αὐτὸς ἓξ φορὰς μεγαλύτερος τοῦ ἀριθμοῦ ὅλων τῶν ἄλλων γνωστῶν ζώων.

Τὸ μεγαλύτερον πλῆθος αὐτῶν ζῇ εἰς τὴν ξηρὰν ἢ τὰ γλυκὰ νερά. Συναντῶνται βέβαια ἀρκετὰ καὶ παρὰ τὰς ἀκτὰς τῶν θαλασσῶν, ἀλλ' ἐλάχιστα εἶναι ἐκεῖνα ποὺ εἶναι δυνατὸν νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς κατ' ἐξοχὴν θαλάσσια. Εἰς τὴν ξηρὰν ἐνδιαιτῶνται παντοῦ εἰς ὅλα τὰ ὕψη, ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ κάτω ἀπὸ αὐτήν, ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ ἐντὸς τῶν κατῳκημένων χώρων, εἰς τοὺς ποταμούς, τὰς λίμνας καὶ τὰ ἕλη. Ζοῦν γενικῶς εἰς ὅλα τὰ περιβάλλοντα, παρουσιάζοντα οὕτω μεγάλην προσαρμοστικὴν ἱκανότητα. Καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως, διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ τεράστιος ἀριθμὸς των κατορθώνει νὰ ἐξοικονομηθῇ καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ κατοικίαν. Ἐὰν τώρα εἰς αὐτὴν τὴν προσαρμοστικὴν ἱκανότητα τὸν προσθέσωμεν καὶ τὴν μεγάλην γονιμότητα τῶν ἐντόμων, τότε δὲν χρειάζεται μεγάλη δόσις φαντασίας διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν τί θὰ συνέβαινεν ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον φυσικὰ ἐμπόδια εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν των. Ἀναφέρομεν ὡς παράδειγμα τοὺς τερμίτας, τῶν ὁποίων ἕκαστος θῆλυς ἀποθέτει 1.000.000 ὠὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του. Καὶ παρατηρεῖται τοῦτο καὶ εἰς πλεῖστα ἄλλα ἔντομα. Ἐὰν ὁ καταπληκτικὸς αὐτὸς ἀριθμὸς τῶν ἀποτιθεμένων ἑκάστοτε ὠῶν ἐξεκολάπτετο, καὶ αἱ νεαραὶ μορφαὶ διήρχοντο κανονικῶς καὶ ἀπροσκόπτως ἀπὸ ὅλα τὰ στάδια τῆς ἀναπτύξεώς των, τότε ἡ γῆ ὁλόκληρος θὰ κατεκλύζετο ἀπὸ τὰ ἔντομα. Ἀλλ' εἶναι εὐτυχῶς σημαντικωτάτη ἡ φθορὰ ποὺ ὑφίστανται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς των. Καὶ ὁ πολὺς κόσμος ἀσφαλῶς δὲν γνωρίζει ὅτι αἱ μεγαλύτεραι ἀπώλειαι εἰς αὐτὰ ἀνερχόμεναι εἰς τὰ 60% τῶν συνολικῶν, ὀφείλονται εἰς τὰς διαφόρους νόσους, ἀπὸ τὰς ὁποίας προσβάλλονται. Μέγισται ἐπίσης εἶναι αἱ καταστροφαὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὰς ἐπιθέσεις αὐτῶν τούτων τῶν ἐντόμων. τῶν λεγομένων σαρκοφάγων, ἐναντίον ἄλλων, τὰ ὁποῖα προσφέρονται ὡς βορὰ κατὰ τὰ στάδια κυρίως τῆς μεταμορφώσεώς των εἰς τέλεια ἔντομα, Ἀλλ' δυον μεγάλαι καὶ ἂν εἶναι αἱ ἀπώλειαί των ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ αἴτια, πάλιν ὁ ἀριθμός των θὰ ἦτο ἀπροσμέτρητος, ἐὰν εἰς τὸν ἀγῶνα ἐναντίον των δὲν προσετίθεντο καὶ διάφορα ἄλλα μεγαλύτερα ζῶα. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ ἔντομα ἀποτελοῦν ἐκλεκτὴν τροφὴν εἰς πολυάριθμα πτηνά, πολλὰ θηλαστικὰ καὶ ἑρπετά, πλεῖστα ἀμφίβια καὶ ἀρκετοὺς ἰχθὺς τῶν ποταμῶν καὶ λιμνῶν. Μὲ τὴν παρέμβασιν αὐτὴν ἑνὸς τόσο μεγάλου ἀριθμοῦ μεγαλυτέρων ζώων διὰ τὸν περιορισμὸν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἐντόμων βλέπομεν ἐνεργέστερα κατὰ ποῖον τρόπον πραγματοποιεῖται ἡ ἰσορροπία μεταξὺ τῶν διαφόρων ζωϊκῶν μορφῶν εἰς τὴν φύσιν. Καταδιώκονται δὲ καὶ συλλαμβάνονται τὰ ἔντομα εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα καὶ ὕψη, εἰς τὸ νερό. ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος καὶ μέσα εἰς αὐτό. εἰς τὸν ἀέρα, ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς ἀναπτύξεώς των. Ἀκριβῶς ὅπως τὰ διάφορα εἴδη αὐτῶν καταφεύγουν εἰς ὅλα τὰ περιβάλλοντα, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν ἀνταγωνισμὸν κατὰ τὴν ἀναζήτησιν τῆς τροφῆς, ἔτσι καὶ οἱ διῳκται των μοιράζονται, τρόπον τινὰ μεταξύ των τοὺς χώρους τῆς ὁρασεώς των, διὰ νὰ ἀποφεύγουν ἐπίσης, ἐν μέρει, τὸν ἀνταγωνισμόν, καὶ ἐξασφαλίζουν ἀνετώτερον τὰ θύματά των. Τὰ τρία γνωστότερα , π.χ. εἴδη δρυοκολάπτου ἀναζητοῦν τὴν ἐξ ἐντόμων τροφήν των εἰς διάφορα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπίπεδα· ὁ πράσινος δρυοκολάπτης περιορίζει τὰς ἐπιθέσεις του ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπὶ τῶν σάπιων κορμῶν, ὁ μέγας στικτὸς δρυοκολάπτης ἐξερευνᾶ τοὺς ἐν ζῇ κορμοὺς τῶν δένδρων, ἐνῶ ὁ ἐλάσσων στικτὸς περιορίζεται εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους κλάδους αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. ἐνῷ αἱ κίχλαι, π.χ. καταδιώκουν τὰ ἔντομα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἢ εἰς ἐλάχιστον βάθος κάτω ἀπὸ αὐτήν, τὰ ψαρόνια σπρώχνουν τὸ ράμφος των βαθύτερα μέσα εἰς τὸ ἔδαφος. οἱ δὲ πράσινοι δρυοκολάπται διθίζουν τὸ ράμφος των καὶ ἐκτείνουν ἀκόμη βαθύτερον τὴν μακρὰν καὶ ἐλαστικὴν γλῶσσαν των. Αἱ νυκτερίδες ἐπίσης κυνηγοῦν εἰς διάφορα ἐπίπεδα, ἐνῷ πετοῦν εἰς τὸν ἀέρα· ὁ νοκτίλος π.χ. εἰς ὕψη μέχρι τῶν 20 μέτρων, ἡ νυκτερὶς τοῦ Ντώμπεντον εἰς ὀλίγα μόνον ἑκατοστόμετρα ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, καὶ ἄλλα διάφορα εἴδη εἰς ἐνδιαμέσους χώρους. Οἱ ταχύτατοι κύψελοι (πετροχελίδανα) διασχίζουν τὸν ἀέρα μὲ τὴν ταχύτητα βέλους, καὶ κατὰ τὴν ἀέναον πτῆσίν των εἰς τὰ μεγάλη ὕψη (καὶ μέχρι 4 χιλιομέτρων) συλλαμβάνουν τὰ ἔντομα, ἐνῶ κάτω ἀπὸ αὐτὰ αἱ κομψότατοι χελιδόνες, πτερυγίζουσαι διαρκῶς, συνεχίζουν τὴν ἐπίθεσιν. Ὑπολογίζεται ὅτι αὐταὶ διατρέχουν ἐν πτήσει καθ' ἑκάστην ἡμέραν περισσότερον τῶν 600 χιλιομέτρων καὶ καταστρέφουν κατ' ἔτος πολλὰ ἑκατομμύρια διπτέρων. Ἀπὸ ἔτι χαμηλότερα ὕψη κάμνουν τὰς ἐξορμήσεις των τὰ ψαρόνια, οἱ μυιοθῆραι τέλος, καὶ αὐτοὶ οἱ στουργίται ἔχουν τὰ ὁρμητήριά των ἐπὶ τῶν χαμηλῶν δένδρων, ἐνῶ οἱ πετρῖται χοροπηδοῦν κατὰ τὸ θέρος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀναζητοῦντες τοὺς εὐτραφεῖς μύρμηκας.

(Βλέπε καὶ σχετικὸν δισέλιδον πίνακα εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας τεῦχος).

ΤΗΛΕΟΡΑΣΙΣ ΕΙΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ

Ὁ κ. Ἄρθουρ Πάρκες εἶναι ὁ πρῶτος Βρεταννὸς πολίτης ποὺ ἔλαβεν ἄδειαν ἐγκαταστάσεως μιᾶς συσκευῆς τηλεοράσεως εἰς τὸ αὐτοκίνητόν του. Ὁ κ. Πάρκες, ποὺ ἐπλήρωσε 3 λίρας διὰ τὴν ἄδειαν αὐτήν, ἔκαμεν ἤδη εἰς τὸ αὐτοκίνητόν του ὅλας τὰς ἀναγκαίας τεχνικὰς τροποποιήσεις: ἔβαλεν εἰδικὴν μπαταρίαν, ἐτοποθέτησε τὴν κατάλληλον κεραίαν καὶ προητοίμασεν ἕνα μέρος διὰ τὴν τροποθέτησιν τῆς «μικρᾶς ὀθόνης». Ὅπως ἐδήλωσεν, ἡ τηλεόρασις εἰς τὸ αὐτοκίνητον ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ὄνειρόν του: «Βεβαίως, προσέθεσε, δὲν μπορῶ νὰ κυττάω τὴν ὀθόνην, ἐπειδὴ ὁδηγῶ, ἀλλὰ μποροῦν νὰ τὸ κάμουν ἡ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου. Ἔτσι, θὰ πηγαίνωμεν ἐκδρομάς, θὰ ἀναπνέωμεν καθαρὸν ἀέρα καὶ συγχρόνως θὰ ἀπολαμβάνωμεν τὰ προγράμματα τῆς τηλεοράσεως».

ΤΟ «ΟΡΝΙΘΟΠΤΕΡΟΝ» ΠΟΥ ΚΙΝΕΙ ΤΑ ΠΤΕΡΑ ΤΟΥ

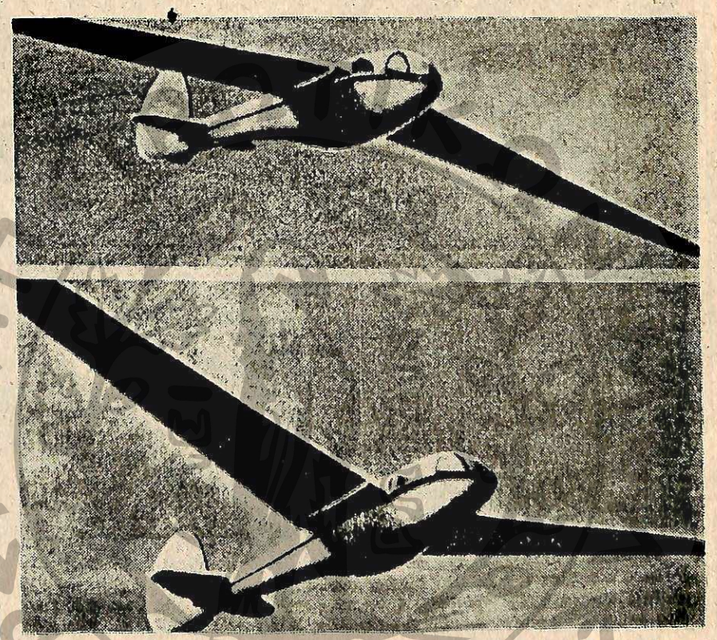

Ἕνας νεαρὸς Οὐκρανός, ὁ Ἀλέξανδρος Μανότσκοφ, κατεσκεύασε τελευταῖος τὸ ἀνεμοπλάνον αὐτό, τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ρυμουλκηθῇ ὑπὸ ἀεροπλάνου καὶ ἀφεθῇ μόνον του εἰς τὸν ἀέρα, ἀρχίζει νὰ κινῇ τὰ πτερά του. Ἡ κινησις τῶν πτερῶν του ἐπιτυγχάνεται δι' ἑνὸς χειροκινήτου μοχλοῦ, ποὺ χειρίζεται ὁ πιλότος του. Τὸ νέον ἀνεμοπλάνον ὠνομάσθη ὀρνιθόπτερον. Ἡ πρώτη ἐπίδειξίς του ἔγινε προ ὀλίγων μηνῶν εἰς τὴν Μόσχαν.

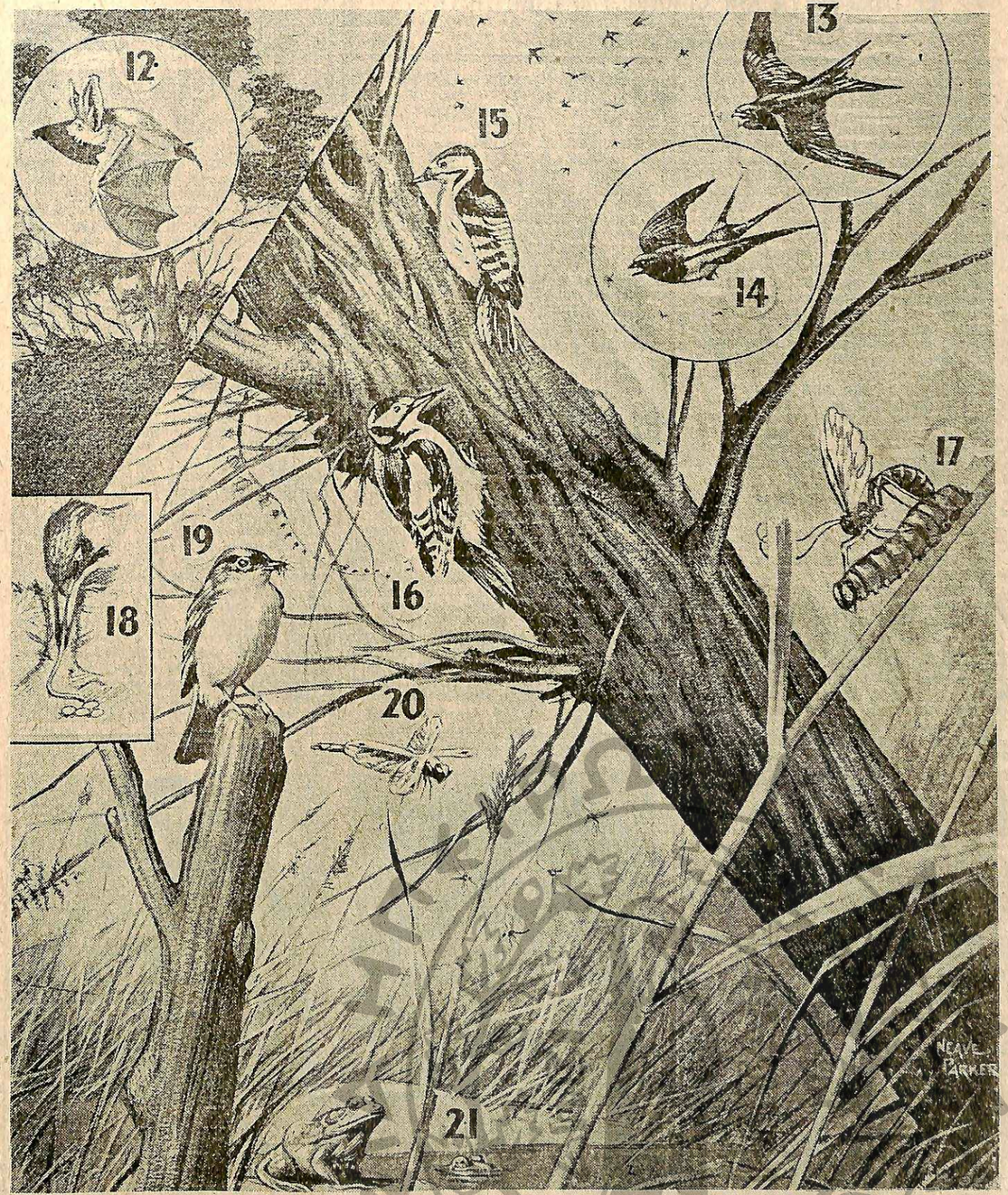

Ἡ γῆ θα κατεκλύζετο ἀπὸ τὰ ἔντομα, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον τὰ ἐντομοφάγα ζῶα, μερικὰ τῶν ὁποίων εἰκονίζονται εἰς τὸν ἀνωτέρω πίνακα : 1) Νοκτίλος, ἡ νυκτερὶς ποὺ θηρεύει εἰς ὕψη μέχρι 20 μέτρων. — 2) Πιπιστρέλλα, ἡ νυκτερὶς ποὺ θηρεύει εἰς ὕψη μέχρι 5 μέτρων. — 3) Αἰγοθήλης (γιδεβυζάστρα). — 4) Νυκτερὶς ἡ γενειοφόρος· θηρεύει εἰς ὕψη μέχρι 3,5 μέτρων. —5) Κίχλη· ἀναζητεῖ τὴν λείαν της ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. — 6) Ψάρ· ἐξευρίσκει τὴν τροφήν του εἰς μικρὸν βάθος κάτω ἀπὸ τὸ ἔδαφος. — 7) Τρόχος (ἀσβός). — 8) Φρύνος. — 9) Κροσσόπους (εἶδος μυγαλῆς). — 10) Ἀκανθόχοιρος. — 11) Πράσινος δρυοκολάπτης. — 12) Πλέκωτος, νυκτερὶς ποὺ θηρεύει μεταξὺ τῶν δένδρων. — 13) Κύψελος (πετροχελίδονο)· καταδιώκει τὰ ἔντομα εἰς μεγάλα ὕψη. — 14) Χελιδών· θηρεύει εἰς χαμηλότερα ὕψη. —15) Ἐλάσσων στικτὸς δρυοκολάπτης· περιορίζει τὴν δρᾶσιν του εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων. — 16) Μέγας στικτὸς δρυοκολάπτης· ἀναζητεῖ τὰ ἔντομα ἐντὸς τῶν κορμῶν τῶν δένδρων. — 17) Ἰχνεύμων, ὑμενόπτερον ἔντομον, ἀποθέτων τὰ αὐγά του εἰς τὸ σῶμα τῆς κάμπης ἢ χρυσαλλίδος ὡρισμένων λεπιδοπτέρων ἐντόμων. — 18) Πράσινος δρυοκολάπτης, βυθίζων τὸ ράμφος του καὶ ἐκτείνων τὴν γλῶσσαν του βαθύτερα ἐντὸς τοῦ ἐδάφους, πρὸς σύλληψιν τῶν ὠῶν μυρμήκων. — 19) Μυιοθήρας ὁ δίχρους (μυγοχαφτης). — 20) Λιβελλούλη (κοινῶς δρακόμυιγα), ἔντομον τρεφόμενον ἐξ ἄλλων μικροτέρων ποὺ συλλαμβάνει ἐν πτήσει.— 21) Βάτραχος Λεπτομέρειαι περὶ τοῦ ἀγῶνος ποὺ γίνεται μεταξὺ τῶν διαφόρων ζωϊκῶν μορφῶν διὰ νὰ διατηρῆται ἡ Ἰσορροπία μεταξύ των, δημοσιεύοιται εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ζώων τὰ ἔντομα ἐξολοθρεύονται καὶ μεταξύ των. Ὑπάρχουν μεταξὺ αὐτῶν τὰ λεγόμενα σαρκοφάγα ἔντομα, τὰ ὁποῖα ἐπιτίθενται ἐναντίον ἄλλων ἐντόμων, ἰδίως κατὰ τὸ στάδιον τῶν μετεμορφώσεων τῶν τελευταίων εἰς τέλεια ἔντομα. Μεγάλην φθορὰν ὑφίστανται τὰ ἔντομα καὶ ἀπὸ ἀσθενείας, ὑπὸ τῶν ὁποίων προσβάλλονται.

ΠΡΟΑΙΩΝΙΑ ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

ΕΞΩΤΙΚΑ ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ ΠΟΤΑ

Ὑπὸ Ἀννελίζε ΓΚΡΑΛ

Τὸ πλεῖστον τῶν ἀλκοολούχων ποτῶν παράγεται ἀπὸ τὴν ζύμωσιν χυμῶν διαφόρων καρπῶν καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ φρούτα. Ἀπὸ τὰ ἀγρωστώδη καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν κριθὴν παράγεται ὁ ζύθος, ἐνῶ τὰ σταφυλία χρησιμεύουν διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ οἴνου. Ἀπὸ τὰς αὐτὰς πρῶτας ὕλας ἐξάγονται καὶ αἱ διάφοροι ποιότητες ρακῆς. Πρὸς τοῦτο οἱ χυμοὶ αὐτοὶ ζυμοῦνται καὶ κατόπιν ἐξαιμίζονται διὰ θερμάνσεως καὶ ἀποστάζουν οἰνόπνευμα. Ἀναλόγως τῆς πρώτης ὕλης ποὺ ἐχρησιμοποιήθη, τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ διακρίνονται εἰς ποιότητας. Ἀπὸ τὰ ἀγρωστώδη μεγάλης ἀλκοολικῆς περιεκτικότητος παράγεται τὸ οὔϊσκυ καὶ μὲ τὴν προσθήκην φυσικῶν ἀρωμάτων, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι τοῦ ἀνίθου, τοῦ κυμίνου ἢ τοῦ ἀρκεύθου παράγεται μία ἄλλη μεγάλη ποικιλία ποτῶν, ὅπως τὸ τζίν, τὸ οὔζο κλπ. Ἄλλα πάλιν ποτὰ παράγονται ἀπὸ τοὺς καρπούς, ὅπως τὸ τσίπουρο, τὸ ρακὶ κερασιῶν, ἢ δαμασκήνων κλπ. Αὐτὰ τὰ τελευταῖα διατηροῦν τὸ χαρακτηριστικὸν ἄρωμα τῶν καρπῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐλήφθησαν καὶ ἑπομένως δὲν ἀπαιτοῦν τὴν προσθήκην ἀρωματικῶν οὐσιῶν.

Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ποτῶν δὲν περιλαμβάνεται τὸ ροῦμι, διότι αὐτὸ δὲν λαμβάνεται ἀπὸ τοὺς καρπούς, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ κατάλοιπα τῆς ἐξαγωγῆς τῆς σακχάρεως καὶ κυρίως ἀπὸ τὴν μέλασσαν τοῦ σακχαροκαλάμου.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ καλλιεργεῖται σήμερον εἰς ὅλας τὰς τροπικὰς περιοχάς. Τὸ φυτὸν αὐτὸ ἔχει κάλαμον ποὺ ὑπερβαίνει τὸ ὕψος τοῦ ἀνθρώπου καὶ ποὺ περιλαμβάνει μιαν γλυκεῖαν ἐντεριώνην καὶ ἔχει πλατέα φύλλα εἰς τοὺς ἀνωτέρους κόμβους. Τὸ ἄνθος του ὁμοιάζει μὲ θύσσανον ποὺ καλύπτεται μὲ ἕνα πυκνὸν διάδημα ἀπὸ λευκὸν χνοῦδι. Ἂν καὶ τὸ σακχαροκάλαμον μὲ τὰς ἐντὸς τοῦ ἐδάφους βαθείας ρίζας του εἶναι φυτὸν πολυετές, μονοῦ εἰς ὀλίγας ζώνας, ὅπως ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὸ Περού, γίνονται συγκομιδαὶ περισσότεραι τῆς μιᾶς ἐτησίως. Ἀντιθέτως εἰς τὴν Ἰάβαν καλλιεργεῖται ὡς μονοετὲς φυτόν. Δὲν πολλαπλασιάζεται διὰ σπορᾶς, διότι σπανίως παράγει γόνιμα σπέρματα. Πολλαπλασιάζεται καλῶς διὰ παραφυάδων καὶ καταβολάδων, περισσότερον δὲ διὰ μοσχευμάτων. Ταῦτα εἶναι μικρὰ τεμάχια τοῦ στελέχους, τὰ ὁποῖα μικρὰ στελέχη φυτευόμενα ριζοβολοῦν ἀπὸ τὰ σημεῖα τῶν κόμβων καὶ ἀποκτοῦν ἕναν κεντρικὸν βλαστὸν μὲ μερικοὺς ἄλλους πλευρικούς. Μετὰ 11 ἕως 20 μῆνας τὸ σακχαροκάλαμον εἶναι ἕτοιμον διὰ τὴν συγκομιδήν, ἡ ὁποία γίνεται διὰ θερισμοῦ. Κατὰ πρῶτον ἐν τούτοις ἀποκόπτεται ἡ κορυφὴ εἰς τὸ ὕψος τοῦ τελευταίου κόμβου, ὅπου φέρονται καὶ τὰ τρυφερώτερα φύλλα. Καὶ αὐτὸ διότι εἰς τὸ ἀνώτερον τμῆμα τοῦ βλαστοῦ συνηματίζεται τὸ ἔνζυμον σακχαράση (ἰνβερτάση) εἰς μεγαλυτέραν ποσότητα. Καὶ χάριν ἀκριβῶς εἰς αὐτὸ τὸ ἔνζυμον προκαλεῖται ἡ διάσπασις τῆς σακχαρόζης εἰς γλυκόζην καὶ φρυκτόζην. Ἐπειδὴ τὸ ἔνζυμον τοῦτο διαδίδεται ταχέως εἰς τὸ ὑπόλοιπον φυτὸν μετὰ τὴν ἀποκοπήν, δι' αὐτὸ ἐπιχειρεῖται αὐτὴ ἡ προληπτικὴ τομὴ διὰ νὰ ὁποφευχθῇ ἡ ἀπώλεια σημαντικῆς ποσοτητος σακχαρόζης,

Οἱ κάλαμοι ἀφοῦ ἀποκοποῦν συντρίβονται, διὰ καταλλήλου δὲ ἐπεξεργασίας λαμβάνεται ὁ χυμός των, ὁ ὁποῖος κατόπιν καθαρίζεται, συμπυκνοῦται καὶ τελικῶς κρυσταλλοῦται διὰ φυγοκεντρίσεως. Τὸ σάκχαρον αὐτὸ ἀφοῦ ἀκολούθησ ἀπελευθερωθῇ ἀπὸ τὰς περιεχομένας εἰς αὐτὸ ξένας προσμίξεις, συσκευάζεται ἀναλόγως πος τὰς διαφόρους ἀπαιτήσεις τοῦ ἐμπορίου, εἴτε εἰς μικροὺς κύβους, εἴτε ὡς ἀχνη, εἴτε ὡς κρύσταλλοι της γνωστῆς μας μορφῆς. Ὁ χυμὸς ποὺ παραμένει ἀκρυστάλλωτος, δηλαδὴ ἡ μέλασσα, περιέχει ἀκομὴ σακχαρον, μαζὶ μὲ διαφόρους ἄλλας οὐσίας. Αὐτὸ τὸ μίγμα ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ὕλην διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ρουμίου. Ἡ ζύμωσις αὐτὴ λαμβάνει χωραν διὰ μέσου ἑνὸς ἰδιαιτέρου φυράματος τοῦ σχιζοσακχαρομύκητος τῆς μελάσσης Δι' ἀποστάξεως λαμβάνεται προϊὸν, τὸ ὁποῖον περιέχει περίπου 75 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν οἰνόπνευμα. Διὰ προσθήκης ὕδατος ὑποβιβάζεται τὸ ποσοστὸν οἰνοπνεύματος συνήθως εἰς τοὺς 40 βαθμούς, ὅτε καὶ καθίσταται πόσιμον,

Εἰς τὰ ἀρώματα καὶ τὰς χωστικὰς οὐσίας ποὺ περιέχονται εἰς τὴν μέλασσαν ἢ αὐτὰς ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ ξύλον τῶν βαρελιῶν ὀφείλεται ἡ γεῦσις καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν ἄρωμα ποὺ ἔχει τὸ ροῦμι. Ποιότητος πολὺ γνωστῆς εἰς τὸν κόσμον εἶναι τὸ ροῦμι τῆς Ἰαμαϊκῆς καὶ τῆς Ἰάβας (Μπαταβίας), ποὺ δὲν χρησιμοποιοῦνται ἁπλῶς ὡς ποτά, ἀλλὰ καὶ ὡς ἰδιαίτερα μέσα ἀχωματισμοῦ φρούτων καὶ γλυκῶν. Μὲ ἀνάλογον μέθοδον παράγεται τὸ ποτὸν ἀρράκ. Ἐν τούτοις, αἱ οὐσίαι ποὺ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν παραγωγήν του εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἀνατολικης Ἀσίας, τὸν τόπον προελεύσεώς του, εἶναι πολλαὶ καὶ συχνὰ ἀκαθόριστοι. Βασικὸν ἐν τούτοις στοιχεῖον τοῦ ἀρράκ εἶναι σχεδὸν πάντοτε, πλὴν τῆς μελάσσης καὶ ὁ χυμὸς τῶν βλαστῶν τῆς ἀρέγκης της σακχαροφόρου καὶ ἡ ὄρυζα. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ ὄρυζα εἶναι σχεδὸν παντοῦ διαδεδομένη εἰς τὸν τόπον παραγωγῆς του καὶ εἶναι αὐτὸ φυτὸν ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα τροπικὰ καὶ ὑποτροπικὰ ἀγρωστώδη, διὰ τὸν λόγον αὐτὸν τὸ ἀρράκ εἶναι ὀρθότερον νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ποὺ παράγονται ἀπὸ τὰ ἀγρωστώδη.

Τὸ βερμοὺτ εἶναι γνωστὸν ὡς τονωτικὸν πικρον ποτόν. Λαμβάνεται οἱ' ἐκχυλίσεως ἀνθοφόρων κορυφῶν τοῦ ἀψινθίου. Αὐτὸ τὸ φυτὸν εἶναι ἰθαγενὲς τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ ἔχει ἀπὸ καιροῦ τωρα ἐγκλιματισθῆ καὶ εἰς ἄλλας περιοχας καὶ εἶναι πυκνότατα κεκαλυμμενον ἀπὸ χνοῦδι ἐν εἴδει μετάξης. Εἰς τὰ ἄκρα τῶν βλαστῶν ευρίσκονται πολυάριθμα μικρὰ ἄνθη κίτρινα καὶ σχεδὸν ἀόρατα. Αὐτὸ τὸ φυτὸν παράγει ἕνα αἰθέριον ἔλαιον μὲ εὐχάριστον ὀσμήν. Ὡς ἔγχυμα ἢ ὡς ἐκχύλισμα μὲ τὴν προσθήκην οἰνοπνεύματος τὸ βερμοὺτ ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ συνθέστερα διεγερτικὰ τῆς ὀρέξεως. Τὸ κρασὶ βερμοὺτ ὅμως ποὺ παράγεται εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Γερμανίαν εἶναι συνήθως ἕνα κρασὶ γλυκύ, ἀχωματισμένον ἁπλῶς δι' ἐκχυλίσματος βερμοὺτ καὶ διὰ πίπερμεντ, μελισσοχόρτου, μαλάθρου, κανέλλας, γαρυφάλλων, καρδάμου καὶ διαφόρων ἄλλων παρασκευασμάτων.

Πολὺ διαφορετικὸν εἶναι τὸ ἀψέντι, ἕνα οἰνοπνευματώδες ποτόν, ποὺ περιέχει περὶ τὰ 50 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν οἰνόπνευμα καὶ ποὺ ἐπιπροσθέτως περιέχει αὐτούσιον αἰθέριον ἔλαιον βερμοὺτ (τοῦ ὁποίου εἰς τὸ σύνθες κρασὶ βερμοὺτ περιέχονται μόνον ἴχνη). Ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ ἔλαιον εἰς μεγάλας ποσότητας δύναται νὰ προκαλέσῃ σοβαρὰς ἀνωμαλίας εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὸν μεταβολισμὸν χάριν εἰς τὴν παρουσίαν δηλητηριωδῶν οὐσιῶν, διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ παραγωγὴ τοῦ ἀψεντίου ἔχει σήμερον ἀπαγορευθῆ σχεδὸν παντοῦ.

Ὅπως καὶ τὸ κρασὶ βερμοὺτ, ἔτσι καὶ τὰ διάφορα ἡδύποτα, τὰ λικέρ, ἔχουν κατασκευασθῆ ἀπὸ τοὺς πλέον ποικίλους συνδυασμοὺς φυτικῶν φαρμάκων. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν χρησιμοποιοῦνται σχεδὸν πάντοτε ὡρισμένα φυτὰ καὶ συχνότερα αὐτὰ ποὺ περιέχουν αἰθέρια ἔλαια καὶ πικρὰς οὐσίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἐπὶ παραδείγματι συγκαταλέγεται ἡ ἀγγελική, ποὺ καλλιεργεῖται εὐρύτατα εἰς τὴν Γερμανίαν. Αἱ ρίζαι αὐτῶν τῶν φυτῶν, ποὺ φέρουν σκιαδοειδῆ ἄνθη, χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν παρασκευὴν ὡρισμένων ἡδυπότων ὅπως τῆς Βενεδικτικῆς καὶ τοῦ Σαρτρέζ.

ΕΠΑΡΓΥΡΟΣ ΣΙΔΗΡΑ ΠΕΡΙΚΕΦΑΛΑΙΑ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΚΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΔΑ

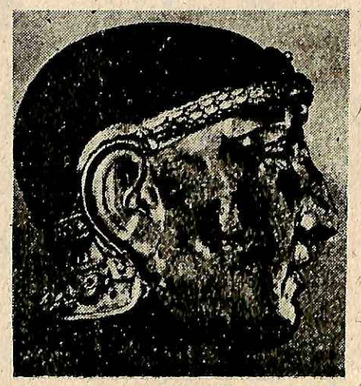

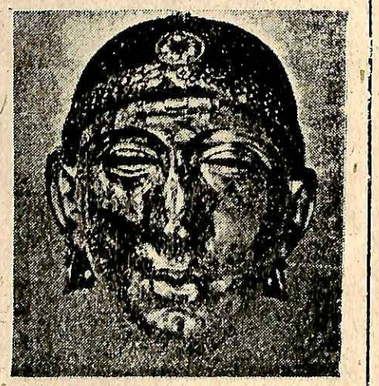

Εἰς τὸ Χόμς, ἀρχαίαν Ἔμεσαν τῆς Κοίλης Συρίας, παρὰ τὸν ποταμὸν Ὀρόντην, ἀνεκαλύφθη τελευταίως ἡ ἀριστουργηματικὴ αὐτὴ περικεφαλαία, ἡ ὁποία εἰς τὸ πρόσθιον τμῆμα της φέρει προστατευτικὸν τοῦ προσώπου ἔλασμα, ποὺ ἔχει προσωπογραφικὴν μορφὴν καὶ συνδέεται μετὰ τοῦ ὀπισθίου καλύμματος τοῦ κρανίου διὰ κρικου. Ἡ περίεργος αὐτὴ περικεφαλαία ἀποτελεῖται ἀπὸ σίδηρον ἐπαργυρωμένον, καὶ ἔχει συνολικὸν βάρος περίπου δύο κιλῶν. Κατὰ τοὺς μελετήσαντας αὐτὴν ἀρχαιολόγους, ἔχει κατασκευασθῆ κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ Ἰου μ.Χ. αἰώνος, δηλαδὴ περίπου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς σταυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ φαίνεται νὰ ἀνήκεν εἰς ἕνα μέλος τῆς βασιλευούσης εἰς τὴν Ἔμεσαν δυναστείας ἐξελληνισμένων Ἀράβων, ποὺ ἐβασίλευσαν μὲ κηδεμονίαν τῶν Ρωμαίων. Ἡ προσωπὶς τῆς περικεφαλαίας ἀποτελεῖ προφανῶς ὁμοιογραφικὴν προσωπογραφίαν ἐκείνου ποὺ τὴν ἔφερε, θὰ ἦτο δὲ ἀρκετὰ δύσκολον νὰ τὴν φορῇ κανεὶς κατὰ τὰς μάχας, καὶ διὰ τοῦτο πιστεύεται ὅτι εἶχε κατασκευασθῆ εἰδικῶς διὰ παοελάσεις καὶ ἑορτάς. Εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς περικεφαλαίας, τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὸ κρανίον, ἦτο προσηρμοσμένον ὕφασμα χαριν προστασίας ἀπὸ τὴν ζέστην. Ἡ περικεφαλαία αὐτὴ ἐκαθαρίσθη τελευταίως εἰς Λονδῖνον, ἀνήκει δὲ εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον τῆς Δαμασκοῦ, τὸ ὁποῖον τὴν ἐδάνεισε τὰς ἡμέρας αὐτὰς διὰ νὰ ἐκτεθῆ ἐπὶ ἕνα μῆνα εἰς τὴν Πινακοθήκην τοῦ βασιλέως Ἐδουάρδου τῆς Ἀγγλικῆς πρωτευούσης.

ΤΑ ΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΤΕΡΩΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΔΙΑΤΙ ΚΕΛΑΗΔΟΥΝ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ

Ἡ περίπτωσις τῆς ἀηδόνος, ἡ ὁποία εἶναι τὸ πλέον καλλικέλαδον πτηνὸν

Ὑπὸ Μ. ΜΠΩΡΤΟΝ

Κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, ἡ «ἰδιωτικὴ ζωὴ» τῶν πουλιῶν ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον ἐπισταμένων μελετῶν. Αἱ πράξεις των καὶ τὰ ἐλατήριά των ἠρευνήθησαν καὶ ἀνελύθησαν περισσότερον παντὸς ἄλλου εἴδους ζώων. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐμελετήθη καὶ τὸ κελάδημά των — αὐτὸ κυρίως. Κατωρθώθη ἔτσι νὰ καταδειχθῇ ἡ σημασία κάθε ἐκφερομένου ἀπὸ τὸ πτηνὸν μουσικοῦ φθόγγου, διὰ πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν κατέστη δυνατὴ καὶ ἡ ταξινόμησις τῶν φθόγγων: φθόγγων συναγερμοῦ, προειδοποιήσεως, ἀπειλῆς καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, μέχρις ὅτου διεπιστώθη ὅτι τὸ κελάδημα τοῦ πτηνοῦ δὲν εἶναι ἢ ἕνα μέσον ἐπικοινωνίας καὶ τίποτε περισσότερον. Ἀπὸ τὰς μελέτας αὐτὰς προέκυψεν ὅτι τὸ κελάδημα δὲν εἶναι παρὰ ἕνα εἶδος γλώσσης, στοιχειώδους καὶ πολὺ πιὸ ἁπλῆς ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην ὁμιλίαν, ἀλλὰ ὄχι δι' αὐτὸ ὀλιγώτερον χρησίμου.

Δὲν κελαδοῦν ὅμως ὅλα τὰ πουλιά, ἂν καὶ ὅλα παράγουν φωνητικοὺς ἤχους. Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ θεωρούμενος ἄφωνος κύκνος δὲν εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν σιωπηλός. Ὑπάρχουν, ἐν τούτοις ἐποχιακαὶ διακυμάνσεις εἰς τὴν χρῆσιν τῆς φωνῆς. Ὁ κοκκινολαίμης π.χ. κελαδεῖ καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἀλλ' ἔχει καὶ αὐτὸς τὴν σιωπηλήν του περίοδον. Ἄλλα πουλιὰ κελαδοῦν μόνον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναπαραγωγῆς ἢ εὑρίσκονται τότε εἰς τὸ «φόρτε» των. Παράλληλα μὲ αὐτὸ ἔχομεν καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἀναπαραγωγοὶ ἀδένες αὐξάνουν καὶ ἐλαττοῦνται ἐποχιακῶς. Ὅταν οἱ ἀδένες αὐτοὶ φθάνουν εἰς τὴν ὡριμότητά των, τὸ κελάδημα φθάνει εἰς τὴν ἀκμήν του, ἐλαττούμενον ἀκολούθως, ἐφ' ὅσον οἱ ἀδένες ἐλαττοῦνται εἰς μέγεθος καὶ εἰς λειτουργίαν.

Πρόσκλησις τοῦ θήλεος

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀναπαραγωγῆς ἑνὸς πτηνοῦ εἶναι ζωτικὴ περίοδος διὰ τὸ εἶδος. Διὰ τὸ ἴδιον τὸ πτηνὸν εἶναι ἐποχὴ μεγίστης δημιουργικῆς προσπαθείας. Διὰ τὸ εἶδος εἶναι συνεπῶς περίοδος μεγίστης ὀφελιμότητος. Πρέπει νὰ εὑρεθῇ κατάλληλος τόπος διαμονῆς, κατασκευῆς φωλεᾶς καὶ ἐπωάσεως τῶν νεοσσῶν. Ἡ ἀπόκτησις τούτου διακηρύσσεται πρὸς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τοῦ κελαδήματος. Τὰ πουλιὰ πρέπει νὰ ζευγαρώσουν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁ ἄρρην ἀναγγέλλει τὴν παρουσίαν του, οὕτως ὥστε ἡ θήλεια νὰ τὸν ἀνεύρῃ καὶ μαζὶ καὶ οἱ δύο νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν κατασκευὴν τῆς φωλεᾶς καὶ τὴν ἐπώασιν. Ὅταν ἐκκολαφθοῦν οἱ νεοσσοί, εἶναι ἀναγκαῖον τὸ κελάδημα πρὸς προειδοποίησιν περὶ κινδύνου ἢ πρὸς ἀποτροπὴν παντὸς ἀνεπιθυμήτου εἰσβολέως. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ταξινομήσωμεν ὅλους τοὺς ἤχους ποὺ παράγει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ πτηνὸν καὶ νὰ καταδείξωμεν τὴν πρακτικὴν σημασίαν ἑκάστου.

Εἶναι δύσκολον νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς ὅτι δὲν ὀφείλεται εἰ αὐτὸ καὶ μόνον τὸ κελάδημα, ἀλλὰ ὅτι εἶναι καὶ κάτι ἐπ πλέον. Ἐν τούτοις ὑπάρχει μία ἐξαίρεσις. Καὶ τὴν ἐξαίρεσιν αὐτὴν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἐπιχρησιμοποιήσῃ διὰ νὰ διαπιστώσῃ ἂν ὅλα ὅσα ἀνεπτύχθησαν ἀνωτέρω εἶναι ὀρθά. Ἡ ἐξαίρεσις αὐτὴ εἶναι τὸ ἀηδόνι.

Ἡ ἀηδών

Καὶ διὰ νὰ ἀρχίσωμεν, τὰ ἀηδόνια ὄχι σπανίως κελαδοῦν καὶ εἰς τὴν χειμερινὴν διαμονήν των. Μὲ ἄλλους λόγους, κελαδοῦν καὶ ἐκτὸς τῆς περιόδου ἀναπαραγωγῆς των. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀναπαραγωγῆς ἐν τούτοις διατιστώνονται αἱ περισσότεραι ἐξαιρέσεις. Λέγουν ὅτι τὰ ἀηδόνια κελαδοῦν τὴν ἡμέραν ὅπως καὶ τὴν νύκτα, ἀλλὰ τὸ κελάδημά των πνίγεται εἰς τὰ ἄλλα κελαδήματα, ἐνῶ τὴν νύκτα, ὁπότε ὅλα τὰ ἄλλα πτηνὰ σιωποῦν, ἀκούεται. Κελαδοῦν καὶ τὴν ἡμέραν ἀσφαλῶς, ἀλλὰ κατόπιν εἰδικῶν παρατηρήσεων, ποὺ ἔκαμα ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ κατὰ τὴν διάρκειαν μερικῶν ἐποχῶν, θὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἔχω πολλὰς ἀμφιβολίας. Θὰ ἔλεγα μᾶλλον ὅτι τὸ κελάδημά των ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰς μετεωρολογικὰς συνθήκας. Μίαν ὡραίαν ἡμέραν, ἀκολουθουμένην ἀπὸ ψυχρὰν νύκτα, κελαδοῦν περισσότερον τὴν ἡμέρα παρὰ τὴν νύκτα. Μίαν ὡραίαν. ζεστὴν βραδυὰν κελαδοῦν ὅσον δὲν ἐκελάδησαν ὅλην τὴν ἡμέραν. Καὶ ὕστερα ἀπὸ διαδοχικὰς θερμὰς νύκτας, ὅσοι συμβαίνει νὰ ἔχουν κοντὰ εἰς τὰ παράθυρά των ἀηδόνια ἀρχίζουν νὰ αἰσθάνωνται ἐπιθυμίαν «νὰ τοὺς στρίψουν τὸ λαρύγγι», διότι τότε τὸ κελαδημὸ των εἶναι συνεχὲς καὶ ἀτελείωτον.

Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀλήθεια ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν τοῦ κελαδήματος τὴν ἡμέραν ἢ τὴν νύκτα, γεγονὸς παραμένει ὅτι τὰ πουλιὰ αὐτά, ὑπὸ καλὰς συνθήκας κελαδοῦν συνεχῶς ὅλην τὴν νύκτα. Διὰ ποῖον λόγον τότε κελαδοῦν; Διὰ νὰ ἀναγγείλουν τὴν ἀνεύρεσιν θέσεως πρὸς διαμονὴν καὶ κατασκευὴν τῆς φωλεᾶς; Ἂν ναί, τότε πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν διατί αὐτά, ἀντιθέτως πρὸς τὰ ἄλλα ὠδικὰ πτηνά, περιλαμβανομένων καὶ ὅλων τῶν στενῶν συγγενῶν των, αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ κελαδοῦν ὅλην τὴν νύκτα. Δὲν ὑπάρχει ἔνδειξις ὅτι τὰ ἀη-

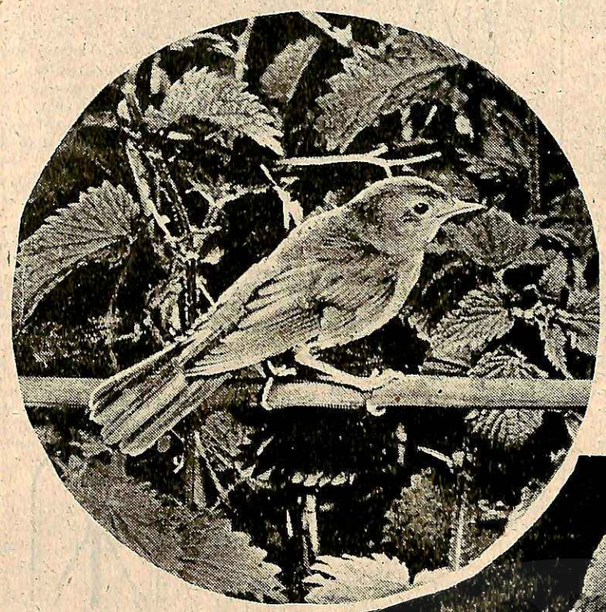

Δύο ὡραῖαι φωτογραφίαι ἀηδόνων, αἱ ὁποῖαι εἶναι πράγματι οἱ καλύτεροι τραγουδισταὶ εἰς τὸν κόσμον μας, μὲ φωνὴν μουσικωτέραν τῆς ἀνθρωπίνης

δόνια λεηλατοῦν ἄλλας φωλεὰς ἢ προσπαθοῦν νὰ ἐκτοπίσουν ἕνα ἄλλο, περισσότερον ἀπὸ ὅσον κάμνουν λόγου χάριν οἱ κοκκινολαίμηδες ἢ τὰ κοτσύφια. Οὔτε ὑπάρχουν περισσότεροι κίνδυνοι διὰ τὰ ἀηδόνια ἀπὸ τὰ ἄλλα μικρὰ ὠδικὰ πτηνά. Πράγματι, ἀπὸ ὁποιαδήποτε νυκτόβια ζῶα καὶ ἑάν κινδυνεύουν, εἴτε ἀπὸ γλαῦκας, εἴτε ἀπὸ ἀλώπεκας καὶ ἄλλα, τὸ κελάδημα δὲν ἐλαττώνει κατ' οὐδένα τρόπον τὸν κίνδυνον. Θὰ ἠμποροῦσε νὰ προβληθῇ βέβαια ὅτι τὸ ἄρρεν προσπαθεῖ νὰ τραβήξῃ τὴν προσοχὴν ἑνὸς ἐπικινδύνου ζώου ἀπὸ τὴν θήλειαν καὶ τὴν φωλεάν. Δεν φαίνεται ὅμως νὰ εὐσταθῇ τὸ ἐπιχείρημα αὐτό. Ἡ κατασκευὴ φωλεᾶς δι' ἀναπαραγωγὴν δὲν ἀρχίζει συνήθως ἢ περὶ τὰ μέσα Μαΐου, ἕνα πλήρη μῆνα ἀφ' ὅτου — εἰς μίαν εὐνοϊκὴν ἐποχὴν — ἀρχίζει τὸ κελάδημα. Ἐπὶ πλέον, ἀρχίζει νὰ ἐξαφανίζεται περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐκκόλαψιν τῶν νεοσσῶν καὶ ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ποὺ τὸ κελάδημα, ἂν θεωρηθῇ ὡς ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς θηλείας ἀπὸ τοῦ κινδύνου, ἔχει τὴν μεγαλυτέραν ἀξίαν. Δὲν ὑπάρχει βεβαία ἀμφιβολία ὅτι ἓν μέρος τοῦ κελαδήματος τοῦ ἀηδονιοῦ, ὅπως καὶ ἄλλων φωνητικῶν ἐκφράσεών του ἔχει κάποιαν ὠφελιμιστικὴν πρόθεσιν. Ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῇ κανεὶς τὸ ἴδιον διὰ τὸ σύνολον τοῦ κελαδήματος. Τί συμβαίνει τότε;

Ἔκφρασις καλλιτεχνικῆς διαθέσεως;

Κατὰ τὴν γνώμην μου, τὸ κελάδημα εἶναι ἔκφρασις ἑνὸς ἐποχιακοῦ ρυθμοῦ, αὐξανόμενον καὶ ἐλαττούμενον ἐν συναρτήσει μὲ τὰς δημιουργικὰς παρωθήσεις τοῦ σώματος. Ἐπηρεάζεται περισσότερον ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τὴν θερμοκρασίαν, παρὰ ἀπὸ τὴν παρουσίαν ἢ ἀπουσίαν ἀντιζήλων, ἐχθρῶν κλπ. Ἀκόμα καὶ ἕνα πτηνόν, κλεισμένον εἰς τὸ κλουβί εἰς μίαν σοφίταν, ἀπομονωμένον ἀπὸ τὸν κόσμον του, κελαδεῖ. Μέρη τοῦ κελαδήματος ἔχουν κάποιαν ὠφελιμιστικὴν σημασίαν, ἀλλὰ τὸ ἴδιον θὰ ἐλέγαμεν καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἄρθρωσιν. Πολὺ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐνάρθρου ὁμιλίας — καὶ αὐτὴ φαίνεται σχετικῶς πρόσφατος — ὁ ἄνθρωπος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐχρησιμοποίει τὰς φωνητικὰς χορδάς του, ὅπως φαίνεται νὰ κάμνουν καὶ τὰ ἄλλα ἀνθρωποειδῆ, κυρίως πρὸς ἔκφρασιν ἑνὸς ἐσωτερικοῦ ρυθμοῦ. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἐτραγουδοῦσε πρὶν ὁμιλήσῃ.

Ἔχει τὸ κελάδημα τοῦ ἀηδονιοῦ καμμίαν αἰσθητικὴν ἀξίαν δι' αὐτὸ τὸ ἴδιον; Δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν. Εἶναι μία μορφὴ καλλιτεχνικῆς ἐκφράσεως; Ἡ τέχνη, εἰς τὴν ἁπλουστάτην της μορφήν, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ὤθησιν πρὸς δημιουργίαν. Ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι τὸ κελάδημα τοῦ ἀηδονιοῦ δὲν ἔχει ἁπλῶς καὶ μόνον πρακτικὴν ἀξίαν, ἡ σύμπτωσίς του μὲ τὸ ζενὶθ τοῦ δημιουργικοῦ ρυθμοῦ τοῦ σώματος λαμβάνει νέαν σημασίαν. Ἐὰν οἱ ἀναπαραγωγοὶ ἀδένες δὲν αὐξάνουν ἢ ἐλαττοῦνται ἐποχιακῶς, τότε λογικῶς θὰ πρέπει νὰ κελαδῇ καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Τότε θὰ ἠδυνάμεθα νὰ μὴ δώσωμεν μεγάλην σημασίαν μεταξὺ κελαδήματος καὶ σωματικοῦ ρυθμοῦ. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὸ κελάδημα εἶναι περισσότερον ἐκδήλωσις ἑνὸς καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος παρὰ ὠφελιμισμοῦ.

Καθὼς ἀπελάμβανα ἕνα βράδυ τὸ κελάδημα τῶν ἀηδονιῶν, ἐπέρασε κοντὰ κάποιο θορυβῶδες αὐτοκίνητον. Τὸ κελάδημα ἐσταμάτησε. Αὐτὸ τὸ αὐτοκίνητο μὲ ἐξενεύρισε. Φαίνεται πὼς εἰς αὐτὸ ὑπῆρχε κάτι κοινὸν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῶν ἀηδονιῶν. Τὸ κοινὸν αὐτό, νὰ ἀφεώρα ἄραγε καὶ τὸ πρῶτον σημεῖον — νὰ ἀπελάμβαναν ἄραγε καὶ αὐτὰ τὸ τραγούδι των;

Μ. ΜΠΩΡΤΟΝ

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΕΡΠΕΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

Τὸ πῶμα μιᾶς φιάλης εἰσέρχεται μὲ κρότον μέσα εἰς αὐτήν.

Μὲ τὸ ἀκόλουθον ἁπλοῦν πείραμα ἠμποροῦμεν νὰ ἀπιτύχωμεν, ὥστε το πῶμα μιᾶς φιάλης, ἐφηρμοσσμένον ἀεροστεγῶς εἰς τὸ στόμιόν της, νὰ ὑποχωρήσῃ μόνον του καὶ νὰ πέσῃ μέσα εἰς τὴν φιάλην.

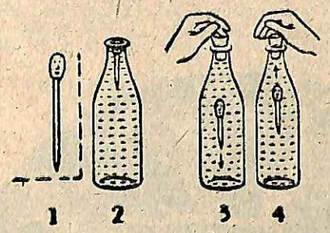

1) Διοχετεύομεν ὑδρατμοὺς ἐπὶ ἕνα πλῆρες λεπτὸν τῆς ὥρας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μιᾶς φιάλης τοῦ γάλακτος, μὲ τὴν βοήθειαν βραστῆρος ποὺ φέρει πλάγιον στόμιον.

2) Κατασκευάζομεν ἀπὸ ἀνθεκτικὸ χαρτόνι ἕνα πῶμα διὰ τὴν φιάλην, εἰς μέγεθος καὶ σχῆμα κατάλληλον, ὥστε νὰ ἐφαρμόζῃ καλῶς (ἀεροστεγῶς) εἰς αὐτήν.

3) Γεμίζομεν ἕνα δοχεῖον μὲ χλιαρὸ νερό.

4) Ἀπομακρύνομεν μὲ μίαν πετσέταν τὴν φιάλην ἀπὸ τὸ πλάγιον στόμιον τοῦ βραστῆρος, καὶ κατόπιν, ταχέως, τοποθετοῦμεν αὐτὴν ὀρθίαν μέσα εἰς μίαν λεκάνην, ἐφαρμόζομεν ἀμέσως τὸ πῶμα ἀεροστεγῶς καὶ ἀρχίζομεν νὰ χύνωμεν ἐπάνω εἰς τὸ πῶμα τὸ χλιαρὸ νερό, βραδέως καὶ συνεχῶς, διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὸν ἀέρα νὰ εἰσδύσῃ μέσα εἰς τὴν φιάλην.

5) Μέσα εἰς δύο λεπτὰ ἢ καὶ ὀλιγώτερον, βλέπομεν τότε τὸ πῶμα νὰ ὑποχωρῇ διαίως καὶ νὰ πίπτῃ μὲ κρότον μέσα εἰς τὴν φιάλην. Ἐὰν τοῦτο δὲν γίνεται, τότε σπρώχνομεν τὸ πῶμα ἐλαφρῶς μὲ τὸν δάκτυλον, ὁπότε ἀμέσως πραγματοποιεῖται ἡ πτῶσις του.

Σημείωσις: Ὁ χρησιμοποιούμενος βραστὴρ διὰ τὴν διοχέτευσιν τοῦ ὑδρατμοῦ πρέπει νὰ φέρῃ στόμιον ἀρκετὰ στενόν, διὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ εἰσχώρησις του κατὰ ἕνα καὶ πλέον ἑκατοστόμετρον μέσα εἰς τὴν φιάλην. Ἔτσι εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ ὑδρατμοὶ περνοῦν μέσα εἰς τὴν φιάλην καὶ διώχνουν ἔξω τὸν ἀέρα. Ἐὰν δὲν διαθέτωμεν κατάλληλον βραστῆρα, τότε κατασκευάζομεν σωλῆνα ἀπὸ χαρτόνι μήκους τριῶν ἑκατστ. καὶ τοποθετοῦμεν διὰ τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑδρατμῶν, τὸ ἓν ἄκρον του εἰς τὸ πλάγιον στόμιον τοῦ βραστῆρος, τὸ δὲ ἄλλο μέσα εἰς τὴν φιάλην.

Ἐξήγησις:

Μὲ τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑδρατμῶν μέσα εἰς τὴν φιάλην, ὅλος σχεδὸν ὁ περιεχόμενος ἀὴρ ἐκδιώκεται ἔξω ἀπὸ αὐτήν. Ὅταν δὲ κατόπιν φέρωμεν τὴν φιάλην, γεμάτην ἀπὸ ὑδρατμούς, μέσα εἰς τὴν λεκάνην καὶ χύσωμεν ἐπάνω της χλιαρὸ νερό, οἱ ὑδρατμοὶ μέσα εἰς τὴν φιάλην ψύχονται καὶ συμπυκνώνονται εἰς νερό. Ἔτσι δημιουργεῖται μέσα εἰς τὴν λεκάνην καὶ γίνωμεν ἐπάνω κενὸν καὶ ἡ ἐσωτερικὴ πίεσις πίπτει σχεδὸν εἰς τὸ μηδέν. Ἡ ἐξωτερικὴ τότε ἀτμοσφαιρικὴ πίεσις, ποὺ φθάνει τὸ ἓν χιλιόγραμμον περίπου κατὰ τετραγωνικὸν ἑκατοστόμετρον, ὠθεῖ τὸ πῶμα μέσα εἰς τὴν φιάλην.

Ὁ μαγικὸς βουτηχτῆς

Ἐὰν διαθέτωμεν ἓν σταγονόμετρον τῶν ἰατρῶν μὲ τὸν ὑάλινον ἀνοικτὸν σωλῆνα πρὸς τὰ κάτω καὶ τὸν ἐκ καουτσοὺκ κλειστὸν πρὸς τὰ ἄνω, ἠμποροῦμεν εὐκολώτατα νὰ κάμωμεν τὸν μαγικὸν βουτηχτήν. Πρὸς τοῦτο:

1) Μὲ τὸν στυλογράφον μας σημειώνομεν ἐπὶ τοῦ καουτσοὺκ τοῦ σταγονομέτρου δύο ματία, μίαν μύτην καὶ ἕνα στόμα.

2) Γεμίζομεν μίαν ὑαλίνην φιάλην μὲ νερὸ καὶ ρίπτομεν μέσα τὸ σταγονόμετρον. Προσέχομεν, ὥστε ἡ φιάλη νὰ ξεχειλίζῃ ἀπὸ τὸ νερό.

3) Τοποθετοῦμεν τὸ ἐκ φελλοῦ πῶμα εἰς τὴν φιάλην καὶ μὲ τὸ χέρι μας πιέζομεν τοῦτο ἐλαφρῶς πρὸς τὰ κάτω. Βλέπομεν τότε τὸν μικρὸν βουτηχτὴν νὰ βυθίζεται μέχρι τοῦ πυθμένος.

4) Ἐάν, ἀντιθέτως, ἀνυψώσωμεν ἐλαφρῶς τὸ πῶμα, βλέπομεν τὸν βουτηχτὴν νὰ ἀνεβαίνῃ πρὸς τὰ ἐπάνω.

Ἐὰν μάλιστα τοποθετήσωμεν, ἀδιαφόρως, ὀβῆεν, τὸ χέρι μας ἐπάνω ἀπὸ τὸ πῶμα, καὶ κατὰ τρόπον μυστικὸν πιέζομεν ἢ ἀνυψώνομεν τὸ πῶμα, ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν τὸν βουτηχτὴν νὰ πειθαρχῇ, δῆθεν εἰς τὰ παραγγέλματά μας: «ὁ βουτηχτὴς κάτω» καὶ «ὁ βουτηχτὴς ἐπάνω», νὰ κατεβαίνῃ καὶ νὰ ἀνεβαίνῃ μέσα εἰς τὴν φιάλην, μπροστὰ εἰς τὰ ἔκπληκτα μάτια τῶν θεατῶν.

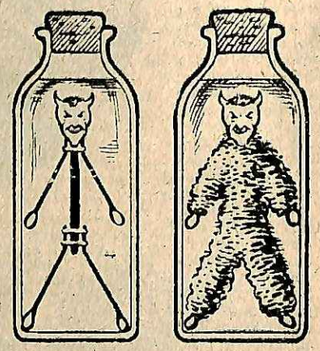

Ἐξήγησις:

Συμφώνως πρὸς τὴν γνωστὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρχιμήδους, «κάθε σῶμα βυθιζόμενον ἐντὸς ὑγροῦ ὠθεῖται πρὸς τὰ ἐπάνω μὲ δύναμιν ἴσην πρὸς τὸ βάρος τοῦ ὑγροῦ, ποὺ ἐκτοπίζει».

Ὁ βουτηχτής, λοιπόν, βυθίζεται ὅταν πιέσωμεν τὸ πῶμα, διότι, μὲ τὴν αὔξησιν τῆς πιέσεως μέρος τοῦ νεροῦ εἰσέρχεται μέσα εἰς τὸ σταγονόμετρον, ὁπότε τὸ ὅλον βάρος αὐτοῦ γίνεται μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ νεροῦ ποὺ ἐκτοπίζει.

Ἀνέρχεται, κατόπιν ὁ βουτηχτής, ὅταν ἀνυψώσωμεν τὸ πῶμα, διότι, μὲ τὴν ἐλάττωσιν τῆς πιέσεως, μέρος τοῦ νεροῦ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ σταγονόμετρον, ὁπότε τὸ ὅλον βάρος αὐτοῦ γίνεται μικρότερον ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ νεροῦ ποὺ ἐκτοπίζει.

Τὸ πείραμα τοῦτο εἶναι κλασσικόν, φέρεται δὲ εἰς τὰ ἐγχειρίδια Φυσικῆς ὡς «Πείραμα τοῦ κολυμβητοῦ τοῦ Καρτεσίου».

ΤΑ ΖΩΑ ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΝΑ ΕΞΑΦΑΝΙΣΘΟΥΝ

ΟΙ ΑΣΙΑΤΙΚΟΙ ΡΙΝΟΚΕΡΟΙ

Τὰ ὀγκώδη θηλαστικὰ μὲ τὸ περίεργον κέρας, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἡ συμφορά των,

Ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις πρὸς Προστασίαν τῆς Φύσεως ἀνέθεσεν ἐσχάτως μίαν ἐνδιαφέρουσαν ἀποστολὴν εἰς τὸν Ἀμερικανὸν ζωολόγον Λὴ Μέρριαμ Τάλμποτ, ὁ ὁποῖος, ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου ἤρχισε τὸ ἐξερευνητικόν του ταξίδιον, διαρκείας πέντε μηνῶν, διὰ μέσου τῆς Ἀραβίας, τῆς Ἐγγὺς Ἀνατολῆς, τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τῆς Δυτικῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἰνδονησίας. Σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς εἶναι ὅπως μελετήσῃ τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται σήμερον μερικὰ ἀπὸ τὰ πλέον σπάνια ζῶα εἰς τὸν κόσμον. Εἰς αὐτὰ περιλαμβάνονται οἱ ἀσιατικοὶ ρινοκέρωτες, ὁ ἄγριος ὄνος τῆς Συρίας καὶ ὁ ἀσιατικὸς λέων. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ὁ ἄγριος αὐτὸς ὄνος ἔχει ἤδη ἐκλείψει, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ρινοκέρωτας δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐξαφανίσεως.

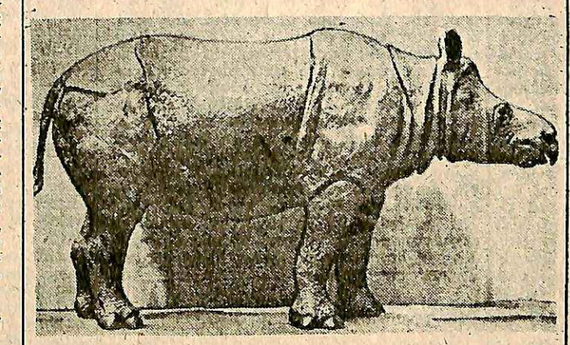

Ὁ ρινόκερως τῆς Ἰάβας, τοῦ ὁποίου τὸ εἶδος ἔχει σχεδὸν ἐκλείψει σήμερον,

Τὰ περίεργα κέρατα τῶν ρινοκέρων.

Ὕστερα ἀπὸ τοὺς ἐλέφαντας, οἱ ρινοκέρωτες ἀποτελοῦν τὰ μεγαλύτερα καὶ ὀγκωδέστερα μεταξὺ ὅλων τῶν ζώων τῆς Ἠπείρου. Τὰ πέντε ὑπάρχοντα σήμερον εἴδη, τρία ἀσιατικὰ καὶ δύο ἀφρικανικά, σχηματίζουν τὴν μίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς οἰκογενείας τῆς τάξεως τῶν λεγομένων περισσοδακτύλων ὀρθηλιφόρων ζώων. Αἱ ἄλλαι δύο περιλαμβάνουν ἀφ' ἑνὸς τοὺς ἵππους, ὄνους καὶ ζέβρας, καὶ ἀφ' ἑτέρου τοὺς ταπίρους.

Ὅλοι οἱ ρινόκεροι φέρουν εἰς ἕκαστον πόδα τρεῖς δακτύλους, ποὺ περιβάλλονται ἀπὸ ὁπλήν. Ἡ βασικὴ διαφορὰ των δὲ ἀπὸ τὰ ἄλλα περισσοδάκτυλα ζῶα εἶναι ὅτι ἐμφανίζονται ἐξωπλισμένα μὲ τὰ καλούμενα κέρατα, ποὺ εὑρίσκονται ἐπάνω εἰς τὸ ῥύγχος των. Παρὰ τὸ ὄνομά των, δὲν ὁμοιάζουν καθόλου μὲ τὰ κέρατα ἰῶν ἀστιοδακτύλων ζώων τῆς ἀντιλόπης, π.χ., ἢ τῆς ἐλάφου. Δὲν συνδέονται μὲ τὸ κρανίον, ἂν καὶ τὰ ρινικὰ ὀστᾶ κάτω ἀπὸ τὴν βάσιν των εἶναι πανέα καὶ τραγέα, διὰ νὰ τὰ στηρίζουν. Μὲ ἄλλα λόγια δὲν εἶναι κέρατα, μὲ τὴν ἀκριβῆ σημασίαν τῆς λέξεως. Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις ἀποκαλύπτει ὅτι συνματίζονται διὰ τῆς συσσωματώσεως πολλῶν σκληρῶν τριχῶν, στερεῶς ἐμφυτευμένων μέσα εἰς τὸ δέρμα. Τὰ ὄργανα αὐτὰ ἀποτελοῦν διὰ τὸν ρινόκερον τὸ κυριώτερον: τὸ μοναδικὸν μάλλον, μέ ον ἀμύνης καὶ προστασίας. Οἱ ὀδόντες των εἶναι κατάλληλοι μόνον πρὸς μάσησιν τῆς φυτικῆς των τροφῆς καὶ συνίστανται ἀπὸ μεγάλους τραπεζίτας καὶ ἓν ζεύγος κοπτήρων εἰς κάθε σιαγόνα. Κυνόδοντας δὲν ἔχουν. οἱ δὲ ἀφρικανικοὶ στεροῦνται καὶ αὐτῶν τῶν κοπτήρων.

Αἱ ἀντιλήψεις τῶν ἀσιατικῶν λαῶν

Τὸ μεγαλίτερον ἀπὸ τὰ τρία ἀσιατικὰ εἴδη, ὁ μέγας ἰνδικὸς ρινόκερως (ρινόκερως ὁ μονόκερως) εἶναι ἐλαφρῶς μόνον μικρότερος ἀπὸ τὸν λευκὸν ἀφρικανικὸν ρινόκερον (ρινοκέρωτα τὸν σιμόν) ποὺ εἶναι ἡ μεγαλύτερος ὅλων καὶ ἔχει ὕψος 2 μέτρων καὶ μῆκος 5. Ὁ ἰνδικὸς φθάνει τὰ 1.90 μέτρα εἰς ὕψος κατὰ τοὺς ὤμους καὶ τὰ 4.20 μέτρα εἰς μῆκος. Τὸ σῶμα του καλύπτεται ἀπὸ παχύτατον, κοκκῶδες δέρμα, ἀδιαπέραστον ὑπὸ τῶν βλημάτων μικροῦ ὅπλου. τὸ ὀπίσιον, λόγω τῶν ἀναδιπλώσεων του, δίδει τὴν ἐντύπωσιν πραγματικοῦ θώρακος. Τὸ μοναδικὸν του κέρας εἶναι σχετικῶς βραχύ, μήκους 60 περίπου ἑκστμ. Τὸ εἶδος τοῦτο ἦτο ἄλλοτε εὐρύτατα διαδεδομένον καὶ ἔζη εἰς τὴν πυκνὴν ζούγκλαν καὶ τὴν ὑψηλὴν ὑλόνη, ὅπου μὲ τὸν εἰρηνικὸν καὶ ἥρεμον χαρακτῆρα του εἶχεν ἐξησφαλισμένην τὴν ζωήν του. Ἀλλ' ἡ συμφορά ἐξέσπασεν ἀπὸ τὸ κέρας του. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κυκλοφορεῖ μεταξὺ τῶν ἀσιατικῶν λαῶν ἡ παράδοσις ὅτι ἓν κύπελλον καμωμένον ἀπὸ τὸ κέρας ρινοκέρου. ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ καθιστᾷ ἀβλαβῆ τὰ δηλητηριώδη ποτά. Εἰς τὴν Κίναν, ἐξ ἄλλου, ἐπιστεύετο ὅτι τὰ κέρατα εἶνον θαυματουργοὺς θεραπευτικὰς ἰδιότητας καὶ προσεφέροντο ὑπὸ μορφὴν κόνεως ἀντὶ ἀδροτάτης ἀμοιβῆς. Ἐπιπροσθέτως ἡ σάρξ τοῦ ζώου ἐθεωρεῖτο ἐξαιρετικὴ τροφή ἀκόμη δὲ καὶ τὸ αἷμα του καὶ αὐτὰ τὰ ἐντόσθιά του ἐξετιμῶντο μεγάλως μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν περιοχῶν τίνων. Ἀλλὰ κυρίως τὸ κέρας του ἀπετέλει διὰ τοὺς λαοὺς αὐτοὺς τὸ πολυτιμότερον ἀπόκτημα. διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ὁποίου προσεφέρετο κάποτε τὸ ἥμισυ τοῦ βάρους του εἰς χρυσόν. Εἰς τὰς περιέχρους αὐτὰς ἀντιλήψεις τῶν ἰθαγενῶν ἑκατόμβαι ρινοκέρων ἐθυσιάζοντο ἄλλοτε κατ' ἔτος. Ἔτσι ὁ ἀριθμὸς των ἤρχισε νὰ ἐλαττοῦται μὲ ταχύτατον ρυθμὸν καὶ σήμερον ὀλίγα σχετικῶς ἄτομα σώζονται εἰς τὰς βαθείας ζούγκλας τοῦ Νεπάλ καὶ τοῦ Ἀσσάμ. καὶ πιθανῶς εἰς μερικὰς περιοχὰς τῆς Βορείου Βεγγάλης. Ἔχουν λησθῆ. βεβαίως μέτρα προστατευτικὰ διὰ τὸ ζῶον. ἀλλ' οἱ λαθροθῆραι ὀργιάζουν. Εἶναι τόσον μεγάλα τὰ κέρδη ποὺ ἀποκομίζουν ἀπὸ τὸ πολύτιμον θήραμα ὥστε δὲν διστάζουν. παρὰ τοὺς κινδύνους ποὺ διατρέχουν. νὰ στήνουν τὴν ἐνέδραν των κατὰ τὰς σελινοφωτίστους νύκτας εἰς τὰ περάσματα τῶν ρινοκέρων. Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ Ἰνδικοὶ ρινόκεροι ποὺ ὑπάρχουν σήμερον εἰς τὴν ζωὴν δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς 300.

Ὁ δεύτερος κατὰ τὸ μέγεθος, ἐκ τῶν ἀσιατικῶν ρινοκέρων, εἶναι ὁ τῆς Ἰάβας, ὕψους μέχρις 1,65 μέτρων κατὰ τὸν ὦμον. Τὸ κέρας του, ποὺ μόνον τὰ ἄρρενα φέρουν, εἶναι βραχύτατον. μήκους μέχρι 15 ἑκστμ. Καὶ τὸ ζῶον τοῦτο διώκεται ἀπηνῶς, διότι ἐκτιμῶνται μεγάλως τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματός του καὶ ἰδίως τὸ κέρας του, ποὺ ἀποφέρει κέρδη 500 λιρῶν περίπου. Ἐκτὸς τῆς Ἰάβας, ἦτο διαδεδομένος ἄλλοτε καὶ εἰς τὴν Βεγγάλην, τὸ Ἀσσάμ, τὴν Βιρμανίαν, τὸ Σιάμ, τὴν Ἰνδοκίναν, τὴν Μαλαϊκὴν χερσόνησον καὶ τὴν Σουμάτραν. Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ μέρη ἐξηφανίσθη καὶ μόνον εἰς τὴν Βιρμανίαν, ὅπου ἐλήφθησαν προστατευτικὰ μέτρα, ἐσώζοντο μέχρι πρό τινος ἐξ ἄτομα. Εἰς τὴν Ἰάβαν, κατὰ μίαν ἐκτίμησιν γενομένην τὸ 1937, ὑπῆρχον μόνον 66. Σήμερον, λέγεται ὅτι δὲν ἀπέμειναν περισσότεροι ἀπὸ 40.

Τὸ μικρότερον ἀπὸ τὰ τρία ἀσιατικὰ εἴδη εἶναι ὁ ρινόκερως τῆς Σουμάτρας ὕψους μέχρις 1.50 μέτρων. Φέρει δύο κέρατα, τὸ δὲ σῶμα του καλύπτεται ὑπὸ τριχωτοῦ δέρματος. Εἶναι κατά τι πολυαριθμότερος ἀπὸ τὸν ρινόκερων τῆς Ἰάβας καὶ ἀπαντᾶ κατὰ μικρὰς ὁμάδας εἰς τὴν Σουμάτραν, Βόρνεον, Μαλαϊκὴν χερσόνησον, Βιρμανίαν καὶ τὸ Ἀσσάμ. Ἂν καὶ τὸ κέρας των ζώων τούτων πωλεῖται εἰς τὸ ἓν δέκατον τῆς ἀξίας τοῦ των τῆς Ἰάβας, ἐν τούτοις καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν βαίνει ἐλαττούμενος. Ὑπολογίζεται ὅτι σήμερον δὲν ἐπιζοῦν παρὰ μόνον περὶ τὰ 50 ἄτομα.

Ὁ ρινόκερως τῆς Σουμάτρας, τὸ μικρότερον ἀσιατικὸν εἶδος, τοῦ ὁποίου ἐπιζοῦν σήμερον περὶ τὰ 50 ἄτομα.

Αἱ ἐλπίδες διὰ τὴν διάσωσίν των ἐλάχιστα

Ἕνας ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τῆς ἀποστολῆς Ταλμποτ εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τοῦ τρόπου συνεργασίας τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως πρὸς Προστασίαν τῆς Φύσεως μετὰ τῶν Κυβερνήσεων τῶν περιοχῶν αὐτῶν διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς διατηρήσεως τῶν ρινοκέρων. Ἡ καλὴ θέλησις δὲν λείπει βεβαίως ἀπὸ τὰς κυβερνήσεις αὐτάς. ἀλλὰ τὸ ἔργον δυσχεραίνεται ἀπὸ τὴν κατάστασιν. εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ ἀσιατικοὶ λαοί Αἱ καλύτεραι ἐλπίδες διὰ τὸ μέλλον ἐναπόκειται εἰς τὴν ἐπιζήσιν καὶ ἐξουδετέρωσιν τῶν προλεγθεισῶν ἐσφαλμένων ἀντιλήψεων τῶν ἰθαγενῶν.

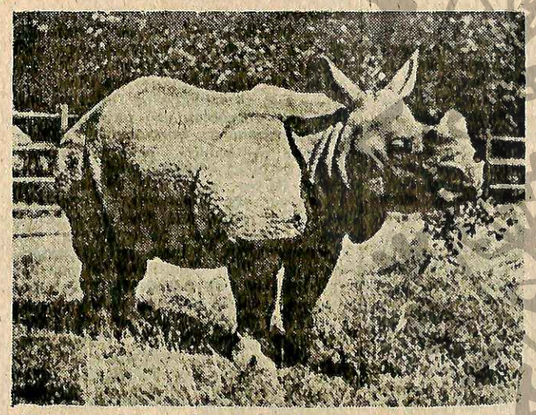

Ὁ μέγας Ἰνδικὸς ρινόκερως «Ρινόκερως ὁ μονόκερως», τὸ μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ τρία ἀσιατικὰ εἴδη, τοῦ ὁποίου ἐπιζοῦν σήμερον μόνον 300 ἄτομα.

Η ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ · ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ · ΤΕΧΝΑΙ

ΧΩΡΙΣ ΒΙΒΛΙΑ

"Ενα ἀπὸ τὰ βασικὰ πολιτιστικὰ ἱδρύματα τῆς πρωτευούσης, ἡ 'Εθνικὴ Βιβλιοθήκη, ἔχει καταντήσει σχεδὸν ἄχρηστος δι' ἐκείνους διὰ τοὺς ὁποίους προορίζεται. 'Από τῆς ἐποχῆς τοῦ πολέμου τὰ ὑπουργεῖα Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν, τὴν ἔχουν κηρύξει εἰς ἄγνοιαν καὶ τοιουτοτρόπως ὁ μοναδικὸς τρόπος ἀποκτήσεως νέων βιβλίων ἔχει ἀπομείνει ἡ δωρεὰ αὐτῶν ἐκ μέρους τῶν ἐκδοτῶν των. Εἶναι ὅμως εὐγνῶν ὅτι μὲ τὸν νόμον ποὺ ὑποχρεώνει κάθε ἐκδότη νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν 'Εθνικὴν Βιβλιοθήκην ἀντίτυπον κάθε ἐκδόσεώς του, δὲν ἐξασφαλίζεται καὶ ἡ ἀπόκτησις τῶν ἀκριβῶν βιβλίων. 'Εξ ἄλλου οἱ "Ελληνες ἐπιστήμονες ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην καὶ τῶν ξένων ἐπιστημονικῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλεται νὰ συμβουλεύωνται διὰ νὰ παρακολουθοῦν τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἐπιστημῶν. Αἱ ἀγοραὶ ὅμως ξένων βιβλίων εἶναι ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθοῦν ὑπὸ τῆς 'Εθνικῆς Βιβλιοθήκης, διότι οἱ ὁρμοδιοί μας θεωροῦν περιττὸν νὰ προσθέσουν εἰς τὸν κρατικὸν προϋπολογισμὸν ἕνα μικρὸν κονδύλιον καὶ διὰ τὰς ἀπολύτως ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τοῦ ἐπιστημονικοῦ μας κόσμου εἰς ἀπαραίτητα βιβλία. 'Εν τῷ μεταξὺ κρίνεται τελείως περιττὸν νὰ δοθῇ τὸ «ἐπίδομα βιβλιοθήκης» καὶ εἰς ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ἔχομεν ἀναθέσει νὰ μοοφώνουν τὴν ἐθνικὴν νεολαίαν μας, ἐπὶ τῆς ὁποίας βασίζεται τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας.

✻

ΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΝΗΠΙΟΤΡΟΦΕΙΑ

Μὲ τὴν φροντίδα τοῦ προοδευτικοῦ ἱεράρχου Σιατίστης κ. 'Ιακώβου ἀνεγείρεται εἰς τὴν ἔδραν τῆς μητροπόλεώς του κτίριον διὰ τὴν στέγασιν ἀγροτικοῦ νηπιοτροφείου. Μὲ τὸ ἵδρυμα αὐτὸ αἱ ἐργαζόμεναι εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς περιοχῆς μητέρες θὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἐμπιστεύωνται τὰ παιδάκια των εἰς στοργικὰ πρόσωπα, ποὺ θὰ εἶναι εἰς θέσιν κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀπασχολήσεώς των νὰ ἀναλαμβάνουν τὴν ἐπίβλεψίν των καὶ νὰ τὰ ἀνατρέφουν σύμφωνα μὲ τὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης. 'Ο θεσμὸς τῶν ἀγροτικῶν νηπιοτροφείων, ἐὰν προσαρμοσθῇ εἰς τὰς παραδόσεις τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενείας θὰ ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὰς ἀγροτικὰς κοινότητάς μας.

✻

ΟΙ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΣ

Σύμφωνα μὲ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τῆς τελευταίας δημοσιευθείσης ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, εἰς τὰς ἄνω τῶν 5000 κατοίκων πόλεις τῆς 'Ελλάδος ἀπέθανον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκ τῶν νόσων τῆς καρδίας 4051 ἄτομα, ἐξ ἐγκεφαλικῶν αἱμορραγιῶν 3208, ἐκ καρκίνου 3102, ἐκ γήρατος 2163, ἐκ νεφρίτιδος 1376, ἐκ πνευμονίας 1327, ἐκ ρευματισμοῦ 1223, ἐκ διαίων θανάτων ἢ τυχαίων αἰτίων 1010 καὶ ἐξ ἀδυναμίας ἐκ γενετῆς 920. Αἱ καρδιακαὶ παθήσεις καὶ αἱ ἐγκεφαλικαὶ αἱμορραγίαι παρουσιάζονται, κατὰ τὸν πίνακα αὐτόν, ὡς αἱ κυριώτεραι αἰτίαι φθορᾶς τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ ἐπιβάλλουν νομίζομεν κάποιαν προσπάθειαν ἀντιμετωπίσεως τοῦ κακοῦ εἰς τὴν ρίζαν του. Κατὰ τοὺς εἰδικοὺς, μία ἀπὸ τὰς κυρίας αἰτίας τοῦ κακοῦ εἶναι ὁ ἀνώμαλος ρυθμὸς τῆς ἐργασίας ἐκείνων ποὺ κατοικοῦν εἰς τὰς ἄνω τῶν 5000 κατοίκων πόλεις, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἐξασφαλίζονται αἱ ἀπαραίτητοι εὐκαιρίαι δι' ἡμερησίαν καὶ ἐτησίαν ἀναψυχήν. Τὸ ὑπουργεῖον Προνοίας, ποὺ εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ διεξαγάγῃ εἰδικὴν ἔρευναν διὰ τὸ θέμα αὐτὸ καὶ νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του οὕτως ὥστε οἱ ἐργαζόμενοι νὰ ἐξασφαλίζουν ὅρους ζωῆς συμφώνους πρὸς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν.

Ο ΕΞΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

"Ενεκα τῆς ἀφαντάστως ὑψηλῆς τιμῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὰς περισσοτερας ἑλληνικὰς ἐπαρχίας, ἡ ὕπαιθρος μας ὀδυνᾶται νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς πολλὰς περιπτώσεις καὶ τοὺς πλέον στοιχειώδεις ὅρους τῆς ζωῆς ποὺ ἐπιβάλλουν διὰ κάθε ἄνθρωπον αἱ τεχνικαὶ πρόοδοι τοῦ 20οῦ αἰῶνος καὶ αἱ δημοκρατικαὶ ἀρχαὶ τοῦ ἐλευθέρου κόσμου. 'Η κατανάλωσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, τὸ ὁποῖον προσφέρουν διάφοροι μικραὶ ἐπιχειρήσεις εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν, κοστίζει τόσον πολὺ ὥστε ἡ ζωὴ εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἔχῃ κανένα ἀπὸ τὰ κύρια, χαρακτηριστικὰ τῆς συγχρόνου παγκοσμίου ἐξελίξεως. 'Επιβάλλεται λοιπὸν νὰ μὴ παραμεληθῇ διόλου ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐγχωρίων πηγῶν ἐνεργείας καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ μὲ ταχύτερον ρυθμὸν ὁ ἐξηλεκτρισμὸς τῆς χώρας, ποὺ θὰ ἐξασφαλίσῃ ἀνθρωπιστικοὺς ὅρους ζωῆς εἰς τὸ ἐθνικόν μας σύνολον.

⁂

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΙΩΝΑ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ

'Η ἐξέλιξις τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ ἔχει πάρει τόσον γοργὸν ρυθμὸν μὲ τὴν εἴσοδον τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ 'Ατόμου, ὥστε εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ πρακολουθῇ κανεὶς αὐτὴν καὶ νὰ ἔχῃ πάντοτε σαφῆ ἀντίληψιν τῶν προόδων ποὺ σημειώνονται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Παραλλήλως ὅμως παρατηρεῖται μία πολὺ ἀπογοητευτικὴ κατάπτωσις τοῦ ἠθικοῦ ἐπιπέδου τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς καὶ πολλαὶ βασικαὶ ἀρχαὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ποδοπατοῦνται μὲ πορωμένην συνείδησιν ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν ἀνοήτους ὅσους δὲν ρυθμίζουν τὴν ζωήν των σύμφωνα μὲ τὰς καννιβαλικὰς ἀρχάς. 'Η ἄνευ ἠθικῶν προσαντολισμῶν ἐξέλιξις προῆλθε ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν τῆς κλασσικῆς παιδείας καὶ ὁδήγησε τὸν κόσμον εἰς σύγχυσιν ἰδεῶν πολὺ ἐπικίνδυνον διὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Μὲ τὸ κοκτέϊγ τῆς προόδου καὶ τῆς καταπτώσεως ἦτο ἑπόμενον μεταξὺ ἄλλων καταπληκτικῶν νὰ διαβάσωμεν καὶ ὅτι ὅλοι οἱ μάρτυρες μιᾶς ὑποθέσεως κλοπῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ γνωστὴ ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου Χέντυ Λαμάρ, ὑπεχρεώθησαν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν νὰ ὑποβληθοῦν εἰς δοκιμασίαν μὲ τὸν μηχανικὸν «ἀνιχνευτὴν ψεύδους». 'Εν τῷ μεταξὺ οἱ σοβαροὶ ἐκπρόσωποι τῆς ἐπιστήμης τῆς ψυχολογίας ἔχουν ἐξακριβώσει ὅτι ὁ «ἀνιχνευτὴς τοῦ ψεύδους» εἶναι παραπλανητικὸν μηχάνημα ποὺ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιῆται καὶ ἂν ἀκόμη ἦτο ἀλάνθαστος, διότι προσβάλλει τὰς βασικὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας τῆς σκέψεως τοῦ ἀτόμου.

⁂

Η «ΕΣΤΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ»

Τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐκπολιτιστικὴν πρόοδον τῶν χωριῶν μας ἐνισχύει τελευταίως μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα τὸ «'Εθνικὸν "Ιδρυμα» διὰ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ χωροφυλάκων, ποὺ μετεκπαιδεύει ἡ «Ἑστία τῶν Διδασκάλων». "Οσοι φοιτοῦν εἰς τὴν «'Εστίαν» αὐτὴν, ποὺ ἔχει τὴν ἔδραν της εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Πύργου τῆς Βασιλίσσης παρὰ τὰ Λιόσια, ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτὰς νὰ συγκεντρώνουν εἰς δημοσίους χώρους, μεγάλα καφενεῖα ἢ πλατείας, τοὺς χωρικοὺς καὶ μεταξὺ καφὲ καὶ σιγαρέττου νὰ συζητοῦν μαζί των διὰ νὰ τοὺς διαφωτίσουν πῶς θὰ καλλιτερεύσουν τὴν στρεμματικὴν ἀπόδοσιν τῶν δημητριακῶν, πῶς θὰ φέρουν νερὸ διὰ τὰ λαχανικά των, πῶς θὰ περιποιοῦνται τοὺς ξένους, πῶς θὰ καλλωπίσουν τὸ χωριό των καὶ πῶς θὰ συντελέσουν εἰς τὴν πρόοδον τῆς κοινότητός των. Μὲ τὰς διαφωτίσεις αὐτὰς ἤρχισαν ἤδη νὰ εὐπρεπίζωνται ἀρκετὰ χωριά, τὰ ὁποῖα πρὸ μηνῶν ἔδιδαν τὴν ἐντύπωσιν μεγάλης κακομοιρίας.

'Υπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν καθηγητῶν τῆς 'Ανωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς 'Αθηνῶν ἐξελέγη ἀντιπρύτανις διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1955—1956 καὶ πρύτανις διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1956—1957 ὁ τακτικὸς καθηγητὴς τῆς Σχολῆς κ. Π. Κουτσομητόπουλος.

— Εἰς τὸν «Παρνασσὸν» συνεχίζεται ἡ ἔκθεσις τοῦ Βολιώτη ζωγράφου κ. Κώστα Ζήση.

— 'Υπὸ τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κατηρτίσθη ὁ κανονισμὸς λειτουργίας τῆς Ε' Πανελληνίου Καλλιτεχνικῆς 'Εκθέσεως, ἡ ὁποία ὀργανοῦται ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Καλῶν Τεχνῶν τοῦ ὑπουργείου εἰς τὸ Ζάππειον. Δι' αὐτοῦ ὁρίζεται ὅτι ἡ ἔκθεσις θὰ ἀρχίσῃ τὴν 1ην Νοεμβρίου καὶ θὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς 10ης Δεκεμβρίου. θὰ στεγασθῇ δὲ εἰς τὰς αἰθούσας τῆς δυτικῆς πτέρυγος τοῦ Ζαππείου. 'Η ὑποβολὴ ἔργων θὰ ἀρχίσῃ τὴν 10ην Σεπτεμβρίου. "Εκαστος καλλιτέχνης δικαιοῦται νὰ ὑποβάλῃ πρὸς κρίσιν μέχρι πέντε ἔργα, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ἀρμοδία ἐπιτροπὴ θὰ ἐγκρίνῃ τρία. Προκειμένου ὅμως περὶ ἔργων ἐλαφρᾶς ὕλης, ὡς εἶναι αἱ ὑδατογραφίαι κλπ., δύνανται νὰ ὑποβληθοῦν παρ' ἑκάστου καλλιτέχνου μέχρι 10 ἔργα, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ προκριθοῦν τελικῶς τὰ 6. 'Η ἔκθεσις θὰ περιλάβῃ ἔργα ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, χαρακτικῆς καὶ διακοσμητικῆς.

— Τὸ Συμβούλιον τῆς 'Αρχαιολογικῆς 'Εταιρίας ἀπεφάσισε τὴν ἐνέργειαν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀνασκαφῶν καὶ ἄλλων ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν καὶ διέθεσε πρὸς τοῦτο πιστώσεις δραχμῶν 650.000. 'Εκτὸς τούτων τὸ Συμβούλιον τῆς 'Εταιρίας διέθεσε καὶ τὸ ποσὸν δραχμῶν 612.000 δι' ἀναστηλωτικὰς ἐργασίας ἀρχαιολογικῶν μνημείων ἐν Θερμῷ, ἐν Δίῳ Πιερίας καὶ ἐν Τυλίσῳ, διὰ τὰ μνημεῖα τοῦ Μυστρᾶ, διὰ τὴν Μονὴν 'Οσίου Λουκᾶ Φωκίδος, διὰ τὴν Μονὴν Δαφνίου, διὰ τὴν νέαν Μονὴν Χίου, διὰ τὸ Ὀθωμανικὸν τέμενος Λαρίσης καὶ διὰ τὰς ἐργασίας ἀναστηλώσεως τοῦ ἀρχαίου θεάτρου 'Επιδαύρου.

— Τὴν 17ην 'Ιουνίου θὰ ἀρχίσουν εἰς τὸ Ζάππειον αἱ ἐργασίαι τοῦ Α' Διεθνοῦς Συνεδρίου Νομικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μετάσχουν 150 καὶ πλέον ἀντιπρόσωποι ἀπὸ 50 χώρας. Μεταξὺ τῶν συνέδρων θὰ εἶναι ὁ πρώην ἀντιπρόσωπος τῶν Φιλιππίνων εἰς τὰ 'Ηνωμένα "Εθνη κ. Ρομοῦλο, ὁ Βραζιλιανὸς νομομαθὴς κ. Νάμπουΐκο, ὁ 'Ολλανδὸς Βὰν Ντὰλ καὶ ἄλλοι διαπρεπεῖς ἐπιστήμονες ὅλων τῶν κλάδων τοῦ Δικαίου.

— 'Απέθανε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς ἡλικίαν 59 ἐτῶν ὁ ἀρχιμουσικὸς τοῦ 'Εθνικοῦ Θεάτρου, καθηγητὴς τοῦ Ὠδείου 'Αθηνῶν Γεώργιος Λυκούδης.

— Εἰς τὸ ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ κ. Γεροκωστοπούλου συνεκροτήθη σύσκεψις, εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχον ὁ ἀφιχθεὶς ἐνταῦθα ἀπεσταλμένος τῆς Οὐνέσκο Βέλγος καθηγητὴς Ντεμπύ, οἱ πρυτάνεις τῆς 'Ανωτάτης 'Εμπορικῆς καὶ τῆς Παντείου κ.κ. Καλογερόπουλος καὶ Στασινόπουλος, οἱ καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων 'Αθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης κ.κ. Πανταζῆς, Σακελλαρίου, Λιτζερόπουλος καὶ Δεληθάνης καὶ ὁ διευθυντὴς 'Ανωτάτης 'Εκπαιδεύσεως κ. Κ. Παπαπᾶνος. 'Ο κ. Ντεμπὺ ἀνέπτυξε ἀπόφασιν τῆς ΣΤ' 'Ολομελείας τῆς Οὐνέσκο περὶ ἀναπτύξεως εἰς ὅλας τὰς χώρας τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην τῆς ὀργανώσεως καὶ εἰς τὴν 'Ελλάδα τοιούτου ἐπιστημονικοῦ κλάδου καὶ ὑπεσχέθη τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Οὐνέσκο.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗΝ ΤΟΥ ΕΓΚΕΛΑΔΟΥ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΓΕΝΕΙΣ ΖΩΝΑΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

"Ερευνα τοῦ περιοδικοῦ «ΚΟΣΜΟΣ».

Τὸ ταξίδι ἀπὸ τὴν Ζυρίχην ἕως τὴν Ρωμην παρέχει εἰς τὸν φυσιολάτρην ταξιωτὴν συγχρονως μὲ τὸ θαυμάσιον τοπίον ποὺ ἐκτυλίσσεται ἔμπρος του καὶ μίαν ἰδέαν της γεωλογικῆς δομης τῆς 'Ιταλίας, ποὺ ἀφήνει νὰ διαφαίνωνται οἱ λόγοι ποὺ καθιστουν καὶ εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν αὐτὴν χώραν τὴν ἐμφανισιν τῶν ὑποχθονίων δυνάμεων τόσον ἔκδηλον.

'Ερχόμενον ἀπὸ τὰς "Αλπεις τὸ τραῖνον, διασχίζει τὴν πεδιάδα τοῦ Πάδου καὶ κατότοπιν τὰ 'Απέννινα, τὰν ὁποιων ἡ ὀροσειρὰ τὸ παρακολουθεῖ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς διαδρομῆς του. Σήμερον ὑπάρχουν μόνον αἱ ἐξωτερικαὶ ζῶναι αὐτῆς τῆς ὀροσειρᾶς ποὺ ἐκτείνονται ἀπὸ τὰ βορειοδυτικὰ πρὸς τὰ νοτιοανατολικά· αἱ ἐσωτερικαὶ κρυσταλλοσχιστώδεις ζῶναι κατέρρευσαν κατὰ τὴν κατάτμησιν ποὺ ἔλαβε χώραν κατὰ τὸ πλειόκαινον. Σήμερον ἔνουν ταφὴ εἰς τὸ ἐκπεταμένον ἔγκοιλον τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους ποὺ περιλαμβάνεται μεταξὺ τῆς Σικελίας καὶ τῆς Σαρδηνίας, τῆς ἀκτῆς τῆς Λιγουρίας τῆς ἰταλικῆς δυτικῆς ἠπειρωτικῆς ἀκτῆς καὶ τῆς βορείου Σικελικῆς ἀκτῆς. Αὐτὴ ἡ τεραστία καθίζησις τοῦ γηΐνου φλοιοῦ προεκάλεσεν εἰς τὰς κλιτὺς τῶν ρηγμάτων τὴν ἔκλυσιν ἡφαιστειακῶν δυνάμεων. Αἱ πρόσφατοι ἀναμνήσεις αὐτῶν τῶν τριτογενῶν ἡφαιστειακῶν ἐκρήξεων ποὺ ὑφίστανται ἀκόμη καὶ σήμερον, ὑπῆρξαν μαζὶ μὲ τὴν πρόθεσίν μελέτης των τὸ κίνητρον αὐτοῦ τοῦ ταξιδίου μας. Κατ' ἀρχὴν, παρὰ τὸ βραχὺ χρονικὸν διάστημα ποὺ εἴχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας, μᾶς προσείλκυσαν τὰ ἀξιοθέατα τῆς Ρώμης, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἔδραν τὴν ἀρχαίας ἱστορίας τὰ ἡφαιστειακὰ φαινόμενα ἀποκτοῦν ἱστορικὴν σημασίαν. Πράγματι, αἱ κατακόμβαι τοῦ ὑπεδάφους τῆς πόλεως ἔχουν διανοιχθῆ ἐπὶ τόφφου ἡφαιστειακοῦ, ἐνὸς ὑλικοῦ ποὺ εἶναι συγχρόνως μαλακὸν καὶ ἀνθεκτικὸν καὶ προέρχεται ἀπὸ τὰς ἐκρήξεις ποὺ κατὰ τὸ τριτογενὲς προεκάλεσαν τὸ τεράστιον ἡφαίστειον ποὺ εὑρίσκετο εἰς τὰ ὄρη "Αλπανι εἰς τὰ νοτιοανατολικὰ τῆς πρωτευούσης. Μόνον ἐπὶ τόφφου ἡφαιστειακῆς προελεύσεως εἶναι δυνατὸν μὲ τὰ πρωτόγονα μέσα ποὺ διέθετον οἱ τότε χριστιανοί, νὰ κατασκευασθῆ τὸ σύστημα σύτὸ τῶν σπηλαίων καὶ τῶν διαδρόμων ποὺ παρουσιάζε μέχρι 6 ὀρόφους γωρὶς νὰ διατρέχῃ κίνδυνον ρηγμάτων.

Τὸ ταξίδι μας πρὸς Νότον ἐξακολουθεῖ κατὰ μῆκος τῶν δυτικῶν κλιτύων τῶν 'Απεννίνων. Μόνον ἐδῶ ἀνεπτύσσετο πλήρως ἡ μεσογειακὴ βλάστησις. 'Η γῆ τῶν ἀγρῶν εἶναι κόκκινη. 'Ο λόγος αὐτοῦ τοῦ φαινομένου πρέπει νὰ ἀναζητηθῆ εἰς τὸ μεσογειακὸν κλίμα. Οἱ ὁσβεστόλιθοι, πράγματι συνθλίβονται ἀπὸ τὰς καιρικὰς συνθήκας καὶ λαμβάνουν αὐτὸ τὸ χαρακτηριστικὸν χρῶμα. ἐνῷ εἰς τὰς βορείους χώρας ἡ γῆ λαμβάνει χρῶμα σκοτεινόν.

'Η Νεάπολις, ἡ πύλη τοῦ Νότου, δὲν προσφέρει εἰς ὅλας τὰς συντροφιὰς τὴν παροιμιώδη ὡραιότητα τοῦ κόλπου της. 'Εν τούτοις, παρὰ τὴν βροχολα τοῦ 'Απριλίου, ἡ θορυβώδης καὶ ποικιλόχρωμος ζωὴ τῆς πόλεως ἀπετέλεσε δι' ἡμᾶς ἕνα γραφικὸν θέαμα. 'Ο Βεζουβιος σχεδὸν παντοτε κρυπτεται ἀπὸ νεφη που κατὰ τὸ πρωϊνὸ της 1/ης 'Απριλίου ηραιωσαν δι' ἕνα μικρον χρονικὸν διαστημα καὶ αφησαν νὰ ἐμφανισθῆ ἔμπρος εις το εκστατικον βλεμμα μας το χαρακτηριστικὸν ὄρος κεκαλυμμενον μὲ χιόνας.

Μετὰ τὴν τελευταίαν ἔκρηξιν, ποὺ ἔλαβε χωραν κατὰ τὸ 1944, ἡ ἡφαιστειακὴ δραστις τοῦ Βεζουβίου φαινεται νὰ ἐχῃ λήξει. Ἡ ἡφαίστειον αὐτὸ ποὺ ἔχει τοποθετηθῆ ἀπὸ τὴν φύσιν εἰς τὸ κέντρον μιᾶς πλουσίας κλασσικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς φύσεως, εἶναι τὸ ὄρος ποὺ περιεγράφη περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο εἰς τὸν κόσμον. 'Ο κυκλος τῶν ἐκρήξεών του χαρακτηρίζεται ἀπὸ μίαν ρυθμικὴν ἔντασιν μὲ σπανίας διακοπάς. ποὺ φθάνει εἰς τὴν δύσιν της εἰς μίαν νεαν βιαίαν ἔκρηξιν μὲ τὴν ὁποίαν καὶ ἀρχίζει ἕνας νέος κύκλος. Τὴν ἠρεμίαν πολλῶν αἰώνων τὴν διεδέχθη κατόπιν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, καὶ μετὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 79 π.Χ.. ἡ τεραστία αὐτὴ ἔκρηξις ποὺ μᾶς τὴν περιέγραψεν ὁ Πλίνιος ὁ νεώτερος. 'Η Πομπηΐα ἐτάφη εἰς τὸν κονιορτὸν καὶ τὴν σποδόν.

'Η γεωλογικὴ κατατομὴ τοῦ Βεζουβίου, ἔργον τοῦ Ρήττμαν, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἡφαίστειον αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπ' εὐθείας συνδεδεμένον μὲ τὸ μάγμα τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς. ἀλλὰ μὲ μίαν μαγματικὴν ἑστίαν, ποὺ εἰμωλεύει εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα καὶ τροφοδοτεῖται μὲ τὴν σειράν της ἀπὸ τὸ ἐσωτερικόν. Μόνον μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξηγεῖται πῶς δύο ἡφαιστειακαὶ ζῶναι τόσον γειτονικαὶ ὅπως ὁ Βεζούβιος καὶ τὰ πεδία Φλέγκρεϊ ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Νεαπόλεως καὶ περιλαμβάνουν περὶ τοὺς 20 κρατῆρας. δὲν ἔχουν καμμίαν ἐσωτερικὴν σύνδεσιν.

Οἱ ὀλίγοι τὸν συντρόφων μας ποὺ ἀνήλθον εἰς τὸν Βεζούβιον, ἀν καὶ τώρα τὸ ἡφαίστειον εἶναι ἐσβεσμένον. ἔφερον εἰς τὴν μνήμην των τὰς εἰκόνας τῆς προσφάτου ἱστορίας του ποὺ ἐκδηλοῦνται κυρίως μὲ τοὺς ρύακας τῆς στερεοποιημένης λάβας. "Ενθερμοι φίλοι τῆς πετρολογίας καὶ τῆς μεταλλειολογίας ἔκαναν μίαν πλουσίαν συλλογὴν ἀπὸ ὡραῖα ἡφαιστειογενῆ πετρώματα καὶ συγχρόνως ἐθαύμασαν τὸ ἐξαίσιον πανόραμα τοῦ κόλπου τῆς Νεαπόλεως. Ο γονιμότης τοῦ ἐδάφους εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἡφαιστείου προκαλεῖ κατάπληξιν. Καλλιεργεῖται κατὰ τρεῖς κλιμακώσεις. Εἰς τὴν πρώτην ἔχομεν δένδρα ὀπωροφόρα. εἰς τὴν δευτέραν τομάτες καὶ εἰς τὴν τρίτην καὶ κατωτέραν λαχανικά. Αἱ νεροσυρμαὶ ποὺ ὁδηγοῦνται ἀπὸ τὰς γυμνὰς κλιτὺς πρὸς τὰ κάτω, καθὼς καὶ ἡ μεγάλη γονιμότης τῆς ἡφαιστειακῆς σποδοῦ. ἐπιτρέπουν τὴν τοιπλὴν αὐτὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἐδάφους.

'Η παραμονή μας εἰς τὴν περιοχὴν ἔληξε μὲ τὴν ἐπίσκεψίν μας εἰς τὰ πεδία Φλέγκρεϊ. Τὰ ὑψώματα ποὺ εὑρίσκονται πρὸς 'Ανατολὰς τῆς ἡφαιστειογενοῦς περιοχῆς. ἀποτελοῦν τὸ δυτικὸν χεῖλος τῆς Νεαπόλεως. Κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ ποὺ ὁδηγεῖ διὰ μέσου μιᾶς σπραγγος καὶ διὰ διαφόρων ἑλίγμων. φθάνομεν εἰς τον λοφον ἀπὸ ὁπου κατέρχεται καγεὶς εἰς τὸ Ποτζουόλι καὶ τὴν Μπάϊα.

Οἱ χαρακτηριστικοὶ ἡφαιστειακοὶ κρατῆρες τῆς ζώνης ποὺ εὑρίσκεται πρὸς Δυσμὰς τοῦ Ποσιλλίπο παρατηρουνται καλῶς μόνον ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ μοναστηρίου του Καμαλντόλι, ἀπὸ ὕψος δηλαδὴ 458 μέτρων. 'Εντελῶς αἰφνιδιαστικῶς ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ ἐπισκέπτου ποὺ φθάνει εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου ὁ εὐρὺς κρατὴρ ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τοῦ ὄρους. 'Ακόμη καὶ σήμερον ἡ ἐπαρχιακὴ ὁδὸς ποὺ ὁδηγεῖ διὰ τῆς Ρωμαϊκῆς πύλης εἶναι κατεσκευασμένη ἀπὸ ἡφαιστειακὸν τόφφον.

'Επεσκέφθημεν καὶ τὴν θειονίαν παρὰ τὸ Πατζουόλι. τὴν «ἡφαιστειακὴν ἀγορὰν» τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων. Αὐτὸς ὁ μικρὸς κρατὴρ ἔχει διάμετρον μόνον 500 μέτρων καὶ περιφερειακὸν τεῖχος ὕψους 70 μέτρων. Αἱ διαφυγαὶ τῶν ἀτμῶν κατέστησαν τὸ πέτρωμα ποροῶδες καὶ οἱ τόφφοι τοῦ ἐδάφους παρὰ τὸν κρατῆρα ἔγουν ἤδη διαβρωθῆ μέχρι τοῦ σημείου νὰ γίνουν ἀλλουνίται.

'Εὰν ἀφεθῆ νὰ πέσῃ μία πέτρα, τὸ ἔδαφος ἀντηχεῖ ὑποκόφως. Οἱ ἀτμοί, ποὺ περιέχουν 8 περίπου τοῖς ἑκατὸ διοξείδιον τοῦ ἀνθρακος καὶ 0,04 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ὑδρόθειον. ἐξέρχονται μὲ θερμοκρασίαν 140 βαθμῶν Κελσίου. χωρὶς καμμίαν διακοπὴν ἀπὸ παλαιοτάτης ἀκόμη ἐποχῆς. 'Εκεῖ εἰς τὰ πέριξ ἔχει ἐπικαθήσει τὸ θεῖον καὶ ὅταν πλησιάσῃ κανεὶς ἐν μερεῖον, θὰ διαπιστώσῃ αὔξησιν τῆς ἀτμοποιήσεως. 'Ο ἰονισμὸς τοῦ ἀέρος διὰ μέσου τῆς φλογὸς προκαλεῖ αὔξουσαν συγκέντρωσιν ἀτμοῦ καὶ σχεδὸν ὅλαι αἱ πηγαὶ ἀτμῶν παρουσιάζουν αὐτὸ τὸ φαινόμενον. Εἰς τὴν πολίχνην τοῦ Ποτζουόλι ἐθαυμάσαμεν τὸν περίφημον ἑλληνικὸν ναὸν τοῦ Σεράπτιδος. τοῦ ὁποίου αἱ μαρμάριναι στῆλαι φέρουν τὰς σφραγίδας τῆς βραδείας ἀνοδικῆς καὶ καθοδικῆς κινήσεως τοῦ ὑπεδάφους. Πρὸς 'Ανατολὰς τοῦ Ποτζουόλι ὑψοῦται τὸ δουνὸ Νουόβο ὕψους 140 μ. Πρόκειται περὶ ἡφαιστείου ποὺ ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν νύκτα τῆς 30 Σεπτεμβρίου τοῦ 1538 κατόπιν ἐπανειλημμένων διαίων σεισμῶν.

'Από τὴν Νεάπολιν καὶ ἕναν καιρὸν πότε καλὸν καὶ πότε κακόν, ἡ διαδρομή μας συνεχίσθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐθάλασσαμεν τέλος εἰς τὸ Στρόμπολι. "Ηδη ἀπὸ μερικὰς ὥρας πρὸ τῆς ἀποβάσεως. ἡ κωνική του κορυφὴ ὑψωνετο μέσα εἰς τὴν πρωϊνὴν ὁμίχλην καὶ ἐφαίνετο νὰ λέγῃ εἰς τὸ πλοῖόν μας ποὺ ἐπλησίαζε. τὸ «καλῶς ὁρίσατε».

'Από τὸν κρατῆρα του ἐξέρχονται ἀτμοὶ ποὺ κατὰ τὴν διάρκειαν ἰσχυροτέρας ἐκρήξεως ἐκπέμπουν ἐρυθρὰς ἀναλαμπάς. Τὸ Στρόμπολι εἶναι τὸ βορειότερον ἡφαίστειον τοῦ συγκροτή

Δεκεμβρίου τοῦ 1908.

Εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἤδη περιγραφέντα ἠφαίστεια, ποὺ ἀποτελοῦνται κυρίως ἀπὸ τόφφους, ἡ Αἴτνα εἶναι ἕνα τυπικὸν ἠφαίστειον ἀστιδοειδοῦς μορφῆς, ἀποτελούμενον ἀποκλειστικῶς ἀπὸ λάβαν. Ἡ ἠφαιστειακὴ ἑστία της εὑρίσκεται εἰς βάθος 3000 μέτρων ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ τὴν διαδρομὴν αὐτὴν τῶν 6 χιλιομέτρων, τὸ μάγμα διαφοροποιεῖται ἀσκετὰ καταφανῶς. Λόγῳ τῆς τεραστίας πιέσεως ποὺ ἐξασκεῖ αὐτὴ ἡ στήλη τῆς λάβας ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῆς διαδρομῆς, αἱ ἐκρήξεις πραγματοποιοῦνται κυρίως εἰς τὰ τοιχώματα, διδοῦσαι ἀφορμὴν πρὸς σχηματισμὸν 200 παρασιτικῶν κρατήρων ποὺ διατίθενται εἰς τὰς πλευρὰς αὐτοῦ τοῦ γιγαντιαίου ὄρους.

Αἱ ἐκρήξεις ποὺ προκαλοῦνται εἰς τὴν κορυφὴν, παρουσιάζουν μικρὸν ἐνδιαφέρον. Ἀντιθέτως αὐταὶ ποὺ λαμβάνουν χώραν εἰς τὰς πλευρὰς, συχνότατα κατέστρεψαν τὰς παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους οἰκίας. Αἱ σοβαραὶ ζημίαι ποὺ προεκάλεσαν αὐταὶ αἱ ἐκρήξεις κατὰ τὸ ἔτος 1669 καὶ ποὺ ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὀρέων Πόσσι, πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τὴν γειτονίαν μετὰ τῆς περιοχῆς τῶν ἐκρήξεων κατωκημένων περιοχῶν. Κατὰ τοὺς ἑπομένους αἰῶνας καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας αἱ ἐκρήξεις αὐταὶ περιορίζονται εἰς τὴν ἀνωτέραν περιοχὴν καὶ προκαλοῦν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μικροτέρας βλάβας. Αἱ πλέον πρόσφατοι ἐκρήξεις ἔλαβον χώραν κατὰ τὸ ἔτος 1950—1951 πρὸς τὴν πεδιάδα τοῦ Μπόβε.

Ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆς Αἴτνης, ὅπου ἀπετέλεσε καὶ τὸν τελευταῖον σταθμὸν τοῦ τόσον πλουσίου εἰς παρατηρήσεις καὶ μεστοῦ ὡραιότητος ταξιδίου μας, τὸ βλέμμα γάνεται εἰς μέγα μέρος τῆς Βορείου Σικελίας. Καὶ ἐδῶ ὅπως εἰς τὸ Στρόμπολι καὶ εἰς τὸν Βεζούβιον, ἡ γῆ εἶναι ἀρκετὰ εὔφορος, συγκεντρώνουσα εἰς τὰς κλιτῦς τὸ νερὸ τῶν βροχῶν καὶ τῶν γιόνων ποὺ τήκονται εἰς τὰς κορυφάς.

Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΚΤΙΚΗΝ

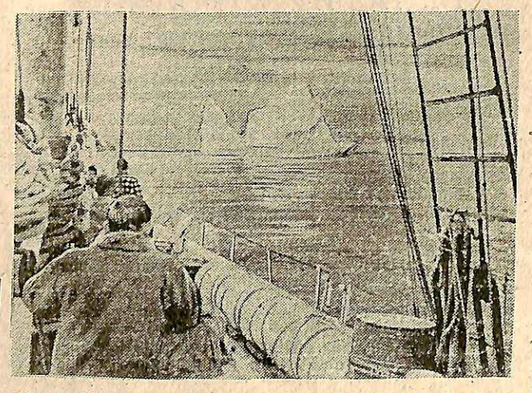

Τὴν ἀναθέρμανσιν τῆς περιοχῆς τοῦ Βορείου Πόλου ἀποδεικνύει καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ παγόβουνα σήμερον εἶναι πολὺ ὀλιγώτερα ἀπὸ ἄλλοτε.

Ο ΒΟΡΕΙΟΣ ΠΟΛΟΣ ΘΕΡΜΑΙΝΕΤΑΙ

Ἡ βαθμιαία ἀνύψωσις τῆς θερμοκρασίας του. Πρόκειται περὶ φαινομένου περιοδικοῦ;

Εἶναι καιρός, λέγει ὁ δόκτωρ Σβέντ Φρεντερίκσεν ἀπὸ τὴν Γροιλλανδίαν καὶ μέλος τοῦ Ἀρκτικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ἀμερικῆς, νὰ πεισθῇ ὁ κόσμος περὶ τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρουμένης ἀλλαγῆς τοῦ κλίματος. Ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ πλέον, λέγει ὁ δόκτωρ Φρεντερίκσεν, ἡ θερμοκρασία τῶν ἀρκτικῶν περιοχῶν ἀνέρχεται εἰς τρόπον ὥστε, νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ καλλιέργεια εἰς περιοχὰς ὅπου αὕτη ἦτο ἀδύνατο προηγουμένως.

Οἱ κάτοικοι τῆς Γροιλλανδίας διατρέφουν βοοειδῆ καὶ πρόβατα ὅπως οἱ Βίκιγκς πρὸ χιλίων ἐτῶν πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς ἀποικίας των. Ἡ καλλιέργεια τῆς βρώμης ἐπιτυγχάνει σήμερον εἰς Ἰσλανδίαν καὶ τὰ λάχανα φύονται εἰς τὸν ὅρμον τοῦ Χούδσων. Τὰ ὅρια τῶν καναδικῶν δασῶν ἐπεκτείνονται συνεχῶς πρὸς Βορράν.

Αἱ ἀρκτικαὶ θάλασσαι ἐπίσης θερμαίνονται βαθμηδόν. Οἱ Ἐσκιμῶοι τῆς Γροιλλανδίας ἐγκατέλειψαν τὴν θήραν τῶν φωκῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπεσύρθησαν βορειότερον καὶ ἁλιεύουν τὸν βακαλάον, ὅστις μετετοπίσθη ἤδη βορειότερον.

Ὁ δόκτωρ Φρεντερίκσεν πιστεύει ὅτι μία ἀνύψωσις καὶ ταπείνωσις τῆς θερμοκρασίας ἐναλλάσσοντσι εἰς τὸν Ἀρκτικὸν κάθε 1800 ἔτη. Πρὸ τῆς τελευταίας ψυχρᾶς περιόδου ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Ἀρκτικὸς ἐξέρχεται σήμερον, ἡ Γροιλλανδία ἦτο μία ὁλοπράσινος χώρα καὶ ἡ θάλασσα ποὺ τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν Ἰσλανδίαν ἦτο τόσον ἀπηλλαγμένη πάγων ὥστε τὰ μικρὰ πλοῖα τῶν Βίκιγκς ἐταξίδευον ἀκινδύνως.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ φαίνεται ὅτι ἐπανέρχεται καὶ αἱ ἀπέραντοι ἐκτάσεις τῆς Σιβηρίας, τοῦ Καναδᾶ καὶ τῆς Ἀλάσκας, σήμερον σχεδὸν ἀκατοίκητοι, θὰ καταστοῦν καλλιεργήσιμοι, καὶ οἱ πληθυσμοὶ θὰ δυνηθοῦν νὰ μετακινηθοῦν πρὸς Βορράν.

Ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ ἰσορροπία τῶν ἐθνῶν θὰ μεταβληθῇ, ἐφ' ὅσον δὲ τὸ ψῦχος θὰ ἀποχωρῇ πρὸς Βορράν, αἱ σημεριναὶ θερμαὶ χῶραι τῆς εὐκράτου ζώνης θὰ καταστοῦν θερμότεραι καὶ ἠπρότεραι.

Αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ κλίματος εἶναι βραδεῖα καὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητος. Πάντως ὁ δόκτωρ Φρεντερίκσεν φρονεῖ ὅτι αἱ κυβερνήσεις ὀφείλουν νὰ καταρτίσουν τὰ σχέδιά των ἐπὶ τῇ προβλέψει ἑνὸς θερμοτέρου μέλλοντος, διότι ἡ μεταβολὴ αὐτὴ θὰ ἔνῃ ἐπιροὴν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐθνῶν, ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν πληθυσμῶν καὶ ἐπὶ τῆς παγκοσμίου πολιτικῆς.

Εὑρισκόμεθα ἤδη, λέγει ὁ δόκτωρ Φρεντερίκσεν, ἐν πλήρει περιόδῳ ἀναθερμάνσεως.

*

Η ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΙΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ἐννέα Μεννονῖται ἤρχισαν ἐσχάτως δίαιταν ραδιενεργῶν τροφίμων διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἑνὸς πειράματος, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ τελικῶς νὰ καταστήσῃ ἀχρηστα τὰ ψυγεῖα. Τὸ πείραμα ἀπεκαλύφθη πρὸ τῆς ἀτομικῆς ὑποεπιτροπῆς τοῦ Κογκρέσσου, ἡ ὁποία ἐξετάζει τὸ στρατιωτικὸν σχέδιον πρὸς διατήρησιν τῶν τροφίμων ἄνευ ψύξεως διὰ τοῦ «βομβαρδισμοῦ» των μὲ ἀτομικὰς ἀκτῖνας. Ἡ μέθοδος θὰ παρουσιάσῃ σημαντικὰ εὑρεγετήματα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Οἱ Μεννονῖται ἤρχισαν μίαν δίαιταν δύο ἢ τριῶν μηνῶν μὲ ραδιενεργὰ τρόφιμα, εἰς τὰ ἐργαστήρια διαιτητικῆς τοῦ Ντένβερ. Οὗτοι ὑποβάλλονται ἑθελοντικῶς εἰς τὸ πείραμα τοῦτο, διὰ ν' ἀπαλλαγοῦν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία ἀντιβαίνει πρὸς τὰς θρησκευτικάς των πεποιθήσεις. Κάθε τροφὴ ποὺ θὰ καταναλίσκουν — ὠμή, μαγειρευμένη ἢ κατεψυγμένη — θὰ ἔχῃ «βομβαρδισθῆ» μὲ ἀτομικὰς ἀκτῖνας. Τοῦτο φονεύει τὰ βλαβερὰ βακτήρια καὶ ἐπιτρέπει τὴν διατήρησιν τῆς τροφῆς ἐπὶ ἀρκετοὺς μῆνας ἄνευ ψύξεως.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΩΝ ΙΠΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΣΚΩΝ

Εἰς τὸ Τσέλτενχαμ τῆς Ἀγγλίας ὁ κ. Ἄρθουρ Κώνστανς, ἡλικίας 63 ἐτῶν, ἀσχολεῖται ἀπὸ τριακονταετίας καὶ πλέον μὲ τὴν μελέτην τῶν περιέργων οὐρανιων φαινομένων, τελευταίως δὲ παρακολουθεῖ τοὺς λεγομένους «ἰπταμένους δίσκους».

Ὁ κ. Κώνστανς ἔχει σχηματίσει μίαν βιβλιοθήκην ἀπὸ 16 χιλιάδες τόμους, πραγματευομένους θέματα ἀστρονομίας, ἀστρονυστικῆς, μετεωρολογίας κλπ., καθὼς καὶ μίαν συλλογὴν 2.000.0000 ἀποκομμάτων ἐφημερίδων ἀναφερομένων εἰς ἐμφανίσεις μυστηριωδῶν ἰπταμένων σωμάτων. Ὅλα αὐτὰ προσεπόρισαν εἰς τὸν κ. Κώνστανς τὸν τίτλον τοῦ...«Ντέτεκτιβ τῶν ἰπταμένων δίσκων».

Τελευταίως ὁ κ. Κώνστανς ἐπεσκέφθη εἰς τὸ Λονδῖνον τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἀεροπορίας, ὅπου κατέθεσε μίαν ἀναφορὰν περιεχουσαν τὰ συμπεράσματά του ἐπὶ ἑνὸς ἰπταμένου σώματος, τὸ ὁποῖον ἐνεφανίσθη εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὴν νύκτα τῆς 24ης Μαρτίου. Εἰς τὸ περιστατικὸν αὐτό, ὅμως, δὲν ἐδόθη μεγάλη δημοσιότης, δεδομένου ὅτι τὴν ἑπομένην ἤρχισεν ἡ ἀπεργία τῶν ἐφημερίδων τοῦ Λονδίνου. Ὁ «Ντέτεκτιβ τῶν ἰπταμένων δίσκων» δὲν ἐμεινεν, ὅμως, μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια κατὰ τὸ διάστημα αὐτό: Ἐπεκοινώνησε μὲ τὰς ἐπαρχιακὰς ἐφημερίδας, μέσω τῶν ὁποίων ἐπέτυχε νὰ λάβῃ πλείστας ὅσας γραπτὰς μαρτυρίας ἀνθρώπων ποὺ εἶχον ἰδῆ τὸ μυστηριῶδες σῶμα. Κατόπιν ἐκλείσθη εἰς τὴν βιβλιοθήκην του καὶ ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας εἰργάζετο 12 ὥρας ἡμερησίως, προσπαθῶν νὰ ἐξαγάγῃ τὰ συμπεράσματά του. Τελικῶς ἀπεφάνθη ὅτι τὸ μυστηριῶδες σῶμα ἦτο μᾶλλον ἰπτάμενος δίσκος.

Ὁ κ. Κώνστανς λέγει ὅτι ἰπτάμενοι δίσκοι παοετηρήθησαν διὰ πρώτην φορὰν πρὸ 250 ἐτῶν. Ἀπὸ τοῦ 1946, ὅμως, τὰ φαινόμενα αὐτὰ ἔγιναν πολὺ συχνότερα.

Ο ΕΚΛΙΠΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ

Ὁ ἀποθανὼν τελευταίως εἰς ἡλικίαν 83 ἐτῶν Ἄγγλος ἀρχαιολόγος Ντάκινς, ὁ ὁποῖος εἶχε διατελέσει διευθυντὴς τῆς Βρεταν. Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1906 μέχρι τοῦ 1914. Μετὰ τὸν Α' Παγκόσμιον πόλεμον μέχρι τοῦ 1939 ὑπήρξε καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὀξφόρδης.

ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ

Ὁ Ρουμᾶνος συνθέτης, διευθυντὴς ὀρχήστρας, βιολιστὴς καὶ μουσικοδιδάσκαλος, Γεώργιος Ἐνέσκο, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὸ Παρίσι εἰς ἡλικίαν 73 ἐτῶν. Ὁ Ἐνέσκο εἶχεν ἀποκτήσει παγκόσμιον φήμην δι' ὅλας τὰς ἐξοχότητάς του, ὑπῆρξε δὲ καὶ διδάσκαλος τοῦ Γεχοῦντι Μενουχίν.

ΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἡ Ἀγγέλικα

ΥΠΟ ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ

Ἔγινε μεγάλη ταραχὴ σὰν πρωτοφάνηκε στὸ χωριὸ ἡ Ἀγγελικα. Συνηθισμένος ὁ κόσμος ἀπὸ τὶς ντροπαλὲς καὶ συμμαζεμένες χωριατοπουλες, βλέπει ἄξαφνα μέσα στὸ χωριὸ μιὰ κοπέλλα, ποὺ τους φάνηκε σα θεά. Πρῶτο, ποὺ ηταν κάτασπρη σὰν να μὴν τὴν εἶσε ὁ ἥλιος ποτές, δευτερο, προσχαρη, γελαζούμενη καὶ ζωηρὴ ποὺ τους τρελλαινε σὰ γελοῦσε καὶ τοὺς ἔδειχνε τὰ μεγάλα της δόντια. Τρίτο, ποὺ δὲ φροῦσε χωριάτικα, μόνο τῆς χώρας φορέματα. Μὰ τί πρῶτο καὶ τί δεύτερο, καὶ τί δέκατο. Ἤτανε νά τηνε βλέπης καὶ νὰ μὴ χορταίνῃς.

Ἐπανάστασι ἔφερε στὸ χωριὸ ἡ Ἀγγέλικα. Οἱ καλοὶ χωριανοὶ ὀεν τὸ λογαριάζαν τέτοιο κακό. Ὁ σκοπὸς τους ἦταν ἀθῶος. Αὐτοὶ ζητοῦσανε μιὰ καλὴ δασκαλισσα νὰ μάθῃ τὰ κορίτσια τους γραμματα. Γράφουνε λοιπὸν στὴ χώρα καὶ σὲ λιγάκι ἔρχεται ἡ Ἀγγέλικα.

Σχολειὸ χτισμένο δὲν εἶχαν ἀκόμα. Τῆς νοικιάζουν ἕνα σπιτάκι καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπιτάκι ἀρχισε ἡ Ἀγγέλικα νὰ πολιτίζῃ τοῦ χωριοῦ τὰ κορίτσια. Ὡς ἐδῶ ἡ δουλειὰ πήγαινε καλά. Τὰ κορίτσια μάθαιναν πὼς τὸ ψωμὶ δὲν τρώγεται μέσα στὸ βιβλίο, ἂν δὲ γίνῃ ἄρτος, καὶ σὰν τελείωναν τὰ μαθήματα ἄρχιζε τ' ἀργοχειρο. Καὶ τὸ βράδυ, σὰν πηγαίνανε στὰ σπίτια τους, ἄλλη ἔδειχνε στὸν πατέρα της μπιμπίλες, ἄλλη παντοῦφλες, κι' ἄλλη κεντημένες καπνοσακκοῦλες. Κι' ὁ πατέρας τά βλεπε αὐτὰ καὶ καμάρωνε ποὺ τέλος πάντων εἶδαν ἀνθρωπισμὸ τὰ κορίτσια.

Ἡ δουλειὰ ὅμως δὲ σταμάτησε ὡς ἐδῶ. Οἱ μεγάλες οἱ κοπέλλες, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ πάνε σκολειό, δὲν ἔπρεπε νὰ μείνουν κι' αὐτὲς πίσω. Πῶς νὰ ἤγουν οἱ μικρότερες ἀδερφάδες πιὸ ἄξιες καὶ πιὸ χαριτωμένες στὸν κόσμο! Ρίχνουνται λοιπὸν τῆς Ἀγγέλικας κι' ἡσυχία δὲν τῆς ἀφίνουν. Νυχτέρι δὲ γίνουνταν, ποὺ νὰ μὴν τὴν ἔχουνε στὴ μέση νὰ λέῃ ἱστορίες, νὰ ξηγᾶ συνήθειες τῆς χώρας, νὰ τραγουδᾶῃ τραγούδια τῆς χώρας, νὰ κόβῃ καὶ νὰ ράβῃ, κι' αὐτές νὰ λησμονοῦν κάθε χωριάτικο τραγοῦδι, παιγνίδι καὶ παραμῦθι καὶ νὰ κάθουνται σὰ μαγεμμένες ν' ἀκοῦν τὴν Ἀγγέλικα.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς σὰν ἔφευγε ἡ δασκάλισσα στὸ σπιτάκι της, οἱ χωριατοποῦλες — πῶς νὰ τὴν ξεχάσουν τὴν τέχνη! — τῆς κάνανε χίλια περιγέλια της κακόμοιρης! Ἄλλη νὰ μιμᾶται τὴ φωνὴ της, ἄλλη τ' ἀσυνήθιστα τὰ λόγια της, ἄλλη τὴ μαριόλικη ματιά της. Ἀθῶα περιγέλια, δίχως ζοῦλια καὶ δίχως κακία, ἔτσι νὰ τῆς βροῦν κατιτίς νὰ γελάσουν. Καὶ σὰ σκάνανε στὸ γέλιο, ἄρχιζαν πάλι νὰ τῆς θαμάζουν τὰ κόκκινα χεῖλη, τὰ κάτασπρα δόντια, τὸ μικρὸ ποδαράκι, τὴν περπατησιά της, τὰ στολιδάκια της, τὶς φορεσιές της, ὅλη της τὴ χάρι καὶ τὴν ὀμορφιά.

Καὶ μὲ τὸ βλέπε καὶ θάμαζε, ἄρχισαν οἱ χωριατοποῦλες ν' ἀλλάζουνε συνήθειες. Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ἤτανε βέβαια σιγανὴ κι' ἀπ' ἔξω μονάχα. Τὸ φυσικό της δὲν μποροῦσε νὰ τ' ἀλλάξῃ ἡ χωριατοπούλα. Ἄλλαξε τὸ λοιπὸ μερικὰ λόγια, μερικὰ φερσίματα, μερικὰ φορέματα καὶ στολίδια. Καὶ αὐτὸ ἴσια - ἴσια ἦταν ποὺ τοὺς ἔκαμε τοὺς χωριανοὺς νὰ μὴν τὴν καλοβλέπουν τὴ λουσάτη ἐκείνη τὴ μάγισσα. Δέν ἔσωναν πιὰ τώρα τὰ σπιτίσια τὰ τούλια καὶ τὰ λινομέταξα, ἔπρεπε νὰ φέρνουν κι' ἀπὸ τὸ μαγαζὶ λογῆς - λογῆς κορδέλες, κουμπιὰ καὶ κουρέλια. Καὶ τὸ χειρότερο, ποὺ ἡ μίμησι δὲν μποροῦσε νὰ εἶναι σωστή, κι' ἔβλεπες ἄξαφνα καπελίνο καὶ γερντάνι μαζί, ἢ φράγκικο φαουμπαλὰ καὶ κοντογοῦνι, ἢ κάτι τέτοιο. Ὁ πατέρας φυσικὰ δὲν τὰ κοίταζ' αὐτά. Ὁ πατέρας μέσα του τὰ καμάρωνε ἴσως. Ἐκεῖνο ποὺ τὸν πονοῦσε τὸν πατέρα ἦταν ἡ τσέπη, τὸ ἔξοδο, αὐτὴ ἦταν ἡ ἐπανάστασι ποὺ ἔβλεπε ὁ νοικοκύρης καὶ τὸν ἔπιανε τρομάρα. Κι' ὅσο στολίζονταν ἡ κόρη του, τόσο τὴ φύλαγε αὐτὸς τὴ λιγδωμένη του γούνα ἢ τὸ μπαλωμένο του πρόσημα.

Μήτε δῶ δὲ σταμάτησε τὸ κακό. Ἡ Ἀγγελικα, καθὼς εἴπαμε ἤτανε ζωηρὴ καὶ μιλητικιά. Ἄρχισε λοιπὸν σιγὰ νὰ ψαλιδίζῃ καὶ τῆς χωριατοπούλας ἡ γλῶσσα, κι' ἂς ἦταν καὶ κανένας ξένος μπροστά της. Καμμιὰ φορὰ ἔλεγε καὶ κατιτίς ἀδιάντροπο τοῦ πατέρα της. Οἱ προεστοὶ κι' οἱ ἔφοροι ἦταν καλοὶ πατριῶτες κι' ἤθελαν τὴν πρόοδο τοῦ χωριοῦ. Ἡ νοικοκυροσύνη τους ὅμως ἦταν κ.' ἀπὸ τὸν πατριωτισμό τους μεγαλύτερη καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἔπαιζαν τὰ κομπολόγια τους στὸ καφενεδάκι τους, συλλογιοῦνταν πῶς νὰ τὴν συμμαζέψουνε λιγάκι αὐτὴ τὴ δασκάλισσα. Νὰ τὴ διώξουνε δὲν ταίριαζε. Μιὰ δασκάλισσα ἔπρεπε νὰ 'χουν. Ποιὸς ξέρει ἂν δὲν τοὺς ἤρχονταν χειρότερη.

— Ἐγὼ τονε βρῆκα τὸν τρόπο, τοὺς λέει μιὰ μέρα ἕνας τους — Σπανὸ τὸν ἔλεγαν, ἂν καὶ δὲν ἤτανε σπανός. Νὰ τὴ παντρέψουμε τὴ δασκάλισσα. Θὰ νοικοκυρευτῇ καὶ θὰ συνάσῃ κι' αὐτὴ καὶ μεῖς.

— Ποῦ νὰ τὴν παντρέψῃς! Δὲν ἄκουσες τί ἔλεγε τὶς προάλλες τῆς κόρης μου, πὼς ἔπρεπε νὰ τὴν παντρεύουν οἱ γονιοί της καὶ νὰ μὴ διαλέγῃ ἀπατή της τὸ παλληκάρι της!

— Ἔ, τὴν ἀφίνουμε λοιπὸν καί τονε διαλέγει ἀπατή της. Λίγο τερτίπι κι' ἔγινε ἡ δουλειά.

Καλή τους τύχη ποὺ εἶχαν ἕνα ἀνοικονόμητο χουβαρντά, τὸν πρωτομάστορα τὸ Μυζήθρα. Πηγαίνει ὁ Σπανὸς μιὰ βραδυὰ στὴν ταβέρνα, τοῦ ρίχνεται τοῦ Μυζήθρα καὶ μὲ λίγα λόγια τὸν ἑτοιμάζει, γιὰ τὸ τερτίπι.

— Τί κάθεσαι καὶ χάνεις τὴ νιότη σου καὶ τὴν ὀμορφιά σου· τοῦ λέει· ποῦ θὰ τὴν ξαναδῇς τέτοια Νεράϊδα, τέτοιον ἀφρό, τέτοιον κρίνο; Τί καλύτερο θὲς ἀπὸ μιὰ τέτοια γυναίκα; Τὸ δικό σου τό ,χεις, τί πειράζει, ἂν δὲν ἔχῃ προῖκα; Τρέχα σκάσε σὲ τῆς μιὰ πατινάδα. Ἂν τὴ φοβᾶσαι τὴν πατινάδα, ἕνα λουλούδι, μιὰ πρόφασι, καὶ τελείωσε ἡ δουλειά. Τί χάνουμε τὰ λόγια μας; Πήγαινε σπίτι της ἀπόψε νὰ κοιτάξῃς· μὴν τύχει κι' ἄοχισε νὰ καθίζῃ ὁ καινούργιος ὁ τοῖχος. Πὲς πὼς σ' ἔστειλα γώ. Μὴ φοβᾶσαι· κάμε σὺ τὴν ἀρχή, κι' ὅσο γιὰ τὰ στερνὰ ἔννοια σου, καὶ γὼ εἶμαι δῶ.

Ὁ Μυζήθρας στὴν ἀρχὴ τὰ πῆρε ὅλ' αὐτὰ γιὰ κοροϊδέματα τοῦ κύρ Σπανοῦ. Τὸν ἤξερε πὼς ἀγαποῦσε νὰ πειράζῃ τὸν κόσμο καὶ δὲν πολυπρόσεξε. Σὰν πήγαινε ὅμως σπίτι του τὴ βραδυὰ ἐκείνη ὁ Μυζήθρας, δὲν τραγουδοῦσε καθὼς ποὺ συνήθιζε. Ἤτανε θυθισμένος σὲ παράξενες συλλογές. Ἡσυχία δὲν εἶχε. Γιατὶ τάχα νὰ κάμῃ τέτοιο χωρατὸ ὁ Σπανός; Γιατὶ νὰ μὴν εἶναι κι' ἀλήθεια; Τί χάνει νὰ δοκιμάσῃ; Ἂν πιτύχῃ. ποιὸς ἄλλος μὲς στὸ χωριὸ θὰ ἔχῃ τέτοιο θησαυρὸ γιὰ γυναίκα; Ἂν δὲν πιτύχῃ καὶ τὸ μαθῇ ὁ κόσμος καὶ τὴς βγάλουν τὸ τραγοῦδι, ἂς ὄψεται ὁ Σπανὸς ποὺ στάθηκε ἡ αἰτία.

Ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορο καὶ πήγαινε πρὸς τὸ σκολειό. Στάθηκε μιὰ στιγμὴ νὰ παρῃ τὴν ἀναπνοή του. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ πρὸς τὰ παράθυρα τῆς Ἀγγέλικας καὶ τοῦ ἤρθε νὰ ξεσπάσῃ στὸ τραγοῦδι ποὺ νὰ πάῃ καπνός. Κρατήθηκε ὅμως καὶ πῆγε μπρός. Φτάνει στὴν πόρτα. Ἡ καρδιά του ἔτρεμε τώρα, ὁ λαιμός του στέγνωσε. Ἴδρος ψιλὸς τὸν περεχοῦσε. Σκύβει καὶ βλέπει ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα πρὶν νὰ χτυπήσῃ. Μέσα στὸ χαγιάτι ἡ παρακόρη, ἡ θύρα ὅμως τῆς κάμαρας ἀνοιχτή, κι' ἡ Ἀγγέλικα μπρὸς σ' ἕνα τραπεζάκι καὶ κεντοῦσε.

— Καλὰ λέει ὁ Σπανὸς πὼς εἶναι Νεράϊδα ἡ διαόλισσα, εἶπε. Ὡστόσο τί νὰ τῆς πρωτοπῶ, σὰν ἔμπω! Ἔ, ἀς τῆς πῶ καλησπέρα κι' ἔχει ὁ Θεὸς γιὰ τ' ἄλλα.

Χτυπάει τὴν πόρτα. Ἀνοίγει ἡ παρακόρη καὶ μπαίνει μέσα ὁ πρωτομάστορας.

Ἡ Ἀγγέλικα σηκώνεται μισοτρομαγμένη. Στάθηκε σὰ λαμπάδα, μὲ τὰ μαῦρα της μάτια ὀρθάνοιχτα. σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε ' θέλει ἐκεῖ τέτοια ὥρα!

— Καλησπέρα σας, κι' ἕνα λυχνάρι τῆς λέει, νὰ ρίξω μιὰ ματιὰ στὸ κατώγι γιατὶ ὁ καινούριος ὁ τοῖχος λέν' πὼς κοθίζει, καὶ μ' ἔστειλε ὁ κύρ Σπανὸς νὰ κοτάξω.

— Μαρούλα, φωνάζει ἡ Ἀγγέλικα, ὁ ναψ' ἕνα φῶς καὶ δῶς 'το τοῦ μάστορα νὰ κοιτάξῃ. Ἐλπίζω πὼς δὲν εἶναι τίποτε

— Ἐγὼ κοίταξα καλὰ ἀπ' ἔξω καὶ σᾶς πῶ δὲν παρετήρησα τίποτις. Ὡστόσο ἂς δοῦμε κι' ἀπὸ μέσα.

Κατεβαίνει στὸ κατώγι καὶ σὲ λιγάκι ξανανεβαίνει καὶ λέει πὼς δὲν ἔχει φόβο ὁ τοῖχος καὶ νὰ μὴν κάμῃ μήτε λόγο, νὰ μὴν τρομάξῃ ὁ κόσμος τοῦ κάκου, καὶ δὲ στέλνει σκολειὸ τὰ κορίτσια του.

Ἐδῶ στάθηκε μιὰ στιγμὴ ὁ Μυζήθρας μπροστά της. Ὁ Μυζήθρας δὲν ἦταν ἀ-

Η ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΡΚΤΙΔΟΣ ΠΡΟ ΗΜΙΣΕΟΣ ΑΙΩΝΟΣ

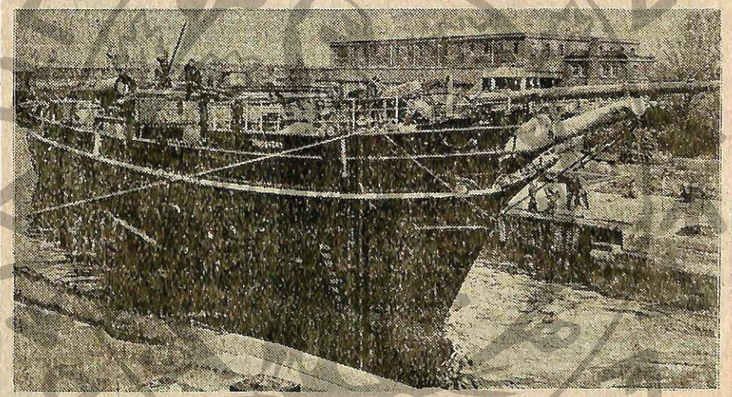

Μὲ τὸ πλοῖον αὐτὸ ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος Ροβέρτος Σκὼτ ἔπλευσε τὸ 1901 εἰς τὴν Ἀνταρκτίδα διὰ τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ Νοτίου Πόλου. Ὁ Σκὼτ εἶχε γεννηθῆ τὸ 1868, διηύθυνε δὲ δύο ἀνταρκτικὰς ἀποστολὰς (1901—1904 καὶ 1911) καὶ ἔφθασεν ἐις τὸν Νότιον Πόλον, τὴν 18ην Ἰανουαρίου τοῦ 1912. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ὅμως ἠτύχησε καὶ ἀπέθανε. Τὸ πλοῖον του αὐτὸ ποὺ ὀνομάζεται «Ἀνακάλυψις», εὑρίσκεται τώρα εἰς τὸν Τάμεσιν καὶ πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς πλοῖον ἀσκήσεων τοῦ Βρεταννικοῦ Ναυτικοῦ. Οἱ ἱστοὶ καὶ ἡ καπνοδόχος του ἔχουν ἀφαιρεθῆ διὰ νὰ δύναται νὰ διέλθῃ κάτωθεν τῶν γεφυρῶν τοῦ ποταμοῦ.

σκημο παλληκάρι. Ἦταν ἀφηλός, μεγάλα καστανὰ μάτια καὶ μικρὸ μουστάκι λεβέντικο, ἦταν καὶ γλυκομίλητος. Ἔλα ὅμως τοῦ δέθηκε ἡ γλῶσσα του τώρα! Τί νὰ τῆς πῆ, ποὺ ἦταν καὶ ἡ παρακόρη παρέεω!

— Ἂς δοῦμε μιὰ καὶ στὸ σκολειό μέσα, λέει ἄταφνα, ἐκεῖ ποὺ κοίταζε γύρω τοὺς τοίχους.

Καὶ παίρνει τὸ λυχνάρι καὶ πηγαίνει μοναχος του στὴν κάμαρα τοῦ σκολειοῦ, νὰ συλλογιστῆ πῶς ν' ἀρχίση τὴν ὁμιλία.

— Λάτε νὰ δῆτε, τῆς φωνάζει ἀπὸ μέσα.

Ἡ Ἀγγέλικα πηγαίνει στὴν κάμαρα τοῦ σκολειοῦ. Ἔφεγγε, δὲν ἔφεγγε μέσα στὴ μεγάλη ἐκείνη κάμαρα μὲ τὸ μικρὸ τὸ λυχνάρι. Ἡ Ἀγγέλικα περπάτηξε λαφριὰ λεφριὰ καὶ πῆγε καὶ στάθηκε μπροστά του σὰν ἄγαλμα, μὲ τὸ ἀμελημένο της φόρεμα, μὲ τὰ μαῦρα της μάτια, μὲ τὸν ἀσπρο τὸ λαιμό της καὶ μὲ τὰ δυό της χεράκια σφιγμένα κοντὰ στὴ στήθια σὰ νὰ μισοκρύωνε.

— Αὐτὴ τὴ χαραμάδα πρέπει νὰ εἶδε ὁ κύρ Σπανὸς καὶ φοβήθηκε. Λίγο σουβᾶ θέλει καὶ τίποτις ἄλλο. Τὸ σπίτι εἶναι γερό, μᾶς βγῆκε καὶ καλορίζικο. Ὅλες μας οἱ κοπέλλες ἀνθρωπεύουν ἐδῶ μέσα.

— Καλοσύνη σας νὰ τὸ λέτε αὐτό· καὶ τοῦ χαμογέλασε ἡ Ἀγγέλικα.

— Δασκάλισσά μου, ἐμεῖς οἱ χωριανοὶ τὰ λέμε ἴσια τὰ πράματα. Θὰ σᾶς ἔλεγα καὶ μιὰ ἄλλη ἀλήθεια, ἂν δὲ φοβούμην πῶς ἴσως τὸ πάρετε ἄσχημα.

— Σὰν τί ἀλήθεια ; τοῦ κάνει ἡ Ἀγγέλικα καὶ πάει ἕνα βῆμα κοντύτερά του.

— Πῶς εἶναι μιὰ ψυχὴ στὸ χωριὸ ποὺ πάει νὰ τρελλεθῆ μετὰ σᾶς.

— Καλὲ τί μοῦ λές! Καὶ ποιὰ νὰ εἶναι, νὰ σὲ χαρῶ αὐτὴ ἡ ψυχή; πές μου το τώρα ποὺ δὲ μᾶς ἀκού καὶ κανένας.

— Κι' ἂν θυμώσετε;

— Σοῦ τὸ τάζω πῶς δὲ θυμώνω, ὅποιος κι' ἂν εἶναι. Γιατὶ νὰ θυμώσω;

— Καλά, νὰ σᾶς τὸ πῶ τὸ λοιπόν. Εἶναι ἕνας ποὺ δὲν εἶναι γέρος, δὲν εἶναι καὶ φτωχός. Δὲν ξέρει πολλὰ γράμματα, εἶδε ὅμως στὸν καιρό του λιγάκι κόσμο. Ἔξω τὴν ἔμαθε τὴν τέχνη του. Εἶναι λοιπὸν καὶ τεχνίτης. Δὲν ξέρει νὰ λέη τὸν πόνο του σὰ βιβλίο, ξέρει ὅμως νὰ τὸν τραγουδάη σὰν τὸ πουλὶ μὲς στὰ δάση. Δὲν ξέρει νὰ χαιρετάη φράγκικα, μὰ ξέρει ν' ἀγαπᾶ καὶ νὰ γαδεύη ρωμαΐικα.

— Καὶ τ' ὄνομά του, ρωτάει ἡ Ἀγγέλικα χτυπώντας τὸ παδαράκι της.

— Δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ τ' ὄνομά του· δὲν ἀποκοτῶ. Καὶ σταμάτησε ὁ Μυζήθρας.

— Νὰ εἶναι ἔτσι ἀφηλός, νόστιμος, παλληκαρᾶς, γλυκομίλητος; ρωτάει πάλι ἡ Ἀγγέλικα γελώντας.

— Δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ. Πάει νὰ σβύση ὁ νοῦς μου σὰν αὐτὸ τὸ λυχνάρι. Καὶ βάζει τὸ λυχνάρι σ' ἕνα θρανὶ καὶ κοιτάζει χάμω συλλογισμένος.

— Τί ἔπαθες παλληκάρι μου; τί ἔχει ὁ κατημένος!

Γυρίζει τότες ὁ Μυζήθρας καὶ τὴν καλοκοιτάζη καὶ τῆς λέει:

Δὲν εἶναι πρᾶμα ν' ἀρρωστᾶ, πρᾶμα
(νὰ θανατώνη,
Σὰν τὴν ἀγάπη τὴν κρυφὴ ποὺ δὲν
(ξεφανερώνει.

Ἡ δασκάλισσα, ἂν καὶ φυσικὰ κάτι ἔνιωσε, ἢ ὅμως ἤθελε νὰ παίξη καὶ νὰ περάση τὴν ὥρα της· ἢ εἶχε ὄρεξι ν' ἀκούση κι' ἄλλα, κι' ἔκανε τὴν ἀνήξερη ἀκόμα.

— Ἔχεις ἀγάπη μὲς στὴν καρδιά σου, καθὼς βλέπω, τοῦ λέει. Καὶ ποιὰ νὰ εἶναι ἡ ἄτυχη αὐτὴ ἀγαπητικιά, ποὺ δὲν τὸ ξέρει τί πόνο τὴν ἔχεις;

Καὶ τῆς ρίχνει τώρα φλογερὴ ματιὰ ὁ Μυζήθρας, καὶ τῆς μουρμουρίζει:

Ἀγγελικούλα ζάχαρη, κι' Ἀγγελικού-
(λα μέλι,
Κι' Ἀγγελικούλα κρυὸ νερὸ ποὺ πί-
(νουν οἱ Ἀγγέλοι.

Δὲν μποροῦσε πιὰ ἡ Ἀγγέλικα νὰ καμωθῆ πῶς δὲν ἔνιωθε. Ἀρχίσανε νὰ τῆς ἔρχονται σύγκρυα. Δὲν ἤτανε φρόνιμο νὰ μείνη κοντά του. Μποροῦσε νὰ σκύψη κιόλας νὰ τηνε φιλήση. Τραβήχτηκε λοιπὸ δυὸ βήματα, πῆρε τὸ συνηθισμένο τὸν ἀέρα της σὰν ἔβλεπε ξένο, καί:

— Λοιπὸν δὲν ἔχει τίποτις ὁ τοῖχος, τοῦ κάνει. Ἂς εἶσαι καλὰ γιὰ τὸν κόπο σου. Καὶ πῆγε μέσα.

Ὁ Μυζήθρας τὰ εἶχε χαμένα. Τὸν ἔδερνε ἡ ἀγάπη κι' ἡ ντροπή. Κοιτάγει γύρω νὰ δῆ πῶς νὰ φύγη, χωρὶς νὰ τὸν ξαναδῆ ἡ περήφανη ἡ Ἀγγέλικα. Βλέπει τὴν πόρτα ποὺ ἔβγαιναν τὰ κορίτσια σὰ σκόλαζαν, τὴν ἀνοίγει, κι' ἴσια ἔξω, χωρὶς μήτε ν' ἀκουστῆ τὸ περπάτημά του.

Σὰ βγῆκ' ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλὴ καὶ κατέβαινε τὸν κατήφορο, καί τονε χτύπησε τ' ἀγέρι καὶ συνέφερε, χάθηκε ἡ ντροπὴ καὶ τοῦ ἔμεινε ἡ ἀγάπη. Καὶ σὰν τράβηξε ἀκόμα παρακάτω, κι' εἶδε μπροστά του τὸν κάμπο καὶ τὸ φεγγάρι νὰ παίζη στὰ κύματα, ξύπνησε τὸ χουβαρνταλίκι μὲς στὴν καρδιά του καὶ διαλάλησε ἀμέσως ὁ κόσμος μὲ τὸ τραγούδι του :

Καλονυχτίζω μιὰ ψυχὴ καὶ τ' ὄνομα
(δὲ λέγω.
Κι' ἂν μελετήσω τ' ὄνομα, βουρκώνου-
(μαι καὶ κλαίγω.

— Πῆτε μου, πῆτε μου κι' ἄλλα, νὰ σᾶς χαρῶ, ἀπ' αὐτὰ τὰ δαιμονισμένα σας λιανοτράγουδα,—ἔλεγε μιὰ βραδυνὴ στὶς κοπέλλες ἡ Ἀγγέλικα, ἐκεῖ ποὺ ἔρραβαν καὶ κεντούσανε γύρω στοῦ νυχτεριοῦ τὸ λυχνάρι.—Εἶνε γλυκὰ γλυκὰ καὶ νόστιμα, εἶναι μυρωδάτα σὰν τὸ βασιλικό, πῆτε μου κι' ἄλλα, πεθαίνω γιὰ τὰ χωριάτικά σας αὐτὰ τὰ ζουμπουλάκια, ποὺ τὰ καταφρονεῖτε, καημένες, μὰ δὲν ξέρετε τί θησαυρὸ ἔχετε! Ἄχ, χωριὸ καὶ πάλι χωριό! Ποῦ νὰ βρῆ κανένας τέτοιο νυχτέρι στὴ χώρα! Ποὺ ν' ἀκούση τέτοια μοσκομυρισμένα τραγούδια! Θὰ τὰ μάθω, θὰ τὰ μάθω καὶ γὼ αὐτὰ τα τραγούδια. Δὲν μπορῶ πιὰ νὰ ζήσω δίχως αὐτά.

Κι' ἄρχισε ἀμέσως νὰ ψιλοτραγουδάη σ' ἕνα σκοπὸ τοῦ χωριοῦ:

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, σκύψε νὰ σοῦ
(λαλήσω,
ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ, κι' ἀπὲ νὰ
(ξεψυχήσω.

Καὶ δόσ' του γέλια οἱ κοπέλλες, ποὺ πήγανε νὰ λωλαθοῦνε μαζί της.

— Τί ὄμορφα τὰ τραγουδάει, σὰ νὰ γεννήθηκε στὸ χωριὸ ἡ μαριολεμένη! φωνάζανε.

— Μπᾶ! καὶ μήγαρι δὲ γεννήθηκα σὲ χωριό; Τὴν καϋμένη μὲ φέρανε στὴ χώρα μικρὴ - μικρή, — μήτε μάννα εἶχα μήτε πατέρα. Ὁ καϋμένος ὁ θειός μου ὁ παππᾶ-Φέστας μὲ πῆρε στὴ χώρα καὶ μὲ πρόκοψε. Τὴ θυμοῦμαι τὴ δύστυχη τὴ μάννα μου σὰ νὰ ἤτανε χτές.—Νά! ἔτσι φαίνουνταν. Ὅλοι μοῦ ἔλεγαν πῶς τῆς ἔμοιαζα.

Καὶ παίρνει μιὰ μαγουλίκα, καὶ τὴ τριγυρίζει στὸ κεφάλι της καὶ τὶς κυττάζει μὲ ἤρεμη καὶ συλλογισμένη ματιά. Ἦταν ἀληθινὴ ζουγραφιὰ τώρα.

Οἱ χωριστοποῦλες κάθονται καὶ τὴ βλέπουν ἀμίλητες καὶ συγκινημένες· δυὸ - τρεῖς δάκρυσαν.

— Εἶσαι δική μας, Ἀγγέλικα, καὶ βγάλτ' τ' ἀπὸ τὸ νοῦ σου πῶς θὰ μᾶς φραγκέψης, τῆς λέει ἡ μιά τους ἡ μεγαλύτερη.

— Ἐγὼ νὰ σᾶς φραγκέψω ἀγάπη μου; Θεὸς νὰ φυλάξη! Κοιτάξετε νὰ μὴ μὲ φραγκέψετε σεῖς τώρα ποὺ ξανάγινα πάλι χωριατοπούλα. Μιὰ βδομάδα καὶ θὰ μοῦ τραγουδᾶς τὸ τραγούδι τῆς νύφης.

Ἔμειναν ὅλες ξερές. Βάζουν τ' ἀργόχειρα χάμω, βλέπουν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, ἀρχινοῦν ἕνα τσιριχτὸ σὰ λωλές, πηδοῦν ὄρθιες καὶ τριγυρνοῦν τὴν Ἀγγέλικα, νὰ μάθουν τί τρέχει.

Ἀφῆστε με νὰ σᾶς τὰ πῶ. Νά! ἁπλὸ πράμα· ἀγάπησα ἕνα παλληκάρι καὶ θὰ τὸ πάρω. Μὴ ζουλέψετε. Δὲν εἶναι καμμιανῆς ἀραδωνιαστικός. Εἶναι ἀπὸ τὸν ἄλλο τὸ μαχαλᾶ. Δὲν εἶναι γέρος, δὲν εἶναι καὶ φτωχός. Δὲν ξέρει πολλὰ γράμματα, ξέρει ὅμως τὴν τέχνη του. Δὲν μπορεῖ νὰ μοῦ τὴν πῆ τὴν ἀγάπη του σὰ βιβλίο, ξέρει ὅμως καὶ τραγουδᾶ σὰν τὸ πουλὶ μὲς στὰ δάση.

— Καὶ τ' ὄνομά του; φωνάζουν ὅλες.

— Τ' ὄνομά του; Ἕνα πράμα ποὺ γίνεται νόστιμο μὲ τὸ μέλι.

— Ὁ Μυθήθρας! φωνάζει ἡ μεγαλύτερη.

— Λοιπόν, ἐσὺ ποὺ τὸν ἔνοιωσες, θάρθῆς νὰ στολίσης τὴ νύφη. Ὁ γάμος γίνεται στὸ σπίτι τοῦ κὺρ Σπανοῦ.

Κι' ἔτσι ἔγινε. Ὁ Σπανὸς πῆρε ὅλη τὴ δουλειὰ ἀπάνω του, σὰν πατέρας της ὁ καϋμένος.

Ἡ Ἀγγέλικα καὶ καλὰ νὰ γίνη νύφη σωστὴ τοῦ χωριοῦ. Μήτε οἱ τρέμουσες λείπανε, μήτε τὰ χίλια ἄλλα στολίδια καὶ τὰ γλέντια ποὺ κάνουν τοὺς χωριανοὺς νὰ λέν τὸ γάμο χαρά.

Ὅσο γιὰ τὸ γαμπρό,, αὐτὸς πιὰ συμμαζεμὸ δὲν εἶχε. Ὡς καὶ στὴ στεφάνωση ἀπάνω ἔσκυψε κι' εἶπε τοῦ κὺρ Σπανοῦ:

— Εἶμαι βασιληᾶς, ἡ Ἀγγέλικα εἶναι κορόνα μου, καὶ τοῦ λόγου σου ὁ βεζύρης μου.

Καὶ δὲν ἔλεγε ψέμματα. Σὰ βεζύρης τὴ βόλεψε τὴ δουλειὰ ὁ κὺρ Σπανός. Αὐτὸς ἦταν ποὺ πῆγε καὶ τῆς φύσηξε τὴ φωτιὰ τῆς Ἀγγέλικας ὕστερ' ἀπὸ κείνη τὴ βραδυνή. Αὐτὸς ἔκανε καὶ τὴν προξενιὰ τῆς Μυζήθραινας, καὶ σὲ δυὸ βδομάδες ἦταν ὅλα τελειωμένα, κι' ἡ Μυζήθραινα κατασταλλαγμένη μὲ τὸ γιόκα της καὶ μὲ τὴ νύφη της, κι' ἀποφασισμένη νὰ ζήση μαζί τους, νὰ κοιτάζη, ἔλεγε τὰ ἐγγονάκια της, σὰν πήγαινε ἡ Ἀγγέλικα στὸ σκολειό.

Κι' ἔτσι νοικοκυρεύτηκε ἡ δασκάλισσα, ντύνουνταν καὶ μιλοῦσε καὶ φερνότανε σὰν ὅλο τὸν κόσμο, γλύτωσαν καὶ τοῦ χωριοῦ οἱ κοπέλλες ἀπὸ τὴν τρέλλα νὰ θέλουν καὶ καλὰ νὰ φαίνουνται Φράγκισσες.

«ΗΛΙΟΣ»

ΕΛΕΦΑΣ 15 ΕΤΩΝ

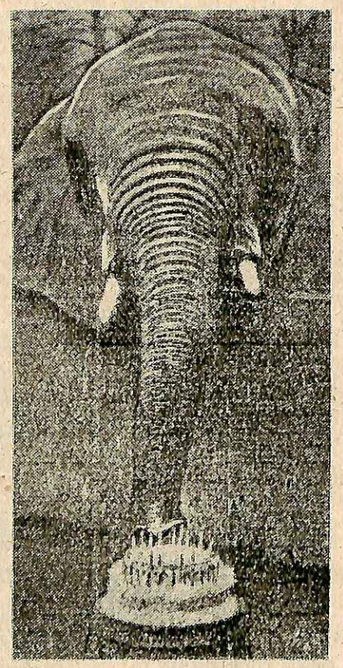

Ὁ ἐλέφας αὐτὸς τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου τοῦ Λονδίνου ἑόρτασε τελευταίως τὴν 15ην ἐπέτειον ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του. Εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ὀλιγάριθμα ζῶα τοῦ Κήπου καὶ γίνεται ἀντικείμενον πολλῶν περιποιήσεων τοῦ κοινοῦ. Ἕνας ἀπὸ τοὺς φίλους του εἶναι καὶ ὁ τέως πρωθυπουργὸς σὲρ Οὐΐνσταν Τσῶρτσιλ, ὁ ὁποῖος, ὅταν τὸν ἐπισκέπτεται, τοῦ προσφέρει μπισκότα.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΓΙΑΤΙ Η ΧΑΡΑ...

Γιατί ἡ χαρά, ἡ λίγη μας χαρὰ
σὲ λύπη θὰ μᾶς βγάλει·
σὰν σύγνεφον ἡ θλίψη μᾶς ἐσκέπασε
καὶ γέρνομε στὴ θλίψη τὸ κεφάλι.

Λειώνω, ἀδελφή, κι' ἀπόκρυφη
σὲ σώνει ψυχοπόνια·
φεύγουν οἱ μαῦροι γερανοὶ καὶ
(παίρνουνε
στὰ μαῦρα τους φτερὰ τὰ χελιδόνια.

Γιατί ἡ χαρὰ, ἡ λίγη μας χαρὰ
σὲ λύπη νὰ μᾶς βγάλει ;
Ἐξεχειμωνιαστήκαμε
σὲ ξένους τόπους, ξένους πάλι.

Ἰ. Γρυπάρης

*

ΤΟ ΚΑΛΥΒΙ

Ἐκεῖ ποὺ οἱ καστανιὲς χυτά,
χλωρόφυλλα, λαμπαδωτὰ
κλωνάρια ξανεμίζουν,
καὶ ροδοβάφονται οἱ μηλιὲς
κ' οἱ γαλανόφυλλες ἐλιὲς
πολύκαρπες λυγίζουν·

ποὺ ἀνθοῦν λευκὰ τριαντάφυλλα
καὶ κλήματα ἀφροστάφυλα
τὶς κραββατιὲς ἰσκιώνουν,
καὶ κυπαρίσσια ἀραδαριὰ
παλεύοντας μὲ τὸ βοριὰ
ἀνίκητο ψηλώνουν,

συμμαζεμένο, ντροπαλὸ
σὰν καραβάνι στὸ γιαλό,
κατάλευκο καλύβι
μέσ' σ' ὁλοπράσινα κλαριὰ
τὴ χιονισμένη του θωριὰ
μιὰ δείχνει καὶ μιὰ κρύβει.

Μικρὰ τὰ καμαράκια του
καὶ τὰ παραθυράκια του
κι ὅλο μικροπλασμένο
Τόσο μικρὸ, ὅσο ποὺ μπορεῖ
τὴν εὐτυχία νὰ χωρεῖ.
Τί κρῖμα ποὺ εἶναι ξένο!

Γ. Δροσίνης

*

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΕΙΑ

Σήμερα χαίρουμαι βαθιὰ
τοῦ φθινοπώρου τὴν εἰρήνη :
ρόδινη ἡ συλλογή μου ἐγίνη
κ' ἡ πλάση γύρω μου ξανθιά.

Κάτου ἀπ' τὸν πέπλο τὸν ἀχνὸ
βλέπω γελούμενη τὴ χώρα
Ὦ, νὰ μποροῦσα τέτοιαν ὥρα
νὰ πάω ψηλὰ μὲ τὸν καπνό!

Καθὼς ἀπάνου στὴν παλιὰ
πέτρα ἔχω γείρει, ποὺ μὲ ξέρει,
ἡ αὔρα γίνεται ἀβρὸ χέρι
καὶ μοῦ χαϊδεύει τὰ μαλλιά.

Πέρα στὸ πέλαο τ' ἀπλωτὸ
κάποια βαρκοῦλα ξανοιγμένη
μοιάζει σὰν ἀναχωρημένη,
ψυχή μου, ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτό.

Τὰ χέρια ὑψώνω, καὶ βλογῶ
τὴ μέρα ποὺ ἄνοιξα τὰ μάτια.
Στὰ καθαρὰ γαλάζια πλάτια
μιὰ πεταλοῦδα κυνηγῶ.

Γ. Κοτζιούλας

ΕΓΩ ΤΑ ΜΑΡΑΝΑ ΤΑ ΡΟΔΑ...

Ἐγὼ τὰ μάρανα τὰ ρόδα,
ἐγὼ τὸ σώπασα τ' ἀηδόνι·
μὰ ἡ συγνεφιὰ μὲ πνίγει τώρα,
ὤ! πέστε μου, ποῦ ξημερώνει ;

Κι ἀπόστασα μέρες καὶ νύχτες
μέσα στὴν ἔρμον ὁδοιπόρος,
κι οὔτε ὁ γιαλὸς ξανοίγει ὁμπρός
(μου
κι οὔτε πιὰ βλέπω πίσω τ' ὄρος.

Ἐγὼ τὸν ρήμαξα τὸν κῆπο,
ἐγὼ τὸν ξύπνησα τὸ γκιώνη·
μὰ ἡ συγνεφιὰ μὲ πνίγει τώρα,
ὤ! πέστε μου ποῦ ξημερώνει ;

Κ' ἤτανε κάπου ἕνα παλάτι
κ' εἶν' τώρα κάπου ἕνα ρημάδι...;
ὤ! τὴν ψυχὴ πῶχει κλεισμένο
στὰ βάθη τῆς τὸν μαῦρο Ἅδη!

Ἐγὼ τὸν ἔπνιξα τὸν ἥλιο,
ἐγὼ τὸ σώπασα τ' ἀηδόνι
κ' ἡ συγνεφιὰ μὲ πνίγει τώρα
ὤ! πέστε μου, ποῦ ξημερώνει;

Κ. Χατζόπουλος

*

ΣΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΣΟΥ

Στὴ ζήση αὐτή, ποὺ τὴ μισοῦμε
στὴ γῆς αὐτή, ποὺ μᾶς μισεῖ,
πού, ὅσο νὰ πιοῦμε, δὲ σὲ σθηοῦμε,
πονε πικρὲ καὶ πόνε ἀψύ,
ποὺ μᾶς κρατᾶς καὶ σὲ κρατοῦμε·

σ' αὐτὴ τὴ μαύρη γῆς καὶ ζήση
ποὺ περπατούσαμε τυφλὰ,
κι ἀνθὸς γιὰ μᾶς δὲν εἶχε ἀνθίσει
κι οὔτε εἶχε σὲ δέντρο ψηλὰ
κρυμμένο ἀηδόνι κελαηδήσει,

ἦρθες Ἐσὺ μιὰν ἄγιαν ὥρα,
ὅραμα θεῖο καὶ ξαφνικὸ,
καὶ γέμισε ἥλιο, ἀνθόν, ὀπώρα,
κελαηδισμὸ παθητικὸ
ὅλ' ἡ καρδιά μας, ὅλη ἡ χώρα..

Ἄχ! τόσο λίγο νὰ βαστάξει
τοῦτ' ἡ γιορτὴ κ' ἡ πασκαλιά!
Ἔφυγες κ' ἔχουμε ρημάξει
ξανά... Ἡ γιορτὴ κ' ἡ πασχαλιὰ
γιατί ἔτσι λίγο νὰ βαστάξει ;

Κ. Βάρναλης

*

Η ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ

Ἡ κάθε ἡμέρα ποὺ περνᾶ
καὶ μιὰν ἀλήθεια ἀφήνει·
καὶ κάθε ἀλήθεια μιὰ σπρωξιὰ
γερὴ τοῦ ὀνείρου δίνει.
Ἡ κάθε ἡμέρα — τραλαλά —
κι ἀπό 'ναν πύργο μοῦ χαλᾶ.

Κι οὔτε μπορῶ νὰ θυμηθῶ
τοὺς πύργους ποὔχω κτίσει·
σὲ κάθε ἱσπανικὸ δουνὸ
κι ἀπό 'ναν ἔχω στήσει.
Καὶ δός του χτίζω — τραλαλὸ
κι εἶναι τὸ κρύσταλλο φτηνό.

Μὰ κάθε ἡμέρα ποὺ περνᾶ
καὶ μιὰν ἀλήθεια φέρνει·
μὰ πάλι ὁ πόθος μὲ πλανᾶ
καὶ τ' ὄνειρο μὲ σέρνει.
Κ' ἡ κάθε ἡμέρα — τραλαλὰ —
κι ἀπό 'ναν πύργο μοῦ χαλᾶ.

Κ. Καρθαῖος

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ

Ξυπνῶ καὶ μοῦ εἶπαν, ἔφυγεν
ἡ κόρη π' ἀγαποῦσα,
καὶ κατεβαίνω στὸ γιαλὸ
τὴν θάλασσα παρακαλῶ
τὴν πικροκυματοῦσα.

«—Ἐγὼ τὰ πρωτοδέχτηκα
τ' ἀφρᾶτα της τὰ κάλλη»,
μοῦ εἶπε ἕνα κῦμα, «καὶ γι' αὐτὸ
μὲ πόθο καὶ μὲ γογγητὸ
φιλῶ τὸ περιγιάλι».

Τὰ μάτια της, ἐρώτησα,
μὴν ἦταν δακρυσμένα ;
Ἕνα ἄλλο κῦμα μοῦ μιλεῖ :
«—Σὰν τὸ χαρούμενο πουλὶ
ἐπήγαινε στὰ ξένα».

Τὸ τρίτο κῦμα ἐρώτησα,
ἐμὲ γιατί ν' ἀφήσει
νὰ κλαίω καὶ νὰ λαχταρῶ ;
Περνάει τὸ κῦμα τὸ σκληρὸ
χωρὶς νὰ μοῦ μιλήσει.

Γ. Ζαλοκώστας

*

ΣΤΙΧΟΙ ΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟ

Μέσ' στὰ στήθια ἡ συμφορὰ
σὰν τὸ κῦμα πλημμυρᾶ,
σέρνω τὸ βαρύ μου βῆμα
σ' ἕνα μνῆμα!

Σὰν μ' ἁρπάχθηκε ἡ χαρὰ
ποὺ ἐχαιρόμουν μιὰ φορὰ
ἔτσι σὲ μιὰν ὥρα...
μέσ' σ' αὐτὴν τὴν χώρα
ὅλ' ἀλλάξαν τώρα!

Καὶ ἀπὸ τότε ποὺ θρηνῶ
τὸ ξανθὸ καὶ γαλανὸ
καὶ οὐράνιο φῶς μου
μετεβλήθη ἐντός μου,
καὶ ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου.

Μέσ' στὰ στήθια ἡ συμφορὰ
σὰν τὸ κῦμα πλημμυρᾶ
σέρνω τὸ βαρύ μου βῆμα
σ' ἕνα μνῆμα!..

Τὸν σταυρὸ τὸν ἀψηλὸ
ἀγκαλιὰ γλυκοφιλῶ
τὸ μυριάκριβο ὀνομά της,
κι ἀπ' τὰ χώματά της
ἡ φωνή της ἡ χρυσὴ
μὲ καλεῖ : «—Ἔλα καὶ σὺ
δίπλα στὸ ξανθὸ παιδί σου
καὶ κοιμήσου!».

Γ. Βιζυηνὸς

*

ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ

Θαμπὰ μοῦ φέγγει ἕνα καντήλι
τοῦ ὀγροῦ κελλιοῦ τὴν κρύαν ἐρημιά.
Στὸ ξύλο ὑπομονετικά,
μὲ βέβαιο κι ἀλαφρὸ κοντύλι,
τῆς Παναγιᾶς χλωμὰ τὰ χείλη
γράφω καὶ μαῦρα τὰ μαλλιά.
Θαμπὰ μοῦ φέγγει ἕνα καντήλι
τοῦ ὀγροῦ κελλιοῦ τὴν κρύαν ἐρημιά.
Μαῦρα μαλλιά! Ποῦ νὰ μοῦ στείλει
τὸ νοῦ τὸ κρῖμα πολεμᾶ;
Φύλαε, Χριστέ! Χείλη χλωμά...
Τὴ σκέψη κάπου, κάποιο δεῖλι
θαμπὰ μοῦ φέγγει ἕνα καντήλι.

Θρ. Σταύρου

ΜΙΚΡΟΣΩΜΟΣ ΑΓΕΛΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΣΕΗΣ

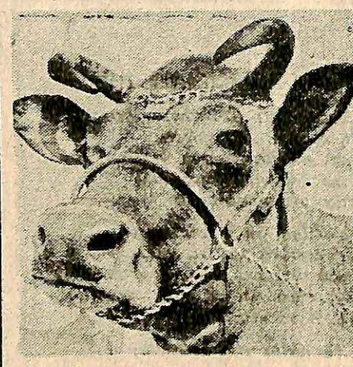

Ἐβραβεύθη διὰ δευτέραν φορὰν μὲ τὸ πρῶτον βραβεῖον εἰς τὸν διαγωνισμὸν πρὸς ἀνάδειξιν τῆς καλυτέρας γαλακτοφόρου ἀγελάδος μεταξὺ τῶν μικροσώμων γενεῶν τῆς Γαλλίας. Ἡ παραγωγὴ τῆς ἀγελάδος αὐτῆς εἰς 74 μῆνας ἀνῆλθεν εἰς 33222 χιλιόγραμμα γάλακτος μὲ μέσην ἀναλογίαν δοντυρου 53,57 τοῖς χιλίοις. Ἡ ἀγελὰς αὐτή, ἡ ὁποία εἶναι ἡλικίας δέκα καὶ ἡμίσεος ἐτῶν, ἔχει δώσει ὀκτὼ μοσχάρια, μὲ μέσον διάλειμμα ἀπὸ τοκετοῦ εἰς τοκετὸν 352 ἡμερῶν.

ΤΟ ΕΜΦΥΣΗΜΑ

Πολλὰ ἄτομα ὑπερβάντα τὸ 50ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των παραπονοῦνται διὰ δύσπνοιαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀποδίδουν εἰς ἄσθμα. Αὐτὴ ἴσως νὰ μὴ προκαλῆται ἀπὸ ἄσθμα, ἀλλὰ ἀπὸ μίαν τελείως διαφορετικὴν πάθησιν ποὺ οἱ ἰατροὶ ἀποκαλοῦν ἐμφύσημα, ἢ ἐνίοτε προοδευτικὸν βρογχόσπασμον.

Εἰς τὴν πάθησιν αὐτὴν οἱ μικροσκοπικοὶ ἀεροφόροι σάκκοι τῶν πνευμόνων διατείνονται μεγάλως λόγῳ σπασμοῦ τῶν μικρῶν σωλήνων (βρογχιολίων), ποὺ ἄγουν πρὸς τοὺς σάκκους αὐτούς. Οἱ σπασμοὶ ἀναχαιτίζουν ἐπίσης τὴν εἴσοδον καὶ ἔξοδον τοῦ ἀέρος.

Ἕνα ἄτομον ποὺ πάσχει ἀπὸ τὴν πάθησιν αὐτὴν δυνατὸν νὰ μὴ παρατηρήσῃ ἄλλο τι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν αἰφνιδίαν ἐκδήλωσιν βηχὸς διὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἀποβάλλονται κολλοειδῆ πτύελα. Ἡ κρίσις τοῦ βηχὸς αὐτοῦ ἐπέρχεται συνήθως κατὰ τὰς πρώτας ὥρας μετὰ τὴν προϊὼν ἔγερσιν, ἀποτελεῖ δὲ τὸ πρῶτον σύμπτωμα.

Ἐνίοτε ἕνα ποτήριον θερμοῦ ὕδατος ἢ ἄλλου θερμοῦ ποτοῦ δυνατὸν νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀποβολὴν τῶν κολλοειδῶν πτυέλων καὶ νὰ συντομεύσῃ τὴν δυσάρεστον πρωϊνὴν περίοδον. Τὸ ἄτομον συνήθως δὲν ἔχει ἐνοχλήματα κατὰ τὴν ὑπόλοιπον ἡμέραν καὶ κοιμᾶται ἥσυχα κατὰ τὴν νύκτα.

Ὅσον ἡ νόσος προχωρεῖ, τὸ ἄτομον ἀναπνέει μὲ δυσκολίαν, παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἀναπνέει καλύτερα ὅταν εἶναι ξαπλωμένο. Συνήθως κοιμᾶται καλύτερα μὲ ἕνα μαξιλάρι καὶ ἑπομένως διαφέρει ἀπὸ τὸν καρδιοπαθῆ, ὁ ὁποῖος ἀναγκάζεται νὰ κοιμᾶται μὲ πολλὰ μαξιλάρια καὶ σχεδὸν καθιστός. Δυνατὸν ἐπίσης αἱ πλευραί του νὰ ἐπεκτείνωνται καὶ τὸ στῆθος του νὰ διευρύνεται παρὰ τὸ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀναπνέῃ καλά.

Ἂν ἡ κατάστασις ἐπιδεινωθῇ, προκαλεῖ μεγάλην δύσπνοιαν καὶ τὰ χείλη λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ὀξυγόνου, γίνονται κυανά.

Ἡ πρωϊνὴ δύσπνοια δύναται νὰ βοηθηθῇ διὰ φαρμάκων ποὺ διευρύνουν τοὺς μικροὺς σωλήνας τῶν πνευμόνων. Μικραὶ δόσεις ἰωδιούχου καλίου δυνατὸν νὰ βοηθήσουν εἰς τὸν μετριασμὸν τοῦ βηχὸς καὶ τῆς δυσπνοίας. Ἀρκετὰ δυνατὴ περίδεσις τῆς κοιλίας βοηθεῖ ἐπίσης πολύ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΙ

Ἕνας μαθητὴς τοῦ δημοτικοῦ μπαίνει διαστικὸς σ' ἕνα μπακάλικο.

— Πόσο κάνουν 100 δράμια καφές;

— Εἴκοσι πέντε δραχμές.

— Κι' ἑκατὸ δράμια ζάχαρη;

— Ἕξη δραχμές.

— Πόσα λεπτὰ πρέπει νἄχω γιὰ ν' ἀγοράσω τρεῖς ὀκάδες καφὲ καὶ δυὸ ὀκάδες ζάχαρη;

— 348 δραχμές.

— Κι' ἂν σᾶς ἔδινα ἕνα πεντακοσάρικο πόσα ρέστα θὰ μοῦ δίνατε;

— 152 δραχμές.

— Σᾶς παρακαλῶ, μοῦ τὰ γράφετε σ' ἕνα χαρτάκι;

— Πολὺ εὐχαρίστως. Πάρε τὸ χαρτάκι σου. Δὲν μοῦ λὲς τώρα...

— Εἶναι τὸ πρόβλημα ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ δάσκαλος, φώναξε χαρουμένος ὁ πιτσιρίκος κι' ἔβγηκε τρεχοντας ἀπὸ τὸ μπακάλικο!

*

Μεσημέρι. Ὁ πελάτης κάθεται στὸ τραπεζάκι τοῦ ἐστιατορίου. Δὲν ἔχει ὄρεξι νὰ ἀποτελειώσῃ τὴ μερίδα του, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐννοεῖ νὰ τὴν ἀφήσῃ. Σὲ μιὰ στιγμὴ παίρνει τὸ μπουτάκι τοῦ κοτόπουλου καὶ τὸ χώνει στὴν τσέπη του. Τὸ γκαρσόνι, ποὺ ἀντελήφθη τὴν κίνησι, χωρὶς νὰ πῇ λέξι παίρνει τὴν σαλτσιέρα καὶ χύνει προσεκτικὰ τὴν σάλτσα στὴν τσέπη τοῦ πελάτου. Αὐτὸς νοιώθοντας κάποια στιγμὴ κάτι νὰ τὸν καίει, βάζει τὶς φωνές:

— Τί κάνεις αὐτοῦ, γκαρσόν;

— Κύριε, ξεχάσατε τὴ σάλτσα!.. Κοτόπουλο χωρὶς σάλτσα δὲν τρώγεται!

*

Ἕνας σοφὸς ἀρχαιολόγος συνώδευε ἕναν πολυεκατομμυριοῦχο Ἀμερικανὸ στὴ Ρώμη καὶ τοῦ ἐξηγοῦσε τὴν ἱστορία τῶν ἀρχαίων μνημείων της. Μπροστὰ στὸ Κολοσσαῖο, ὁ ἀρχαιολόγος ἐξήντλησε τὶς γνώσεις καὶ τὸν ἐνθουσιασμό του γιὰ νὰ κάνῃ τὸν Ἀμερικανὸ νὰ αἰσθανθῇ τὴν μεγαλοπρέπεια τοῦ ἀρχαίου Ἱπποδρόμου.

Ὁ πρακτικὸς ἄνθρωπος τοῦ Νέου Κόσμου, ἐνθουσιάστηκε βέβαια, γιατὶ μιὰ στιγμὴ ἐρώτησε τὸν σοφὸ συνοδό του:

— Τί ποσὸ θὰ χρειαζότανε γιὰ νὰ χτίσῃ κανεὶς ἕνα τέτοιο ἐρειπιο στὴν Ἀμερική;

— Δὲν ξέρω.

— Βέβαια δὲν ξέρεις· πὲς ὥστόσο ἕνα ποσό, πάνω-κάτω, ἐπέμεινεν ὁ Ἀμερικανός.

— Τὸ ποσὸν τῶν δύο χιλιάδων ἐτῶν! ἀπήντησε χαμογελῶντας ὁ ἀρχαιολόγος.

*

Ξέρετε τί πρέπει νὰ κάνετε ὥστε φεύγοντας γιὰ τὴν ἐξοχὴ νὰ μὴν ξεχάσετε τίποτα ἀπ' ὅ,τι σᾶς εἶναι ἀπαραίτητο; Λοιπόν; θὰ κάνετε μιὰ ἀνασκόπησι τῶν καθημερινῶν ἀσχολιῶν σας. Π.χ. πότε νὰ κοιμηθῆτε: τί σᾶς χρειάζεται γιὰ τὸν ὕπνο; Ἕνα νυχτικό. Λαμπρά! σημειώστε ἀμέσως σ' ἕνα χαρτί: νυχτικό. Ξυπνᾶτε: ποιὰ εἶναι ἡ πρώτη σας δουλειά; Νὰ πλυθῆτε. Σημειώστε; σαπούνι. Ἀρχίζετε νὰ ντύνεστε, φορῶντας πρῶτα. ἂν δὲν ὀπατῶμαι, τὰ παπούτσια. Ἄρα; γράψτε κάλτσες, καλτσοβέτες, παπούτσια. Συνεχίστε μὲ τὸν τρόπον αὐτό, καταγράφοντας ὅλα τὰ ροῦχα ποὺ μεταχειρίζεστε, τὰ καπέλλα καὶ τὰ λοιπὰ συμπαρομαρτοῦντα. Μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ ξεχάσετε τίποτα. Ἐγὼ τοὐλάχιστον ποτὲ δὲν παραλείπω νὰ καταστρώσω τὸν κατάλογο τῶν χρειαζούμενων, κάθε φορὰ ποὺ θὰ μετακινηθῶ ἀπὸ τὸ σπίτι μου· τὸν διαβάζω μάλιστα προσεχτικά, μὴν τύχῃ καὶ μοῦ διέφυγε τίποτα... ἔλα ὅμως ποὺ δὲν τὸν βρίσκω πουθενὰ τὴν ὥρα ποὺ τὸν χρειάζομαι γιὰ νὰ ἑτοιμάσω τὴν βαλίτσα μου!

*

Ὁ διάσημος μαθηματικὸς Ἀμπὲρ εἶχε δύο γάτες, τὶς ὁποῖες καὶ ὑπεραγαποῦσε· ἡ μία ἦταν ἕνα μεγαλόσωμο ζῶο, ράτσας τῆς Ἀγκύρας, ἡ ἄλλη ἕνα μικρόσωμο παιχνιδιάρικο γατάκι, ποὺ οἱ τρέλλες του ἐρχόντουσαν σὲ ἀντίθεσι μὲ τὴν ἀξιοπρέπεια τῆς συντρόφου της. Ὁ Ἀμπὲρ ἐκνευριζόμενος νὰ ἀκούῃ συνεχῶς τὰ ἀγαπημένα του ζῶα νὰ γρατσουνᾶνε τὴν πόρτα τοῦ γραφείου του γιὰ νὰ τοὺς ἀνοίξῃ, φώναξε μιὰ μέρα ἕνα μαραγκό.

— Νὰ μοῦ ἀνοίξῃς στὸ κάτω μέρος αὐτῆς τῆς πόρτας δυὸ τροῦπες, μιὰ μεγάλη καὶ μιὰ μικρή, ἀνάλογες μὲ τὸ σῶμα καθεμιᾶς γάτας.

— Μὰ κύριε, τί χρειάζονται δυὸ τροῦπες; Θὰ φτιάξωμε μιὰ μεγάλη καὶ εἴμαστε ἐν τάξει!

— Καὶ δὲν μοῦ λές, σὲ παρακαλῶ, ἀπὸ ποῦ θὰ μπαίνῃ τὸ μικρὸ γατάκι;

*

Κάποτε, ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, ἕνα γαϊδουράκι μπαίνοντας σὲ ὀπωρόκηπο, ἄρχισε νὰ κορφολογᾷ τὰ τρυφερὰ βλαστάρια τῶν δένδρων καὶ τῶν κλημάτων μὲ μεγάλη ἐπίδοση.

Ὁ ἀφεντικός του καὶ κύριος τοῦ ὀπωρόκηπου, τὸν περιποιήθηκε καθὼς καταλαβαίνετε, δεόντως, κι' ἦταν ἀπαρηγόρητος ποὺ θἄχανε τὴν παραγωγὴ τῆς χρονιᾶς. Κατὰ τὸ φθινόπωρο ὅμως παρετήρησε κατάπληκτος ὅτι τὰ δένδρα ποὺ εἶχε περιποιηθῆ μὲ τὰ δόντια του ὁ αὐτοσχέδιος κλαδευτής, ἦταν φορτωμένα μὲ καρποὺς ἀφθονώτερους καὶ γευστικώτερους.

Ἀπὸ τότε, κάθε ἄνοιξι, κλάδευε μόνος του τὰ δένδρα του καὶ σὲ λίγο τὰ φροῦτα τοῦ κτήματός του ἔγιναν περιζήτητα.

Στὴν λαιμαργία λοιπὸν τοῦ ὑπομνηματικοῦ τετραπόδου χρωστοῦμε τὴν μεγάλη ἀνακάλυψι τοῦ κλαδεύματος τῶν ὀπωροφόρων δένδρων.

*

Ἡ συζήτησις περὶ ἀκαύστων χρηματοκιβωτίων. Οἱ μὲν ἐκθειάζουν τοῦ τάδε ἐργοστασίου, οἱ δὲ τοῦ δεῖνα. Ἕνας Μαρσεγιέζος ἐπεμβαίνει:

— Τί κάθεστε καὶ συζητᾶτε. Πουθενὰ δὲν θὰ βρῆτε χρηματοκιβώτια σὰν τῆς Μασσαλίας. Φαντασθῆτε πὼς σὲ μιὰ πυρκαγιὰ ποὺ βάσταξε 24 ὧρες, ἔκλεισαν μέσα σὲ χρηματοκιβώτιο ἕνα λαγό. Ὅταν ἔσβησαν τὴ φωτιά, ἄνοιξαν τὸ χρηματοκιβώτιο καὶ τί νομίζετε πὼς εἶδαν;

— Τὸν λαγὸ ζωντανό!

— Ὄχι, ὁ λαγὸς εἶχε ψοφήσει...

— Γιὰ φαντάσου!.. Καταπληκτικὸ μὰ τὴν ἀλήθεια! τὸν διέκοψε ἡ ὀμήγυρις γελῶντας εἰρωνικά.

— Γιατί μὲ δισκόπτετε; Ὁ λαγὸς εἶχε ψοφήσει ἀπὸ τὴν κατάψυξι!

ΜΙΑ ΡΩΜΑΙΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ

Η ΒΑΛΕΡΙΑ ΜΕΣΣΑΛΙΝΑ

Ἡ ἔκφυλος αὐτοκράτειρα, ἡ ὁποία ἐπλήρωσε διὰ τῆς ζωῆς της τὴν φιληδονίαν της! — Ἀπίστευτα καὶ ὅμως ἀληθῆ τὰ τόσα της ἐγκλήματα. — Ἡ εὐκολία, μεθ' ἧς ἀντικαθίστα τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον τοὺς ἐραστάς της.

Ὑπὸ τοῦ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΙΟΝ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Βαλερία Μεσσαλίνα, ἡ πανουργος καὶ μισητὴ Ρωμαια αὐτοκράτειρα, ἔμεινε παροιμιώδης εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν ὡς παθολογικὸς ἐγωϊστρια. ἀφαντάστως φιλήδονος καὶ ἀκόλαστος. ἀποδεδειγμένως ταπεινὴ τὰ αἰσθήματα καὶ ἀπιστεύτως κακοῦργος τὴν ψυχήν. ἀφοῦ ἀνερυθριάστως καὶ μὲ ἐλαφρὰν τὴν καρδίαν ἐφόνευσε κτηνωδῶς καὶ ἀπανθρώπως τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον ὅλους. ὅσους κατέστησε κατὰ καιροὺς ἐραστάς της.

Αὕτη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Μ. Βαλερίου Μεσσάλα Βαρβάτου καὶ ἐγεννήθη τὸ 15 μ.Χ. Εἰς τὴν νεαρὰν ἡλικίαν τῶν 26 ἐτῶν ὑπανδρεύθη ἀνελπίστως τὸν θελχθέντα ἀπὸ τὰ ἀναμφισβήτητα κάλλη της αὐτοκράτορα Κλαύδιον, γέροντα ἤδη καὶ ἀνίκανον νὰ διοικήσῃ ἐπιτυχῶς μίαν κραταιὰν αὐτοκρατορίαν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀπεμείνει ἐν τῷ μεταξὺ τὴν πρώτην σύζυγόν του Πλαυτίαν Ὀυγγουλανίλλαν, γυναῖκα σεμνὴν καὶ ἐνάρετον, καὶ τοιουτοτρόπως ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῆς Ρώμης ἡ ἀναξία αὕτη γυνή. Ἡ Μεσσαλίνα ἦτο κατὰ τὰς περιγραφὰς τῶν συγγρόνων της ἢ ὀλίγῳ μεταγενεστέρων ἱστορικῶν καστανὴ τὴν κόμην καὶ ἐκπάγλως ὡραία, ἀλλ' ἦτο δεσμία τοῦ σφύζοντος ἐκ ζωῆς ὀργανισμοῦ της καὶ εἰς ἄκρον φιλήδονος! Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐγγάμου ζωῆς της ἔζησεν ἡ ὑπεκρίθη ὅτι ἔζησε βίον ἠθικὸν καὶ σώφρονα, διότι δὲν ἐδημιουργήθη εἰς βάρος της κανὲν δημόσιον σκάνδαλον, ἐγέννησε δὲ δύο τέκνα, τὴν Ὀκταβίαν καὶ τὸν Βρεττανικόν. Δυστυχῶς ὅμως ἡ συνετὴ διαγωγή της ὡς μητρὸς καὶ συζύγου δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολύ καὶ συντόμως ἀπεκαλύφθη οἷα πράγματι ἦτο. Ἐπωφελουμένη τῆς ἐγνωσμένης ἀνικανότητος τοῦ συζύγου της νὰ κυβερνᾷ μίαν μεγάλην αὐτοκρατορίαν, ἔθεσεν εἰς ἐνέργειαν τὰ ὑπεράγαν φιλόδοξα σχέδιά της καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ μυσίου σκοποῦ της, νὰ διευθύνῃ δηλαδὴ σχεδὸν αὐτὴ μόνη ὁλόκληρον τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος. Ὁ σύζυγός της Κλαύδιος, γέρων πλέον, κατετρίβετο περὶ μικρά. ἀσήμαντα καὶ παιδαριώδη καὶ οὕτως διέφυγε τῶν χειρῶν του ἡ διοίκησις καὶ ἑκὼν - ἄκων ἀφῆκε τὰς τύχας τῆς αὐτοκρατορίας εἰς τοὺς δύο εὐνουμένους του ἀπελευθέρους τὸν Πολύβιον καὶ τὸν Νάρκισσον, καὶ κυρίως εἰς τὴν ἔκφυλον σύζυγόν του, ἡ ὁποία καὶ κατέστη πράγματι παντοδύναμος. Οὕτως ἡ Μεσσαλίνα λαβοῦσα εἰς χεῖρας της τὰ ἡνία τοῦ κράτους καὶ ἐκμεταλλευομένη τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν τῆς παρέσχεν ἡ διοίκησις τῶν κοινῶν, ἐπεδίωξε νὰ κορέσῃ τὴν φιληδονίαν της καὶ τὰ ἄλλα πάθη τῆς βρωμερᾶς καὶ κακοῦργου ψυχῆς της. Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα ἦσαν πολὺ συχνὰ εἰς τὴν Ρώμην. αὐτὰ δὲ ἐκμεταλλευομένη ἡ πανοῦργος ἐστεμμένη, ἐξετρώτη εἰς ἀθρόας θανατώσεις ἀθώων Ρωμαίων, τῶν ὁποίων τὸ μόνον κακὸν ἦτο ὅτι ἦσαν πλούσιοι, διότι μετὰ τὸν θάνατόν των κατώρθωνε νὰ καοποῦται εὐκόλως τὰς περιουσίας αὐτῶν. Οὕτως ἐπωφεληθεῖσα τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος τοῦ 42 μ. Χ. ὑπὸ τὸν Ἄννιον Βικινιανόν, κατέστη λίαν τυραννική καὶ ἐξαπέστειλεν ὅλως ἀναιτίως εἰς τὸν Ἅδην πολλοὺς εὐγενεῖς. Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἦτο ἐν ἄθυρμα εἰς τὰς χεῖρας της καὶ πάμπολοι ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐθανατώθησαν ἀδίκως καὶ χωρὶς καμμίαν ἀφορμήν... Ἡ μανία της δὲ αὐτὴ δὲν ἐστρέφετο δυστυχῶς μόνον κατὰ τῶν ἀθώων ἀνδρῶν, ἀλλ' ἐπεξετείνετο καὶ ἐπὶ γυναῖκας, τὰς ὁποίας ἐμίσει θανασίμως! Οὕτως ἐθανάτωσε τὴν ἀδελφὴν τοῦ Καλλιγούλα Ἰουλίαν Λαβίλλαν, τὴν ὁποίαν ἐφθόνει, διότι τὴν ὑπερέβαλεν εἰς ὡραιότητα, κοσμιότητα καὶ σύνεσιν καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Δρούσου Ἰουλίαν.

Ἡ ἀρχὴ ὅμως ἢ μᾶλλον ἡ ἀρχομανία της δὲν παρέσχεν εἰς αὐτὴν μόνον τὴν εὐκαιρίαν νὰ κορέσῃ τὰ ταπεινά πάθη της. ἀλλὰ καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἀκόρεστον φιληδονίαν της! Περιστοιχιζομένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ πράγματι ὡραίους ἄνδρας. τοὺς ὁποίους ἀπὸ σκοποῦ συνεκέντρωνεν περὶ ἑαυτήν. ἐρρίφθη ἀκαθέκτος εἰς τὰ ὄργια καὶ τὴν ἀκολασίαν. εἰς ἣν ὡς λέγεται. ἔρρεπε παιδίόθεν. καὶ καθίστα αὐνούκιος τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον ἐραστὰς αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου παρέγουν ἠθῖν αὐθεντικὰς πληροφορίας ὁ Τάκιτος, Πλίνιος ὁ Πρεσβύτερος Ἰουβενάλης. Δίων ὁ Κάσιος καὶ τινες ἄλλοι. Εἶναι δὲ νὰ φρίττῃ κανεὶς μὲ τὰς κακοηθείας τῆς ἀνηθίκου καὶ διεφθαρμένης ταύτης αὐτοκρατείρας. Τὰ περιγραφόμενα αἰσχη φαίνονται. ἡμῖν τὴ ἀληθεία ἀπίστευτα καὶ ὅμως εἶναι ὅλα σχεδὸν ἀληθῆ. Οὕτως. ἀφοῦ ἐχρησιμοποίησεν αὕτη ὡς ἐρωμένον της τὸν ἀπελεύθερον καὶ φίλον τοῦ συζύγου της Πολύβιον. διέτασε μετ' οὐ πολὺ νὰ τὸν θανατώσουν καὶ εὐθὺς ἀμέσως τὸν ἀντικατέστησε διὰ τοῦ παντοδυνάμου εἰς τὰ ἀνάκτορα Μύρωνος. ὁ ὁποῖος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν τύχην τοῦ προκατόχου του! Καὶ τότε ἡ μυσαρὰ παλλακὶς ἐγκατεστήσεν εἰς τὰ ἀνάκτορα. χωρὶς κόκκον ἐντροπῆς. τὸν Μουντάνον, ἔφηβον ὡραῖον καὶ προκλητικὸν νεανίαν. Τοῦτον συνήντησεν ἡμέραν τινὰ καθ' ὁδὸν καὶ συγκινηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὑπερόχου κάλλους αὐτοῦ τὸν προσέλαβεν ἀμέσως εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἐκφύλους ἐρωτικάς της ἐπιθυμίας. Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους ἄλλοτε ἀνήρπασε σχεδὸν ἀπὸ τὸ θέατρον τὸν μίμον Μνηστῆρα. διὰ νὰ φαιδεύνῃ δι' αὐτοῦ τὰς νύκτας τῶν ἀκρατονομάστων ὀργίων της!... Εἰς τὸν πλούσιον δὲ κατάλογον τῶν ἐραστῶν της συμπεριελήφθη βραδύτερον καὶ ὁ ἔπαρχος τῆς Γαλατίας Σαββῖνος. ὅστις. ἀφοῦ ἱκανοποίησε προσκαίρως τὰς ἀνηθίκους ἐπιθυμίας της. ἐθανατώθη ἀγρίως. Ἡ αὐτὴ τύχη ἀνέμενε σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ὅλους. ὅσοι ἠρνοῦντο νὰ ὑποκύψουν εἰς τὰς αἰσχρὰς καὶ ἀκολάστους ἐπιθυμίας της. ὅπως ἔπραξαν εὐθαρσῶς καὶ τιμίως ὁ συνετὸς ἀνεψιὸς τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου Βινούκιος καὶ ὁ ἑκόμενος στρατῆς τῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς Σιλανός.

Ἀλλὰ δὲν ἦσαν μόνον αὐτὰ τὰ φοικτὰ καὶ ἀπαίσια κατορθώματά της. Πλὴν τῆς ἀκορέστου τάσεώς της πρὸς τὴν φιληδονίαν. ἡ ἀγαλίνωτος αὕτη γυνή. καταχρωμένη τὴν ἀνικανότητα καὶ ἀφέλειαν τοῦ συζύγους της. ἀνεδίδαζε κατ' ἰδίαν αὐτῆς δούλησιν καὶ κρίσιν εἰς τὰ ὕπατα τῆς Πολιτείας ἀξιώματα τοὺς εὐνοουμένους της καὶ μόνον καὶ οὐχὶ τοὺς ἱκανοὺς καὶ ἀξίους. τοὺς δυναμένους νὰ τιμήσωσι ταῦτα καὶ ἑαυτούς. παρέσχε δὲ. καὶ εἰς τὸ ἀνάξιον πρόσωπόν της τὸν τιμητικώτατον τίτλον τῆς Αὐγούστας καὶ τοῦ ἐνορήνησε τὸ ἀπεριόριστον δικαίωμα νὰ παρίσταται αὐτοπροσώπως εἰς πᾶσαν φανεραν ἡ μυστικὴν συνέλευσιν. διὰ νὰ παρακολουθῇ δηθεν τὰς ὑποθέσεις τοῦ Κράτους! Τὸ οἰκτρὸν ὅμως τέλος αὐτῆς ἐπέσπευσε καὶ ἐπεταχυνεν ἡ δι' ἐρωτικοὺς κυρίως λόγους διαστασίς της πρὸς τοὺς ἐν τῷ ἀνακτόρῳ παντοδυνάμους ἀπελευθέρους. τοὺς φίλους τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοὺς πιστοὺς εἰς αὐτὸν κρατικοὺς λειτουργούς. Εἴδομεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ Νάρκισσος, φίλος τοῦ Κλαυδίου. κατώρθωσε νὰ ἀποφυγῇ τὸν θάνατον. Μετ' οὐ πολυ ὅμως ἡ ἔκφυλος αὐτοκράτειρα ηρώσθη ἐμμανῶς τὸν Γάϊον Σύλιον, τὸν ὡραιότερον ἄνδρα τῆς Ρώμης. τὸν ὁποῖον καὶ ὑπεχρέωσε νὰ διαζευχθῇ τὴν νομίμον σύζυγόν του. καὶ τότε. ἐπωφελουμένη τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀφελοῦς συζύγου της εἰς Ὀστίαν. ἐτέλεσε μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ μυθώδους μάλιστα μεγαλοπρεπείας τοὺς γάμους της. Τοῦτο ὅμως ἔμαθεν ἐγκαίρως εὐτυχῶς ὁ αὐτοκράτωρ. ὅστις πλήρης δικαίου θυμοῦ. ἀγανακτήσεως καὶ ὀργῆς. ἐπέστρεψεν ἀμέσως εἰς Ρώμη. διὰ νὰ τιμωρήσῃ σκληρῶς τὴν ἄστατον καὶ ἀναιδῆ σύζυγον. Ἡ Μεσσαλίνα τότε καταληφθεῖσα ὑπὸ φόβου διὰ τὸ ἐυπελὲς σαρκίον της. ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν τὰ δύο τέκνα της. ἵνα ὁν συγκινήσωσι καὶ μεσολαβήσωσι πρὸς συνδιαλλαγήν· ἀλλ ὁ ἔξαλλος αὐτοκράτωρ μὴ συγκινηθεὶς καθόλου ἐκ τῶν θερμῶν παρακλήσεων τῶν παίδων αὐτοῦ. ἐκάλεσε τὴν ἄπιστον νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιόν του καὶ νὰ ἀπολογηθῇ διὰ τὴν ἀνίερον πράξίν της. Καὶ τότε ὁ φίλος αὐτοῦ Νάρκισσος. φοβηθεὶς μὴ ὁ ἄρχων καμφθῇ ἀπὸ τὰ κροκοδείλια δάκρυά της καὶ τὴν συγγνώρισιν διὰ τὰ τόσα παραπτώματά της. ἐδολοφόνησεν αὐτὴν τὸ 48 π.Χ. διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Εὐόδου εἰς τοὺς ρομαντικοὺς κήπους τοῦ Λουκούλλου. ὅπου αὕτη εἶχε κατοφύγει πρὸς σωτηρίαν της καὶ οὕτως ἐπλήρωσε διὰ τῆς ζωῆς της ὅλας τὰς αἰσχρότητας. τὰς ἀποίας κατὰ καιροὺς διέπραξε. Κατ' ἄλλην μάλιστα ἐκδοχὴν αὐτὸς οὗτος ὁ αὐτοκράτωρ διέταξε νὰ τὴν δολοφονήσουν ἵνα ἀπαλλαγῇ τοῦ στίγματος. τὸ ὁποῖον ἡ παρουσία της προσῆπτεν εἰς αὐτὸν καὶ τὴν δυναστείαν. Δυστυχῶς ὁ θάνατός της δὲν ἀπήλλαξεν αὐτὴν καὶ τῶν κακοηθειῶν της. οὐδὲ ἐξέλειψε ταύτας. διότι τὰς διέσωσε μέχρις ἡμῶν ἡ Ἱστορία. ὁ ἀψευδὴς αὐτὸς μάρτυς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων καὶ ἐνεργειῶν.

Πολλαὶ ὅμως ἀπὸ τὰς κυκλοφορούσας πληροφορίας περὶ τῆς ἐκλύτου ζωῆς της θεωροῦνται σήμερον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ὑπερβολικαί. ἰδίως δὲ ἡ ἀναφερομένη ὑπὸ τοῦ Ἰουβενάλ. καθ' ἣν αὕτη μετημφιεσμένη εἰς Ρωμαίαν τῆς μέσης κοινωνικῆς τάξεως ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Λυκίσκη μετέβαινε νύκτωρ εἰς οἴκους ἀνοχῆς καὶ ἐξεδίδετο εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα πρὸς τέρψιν καὶ διὰ νὰ κορέσῃ τὴν ἄμετρον φιληδονίαν της. Ἡ εἴδησις αὕτη φαίνεται ὑποβολιμαία καὶ ἐτέθη πιθανῶς ἐσκεμμένως εἰς κυκλοφορίαν ὑπὸ τῆς νέας συζύγου τοῦ Κλαυδίου Ἀγριππίνης. ἵνα σπιλώσῃ ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὑπόληψιν τῆς νεκρᾶς πλέον Μεσσαλίνας. Καὶ αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν. εἰς ἣν εὑρίσκετο τότε ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία.

Σ. Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΔΙΩΡΥΞ

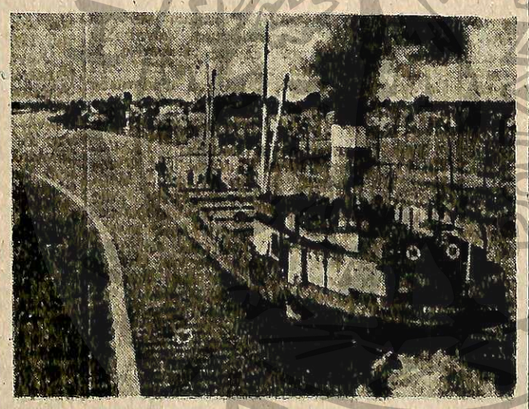

Ἕνα πλοῖον διέρχεται τὴν νέαν καναδικὴν διώρυγα τοῦ Ἁγίου Λουρεντίου.

Η ΔΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗΝ...

ΑΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑΙ

Από της Α' Σταυροφορίας μέχρι της άλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως από τους Λατίνους κατά τό 1204.

Ἀφότου οἱ Σελτζοῦκοι Τοῦρκοι ἐπῆραν τὴν θέσιν τῶν Ἀράβων εἰς τὴν Ἀνατολὴν (1082) καὶ κατέλαβαν τὴν Παλαιστίνην, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἄραβας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πάντοτε σχετικῶς ἀνεκτικώτεροι, ἤρχισαν νὰ βασανίζουν τοὺς Χριστιανοὺς καὶ μάλιστα τοὺς Δυτικούς. ἐμπόδιζαν τὰ πλήθη τῶν Καθολικῶν προσκυνητῶν νὰ φθάσουν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, καὶ γενικῶς ἔκαμναν ὅσα κακὰ ἠμποροῦσαν. Ἔτσι, ἀπεφασίσθη ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Δύσεως ἡ πρώτη Σταυροφορία (1096—1099).

Ὅλη ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη εἶχεν ἀναστατωθῆ ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν τῶν Σελτζούκων. Καὶ ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ὁ Β', εἰς μίαν ἐκκλησίν του (1095), πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς βασιλεῖς τῆς Δύσεως καὶ τοὺς ὑπηκόους των, ἐζήτησεν ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ ἐξώρκισεν ὅλους ὅσους ἠμποροῦσαν νὰ κρατήσουν ὅπλον εἰς τὰ χέρια των, νὰ λάβουν μέρος εἰς ἕναν Ἱερὸν πόλεμον τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τῶν Μουσουλμάνων. Ἐπεκαλέσθη τοὺς λόγους τοῦ Εὐαγγελίου: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ». Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀρχὴ τῆς πρώτης Σταυροφορίας.

Τὸ πρῶτον κῦμα τῶν Σταυροφόρων ἔφθασεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐκεῖ, οἱ Βυζαντινοὶ ἐφρόντισαν νὰ περάσουν τὰ ἄτακτα αὐτὰ «μπουλούκια» εἰς τὴν Ἀνατολήν. Ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐξεκαθάρισαν οἱ Τοῦρκοι, πλησίον τῆς Νικαίας. Αὐτὰ συνέβησαν κατὰ τὰ ἔτη 1095—1096.

Σὺν τῷ χρόνῳ, ὠργανώθησαν τὰ καθαυτὰ στρατεύματα τῶν Σταυροφόρων, ἀπὸ Φράγκους, Νορμανδοὺς τῆς Ἰταλίας, Γερμανοὺς καὶ ἄλλους λαοὺς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἐν ὅλῳ 600.000 ψυχαί, μαζὶ μὲ πλῆθη ἀπὸ γυναικόπαιδα καὶ ἀόπλους περιέργους ἀκόμη, ποὺ συνώδευαν τὰ ἐκστρατευτικὰ σώματα, διὰ νὰ μεταβοῦν καὶ νὰ γνωρίσουν τοὺς Ἁγίους Τόπους.

Καὶ αὐτὰ ὅλα τὰ πλήθη ἐξεκίνησαν ἀπὸ διάφορα μέρη, μὲ κατευθυνσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, οἱ περισσότεροι διὰ ξηρᾶς, μέσῳ Αὐστρίας, Σερβίας καὶ Βουλγαρίας καὶ οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὸ Πρίντεζι, μέσῳ Ἀλβανίας καὶ Μακεδονίας. Καὶ αὐτοί, διὰ νὰ ζήσουν, ἀπ' ὅπου καὶ ἂν ἐπερνοῦσαν, ἐπεδίδοντο εἰς γενικὴν λεηλασίαν, ἁρπαγάς, ληστείας καὶ ἄλλα κακά.

Ἔτσι ἔφθασαν εἰς τὸ Βυζάντιον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1097. Καὶ ὁ τότε αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος Α' Κομνηνός, μὴ δυνάμενος νὰ συμπεριφερθῆ κατ' ἄλλον τρόπον, εἰς τόσους βαρβάρους, ποὺ εἶχαν τὴν δύναμιν καὶ ἦσαν ἑτοιμοι νὰ κάμουν τὴν Κωνσταντινούπολιν «γῆς Μαδιάμ», καθὼς ἔβλεπαν θαμπωμένοι τόσα πλούτη, ἐφρόντισε νὰ τοὺς πάρῃ «μὲ τὸ καλὸ» καὶ μάλιστα ἐσυνθηκολόγησε μαζί τους.

Εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους

Ἐπέρασαν λοιπὸν οἱ Σταυροφόροι εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν πορείαν των. Τώρα πλέον ἤρχισαν νὰ πολεμοῦν καὶ μὲ τοὺς Τούρκους, εἰς τὴν Νίκαιαν πρῶτον κατόπιν εἰς τὸ Δορύλαιον, ὅπου τοὺς ἐδεκάτισεν ἡ ζέστη καὶ ἡ δίψα, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν (1098), εἰς τὴν Ἔδεσσαν τῆς Συρίας καὶ τέλος ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τὸ θέρος τοῦ 1099. Ἀπὸ τὰς 600 χιλιάδας εἶχαν ἀπομείνει μόνον 40—60 χιλιάδες. Οἱ ὑπόλοιποι ἔμειναν εἰς τὰ διάφορα μέρη ἀπὸ ὅπου εἶχε περάσει τὸ καταπληκτικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πλῆθος των, ἢ εἶχον πεθάνει ἀπὸ τὰς κακουχίας.

Εἰς τὰς 15 Ἰουλίου τοῦ 1099, �five ὕστερα ἀπὸ πολιορκίαν 39 ἡμερῶν, εἰσῆλθον εἰς λιμένας τῆς Ἀδριατικῆς καὶ κατόπιν νὰ τὴν Ἁγίαν Πόλιν οἱ Σταυροφόροι. Ἀπὸ τότε ἰδρύθη τὸ Φραγκικὸν Βασίλειον τῆς Ἱερουσαλὴμ, καθὼς καὶ ἄλλα μικρότερα φεουδαλικὰ κράτη εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἐγκατεστάθησαν οἱ Σταυροφόροι καὶ οἱ ἄλλοι Λατῖνοι τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἐκεῖ, ἤρχοντο δὲ συνεχῶς καὶ ἄλλοι. Ἔτσι οἱ πρώην κάτοικοι τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἤρχισαν νὰ γνωρίζωνται μὲ τὴν Ἀνατολὴν καὶ νὰ ζοῦν εἰρηνικῶς μὲ τοὺς ἀραβικοὺς καὶ ἑλληνικοὺς πληθυσμούς, μάλιστα δὲ μὲ τοὺς Συρίους, μὲ τοὺς ὁποίους συνεδέθησαν ἀκόμη περισσότερον. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον ἐκόπασεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ φανατισμὸς καὶ τὸ πολεμικὸν μένος τῶν Σταυροφόρων.

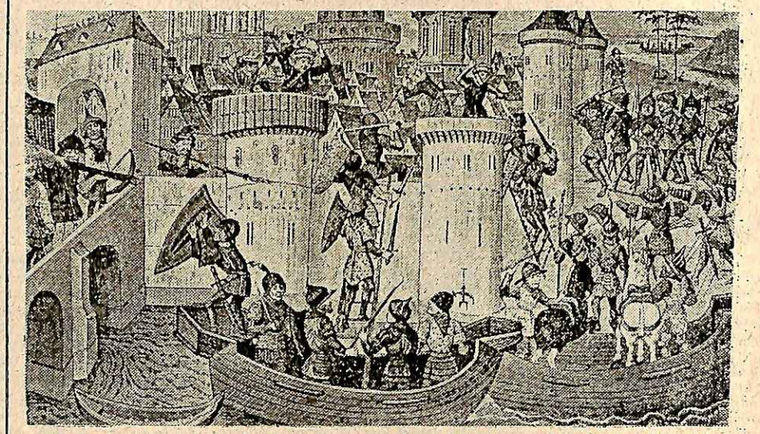

Οἱ Σταυροφόροι πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1203), κατὰ παλαιὰν εἰκόνα ἐκ τοῦ «Χρονικοῦ» τοῦ Βιλλαρδουΐνου.

Τὰ Φραγκικὰ αὐτὰ κράτη τῆς Συρίας διελύθησαν ἀργότερον. Ἡ ἀρχὴ ἐγένετο μὲ τὸ Βασίλειον τῆς Ἱερουσαλήμ. τὴν ὁποίαν κατέλαβον ἐκ νέου οἱ Μουσουλμᾶνοι τὸ 1187. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγένετο καὶ ἡ Δευτέρα Σταυροφορία (1147 - 1149) μὲ ἀρχηγοὺς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον τὸν Ζ' καὶ τὸν Γερμανὸν αὐτοκράτορα Κονράδον τὸν Γ'. Ἐπηκολούθησε καὶ ἡ Τρίτη Σταυροφορία (1189—1192) μὲ ἀρχηγοὺς τὸν αὐτοκράτορα Φρειδερίκον Βαρβαρόσσα. τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Φίλιππον Αὔγουστον καὶ τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Ριχάρδον τὸν Λεοντόκαρδον. Αἱ Σταυροφορίαι αὗται δὲν εἶχαν ἐπιτυχίαν καὶ τελικῶς οἱ Λατῖνοι ἐξερριζώθησαν ἀπὸ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην. ἰδρύθη ὅμως τὸ Φραγκικὸν Βασίλειον τῆς Κύπρου.

Ἡ τετάρτη Σταυροφορία

Τῆς Τετάρτης Σταυροφορίας (1203—1204). ἀρχηγοὶ ἦσαν ὁ κόμης τῆς Φλάνδρας Βαλδουΐνος. ὁ Βονιφάτιος ὁ Μομφερρατικὸς καὶ ὁ στρατοπεδάρχης τῆς Καμπανίας. Γοδεφρεῖδος Βιλλαρδουΐνος. Ὅλοι αὐτοὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους μικρότερους Σταυροφόρους ἀρχηγοὺς καὶ τοὺς πολεμιστάς των. ἔφθασαν εἰς τὴν Βενετίαν διὰ νὰ κατευθυνθοῦν ἀπ' ἐκεῖ διὰ θαλάσσης ἐναντίον τῶν Μουσουλμάνων τῆς Αἰγύπτου, κατ' ἐντολὴν τοῦ Πάπα Ἰννοκεντίου Γ'. Αὐτὸ συνέβη τὸ θέρος τοῦ 1202.

Δὲν ἠμποροῦσαν ὅμως οἱ Φράγκοι αὐτοὶ Σταυροφόροι νὰ πληρώσουν τὸν ναῦλον. ποὺ εἶχον συμφωνήσει μὲ τοὺς Ἐνετούς. Τότε ὁ πονηρὸς Δόγης τῆς Βενετίας Δάνδολος ἔπεισε τοὺς ἀφελεῖς ἀρχηγοὺς τῶν Σταυροφόρων νὰ τὸν βοηθήσουν πρῶτον διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ζάρας, ἑνὸς ἀπειλᾶς τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου, περὶ ἀφορισμοῦ των καὶ τὰ παρόμοια, ἔφθασαν τὸν Ἰούνιον τοῦ 1203 εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸν Ἐνετικὸν στόλον, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ πλῆθος κάτεργα καὶ ἄλλα μεταγωγικὰ πλοῖα. Εἰς τὴν ἐκστρατείαν αὐτὴν ἔλαβε μέρος καὶ ὁ ἴδιος ὁ Δάνδολος.

Παρὰ τὴν σημαντικὴν ἀντίστασιν τῶν Βυζαντινῶν, οἱ Λατῖνοι κατώρθωσαν νὰ ἐπικρατήσουν, χάρις εἰς τὴν διαίρεσιν τῶν Ἑλλήνων καὶ χάρις εἰς τὴν ὁρμὴν καὶ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Δανδόλου, ποὺ ἂν καὶ τόσον γέρος, ἔλαβεν ἀξιόλογον μέρος εἰς τὸν πόλεμον. Ἔτσι οἱ Σταυροφόροι καὶ οἱ Ἐνετοὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν Βασιλεύουσαν καὶ ἐπανέφεραν τὸν Ἰσαάκιον Ἄγγελον καὶ τὸν υἱόν του Ἀλέξιον τὴν 1ην Αὐγούστου τοῦ 1203.

Ἀργότερον ὅμως ὁ λαὸς ἐξηγέρθη, τοὺς ἐθανάτωσε καὶ τοὺς ἀντικατέστησε μὲ τὸν Ἀλέξιον Μούρτζουφλον. Ἀλλ' οἱ Σταυροφόροι καὶ ὁ Δάνδολος ἐπολιόρκησαν πάλιν τὴν Βασιλεύουσαν, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν ἐκ νέου τὴν 13 Ἀπριλίου τοῦ 1204. Ἐπηκολούθησεν ἡ γνωστὴ τριήμερος γενικὴ λεηλασία, καταστροφὴ καὶ σφαγὴ τοῦ πληθυσμοῦ.

Κατόπιν, οἱ Λατῖνοι ἐμοίρασαν τὸ ἔδαφος τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Δάνδολος ἔλαβε τὴν μερίδα τοῦ... ἐνετικοῦ λέοντος, δηλαδὴ τὰ 3/8 τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὸ Πατριαρχεῖον, τὴν Κρήτην καὶ ἄλλας νήσους καὶ ἀρκετοὺς λιμένας εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἀλλοῦ, ποὺ εἶχαν μεγάλην στρατηγικὴν καὶ ἐμπορικὴν ἀξίαν διὰ τὴν Βενετίαν. Ὁ Βαλδουΐνος ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου καὶ ὁ Βονιφάτιος, ὁ Μομφερρατικὸς βασιλεὺς τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἔτσι ἰδρύθη ἡ Λατινικὴ Αὐτοκρατορία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ὁποίας ὅμως ἡ ζωὴ ὑπῆρξεν ἐφήμερος. Διὰ τὴν κυρίως Ἑλλάδα ὅμως, ἤρχισεν ἡ μακρὰ περίοδος τῆς Φραγκοκρατίας.

Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΑΝ

ΟΙ ΟΥΓΕΝΟΤΟΙ

Ὁ Γαλλικὸς Προτεσταντισμὸς καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ θρησκευτικοὶ πόλεμοι.

Ἡ θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις, ποὺ τὸ κήρυγμά της, μὲ τὴν βροντώδη φωνὴν τοῦ Λουθήρου, ἐξηπλώθη εἰς ὁλόκληρον τὴν Γερμανίαν κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ 16ου αἰῶνος καὶ ἐπεξετάθη εἰς ὅλας τὰς ἄλλας χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας, πλὴν της μεγάλης θρησκευτικῆς της σημασίας, εἶχε καὶ σπουδαιότατα πολιτικὰ ἀποτελέσματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ποὺ συνετάραξαν τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ 16ου αἰῶνος καὶ ἀργότερον ἀκόμη κατὰ διαστήματα μέχρι καὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Λουδοβίκου 14ου, ὁπότε καὶ ὁ προτεσταντισμὸς ἐξηλείφθη τελείως ἀπὸ τὴν χώραν αὐτήν.

Αἱ λουθηρανικαὶ δοξασιαι διεδόθησαν πολὺ γρήγορα εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τὴν μέσην τάξιν κυρίως, ἰδίως δὲ μεταξὺ τῶν μικροεπαγγελματιῶν. Οἱ πρῶτοι φορεῖς της ἦσαν οἱ διάφοροι πλανόδιοι τεχνῖται, ποὺ ἐγύριζαν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ξυλουργοί, ὑποδηματοποιοί, ὑφαντουργοί, ράπται, ἀρτοποιοι καὶ ἄλλοι. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶχαν μείνει καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν κατὰ τὴν περίοδον τῶν μεγάλων ἀναβρασμῶν, ποὺ ἐπροκάλεσε τὸ κίνημα τοῦ Λουθήρου.

Ἦταν ὅμως καὶ τὸ ἔδαφος προητοιμασμένον εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναπτύξουν αἱ νέαι ἰδέαι ἐκεῖ βαθειας ρίζας. Ρίζας τὰς ὁποίας πολλοὶ θεωροῦν ὅτι προϋπῆρχαν εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅτι δηλαδὴ ἡ γαλλικὴ μεταρρύθμισις δὲν προήρχετο ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, ἀλλ' ἦτο αὐτόχθων καὶ ὅτι εἶχε συμβαδίσει μὲν μὲ τὸν Λουθηρανισμόν, ἀλλ' εἶχε γεννηθῆ πρὶν ἀπὸ αὐτὸν καὶ κατόπιν διετήρησεν ἀνεξάρτητον ἀπὸ αὐτοῦ καὶ ἐντελῶς ἰδιαίτερον χαρακτῆρα. Καὶ πράγματι, εἰς τὴν Γαλλίαν ἦτο πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Λουθήρου πολὺ ἀνεπτυγμένος ὁ οὐμανισμὸς καὶ διεῖπον ἀρκετοὺς κληρικοὺς φιλελεύθεραι ἀντιλήψεις, πολλοὶ δὲ εἶχαν ἐκφράσει τὴν γνώμην ὅτι ἔπρεπε ἡ ἐκκλησία νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρωτοχριστιανικὴν αὐστηρὰν ἠθικότητά της, πολλοὶ δηλαδὴ ἔβλεπαν τὴν ἀνάγκην μεταρρυθμίσεως, ὡθούμενοι ἀπὸ τὴν διαφθορὰν ποὺ ὑπῆρχεν εἰς τὸν γαλλικὸν κλῆρον.

Ἕνας μεγάλος μαθηματικός, ὁ Λεφὲβρ ντ' Ἐτάπ, ἦτο ὁ πρῶτος διακεκριμένος ὑπέρμαχος τῆς μεταρρυθμίσεως, διὰ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκφρασθῆ καὶ εἰργάζετο πρὸ τοῦ Λουθήρου. Ὁ ντ' Ἐτὰπ ἦτο προστατευόμενος τοῦ βασιλέως Φραγκίσκου τοῦ Α'. Περὶ αὐτὸν εἶχαν συγκεντρωθῆ ὁπαδοὶ τῶν νέων ἰδεῶν μετὰ τὴν ἀναστάτωσιν τῆς Γερμανίας, ὁπότε καὶ ἐξεδηλώθη τὸ κίνημα καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Καὶ ὁ βασιλεὺς ποὺ ἦτο καὶ ὁ ἴδιος οὐμανιστής, ἐπροστάτευσε τὴν κίνησιν τῶν Γάλλων Διαμαρτυρομένων. Ἡ ὑποστήριξίς του αὐτὴ ἐξεδηλώθη καταφανῶς ὅταν ὁ κλῆρος καὶ ἡ Σορβόννη, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων, ἠθέλησαν νὰ καταδιώξουν τὸν ντ' Ἐτὰπ καὶ τοὺς ὁπαδούς του. Μὲ τὴν ὑπεράσπισιν δὲ τοῦ βασιλέως ὁ προτεσταντισμὸς ἤρχιζε νὰ κερδίζῃ ὁλονὲν περισσότερον ἔδαφος.

⁂

Σὺν τῷ χρόνῳ ἀνεπτύσσετο καὶ ἕνας μεγάλος φανατισμὸς τῶν Γάλλων Διαμαρτυρομένων, ποὺ ἤρχισαν νὰ προβαίνουν καὶ εἰς βανδαλισμοὺς ἀκόμη εἰς βάρος τοῦ Καθολικισμοῦ. Κατὰ τὸ 1534, δὲν ἦτο καθόλου σπάνιον πρᾶγμα νὰ σπάσῃ μία ἢ μᾶς Οὐγενότων ἕνα ἄγαλμα τῆς Παναγίας ἢ κανενὸς ἄλλου ἁγίου, ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν τῶν γαλλικῶν πόλεων, ἢ νὰ λεηλατηθῆ κάποια ἐκκλησία καὶ νὰ γίνῃ τὸ ἐσωτερικόν της «γυαλιὰ-καρφιά».

Εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Γαλλίας, ἐτοιχοκολλοῦντο συχνὰ προκηρύξεις σφοδρόταται τῶν Διαμαρτυρομένων μὲ χυδαίας ἐκφράσεις καὶ ὕβρεις ἐναντίον τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς τοίχους τῶν ἀνακτόρων τοῦ Λούβρου, εἰς τὸ Παρίσι, ἐτοιχοκολλήθησαν παρόμοιαι προκηρύξεις μὲ καταφανέστατα στασιαστικὸν περιεχόμενον. Τότε ὁ Φραγκίσκος ὁ 1ος, ποὺ μέχρι τοῦ γεγονότος αὐτοῦ δὲν εἶχε δώσει προσοχὴν εἰς τὰς διαμαρτυρίας τῶν Καθολικῶν ποὺ ὁλονὲν ἐγίνοντο ἐντονώτεραι, ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα ὅτι ἦτο ἐκδήλωσις ὄχι πλέον θρησκευτικῶν καὶ πνευματικῶν τάσεων, ἀλλ' ἐπαναστατικοῦ κινήματος μὲ εὐρυτέρους σκοπούς, συνωμοσίας ἴσως ποὺ ἐσιρέφετο ἐναντίον του.

Ὁ καρδινάλιος Ρισελιὲ

Ἔτσι ἤρχισεν ἕνας σκληρὸς διωγμὸς ἐναντίον τῶν Προτεσταντῶν, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσφάγησαν, ἐκάησαν ζωντανοί, ἢ ἐπωλήθησαν ὡς δοῦλοι εἰς τοὺς Τούρκους. Ὁ διωγμὸς αὐτὸς ἦτο ἕνα εἶδος προλόγου τῶν ἐμφυλίων θρησκευτικῶν πολέμων, ποὺ προεκάλεσεν ἀργότερον ἡ θρησκευτικὴ μεταρρύθμισις εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ποὺ κατέληξαν εἰς τὴν φρικτὴν νύκτα τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, ὁπότε ἐσφάγησαν χιλιάδες Διαμαρτυρομένων εἰς τὸ Παρίσι, διὰ νὰ συνεχισθοῦν καὶ ἀργότερον αἱ διαμάχαι. Οἱ πόλεμοι αὐτοὶ ἤρχισαν ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸ τέλος τοῦ μακροῦ πολέμου μεταξὺ τῶν οἴκων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Αὐστρίας.

⁂

Τὴν ἐποχὴν ποὺ ἤρχισεν εἰς τὸ Παρίσι ὁ πρῶτος μεγάλος διωγμὸς τῶν Διαμαρτυρομένων ἐσπούδαζεν ἐκεῖ ὁ Καλβῖνος, ὁ μεγάλος αὐτὸς ἡγέτης τῆς μεταρρυθμίσεως. Ὀπαδοὶ τοῦ Καλβίνου, ἦσαν οἱ Διαμαρτυρόμενοι τῆς Γαλλίας, ποὺ τὰς πεποιθήσεις των ἐδυνάμωσε καὶ τὸ ἀγωνιστικὸν των πνεῦμα ἐγαλυβδώσεν ὁ μεγάλος διωγμὸς τοῦ Φραγκίσκου τοῦ Α'. Καὶ ὅταν ἀπέθανεν ὁ Καλβῖνος τὸ 1564, οἱ ὀπαδοί του εἶχαν ἱδρύσει εἰς τὴν Γαλλίαν περισσότερα ἀπὸ 2000 ἐκκλησίας.

Ἔτσι οἱ Καθολικοὶ ἤρχισαν γρήγορα ἕνα λυσσῶδη ἀγῶνα ἐναντίον των. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ νέον δόγμα εἶχαν προσωρήσει καὶ πολλοὶ εὐγενεῖς καὶ μεγάλοι ἀξιωματοῦχοι. Τόσην ἔκτασιν εἶχε λάβει ὁ γαλλικὸς προτεσταντισμός, ὥστε ὁλόκληρος ἡ Γαλλία εἶχε διαιρεθῆ εἰς δυο παρατάξεις, τοὺς Καθολικοὺς καὶ τοὺς Οὐγενότους, ὅπως εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἀποκαλοῦνται οἱ Γάλλοι Διαμαρτυρόμενοι.

Ἡ ὀνομασία αὐτὴ προῆλθεν ἴσως ἀπὸ τὸ ὅτι οἱ Διαμαρτυρόμενοι συνεκεντροῦντο εἰς τὴν Πύλην τοῦ Οὐγκόν, ἂν καὶ ὑποστηρίζεται καὶ ἡ ἐκδοχή, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ λέξις εἶναι γερμανικῆς καταγωγῆς, προῆλθε δὲ ἀπὸ τὴν γερμανικὴν λέξιν «ἐϊντγκενόσεν», ποὺ σημαίνει συνωμότης καὶ ἐσυγχίσθη μὲ τὸ ὄνομα Οὔγος (Hugue - Huguenot).

⁂

«Θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ περιγραφοῦν αἱ φρικελέαι βαρβαρότητες καὶ τῆς μιᾶς μερίδος καὶ τῆς ἄλλης. Ὅπου κυριαρχεῖ ὁ Οὐγενότος, καταστρέφει τὰς εἰκόνας, τοὺς τάφους καὶ λεηλατεῖ τὰς ἐκκλησίας. Εἰς ἀντίποινα ὁ Καθολικὸς σκοτώνει καὶ καίει τὰ χωριὰ τῶν Οὐγενότων...» Αὐτὰ γράφει, διὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν πολέμων ὁ σύγχρονος νομοδιδάσκαλος Πασκιὲ ποὺ σημειωτέον, ἦτο Καθολικός.

Ὁ Μονλύκ, ἕνας περίφημος σφαγεὺς τῆς μερίδος τῶν Καθολικῶν ἔγραφε καὶ «Ἀπομνημονεύματα», εἰς τὰ ὁποῖα ἀφηγεῖται τὰ κατορθώματά του. Διὰ τὰς περιφήμους ἐκτελέσεις τῶν Οὐγενότων εἰς τὸ δάσος τῶν Γκυγὶὲν γράφει ὁ Μονλύκ τὸ ἑξῆς: «...Θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ἀναγνωρίσῃ εὐκόλως τὰ μέρη ἀπὸ ὅπου ἐπέρασα, ἀπὸ τοὺς κρεμασμένους, ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα. Προτιμοῦσα πάντοτε νὰ τοὺς κρεμῶ. Ἕνας κρεμασμένος ἐφόβιζε περισσότερον ἀπὸ ἑκατὸ σφαγμένους...»

Ἕνας ἄλλος σύγχρονος τῆς αἱμοπιθοῦς αὐτῆς περιόδου, ὁ Καστελνώ, γράφει εἰς τὰ «Ἀπομνημονεύματά» του ὅτι ἕνας ἀρχηγὸς τῶν Οὐγενότων, ὁ βαρῶνος τῶν Ἀντρέ, ποὺ εἶχεν ἐπονομασθῆ «μανιασμένος ταῦρος», ὅταν ἐκυρίευσε τὸ Μονπιοζὶὲν εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν Γαλλίαν, ἠνάγκασε τοὺς Καθολικοὺς ὑπερασπιστὰς τοῦ φρουρίου—ὅσους συνέλαβε—νὰ πέσουν ἀπὸ τὰς ἐπάλξεις εἰς τὸ ἔδαφος, ὅπου τοὺς ἐπερίμενε μία πυκνὴ ζώνη ἀπὸ λόγχας, ποὺ εἶχαν ἐμπήξει οἱ στρατιῶται του.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀπυνεῖς ἐκείνους κατώρθωσε νὰ πιασθῆ καθὼς ἔπεφταν ἀπὸ ἕνα κάγκελλον. Ὁ βαρῶνος ὅμως τὸν εἶδεν. ἔτρεξεν ἀμέσως καὶ τοῦ ἔκοψε μὲ τὸ σπαθί του τὰ δάκτυλα τοῦ χεριοῦ μὲ τὸ ὁποῖον ἐκρατεῖτο.

Ἕνας ἄλλος ἀπὸ τοὺς πλέον σημαίνοντας Οὐγενότους, ὁ ναύαρχος Γάσπαο Κολινὺ ἔσφαξε διακοσίους ἐξήντα Καθολικοὺς κάποτε εἰς μίαν αἴθουσαν ἐνὸς πύργου.

Αὐτὰ ὅμως ὅλα δὲν ἦσαν κὰν μηδαμινὰ ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ἀγριότητας καὶ τὰ φρικώδη ἔκτροπα τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, μὲ τὴν ὁποίαν ἔκλεισεν ἡ πρώτη περίοδος τῶν διαμαχῶν, ἐπὶ βασιλέως Καρόλου τοῦ 9ου. Ἐπανήρχισαν ὅμως οἱ πόλεμοι καὶ συνεγίσθησαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 16ου αἰῶνος, ἐπὶ Ἑρρίκου τοῦ 3ου. Τελικῶς ὁ Ἑρρίκος ὁ 4ος καθιέρωσε θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν καὶ ἰσότητα δικαιωμάτων μεταξὺ Καθολικῶν καὶ Οὐγενότων μὲ τὸ Ἔδικτον τῆς Νάντης (1598). Παρ' ὅλους δὲ τοὺς διωγμοὺς καὶ τοὺς πολέμους οἱ Οὐγενότοι εἶχαν ἰσχυροποιηθῆ τόσον, ὥστε κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα εἶχον σχηματίσει ἕνα εἶδος «κράτους ἐν κράτει». ὅπως ἔλεγεν ὁ Ρισελιέ, μὲ ἰδία φρουρία καὶ τὴν ὀχυρωμένην περίφημον παραλιακὴν πόλιν των Λὰ Ροσέλ, ὅπου ἵδρυσαν ἕνα τύπον ἀνεξαρτήτου δημοκρατίας. Ἐκεῖ τοὺς ἐκτύπησεν ὁ Ρισελιέ, ποὺ κατώρθωσε νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ κάθε πολιτικὴν ἰσχύν, τοὺς ἠνένθη δὲ μόνον ὡς θρησκευτικὴν μερίδα. Ἀλλ' ὁ Λουδοβίκος ὁ 14ος, οὔτε αὐτὴν τὴν νάριν δὲν τοὺς ἔκαμεν. Ἐπὶ «Βασιλέως Ἡλίου», ἔλαβον χώραν σκληροὶ διωγμοὶ κατὰ τῶν Οὐγενότων, ποὺ ἀπέθησαν πολὺ ἐπιζήμιοι διὰ τὴν Γαλλίαν. Χιλιάδες τεχνῖται, βιομήχανοι, καλλιτέχναι, ἐπιστήμονες, ἔμποροι, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, γενικῶς τὸ δραστηριώτερον μέρος τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, ἠναγκάσθησαν νὰ μεταναστεύσουν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἀλλοῦ. Ἀπὸ τότε ἐξηλείφθη τελείως ὁ προτεσταντισμὸς εἰς τὴν Γαλλίαν.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ προηγουμένου: Ὁ Ἐρρίκος Ρόναλντ, Ἀμερικανὸς ἐπιστήμων καὶ ἡ σύζυγός του Ἑλένη, τύποι κοσμικοί, κυρίας, ἀνταλλάσσουν τὰς ἐντυπώσεις τῆς ἡμέρας των, ὁ καθεὶς εἰς τὸν τομέα τῶν ἐνδιαφερόντων του, ποὺ ἀφίστανται, ὅσον καὶ ἡ ἐπιστήμη ἀφίσταται τῶν ἀσημάντων μικροαπασχολήσεων τῶν ἀργοσχόλων.

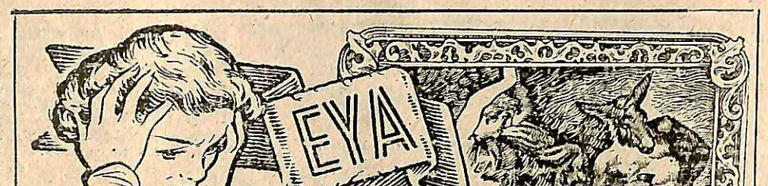

τῆς
ΠΙΕΡ ΝΤΕ ΚΟΥΛΕΒΑΙΝ

2ον.

Ἡ φυσιογνωμία τῆς Ἑλένης ἐφανέρωνε ὅτι εἶχε ἐγκαταλείψει μεσοστρατὶς τὸν σύζυγόν της εἰς τὴν δημαγωγικήν του ἔξαρσιν, πρᾶγμα ποὺ τῆς συνέβαινε, ἄλλωστε, πολὺ συχνά.

— Ἐρρίκο — εἶπε γιαλίζοντας μὲ ἕνα λεπτὸ βατιστένιο μαντηλάκι τὶς πέτρες τῶν δαχτυλιδιῶν της — σκέπτομαι νὰ ἱδρύσω μίαν ὀργάνωσι κατὰ τῆς πολυτελείας. Εἶναι, μὰ τὴν ἀλήθεια, κάτι τὸ ἀπαράδεκτο αὐτὴ ἡ μανία τῆς ἐπιδείξεως!

— Πῶς εἴπατε;

— Εἶπα ὅτι σκέπτομαι νὰ ἱδρύσω μία ὀργάνωσι κατὰ τῆς πολυτελείας καὶ νὰ λανσάρω τὴν ἁπλότητα!

— Ἀσφαλῶς ἡ ἰδέα δὲν στερεῖται πρωτοτυπίας καὶ μάλιστα ὅταν προέρχεται ἀπὸ σᾶς!

— Σοβαρῶς, ἂν δὲν ἐκδηλωθῇ κάποια ἀντίδρασις, σὲ λίγο θὰ κατρακυλήσωμε εἰς τὴν ἐκζήτησι καὶ τὸ κακο γοῦστο. Αὐτὴ ἡ ὀργιαστικὴ ἐπίδειξις πλούτου ἀρχίζει νὰ μοῦ φέρνῃ ἀηδία. Πολλὲς φορὲς λαχταρῶ νὰ ζήσω σ' ἕνα μικρὸ ἐξοχικὸ σπιτάκι, μὲ μόνο τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα ἔπιπλα, νὰ φορῶ χασεδένια ἐσώρρουχα καὶ μιὰ ρηχτὴ μάλλινη ρομπα.

— Ἕνα ἐξοχικὸ σπιτάκι, χασεδένια ἐσώρρουχα, μάλλινη ρόμπα!... Ἀγαπητή μου φίλη, εἰλικρινῶς μὲ τρομάζετε: πρέπει νἄσαστε ἄρρωστη γιὰ νὰ ξεσπᾶτε σὲ τέτοια παραληρήματα!

— Κοροϊδεύετε ὅσο θέλετε· ἐγὼ πάντως αἰσθάνομαι τὴν κόπωσι ποὺ θἄνοιωθε ὅποιος θἄταν ὑποχρεωμένος νὰ κοιτάξῃ ὥρα πολλὴ μία ἐπιφάνεια ποὺ λαμποκοπᾶ. Ἔχω ἀνάγκη νὰ ξεκουράσω τὰ μάτια μου ἐπάνω σὲ παλιὰ ξεθωριασμένα ἀπὸ τὴν πολυκαιρία πράγματα, κι' ἂς εἶναι ἄσχημα· ἔχω ἀνάγκη νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὸ ξέφρενο αὐτὸ στροβίλισμα τῆς κοσμικῆς ζωῆς γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἀναπνεύσω λιγάκι... Ἄχ! εἶμαι πολύ... πάρα πολὺ κουρασμένη... τόσο ποὺ μοὐρχονται κλάματα!... Ἡ Εὐρώπη θὰ μᾶς κάνῃ καλὸ καὶ στοὺς δύο, γιατὶ καὶ σεῖς ἐπίσης ἔχετε παρακουραστῆ...

— Ἐγώ; Καθόλου! — διεμαρτυρήθη ὁ κ. Ρόναλντ. — Ποτὲ δὲν αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτό μου καλύτερα!

Ὕστερα, ἀκινητῶντας ἀπότομα τὴν πολυθρόνα, ἐπάνω στὴν ὁποίαν, ἐσπλωμένος, ἑλικνιζόταν:

— Ἑλένη — εἶπε, κι' ὁ τόνος του ἦταν δισταχτικός — μοῦ εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ φύγω ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ πρὶν περάσουν μερικοὶ μῆνες.

Τὸ μαργαριταρένιο σκουλαρίκι, ποὺ ἡ Ἑλένη προσπαθοῦσε νὰ περάσῃ στ' αὐτί της, ξέφυγε ἀπὸ τὰ δάκτυλά της κι' ἐκύλησε στὸ χαλί.

— Ὥστε θέλετε νὰ παραιτηθῶ ἀπὸ τὸ ταξίδι μου στὴν Εὐρώπη; φώναξε, καὶ μιὰ ἀστραπὴ θυμοῦ φώτισε τὰ μάτια της.

— Ὄχι, ἀγαπημένη μου, δὲν εἶμαι τόσο ἐγωϊστής. Κι' ἀπόδειξις ὅτι βγαίνοντας ἀπὸ τὴν συνεδρίασι πέρασα ἀπὸ τὸ πρακτορεῖο καὶ σᾶς ἐκράτησα καμπίνα στὸ «Τουραϊν» γιὰ τὶς 8 Ἀπριλίου.

— Ὤ, Ἐρρῖκο, γιὰ σκεφθῆτε λίγο! Ἐννιὰ χρόνια εἴμαστε παντρεμένοι καὶ ποτὲ δὲν χωριστήκαμε.

— Τὸ ξέρω πὼς δὲν θἄναι εὔκολο γιὰ μένα, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ! Πρέπει νὰ δώσω ἄδεια στὸν βοηθό μου, ποὺ κινδυνεύει νὰ ἀρρωστήσῃ ἀπὸ ὑπερκόπωσι. Ἐκτὸς αὐτοῦ, βρίσκομαι στὰ πρόθυρα μιᾶς σημαντικῆς ἀνακαλύψεως καὶ δεν μπορῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὶς ἐρευνές μου... Ὕστερα εἶναι καὶ ὁ γάμος τῆς Ντόρας. Εἶμαι ὑποχρεωμένος, ὡς κηδεμόνας της, νὰ ἀναπληρώσω δίπλα της τὸν πεθαμένο πατέρα της.

— Ὁ γάμος τῆς Ντόρας! Μὰ πιστεύετε λοιπὸν πὼς ἔχει τὴν πρόθεσι νὰ κρατήσῃ τὸ λόγο της;

— Τὸ ἐλπίζω.

— Κι' ἐγὼ σᾶς πληροφορῶ πὼς κάνει ὅ,τι μπορεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ. Ἔχει θάλει στὸ μυαλό της νὰ ἀναβάλῃ τὴν τελετὴ γιὰ τὸ φθινόπωρο καὶ νἄρθῃ μαζί μας στὴν Εὐρώπη.

— Θἄταν ἀχαρακτήριστο νὰ ἀπογοητεύσῃ τὸν Τζὰκ γιὰ δεύτερη φορά! Ἔχει ἤδη τακτοποιήσει τὸ σπίτι τους κοὶ τὸ γιωτ.

— Ὤ! ὑποθέτω ὅτι γιωτ καὶ σπίτι θὰ μείνουν ἀρκετὸν ἀκόμη καιρὸ χωρὶς νοικοκυρά. Ξέρετε πολὺ καλὰ ὅτι ἡ Ντόρα εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲν θυσιάζουν γιὰ κανέναν αὐτὲ τὴν μικρότερη εὐχαριστησι.

— Ὅσο γι' αὐτὸ εἶμαι σύμφωνος ὅτι κρατεῖ τὰ σκῆπτρα τοῦ γυναικείου ἐγωϊσμοῦ!

— Λογικευθῆτε, Ἐρρῖκο· δὲν θὰ μ' ἀφήσετε νὰ φύγω μάνη γιὰ τὴν Εὐρώπη!

— Θἄναι μαζί σας ἡ θεία Σοφία κι' ὁ ἀδελφός σας.

— Καὶ δὲν θὸ σᾶς βασανίζῃ ἡ ζηλεια;

— Ὄχι, γιατὶ ἔχω ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὰ αἰσθήματά σας γιὰ μένα καὶ στὴν τιμιότητά σας.

— Ἔχετε δίκιο... Αὐτὴ σας ὅμως ἡ ἀπόφασις ἀνασταλτώνει ὅλα τὰ σχέδιά μου: ὑπελόγιζα νὰ δώσω ἄδεια στὸ προσωπικό καὶ νὰ κλείσω τὸ σπίτι

— Νὰ τὸ κλείσετε. Ὁμολογῶ πὼς δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ζήσω μόνος, χωρὶς ἐσάς, ἐδῶ μέσα. Θὰ πάω νὰ μείνω στῆς μητέρας μου.

— Ἀ! βλέπω πὼς ἔχετε ἤδη καταστρώσει τὰ σχέδιά σας!

— Καὶ βέβαια, γιὰ νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπὸ φροντίδες καὶ ἔννοιες.

— Φαντάζομαι τί ἔχω ν' ἀκούσω ἀπὸ τοὺς δικούς σας! Ἡ ἀδελφή σας κατακρίνει διαρκῶς τὶς Ἀμερικανίδες ποὺ ἐγκαταλείπουν τοὺς συζύγους των γιὰ νὰ διασκεδάσουν στὴν Εὐρώπη.

— Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐγὼ ἔχω τὴν βαρύουσα γνώμη· τὴ στιγμὴ ποὺ ἐγω τὸ βρίσκω σωστὸ, κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συζητήσῃ ἐπ' αὐτοῦ. Μπορεῖτε νὰ εἶσθε ἥσυχη, ἀγαπημένη μου.

— Ὤ! ἂν δὲν εἶχα τόση ἀνάγκη γιὰ ἀλλαγή, θ' ἀνέβαλα τὸ ταξίδι γιὰ τὸ φθινόπωρο. Τὰ νεῦρα μου ὅμως εἶναι σὲ ἀθλία κατάστασι...

— Τὸ ἀντελήφθην! ἐβεβαίωσεν ὁ κ. Ρόναλντ μειδιῶντας ἀδιόρατα.

— Ἐσεῖς οἱ ἄνδρες δὲν μπορεῖτε νὰ καταλάβετε τί εἶναι νὰ κουμαντάρῃ κανεὶς νοικοκυριὸ σ' αὐτὴ τὴν χώρα πασῶν τῶν ἐλευθεριῶν. Οἱ Εὐρωπαῖες παραξενεύονται ἀκούγοντας πὼς αἰσθανόμεθα πότε-πότε τὴν ἀνάγκη νὰ ἀπαλλαγοῦμε ἀπὸ τὰ καθήκοντά μας τῆς οἰκοδεσποίνης! Πολὺ θὰ ἐπιθυμοῦσα νἄβλεπα τί θἄκαναν στὴ θέσι μας... Ὤ! τί ἀπόλαυσις νὰ γευματίζῃς χωρὶς νἄχῃς πονοκεφαλιάσει γιὰ τὸ τί θὰ φάς, νὰ κάθεσαι στὸ τραπέζι χωρὶς νὰ τρέμῃς στὴ σκέψι τῶν καπρίτσιων τοῦ μαγείρου ἢ τῆς μαγείρισσας!... Καὶ τί εὐχαριστησις νὰ σὲ περιποιοῦται οἱ κομψὲς καμαριεροῦλες μὲ τὰ λευκὰ δαντελλένια σκουφάκια τους!... Νά τί χαιρόμαστε στὴν Εὐρώπη, νὰ τί ζητῶ κι' ἐγὼ νὰ ξαναβρῶ!..

— Ὡραῖα λοιπόν, φίλη μου, θὰ πᾶτε καὶ θὰ ξεκουρασθῆτε λίγο. Κάντε μεγάλη προμήθεια ὑγείας καὶ ξενοιασιάς. Ἀγοράστε ὅσα ὡραῖα πράματα θέλετε. Ὄχι ὅμως χασεδένια ἐσώρρουχα, κι' οὔτε μονοκόμματες σὰν ράσα μάλλινες ρόμπες. Δὲν θὰ σᾶς πήγαιναν καθόλου.

— Νομίζετε; ρώτησε ἡ νέα κι' ἐξέταζε μὲ μεγάλη σοβαρότητα τὸ εἰδωλό της μέσα στὸν καθρέφτη.

— Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος. Εἴσασστε ἕνα πλάσμα κομψὸ γιὰ τὰ μεταξωτά, γιὰ τὶς δαντέλλες γιὰ τὰ κοσμήματα... Ἀφῆστε τὴν σκέψι τῆς ὀργανώσεως ἐκστρατείας κατὰ τῆς πολυτελείας. Ἀγοράστε, μαζέψτε· τὰ ἐγγόνια μας θὰ μπορέσουν νὰ διαλέξουν. Δὲν ἔχουμε ἀκόμη δικαίωμα στὴν ἁπλότητα καὶ στὴν ἥσυχη καὶ ξένοιαστη ζωή. Πρέπει νὰ ἀποκτήσωμε πολλά, πρέπει νὰ δουλέψουμε νὰ δημιουργήσουμε. Ἡ γενιά μας — κατέληξε, κι' ἡ φωνή του χρωματίστηκε μ' ἕναν τόνο περηφάνειας — εἶναι ἡ γενιὰ τῶν προγόνων!

Ἐκείνη ἀκριβῶς τὴν στιγμὴ κόποιος χτύπησε τὴν πόρτα κι' ἀμέσως στὸ ἀνοιγμά της πρόβαλε μιὰ νέα κοπέλλα μὲ βραδινὴ τουαλέττα θεάτρου, μιὰ ἀπὸ τὶς νέες κοπέλλες μὲ σιγουριὰ ἐμπειρης γυναίκας, ποὺ μόνο σὴν Ἀμερικὴ μπορεῖ κανεὶς νὰ συναντήσῃ.

— Ντόρα! φώναξε ἡ κυρία Ρόναλντ στρέφοντας πρὸς τὴν ἐπισκέπτρια. Ἐλπίζω πὼς δὲν εἶναι ἀκόμη ἑπτάμισι;

— Ὤ! δὲν ἔχω ἰδέα — ἀπάντησε ἡ δεσποινὶς Κάρολ μ' ἕνα σύντομο νευρικὸ γέλιο. Μόλις πρὸ ὀλίγου ἔδωσα μιὰ μεγάλη μάχη κι' ἐκέρδισα μιὰ νίκη. Ὁ γάμος μου ἀνεβλήθη γιὰ τὸ φθινόπωρο. Ἡ μητέρα κι' ἐγὼ θἀρθοῦμε μαζί σας στὴν Εὐρώπη.

— Νά τα!... Τί σᾶς ἔλεγα; ἔκαμε ἡ Ἑλένη κοιτάζοντας τὸν σύζυγό της.

— Ἐλπίζω ὅτι ἀστειεύεσθε! εἶπε ὁ κ. Ρόναλντ ἀπευθυνόμενος μὲ ὕφος αὐστηρὸ πρὸς τὴν νεαρὰν δεσποινίδα.

— Ὄχι, ἀγαπητέ μου θεῖε· ἡ μητέρα ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ λουτροθεραπεία στὸ Κάρλσμπαντ· δὲν μπορῶ βέβαια νὰ τὴν ἀφήσω νὰ πάῃ μόνη! Δὲν φανταζόμουν πὼς θὰ βρισκόταν κάποιος νὰ μὲ κακίσῃ γιατὶ θέλω νὰ συνοδεύσω τὴ μητέρα μου· κι' ὅμως ὁ Τζὰκ τὸ βρίσκει κακὸ καὶ εἶδα κι' ἔπαθα νὰ τὸν κάνω νὰ καταλάβῃ ὅτι τὸ υἱικό μου καθῆκον τούτη τὴ φορὰ μὲ ὑποχρεώνει νὰ ἐπιβραδύνω τὴν εὐτυχία του! συνέπερανε ἡ δεσποινὶς Κάρολ μὲ εἰρωνικὸ τόνο.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ: Ἡ συνέχεια.

ΜΙΑ ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἡ Ἁγία Μαρία τῆς Μαδαγασκάρης

Ἡ θελκτικὴ νῆσος τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ

Τὰ κύματα τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, σπάζοντα ἐπὶ χιλιάδας ἐτῶν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς Μαδαγασκάρης, σιγὰ - σιγὰ διέβρωσαν ἕνα μερος της ξηρᾶς καὶ ἔκει οπου αλλοτε ἐπροβαλλε ἕνα μικρο ἄλλα πλατὺ ἀκρωτήριον, ηνοιχθη μια διώρυξ πλάτους 13 περίπου χλμ. και ξεχώρισε ἀπο την μεγαλονησον ἕνα μικρὸ αλλὰ πολὺ ἐπιμηκες νησι. Ἔτσι ἐγεννήθη ἡ νῆσος τῆς Ἁγίας Μαρίας, τὴν ὁποίαν οἱ ἐντόπιοι ἀποκαλουν Νοσι - Ἰμπραχίμ, δηλαδὴ νῆσον τοῦ Ἰμβραήμ. Τὸ νησακι αὐτο ἀποτελεῖ τώρα μίαν στενὴν λωρίδα γης ποὺ διήκει παραλληλως προς τὴν ἀνατολικην παραλίαν τῆς Μαδαγασκάρης, ἀπὸ τὴν ὁποιαν την χωρίζει τὸ μικρὸ πέρασμα ποὺ ἀνεφέραμεν.

Τὸ πλάτος τῆς νησίδος εἶναι μόλις 3 χλμ., ἐνῶ τὸ μῆκος της φθάνει τὰ 50. Διατρέχεται ὁλόκληρος ἀπὸ λοφίσκους μὲ μέσον ὕψος 50 μ. Παρ' ὅτι τὰ ὑψώματα αὐτὰ δὲν εἶναι πολὺ ψηλά, αἱ κλιτύες εἶναι δύσβατοι, ἐπειδὴ κατέρχονται ἀποτόμως. ἐπὶ πλέον δὲ αὐλακώνονται ἀπὸ πολυάριθμα ρεύματα ποὺ κυλοῦν τὰ δροσερά τους νερὰ πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐνῶ κατὰ τόπους σχηματίζουν ἕλη. Τὸ κλῖμα εἶναι μάλλον γλυκὺ καὶ εὐνοεῖ ὅλας τὰς ἀποικιακὰς καλλιεργείας. Ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου μέχρι τοῦ Ἀπριλίου αἱ βροχαὶ εἶναι συνεχεῖς. Ἔπειτα σταματοῦν καὶ τὴν ὑγρὰν ἐποχὴν τὴν διαδέχεται ἡ ξηρὰ κατὰ τοὺς λοιποὺς μῆνας τοῦ ἔτους.

Τὰ πλοῖα δύσκολα πιάνουν εἰς τοὺς ὅρμους τῆς νήσου, ἐπειδὴ γύρω - γύρω την περιβάλλει μία ζώνη ἀπὸ κοράλλια ποὺ κατιστοῦν τὴν προσέγγισιν πολὺ ἐπικίνδυνον. Μόνον τὰ ὅρεια εἶναι ἐλεύθερα ἀπὸ κοραλλιογενῆ φράγματα. Δι' αὐτὸ τὰ ἱστιοφόρα, ποὺ ἐπὶ μακρὸν διεξήγαγον τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ἀπέφευγον νὰ προσορμισθοῦν εἰς τὴν Νόσι - Ἰμπραχίμ, ἡ ὁποία ἐμεινεν οὕτως ἐξω ἀπὸ τὰς συνήθεις θαλασσίας ὁδούς. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἀπομόνωσις προσείλκυε τὰ κουρσαρικα καράβια τῶν Ἀράβων καὶ ἄλλων πειρατῶν ποὺ εὕρισκον ἀσφαλὲς καταφύγιον, ἀπ' ὅπου ἐξωρμοῦσαν διὰ τὰς καταδρομὰς των κατὰ τῶν ἐμπορικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν πολεμικῶν ἀκόμη σκαφῶν ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ ἐκεῖ.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως τόσον ἡ νησὶς αὐτὴ ὅσον καὶ ἡ γειτονικὴ ἀκτὴ τῆς Μαδαγασκάρης ἔγιναν κέντρον ἐμπορίου σκλάβων. Οἱ δουλέμποροι ἀντήλλασσον ἐκεῖ τὸ ἀνθρώπινον ἐμπόρευμά των μὲ ὑφάσματα καὶ ἄλλα εἴδη προερχόμενα ἐξ Εὐρώπης.

Ὅταν κατὰ τὸν 18ον αἰῶνα διεξήγετο ἔντονος ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Γάλλων, ποὺ διεκδικοῦσαν τὰς πλουσίας ἀγορὰς τῶν Ἰνδιῶν, πολλὰ γαλλικὰ κουρσάρικα διέσχιζον τὰ νερὰ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ ἐπέφερον μεγάλας ζημίας εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἐμπόριον. Εἰς τὸν θαλάσσιον αὐτὸν ἀγῶνα μεταξὺ τῶν δύο ἀντιζήλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων, ποὺ διεκδικοῦσαν τὴν κυριαρχίαν τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν καὶ θαλασσῶν, εἶχε μεταξὺ ἄλλων διακριθῆ καὶ ἕνας Γάλλος ὑπαξιωματικὸς ὀνόματι Λὰ Μπιγκόρν. Ὅμως αὐτὸς σὲ ἕνα ταξίδι του πρὸς τὴν ἀνατολικὼς τῆς Μαδαγασκάρης κειμένην νῆσον Μπουρμπόν, τὴν μετέπειτα νῆσον τῆς Ἑνώσεως, εἶχε μίαν ἀπερίσκεπτον περιπέτειαν μὲ μίαν νεαρὰν κυρίαν, ποὺ παρ' ὀλίγον νὰ τοῦ στοιχίσῃ τὴν ζωήν. Τὸν ἔσωσεν ἡ φυγή. Ἐπεβιβάσθη βιαστικὰ εἰς ἕνα μικρὸ ἱστιοφόρον μαζὶ μὲ δύο μαύρους καὶ ξανοίχθη εἰς τὸ πέλαγος. Τὸ βεβιασμένο αὐτὸ ταξίδι ἦταν δύσκολο. ἀλλὰ οἱ ἐπιβαίνοντες τοῦ ἱστιοφόρου δὲν ἦσαν ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ καταβάλλονται εὐκολα ἐπάλεψαν μὲ τὰ στοιχεία τῆς φύσεως, καὶ μὲ μυρίους κόπους ἐπέτυχαν νὰ φθάσουν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Μαδαγασκάρης, ὅπου ἀπεβιβάσθησαν κατεξηντλημένοι χωρὶς νὰ γνωρίζουν τί ὑποδοχὴ θὰ τοὺς ἐπεφυλάσσετο.

Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ἐοεχθησαν πολὺ φιλικὰ τοὺς τρεῖς ναυαγούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠργησαν νὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὴν νέαν κατάστασιν καὶ νὰ συνδεθοῦν μὲ νεας ἐκ της ἐντοπιας φυλῆς των Μπετσιμιζαρακα. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι εὔρωστοι, ἡπίου χαρακτῆρος καὶ φιλοπονοι, ἀποζῶντες ἀπὸ τὴν γεωργιαν καὶ τὴν ἁλιείαν.

Ὅλη ἡ περιοχὴ ἐκεινη, ποὺ περιελάμβανε τὰς πόλεις Ταματαβ, Μαροφοτότρα (Φουλπουὰν) καὶ ἄλλας, ὑπήγετο τότε εἰς τὸν ἐντοπιον βασιλέα Ρατσιμιλάο, τοῦ ὁποίου ἡ ὡραία κόρη Μπέττη ἀγάπησε τὸν ναυαγὸν Λὰ Μπιγκόρν ποὺ τὰ κύματα εἶχον φέρει εἰς τὸν τόπον της, καὶ πολὺ σύντομα ὁ γάμος τους ἔγινε μὲ ὅλην τὴν βασιλικὴν μεγαλοπρέπειαν. Ὡς γαμήλιον δῶρον εἰς τὴν μελαψὴν πριγκίπισσαν ἐδόθη τὸ νησὶ Νόσι - Ἰμπραχίμ, ὀλίγον δὲ ἀργότερα, μὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρός της, ἀνεκηρύχθη βασίλισσα τῆς μικρᾶς αὐτῆς νήσου μὲ πρίγκιπα - σύζυγον τὸν Γάλλον ὑπαξιωματικόν.

Τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἀνέλαβε μὲ μεγάλην εὐσυνειδησίαν τὰ ἡγεμονικὰ του καθήκοντα. Δρόμοι ἠνοίχθησαν, εἰσήχθη ἡ καλλιέργεια τοῦ καφέ, προήχθησαν τὰ οἰκονομικὰ καὶ ὁ λαὸς εὐημεροῦσε. Ὁ Λὰ Μπιγκὸρν ἀπένεμε τὴν δικαιοσύνην καθισμένος κάτω ἀπὸ μίαν χουρμαδιά, ὅπως ἀκριβῶς πρὶν ἀπὸ 500 χρόνια ὁ Λουδοβίκος ὁ Θ', ὁ Ἅγιος βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἔκρινε τοὺς ὑπηκόους του κάτω ἀπὸ μίαν βαλανιδιά.

Ὁ Λὰ Μπιγκόρν, μόνος αὐτὸς Εὐρωπαῖος ἡγεμὼν εἰς τὰς χώρας τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ τὴν προστασίαν τοῦ χριστιανικωτάτου βασιλέως. Τότε ἐβασίλευεν εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ Λουδοβίκος ΙΕ', καὶ τὴν 30ήν Ἰουλίου 1750 ἐγένετο ἐπισήμως ἡ προσάρτησις.

Οἱ Γάλλοι ἤλλαξαν τὸ ὄνομα τῆς νήσου, ποὺ τώρα λέγεται Ἁγία Μαρία. Σὺν τῷ χρόνῳ εἰσήχθησαν πολλαὶ νέαι καλλιέργειαι ποὺ εὐδοκίμησαν, Ζαχαροκάλαμον, κακάο, καφές, μοσχοκάρφια, ποικίλα ὀπωροφόρα, ἐνεκλιματίσθησαν μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 20οῦ ΑΙΩΝΟΣ

Τὸ βάρβαρον ἔθιμον τοῦ τατουὰζ ἐξακολουθεῖ μεταξὺ τῶν ἁπλοϊκῶν τύπων, ποὺ ὑπάρχουν ἀκόμη εἰς κάθε πολιτισμένην χώραν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς τελευταίας ἐπισκέψεως τοῦ Προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας εἰς Δανίαν, πολλοὶ ναυτικοὶ τῆς Κοπεγχάγης ἔκαμαν ἀναμνηστικὸν τατουὰζ εἰς τὴν πλάτην των. Ἀνωτέρω νεαρὸς Δανὸς ναύτης θὰ ἔχῃ διὰ παντὸς εἰς τὴν πλάτην του τατουὰζ μὲ μίαν γαλλικὴν καὶ μίαν δανικὴν σημαίαν καὶ τὰς φράσεις «Ζήτω ἡ Γαλλία» καὶ «Ζήτω ἡ Δανία».

ΤΟ ΛΕΥΚΟΝ ΦΟΡΕΜΑ ΠΡΟΦΥΛΑΣΣΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΝ

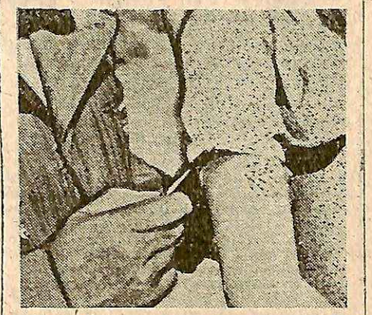

Κατὰ τὰς τελευταίας δοκιμὰς πυρηνικῶν ἐκρήξεων εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας ἐξηκριβώθη ὅτι τὰ λευκὰ ὑφάσματα προφυλάσσουν τὸ σῶμα καλύτερον ἀπὸ τὰ χρωματιστά. Μία κοκκλα ποὺ ἦταν ντυμένη μὲ ἄσπρο φόρεμα, τὸ ὁποῖον εἶχε χρωματιστὰς στιγμὰς, ἀνευρέθη μετὰ τὴν πυρηνικὴν ἔκρηξιν ἔχουσα ἐγκαύματα μόνον εἰς τὰ σημεῖα ποὺ εὑρίσκοντο αἱ χρωματισταὶ στιγμαὶ τοῦ ἐνδύματός της. Εἰς τὴν ἀνωτέρω φωτογραφίαν ἕνας εἰδικὸς τῆς ραδιενεργείας ἀνασηκώνει μετὰ τὴν ἔκρηξιν τὸ φόρεμα τῆς πειραματικῆς κούκλας καὶ διαπιστώνει ὅτι ἐνῶ τὸ λευκὸν ὕφασμα εἶχε προφυλάξει τὸν βραχίονα τῆς κούκλας, ὑπῆρχον εἰς αὐτὸν ἐγκαύματα ἀκριβῶς εἰς τὰ σημεῖα ποὺ εὑρίσκοντο αἱ χρωματισταὶ στιγμαί.

Η ΧΟΡΕΙΑ

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπετελέσθη σημαντικὴ πρόοδος εἰς τὸ πεδίον τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ἀναπηριῶν, ποὺ προκαλοῦνται ἀπὸ κληρονομικὰ νοσήματα, ἤτοι νοσήματα ποὺ κληρονομοῦν τὰ παιδιὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς των.

Οὕτω π.χ. ὑπάρχουν σήμερον μέθοδοι καταπολεμήσεως τῆς κληρονομικῆς συφιλίδος, τῆς αἱμοφιλίας καὶ πολλῶν νευρικῶν νοσημάτων.

Ἡ κληρονομικὴ χορεία εἶναι μία ἀπὸ τὰς νόσους διὰ τὰς ὁποίας ἀνεκαλύφθησαν νέαι μέθοδοι θεραπείας. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς νόσου αὐτῆς εἶναι ὅτι δὲν ἐκδηλοῦται εἰς τὰ βρέφη, ἀλλὰ εἰς ἄτομα ἡλικίας ἄνω τῶν 40 ἐτῶν.

Τὸ πρῶτον σύμπτωμα τῆς χορείας εἶναι τὸ τῆς δυσκαμψίας. Ἐν συνεχείᾳ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθουν ὡρισμέναι μεταβολαὶ εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀτόμου. Τὸ ἄτομον δυνατὸν νὰ καταστῇ μελαγχολικὸν καὶ πεῖσμον. Ἐν συνεχείᾳ ἀρχίζει νὰ παρουσιάζῃ σπασμωδικὰς κινήσεις τῶν βραχιόνων. Εἰς σπασμωδικὰς κινήσεις δυνατὸν νὰ ὑποκειται καὶ τὸ πρόσωπον, ὁ τράχηλος, ἀκόμη δὲ καὶ οἱ πόδες. Αἱ συσπάσεις τῶν μυῶν τῶν μερῶν αὐτῶν δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ χρόνον ἢ τὰς ἠθελημένας κινήσεις. Αἱ συσπάσεις τῶν μυῶν τοῦ προσώπου κάμνουν τὸ ἄτομον νὰ μορφάζῃ, ἡ δὲ ὁμιλία αὐτοῦ δυνατὸν νὰ εἶναι κάπως ἠλλαγμένη, καθότι ἡ πάθησις δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν μυῶν τῆς γλώσσης.

Τὰ ἄτομα ποὺ πάσχουν ἀπὸ χορείαν φαίνεται νὰ κουράζωνται μὲ τὰς σπασμωδικὰς κινήσεις των. Αἱ κινήσεις αὐταὶ ἐν τούτοις καταπαύουν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὕπνου.

Τελικὰ ὅταν ἡ νόσος προχωρήσῃ πολύ, ἐξασθενοῦν αἱ πνευματικαὶ ἱκανότητες τοῦ ἀτόμου.

Μέχρι πρό τινος δὲν ὑπῆρχε θεραπεία διὰ τὰ ὀλίγα ἄτομα ποὺ ὑπέφερον ἀπὸ τὴν κληρονομικὴν αὐτὴν νόσον. Ἐσχάτως ὅμως ἐχρησιμοποιήθη ἕνα νέον φάρμακον ποὺ εἶναι γνωστὸν ὡς προκαϊναμίδη.

ΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΟΥ «ΗΛΙΟΥ»

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ : Ἡ Γερουσὰ Ἄμποτ, τροφίμος τοῦ «Ὀρφανοτροφείου Τζῶν Γκρίερ» μεχρὶ τῆς ἡλικίας τῶν 16 ἐτῶν, στέλλεται διὰ τετραετεῖς ἀνωτέρας σπουδὰς εἰς ἕνα Κολλέγιον θηλέων, χαρὶς εἰς τὴν γενναιοδωρίαν ἑνὸς ἐκ τῶν Συμβούλων τοῦ Ἱδρύματος Πρὸς τὸν ἄγνωστον αὐτὸν προστάτην της—ποὺ δὲν θέλει νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ πραγματικόν του ὄνομα καὶ ἐμφανίζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Τζῶν Σμὶθ—ἡ Γερουσά, συμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία του, πρέπει κάθε μῆνα νὰ στέλνῃ μιαν ἐπιστολήν, περὶ τῆς πορείας τῶν σπουδῶν της καὶ περὶ τῆς προόδου της, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν εἰς τὰς ἐπιστολάς της. Φθάνοντας στὸ Κολλέγιο, στέλνει ἀμέσως τὸ πρῶτο γράμμα της, μέσα ἀπὸ τὶς ἀβίαστες σκέψεις καὶ παρατηρήσεις τοῦ ὁποίου, προβάλλει ταυτοχρόνως ὅλη ἡ δίψα τοῦ νέου κοριτσίου γιὰ ἀγάπη καὶ στοργή, ποὺ ἀποδίδεται ἀνάγλυφα μὲ τὸν τίτλο ποὺ διάλεξε γιὰ νὰ προσφωνῇ τὸν ἄγνωστο εὐεργέτη της: Μπάρμπα-Μακροπόδη. Καὶ ἀκολουθοῦν κάθε λίγο καὶ νέα γράμματα, γιατὶ ἡ Γερουσὰ εἶναι ἐεχειλισμένη ἀπὸ ἐντυπώσεις καὶ σκέψεις καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη σὲ κάποιον νὰ μιλήσῃ.

5ον

Μόλις ξημερώσῃ δὲν βλέπω τὴν ὥρα πότε θὰ νυχτώσῃ. Μετὰ τὸ δεῖπνο, μόλις ἀνέβω στὸ δωμάτιό μου, καρφώνω ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μου ἕνα πελώριο χαρτὶ μὲ τὴν εἰδοποίησι «Ἔχω δουλειά», ὕστερα φορῶ τὸ ὡραῖο κόκκινο νυχτικό μου καὶ τὶς ζεστὲς παντοῦφλες μου, στοιβάζω στὴ ράχη τῆς πολυθρόνας μου ὅλα τὰ μαξιλάρια, ἀνάβω τὴ μικρὴ λαμπίτσα τοῦ γραφείου μου καὶ ρίχνομαι στὸ διάβασμα. Διαβάζω, διαβάζω, διαβάζω. Καὶ ὄχι ἕνα βιβλίο κάθε φορά. Νά, τώρα ἔχω ἀρχινισμένα τέσσερα μαζὶ καὶ διαβάζω πότε ἀπ' τὸ ἕνα, πότε ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἀνάλογα μὲ τὸ κέφι μου. Εἶναι τὰ ποιήματα τοῦ Τέννυσον, τὰ διηγήματα τοῦ Κίπλιγκ, ὁ «Μικρὸς Λόρδος» — ναί, ναί, μὴν γελᾶτε, διαβάζω τὸν «Μικρὸ Λόρδο», τὸ ἄγνωστο γιὰ μένα ὧς τὰ σήμερα βιβλίο αὐτό, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν θὰ ὑπάρχῃ παιδὶ στὸν κόσμο νὰ τὸ ἀγνοῇ. Βέβαια σὲ κανέναν δὲν ἐφανέρωσα πὼς δὲν τὸ εἶχα διαβάσει, οὔτε τὸ ζήτησα ἀπὸ τὴν βιβλιοθήκη τοῦ Κολλεγίου. Πήγα καὶ τὸ ἀγόρασα μόνη μου μὲ τὸ ἕνα δολλάριο καὶ δώδεκα σέντς ποὺ μοῦχαν περισσέψει ἀπὸ τὸ χαρτζιλίκι τοῦ περασμένου μηνός.

(Τὸ κουδοῦνι τῶν δέκα! Πολλὲς ἁμαρτίες εἶχε ἐτοῦτο τὸ γράμμα· ὅλο μὲ διακοπὲς γράφτηκε).

Σάββατο

Κύριε,

Εὐσεβάστως ἀναφέρω ὑμῖν ὅτι ἐπεδόθην εἰς νέας ἐξερευνήσεις εἰς τὸ πεδίον τῆς γεωμετρίας. Τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἐγκατελείψαμεν τὴν περιοχὴν τῶν παραλληλεπιπέδων καὶ εἰσηλθομεν εἰς τὴν τῶν κολούρων κώνων. Ἡ ἐργασία προοιωνίζεται σκληρὰ λόγῳ τοῦ τραχέος καὶ ἀνηφορικοῦ τῆς περιοχῆς.

Κυριακή

Τὴν ἐρχόμενη ἑβδομάδα τὰ μαθήματα διακόπτονται· ἔρχονται Χριστούγεννα. Ὅλα τὰ μπαοῦλα κι' ὅλες οἱ βαλίτσες βρίσκονται στοὺς διαδρόμους· τόσα μπαοῦλα, τόσα μπαγκάζια ποὺ χρειάζεσαι πιλότο γιὰ νὰ κυκλοφορήσῃς ἀνάμεσά τους. Οὐσιαστικὰ ἡ μελέτη ἔχει πάει περίπατο, γιατὶ ὅλα τὰ κορίτσια τίποτα ἄλλο δὲν μποροῦν νὰ σκεφθοῦν ἔξω ἀπ' τὶς γιορτὲς καὶ τὸ ταξίδι τους. Κι' ἐγὼ εἶμαι κατενθουσιασμένη μὲ τὴ σκέψι πὼς θὰ περάσω ἕξοχα τὶς διακοπές μου, μαζὶ μὲ μιὰ ἄλλη «Νεοφερμένη» ἀπὸ τὸ Τέξας, ποὺ θὰ μείνῃ κι' αὐτὴ στὸ Κολλέγιο τὶς γιορτές: Ἔχουμε συμφωνήσει νὰ κάνουμε μακρινοὺς περιπάτους καὶ ἀν χιονίσῃ νὰ μάθουμε παγοδρομία. Κι' ὕστερα θἄχω ὁλόκληρη τὴ βιβλιοθήκη στὴ διάθεσί μου καὶ τρεῖς ὁλόκληρες ἑβδομάδες γιὰ νὰ διαβάσω ὅ,τι μ' ἀρέσει, τρεῖς ἑβδομάδες ἐλεύθερες χωρὶς μαθήματα, χωρὶς μελέτη.

Καλὴ νύχτα, ἀγαπητὲ Μπάρμπα Μακροπόδη. Θὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ εἶστε κι' ἐσεῖς τόσο εὐτυχισμένος ὅσο κι' ἐγώ.

Δική σας πάντα
Γισούντη

Υ.Γ. — Ἐπιμένω νὰ ἀπαντήσετε στὴν ἐρώτησί μου. Ἂν βαριέστε νὰ γράψετε, δῶστε ἐντολὴ στὸν γραμματέα σας νὰ τηλεγραφήσῃ. Λίγες λέξεις φθάνουν γιὰ νὰ καταλάβω. Π.χ. :

Ὁ κ. Σμὶθ εἶναι φαλακρὸς·
ἢ
Ὁ κ. Σμὶθ δὲν εἶναι φαλακρός
ἢ
Ὁ κ. Σμὶθ ἔχει ἄσπρα μαλλιά

Καὶ γιὰ νὰ μὴν ἐπιβαρυνθῆτε, ξεπέφτετε τὰ 25 σέντς ποὺ θὰ στοίχισῃ τὸ τηλεγράφημα, ἀπὸ τὸ χαρτζιλίκι μου τοῦ ἐρχομένου μηνός

Λοιπόν, ἔχετε γειὰ ὧς τὸν Γενάρη καὶ καλὰ Χριστούγεννα!

* * *

Κατὰ τὰ τέλη τῶν διακοπῶν τῶν Χριστουγέννων, ἡ ἀκριβὴς ἡμερομηνία ἀγνοεῖται.

Ἀγαπητὲ Μπάρμπα Μακροπόδη,

Χιονίζει ἄραγε αὐτοῦ ποὺ βρίσκεστε ; Ἐδῶ, ὅσο φτάνει τὸ μάτι μου ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ πύργου μου, τὰ βλέπω ὅλα σκεπασμένα μὲ ἄσπρο σεντόνι καὶ τὸ χιόνι ἐξακολουθεῖ νὰ πέφτῃ ἀσταμάτητα σὲ πυκνὲς καὶ μεγάλες νιφάδες. Τούτη τὴ στιγμὴ παρακολουθῶ ἀπ' τὸ παράθυρό μου τὸν ἥλιο, ποὺ βασιλεύει πίσω ἀπὸ τὰ μαβιὰ βουνά. Μοιάζει σὰν ἕνας κίτρινος — ψυχρὰ κίτρινος — δίσκος, μὰ καὶ τὸ χρῶμα τῶν βουνῶν εἶναι ἀκόμη πιὸ ψυχρό.

Σκαρφάλωσα στὴ σκοπιά μου γιὰ νὰ σᾶς γράψω τὸ γράμμα αὐτὸ καὶ τώρα διάζομαι νὰ τὸ τελειώσω στὸ στερνὸ φέγγος τῆς ἡμέρας.

Πῶς νὰ σᾶς παραστήσω τὴν εὐχάριστη ἔκπληξι ποὺ δοκίμασα παίρνοντας τὰ πέντε χρυσὰ νομίσματα ποὺ μοῦ στείλατε ; Εἶμαι τόσο ἀσυνήθιστη στοὺς Χριστουγεννιάτικους μπουναμάδες! Κι' ὕστερα, μοῦ ἔχετε δώσει μέχρι τώρα τόσα πολλὰ πράγματα — τὸ ξέρετε πὼς ὅ,τι ἔχω σ' ἐσᾶς τὸ ὀφείλω — ποὺ δὲν μοῦ πέρασε ἀπὸ τὴ σκέψι πὼς θὰ μποροῦσα κάτι ἀκόμα νὰ περιμένω.

Πάντως ἡ χαρά μου δὲν μετριάστηκε καθόλου γι' αὐτὸ τὸν λόγο! Μήπως θὰ θέλατε νὰ μάθετε πῶς διέθεσα αὐτὰ τὰ χρήματα ; Λοιπόν, ἀγόρασα :

1) Ἕνα ἀσημένιο ρολογάκι τοῦ χεριοῦ μὲ πέτσινο λουράκι (γιὰ νάμαι πάντα στὴν ὥρα μου στὴν τάξι).
2) Τὰ ποιήματα τοῦ Μάθιου Ἄρνολντς.
3) Μιὰ θερμοφόρα.
4) Ἕνα μάλλινο σάλι (ὁ πύργος μου εἶναι ψυχεῖο).
5) Πεντακόσιες κόλλες χαρτὶ τοῦ γραψίματος (σὲ λίγο θἀρχίσω νὰ γίνωμαι συγγραφεύς).
6) Ἕνα λεξικὸ συνωνύμων λέξεων (πρὸς πλουτισμὸν τοῦ λεξιλογίου τοῦ συγγραφέως) καὶ
7) (Μ' ὅλη τὴ ντροπὴ ποὺ αἰσθάνομαι στὴ σκέψι πὼς πρέπει νὰ σᾶς ἀποκαλύψω καὶ τὸ τελευταῖο μου ψώνιο, ἐν τούτοις θὰ τὸ κάνω): Ἕνα ζευγάρι μεταξωτὲς κάλτσες.

Ἂν τολμᾶτε πέστε τώρα ὅτι δὲν σᾶς τὰ φανερώνω ὅλα! Ὡστόσο πρέπει ἀκόμα νὰ σᾶς ἐξομολογηθῶ καὶ τὸ ποταπὸ αἴσθημα ποὺ μ' ἔσπρωξε στὴν τελευταία αὐτὴν ἀγορά. Ἡ Τζούλια Πέντλετον, ποὺ ἔρχεται κάθε βράδυ στὴν κάμαρά μου καὶ μελετᾶμε μαζὶ γεωμετρία, κάθεται στὴν πολυθρόνα μου, ἁπλώνει μπρόστά μου σταυρωτὰ τὰ πόδια της καὶ μοῦ ἐπιδεικνύει τὶς μεταξωτές της κάλτσες. Στάσου ἐσὺ καὶ νὰ δῆς!

Τώρα ποὺ τελειώνουν οἱ διακοπὲς καὶ θὰ γυρίσῃ πίσω στὸ σχολεῖο, θὰ πάω ἐγὼ στὴν κάμαρά της, θὰ καθήσω στὴν πολυθρόνα της, θὰ σταυρώσω τὰ πόδια μου καὶ θὰ τὴν ἀναγκάσω νὰ ἰδῇ πὼς ἔχω κι' ἐγὼ μεταξωτὲς κάλτσες. Εἶμαι ἕνα ἄθλιο πλάσμα, τὸ ξέρω! — δὲν μποροῦτε ὅμως νὰ μὴν ἐκτιμήσετε τὴν εἰλικρίνειά μου. Καὶ στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφτῆς, θὰ θυμᾶστε ἀπὸ τοὺς ἐλέγχους τοῦ Ὀρφανοτροφείου, ὅτι δὲν ὑπῆρξα ποτέ μου τύπος καὶ ὑπογραμμός.

Πρὸς ἀνακεφαλαίωσιν (δανείζομαι τὴν ἔκφασιν ἀπὸ τὴν καθηγήτριά μας τῆς Ἀγγλικῆς, ἡ ὁποία πορλογίζει στερεότυπα κάθε καινούργια παράγραφο τοῦ μαθήματός της μὲ τό : πρὸς ἀνακεφαλαίωσιν) σᾶς εἶμαι πολύ, μὰ πάρα πολὺ ὑποχρεωμένη γιὰ τὰ ἑπτὰ δῶρα σας. Καὶ ξέρετε, ἔτσι γιὰ νὰ κορο·ι·δέψω λίγο καὶ τὸν ἑαυτό μου — κάθησα καὶ τοῦ ἐξιστόρησα πὼς ὅλα αὐτὰ μοῦ τὰ ἔστειλαν οἱ δικοί μου ἀπὸ τὴν Καλιφόρνια· τὸ ρολόι εἶναι ἀπὸ τὸν πατέρα, τὸ σάλι ἀπ' τὴν μητέρα, ἡ θερμοφόρα ἀπὸ τὴ γιαγιά — ἡ γιαγιὰ εἶναι πάντα ἀνήσυχη μὴν τύχῃ καὶ ἀπράξῃ κανένα κρυολόγημα σ' αὐτὸ τὸ κρύο κλίμα — καὶ τὸ χαρτὶ τοῦ γραψίματος ἀπὸ τὸν μικρό μου ἀδελφό, τὸν Χάρρυ. Ἡ Ἰσαβέλλα μας — ἡ ἀδελφούλα μου — μοῦστειλε τὶς μεταξωτὲς κάλτσες καὶ ἡ θεία Σούζη τὰ ποιήματα τοῦ Ἄρνολντ. Ὁ θεῖος Χάρρυ (ξέρετε, μᾶς ἀγαπάει τόσο πολὺ ἐμᾶς τὰ παιδιά, ποὺ γι' αὐτὸ δώσαμε τ' ὄνομά του στὸν μικρό μας ἀδελφό) μοῦ χάρισε τὸ λεξικό. Ἐκεῖνος ἤθελε νὰ μοῦ στείλῃ σοκολάτες, ἐγὼ ὅμως ἐπέμεινα γιὰ τὰ συνώνυμα.

Μήπως σᾶς πέφτει πολὺ βαρὺ νὰ κοατήσετε ὅλους τοὺς ρόλους αὐτῆς τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας ;

Λέω νὰ σᾶς ἐξιστορήσω πῶς πέρασα τὶς διακοπές μου, μ' ὅλο ποὺ δὲν εἶμαι βεβαία ὅτι μπορεῖ νὰ σὰς ἐνδιαφέρῃ κάθε τι ἔξω ἀπὸ τὰ μαθήματά μου.

Λοιπόν, τὸ κορίτσι ἀπὸ τὸ Τέξας, μὲ τὸ ὁποῖο ἔκανα παρέα στὸ Κολλέγιο κατὰ τὴν διάρκεια τῶν διακοπῶν, τὸ λένε Ἐλεωνόρα Φέντον (δὲν βρίσκετε ἀστεῖα τὰ ὀνόματα Γερουσὰ καὶ Ἐλεωνόρα;). Τὴ συμπαθῶ, ὄχι ὅμως τόσο ὅσο τὴν Σάλλυ Μὰκ-Μπράϊντ. Κανένα δὲ θ' ἀγαπήσω ποτέ μου ὅσο τὴν Σάλλυ — ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ σᾶς. Ἐσᾶς, ποὺ εἴσαστε ὁλόκληρη ἡ οἰκογένειά μου συγκεντρωμένη σ' ἕνα πρόσωπο, ἐσᾶς πρέπει πάντα νὰ σᾶς ἀγαπῶ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον. Ἡ Ἐλεονώρα λοιπὸν κι' ἐγώ, μαζὶ μὲ δυὸ ἄλλες τελειόφοιτες, ὅταν ὁ καιρὸς ἦταν καλός, κάναμε μακρινοὺς περιπάτους, κι' ὠργώσαμε ὅλη τὴν περιοχή. Φοροῦσαμε κοντὲς φοῦστες, πλεχτὲς ζακέττες καὶ μπερέδες κι' ἐκρατούσαμε ἀπὸ ἕνα χοντρὸ μπαστούνι. Μιὰ μέρα φθάσαμε περπατῶντας ὧς τὴν πόλι — τέσσαρα μίλια, παρακαλῶ! — καὶ μπήκαμε στὸ ἐστιατόριο, ὅπου καμμιὰ φορὰ πηγαίνουν τὰ κορίτσια τοῦ Κολλεγίου καὶ τρῶνε γιὰ μεσημέρι. Φάγαμε ἀστακὸ καὶ πουτίνγκα μὲ σιρόπι ἀπὸ μῆλα. Ὑρεπτικώτατη καὶ συγχρόνως φτηνὴ τροφή (35+15 = 50 σέντς τὸ ὅλον).

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ : Ἡ συνέχεια.

ΑΓΓΛΙΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

Τὸ σκυλὶ

Τοῦ ΝΤ. ΓΚΡΕΣΑΜ

Εἶνε σίγουρο πὼς οἱ Μπράουν θὰ βροῦνε τὸ διάβολό τους μὲ τὸ σκυλὶ ποὺ ἀγόρασαν. Δὲν τὸ λέω αὐτὸ γιατὶ δὲν ἀγαπάω τὰ ζῶα, ὄχι. Ἀλλὰ νά, συμβαίνει κάτι νὰ ξέρω ἀπὸ σκυλιά, γιατὶ δὲν εἶναι λίγος καιρὸς ποὺ εἶδα κι' ἔπαθα νὰ ξεφορτωθῶ ἕνα τέτοιο. Καὶ σὰν ἔμπειρος πρώην σκυλοκάτοχος μπορῶ νὰ στοιχηματίσω ἕνα· μὲ χίλια ὅτι θὰ τὸν βροῦν τὸ διάβολό τους οἱ Μπράουν.

Τὸ σκυλὶ ποὺ εἶχα τὸ ἐλεγαν Ντόλλυ. Τὸ εἴχαμε ὀνομάσει ἔτσι ἐπειδὴ ἡ θεία μου ἡ Ἄννα, ποὺ μοῦ τὸ ἔδωσε, τ' ἀγαποῦσε τὸ ὄνομα αὐτό. Καὶ δὲν μποεῖς νὰ δυσαρεστήσῃς μιὰ θεία σου ὅταν ἔχῃ τὸν τρόπο τῆς. Τέλος πάντων, Ἡ Ντόλλυ ἦταν ἕνα τερριὲ τοῦ Ἀμπερντήν, ἀλλὰ ἀπὸ ἄποψι χαρακτῆρος εἶχε τὸ διάβολο μέσα της.

Δὲν πρόκειται βέβαια νὰ γράψω τὴ βιογραφία τῆς Ντόλλυ. Ἄλλοστε, ἡ συγγραφὴ βιογραφιῶν ἔχει παραγίνει τώρα τελεύταῖα. Θὰ παραλείψω καὶ τὶς ζηωιὲς ποὺ μοῦ ἔκανε στὸ ἀναμεταξύ. Θέλω μόνο νὰ ἐξηγήσω πῶς κατέληξα στὴν ἀπόφασι νὰ τὴν ξεφορτωθῶ.

Ἡ πρώτη ἱστορία ποὺ μοῦ σκάρωσε ἦταν μ' ἕνα Σκωτσέζο. Ἔτυχε νὰ περνάῃ ἀπ' ἔξω παίζοντας τὴν γκαΐδά του. Τώρα θέλεις ἡ Ντόλλυ δὲ χώνευε τοὺς Σκωτσέζους, θέλεις δὲν τὴν ἄρεσε ἡ γκαΐδα, μόλις ἄκουσε τὸν ἦχο της πετάχτηκε ἔξω, ἄρπαξε τὸ Σκώτ ἀπὸ τὴ φοῦστα του κι' ἄρχισε νὰ τὴν τραβᾶ.

Ἐνθαρρυνόμενη ἀπὸ τὰ γαυγίσματα τῶν μισῶν τοὐλόχιστον σκυλιῶν τῆς γειτονιάς, ποὺ εἶναι μυστήριο πὼς μαζεύτηκαν ὅλα ἐκεῖ ξαφνικά, ἡ Ντόλλυ τραβοῦσε μὲ λύσσα τὴ σκωτσέζικη φοῦστα καὶ μὲ τέτοια δύναμι. πού, προτοῦ προλάβω νὰ τρέξω σὲ βοήθεια, ἀκούστηκε ἕνα τρομερὸ χρρρτς! καὶ ἡ φοῦστα ἀποχαιρέτησε τὸ Σκωτσέζο.

Ἡ μάχη ποὺ ἐπακολούθησε μεταξὺ τῶν σκύλων γιὰ τὴν κατοχή της θὰ χρειαζόταν ἕναν Ὅμηρο νὰ τὴν περιγράψῃ.. Ὅλοι οἱ σκύλοι πῆραν ἀπὸ ἕνα κομμάτι. Φυσικά, μιὰ κι' ἡ Ντόλλυ εἶχεν ἡγηθῆ τῆς ἐπιθέσεως, ὑποχρεώθηκα ἐγὼ νὰ πληρώσω τὴ ζημιά. Κι' αὐτὲς οἱ σκωτσέζικες φουστανέλλες εἶναι πανάκριβες. νὰ πάρῃ ὁ δαίμονας! Δὲ μοῦ φαίνετσι παράξενο γιατί οἱ Σκῶτοι ἄρχισαν νὰ τὶς ἐγκαταλείπουν σιγά - σιγά.

Ὕστερα ἀπὸ τὶ ἐπεισόδιο αὐτό. ἐπηκολούθησε ἡ ἱστορία μὲ τὴ γρηὰ κυρία Μάννετ. Εὐτυχῶς αὐτὸ δὲν ἦταν σοβαρό, ἀλλὰ νά τί συνέβη. Ἡ γρηὰ ἔκανε μπάνιο στὴν ἀκροθαλασσιά. καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤξερε κολύμπι εἶχε μπῆ στὸ νερὸ μέχρι τὰ γόνατα. Τώρα, θέλεις τὸ φανταχτερὸ μαγιὸ τῆς γριᾶς ἔκανε ἐντύπωσι στὴ Ντόλλυ, θέλεις τῆς ἄρεσε νὰ κάνῃ μπάνιο, δὲν ξέρω. ἔπεσε στὸ νερὸ κι' ἄρχισε νὰ κολυμπάῃ ποὸς τὸ μέρος τῆς κυρίας Μάννετ. Ἡ γρηὰ τρομοκρατήθηκε. ἔπεσε στὸ νερὸ μὲ τὰ μοῦτρα καὶ μὴν ξέροντας νὰ κολυμπάῃ κόντευε νὰ πνιγῇ. Τὴ γλυτώσανε βέβαια. ἀλλὰ δήλωσε ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ξαναπατήσῃ στὸ σπίτι μας.

Μετὰ εἴχαμε τὸ ἐπεισόδιο μὲ τὴν κόση τῆς κυρίας Νταίβεντρυ. Δηλαδή, ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε, δὲ ρίχνω ἄδικο στὸ σκυλί, γιατί τὸ κορίτσι τῆς Νταίβεντρυ ἔχει τὸ διάβολο μέσα του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἔστω κι' ἂν τὴν πείραξε, ἡ Ντόλλυ ἔπρεπε νὰ φερθῇ εὐγενικά. Ἀντίθετα, ἄρπαξε τὴ μικρὴ καὶ τὴν ἔσερνε μισὴ ὥρα στὴ λάσπη τοῦ κήπου, κάνοντάς την σὲ τέτοια χάλια, ποὺ ἡ κυρία Νταίβεντρυ μόλις τὴν εἶδε. λιποθύμησε. Κι' ὅταν τὴν ἄλλη μέρα πήγαμε νὰ τὴν δοῦμε, ὁ γιατρὸς τῆς ἔκανε ἀκόμα ἐνέσεις καμφορᾶς γιὰ νὰ τὴν συνεφέρῃ.

Ἄλλη μιὰ μέρα εἶχε κρυφτῆ κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ δάγκασε στὴ φτέρνα τὴ μαγείρισσά μας ποὺ μόλις εἶχε ξυπνήσει καὶ εἶχε κατεβάσει τὰ πόδια της ἀπ' τὸ κρεββάτι. Αὐτὸ μοῦ στοίχισε τὴ μαγείρισσα, ποὺ σηκώθηκε κι' ἔφυγε. Κι' ἄντε τώρα νὰ βρῆς μαγείρισσα.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἦταν τὸ «κλοῦ» τῆς δράσεως τῆς Ντόλλυ, ἦταν μὲ τὸ ἀνδρόγυνο Ράϊτ. Οἱ Ράϊτ ἔμεναν στοὺς Μπράουν γιὰ ἕνα διάστημα κι' ἔφυγαν τώρα τελευταῖα. Δυὸ μέρες πρὶν φύγουν φαίνεται πὼς ἡ Ντόλλυ θὰ βρῆκε ἀνοικτὰ τὰ συρτάρια κανενὸς κομμοῦ κι' ἔκανε ἐπιδρομὴ στὰ ἀστρόρρουχα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἦρθε στὸ σπίτι κρατῶντας ἕνα γυναικεῖο ἐσώρουχο, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα προτιμῶ νὰ μὴν ἀναφέρω. Ἦταν πάντως ἀπὸ ρόζ ζέρσεϋ. Μπῆκε, λοιπόν, ἡ Ντόλλυ κρατῶντάς το στὸ στόμα της, μέσα στὴ σάλλα, ὅπου ἡ κυρία Ράϊτ κι' ἐγὼ παίρναμε τὸ τσαΐ μας. Φυσικὰ ἡ κυρία Ράϊτ ἀναγνώρισε τὸ ρόζ ἀντικείμενο ἀμέσως, ἔγινε κόκκινη σὰν παπαροῦνα, τ' ἄρπαξε καὶ ἀπὸ τότε. Κι' αὐτὴ κι' ὁ ἄνδρας της οὔτε ξαναπάτησαν στὸ σπίτι μας.

Ἔ, ὕστερα ἀπὸ τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, ἀποφάσισα νὰ ξεφορτωθῶ τὴ Ντόλλυ. Εὐτυχῶς δὲ δυσκολεύτηκα. Τὴν ἔδωσα σὲ ἕναν ἀνθοπώλη γνωστό μου καὶ πῆρα δύο γλάστρες μὲ μπιγκόνιες.

Ἂς ξαναγυρίσω ὅμως στοὺς Μπράουν. Ἐδῶ καὶ τρεῖς μέρες, καθὼς γύριζα στὸ σπίτι, ἔπεσα ἐπάνω στὸν Μπράουν. Εἶχε μαζί του ἕνα σκυλί. ἕνα τερριὲ τοῦ Ἀμπερντήν, ποὺ τὸ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ κάποιον ἀνθοπώλη γιὰ τριάντα σελλίνια. Τὸ ἔλεγαν, λέει Σκότι. Δὲν τοῦπα τίποτα βέβαια, ἀλλὰ κάποτε τὸ σκυλὶ αὐτὸ τὸ λεγαν Ντόλλυ καί...

Ἂς εἶναι. Ὅπως εἶπα καὶ στὴν ἀρχή. οἱ Μπράουν δὲ θ' ἀργήσουν νὰ βροῦν τὸ διάβολό τους μὲ τὸ σκυλὶ ποὺ πῆραν...

ΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑ ΤΗΣ ΟΜΟΡΦΙΑΣ

Ἡ μικρὴ αὐτὴ κόρη τῆς Ἀμιένης, Ντενὶς Κουλόν, ἀνεκηρύχθη τὸ ὡραιότερο παιδὶ τῆς Γαλλίας καὶ ἐπῆρε μαζὶ μὲ τὴν μεγέθυνσιν τῆς φωτογροφίας της ὡς βραβεῖον καὶ τὸ ποσὸν τῶν 500.000 γαλλικῶν φράγκων. Εἰς τὸν διαγωνισμὸν εἶχαν λάβει μέρος περίπου 25 χιλιάδες παιδιά. Ἡ ὡραία Ντενὶς εἶναι ἡλικίας 26 μηνῶν.

*

ΤΑ ΟΥΡΑΝΙΑ ΣΩΜΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΕΝΙΑΙΟΝ ΣΥΝΟΛΟν

Τὰ διάφορα οὐράνια σώματα ἐγκατεσπαρμένα μέσα στὸ ἀστρικὸν σύμπαν, δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὸ καθένα των ζῇ ἀσχέτως τῶν ἄλλων καὶ ὅτι τίποτε δὲν τὰ συνδέει. Ὅ· μως τὰ οὐράνια σώματα ἐπιδροῦν τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δέ. Ἡ ὕλη, ὅπου καὶ νὰ εὑρίσκεται, δημιουργεῖ περὶ αὐτὴν πεδὸν βαρύτητος καὶ προκαλεῖ ἀμοιβαίαν ἔλξιν. Ἂν ἔλειπεν ἡ ἔλξις τοῦ Ἡλίου, ἡ Γῆ μας θὰ ὡρμοῦσε πρὸς τὸ χάος καὶ θὰ ἔχανε τὰ μεγάλα δῶρα ποὺ τῆς χορηγεῖ ὁ Ἥλιος. Ὁ κόσμος μας θὰ ἐβυθίζετο εἰς τὸ σκοτάδι, τὸ νερὸ θὰ ἐπάγωνε καὶ κάθε ζωὴ θὰ σταματοῦσε. Ὅμως χάρις εἰς τὴν βαρύτητα (τὴν παγκόσμιον ἔλξιν) κρατούμεθα σταθερὰ ἀπὸ τὸν Ἥλιον πλησίον του. Ἡ ἰδία δύναμις δὲν ἀφίνει τὴν Σελήνην νὰ φύγῃ μακρὰν ἀπὸ τὴν Γῆν. Ἀλλὰ καὶ ἡ Σελήνη. ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ εὑρίσκεται τραβᾶ τὰ νερὰ τῆς Γῆς καὶ δημιουργεῖ τὴν παλίρροιαν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν βαρύτητα καὶ αἱ ἀκτινοβολίαι συνδέουν τὰ οὐράνια σώματα. Αἱ ἀκτινοβολίαι αὐταὶ εἶναι φωτειναί, ἠλεκτρομαγνητικαί, θερμικαί κλπ.

*

ΠΩΣ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗ ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

Ἕνας νεώτατος τεράστιος φωτογραφικὸς χάρτης τοῦ Σύμπαντος ἀποδεικνύει. ὅτι ἡ δημιουργία τῶν Κόσμων ἔχει μεγαλυτέραν τάξιν ἀπὸ ὅσην πιστεύουν ἀκόμη οἱ ἀστρονόμοι. Ὁ φωτογραφικὸς αὐτὸς χάρτης ἤρχισε καταρτιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου Λὶκ τῆς Καλλιφορνίας. πρὸ ὀκτὼ ἐτῶν, ἀλλὰ θὰ χρειασθῇ ἄλλα ἑκατὸν ἔτη διὰ νὰ συμπληρωθῇ. Ἀπὸ τὰ ὀλίγα τμήματα ποὺ ἔχουν χαρτογραφηθῇ ἕως τώρα, προκύπτει μία στατιστικὴ ἀπόδειξις ὑπερόχου τάξεως εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν ἀστέρων, τῶν γαλαξιῶν καὶ τῶν συγκροτημάτων γαλαξιῶν καὶ νεφελωμάτων. Ἡ ταξις αὐτὴ φαίνεται ὡσὰν νὰ καταρρίπτῃ τὴν ἐπικρατοῦσαν τελευταῖως θεωρίαν περὶ δημιουργίας τοῦ Σύμπαντος ἀπὸ μίαν ἀρχικὴν ἔκρηξιν.

Ἀλλὰ ὁ φωτογραφικὸς χάρτης τὸ Ἀστεροσκοπείου Λὶκ δεικνύει τόσην κανονικότητα, ὥστε προκαλεῖ σκέψεις. ὅτι ἡ δημιουργία τοῦ Σύμπαντος ἐξειλίχθη κάπως διαφορετικά.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΟΤΑΤΗ ΚΑΙ ΗΡΩΙΚΗ ΝΗΣΟΣ ΜΑΣ

Η ΣΑΜΟΣ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

Ὁ ἀρχαῖος πολιτισμός της.—Μεσαίων καὶ τουρκοκρατία.—Ἐθνικοὶ ἀγώνες

Ὁ περίφημος καὶ πολύγραφώτατος μοναχὸς Καισάριος Δαπόντες (1714—1784), ποὺ ἐπεσκέφθη τὸ 1764 τὴν θαυμαστὴν νῆσον τῆς Σάμου, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ προσφέρῃ ἀργότερον εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν τόσας ὑπηρεσίας, ἀρχίζει ὡς ἀκολούθως μίαν ἔμμετρον περιγραφήν του:

«Πολλὰς νήσους ἐγύρισα, (χώρας καὶ πολιτείας,
Ἀνατολὴς καὶ Δύσεως. Εὐ- (ρώπης καὶ Ἀσίας,
ὡσὰν τῆς Σάμου τὰ πολλὰ (καλὰ καὶ εὐμορφίας,
τὰ δάση της καὶ τὰ βουνὰ (καὶ τὰς τοποθεσίας,
δὲν εἶδασι τὰ μάτιά μου, δὲν (εἶδασι ποτέ μου,
ὡς τόσον εἶναι θαυμαστὴ νῆ- (σος, πιστεύσατέ μου...».

Ἀλλὰ πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸν Καισάριον Δαπόντες, ἄλλοι, περισσότερον ἔνδοξοι καὶ μεγάλοι ἄνδρες εἶχον ἐπισκεφθῆ τὴν Σάμον καὶ ἐθαύμασαν τὰ κάλλη της κατὰ καιρούς. Ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον μέχρι τοῦ Παυσανίου καὶ τοῦ Στράβωνος, ὅλοι οἱ περιηγηταὶ καὶ ταξιδιῶται τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἀκόμη καὶ νεώτεροι καὶ ξένοι, ὅπως ὁ Ντπέρ, ὁ Μπαρθέλδυ, ὁ Τουρνεφόρ, ὁ Σουαζέλ - Γκουφφιέ καὶ ἄλλοι ἐκφράζονται μὲ θαυμασμὸν διὰ τὴν νῆσον αὐτήν, ποὺ ὑπῆρξεν ἡ πατρὶς τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Πολυκράτους τοῦ πανισχύρου, ὅσον καὶ τυχεροῦ, ὅπως φαίνεται τυράννου τῆς Σάμου, ὁ ὁποῖος ὅμως κατέληξε νὰ εὕρῃ οἰκτρὸν θάνατον ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Πέρσου σατράπου Ὀρσίτου (522 π.Χ.).

Ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς τῆς Σάμου

Ἡ Σάμος παρουσιάζει ἴχνη πολιτισμοῦ ἀπὸ τὴν 3ην χιλιετηρίδα π.Χ. Ὕστερα ἀναφαίνονται οἱ Ἴωνες, ποὺ ἔφεραν εἰς τὴν νῆσον τὴν λατρείαν τῆς Ἥρας.

Ἐπὶ Πολυκράτους ἡ ἀκμὴ τῆς Σάμου φθάνει εἰς τὸ κατακόρυφον (550—524 π.Χ.) μὲ σπουδαῖον ναυτικὸν πολεμικὸν καὶ ἐμπορικὸν καὶ μὲ ἐμπορικὰς σχέσεις πρὸς τὴν Αἴγυπτον. Ἀργότερον ἡ Σάμος περιέρχεται εἰς τοὺς Πέρσας, ἀλλὰ λαμβάνει μέρος πρώτη εἰς τὴν ἐξέγερσιν τῶν Ἰωνικῶν πόλεων καὶ εἰς τὴν Ἀμφικτυονίαν τῶν Ἰώνων νησιωτῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων. Τότε ὅμως ἐπικρατεῖ τὸ ἀντίθετον κόμμα εἰς τὴν Σάμον καὶ ἀναγκάζεται ὁ Περικλῆς νὰ τὴν καταλάβῃ τὸ 439. Μετὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον καὶ τὴν ἐπικράτησιν τῶν Σπαρτιατῶν, ἡ Σάμος εἶναι μὲ τὸ μέρος τῶν νικητῶν. Ἀργότερον ὅμως περιέρχεται πάλιν ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους (365—322) καὶ μόνον ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἀποκτᾷ σχετικὴν αὐτονομίαν ἡ νῆσος, διὰ νὰ τὴν χάσῃ κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς χρόνους.

Κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς χρόνους ἡ Σάμος ἀποτέλεῖ τμῆμα τοῦ Κράτους τοῦ βασιλέως τῆς Περγάμου καὶ καταλαμβάνεται ἀργότερον ἐπὶ Ὀκταβίου Αὐγούστου, ὁ ὁποῖος διέμεινεν εἰς τὴν νῆσον δύο ἔτη περίπου καὶ τὴν ἠγάπησεν ἰδιαιτέρως.

Κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἐπὶ Βυζαντινῶν ἐν συνεχείᾳ ἡ Σάμος ὑπάγεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀσίας. Ὕστερα ὅταν ἔγινεν ἡ νέα διοικητικὴ διαίρεσις, μὲ τὰ λεγόμενα «θέματα», ἡ Σάμος ἔγινεν ἕδρα καὶ πρωτεύουσα τοῦ ναυτικοῦ θέματος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀπ' ὅπου ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς ἐξεκίνησε διὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Κρήτης ἐναντίον τῶν Σαρακηνῶν (960), οἱ δὲ κάτοικοι τῆς νήσου ἐλάμβαναν μέρος εἰς τοὺς πολέμους τῆς Αὐτοκρατορίας ὡς θαλασσινοί.

Τὸν 11ον αἰῶνα ἔγιναν εἰς τὴν Σάμον ἐπιδρομαὶ τῶν Σελτζούκων, ἀργότερον ἦλθαν δι' ὀλίγον διάστημα οἱ Βενετοί (1125—1157) καὶ τελευταίως οἱ Γενοβέζοι, ὅταν κατέλαβον καὶ τὴν Χίον (1363 — 1479). Μετὰ ἀπὸ τοὺς Γενοβέζους, ὅταν ἔφυγαν ἀργότερα, ὕστερα ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν Τούρκων, ἡ νῆσος ἔμεινεν ἐντελῶς ἔρημος μέχρι τοῦ 1550, διότι οἱ ἐντόπιοι κάτοικοί της ἔφυγαν καὶ αὐτοὶ καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Χίον. Ὁ νεώτερος συνοικισμὸς τῆς Σάμου ἤρχισεν ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος, ὁπότε ἐπέστρεψαν οἱ ἀπόγονοι τῶν παλαιοτέρων Σαμιωτῶν τῆς Χίου, καὶ ἄλλοι ἄποικοι, ποὺ ἦλθαν ἀπὸ διάφορα ἄλλα μέρη, ὅλοι Ἕλληνες. Τοῦρκοι δὲν ἐγκατεστάθησαν ποτὲ εἰς τὴν νῆσον.

Τουρκοκρατία καὶ ἐπαναστάσεις

Ἀπὸ τότε ἀρχίζει νέα ζωὴ εἰς τὴν Σάμον, τῆς ὁποίας ἡ φορολογία ἦταν πρὸς ὄφελος τοῦ τζαμιοῦ τοῦ Τόπ - Χανέ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἔγινε δηλαδὴ ἡ νῆσος ἕνα εἶδος βακοῦφι. Καὶ ἡ ζωὴ τῶν Σαμιωτῶν δὲν φαίνεται νὰ ἦταν καὶ πολὺ εὐτυχισμένη μὲ τὰς συχνὰς φορολογικὰς καὶ ἄλλας πιέσεις τῶν Τούρκων μεγιστάνων. Καὶ τὸ 1671 βλέπομεν νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν Σάμον ὁ ἀρχιεπίσκοπός της Ἰωσὴφ Γεωργαρίνης, ὁ ὁποῖος τὸ 1674 εὑρίσκεται εἰς τὴν Φλωρεντίαν τῆς Ἰταλίας ὡς ἀρχιερεὺς τῶν Μανιατῶν προσφύγων τοῦ Οἰτύλου καὶ ἀργότερον φθάνει εἰς τὸ Λονδῖνον, ὅπου ἱδρύει τὴν πρώτην ἐκεῖ ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ 1678. Ὁ Γεωργαρίνης ἔγραψε καὶ περιγραφὴν τῆς Σάμου, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη ἀργότερον εἰς ἀγγλικὴν μετάφρασιν.

Τὸ 1771—1774 ἡ Σάμος εἶναι ὑπὸ ρωσικὴν κατοχὴν μὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀρλὼφ καὶ ὕστερα, ὀλίγον πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἡ νῆσος εἶναι διηρημένη εἰς δύο μεγάλα κόμματα, τῶν «Καρμανιόλων», δηλαδὴ τῶν δημοκρατικῶν μὲ τὰς ἰδέας τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῶν «Καλικαντζάρων», ὅπως ὠνομάζοντο ἀναμεταξύ των. Τὸ 1821 ἡ Σάμος, μετὰ τὴν θανάτωσιν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', λαμβάνει μέρος εἰς τὴν Ἐπανάστασιν, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Γεωργίου Παπλωματᾶ, γνωστοῦ ὡς «Λυκούργου Λογοθέτου», ψευδώνυμον ποὺ εἶχε λάβει ἀπὸ τὴν Φιλικὴν Ἑταιρίαν. Ἡ δράσις τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Σαμιώτου, ποὺ ἠλέκτριζε τὰ πλήθη, εἶναι ἀξιοθαύμαστος, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς νήσου, κοντὰ εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Χάρις εἰς τὸν πατριωτισμὸν τοῦ «Λυκούργου» καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ, ὄχι μόνον οἱ Τοῦρκοι ἔφυγαν νρήγορα καὶ τὸ κίνημα διεξήθη εἰς ὅλην τὴν νῆσον, ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι ἠμπόρεσαν νὰ συνδράμουν καὶ εἰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις τοῦ Ἀγῶνος, εἰς τὴν Χίον καὶ ἀλλαχοῦ. Ἡ Σάμος εἶχε γίνει φόβητρον τῶν Τούρκων καὶ τὴν ἐθεώρουν ὡς τόπον βεβαίου θανάτου.

Ἡ ἡγεμονία τῆς Σάμου

Καὶ ὅμως παρὰ τὰς μεγάλας ὑπηρεσίας τῆς Σάμου εἰς τὸν Ἀγῶνα, ἡ ἡρωϊκὴ νῆσος ἔμεινεν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἐλευθέρου Ἑλληνικοῦ Κράτους εἰς τὸ Πρωτόκολλον τοῦ Λουδίνου τοῦ 1830. Οἱ Σαμιῶται ἐπαναστατοῦν ὅμως καὶ ἡ Πύλη ἀναγκάζεται τελικῶς νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν νῆσον αὐτονομίαν μὲ Χριστιανὸν ἡγεμόνα, τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1832. Ὑπὸ τὸ αὐτόνομον καθεστὼς ἔζησεν ἡ Σάμος ἐπὶ 80 ἔτη, ἀλλὰ διαρκῶς ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία προσεπάθη νὰ ἐπεμβαίνῃ αὐθαιρέτως εἰς τὰ ζητήματα τῆς διοικήσεώς της. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα 19 ἡγεμόνες διεδέχθησαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Μερικοὶ ἦσαν καλοὶ καὶ ἄξιοι Ἕλληνες, ἀλλ' οἱ περισσότεροι ἦσαν ὄργανα τῆς Πύλης καὶ ἐγίνοντο ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου καὶ τοῦ Ἔθνους. Ὁ χειρότερος ἀπὸ ὅλους ἦταν ὁ προτελευταῖος ἡγεμὼν τῆς Σάμου Ἀνδρέας Κοπάσης (1907-1912), δραστήριος, μορφωμένος, ἀλλὰ καχύποπτος, ὑποκριτὴς καὶ δάναυσος. Ὁ Κοπάσης, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶχε τὴν ἰδιοορυθμίαν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς Σάμου, τὴν διδασκαλίαν τῆς... «Ἐσπεράντο», ὑποχρεωτικῶς. Ἀλλ' ἐκτὸς ἀπὸ τὰ φαιδρὰ αὐτά, ποὺ ἐχαρακτήριζαν τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦταν ἕνας ἀληθινὸς πύραννος καὶ προεκάλεσε γενικὴν δυσαρέσκειαν εἰς τὴν νῆσον μὲ τὴν αὐταρχικήν του διοίκησιν. Διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὰς θελήσεις του, ἔφερεν 6.000 Τουρκικοὺ στρατοῦ τὸ 1908 εἰς τὴν Σάμον. Οἱ Σαμιῶται ἐπανεστάτησαν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Θεμιστοκλῆ Σοφούλη, ποὺ εἶχεν ἀπὸ πολὺ πρὶν ἀναγνωρισθῆ ὁ πολιτικὸς ἀρχηγὸς τοῦ τόπου. Ὁ Κοπάσης ἐπεκράτησε τελικῶς καὶ ὁ Σοφούλης κατέφυγεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Κατὰ τὸ 1912 ἕνα Ἰταλικὸν καταδρομικὸν ἀνετίναξεν εἰς τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου ἕνα τουρκικὸν πολεμικόν. Διήρκει ἀκόμη ὁ Ἰταλοτουρκικὸς πόλεμος καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος Ἰταλικῆς κατοχῆς τῆς Σάμου. Ὁ Σοφούλης προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας καὶ σπεύδει εἰς τὴν νῆσον, ὅπου εἶχε δολοφονηθῆ ἤδη ὁ Κοπάσης. Μὲ ἀρχηγὸν τὸν Σοφούλην, φουντώνει πάλιν ἡ ἐπανάστασις καὶ τελικῶς ὁ τουρκικὸς στρατὸς ἀποσύρεται τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1912. Ἐπακολουθεῖ ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τῆς Σάμου κηρύσσει τὴν ἕνωσιν.

Ἡ θαυμαστὴ νῆσος

Μὲ τὰς ἐξοχάς της, τὰ δάση καὶ τὰ βουνά, τὰ ὡραιότατα χωριὰ καὶ τὰς πόλεις, τὸ Βαθύ, τὸ Καρλόβασι, τὴν Χώρα, τὸ Τηγάνι, ὅπου ἄλλοτε ἔκειτο ἡ ἀρχαία καὶ πολυάνθρωπος πόλις τῆς Σάμου, πρωτεύουσα τοῦ Πολυκράτους, μὲ τὰ περίφημα μνημεῖα της, ἡ Σάμος εἶναι ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας ἑλληνικὰς νήσους. Ὁ λαὸς τῆς νήσου διατηρεῖ τὰ ἀγνά του ἑλληνικὰ ἔθιμα καὶ τὰς παραδόσεις καὶ τὸν ἀθόνονον λαογραφικόν του πλοῦτον. Ἕνα ἀληθινὸ πανόραμα εἶναι τὸ στενὸν ποὺ τὴν χωρίζει ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴν χερσόνησον τῆς Μυκάλης:

«...Ἐδῶ σοῦ κάνει τὸ νησὶ (μὲ τὴν γειτόνισσάν του
Ἀνατολὴν ἕνα πολλὰ στενὸν (ἀντίκρυτά του
καὶ τὸ φυτεύει ὁ Θεὸς κοντὰ (εἰς τὴν Ἀσίαν
διὰ νὰ τιμήσῃ μὲ αὐτὸ τὴν (νῆσον τὴν τιμίαν.
Παράδεισον ἂν τὴν εἰπῆς (ἀληθινὰ τῆς πρέπει
καὶ γῆν ἐπαγγελίας δέ, ὅπ' (ἔχει μάτια ἂς βλέπῃ....»

λέγει ὁ ἀφελέστατα χαριτωμένος Καισάριος Δαπόντες, ποὺ ἐμνημονεύσαμεν εἰς τὴν ἀρχήν.

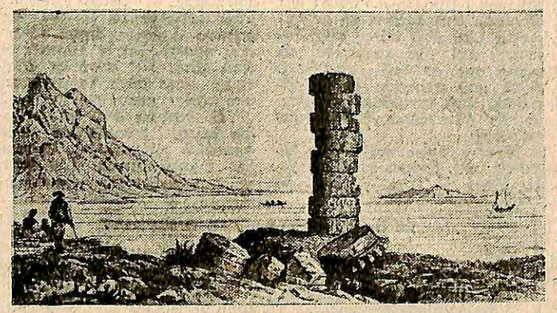

Γραφικώτατα ἀκρογιάλια τῆς Σάμου μὲ λείψανα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ της.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΩ ΑΣΙΑΝ

ΦΟΡΜΟΖΑ - Νευραλγικὸν σημεῖον τῆς γῆς

Τοῦ μηχανικοῦ ΠΙΕΡΟ ΓΚΙΛΙΟΝΕ

Ἡ φθασα - εἰς τὴν Φορμόζαν ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν ἕνα ἀπόγευμα τοῦ Ὀκτωβρίου μετὰ μίαν μεγάλην διαδρομὴν κατὰ μῆκος σειρᾶς νήσων καὶ νησίδων ἡφαιστειακῶν τοῦ τεραστίου ἀνατολικοῦ φράγματος ποὺ ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν χερσόνησον Καμτσιάτκα τῆς Βορειοανατολικῆς Ἀσίας ἕως τὰς Κουρίλλας καὶ κατόπιν ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν μέχρι τὸ Ρίο Κίου. Ἀπὸ τὸ δροσερὸν κλίμα τοῦ Τόκιο ἐπέρασα εἰς τὴν ζέστην τῆς Ταϊπὲχ, τῆς μικρᾶς θελκτικῆς πρωτευούσης τῆς νήσου Φορμόζης.

Ἡ Φορμόζα εἶναι σχεδὸν τροπικὴ, κυρίως εἰς τὸ νότιον τμῆμα της. Τὴν διχοτομεῖ ὁ τροπικὸς τοῦ Καρκίνου. Τὸ Νιιτάκα (Νιιτακαϋάμα), ποὺ ἦτο ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδίου μου, εὑρίσκεται ἀκριβῶς εἰς αὐτὴν τὴν γεωγραφικὴν γραμμήν. Ἕνα θερμὸν ρεῦμα, αὐτὸ τοῦ Κουροσί, περιβάλλει τὴν νῆσον, ποὺ ἔχει ἴσως μῆκος 400 χιλιομέτρων καὶ πλάτος σχεδὸν 130, μὲ πέντε περίπου ἑκατομμύρια κατοίκους. Κατὰ τοὺς ἡσύχους μῆνας τοῦ ἔτους εἶναι ἀρκετὰ συνήθεις οἱ κυκλῶνες τοὺς ὁποίους ὅμως παρεμποδίζουν ἀρκετὰ αἱ ὀρειναὶ ἐξάρσεις.

Τὸ Νιιτάκα σημαίνει «νέον ὕψος». Ἡ κατάκτησις τῆς νήσου κατὰ τὸ 1895 ἀπὸ τοὺς Ἰάπωνας ἐξεθρόνισε τὸ...Φουτζιγιάμα μὲ τὰ 3.778 μέτρα ὕψος, ποὺ μέχρι στιγμῆς κατεῖχε τὰ πρωτεῖα τῶν ὑψῶν εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν Αὐτοκρατορίαν, διότι τὸ Νιιτάκα ἔχει ὕψος 4.005 μέτρων. Οἱ Ἰάπωνες ἐκάλεσαν τὴν νῆσον Ταϊουάν, ἐνοῦντες τὸ παλαιὸν κινεζικὸν ὄνομα Τάϊ - ουάν. Οἱ Κινέζοι ὑπῆρταν οἱ ἀνακαλύψαντες τὴν νῆσον κατὰ τὸ 500 μ.Χ. Ἀπέχει ἀπὸ τὰς ἀνατολικὰς ἀκτὰς τῆς Κίνας μόνον 160 χιλιόμετρα, ἀλλὰ ἡ ὑποταγή της εἰς τὴν Κίναν ὑπῆρξεν ἔργον δυσχερές. Κατώκουν τότε εἰς τὰς πεδιάδας της οἱ Τούγκ, ἄνθρωποι μᾶλλον ἀγροῖ. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους αὐτῆς τῆς φυλῆς ἀπεβιβάσθησαν κατόπιν εἰς τὴν Κίναν, ὅπου ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ ἡγεμόνος ποὺ ἐκυβέρνα τὴν ἐπάκτιον αὐτὴν περιοχήν, εἰς ὃν ἐδώρησαν χιτῶνας στολισμένους μὲ κογχύλια. Παρετήρησα εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου Φορμόζης μερικοὺς ἀπογόνους αὐτῶν τῶν ἰθαγενῶν. Δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τοὺς Ντουσοὺν ποὺ εἶχα εἰδῆ πρὸ μερικῶν μηνῶν εἰς τὴν Βόρνεο. Ὑπολογίζονται εἰς 15.000 περίπου οἱ ἐναπομείναντες σήμερον ἰθαγενεῖς τῆς ἐνδοχώρας.

Ὅταν ἀφαιρέσῃ κανεὶς τοὺς ἄλλους αὐτόχθονας ποὺ ἀποτελοῦν τὰ ἐνενήκοντα καὶ πλέον ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τοῦ πληθυσμοῦ, οἱ Ἰάπωνες καὶ οἱ Ἰνδοκινέζοι εἶναι ἰσάριθμοι. Ἀπὸ τὰς 7 ὁμάδας ἰθαγενῶν φυλῶν, οἱ Ταγυὰλς τοῦ Βορρᾶ εἶναι οἱ ἰσχυρότεροι καὶ οἱ ἀγριώτεροι, καὶ οἱ Ἀμὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν, οἱ πλέον πολυάριθμοι καὶ πολιτισμένοι. Παρετήρησα μερικοὺς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Ταγυὰλς εἰς τοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον χονδροειδεῖς καταυλισμούς των. Ἂν ἐξαιρέσῃ κανεὶς τὴν θρησκευτικὴν - ἀτταβιστικὴν συνήθειάν των νὰ κόπτουν τὴν καρωτίδα τοῦ ἀντιπάλου των, οἱ ἰθαγενεῖς αὐτοί ὅπως καὶ κάθε πρωτόγονον πλάσμα, εἶναι κόσμος ἁπλοϊκὸς καὶ εὐγενικὸς, ὑπερήφανος καὶ ἀρκετὰ ἐκδηλωτικός.

Ἄγριοι καὶ φίδια

Οἱ Ταγυάλς χωρίζονται εἰς διαφόρους φυλάς, ποὺ φαίνεται ὅτι προέρχονται ἀπὸ τὰς νήσους τῆς Μαλαισίας. Ἴσως εἶναι ἀπόγονοι ψαράδων, ποὺ κάποια φορὰ εἶχαν ναυαγήσει εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Φορμόζης. Αἱ φυλαὶ αὗαι δὲν συμπεριφέρονται πάντοτε φιλικῶς πρὸς τοὺς ξένους, ἐν τούτοις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς μου εἰς τὴν νῆσον δὲν μοῦ ἔδωσαν τὴν παραμικρὰν ἀφορμὴν ἐνοχλήσεως.

Κατὰ τὸ ἀπόγευμα μιᾶς ἡμέρας, ποὺ περιεπλανώμην μέσα εἰς τὸ δάσος, ἐνεφανίσθη μέσα ἀπὸ τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων ἕνας ἰθαγενὴς μὲ ἀοκετὰ ἄσχημον ἐμφάνισιν, ποὺ ἐν τούτοις ἐξεφανίσθη ἀμέσως. Ἄλλοτε πάλιν εἶδα, ἐνῷ μὲ συνώδευεν ἕνας φίλος μου ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, μέσα εἰς τὰ φυλλώματα τοῦ δάσους δύο ἄτομα ἡμίγυμνα, μὲ ἐγχειρίδια εἰς τὸ πλευρὸ καὶ τὸ κεφάλι σκεπασμένο μὲ ἕνα εἶδος κάππας.

Ἡ ἀστυνομία κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἰαπώνων ἦτο ἐντεταλμένη κυρίως μὲ τὴν παρακολούθησιν καὶ φύλαξιν τῶν ἀγρίων «κυνηγῶν κεφαλῶν» τοῦ ἐσωτερικοῦ. Οἱ Ἰάπωνες ἠνάγκασαν ἐπίσης μέγα μέρος τῶν Ἰθαγενῶν Παϊουὰν τοῦ νότου, νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὴν γεωργίαν, ἐγκαθιστάμενοι εἰς κανονικὰ χωρία. Αὐτοὶ ὅμως ἀντέδρασαν, ἀναγκάζοντες τὰς γυναίκας των νὰ ἐργάζωνται, ἐνῷ οἱ ἴδιοι ἐξηκολούθησαν νὰ ἀσχολοῦνται μὲ πάθος μὲ τὸ κυνήγι. Αἱ γυναῖκες εἶναι πολὺ ὀλίγον ἐνδεδυμέναι. Οἱ ἄνδρες ἀκόμη ὀλιγώτερον. Θρησκεία των εἶναι ἡ λατρεία τῶν προγόνων. Δὲν πιστεύουν ὅτι εἶναι ἁμάρτημα νὰ κόπτῃ κανεὶς τὸ κεφάλι τοῦ συνανθρώπου του, διότι αὐτὸ εἶναι δεῖγμα θάρρους καὶ δυνάμεως, ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς νέους ποὺ εἰσέρχονται εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν. Μία συλλογὴ κεφαλῶν ἐξασφαλίζει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην της μίαν διακεκριμένην θέσιν εἰς τὰς τάξεις τῆς φυλῆς του.

Περισσότερον ἐπικίνδυνα ἀπὸ τοὺς Ἰθαγενεῖς εἶναι, εἰς μὲν τὰς χαμηλὰς πεδιάδας, τὰ διάφορα ἔντομα, εἰς δὲ τὰς περισσότερον ὑψηλὰς περιοχὰς τὰ φίδια. Ὁ συνοδὸς ποὺ μοῦ παρεχώρησεν ἡ κυβέρνησις ἐφόνευσε μιαν ἡμέραν πέντε μὲ ἕνα μόνον κάθε φορὰν δυνατὸν κτύπημα τῆς ὀζώδους του ῥάβδου. Εἰς αὐτὴν τὴν περιοχὴν ποὺ συνέβη τὸ γεγονὸς αὐτό, δηλαδὴ μεταξὺ τοῦ Χαμπὸ καὶ τοῦ Χατζουκὰν ἀφθονοῦν καὶ οἱ μακάκκοι (πίθηκοι).

Ἄνοδος εἰς τὸ ὄρος Νιιτάκα

Ὅταν οἱ Ἰάπωνες κατέλαβον τὴν Φορμόζαν καμμία ἀκόμη ὀρεινὴ κορυφὴ δὲν εἶχε κατακτηθῆ. Ἀκόμη περισσότερον τὸ ὄρος Νιιτάκα, ποὺ ὑψοῦται μεμονωμένον μέσα εἰς ἕνα παρθένον δάσος, εἰς ἐχθικὸν ἔδαφος, κατοικούμενον ὑπὸ ἀγρίων φυλῶν. Ἦτο ἀπρόσιτον ἀπὸ πολλὰς πλευράς. Πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν οἱ κυνηγοὶ κεφαλῶν ἐκυριάρχουν εἰς αὐτὴν τὴν περιοχὴν εἰς τρόπον ὥστε ἀπεκλείετο κάθε προσέγγισις τοῦ ὄρους. Ἐν τούτοις εἰς αὐτὴν τὴν περιοχὴν ὑψώνονται πεσίφημα δάση μὲ γιγαντιαῖα αἰωνόβια δένδρα. Ἤρχισε λοιπὸν σιγὰ - σιγὰ ἡ προσπάθεια τῆς ἐμπορικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ξυλείας τῶν δένδρων τούτων, ἰδίως αὐτῶν τῆς καμφορᾶς. Ἐχοειάσθη νὰ ἐξοντωθοῦν οἱ ἄγριοι αὐτοὶ ὀρεσίβιοι, οἱ «κοζὰν μπάν», ποὺ κατέστρεφαν χωὶς λόγον πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ πολύτιμα δένδρα.

Ἀφήσαμεν τὸν τελευταῖον ἀστυνομικὸν σταθμὸν ποὺ ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους, καὶ ἐξεκινήσαμεν κατὰ τὰς τοεῖς τὸ πρωΐ ἐγὼ μὲ τρεῖς ἄλλους συνοδούς. Συντόμως εὐοέθημεν μέσα εἰς τὸ πυκνὸν δάσος ποὺ ἔφθανε μέχρι τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους. Ἡ ἀνάβασις ὑπῆρξε πολὺ δυσκολωτέρα ἀπὸ ὅσον προεβλέπομεν. Εἰς κάποιο σημεῖον ἐνόμισα πῶς δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συνεχίσω. Ἀνεκάλυψα ἐν τούτοις μίαν διάβασιν καὶ ἐξηκολούθησα νὰ ἀνέρχωμαι. Ὅταν ἔφθασα εἰς τὴν κορυφὴν εὑρέθην ἐμπρὸς εἰς ἕναν μικροσκοπικὸν βωμὸν ποὺ ἀνηγέρθη πρὸς τιμὴν τοῦ πνεύματος τοῦ ὄρους.

Ἐκεῖ κοντὰ εἶχε στηθῆ μία λιθίνη στήλη, ἑπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο γραμμένη μὲ ἰδεογράμματα ἡ λέξις: «Νιιτακαϋάμα», ποὺ σημαίνει ὄρος μὲ τὸ νέον ὑψος. Μία θύελλα μᾶς ἔπληξε μετὰ ἀπὸ δύο ὥρας, ὅταν εὑρισκώμεθα ἤδη εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς, ποὺ ἔγινεν ἀπὸ τὴν ἀντίθετον πλευρὰν τοῦ ὄρους καὶ ποὺ μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν διομηχανικὴν πολίχνην Ἀριζὰν μὲ τὰ πολλὰ πριονιστήρια. Ἦταν πραγματικὴ μαγεία ἡ διάβασις τῆς ζούγκλας μέσα ἀπὸ τὰ ἀρωματισμένα δάση τῆς καμφορᾶς, ποὺ εἶναι καὶ αὐτὰ ὅπως καὶ τὰ ἄλλα δένδρα τεράστια, πραγματικὰ ὑποδείγματα τόσον διὰ τὸ ὕψος των ὅσον καὶ διὰ τὴν διάμετρον τοῦ κορμοῦ των. Ἡ Φορμόζα ἐξάγει καμφορὰν εἰς ποσότητα κατὰ τὶ μεγαλυτέραν τοῦ ἡμίσεος αὐτῆς ποὺ χρειάζεται ἡ παγκόσμιος ἀγορά. Πρόκειται περὶ μιᾶς ὀργιώδους χλωρίδος ποὺ ἀναπτύσσεται μέσα εἰς αὐτὰ τὰ δάση μὲ τὰς πλέον ἀπιστεύτους διακλαδώσεις. Ἀλλοίμονον ἂν προχωρήσῃ τις μέσα εἰς αὐτὸν τὸν λαβύρινθον χωρὶς νὰ γνωρίζῃ νὰ προσανατολισθῆ. Τὰ δάση ταῦτα παρουσιάζουν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον δι' ἕνα βοτανολόγον μὲ τὰς ἀπιστεύτους διαβαθμίσεις τοῦ πρασίνου μὲ τὰ πολύχρωμα καὶ λεπτεπίλεπτα ἄνθη καὶ καρπούς, τὴν ποικιλίαν τῶν φυλλωμάτων, τὰς περιέργους παραμορφώσεις τῶν κλάδων, καὶ τὸν ἰδιόρρυθμον, πλήρη κόμβων καὶ ἐξογκωμάτων, σχηματισμὸν τῶν κορμῶν. Ἐγνώρισα κατὰ τὴν κάθοδόν μου ταύτην καὶ μερικὰς λίαν ἐπικινδύνους πράγματι διαβάσεις μεταξὺ κοημνοῦ καὶ δάσους ποὺ μόνον οἱ ἰθαγενεῖς εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν.

Ὀλίγα παρθένα δάση παρουσιάζουν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν δασῶν αὐτῶν τῆς Φορμόζης. Ἀλλὰ διὰ νὰ τὰ θαυμάσῃ κανεὶς πρέπει νὰ διανύσῃ πολλὰ χιλιόμετρα καὶ νὰ διεισδύσῃ, προηγουμένως μέσα εἰς τὰ δάση τοῦ «τσούτσο», (ἀπὸ τὸν πολτὸν τοῦ ὁποίου παρασκευάζεται τὸ γαρτί), τῶν κέδρων, τῶν κολοσσιαίων δρυῶν.

Ἡ Φορμόζα εἶναι πλουσιωτάτη, ὅπως ἄλλως τε καὶ ὅλη ἡ τροπικὴ γῆ. Ἐκτὸς τῆς διομηχανίας τοῦ ξύλου, ποὺ ἐπεσκέφθην εἰς τὴν Ἀριζάν, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δάση τῶν ὑψηλῶν δένδρων, ὑπάρχουν καὶ ἀπέραντοι ζούγκλαι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου.

Διασχίζων τὴν δυτικὴν ἀκτὴν ἀπὸ τῆς Ταϊπὲχ ποὺ εἶναι πρωτεύουσα τῆς νήσου καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ βόρειον αὐτῆς ἄκρον μέχρι τὸ Ταϊτσοῦ καὶ ἔπειτα τὸ Νισούϊ καὶ τὸ Σουϊρικοῦ, διὰ νὰ ἔλθω εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ Νιιτάκα εἶχον τὴν εὐκα

«Ο ΗΛΙΟΣ»

ΕΙΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ

Αναγκ. Νόμος 1092) 1938 άρθρ. 6 § 1)

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Γ. ΠΟΘΟΣ Διστόμου 112

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:

(εἰς νέας δραχμὰς)

Ετησία .. .. Δρχ. 250

Εξάμηνος 125—Τρίμηνος .. » 65

Διὰ Σχολεῖα, Διδασκάλους καὶ Στρατιωτικοὺς Ἐκπτωσις 20%

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:

Ετησία: Λίρα: Ἀγγλίας 9 ἢ Δολλάρια 24

χίαν ταύτην θάλασσαν εὐδοκιμεῖ ἡ ἁλιεία τοῦ τόννου, παρὰ τὴν Ταϊνὰν δέ, ὀλίγον βορειότερον τοῦ Τακάο ὑπάρχουν ὠργανωμέναι ἁλυκαί. Εἰς τὸ Σουϊκιροῦ, εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου, καλλιεργεῖται ἕνα εἶδος μικρᾶς ὡοειδοῦς μπανάνας. Εἰς τὴν κτηνοτροφίαν τῆς νήσου τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ὁ βούβαλος, ὁ ὁποῖος συνάμα χρησιμοποιεῖται εἰς τὰς γεωργικὰς καλλιεργείας τῶν φυτειῶν καὶ τῶν ὀρυζώνων.

Πρὶν ἢ ἐγκαταλείψω τὴν Φορμόζαν ἔκανα μίαν μικρὰν ἐκδρομὴν εἰς τὴν λίμνην Τιτσοῦγκε Τσουτὰν εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου. Ἐκεῖ ζῇ μέσα εἰς μίαν εἰδυλλιακὴν μόνωσιν μία φυλὴ ἰθαγενῶν, οἱ Τακαζάγκο. Ἐπεσκέφθην τὸ χωρίον των, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀλίγας μόνον καλύβας. Μὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου παρευρέθην εἰς μίαν τελετὴν πολὺ πρωτότυπον. Κοντὰ εἰς τὴν λίμνην κεῖται ἕνα κομμάτι ἀερολίθου. Δώδεκα μικρὲς κοπέλλες συνεκεντρώθησαν γύρω ἀπὸ αὐτὸ καὶ ἤρχισαν νὰ τραγουδοῦν, ἐνῷ συγχρόνως ἐκτύπων μία - μία μὲ τὴν σειράν της τὸν ἀερόλιθον μὲ ἕνα εἶδος διπλῆς ῥάβδου ποὺ ὀνομάζεται «κινέ», ἤκουσα δὲ ἐπανειλημμένως μερικοὺς ἤχους νὰ ἐκφεύγουν ἀπὸ αὐτὸ τὸ οὐράνιον μετάλλευμα. Κατόπιν τὰ κορίτσια ἤρχισαν νὰ χορεύουν μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα. Ἕνας μέχρι πρό τινος ἥσυχος τόπος, ὁ ὁποῖος ἔχασε τὴν γαλήνην του.

✻

Ο «ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ»

Εἰς τὸ Ἄμστερνταμ ὑπάρχει ἕνας ἀπὸ τοὺς περιφημοτέρους τεχνητοὺς «μαθηματικοὺς ἐγκεφάλους» τοῦ κόσμου. Κατεσκευάσθη εἰς Μάντσεστερ τῆς Ἀγγλίας ἐπιμελείᾳ τοῦ καθηγητοῦ Φ. Κ. Οὐίλλιαμς κα ἐστοίχισε τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 150.000 στερλινῶν.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ δαπάναι εἶναι ὅμως δικαιολογημέναι, διότι τὸ πραγματικὸν αὐτὸ θαῦμα τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἠμπορεῖ μεσα εἰς ὀλίγα δευτερόλεπτα νὰ κάμνῃ ὑπολογισμοὺς ποὺ ἐνδεχομένως θὰ ἀπαιτοῦσαν πολλὰς ἡμέρας ! Ὁ μηχανικὸς αὐτὸς ἐγκέφαλος ἐρωτώμενος ποίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἦτο, φέρ' εἰπεῖν ἡ 22α Ἰουλίου 1897, ἀπαντᾶ μὲ ἀσφάλειαν 100%: Πέμπτην. Ἂν ὅμως, θέσετε ἕνα γελοῖον ἐρώτημα, ὡς τί ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος θὰ εἶναι ἡ...30ὴ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 2055, ἡ ἀπάντησις ποὺ θὰ λάβετε θὰ εἶναι μονολεκτική: Ἀνοησίες!

Τὸ καταπληκτικὸν αὐτὸ μηχάνημα φυλάσσεται εἰς τὸ Βασιλικὸν Ἐπιστημονικὸν Ἐργαστήριον τοῦ Ἄμστερνταμ καὶ θεωρεῖται δικαίως ὡς ἕνας ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ἠλεκτρονικῶν «μηχανικῶν λογιστῶν» τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Τὸ ἔργον του συνίσταται εἰς τὴν κατάστρωσιν ἐξαιρετικῶς περιπλόκων ὑπολογισμῶν εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς τεχνικῆς ἐρεύνης.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ: 1) Πόλις τῆς Θράκης. 2) Λέγεται δι' ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἔχει τίποτε. 3) Ἄγγλος φιλόσοφος (χωρὶς τὸ τελικὸν ν). — Ἀρχαῖος θεός (δημ.). 4) Νησὶ τοῦ Κρητικοῦ πελάγους (αἴτ.) — Πρόθεσις. 5) Ἄρθρον (ἀντιστρ.). — Δύο γράμματα ἀπὸ τὴν λέξιν ἀγαπῶ. 6) Τέκνον. — Γίνονται διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀνθρώπων (ἀντιστρ.). 7) Κατάντημα. — Μετοχὴ ρήματος ποὺ σημαίνει ἐλευθερώνω (οὐδ.). 8) Ματαίως. 9) Ἥρως τοῦ Τρωικοῦ πολέμου.

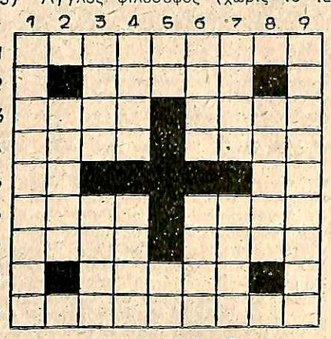

ΚΑΘΕΤΩΣ : 1) Ἔτσι ἐλέγοντο οἱ ὑπηρέται τῶν Ρωμαίων ὑπάτων. 2) Τὴν φανερώνουν οἱ αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι. 3) Ἀρχαῖος λαὸς τῆς Νοτ. Ἀμερικῆς. — Πολεμικὸν ἐργαλεῖον (χωρὶς τὸ τελικὸν ς). 4) Ὁ πρέπων. — Κράτος τῆς Ἀσίας. 5) Καί (λατ.). — Σύνδεσμος. 6) Χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν σαπωνοποίαν. — Σύνηθες κύριον ὄνομα Τούρκων (αἴτ.). 7) Συνθετικὸν πολλῶν κινεζικῶν ὀνομάτων. — Ἡ κλητικὴ τοῦ ὡραίου φύλου ἀνορθογράφως. 8) Τὰ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν βλεπόμενα (ἀντιστρ.). 9) Ἀλεξανδρινὸς ἀστρονόμος.

(Ἐστάλη ὑπὸ ἀναγνώστου μας ἐκ Κύμης).

ΛΥΣΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

Ο ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς :

1) ΝΙΤΣΕ. — ΜΙΝΩΣ.
2) ΤΑ. — ΙΚΜΑΣ. — ΑΙ.
3) ΑΝΑΝΤΗΣ.
4) ΝΟΡ. — ΣΗΣ. — ΟΡΑ.
5) ΑΜΑΡ. — ΑΛΑΣ.
6) ΑΒΙΤΙΑΝΟΣ.
7) ΑΛΙΣ. — ΩΜΟΣ.
8) ΜΑΚ. — ΙΛΗ. — ΟΝΕ.
9) ΑΔΜΗΤΟΣ.
10) ΡΑ. — ΙΑΣΙΣ. — ΝΑ.
11) ΑΝΝΑΣ. — ΣΗΚΟΣ.

Κ α θ έ τ ω ς :

1) ΝΤΑΝΑ. — ΑΜΑΡΑ.
2) ΙΑ. — ΟΜΑΛΑ. — ΑΝ.
3) ΑΡΑΒΙΚΑ.
4) ΣΙΝ. — ΡΙΣ. — ΔΙΑ.
5) ΕΚΑΣ. — ΙΜΑΣ.
6) ΜΝΗΣΙΚΛΗΣ.
7) ΜΑΤΣ. — ΗΤΙΣ.
8) ΙΣΗ. — ΑΝΩ. — ΟΣΗ.
9) ΣΟΛΩΜΟΣ.
10) ΩΑ. — ΡΑΣΟΝ. — ΝΟ.
11) ΣΙΝΑΣ. — ΣΕΛΑΣ.

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

ΑΡ. 1115 ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Α. Ε. ΜΑCΚΕΝΖΙΕ

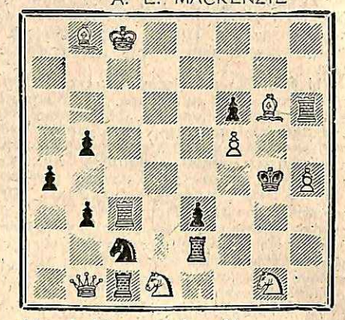

(Λευκὰ 10 — Μαῦρα 9).

Μὰτ σὲ 3 κινήσεις.

ΑΡ. 1116 ΠΡΟΒΛΗΜΑ

C. MANSFIELD

Λευκά (10) : Ρθ2, Βε6, Πγ1, Πδ5, Αα2, Αα5, Ια1, Ιδ3, Σγ6, δ2.

Μαῦρα (9) : Ργ4, Βγ2, Πα4, Πθ4, Αζ1, Ιγ3, Ιε4, Σα3, θ3.

Μὰτ σὲ 2 κινήσεις.

ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Ἀριθ. 1113 Πρόβλημα : 1 Ρθ2, Ρδ1. 2 Βδ4 κλπ. Ἂν 1... Ρζ2. 2 Βχδ2+κλπ. Ἂν 1... ἄλλως. 2 Βε3+κλπ

Ἀριθ. 1114 Πρόβλημα : 1 Αδ8.

✻

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ «ΗΛΙΟΥ»

ΘΩΜΑΝ ΗΛΙΑΔΗΝ, Πειραιᾶ. Ἀπευθυνθῆτε εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν (ὁδὸς Ἀμερικῆς 8).

ΝΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ἐνταῦθα. Τὰ δελτία καιροῦ δὲν ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν, ἀλλὰ ἀπὸ ἰδιαίτεραν Μετεωρολογικὴν Ὑπηρεσίαν.

ΔΗΜ. ΖΕΠΠΟΝ, Θεσσαλονίκην. Εὐχαριστοῦμεν.

ΑΓΓ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΝ : Διὰ τὸ ζήτημα τῶν βιβλιοθηκῶν δὲν ἐλήφθησαν ἀκόμη τελικαὶ ἀποφάσεις.

ΝΙΚ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΝ, Καλάμας : Πρέπει νὰ ἀπευθυνθῆτε εἰς τὸ Ἵδρυμα Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν.

ΑΝΝΑΝ ΔΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Ἀλεξανδρούπολιν: Ἡ συμβουλή μας διὰ τὸ θέμα ποὺ μᾶς γράψατε δὲν εἶναι εὔκολον νὰ δοθῇ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς ἐξετάσῃ ἰατρὸς, διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἰάσεώς σας.

ΔΗΜ. ΡΕΠΣΗΝ Θεσσαλονίκην: Ἡ ἀπόφασις δὲν ἔχει ἐκδοθῆ ἀκόμη.

✻

ΤΑ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1953 τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Μπουρζὲ τῆς Γαλλίας ἀπέδωκε 400 τόννους χλόης, ἐκ τῶν ὁποίων, κατόπιν ἀφυδατώσεως, παρήχθησαν 450 χιλιόγραμμα χλωροῦ ἀλεύρου, πλουσιωτάτου εἰς πρωτεΐνας καὶ καροτίνην λιπάσματος. Τὸ ἑπόμενον ἔτος, χάρις εἰς συντόνους προσπαθείας τὰ παρτέρια τῆς περιοχῆς τοῦ ἀεροδρομίου ἀπέδωσαν 5.600 τόννους χόρτου, ποσότης, ἡ ὁποία ἀντιστοιχεῖ εἰς 1.200 τόννους χλωροῦ λιπάσματος. Ἡ τοιαύτη ἀξιοποίησις τῶν παρτεριῶν ἐπιτρέπει ὄχι μόνον τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν αὐχὶ εὐκαταφρονήτων ἐξόδων συντηρήσεώς των, ἀλλὰ καὶ τὴν πραγματοποίησιν σημαντικῶν ἐσόδων.

«ΗΛΙΟΣ»

ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Ὑπὸ ΝΕΛΣΩΝ ΜΠΟΝΤ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ προηγουμένου : Ὁ ὑποσμηναγὸς Μπραίντυ ἀφηγεῖται εἰς τὸν ἀρχίατρον Γκρόχαμ μίαν ἀπίστευτον περιπέτειάν του : Τὸ ἀεροπλάνον του «Θερμὴ Ἀλίκη» ποὺ εἶχεν ἀπογειωθῆ ἀπὸ τὸ ἀεροπλανοφόρον «Στίγγερ», ἐνῶ εὑρίσκετο μεταξὺ Φιλιππίνων καὶ Ἰνδοκίνας διὰ νὰ παρενοχλῇ τὴν ναυσιπλοΐαν τῶν Ἰαπώνων, ἀναγκάζεται νὰ προσγειωθῇ εἰς μίαν νῆσον. Ἐκεῖ ἐπλησίασε τὸ πλήρωμα τῆς «Θερμῆς Ἀλίκης» ὁμάς λευκῶν, ἀρχηγὸς τῶν ὁποίων ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἕνας νεαρος ποὺ αὐτοσυνεστήθη ὡς δόκτωρ Γκρόουβ. Οἱ ἀεροπόροι ὡδηγήθησαν μπροστὰ εἰς ἕνα καταφύγιον ἀπὸ μπετὸν, κάτω ἀπὸ ἕνα δένδρον, καὶ ἐκεῖ διεπιστωσαν ὅτι τὰ ὅπλα των ποὺ εὑρίσκοντο ἐπὶ τῆς νήσου, δὲν ἐπαιρναν φωτιά. Ἐξαναγκάζονται τότε ἀπὸ τὸν δόκτορα Γκρόουβ νὰ μποῦν μέσα εἰς ἀσανσὲρ ποὺ τοὺς κατέβασε εἰς ὑπογείους ἐγκαταστάσεις, ὅπου τὸ πλήρωμα τοῦ ἀεροπλάνου φυλακίζεται.

2ον (Τελευταῖον).

Ἐκεῖνο ποὺ μοῦ προξένησε μεγαλύτερη κατάπληξι ἦταν ὅτι δὲν ὑπῆρχαν ἠλεκτρικὲς ἐγκαταστάσεις. Μάταια προσπαθοῦσα νὰ βρῶ ἀπὸ ποῦ ἔρχόταν ὁ εὐχάριστος αὐτὸς φωτισμὸς ποὺ πλημμύριζε τὸ δωμάτιο. Ἡ ροὴ τοῦ φωτὸς ἦταν σταθερὴ καὶ τὸ πράγμα παράδοξο, δὲν ὑπῆρχαν σκιές!

Νομίζω πὼς τότε ἀκριβῶς ἄρχισα νὰ νοιώθω τρόμο. Ὄχι πανικό, ἀλλὰ ἕναν παγερὸ τρόμο κι' ἕνα μούδιασμα — κάτι σὰν αὐτὸ ποὺ θὰ νοιώθῃ ἕνας παγιδευμένος λαγὸς καθὼς δλέπει τὸν κυνηγὸ νὰ πλησιάζῃ.

Ποιοὶ ἦταν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ποὺ μιλοῦσαν μὲ τόση περιφρόνησι γιὰ τὶς τελειότερες ἐπιτεύξεις τῆς ἀνθρωπότητας, ποὺ μεταχειρίζονταν ὅπλα καὶ ὄργανα ἄγνωστα στὴν ἐπιστήμη ; Καὶ γιατί μᾶς εἶχαν χωρίσει; Ποῦ ἦταν οἱ σύντροφοί μου, ὁ Κλίβανω κ' ὁ Γκαΐλλερ; Ξαφνικὰ ἐνοιωσα τὴν ἀνάγκη τους.

Ἔβαλα τὶς φωνές. Κανεὶς δὲν ἀπάντησε. Οἱ ψυχροὶ αὐτοὶ τοῖχοι ἀπορροφοῦσαν τὸν ἦχο, ὅπως τὸ σφουγγάρι ἀπορροφᾶ τὸ νερό. Ξαναφώναξα πάλι καὶ πάλι. Χωρὶς ἀποτέλεσμα, σκέφτηκα.

Κι' ὅμως ὄχι χωὶς ἀποτέλεσμα. Γιατί ἐφαψικὰ ἄκουσα ἕναν ἐλαφρότατο θόρυβο πίσω μου καὶ γύρισα ἀπότομα. Ὁ δόκτωρ Γκρόουβ ἔμπαινε μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο!

Ὁ ὑποσμηναγὸς Μπράντυ σταμάτησε ἀπότομα, σὰν νὰ κατάλαβε τὴν ἀντίδρασι τοῦ ἀκροατοῦ του. Ἔτσι κι' ἔγινε, ἄλλως τε. Ὁ ἀρχίατρος Γκόργαν, παρὰ τὴν πεῖρά του ὡς ψυχιάτρου, κοίταξε μ' ἕνα γρήγορο, ἀνήσυχο βλέμμα τὸ συνομιλητή του καὶ δάγκασε ἀπότομα τὰ χείλη του. Γρήγορα ὅμως ἀνάκτησε τὴν ψυχραιμία του καὶ ρώτησε ἤρεμα:

— Μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο, ὑποσμηναγέ;

Ἀσφαλῶς θὰ ἐννοῆτε ἀπὸ τὴν πόρτα.

— Μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο, εἶπε κουρασμένα ὁ Μπραίντυ. Μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο γιατρέ. Ἡ πόρτα ἦταν μπροστά μου. Ἀλλὰ ὁ δόκτωρ Γκρόουβ μπῆκε στὸ δωμάτιό μου μέσα ἀπὸ τὸ στέρεο, μετάλλινο τοῖχο.

— Ἀντιλαμβάνεσθε εἶπε ὁ Γκόργαν, ὅτι αὐτὸ ποὺ λέτε εἶναι ἀδύνατο;

— Γιὰ μᾶς — εἶπε βραχνὰ ὁ Μπραίντυ — εἶναι. Γ' αὐτοὺς τίποτα δὲν εἶναι ἀδύνατο! Ἡ πολὺ λίνα. Γ' αὐτὸ πρέπει νὰ ἐνεργήσουμε καὶ νὰ ἐνεργήσουμε τώρα! Πρὶν εἶναι πολὺ ἀργά. Πρέπει νὰ μὲ πιστέψετε, γιατρέ. Εἶναι ἡ τελευταία ἐλπίδα τοῦ ἀνθρώπου...

— Θὰ κάνω ὅ,τι μπορῶ, ὑποσχέθηκε ὁ Γκόργαν. Ἂν θέλετε, συνεχίστε. Λοιπὸν ὁ δόκτωρ Γκρόουβ μπῆκε ἀπὸ τὸν τοῖχο...

— Θὰ εἶμαι σύντομος, συνέχισε ὁ Μπραίντυ. Ἔχω τὴν ἰδέα πὼς σπαταλῶ τὸ χρόνο σας καὶ τὸ δικό μου. Βλέπω στὰ μάτια σας ὅτι δὲν μὲ πιστεύετε. Ἂς εἶναι. Ὅπως λοιπὸν σᾶς ἔλεγα, ὁ δόκτωρ Γκρόουβ πέρασε μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο. Καὶ ὅσο παράδοξο κι' ἂν φανῇ, ὁ πανικός μου ἔπαψε. Φοβόμουν ἀκόμα, ναί. Ἀλλὰ φοβόμουν ὅπως ἕνας ἄνθρωπος φοβᾶται ἕνα θεὸ ἢ ἕνα δαίμονα ἢ κάποια δύναμι ποὺ δὲν καταλαβαίνει. Δὲν τὸν κύτταζα μὲ τρόμο, ὅπως κυττάζει κανεὶς ἕναν ἐχθρό του ποὺ χυμίζει ἐπάνω του μὲ τὸ πιστόλι ἢ τὸ σπαθί. Τὸν κύτταζα μ' ἕνα δέος, ξέροντας ὅτι ἦταν πάνω καὶ πέρα ἀπὸ μένα στὴν κλίμακα τῆς ζωῆς, ὅπως ἐγὼ εἶμαι ἀνώτερος ἀπὸ ἕνα σκύλο ἢ ἕνα ὑποζύγιο.

Κι' ἔτσι μιλήσαμε — ὄχι σὰν ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπο, ἀλλὰ σὰν ἄνθρωπος προς ἕνα κατώτερο πλάσμα. Καὶ τὸ κατώτερο πλάσμα ἤμουν ἐγώ. Αὐτὸς ἦταν ὁ κύριος, ἐγὼ ὁ δοῦλος. Καὶ μοῦ εἶπε πολλὰ πράγματα....

Σᾶς ἤρθε ποτὲ στὸ μυαλό, γιατρέ, ὅτι ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε μιὰ φυλὴ ἐγωϊστῶν. Οἱ Δαρβίνοι μας καὶ οἱ Χάξλεῦ μας μᾶς εἶπαν ὅτι εἴμαστε προϊὸν μιᾶς σταθερᾶς, προοδευτικῆς ἐξελίξεως, μιᾶς ἐξελίξεως ποὺ ἄοχισε ἀπὸ τὴν ἀοχέγονη λάσπη κι' ἔφτασε σιγὰ - σιγὰ στὴ σημερινή μας κατάστασι — γιὰ τὴν ὁποία ὑπερηφανευόμαστε — τὴν κατάστασι τοῦ χ ό μ ο σ ά π ι ε ν ς.

Χ ό μ ο σ ά π ι ε ν ς—ὁ ἐμφρων ἄνθρωπος!... Ἴσως ὅμως δὲν εἴμαστε καὶ τόσο «ἔμφρονες», ὅσο νομίζουμε. Γιατί μέσα στὴν τύφλωσί μας πιστέψαμε ὅτι εἴμαστε τὸ τελικὸ καὶ ὑπέρτατο προϊὸν τῆς φύσεως, ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ φτάσῃ τὸ τέλειο.

Δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ἡ ἴδια δύναμι ποὺ ὡδήγησε τὸ πρῶτο ἀμφίβιο ἀπὸ τὰ νερὰ στὴ στερεὰ γῆ, ἡ δύναμι ποὺ προεκάλεσε τὴν ἐξέλιξι στὸν ἄνθρωπο τοῦ Νεάντερσταλ ἀπὸ τὸν ζωώδη μαλλιαρὸ πρόγονό του καὶ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τῶν σπηλαίων παρήγαγε μιὰ φυλὴ ποὺ ἀπεργάζεται τὴν καταστροφή της μὲ τὴν ἀτομικὴ διάσπασι — δὲν θὰ μποροῦσαμε, λέω, νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ἡ δύναμι αὐτὴ θὰ ἔκανε ἀκόμη ἕνα βῆμα πρὸς τὰ ἔμπρός;

Καὶ αὐτὸ συνέβη. Ἐκεῖ κατοικεῖ κάτω ἀπὸ τὴ γῆ σήμερα μιὰ φυλὴ ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὸ ἐ π ό μ ε ν ο β ῆ μ α στὴν πρόοδο τοῦ ἀνθρώπου. Ἕνας λαὸς στὸν ὁποῖο οἱ σκέψεις μας εἶναι ἀνώφελες καὶ στοιχειώδεις, ὅπως εἶναι σὲ μᾶς οἱ φλυαρίες τῶν μικρῶν παιδιῶν.

Αὐτοὶ ἀρχίζουν ἐκεῖ ὅπου σταματοῦμε ἐμεῖς. Ἡ φυσική μας καὶ τὰ μαθηματικά μας, γιὰ τὰ ὁποῖα καυχιόμαστε, εἶναι γι' αὐτοὺς ὅ,τι εἶναι τὸ ἀλφαβητάριο τῶν νηπίων. Ἡ μὲ σκληρὴ ἐργασία ἀποκτημένη μάθησι τῶν καλυτέρων ἐγκεφάλων μας εἶναι γι' αὐτοὺς κάτι ἔμφυτο. Αὐτοὶ νοιώθουν ὅ,τι ἐμεῖς πρέπει νὰ σπουδάσουμε γιὰ νὰ μάθουμε. Εἶναι οἱ νέοι κύριοι τῆς δημιουργίας. Εἶναι ὁ χ ό μ ο σ ο υ π έ ο ι ο ρ — ὁ ἀνώτερος ἄνθρωπος!

Πῶς ἔγιναν τέτοιοι, οὔτε κι' οἱ ἴδιοι ξέρουν. Ὑπάρχει μιὰ δύνταμις κολούμενη (μετάλλαξις) — ἔσεις, δόκτωρ, θὰ τὴν καταλαβαίνετε καλύτερα ἀπὸ μένα. Μὲ τὴ μετάλλαξι ἕνα λευκὸ τριαντάφυλο ἐμφανίζεται ξαφνικὰ ἀνάμεσα στὰ κόκκινα, κι' ἀπὸ τότε ἀρχίζει κι' ἀναπτύσσεται ἕνα λευκὸ εἶδος. Οἱ νέοι ἄνθρωποι προέρχονται ἀπὸ μετάλλαξι. Γεννήθηκαν — ἢ ὁ πρῶτος ἀπ' αὐτοὺς — ἀπὸ φυσιολογικοὺς γονεῖς. Ἀλλὰ ἀπὸ τὴν κούνια ἐνοιώθαν ὅτι ἦταν διαφορετικοί. Ἔχοντας ἕνα τηλεπαθητικὸ ἔνστικο, ἦταν ἱκανοὶ νὰ διακρίνουν τοὺς ἀδελφούς τους μέσα σ' ἕνα πλῆθος ἢ κι' ἀκόμη πάνω ἀπὸ μακρινὲς ἀποστάσεις καὶ ἀπετέλεσαν μιὰ δική τους ὁμάδα.

Ἐδῶ καὶ πολὺν καιρὸ — πόσο δὲν μοῦ εἶπεν ὁ δόκτωρ Γκρόουβ — ἀποφάσισαν ν' ἀπομονωθοῦν ἀπὸ μᾶς. Ἦταν μιὰ λογικὴ ἀπόφασις. Ἔτσι ἔφτιαξαν τὸ ἀπομονωμένο αὐτὸ νησὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ ἐφτιασαν ὑπόγειες κατοικίες, ὥστε νὰ μὴν τοὺς ἀντιληφθῇ κανείς. Ἐκεῖ ζοῦν καὶ μελετοῦν καὶ περιμένουν μὲ ἀπέραντη ὑπομονὴ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ μπορέσουν νὰ ἐγοῦν καὶ νὰ κυριαρχήσουν στὸν κόσμο, ποὺ εἶναι δική τους κληρονομία — ὅπως ὁ χ ό μ ο σ ά π ι ε ν ς τὸν κληρονόμησε ἀπὸ τὸν πανάρχαιο πρόγονό του, τὸν πιθηκάνθρωπο.

— Εἴμαστε λίγοι, μοῦ εἶπε ὁ Γκρόουβ, ἀλλὰ μὲ κάθε χρόνο ποὺ περνάει αὐξάνουμε. Μερικοὶ γεννήθηκαν ἐδῶ, ἄλλοι ἦρθαν ἀπὸ τὶς τέσσερις γωνίες τῆς γῆς. Δὲν θὰ ἀργήσουμε νὰ γίνουμε πολλοὶ κι' ἰσχυροί, ὥστε νὰ ἀναλάβουμε τὴ διακυβέρνησι ὅλης τῆς γῆς.

— Δηλαδή, ρώτησα, νὰ καταστρέψετε τὸν ἄνθρωπο καὶ νὰ ἐπικρατήσετε στὸν κόσμο ἐσεῖς·

— Πόσο λίγο μᾶς καταλαβαίνετε, εἶπε μελαγχολικὰ ὁ Γκρόουβ. Ἐσεῖς καταστρέφετε τὰ ζῶα σας, ἐπειδὴ εἶναι κατώτερά σας πνευματικῶς ; Εἶναι ὑποχρέωσί μας νὰ σᾶς φυλάμε καὶ νὰ σᾶς προστατεύουμε σ' ἕναν κόσμο ποὺ θὰ εἶναι ξένος γιὰ σᾶς καὶ θὰ σᾶς προκαλῇ τὸν τρόμο. Ναί, τὸν τρόμο. Εἶδα τὸν τρόμα καὶ τὴ ψρίκη στὰ μάτια σας καθὼς μπῆκα στὸ δωμάτιο. Δὲν καταλαβαίνετε πὼς κατώρθωσα νὰ περάσω ἀπὸ ἕνα στερεὸ τοῖχο. Καὶ μὴ καταλαβαίνοντας, τρομοκρατηθήκατε. Κι' ἐν τούτοις, δὲν ὑπάρχει τίποτα τὸ ὑπερφυσικὸ ἢ τὸ τρομερὸ σ' ὅτι ἔκανα. Δὲν ὑπάρχει αὐτὸ ποὺ καλεῖτε στερεὸ σ' ἕνα σύμπαν ποὺ ὅλα τὰ πράγματα — μέγεθος καὶ διάστασις καὶ οὐσία — δὲν εἶναι παρὰ σχετικά. Ἐμεῖς ξέρουμε τί εἶναι χῶρος καὶ μποροῦμε νὰ κάνουμε τὰ μόρια ποὺ ἀποτελοῦν τὰ σώματά μας νὰ περάσουν ἀνεμπόδιστα μέσα ἀπὸ τὰ μόρια ποὺ ἀποτελοῦν τοὺς τοίχους τούτους. Κάνουμε ἁπλούστατα τὴν ἀναγκαία πνευματικὴ προσαρμογὴ καὶ περπατᾶμε ὅπου θέλουμε. Εἶναι μιὰ ἱκανότητα τόσο βασικὴ καὶ βεμελιώδης, ὅσον εἶναι ἡ ἀναπνοὴ γιὰ σᾶς.

— Τότε, ρώτησα, ποιὰ εἶναι τὰ σχέδιά σας γιὰ τὸν ἄνθρωπο;

— Ἡ ἐρώτησί σας θὰ ἔπρεπε νὰ ἦταν: ποιὰ εἶναι τὰ σχέδια τῆς φύσεως γιὰ τὸν ἄνθρωπο; Ἡ ἀπάντησις βρίσκεται στὴν ἱστορία. Τί ἔγιναν τὰ πρῶτα δημιουργήματα τῆς Φύσεως; τὰ γιγαντιαῖα ἑρπετά, τὰ ἀνθρωποειδῆ, οἱ ἄνθρωποι ποὺ ζοῦσαν στὰ σπήλαια καὶ στὰ δένδρα ; Τὸ ἴδιο θὰ γίνῃ καὶ μὲ σᾶς. Ἀλλὰ ἔχετε τὴν ὑπόσχεσί μας, ὅτι δὲν θὰ εἴμαστε ὀκληροί, ἀλλὰ πράοι.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, γιατρέ, συνέχισε ὁ Μπραίντυ, εἶναι ἔξυπνοι, χίλιες φορὲς πιὸ ἔξυπνοι ἀπὸ μᾶς. Καὶ μιὰ κι' εἶναι στὸ στάδιο αὐτὸ τῆς τελειότητος, εἶναι γεννημένα μὲ τὸ αἴσθημα τῆς πρακτότης. Γι' αὐτὸ τὰ ὅπλα τους ἀναισθητοποιοῦν, ἀλλὰ δὲν κάνουν ζημιά. Δὲν θέλουν, δὲ ν μ π ο ρ οῦ ν νὰ σκοτώσουν.

Θὰ χορεύόμουν ὧρες καὶ ὧρες νὰ σᾶς πῶ τί ἄκουσα καὶ τί εἶδα στὸ διάστημα ποὺ ἤμουν αἰχμάλωτος τῶν νέων ἀνθρώπων. Θὰ σᾶς πῶ μόνο μερικὰ πράγματα, γιατί τὸ ἐλέπω, καὶ σεῖς ὅπως κι' οἱ ἄλλοι, μὲ περνᾶτε γιὰ τρελλό.

Σ' αὐτὰ τὰ ὑπόγεια διαμερίσματα ὑπάρχουν πάνω ἀπὸ διακόσια ἄτομα σὰν καὶ μένα καὶ σᾶς, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ποὺ ἀπὸ κάποιο δυστύχημα βρέθηκαν σ' αὐτὸ τὸ νησί. Δὲν τοὺς ἐπιτρέπουν νὰ φύγουν γιὰ νὰ μὴ διαδώσουν στὸν κόσμο τί εἶδαν. Τοὺς περιποιοῦνται, εἶναι ἀλήθεια. Θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς ἀναφέρω ὀνόματα, ποὺ ἀκούγοντάς τα θὰ τὰ σαστίζατε. Ἕνας περίφημος συγγραφεὺς καὶ ἐξερευνητής, ποὺ τὸ πλοῖο του ἐξαφανίσθηκε ἐδῶ καὶ μερικὰ χρόνια στὸν Εἰρηνικὸ εἶναι ἐκεῖ. Θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς πῶ καὶ κάτι ἄλλο, ποὺ ἔκανε τὶς τρίχες τῶν μαλλιῶν σας νὰ σηκωθοῦν, ἂν τὸ πιστεύατε: βρίσκονται ἀ ν ά μ ε σ ά μ α ς κιόλας οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἄνθρωποι. Μερικοὶ κατέχουν

ξέχουσες θέσεις. Καὶ δὲν θ' ἀργήσουν νὰ κυριαρχήσουν. Κι' ἐμεῖς δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ κάνουμε τίποτα. Γιατὶ εἶναι πανίσχυροι! Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μὲ πιστέψετε, γιατρέ. Τὸ νησί τους πρέπει νὰ καταστραφῆ. Μιὰ ἀτομικὴ βόμβα...

— Ἀφοῦ εἶναι πανίσχυροι, διέκοψε ὁ γιατρὸς Γκόρχαμ, ἐσεῖς πῶς τὰ καταφέρατε νὰ ξεφύγετε ἀπ' τὸ νησί χωρὶς ἐξωτερικὴ βοήθεια;

— Αὐτὸ τὸ χρωστῶ στὴν καλωσύνη τους. Ὑπάρχει μιὰ ἀχίλλειος πτέρνα σ' αὐτούς. Δὲν μποροῦν νὰ κάνουν κακὸ σ' ἕνα πλάσμα. Ξέροντας αὐτό, παρακάλεσα τὸν Γκρόουβ νὰ μὲ πάῃ στὴν ἐπιφάνεια γιὰ νὰ πάρω, ὅπως τοῦ εἶπα, μερικὰ προσωπικὰ ἀντικείμενα ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο μας — φωτογραφίες ἀγαπητῶν μου προσώπων. Δέχτηκε. Ἤνταν ἀμέριμνος, ἐνῷ ἐγὼ βοισκόμουν σ' ἀπελπισία. Φώναξα καὶ τοῦ ἔδειξα κάτι πίσω του. Καθὼς γύρισε τὸν χτύπησα μὲ μιὰ πέτρα στὸ κεφάλι. Δὲν ξέρω ἂν τὸν σκότωσα ἢ ὄχι. Ἐλπίζω ὄχι. Τὸ ἀεροπλάνο, φυσικά, ἦταν ἄχρηστο. Ὑπήρχαν ὅμως οἱ σωσίβιες σχεδίες. Μπῆκα σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς κι' ἀπομακρύνθηκα ὅσο μποροῦσα πιὸ γρήγορα. Τὰ ὑπόλοιπα τὰ ξέρετε. Πῶς μὲ βρῆκαν ὕστερα ἀπὸ ἑβδομάδες σὲ ἀθλία κατάστασι, μισοπεθαμένο...

Ὁ γιατρὸς Γκόρχαμ σηκώθηκε.

— Ἤταν μιὰ εὐχαρίστησι γιὰ μένα ν' ἀκούσω τὴν ἱστορία σας, ὑποσημηναγέ, εἶπε. Θὰ τὴν ἀναφέρω στοὺς ἀνωτέρους μου. Ἐσεῖς κάνετε ὑπομονὴ καὶ μὴ στενοχωρίεστε.

— Πηγαίνετε στὸ διάβολο! φώναξε ὁ ὑποσημηναγός. Δὲν μὲ πιστεύετε καὶ σεῖς...

Ὁ γιατρὸς σούφρωσε τὰ φρύδια του. Ἀλλὰ ὕστερα κύτταξε μὲ συμπάθεια τὸ νεαρὸ ἀξιωματικό, ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους του καὶ βγῆκε ἀπ' τὸ δωμάτιο. Ἔξω, ἕνας ἄλλος στρατιωτικὸς γιατρὸς χαιρέτισε τὸν Γκόρχαμ.

— Ἐδῶ εἶστε, Γκόρχαμ; Μιλήσατε μαζὶ μ' αὐτὸν κεῖ μέσα; Ποιὰ εἶναι ἡ γνώμη σας;

Ὁ Γκόρχαμ ἔξυσε τὸ μέτωπό του.

— Καθαρὴ περίπτωσις μανίας καταδιώξεως, εἶπε, καὶ μάλιστα καταπληκτικῆς μορφῆς. Ποτέ μου δὲν ἄκουσα μιὰ τόσο τέλεια καὶ λογικὴ ἀφήγησι. Κι' ὅμως...

Ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους του καὶ πρόσθεσε:

— Κάνετε ὅ,τι θέλετε μ' αὐτόν. Θαρρῶ πὼς θὰ μείνῃ ἐδῶ γιὰ πολὺν καιρὸ— ἴσως γιὰ ὅλη του τὴ ζωή. Θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι ἐπικίδυνος, ἂν τὸν ἀφίνατε ἐλεύθερο

Ὁ ἄλλος γιατρὸς κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Κρῖμα! εἶπε. Κι' ἦταν καλὸ παιδί. Ἀλλὰ τόσες ἑβδομάδες σὲ μιὰ σχεδία! Εἶναι ὁ μόνος ποὺ σώθηκε ἀπὸ τὸ πλήρωμα τοῦ ἀεροπλάνου.

Κι' ὁ γιατρὸς μπῆκε μέσα στὸ νοσοκομεῖο. Ὁ Γκόρχαμ κύτταξε γύρω του. Ἤνταν στὴ δυτικὴ πτέρυγα τοῦ νοσοκομείου κυττάζοντας τὸ δρόμο. Τὸ αὐτοκίνητό του ἦταν σταματημένο στὴ γωνιὰ ἀπ' ἔξω. Ὁ Γκόρχαμ εἶχε πολλὴ δουλειά. Ἂν περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὸν ἀντιθάλαμο κάποιος ἀνόητος θὰ τὸν καθυστεροῦσε μὲ τὴ συζήτησι. Καὶ δὲν εἶχε διάθεσι γιὰ κουβέντα. Ἤθελε νὰ φύγῃ γιὰ νὰ ἑτοιμάσῃ τὴν ἔκθεσί του γιὰ τὴν περίπτωσι τοῦ Μπραίντυ.

Κύτταξε γρήγορα γύρω του πάνω καὶ κάτω στὸ διάδρομο. Δὲν φαινόταν κανείς Κι' ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος. Δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ τὸν δοῦν. Ἔτσι...

Ἔτσι ὁ δόκτωρ Γκόρχαμ γύρισε καὶ προχώρησε ἥσυχα μέσα ἀπὸ τὸν τοῖχο..

ΝΕΛΣΩΝ ΜΠΟΝΤ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

11 - 17 Ἰουνίου

11η

1798. Ὁ ἀπὸ 19ης Μαΐου ἰδίου ἔτους ἀναχωρήσας ἐκ Τουλώνος τῆς Γαλλίας στόλος με τὰ ὑπὸ τὸν Ναπολέοντα Βοναπάρτην στρατεύματα, γίνεται κύριος τῆς νήσου Μάλτας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ στόλος οὗτος φθάνει εἰς τὴν Ἀλεξανδρειαν καὶ κυριεύει αὐτὴν τὴν 1ην Ἰουλίου.

1882. Οἱ Ἄγγλοι βομβαρδίζουν τὴν Ἀλεξάνδρειαν λόγῳ γενομενῶν ἐκεῖ μεγαλων ταραχῶν κατὰ τῶν Εὐρωπαίων.

1942. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι παρέχουν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν τὸ εὐεργετημα τοῦ νόμου περὶ μισθώσεως καὶ δανεισμοῦ. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα παρέχει καὶ ἡ Μεγάλη Βρεταννία τὴν 26ην τοῦ ἰδίου μηνὸς εἰς τοὺς Ρώσους. Ἤδη ἡ ἀγγλοαμερικανικὴ βοήθεια ὅμως εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ τῆς 16ης Αὐγούστου τοῦ 1941.

12η

1042. Ἡ γηραιὰ αὐτοκράτειρα τοῦ Βυζαντιου Πορφυρογέννητος Ζωὴ νυμφεύεται εἰς τριτον γαμον, λαμβάνουσα αυτην την φορὰν σύζυγον τὸν Κωνσταντινον τὸν Μονομάχον, ὅστις στέφεται αὐτοκράτωρ καὶ ἐπιζῆ αὐτῆς, βασιλεύσας μέχρι τῆς 11ης Ἰανουαρίου τοῦ 1055, ἡμέρας τοῦ θανατου του.

1496. Ὁ Χριστόφορος Κολόμβος ἐκκινήσας τὴν 10ην Μαρτίου ἰδίου ἔτους ἐκ τοῦ Νέου Κόσμου, ἐπιστρέφει εἰς τὸν λιμένα τοῦ Κάδιξ τῆς Ἱσπανιας μετὰ τὸ δεύτερον ταξίδιόν του.

1940. Ἡ κατάστασις εἰς τὴν Γαλλίαν ἀξιοθρήνητος, λόγῳ τῆς γενικῆς καταρρεύσεως τοῦ στρατοῦ, ὅστις κατ' οὐσίαν ἔχει διαλυθῆ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Ὁ στρατηγὸς Βεϋγκὰν προτείνει ὡς μόνην λύσιν τὴν σύναψιν ἀνακωχῆς, ἀλλ' ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις διστάζει νὰ δεχθῆ τοῦτο. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Γερμανοὶ ἔχουν συντρίψει τους Γάλλους εἰς τὰς νέας γραμμάς των, ἡ δὲ γερμανικὴ ἀεροπορία πλήττει ἀμειλίκτως τὰς σιδηροδρομικὰς συγκοινωνίας καὶ τὰς ὁδικὰς ἀρτηρίας αἵτινες εἶναι κατάμεστοι ἀμάχου πληθυσμοῦ πεζοπορούντος καὶ προσπαθοῦντος νὰ διασωθῆ πρὸς τὴν Νότιον Γαλλίαν.

13η

323 π. Χ. Μετὰ δεκαήμερον ἀυθένειαν ἀπέθανεν εἰς τὴν Βαβυλωνα ὁ κατακτητὴς τῆς Ἀσίας Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας, εἰς ἡλικίαν 33 ἐτῶν. Οὗτος ἐγεννήθη τὸ φθινόπωρον τοῦ 356 π.Χ. ἐκ τῆς Ὀλυμπιάδος, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Μολοσσῶν Νεοπτολέμου καὶ τοῦ φιλίππου Β΄ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, δολοφονηθέντος κατὰ τὸ θέρος τοῦ 336 π.Χ. Ἐκτοτε οὗτος ἀνέλαβε τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Γ΄. εἰς ἡλικίαν 20 ἐτῶν. ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Περσῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 334 π.Χ., ἔφθασε δὲ μέχρι τῶν Ἰνδιῶν.

1831. Ἐγεννήθη εἰς τὸ Ἐδιμβοῦργον τῆς Σκωτίας ὁ Τζαίημς Μάξγουελ, ὁ κατόπιν διάσημος μαθηματικὸς καὶ θεωρητικὸς τοῦ ἠλεκτρομαγνητισμοῦ καὶ τοῦ φωτός, ἀποθανὼν τὸ 1879.

1848. Μετὰ τὴν ἀπὸ 24ης Φεβρουαρίου ἰδίου ἔτους πτῶσιν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου Φιλίππου καὶ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Δευτέρας Δημοκρατίας εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐπακολουθοῦν ἐγκατάστασις προσωρινῆς κυβερνήσεως καὶ ταραχαὶ εἰς τὸ Παρίσι, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον ὄψιν θυελλώδους ἐπαναστάσεως ἀπὸ 13ης Ἰουνίου 1848, μὲ μάχας εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν, διαρκείας μέχρις 26ης ἰδίου μηνός, ὅτε ἐπεκράτησεν ὁ στρατηγὸς Καβανιάκ, ὁ ὁποῖος ἀποκατέστησε σγετικὴν τάξιν.

1946. Μετὰ τὸ ἀπὸ 2ας ἰδίου μηνὸς διενεργηθὲν δημοψήφισμα ἐν Ἰταλίᾳ καὶ τὴν νίκην τῆς Δημοκρατίας, ὁ βασιλεὺς Οὐμβέρτος ἐγκαταλείπει τὸ Ἰταλικὸν ἔδαφος. μετὰ βασιλείαν 35 ἡμερῶν.

14η

1830. Κατόπιν τοῦ ἀπὸ 30ῆς Ἀπριλίου 1827 διπλωματικοῦ ἐπεισοδίου, κατ' ὁ ὁ Γαλλος πρόξενος προσεβλήθη εἰς τὸ Ἀλγεριον, ἀποβιβάζονται γαλλικαὶ στρατιωτικαὶ δυναμεις εἰς Ἀλγεριαν καὶ την 5ην Ἰουλίου οἱ Ἀλγερινοὶ ἀναγκαζονται νὰ συνθηκολογήσουν, καταληφθείσης τῆς πολεως τοῦ Ἀλγεριου ὑπο των Γάλλων, ἀπομακρυνθεντων δε των Τούρκων ἐκεισεν.

1837. Ἀπέθανεν ὁ διασημος Ἰταλὸς ποιητὴς Ἰάκωβος Λεοπάρντι, γεννηθεις κατὰ τὸ 1798.

1873. Ὁ Ἑρρῖκος Σχλήμαν μετὰ πολλὰς καὶ ἐπιμόνους ἐρεύνας του εἰς τὸ Ἰσαρλίκ, ἀνακαλύπτει τοὺς πρώτους σημαντικοὺς θησαυροὺς τῆς Τροίας.

1940. Ἡ πόλις τῶν Παρισίων καταλαμβάνεται ὑπὸ τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων. τὰ ὁποῖα, καταδιώκοντα τὰς γαλλικὰς δυνάμεις, τὰς ἐκμηδενίζουν. Ἡ ἀνακωχὴ ἐπακολουθεῖ τὴν 22αν τοῦ μηνός. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὰ ἱσπανικὰ στρατεύματα καταλαμβάνουν τὴν ἐναντι τοῦ Γιβραλτάρ καὶ εἰς τὸ Μαρόκον κειμένην πόλιν τῆς Ταγγέρης, ἥτις εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ὡς Διεθνής. Ἡ διεθνοποίησις τῆς Ταγγέρης ἐπανήλθε καὶ πάλιν μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου (11—10—1945).

1945. Συνελήφθη εἰς τὸ Ἀμβοῦργον ὁ Ἰωαχεὶμ φὸν Ρίμπεντροπ, ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Χιτλερικῆς Γερμανίας, καταδικασθεὶς εἰς θάνατον καὶ ἐκτελεσθεὶς τὴν 16ην Ὀκτωβρίου 1946.

15η

1215. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Ἰωάννης ὁ Ἀκτήμων ἀναγκάζεται νὰ χορηγήσῃ εἰς τοὺς βαρώνους καὶ τὴν ἀστικὴν τάξιν τὴν ὡραιοτερον τοῦ τὴν «Μάγκνα Κάρτα», τὸ πρῶτον ἔγγραφον κείμενον τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν τῆς Ἀγγλίας.

1943. Οἱ Γερμανοὶ ἐκτελοῦν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Σκοπευτήριον τῆς Καισαριανῆς ὑπὲρ τοὺς 60 Ἕλληνας, ἐξ ὧν πλεῖστοι ἦσαν ὅμηροι ἐκ Κρήτης.

16η

1944. Τὸ Λονδῖνον πλήττεται ὑπὸ τῶν Γερμανῶν διὰ βλημάτων V1, τῶν ὁποιων ἡ χρησιμοποίησις εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ 13ης ἰδίου μηνός. Τὰ βλήματα ταῦτα, ριπτόμενα συνεχῶς μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου, προκαλοῦν εἰς τὴν ἀγγλικὴν πρωτεύουσαν μεγάλας ζημίας εἰς θύματα καὶ κτίρια.

17η

1818. Ἐγεννήθη εἰς τὸ Παρίσι ὁ Κάρολος Γκουνώ, ὁ κατόπιν διάσημος συνθέτης καὶ συγγραφεὺς μελοδραμάτων (Φάουστ, Μιρέιγ, κλπ.). Ἀπέθανε κατὰ τὸ 1893.

1831. Διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. ΚΖ΄)3861 ψηφίσματος τῆς Κυβερνήσεως ἐκδίδονται τὰ πρῶτα ἑλληνικὰ χαρτονομίσματα, τὰ ὁποῖα ὅμως παρέμειναν ἄχρηστα, διότι οὐδεὶς Ἕλλην τὰ ἐδέχετο.

1913. Κατόπιν ἀλλεπαλλήλων αἱματηρῶν ἐνεργειῶν καὶ ἄλλων σοβαρῶν ἐπεισοδίων τῶν Βουλγάρων κατὰ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Παγγαίου καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ κατὰ τῶν Σέρβων, ἀρχίζει ἀπὸ τῆς νυκτὸς τῆς 17ης Ἰουνίου 1913 ὁ Β΄ Βαλκανικὸς πόλεμος, κατὰ τῶν Βουλγάρων. Προηγήθη ἡ αἰχμαλωσία τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ βουλγαρικῶν δυνάμεων (17η Ἰουνίου), ἐπηκολούθησαν δὲ αἱ μάχαι Καλινόβου — Κιλκὶς — Λαχανᾶ (19η—23η τοῦ μηνὸς) καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ κατόπιν σκληρῶν μαχῶν ραγδαία προέλασις τοῦ στρατοῦ μας μέχρι τῶν παλαιῶν βουλγαρικῶν συνόρων. Ὁ πόλεμος οὗτος ἔληξε μὲ πανωλεθρίαν τῶν Βουλγάρων διὰ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου (28 Ἰουλίου)10 Αὐγούστου 1913).

1949. Ἡ Ἑλλὰς γίνεται δεκτὴ ὡς ἰδρυτικὸν μέλος εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως.

1951. Τελεῖται πανηγυρικὴ ἔναοξις τῶν ἐν Φαλήρῳ ἱπποδρομιῶν, μετὰ διακοπὴν 11 ἐτῶν.

«ΤΟ ΙΕΡΟ ΠΑΝΙ, ΤΟ ΓΑΛΑΝΟ ΚΑΙ Τ' ΑΣΠΡΟ»

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ ΜΑΣ

Ἀπὸ τοῦ λαβάρου τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῆς ἱδρύσεως τῆς μεσαιωνικῆς μας Αὐτοκρατορίας, μέχρι του Ἱεροῦ Ἀγῶνος καὶ τῆς Ἐθνικῆς παλιγγενεσίας

Εἰς ὅλα τὰ ἔθνη ἡ σημαια εχει εξαρθῆ ὡς σύμβολον ἱερόν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως εἰναι κατι παραπάνω. Εἶναι τὸ ἐθνικὸν σύμβολον ὄχι μόνον τοῦ παροντος καὶ τοῦ μελλοντος, ἀλλὰ καὶ τοῦ παρελθοντος. Ἑνὸς παρελθόντος ἐνδόξου καὶ λαμπροῦ. ποὺ ἀριθμεῖ θριάμβους καὶ περιπετειας χιλιετηρίδων ὁλοκλήρων. Εἶναι κοινοτοπία. ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ ἐπαναλάβωμεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς. ἡ μικρὰ αὐτὴ χώρα. ποὺ ἐμεῖς κατοικοῦμεν τώρα, δὲν εἶναι ἕνας οἱοσδήποτε χῶρος. Εἶναι ὁ τοπος ποὺ εἰς τὸ πέρασμα τόσων αἰώνων ἐδῶ ἐγεννήθησαν. ἐδῶ ἐγαλουχήθησαν καὶ ἐδῶ διεμορφώθησαν ὅλα τὰ μεγάλα ἰδεώδη:

Ἡ Ἔννοια τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα καὶ κάθε ἐκδήλωσις τοῦ ἐπιστητοῦ. ἡ ποίησις. ἡ καλλιτεχνία. ἡ φιλοσοφία. ἡ μουσική. τὸ θέατρον καὶ κάθε τι τὸ μεγάλο καὶ τὸ γενναῖον. Καὶ ὅλα αὐτὰ συμβολίζει ἡ σημαία μας. ποὺ τὰ χρώματά της ὑπενθυμίζουν αὐτὴν τὴν Ἑλλάδα. μὲ τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ὡρισμένου κύματος τῶν θαλασσῶν μας. Τί εἶναι ὅμως ἡ σημαία μας καὶ ποία εἶναι ἡ ἱστορία καὶ αἱ παραδόσεις γύρω της ; Αὐτὸ τώρα ὀλίγον ἐξετάζομεν.

Σημαίας. ποὺ νὰ συμβολίζουν τὴν καθολικὴν ἔννοιαν τῆς πατρίδος. οἱ ἀρχαῖοι προγονοί μας δὲν ἐγνώριζαν. Τὰ «σήματα» τοῦ ἀρχαίου ναυτικοῦ καὶ τὰ ἄλλα σύμβολα τῶν στρατιῶν. ἀκόμη καὶ τῆς ἑπονῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. δὲν ἦσαν σημαῖαι μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς σημερινῆς. δηλαδὴ σύμβολα τοῦ Ἔθνους.

Πρῶτος ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος. ἀπὸ τὸ γνωστὸν ὄραμα ποὺ εἶδε. εἶχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ κατασκευάσῃ τὸ σταυροφόρον λάβαρον τὸν καὶ μὲ αὐτὸ νὰ νικήσῃ τὸν Μαξέντιον εἰς τὴν Μουλβίαν γέφυραν πρὸ τῆς Ρώμης. Αὐτὸ ἔγινε τὴν 26ην Ὀκτωβίου τοῦ 312. Λαβαρα βεβαίως ὑπῆρχαν καὶ πρὶν εἰς τὸν ρωμαϊκὸν στρατὸν καὶ ἐσυμβόλιζαν τὰς στρατιωτικὰς μονάδας τοῦ ἱππικοῦ. Ἀλλὰ τὸ σταυροφόρον λάβαρον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἐσυμβόλιζε κάτι νεώτερον: Τὴν προσχώρησιν τοῦ κράτους εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔχει κοσμοϊστορικὴν σημασίαν. ἔχει ὅμως ἀκόμη σπουδαιοτέραν σημασίαν διὰ τὸν Ἑλληνισμόν. Διότι ἀπὸ τότε ὁ υἱὸς τῆς Ἀγίας Ἑλένης καὶ κατόπιν ἰσαπόστολος ἠσθάνθη ἰδιαιτέραν συμπάθειαν διὰ τὸν δεινοπαθοῦντα μέχρι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην Χριστιανισμόν. ὁποῖος ὅμως Χριστιανισμὸς εἶχεν ἤδη κατακτήσει τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων. Εἶχε δηλαδὴ πραγματοποιηθῆ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἐκεῖνο ποὺ εἶχε προείπει ὁ Κύριος. ὅταν εἶδε μερικοὺς Ἕλληνας. οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο νὰ τὸν ἀντικύσουν καὶ νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν του. ἀλλὰ τοὺς ἠμπόδιζαν οἱ μαθηταί του. Καὶ ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔμαθε ὅτι ἤρχοντο Ἕλληνες νὰ τὸν ἰδοῦν, εἶπεν: «Ἔφθασεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῆ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου!». Αὐτὸ λοιπὸν ἔγινε πράγματι διὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Χριστιανισμὸς προκόβησε καὶ ἐδοξάσθη. διότι ὁ Ἑλληνισμὸς ἔγινεν ὁ φορεὺς του εἰς ὅλον τὸν κόσμον τῆς Δύσεως καὶ ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔγινε τὸ ὄχημά του. μέσῳ τοῦ ὁποίου διεδόθη τὸ Εὐαγγέλιον παντοῦ. Τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου Ἑλληνισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς ἦσαν ταυτόσημοι ἔννοιαι. ἀσχετως τοῦ ἂν ἡ λέξις «Ἕλλην» ἐσημαινεν εἰς τὴν συνείδησιν των χριστιανῶν τὸν εἰδωλολατρην. Καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ὁ Κωνσταντῖνος. ὅταν ἔμεινε μόνος κύριος τῆς Αὐτοκρατορίας. ἀφῆκε τὴν Ρώμην, τὴν ἀρχαίαν εἰδωλολατρικὴν πρωτεύουσαν καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον διὰ νὰ εἶναι μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν Ἑλληνοχριστιανικήν. Τῆς νέας λοιπὸν αὐτῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς Αὐτοκρατορίας τὸ σύμβολον ἔγινεν ἕκτοτε ὁ Σταυρὸς πρῶτον μὲ τὰ λάβαρα καὶ βραδύτερον εἰς τὰ ἐπίσημα αὐτοκρατορικὰ σύμβολα. ποὺ ἦσαν ὅπως αἱ σημειρναὶ σημαῖαι. δηλαδὴ τεμάχια ὑφάσματος κυανολεύκου μὲ σταυρὸν καὶ τέσσαρα Ἐῆτα (Βασιλεὺ Βασιλέων Βασιλεᾶ Βοήθει).

⁂

Μετὰ τὴν Ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπολεως ἡ παραδοσις του ἀρχαιου λαβάρου καὶ των αυτοκρατορικῶν συμβόλων ἐπιζοῦν ἀκομη εἰς τὴν λαϊκὴν ψυχήν. Καὶ εἰς τὸν «Θρῆνον τῆς Ἁλώσεως» ἀναφέρεται ὡς σύμβολον τοῦ δουλωθεντος Γένους «Λάβαρον» μὲ τὸ σημεῖον του σταυροῦ. Βεβαίως ὑπηρχαν καὶ ἄλλα σύμβολα ἀκόμη καὶ ἐπὶ της Βυζαντινῆς ἐποχῆς καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Ὁ πρωτομάρτυς τῆς Ἐλευθερίας Ρήγας εἰς τὸ «Σύνταγμά» του καθορίζει σημαίαν τοῦ Ἔθνους ἐρυθρὰν - λευκὴν καὶ μαύρην, ποὺ καθιερώνουν οἱ Φιλικοὶ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τῶν παραδουναβίων χωρῶν. Καὶ εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα ἡ πρώτη σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως ἦταν τὸ Λάβαρον τῆς Ἀγίας Λαύρας. τὸ γνωστὸν δηλαδὴ χρυσοκέντητον παραπέτασμα τῆς Ὡραίας Πύλης τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς τῶν Καλαβρύτων. Αὐτὰ ὅμως ἦσαν μᾶλλον ἐξαιρέσεις. ποὺ ὀφείλονται εἰς τὴν τύχην καὶ τὰς περιστάσεις. Διότι ἔχομεν ἀξιοπίστους ἱστορικὰς πληροφορίας. ὅτι ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ἐμοίρασε καὶ ἐθνόσημα γαλανόλευκα κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἐποχήν. Καὶ αὐτὸ δεικνύει ὅτι τὸ γαλανόλευκον ἦταν τὸ καθιερωμένον χρῶμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τέλος τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1822 ἡ Α΄ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῆς Ἐπιδαύρου. μαζὶ μὲ τὸ προσωρινὸν πολίτευμα τοῦ ἀπελευθερωθέντος Γένους. καθώρισε καὶ τὰ ἐθνικὰ χρώματα: δηλαδὴ τὸ γαλανόλευκον. Τὸ δὲ διάταγμα τῆς 15 Μαρτίου τοῦ ἰδίου ἔτους καθώρισε καὶ τὰς σημαίας μὲ λευκὸν σταυρὸν ἐπὶ βάθους κυανοῦ. Τὸν τύπον αὐτὸν τῆς σημαίας διετήρησε καὶ ὁ Καποδίστριας. ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὁποίου ἀνεγνωρίσθη διεθνῶς ἡ κυανόλευκος σημαία μας τὴν 7ην Φεβρουαρίου τοῦ 1828, ὅταν ἀπεβιβάσθη ὁ Κυβερνήτης διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ Ναύπλιον καὶ τότε. ὁ στόλος τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἐχαιρέτισε μὲ τοὺς καθωρισμένους κανονιοβολισμοὺς τὴν σημαίαν μας. Τὴν αὐτὴν σημαίαν διετήρησε καὶ ὁ Ὄθων. ὅπως καὶ ἡ δυναστεία τοῦ Γεωργίου τοῦ Α΄. Ἡ σημαία μας ἔμεινε πάντοτε ἡ ἰδία. γαλανόλευκος. χωρὶς σχεδὸν καμμίαν μετατροπήν.

⁂

Τὸ κυανοῦν καὶ τὸ λευκὸν εἶναι λοιπὸν τὰ καθαυτὸ ἐθνικὰ Ἑλληνικὰ χρώματα. Ἔτσι ἰσχυρίζονται οἱ ἱστορικοὶ καὶ οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὴν συμβολικὴν καὶ τοὺς θρύλους. Καὶ προσθέτουν. ὅτι ὁ πέπλος τῆς Ἀθηνᾶς. ποὺ κάθε χρόνον ὑφαίναν καὶ προσέφεραν αἱ κόραι τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὴν πολιοῦχον τῆς πόλεώς μας. ἦταν κυανόλευκος. Λευκὰ ἦσαν ἐπίσης μὲ ζώνην κυανῆν καὶ τὰ ἱερὰ ἄμφια τοῦ κλήρου μας ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας. Καὶ οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες ἰδιαιτέραν συμπάθειαν εἶχαν πρὸς τὸ γαλανὸν χρῶμα. ἀκόμη καὶ ὅταν ἐσυμβόλιζε τὰς διενέξεις τοῦ Ἱπποδρόμου. ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. ποὺ κατέληξε μὲ τὴν φοβερὰν «Στάσιν τοῦ Νίκα».

Ἀλλὰ καὶ ἀργότερον. ἐπὶ Φραγκοκρατίας. ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ Ἐνετοκρατίας βλέπομεν τοπικοὺς ἀγωνιστὰς Ἕλληνας νὰ διατηροῦν τὴν παλαιὰν παράδοσιν καὶ νὰ καθιεροῦν μπαϊράκια καὶ φλάμπουρα κυανόλευκα μὲ σταυρόν: Τοὺς Καλλέργηδες τῆς Κρήτης. τοὺς Μαυρομιχαλαίους τῆς Μάνης. τοὺς Κολοκοτρωναίους. τὸν περίφημον Ζαχαριὰν τῆς Λακεδαίμονος. τὸν Πλαπούταν. τὸν Γιάννη Σταθᾶν καὶ ἄλλους. Ὅλων αὐτῶν τὰ μπαϊράκια ἦσαν λευκὰ μὲ γαλανὸν σταυρόν.

Σημαίαν γαλανὴν μὲ λευκὸν σταυρόν. ὅπως ἡ σημερινή μας ἀκριβῶς. πρώτη καθιέρωσεν. ἡ Σάμος. ὅταν ἐκήρυξε τὴν Ἐπανάστασίν της τὴν 17ην Ἀπριλίου τοῦ 1821.

Καὶ τώρα ἰδοὺ μερικὰ διὰ τὸν χαρακτῆρα. τὸν συμβολισμὸν δηλαδὴ τῶν χρωμάτων τῆς Ἑλληνικῆς σημαίας. Κατὰ τὸν σοφὸν καθηγητὴν Φίλιππον Ἰωάννου (1796—1888). τὰ ἐθνικὰ χρώματα μας. ποὺ συμβολικῶς ἐξέλεξεν ἡ Α΄ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων εἶναι χαρακτηριστικά. Διότι τὸ μὲν κυανοῦν φέρει εἰς τὴν φαντασίαν μας τὴν ἔννοιαν τοῦ Θεοῦ. τὸ δὲ λευκὸν τὴν ἀγνότητα τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος μας ἐναντίον τῶν τυράννων. Καὶ πράγματι εἰς τὴν συμβολικὴν ὅλων τῶν λαῶν τοῦ κόσμου. τὴν ἀναφερομένην εἰς τὰ χρώματα. ἡ ἄποψις αὐτὴ εἶναι ἀκριβής. Ἀκόμη καὶ εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ὑπάρχουν χωρία ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν συμβολικὴν τῶν χρωμάτων καὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν ἄποψιν αὐτήν. Ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι τὸ λευκὸν χρῶμα τοῦ σταυροῦ συμβολίζει τὴν λευκότητα τοῦ κρίνου. μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχάγγελος εὐηγγελίσθη τὴν Θεομήτορα. εἰς ἣν καὶ ἐγνώρισε τὴν ἀνάστασιν καὶ τὸν λυτρωμὸν τῆς ἀνθρωπότητος τὴν 25ην Μαρτίου. ἡμέραν δηλαδή. καθ' ἣν ἐπραγματοποιήθη καὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἀνάστασις.

*

ΠΩΣ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗ ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

Ἕνας νεώτατος τεράστιος φωτογραφικὸς χάρτης τοῦ Σύμπαντος ἀποδεικνύει. ὅτι ἡ δημιουργία τῶν Κόσμων ἔχει μεγαλυτέραν τάξιν ἀπὸ ὅσην πιστεύουν ἀκόμη καὶ οἱ ἀστρονόμοι. Ὁ φωτογραφικὸς αὐτὸς χάρτης ἤρχισε καταρτιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου Λὶκ τῆς Καλιφορνίας πρὸ ὀκτὼ ἐτῶν. ἀλλὰ θὰ χρειασθῆ ἄλλα ἑκατὸν ἔτη διὰ νὰ συμπληρωθῆ Ἀπὸ τὰ ὀλίγα τμήματα ποὺ ἔχουν χαρτογραφηθῆ ἕως τώρα. προκύπτει μ

Η ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ

Μιὰ Γαλλὶς αἰσθητικός, ποὺ ἐπεσκέφθη τὸν τόπο μας, διεπίστωσεν ἔπειτα ἀπὸ ἔρευναν ἡμερῶν ὅτι ἡ Ἑλληνίδα ἔχει γοῦστο, ξέρει νὰ ντυθῇ καὶ νὰ μακιγιαρισθῇ χωρὶς ὑπερβολὰς, ἀλλὰ συνήθως δὲν γνωρίζει τὴν τέχνη νὰ περιποιηθῇ τὸ δέρμα της.

Τὸ δέρμα τῶν περισσοτέρων Ἑλληνίδων εἶναι μικτό, δηλαδὴ ἀλλοῦ λιπαρὸ καὶ ἀλλοῦ ξερό.

Λόγῳ τοῦ κλίματος καὶ τοῦ εἴδους τῆς τροφῆς (σάλτσες, λίπη, τηγανιτά), οἱ Ἑλληνίδες θὰ ἔπρεπε τοὐλάχιστον μίαν φορὰν τὸν μῆνα νὰ ἔκαμναν μίαν δίαιτα δέκα ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας θὰ τρῶνε κρέας μόνον τῆς σχάρας, χόρτα βραστὰ μὲ λίγο ὠμὸ λάδι ἢ φρέσκο βούτυρο καὶ πολλοὺς χυμοὺς φρούτων, ποὺ περιέχουν βιταμίνας, καθὼς καὶ κομπόστες.

Θὰ ἔπρεπε ἐξ ἄλλου νὰ ἀποφεύγουν πάντοτε τὶς πολλὲς πάστες, τὰ λίπη γενικῶς, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ νερὸ, ποὺ τοὺς φουσκώνει τὸ στομάχι καὶ τὴν κοιλιά, νὰ τὸ ἀντικαθιστοῦν δὲ ὅσο τὸ δυνατὸν μὲ χυμοὺς φρούτων.

Τὸ νερὸ θὰ ἦταν καλύτερο νὰ μὴ τὸ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὸ πρόσωπό τους. Εἶναι προτιμότερον νὰ καθαρίζεται τὸ πρόσωπον μὲ μιὰ κρέμα ντεμακιγιάντ, νὰ βρέχεται μὲ μιὰ λοσιὸν τονὶκ καὶ κατόπιν νὰ τρέφεται μὲ μιὰ κρέμα νυκτός.

⁂

ΤΟ ΜΑΚΙΓΙΑΖ

Ἐπειδὴ ἐφέτος τὸ μακιγιὰζ εἶναι πολὺ ἁπλὸ καὶ ἀχνό, γι' αὐτὸ οἱ γυναῖκες πρέπει ἰδιαιτέρως τώρα νὰ προσέξουν στὴν περιποίησι τοῦ δέρματός τους.

Ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὸ μακιγιὰζ εἶναι πολὺ φυσικό, πρέπει νὰ δοθῇ ἰδιαίτερη προσοχὴ στὰ χείλια καὶ στὰ μάτια, ὥστε αὐτὰ νὰ φωτίζουν τὸ πρόσωπο.

Ἡ ἀπόχρωσις τοῦ κόκκινου τῶν χειλιῶν πρέπει νὰ ἐναρμονίζεται μὲ τὸ χρῶμα τῶν ματιῶν. Οἱ γαλανὲς νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ροζ, οἱ πρασινομάτες τὸ κόκκινο καὶ τὸ πορτοκαλὶ καὶ οἱ μελαχροινὲς μποροῦν νὰ χρησιμοποιήσουν ὅλους τοὺς τόνους τοῦ κόκκινου, ν' ἀποφεύγουν ὅμως, προπάντων οἱ πολὺ νέες, τὰ πολὺ σκοῦρα κόκκινα καὶ τὰ μώβ.

Μιὰ γυναῖκα πρέπει νὰ ἔχῃ πάντοτε δύο ἀποχρώσεις «ρούζ» ὥστε νὰ τὰ ταιριάζῃ μὲ τὰ χρώματα τῶν φορεμάτων της.

Στὰ μάτια νὰ βάζῃ πολὺ λίγο ρίμελ, νὰ τονίζῃ μὲ κραγιὸν τὰ φρύδια της, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κρατοῦν τὴν φυσικὴ γραμμή τους καὶ νὰ βάζῃ ἕνα ἴχνος κραγιονιοῦ στὶς ἀκριανὲς γωνιὲς τῶν ματιῶν καὶ λίγο πάνω ἀπὸ τὰ βλέφαρα.

Στὰ μάγουλα νὰ βάζῃ πάντοτε μιὰ κρέμα ὡς βάσι τῆς πούδρας. Ἐὰν χρησιμοποιῇ τὸ χρωματιστὸ ὑγρὸ, ἀντὶ κρέμας, ἡ ἀπόχρωσίς του πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε πιὸ σκούρα ἀπὸ τῆς πούδρας. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ προσέξουν οἱ γυναῖκες ἰδιαίτερα τώρα τὸ καλοκαίρι εἶναι νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ ἀνοικτά, τὰ φωτεινὰ χρώματα γιὰ τὸ μακιγιάζ τούς.

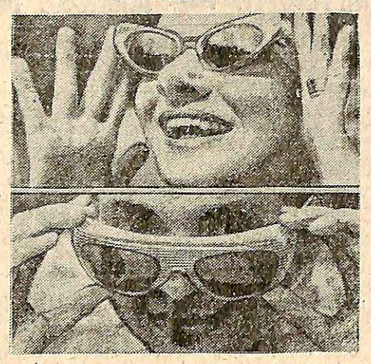

Γυναικεῖα γυαλιὰ τοῦ ἡλίου ποὺ εἶναι τῆς μόδας κατὰ τὸ ἐφετεινὸ καλοκαίρι.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΗ ΚΑΘΕ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ὁποιοσδήποτε ἄνδρας, ὁποιασδήποτε φυλῆς καὶ ἂν εἶναι, καὶ ὁ,τιδήποτε ἀρχῶν αὐστηρῶν ἢ μή, εἶναι διατεθειμένος νὰ συγχωρήσῃ στὴν γυναῖκα ὅλες τὶς παραξενιές, ἀρκεῖ αὐτὲς νὰ μὴ φτάνουν στὴν ὑπερβολή.

Φυσικὰ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἐξαιρέσεις, ποὺ δὲν ξέρουν νὰ ξεχωρίσουν τί θέλουν καὶ τί δὲν θέλουν.

Κατὰ κανόνα ὅμως στοὺς ἄνδρες ἀρέσουν οἱ γυναῖκες ποὺ ντύνονται μὲ τρόπο, ποὺ νὰ μὴν τονίζῃ ἐξαιρετικὰ τὴ βασικὴ γραμμὴ τοῦ σώματος, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὴν καταπνίγῃ.

Ἀντιθέτως γιὰ νὰ ἀρέσῃ στὸν ἄνδρα ἡ γυναῖκα, θὰ πρέπει νὰ ξέρῃ νὰ διατηρῇ τὴν προσωπικότητά της καὶ τὰ φουστάνια, τὰ καλλυντικὰ καὶ τὰ κοσμήματα θὰ πρέπει νὰ χρησιμεύουν γιὰ νὰ ὑπογραμμίζουν περισσότερο αὐτὴ τὴν προσωπικότητα.

Οἱ περισσότερες ὅμως γυναῖκες στὸ σημεῖο αὐτὸ κάνουν λάθη. Βλέπουν ἕνα καινούργιο μοντέλλο καὶ, γιὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν μόδα, τὸ ἀντιγράφουν. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι, πολλὲς φορὲς θλιβερά. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ μόνο σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ φουστάνια εἶναι «συντηρητικό». Ἡ νέα μόδα τὸ ἐνοχλεῖ ἂν δὲν τὸ ἐρεθίζῃ· σιγὰ-σιγὰ ὅμως ὅλα γίνονται συνήθεια καὶ ἡ ἐκκεντρικότης κανών.

Πράγματι, ἂν οἱ πρῶτες γυναῖκες, ποὺ ἔκοψαν τὰ μαλλιά τους, προεκάλεσαν «σκάνδαλο», σήμερα τὸ «σκάνδαλο» αὐτὸ θὰ προκαλοῦσε ἡ γυναῖκα ποὺ θὰ ἐμφανιζόταν μὲ ξέπλεκα μαλλιὰ, μακριὰ ἕνα μέτρο.

Συμπέρασμα λοιπὸν εἶναι ὅτι, ἐνῶ τὰ καπρίτσια ἀρέσουν πολλὲς φορὲς στὸ ἰσχυρὸ φῦλο, οἱ ἐξωφρενισμοὶ καὶ οἱ παραξενιὲς δημιουργοῦν ἀντιπάθειες, ἐπικίνδυνες πολλὲς φορὲς εἰς τὸν συναισθηματικὸ τομέα. Ἡ ἔξυπνη λοιπὸν γυναῖκα δὲν θὰ χρειασθῇ νὰ κοπιάσῃ καὶ πολὺ γιὰ ν' ἀποφύγῃ τοὺς δυὸ αὐτοὺς ὑφάλους κι' νὰ ἐπιβληθῇ στὸν θαυμασμὸ τοῦ ἀνδρός.

Καπέλλα

Δὲν ἀρέσουν διόλου εἰς τὸ ἰσχυρὸν φῦλον τὰ περίπλοκα καπέλλα, τὰ φορτωμένα μὲ φτερά, κορδέλλες καὶ λουλούδια. Γενικὰ προτιμᾶτε τὰ μικρὰ καπέλλα.

Φουστάνια

Δὲν ἀρέσουν τὰ ταγιὲρ ποὺ «ἀνδροφέρνουν» ἀπὸ ἀπόψεως σχήματος καὶ ὑφάσματος. Στὶς μᾶλλον χοντρὲς γυναῖκες δὲν πηγαίνουν οἱ πολὺ ἐφαρμοστὲς φούστες. Στὸν ἄνδρα δὲν ἀρέσει ἡ χαμηλὴ ζώνη, ποὺ χαλάει τὴν σιλουέττα, καθὼς καὶ τὰ ὑφάσματα μὲ σχέδια πολὺ περίεργα. Οἱ φοῦστες τῶν ταγιὲρ ποὺ δίνουν τὴν ἐντύπωσι πὼς μποροῦν νὰ ξεκουμπωθοῦν εὔκολα, εἶναι γιὰ τὶς ὑπερμοντέρνες.

Παλτά

Οἱ ἄντρες ἀντιπαθοῦν γενικὰ τὰ παλτά, ποὺ θυμίζουν σακκούλες. Ἐπίσης δὲν συμπαθοῦν τὰ πολὺ ριχτὰ παλτὰ μὲ τὶς ἁπλωτὲς ζώνες. Ἀποφεύγετε τὰ χρυσὰ κουμπιά.

Κάλτσες

Ἀποφεύγετε τὶς μὴ διαφανεῖς κάλτσες. Ἡ κάλτσα πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε καλὰ τεντωμένη.

Παπούτσια

Οἱ ἄνδρες ἀντιπαθοῦν ὅλα τὰ παπούτσια μὲ χαμηλὸ καὶ φαρδὺ τακούνι· δὲν ταιριάζουν καθόλου, ἰδίως μὲ τὶς μακριὲς φοῦστες.

Τσάντες

Ἀποφεύγετε τὶς παράξενες τσάντες· προκαλοῦν τὸ ἐνδιαφέρον γενικωτέρας παρατηρήσεως.

Παντελόνια

Οἱ ἄνδρες γενικῶς δὲν τρέφουν μεγάλη συμπάθεια διὰ τὰ παντελόνια, ποὺ φοριοῦνται ἀπὸ ἄψογη σὲ σωματικὴ διάπλασι γυναῖκα.

Ἀδιάβροχα

Γενικῶς ὅλοι οἱ ἄνδρες ἀντιπαθοῦν στὶς γυναῖκες τὰ ἀδιάβροχα, ἰδίως τὰ διαφανῆ.

Βραδυνὰ φορέματα

Τὰ ὑπερβολικὰ ντεκολτὲ δὲν συνιστῶνται. Ἰδίως μετὰ μίαν ὡρισμένην ἡλικίαν, οἱ τελεῖοι ἀκάλυπτες πλάτες προκαλοῦν ἀηδία. Τὸ μέτριο δὲν βλάπτει ποτέ.

Κοσμήματα

Ἀποφεύγετε τὸ ὑπερβολικὸ στόλισμα καὶ κρέμασμα κοσμημάτων, ποὺ θυμίζει κερένιες κοῦκλες παλαιοῦ κοσμηματοπωλείου.

Νύχια

Τὰ βαμμένα νύχια σὲ ἀσημὶ καὶ χρυσαφὶ προκαλοῦν ἀηδία, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ ἀπεριποίητα καὶ μισοβαμμένα.

Τὸ πρόσωπο

Τὸ ἔντονο μακιγιὰζ ἐνοχλεῖ ὑπερβολικὰ· θυμίζει ἡμέρες καρναβαλιοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ γυρισιένα πρὸς τὰ ἐπάνω ματότσίνορα θυμίζουν «τσιγκέλια».

Τὸ ὄρωμα

Στοὺς ἄντρες ἀρέσουν οἱ παρφουμαρισμένες γυναῖκες. Λίγες γυναῖκες ὅμως ξέρουν νὰ διαλέξουν τὸ ἄρωμα ποὺ τοὺς ταιριάζει. Γι' αὐτὸ χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴ τοῦ ἀρώματος ἢ τῆς κολώνιας, ποὺ πρέπει πάντοτε νὰ ταιριάζῃ μὲ τὴν μυρωδιὰ τοῦ σώματος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ε. Σ., Πειραιᾶ. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια σας. Εἰς ἑπόμενον τεῦχος μας θὰ γράψω λεπτομέρειες.

Κ. Σ. Ε., Θεσσαλονίκην. Εἰς ἑπόμενον τεῦχος θὰ γράφω σχετικῶς.

Λ. ΦΥΤ.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΕΙΣ ΓΕΥΜΑ

Ὅταν ἀποφασίσωμεν νὰ παραθέσωμεν γεῦμα, ἐὰν μὲν πρόκειται περὶ ἐπισήμου γεύματος, ὀφείλομεν νὰ ἀποστείλωμεν γραπτὰς προσκλήσεις δώδεκα τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς προσδιοριζομένης. Ἐὰν πρόκειται περὶ φιλικοῦ γεύματος, τότε ἡ πρόσκλησις γίνεται διὰ ζώσης, ἀπὸ τηλεφώνου ἢ διὰ φιλικοῦ σημειώματος. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν ὁ λαμβάνων τὴν πρόσκλησιν ὀφείλει νὰ ἀπαντήσῃ ἀμέσως καὶ κυρίως ὅταν δὲν πρόκειται νὰ δεχθῇ, ὁπότε πρέπει νὰ δικαιολογήσῃ ἐπαρκῶς τὴν ἄρνησίν του.

Ἂς δοῦμε τώρα πῶς θὰ στρώσωμεν τὸ τραπέζι μας. Δυὸ τρόποι ὑπάρχουν : ἢ θὰ μεταχειρισθῶμεν ἕνα μεγάλο φανελλένιο κάλυμμα καὶ ἐπάνω του τὸ λευκὸν, ἢ ἔγχρωμον τραπεζομάνδηλον, ἢ μικρὰ ἀτομικὰ τραπεζομανδηλάκια δι' ἕκαστον τῶν συνδαιτημόνων.

Πλὴν τῶν περιπτώσεων φιλικῶν γευμάτων, ὁπότε δὲν τηρεῖται τὸ αὐστηρὸν πρωτόκολλον, ἀπαγορεύεται νὰ τοποθετοῦμεν πρὸ ἑκάστου προσκεκλημένου περισσότερα τοῦ ἑνὸς πιάτα. Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ πιάτου θὰ τοποθετήσωμεν πρῶτα τὸ μαχαῖρι μὲ τὴν κόψι του πρὸς τὸ πιάτο, καὶ δίπλα τὸ κουτάλι τῆς σούπας καὶ τὸ μαχαῖρι τοῦ ψαριοῦ. Πρὸς τὰ ἀριστερὰ δύο πηρούνια, πρῶτα τὸ κοινὸ καὶ ὕστερα τοῦ ψαριοῦ. Εἰς τὰ ἁπλὰ γεύματα, ὅπου καὶ δὲν ἀλλάζομεν μαχαιροπήρουνα μετὰ κάθε σερβιριζόμενον φαγητόν, χρησιμοποιοῦμεν μετάλλινα στηρίγματα, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα τὰ ἀκουμποῦμε. Ἐπίσης εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἠμποροῦμε νὰ τοποθετήσωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ σερβίτσιο τοῦ γλυκίσματος μεταξὺ τοῦ πιάτου καὶ τῶν ποτηριῶν κάθε προσκεκλημένου. Εἰς τὰ ἐπίσημα γεύματα τὸ σερβίτσιο τοῦ γλυκίσματος μὲ τὰ εἰδικὰ μαχαίρια καὶ πηρούνια του προσαρμόζεται καὶ τοποθετεῖται στὸ τραπέζι μαζὶ μὲ τὸ τελευταῖο πιάτο φαγητοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ προσφέρωμεν.

Τὰ ποτήρια τὰ τοποθετοῦμεν κατὰ σειρὰν ὕψους, τὸ ὑψηλότερον πρὸς τὰ ἀριστερά : ποτῆρι νεροῦ, κοκκίνου κρασιοῦ, ἄσπρου κρασιοῦ καὶ σαμπάνιας.

Ἐπάνω εἰς κάθε πιάτο τοποθετοῦμεν τὴν πετσέτα, ἁπλὰ διπλωμένην, προκειμένου περὶ φιλικοῦ γεύματος, περίτεχνα δὲ προκειμένου περὶ ἐπισήμου.

Καὶ τώρα φθάνομεν εἰς τὸ ἐξαιρετικῶς λεπτὸν ζήτημα : τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ τοποθετήσωμεν τὸν κάθε καλεσμένον μας εἰς τὸ τραπέζι, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας του, τῆς κοινωνικῆς του θέσεως κλπ. Π.χ. ὅταν μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων μας εὑρίσκεται καὶ ἕνας ἱερωμένος, ἡ τιμητικὴ θέσις τοῦ ἀνήκει. Ἂν πάλιν ἔχωμεν ἕνα γέροντα, ἀρχηγὸν οἰκογενείας, αὐτὸς θὰ ἔχῃ τὸ προβάδισμα. Οἱ παντρεμένοι θὰ προτιμηθοῦν κατὰ τὴν τακτοποίησιν, τῶν ἀνυπάντρων — ἐκτὸς βέβαια ἂν ἡ διαφορὰ ἡλικίας εἶναι ἀσήμαντος. Ἐπίσης θὰ προσέξωμεν νὰ ἐναλλάσσωμεν τὰ φύλα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξασφαλίζωμεν τὴν γειτονίαν τῶν προσώπων ποὺ διάκεινται συμπαθῶς μεταξύ των.

Ἡ θέσις τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ τῆς οἰκοδεσποίνης στὸ τραπέζι κατὰ μὲν τὸ γαλλικὸν σύστημα εἶναι εἰς τὸ μέσον ἑκάστης τῶν μακρῶν πλευρῶν καὶ ἀπέναντι ἀλλήλων (ὁπότε αἱ στεναὶ πλευραὶ μένουν κεναί), κατὰ δὲ τὸ ἀγγλικὸν, εἰς τὸ μέσον ἑκάστης τῶν στενῶν πλευρῶν. Ἰδοὺ τώρα ἡ σειρὰ τοποθετήσεως τῶν κυριῶν, κατὰ τάξιν προβαδίσματος, ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς θέσεως καὶ τῶν εἰδικῶν ἑκάστοτε περιπτώσεων : ἡ πρώτη θέσις, πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ κυρίου· ἡ δευτέρα πρὸς τ' ἀριστερά του· ἡ τρίτη, πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ κυρίου, ὁ ὁποῖος κατέχει τὴν τιμητικὴν πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς οἰκοδεσποίνης θέσιν· ἡ τετάρτη πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ κυρίου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς οἰκοδεσποίνης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τοποθέτησιν τῶν κυρίων κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα, ἡ πρώτη τιμητικὴ θέσις εὑρίσκεται πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς οἰκοδεσποίνης, ἡ δευτέρα πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς κ.ο.κ. Διὰ νὰ διευκολυνθῆτε, πάρτε ἕνα κομμάτι χαρτί, σχεδιάσετε ἕνα παραλληλόγραμμο καὶ κατὰ μῆκος τῶν πλευρῶν του σημειῶστε τόσους κύκλους ὅσοι καὶ οἱ προσκεκλημένοι σας. Οἱ δύο κύκλοι τοῦ κέντρου θὰ παριστοῦν τὰς θέσεις τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ τοῦ οἰκοδεσπότου (λευκὸς διὰ τὴν μέν, μαῦρος διὰ τὸν δέ). Μαυρίζετε τοὺς ἑκατέρωθεν τῆς θέσεως τῆς οἰκοδεσποίνης κύκλους, ἀριθμοῦντες διὰ τοῦ 1 τὸν πρὸς τὰ δεξιὰ κύκλον, διὰ τοῦ 2 τὸν πρὸς τὰ ἀριστερά. Αὐταὶ εἶναι αἱ τιμητικαὶ θέσεις διὰ τοὺς ἄρρενας συνδαιτημόνας. Διὰ τὰς τιμητικὰς θέσεις τῶν κυριῶν θὰ ἀριθμήσετε τὸν πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ μαύρου κύκλου τοῦ οἰκοδεσπότου λευκὸν κύκλον διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 1, διὰ τοῦ 2 τὸν πρὸς τ' ἀριστερά· τὴν τρίτην καὶ τετάρτην κατὰ σειρὰν θέσιν θὰ λάβουν, προκειμένου μὲν περὶ γυναικῶν, αἱ παρακαθήμεναι πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τ' ἀριστερὰ τῶν κατεχόντων τὰς τιμητικὰς θέσεις δίπλα εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν· κυρίων, προκειμένου δὲ περὶ ἀνδρῶν οἱ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τ' ἀριστερὰ τῶν κυριῶν, αἱ ὁποῖαι πλαισιώνουν τὸν οἰκοδεσπότην.

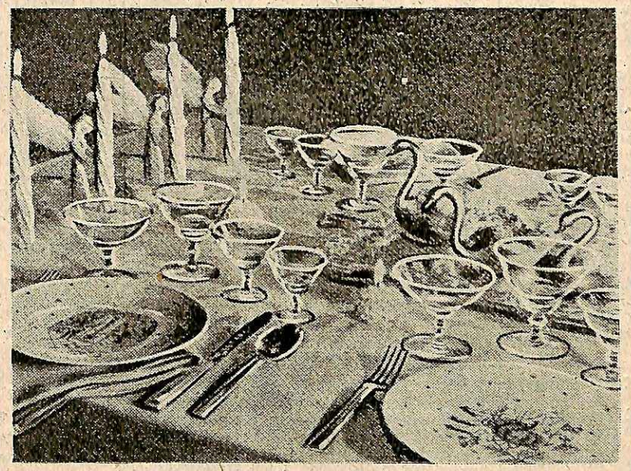

Μία γωνία ὡραία στολισμένου τραπεζιοῦ γιὰ ἐπίσημον γεῦμα.

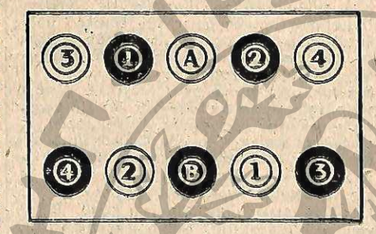

Διάγραμμα τῶν θέσεων τῶν προσκεκλημένων εἰς τὸ τραπέζι ἐπισήμου γεύματος. Οἱ λευκοὶ κύκλοι παριστοῦν τὰ πιάτα διὰ τὰς κυρίας, οἱ μαῦροι τῶν κυρίων. Διὰ τῶν ψηφίων Α καὶ Β ἐπισημαίνεται ἡ θέσις τῆς οἰκοδεσποίνης καὶ τοῦ οἰκοδεσπότου. Οἱ ἀριθμοὶ ἐντὸς τῶν κύκλων προσδιορίζουν τὴν τάξιν προβαδίσματος τῶν συνδαιτημόνων.

"Ὅταν τελειώσετε τὸ διάγραμμα τοῦ τραπεζιοῦ σας καὶ κανονίσετε τὶς θέσεις τῶν καλεσμένων σας, μπορεῖτε πιὰ ἀπερίσπαστες νὰ ἀσχοληθῆτε μὲ τὶς λεπτομέρειες τῆς ὡραίας ἐμφανίσεως τοῦ τραπεζιοῦ σας.

"Ἕνα καλοβαλμένο τραπέζι ἀναμφιβόλως ἀναδεικνύει τὴν φιλοκαλίαν τῆς νοικοκυρᾶς, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν προσήλωσί της στὸ σπιτικό της, καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ κάθε φιλοφροσύνη σχετικὴ γεμίζει τὴν ψυχὴ τῆς κυρίας τοῦ σπιτιοῦ μὲ δικαιολογημένη ὑπερηφάνεια. Ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη ἐπιτυγχάνεται μὲ τὸ καλοστρωμένο κι' ὄμορφα τακτοποιημένο τραπέζι, κι' ἴσως αὐτὸ νὰ ἔχῃ ἀκόμη περισσότερη ἀξία γιὰ τὴν ἀμφιτρύωνα : τὸ αἴσθημα τῆς ξεκούρασης, καὶ τῆς ἀνέσεως ποὺ δημιουργεῖται στὸν κάθε ἕνα ἀπὸ τοὺς συνδαιτημόνας. Ὅσοι ἔτυχε νὰ καθίσουν σὲ φροντισμένο τραπέζι, ὅπου ἀπὸ τὸ φρεσκοσιδερωμένο χιονάτο τραπεζομάντηλο ἴσαμε τὴν τελευταία λεπτομέρεια τοῦ ὁμορφα τοποθετημένου ἀνθοδοχείου, ὅλα μαρτυροῦν τὴν γυναικεία λεπτότητα καὶ τὴν ἀγάπη γιὰ τὴν καθαριότητα, γιὰ τὴν τάξι καὶ τὸ ξεκούρασμα τῶν ματιῶν, ἀσφαλῶς θὰ θυμοῦνται τὴν ὀδυνηρὴ ἔκπληξι ποὺ θὰ δοκίμασαν — ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ αἴσθημα μιᾶς κάποιας ἀδιαθεσίας — μπροστὰ σ' ἕνα προχειροβαλμένο τραπέζι, ὅπου τίποτα δὲν βρίσκεται στὴ θέσι του, κι' ὅπου ὅλα μοιάζουν νὰ τοὺς μέμφωνται γιὰ τὸ ξεθέωμα εἰς τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη ἐξ αἰτίας των ἡ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ.

ΚΑΙ ΤΑ ΠΙΑΤΑ ΕΧΟΥΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ...

ΤΟ «ΚΙΝΕΖΙΚΟΝ ΜΥΣΤΙΚΟΝ»...

Πώς ἔγινε γνωστὸς ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς τῆς πορσελάνης εἰς τὴν Εὐρώπην

Τῆς ΒΑΪΟΛΕΤ ΜΠΡΑΟΥΝ

Δὲν ὑπάρχει τίποτε ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ἱστορίαν του. Ὅπως ὅλαι αἱ χῶραι, τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ ἔχουν μίαν ἱστορίαν, ἔτσι καὶ ὅλα τὰ πράγματα, ἀπαραίτητα ἢ ἀσήμαντα, ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν τὴν ἰδικήν των. Ἕνα πιάτο ἀπὸ πορσελάνην δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προξενῇ καμμίαν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν. Καὶ ὅμως, ὁ εὐγενὴς αὐτὸς ἀπόγονος τῆς χύτρας τῶν πρωτογόνων ἔχει μίαν ἱστορίαν τοὐλάχιστον δύο χιλιετηρίδων. Ἐπὶ περισσότερα ἀπὸ 1700 ἔτη ἐφύλαττον οἱ Κινέζοι τὸ μυστικὸν τῆς κατασκευῆς τῆς πορσελάνης. Πρὸ 250 ἐτῶν, κανένας Εὐρωπαῖος δὲν ἤξευρεν ἀπὸ τί καὶ πῶς κατεσκευάζετο ἡ πορσελάνη, τῆς ὁποίας ἡ ἀξία ὑπελογίζετο εἰς ἴσον βάρος χρυσόν. Οἱ ἀλχημισταὶ δὲν ἠσχολήθησαν ὀλιγώτερον εἰς τὰς μυστηριώδεις ἐρεύνας καὶ τὰ πειράματά των μὲ τὴν κατασκευὴν τῆς πορσελάνης, ἀπ' ὅσον ἐκοπίασαν ἀσκόπως διὰ νὰ μετασταιχειώσουν εὐτελῆ μέταλλα εἰς χρυσόν. Ἀπὸ τοῦ 15ου αἰῶνος, εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης ἔγιναν πλεῖσται προσπάθειαι, ποὺ ἀπέτυχαν νὰ κατασκευάσουν πορσελάνινα ἀγγεῖα, ὅμοια μὲ τὰ κινεζικὰ κομψοτεχνήματα. Μόλις τὸ 1707 ἐξετέθησαν διὰ πρώτην φορὰν πορσελάνινα ἀγγεῖα εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς εἰς τὴν ἐμποροπανήγυριν τῆς Λειψίας τοῦ ἔτους ἐκείνου.

Τὰ Κινεζικὰ ἀγγεῖα

Οἱ Κινέζοι ἐγνώριζαν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων νὰ ψήνουν τὰ ἀγγεῖα των ὑπὸ μεγάλην θερμοκρασίαν καὶ νὰ καθιστοῦν τὴ ἐπιφάνειάν των στιλπνὴν καὶ ὐαλώδη. Πόσοι ὅμως αἰῶνες ἀκριβῶς ἐχρειάσθησαν διὰ νὰ παραχθοῦν εἰς τὴν Κίναν ἀγγεῖα τόσον λευκὰ καὶ διαφανή, ὅσον τὰ σημερινά, δὲν εἶναι γνωστόν. Μετὰ τὴν μακροχρόνιον ἐξέλιξιν τῆς ἀγγειοπλαστικῆς τῶν Κινέζων, κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους, ἐνεφανίσθησαν τὰ πρῶτα πορσελάνινα ἀγγεῖα κατὰ τὸν 1ον μ.Χ. αἰῶνα, διέφερον δὲ πολὺ ἀπὸ τὰ σημερινά. Κινεζικὰ ἀριστουργήματα ἀπὸ πορσελάνην, ἐφάμιλλα τῶν σημερινῶν κατεσκευάσθησαν κατὰ τὸν 7ον αἰῶνα, ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν Τάνγκ. Ἀπὸ τότε, καὶ κατὰ τὰς δύο ἑπομένας ἑκατονταετηρίδας, ἡ τέχνη τῆς κατασκευῆς τῶν πορσελανίνων ἀντικειμένων ἐγενικεύθη εἰς τὴν Κίναν καὶ ἐξελίσσετο ἐπὶ τὸ τελειότερον, χωρὶς ὅμως νὰ ἐξαπλωθῇ καὶ εἰς ἄλλας χώρας. Μόλις κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα ἔγινε γνωστὸν καὶ εἰς τὰς ἄλλας χώρας τῆς Ἀσίας, ὅτι κατεσκευάζοντο εἰς τὴν Κίναν τόσον λεπτὰ καὶ ὡραῖα ἀγγεῖα, χωρὶς ὅμως νὰ γίνῃ γνωστὸς καὶ ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς των, ὅπως ἀναφέρει εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ Μωαμεθανὸς περιηγητὴς καὶ χρονογράφος Σουλεϊμάν, ὁ ὁποιος γράφει σχετικῶς ὅτι: «κατασκευάζουν εἰς τὴν Κίναν ἕναν ὡραιότατον πηλὸν, μὲ τὸν ὁποῖον πλάθουν ἀγγεῖα τόσον διαφανῆ, ὅσον ἡ ὕαλος. Διὰ μέσου αὐτῶν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ ἴδῃ τὸ νερό».

Ἡ πορσελάνη εἰς τὴν Εὐρώπην

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀνεπτύχθη καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῶν προϊόντων αὐτῶν τῆς κινεζικῆς τέχνης, κυρίως διὰ τῆς πόλεως Λοϊγκ Τσουὰν τῆς νοτιοδυτικῆς Κίνας. Ἔτσι ἐνεφανίσθησαν, τὸν 12ον αἰῶνα εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ πρῶτα πορσελάνινα ἀγγεῖα ποὺ προεκάλεσαν μέγαν θαυμασμόν. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὸ σπουδαιότερον κέντρον τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν προϊόντων μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἦταν τὰ Κάϊρον. Ἀπὸ ἐκεῖ τὰ κινεζικὰ πορσελάνινα ἀγγεῖα ἐστέλλοντο εἰς τὴν Εὐρώπην. Ὁ Πέρσης περιηγητὴς καὶ χρονογράφος τοῦ 12ου αἰῶνος Ναζίρ, ἀναφέρει ὅτι εἰς τὸ Κάϊρον κατεσκευάζοντο πήλινα ἀγγεῖα, σχεδὸν διαφανῆ, παραπλήσια τῶν πορσελανίνων κινεζικῶν. Φαίνεται δὲ ὅτι ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον παρέλαβον οἱ Ἰταλοὶ καὶ οἱ Γάλλοι τεχνῖται τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον κατεσκεύαζον τὰ πήλινα ἀγγεῖα των, ἀναμιγνύοντες κοπανισμένην ὕαλον εἰς τὸν πηλόν. Τὰ ἀγγεῖα αὐτὰ ὅμως, ποὺ κατεσκευάζοντο εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν κατὰ τὸν 15ον καὶ τὸν 16ον αἰῶνα, δὲν εἶχαν καμμίαν ὁμοιότητα μὲ τὰ κινεζικὰ πορσελάνινα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἦσαν κατὰ πολλὰς βαθμίδας κατώτερα. Καὶ παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν Εὐρωπαίων τεχνιτῶν καὶ ἀλχημιστῶν τοῦ 15ου, τοῦ 16ου καὶ τοῦ 17ου αἰῶνος, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἀποκαλυφθῇ τὸ μυστικὸν τῶν Κινέζων.

Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ τρόπου

Ἔτσι, τὰ κινεζικὰ πορσελάνινα ἀγγεῖα ἦσαν πανάκριβα καὶ ἄγνωστα εἰς τοὺς πολλούς. Μόνον εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν διαφόρων πλουσίων εὐγενῶν ὑπῆρχαν. Πανάκριβα ἦσαν καὶ τὰ πρῶτα εὐρωπαϊκὰ πορσελάνινα ἀγγεῖα, τὰ ὁποῖα ἐξετέθησαν εἰς τὴν ἐμποροπανήγυριν τῆς Λειψίας τὸ 1707 καὶ δὲν ἦσαν κατώτερα εἰς ποιότητα τῶν κινεζικῶν. Τὰ πρῶτα εὐρωπαϊκὰ πορσελάνινα ἀγγεῖα κατεσκευάσθησαν εἰς τὸ Μάϊσεν τῆς Γερμανίας, εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἄλμπρεχτσμπουργκ, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐγκλείσει ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Σαξονίας Αὔγουστος ὁ Ἰσχυρὸς τὸν κατασκευαστὴ τῶν Γιόχαν Μπαΐτγκερ, τὸν ἀλχημιστὴν του.

Ὁ Γιόχαν Μπαΐτγκερ, ἀπὸ 14 ἐτῶν παιδί, ὅταν ἦταν ὑπάλληλος κάποιου φαρμακοποιοῦ τῆς Δρέσδης, ξενυκτοῦσε κρυφὰ εἰς τὸ φαρμακεῖον ἐκεῖνο διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν «φιλοσοφικὴν λίθον» καὶ ἔκαμνε πειράματα διὰ νὰ μετατρέψῃ χαλκόν, ἄργυρον καὶ ἄλλα μέταλλα εἰς χρυσόν. Ὁ φαρμακοποιὸς ὅμως τὸν ἔδιωξε μόλις ἔμαθε τὰς ἐρεύνας του, ποὺ τὰς ἐθεώρησεν ὡς πολὺ ἐπικινδύνους διὰ τὸ διάφορα ὄργανα τοῦ ἐργαστηρίου του καθὼς καὶ διὰ τὰ οἰκονομικά του, διότι ὁ Μπαΐτγκερ ἐχρησιμοποίει ἀφειδῶς τὰ διάφορα φάρμακά του εἰς αὐτάς. Ἐνδιεφέρθη ὅμως ἕνας πρίγκιψ, ὁ φὸν Φούρστεμπουργκ διὰ τὰ πειράματα τοῦ νεαροῦ Γιόχαν καὶ τοῦ διέθεσεν ἕνα τέλειον ἐργαστήριον εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως ὁ Μπαΐτγκερ δὲν κατώρθωσε φυσικὰ νὰ παράγῃ οὔτε δράμι χρυσοῦ. Ἀπεφάσισε νὰ δραπετεύσῃ ἀπὸ τὸν πύργον τοῦ πρίγκιπος, τὸν συνέλαβαν ὅμως καὶ παρ' ὀλίγον νὰ τὸν κρεμάσουν. Περιέργως ὅμως, τὸν ἐπροστάτευσεν ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Σαξονίας Αὔγουστος ὁ Ἰσχυρός, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἀπηλπίσθη ἀπὸ αὐτὸν ὅτι θὰ ἀνεκάλυπτε τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς τοῦ τεχνητοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀνέθεσε νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ μυστικὸν τῆς πορσελάνης.

Εἰς αὐτὸ ὁ Γιόχαν Μπαϊτγκερ ἐστάθη τυχερός. Κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ ποσσελάνην σὰν τὴν κινεζικὴν καὶ αὐτὸ τοῦ ἐξησφάλισε μεγάλας τιμὰς καὶ πλουσιοπάροχον ζωήν. Ἡ μέθοδός του ὅμως ἐθεωρήθη — πολὺ σωστὰ διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην — κρατικὸν μυστικὸν καὶ ὁ Μπαΐτγκερ μὲ τοὺς βοηθούς του καὶ τοὺς ἐργάτας ἐνεκλείσθησαν εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἄλμπρεχτσμπουργκ, οὕτως ὥστε ἡ κατασκευὴ τῶν ἀγγείων νὰ γίνεται μὲ τὴν μεγαλυτέραν μυστικότητα. Ὁ περιορισμός του αὐτὸς θὰ ἦταν ἰσόβιος. Ἔτσι ὁ Μπαΐτγκερ ἔμεινεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη κλεισμένος εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Μάϊσεν. Γέρος πλέον, προσεπάθησε διὰ δευτέραν φορὰν εἰς τὴν ζωήν του νὰ δραπετεύσῃ εἰς τὴν Πρωσσίαν. Δὲν τὸ κατώρθωσεν ὅμως καὶ ἀπέθανεν ἄρρωστος εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἄλμπρεχτσμπουργκ, τὸ 1729.

Ἡ διάδοσις τῆς τέχνης

Κατώρθωσαν ὅμως νὰ δραπετεύσουν ἀπὸ τὸν πύργον τοῦ Ἄλμπρεχτσμπουργκ διάφοροι ἐργάται ποὺ, διαδίδοντες ὅτι ἐγνώριζαν τὸ μυστικὸν τῆς πορσελάνης εὗρισκαν προστάτας διαφόρους Γερμανοὺς πρίγκιπας. Ἔτσι, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἱδρύθησαν εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν ἐργαστήρια διὰ τὴν κατασκευὴν πορσελανίνων ἀγγείων. Παρόμοια ἐργαστήρια ἱδρύθησαν καὶ εἰς τὴν Αὐστρίαν, καθὼς καὶ εἰς μερικὰς πόλεις τῆς Ρωσίας. Ἔκτοτε, ἡ τέχνη ἀνεπτύχθη ταχύτατα εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, καὶ ἔτσι, περὶ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος. Ἡ πορσελάνη δὲν ἦταν πλέον μυστικόν.

Τὸ ἐργαστήριον τοῦ Ἄλμπρεχτσμπουργκ

Εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἄλμπρεχτσμπουργκ, ποὺ μετεβλήθη εἰς πραγματικὸν ἐργοστάσιον, ἡ πορσελάνη παρεσκευάζετο ἀπὸ ἕνα λευκὸν πηλὸν ἀπὸ ὕλας ἀναλόγους ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποίουν οἱ Κινέζοι. Ὁ πηλὸς αὐτὸς ἦταν ἕνα μίγμα ἀπὸ καολίνην — τὸ εἰδικὸν κατάλευκον καὶ καθαρὸν ἀργιλόχωμα ποὺ χρησιμοποιεῖται καὶ σήμερον — καὶ ἀπὸ κονιορτοποιημένα τεμάχια φελσπάθικοῦ βράχου. Τὰ ὑλικὰ αὐτὰ ἐγίνοντο μία ζύμη ποὺ ἐπλάθετο εἰς τὸν τροχὸν τοῦ ἀγγειοπλάστου, διὰ νὰ πάρουν σχῆμα τὰ ἀγγεῖα, ὅπως γίνεται καὶ σήμερον. Τὰς μεγαλυτέρας δυσκολίας συνήντησεν ὁ Μπαϊτγκερ εἰς τὸ ψήσιμον καὶ εἰς τὸ βερνίκωμα τῶν ἀγγείων.

Οἱ τύποι ποὺ ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὰ πρῶτα ἀγγεῖα ἀπὸ τὸν Μπαϊτγκερ ἦσαν πολὺ ἀτελεῖς, ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ παχυλὰ καὶ ἄκομψα αὐτὰ ἀγγεῖα, ποὺ σώζονται εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Δρέσδης. Τὰ πρῶτα πρότυπα ἦσαν ἀπομιμήσεις κινεζικῶν ἀγγείων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ Γερμανοὶ ἐλάμβανον τὰ σχήματα καὶ τὰς συνθέσεις τῶν κοσμημάτων τῶν ἀγγείων, ποὺ κατεσκεύαζον ἀρχικῶς.

Μετὰ τὸν Μπαϊτγκερ

Αἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μπαϊτγκερ ἐπιτυχίαι τῶν ἐργαστηρίων τοῦ Μάϊσεν ὠφείλοντο εἰς τὸν μηχανικὸν Χέρολντ καὶ εἰς τὸν γλύπτην Κάντλερ. Κατὰ τὴν περίοδον ποὺ ὁ Χέρολντ καὶ ὁ Κάντλερ διηύθυναν τὰ ἐργαστήρια τοῦ Μάϊσεν, τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ ἄλλα πορσελάνινα κομψοτεχνήματα ποὺ κατεσκευάζοντο ἐκεῖ, χωρὶς ἀκόμη νὰ ἀποβάλουν τελεῖως τὴν κινεζικὴν ἐπίδρασιν, ἤρχισαν νὰ λαμβάνουν, μὲ τὰ σχήματα καὶ τὰ κοσμήματά των, μίαν καθωρισμένην εὐρωπαϊκὴν μορφήν, ἐνῷ ἡ σύνθεσις τῆς ὕλης, ἡ διαφάνεια τῶν ἀντικειμένων, ὁ χρωματισμὸς καὶ ἡ ἐπιχρύσωσις ἤχθησαν εἰς τελειότητα. Ἡ ἀπὸ τοῦ 1730 μέχρι τοῦ 1735 περίοδος, ἀπετέλεσε τὴν ἀκμὴν τῶν πορσελανῶν τοῦ Μάϊσεν. Πολλοὶ σύγχρονοι ἀναφέρουν ὅτι ἦσαν πολὺ ἀνώτεραι τῶν κινεζικῶν. Συνεχῶς δὲ εἰσήγοντο διάφοροι νεωτερισμοὶ, καὶ τελειοποιήσεις, τόσον εἰς τὰς πρώτας ὕλας, εἰς τὴν ποιότητα καὶ τὰ σχήματα τῶν ἀγγείων, ὅσον καὶ εἰς τὰ μηχανικὰ μέσα τῆς κατασκευῆς των, μέχρις ὅτου ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Φρειδερῖκος ὁ Μέγας κατέστρεψε τὰ ἐργαστήρια τοῦ Μάϊσεν κατὰ τὸν ἑπταετῆ πόλεμον.

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

Διήγημα τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΖΥΗΝΟΥ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ προηγουμένων: Ἡ χηρα μητέρα του συγγραφέως ἀνατρέφει εἰς τὴν Βιζύην της Ἀνατολικῆς Θρᾴκης τρεῖς υἱοὺς καὶ υἱὸν θυγατέρα, τὴν Ἀννώ, προς τὴν ὁποίαν δεικνύει μεγάλην ἀδυναμίαν. Ἡ Ἀννὼ ἀπὸ φιλασθενὴς καὶ ἡ κατάστασις ἐχειροτέρευεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, προκαλοῦσα ἀπογνωσίαν εἰς τὴν μητέρα της. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Ἀννώς, ἡ μητέρα υἱοθέτησε ἕνα ξένο κοριτσάκι, διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ὁποίου ἐφρόντιζε παραμελοῦσα τὰ φυσικά της παιδιά. Ἡ θετὴ κόρη ἐμεγάλωσε, ἐπροικίσθη καὶ ὑπανδρεύθη μὲ μεγάλας θυσίας ὁλης τῆς οἰκογενείας. Ἐνῶ ὅμως οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Γεωργίου (ὁ ὁποῖος εἶχε ξενιτευθῆ διὰ νὰ μάθῃ τέχνην), εἶχον λόγους νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ μητέρα των θὰ ἔμενε πλέον ἥσυχος, αὐτὴ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τοὺς γάμους τῆς θετῆς κόρης της μετέφερεν εἰς τὴν οἰκίαν της ἕνα κοριτσάκι βρέφος.

Γ'.

— Τὸ κακότυχο! ἀνεφώνει ἡ μήτηρ μου, κύπτουσα συμπαθητικῶς ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ ὑπνήσιου. δὲν τὸ ἔφθασε, πῶς ἐγεννήθη κρυλιάρφανο. μοῦ ἀπέθανε καὶ ἡ μάνα του καὶ τὸ ἄφηκε μές στὴ στράτα! Καὶ εὐαρίστημένη τρόπον τινὰ ἐκ τῆς ἀτυχοῦς ταύτης συμπτώσεως. ἐπεδείκνυε τὸ λάφυρόν της ὡς. βριαμβευτικῶς πρὸς τοὺς ἐνεοὺς ἐκ τῆς ἐκπλήξεως ἀδελφούς μου.

Τὸ υἱικὸν σέβας ἦτο πολὺ καὶ ἡ αὐθεντία τῆς μητρὸς μεγάλη, ἀλλ' οἱ πτωχοὶ ἀδελφοί μου ἦσαν τόσον ἀπογοητευμένοι, ὥστε δὲν ἐδίστασαν νὰ ὑποδείξουν εὐσήμως πως εἰς τὴν μητέρα των, ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ παραιτηθῆ τοῦ σκοποῦ της. Ἀλλὰ τὴν εὗρον ἀμετάπειστον. Τότε ἐδήλωσαν φανερὰ τὴν δυσαρέσκειάν των καὶ τὴ ἠρνήθησαν τὴν διαχείρισιν τοῦ βαλαντίου των. Ὅλα εἰς μάτην.

— Μὴ μοῦ φέρετε τίπατε, ἔλεγεν ἡ μήτηρ μου, ἐγὼ δουλεύω καὶ τὸ θρέφω. σὰν πῶς ἔθρεψα καὶ σᾶς. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ Γιώργης μου ἀπ' τὴν ξενιτιά, θὰ τὸ προικίσῃ καὶ θὰ τὸ πανδρέψῃ. 'Αμ' τί θαρρεῖτε! Ἐμένα τὸ παιδί μου μὲ τὸ ὑπεσγέθηκε: —Ἐγώ, μάνα θὰ σὲ θρέψω καὶ σένα καὶ τὸ ψυχοπαῖδι σου. —Ναί! ἔτσι μὲ τὸ εἶπε, ποὺ νὰ 'χη τὴν εὐχή μου!

⁂

Ὁ Γιώργης ἤμην ἐγώ. Καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην τὴν εἶχον δώσει ἀληθῶς. ἀλλὰ πολὺ πρωτύτερα.

Ἦτο καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ μήτηρ μου εἰργάζετο διὰ νὰ θρέψῃ. τὴν πρώτην μας θετὴν ἀδελφὴν καθὼς καὶ ἡμᾶς. Ἐγὼ τὴν συνώδευον κατὰ τὰς διασκέψεις τῶν μαθημάτων, παῖζων παρ' αὐτῇ. ἐνῷ ἐκείνη ἔσκαπτεν ἢ ἐξεβοτάνιζεν. Μίαν ἡμέραν διακόψαντες τὴν ἐργασίαν ἐπεστρέφομεν ἀπὸ τοὺς ἀνοιξιάτικους ἀγροὺς τὸν καύσωνα. ὑφ' οὗ ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ ἡ μήτηρ μου. Καθ' ὁδὸν κατελήφθημεν ὑπὸ ραγδαιοτάτης βροχῆς, ἐξ ἐκείνων. αἵτινες συμβαίνουσιν παρ' ἡμῖν συνήθως. μετὰ προηγηθεῖσαν ὑπερβολικὴν ζέστην ἢ λαύραν. καθὼς τὴν ὀνομάζουν οἱ συντοπῖται μου. Δὲν εἴμεθα πλέον πολὺ μακρὰν τοῦ χωρίου. ἀλλ' ἔπρεπε νὰ διαβῶμεν ἕνα χείμαρρον. ὅστις πλημμυρήσας ἐκατέβαινεν ὁρμητικώτατος. Ἡ μήτηρ μου ἠθέλησε νὰ μὲ σηκώσῃ εἰς τὸν ὦμον της. Ἀλλ' ἐγὼ ἀπεποιήθην.

— Εἶσαι ἀδύνατη ἀπὸ τὴν λιποθυμία, τῇ εἶπον. Θὰ μὲ ρίψῃς μές στὸν ποταμό.

Καὶ ἐσήκωσα τὰ φορέματά μου καὶ εἰσῆλθον δρομαῖος εἰς τὸ ρεῦμα. ποὺ ἐκεῖνη προφθάσῃ νὰ μὲ κρατήσῃ. Εἶχον ἐμπιστευθῆ εἰς τὰς δυνάμεις μου. πλέον ἢ ὅ,τι ἔπρεπε. Διότι πρὶν σκεφθῶ νὰ ὑποχωρήσω. τὰ γόνατά μου ἐλύγισαν. οἱ πόδες μου ἔχασαν τὸ στήριγμά των καὶ ἀνατραπεῖς. παρεσύρθην ὑπὸ τοῦ χειμάρρου ὡς κέλυφος καρύου.

Μία σπαρακτικὴ κραυγὴ φρίκης εἶναι πάν ὅ,τι ἐνθυμοῦμαι ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα. Ἤκουν ἡ φωνὴ τῆς μητρός μου. ἤτις ἐρρίφθη εἰς τὰ ρεύματα διὰ νὰ μὲ σώσῃ.

Πῶς δὲν ἔγινα αἰτία νὰ πνιγῇ καὶ ἐκείνη μετ' ἐμοῦ. εἶναι θαῦμα. Διότι ὁ χείμαρρος ἐκεῖνος ἔχει κακὴν φήμην παρ' ἡμῖν. Καὶ ὅταν λέγουν περί τινος «τὸν πῆρε τὸ ποτάμι», ἐννοοῦν ὅτι ἐπνίγη εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν χείμαρρον.

Καὶ ὅμως ἡ μήτηρ μου λιπόθυμος. καθὼς ἦτο. κατάκοπος. βεβαρημένη ἀπὸ ἐπαρχιακὰ φορέματα. ἱκανὰ νὰ πνίξουν καὶ τὸν δεξιώτερον κολυμβητήν. δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκθέσῃ τὴν ζωὴν αὐτῆς εἰς κίνδυναν. Ἐποφκείτο νὰ μὲ σώσῃ καὶ ἂς ἤμην ἐκεῖνο τῆς τὸ τέκνον. τὸ ὁποῖον προσέφερεν ἄλλοτε εἰς τὸν Θεὸν ὡς ἀντάλλαγμα ἀντὶ τῆς θυγατρός της.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκον καὶ μὲ ἀπέθεσε χαμαὶ ἀπὸ τὸν ὦμον της. ἤμην ἀκόμη παραζαλισμένος. Διὰ τοῦτο. ἀντὶ νὰ αἰτιαθῶ τὴν ἀπρονοησίαν μου διὰ τὸ συμβάν. ἀπεδώκα αὐτὸ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς μητρός μου.

— Μὴ δουλεύῃς πιά. μάνα. τῇ εἶπον. ἐνῶ εἶνη μ' ἐνέδυε στεγνὰ φορέματα.

— 'Αμ' ποιὸς θὰ μᾶς θρέψῃ παιδί μου. σὰν δὲ δουλεύω ἐγώ; ἠρώτησεν ἐκείνη στενάζασα.

— Ἐγώ. μάνα! ἐγώ— τῇ ἀπήντησα τότε μετὰ παιδικοῦ στόμφου.

— Καὶ τὸ ψυχοπαῖδι μας;

— Κι' ἐκεῖνο ἐγώ!

Ἡ μήτηρ ἐμειδίασεν ἀκουσίως διὰ τὴν ἐπιθλητικὴν στάσιν. ἣν ἔλαβον προφέρων τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην. Ἔπειτα διέκοψε τὴν ὁμιλίαν ἐπειπούσα:

— 'Αμ' θρέψε δὰ πρῶτα τὸν ἑαυτόν σου καὶ ὕστερα βλέπουμε.

Δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ ἀπηρχόμην εἰς τὰ ξένα.

Ἡ μήτηρ βεβαίως οὐδ' ἐσημείωσε κἂν τὴν ὑπόσχεσιν ἐκείνην. Ἐγὼ ὅμως ἐνθυμοῦμαι πάντοτε ὅτι ἡ αὐταπάρνησίς της μοὶ ἐχάρισε διὰ δευτέραν φορὰν τὴν ζωήν. τὴν ὁποίαν τῇ ὤφειλον. Διὰ τοῦτο εἶχον τὴν ὑπόσχεσιν ἐκείνην ἐπὶ τῆς καρδίας μου καὶ ὅσον ἐμεγάλωνα. τόσῳ σπουδαιότερον ἐνόμιζα τὸν ἑαυτόν μου ὑποχρεωμένον πρὸς ἐκπλήρωσίν της.

— Μὴν κλαίγης. μητέρα. τῇ εἶπον ἀναχωρῶν. Ἐγὼ πηγαίνω πιὰ νὰ κάμω παράδες. Ἔννοια σου! Ἀπὸ τώρα καὶ πέρα θὰ σὲ θρέφω καὶ σένα καὶ τὸ παραπαῖδι σου. Ἀλλά. ἀκούεις; Δὲν θέλω πιὰ νὰ δουλεύῃς.

Δὲν ἤξευρον ἀκόμη ὅτι δεκαετὲς παιδίον ὄχι τὴν μητέρα. ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἑαυτόν του δὲν δύναται νὰ θρέψῃ. Καὶ δὲν ἐφανταζόμην. ὁποῖαι φοβεραὶ περιπέτειαι μὲ περιέμενον καὶ πόσαι πικρίαι ἔμελλον ἀκόμη νὰ ποτίσω τὴν μητέρα μου διὰ τῆς ξενιτείας ἐκείνης. δι' ἧς ἤλπιζον νὰ τὴν ἀνακουφίσω.

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὄχι μόνον βοήθειαν. ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἐπιστολὴν κατώρθωσα νὰ τῇ στείλω. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη παρεμόνευεν εἰς τοὺς δρόμους. ἐρωτῶσα τοὺς διαβάτας μὴ μὲ εἶδον πουθενά.

Πότε τῇ ἔλεγον. ὅτι ἐδυστύχησα ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐτούρκευσα.

— Νὰ φᾶνε τὴ γλῶσσα τους ποὺ τὸ 'βγάλαν! — ἀπεκρίνετο ἡ μήτηρ μου. Αὐτὸς ποὺ λένε. δὲν μπορεῖ νὰ ἦτον παιδί μου! 'Αλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκλείετο περίτρομος εἰς τὸ ἐλκονοστάσιόν μας. καὶ προσηύνετο δακρυρροοῦσα πρὸς τὸν Θεόν. διὰ νὰ μὲ φωτίσῃ νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων μου

Πότε τῇ ἔλεγον ὅτι ἐναυάγησα εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Κύπρου καὶ ἐπαιτῶ ρακένδυτος εἰς τοὺς δρόμους.

— Φωτιὰ νὰ τοὺς κάψῃ. ἀπεκρίνετο ἐκείνη. Τὸ λὲν ἀπὸ τὴ ζουλία τους. Τὸ παιδί μου θενὰ 'κάνε κατάσταση καὶ πᾶ' στὸν 'Αγιο Τάφο.

'Αλλὰ μετ' ὀλίγον ἐξήρετο εἰς τοὺς δρόμους. ἐξετάζουσα τοὺς διαβατικοὺς ἐπαίτας. καὶ μετέβαινεν ὅπου ἠκούετο καραοτσακισμένος μὲ τὴν θλιβερὰν ἐλπίδα ν' ἀνακαλύψῃ ἐν αὐτῷ τὸ ἴδιόν της τέκνον. μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὰ στερήματά της. ὅπως τὰ εὕρω ἐγὼ εἰς τὰ ξένα ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἄλλων.

Καὶ ὅμως. λίγακις ἐπρόκειτο περὶ τῆς θετῆς αὐτῆς θυγατρός. τὰ ἐλησμόνει ὅλα ταῦτα καὶ ἐφοβέριζε τοὺς ἀδελφούς μου. ὅτι ἐλθὼν ἐγὼ ἀπὸ τὰ ξένα θὰ τοὺς ἐντροπιάσω διὰ τῆς γενναιότητός μου. καὶ θὰ προικίσω καὶ θὰ ὑπανδρεύσω τὴν κόρη της ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει.

— "Ε; 'Αμ' τί θαρρεῖτε! 'Εμένα τὸ παιδί μου μὲ τὸ ὑποσχέθηκε! Ἂς ἔχῃ τὴν εὐχή μου!

Εὐτυχῶς αἱ κακαὶ ἐκείναι εἰδήσεις δὲν ἦσαν ἀληθεῖς. Καὶ ὅταν μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν ἐπέστρεψα εἰς τὸν οἶκον μας. ἤμην εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσω τὴν ὑπόσχεσίν μου. ὡς προς τὴν μητέρα μου κάν. ἡ ὁποία ἦτο τόσον ὀλιγαρκής. Ὡς προς τὸ ψυχοπαῖδι της ὅμως δὲν μ' εὗρε τόσον πρόθυμον. ὅσον ἤλπιζεν. Ἀπεναντίας μόλις εἶχον φθάσει καὶ ἐξεφράσθην ἐναντίον τῆς διατηρήσεώς του. προς μεγίστην τῆς μητρός μου ἔκπληξιν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δὲν ἤμην κυρίως ἐνάντιος τῆς ἀδυναμίας τῆς μητρός μου. Τὴν πρὸς τὰ κοράσια κλίσιν της τὴν εὕρισκον σύμφωνον πρὸς τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς πόθους μου.

Τίποτε ἄλλο δὲν ἐπεθύμουν περισσότερον. παρὰ νὰ εὕρω ἐπιστοφὲν εἰς τὸν οἶκον μας μίαν ἀδελφήν. τῆς ὁποίας ἡ φαιδρὰ μορφὴ καὶ αἱ συμπαθητικαὶ φροντίδες νὰ ἐξορίσουν ἀπὸ τῆς καρδίας μου τὴν ἐκ μονώσεως μελαγχολίαν καὶ νὰ ἐξαλείψουν ἀπὸ τῆς μνήμης μου τὰς κακοπαθείας ὅσας ὑπέστην ἐν τῇ ξένῃ. Πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐγὼ θὰ ἐπροθυμούμην νὰ τῆς διηγοῦμαι τὰ θαυμάσια τῶν ξένων χωρῶν. τὰς περιπλανήσεις καὶ τὰ κατορθώματά μου. καὶ θ

μου πρὸς αὐτήν, εἶδον μετ' ἐκπλήξεώς μου, ὅτι τὰ δάκρυά της ἔρρεον σιγαλὰ καὶ μεγάλα ἐπὶ τῶν ὠχρῶν αὐτῆς παρειῶν, ἐνῶ οἱ ταπεινωμένοι της ὀφθαλμοὶ ἐξέφραζον μίαν ἀπεύκτου θλῖψιν !

— "Ω ! εἶπε μετ' ἀπελπιστικῆς ἐκφράσεως. Ἐνόησα ὅτι σὺ θὰ ἀγαπήσῃς τὸ Κατεριανὸ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους. ἀλλὰ ἀπατήθηκα ! Ἐκεῖνοι δὲν θέλουν διόλου ἀδελφόν. καὶ σὺ θέλεις μίαν ἄλλην. Καὶ τί φταίγει τὸ φτωχὸ σὰν ἔγινεν ὅπως τὸ ἔπλασεν ὁ Θεός. "Αν εἶχες μίαν ἀδελφὴν ἄσχημην καὶ μὲ ὀλίγον νοῦν. θὰ τὴν ἐβγαζες δι' αὐτὸ μέσα στοὺς δρόμους. διὰ νὰ πάρῃς μίαν ἄλλην εὔμορφην καὶ γνωστικήν...

— Ὀχι. μητέρα ! Βέβαια ὄχι ! ἀπήντησα ἐγώ. Μὰ ἐκείνη θὰ ἦτο παιδί σου καθὼς καὶ ἐγώ. Ἐνῶ αὐτὴ δὲν σοῦ εἶναι τίποτε. Μᾶς εἶναι ὁλωσδιόλου ξένη.

— "Οχι. ἀνεφώνησεν ἡ μήτηρ μου μετὰ λυγμῶν, ὄχι ! Δὲν εἶναι ξένο τὸ παιδί ! Εἶναι δικό μου! Τὸ πῆρα τριῶν μηνῶν ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ λείψανο τῆς μάνας του καὶ ὁσάκις ἔκλαιγε. τοῦ ἔβαζα τὸ βυζί μου στὸ στόμα του γιὰ νὰ τὸ πλανέσω· καὶ τὸ ἐτύλιξα μὲς στὰ σπάργανά σας. καὶ τὸ ἐκοίμησα μὲς στὴν κούνια σας. Εἶναι δικό μου τὸ παιδὶ καὶ εἶναι ἀδελφή σας!

Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας. τᾶς ὁποίας ἐπρόφερεν ἰσχυρῶς καὶ μετ' ἐπιβλητικοῦ τρόπου. ὕψωσε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ μὲ παρατήρησεν ἀσκαρδαμυκτί. Ἐπερίμενε προκλητικῶς τὴν ἀπάντησίν μου. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐτόλμησα νὰ προφέρω λέξιν. Τότε ἐγαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐξηκολούθησε μὲ ἀσθενῆ φωνὴν καὶ θλιβερὸν τόνον:

— Ε! τί νὰ γίνῃ! Κι' ἐγὼ τὸ ἤθελα καλύτερο. ἀλ— ἡ ἁμαρτία μου. βλέπεις. δὲν ἐσώθηκεν ἀκόμη. Καὶ τὸ ἔκαμεν ὁ Θεὸς τέτοιο. γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονή μου καὶ νὰ μὲ σγωρέσῃ. Εὐχαριστῶ σε. Κύριε!

Καὶ ταῦτα λέγουσα. ἔθηκε τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ στήθους. ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς πλήρεις δακρύων πρὸς τὸν οὐρανόν. καὶ ἔμεινεν οὕτως ἐπί τινας στιγμὰς σιγῶσα.

— Κάτι θὰ ἔχῃς στὴν καρδιά μητέρα. εἶπον. τότε μετά τινος δειλίας. Μὴ θυμώνῃς!

Καὶ λαβὼν ἐφίλησα τὴν παγερὰν αὐτῆς χεῖρα πρὸς ἐξιλέωσιν.

— Ναί. εἶπεν ἐκείνη ἀποφασιστικῶς. Ἔχω κάτι ἐδῶ μέσα βαρύ. πολὺ βαρὺ παιδί μου! Ὡς τώρα τὸ νιώθιζει μόνον ὁ Θεὸς καὶ ὁ πνευματικός μου. Ἐσὺ εἶσαι διαβασμένος καὶ συντηγαίνεις καμμιὰ φορὰ σὰν τὸν ἴδιο τὸν πνευματικὸ καὶ καλύτερα. Σήκω. κλεῖσε τὴ θύρα καὶ κάτσε νὰ σὲ τὸ πῶ. ἴσως μὲ παρηγορήσῃς ὀλίγο. ἴσως μὲ λυπηθῆς καὶ ἀγαπήσῃς τὸ Κατερινιώ. σὰ νά 'ταν ἀδελφή σου.

Οἱ λόγοι οὗτοι καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον τοὺς ἐπρόφερε. ἐνέβαλον τὴν καρδίαν εἰς μεγάλην ταραχήν. Τί εἶχε νὰ μ' ἐμπιστευθῇ ἡ μήτηρ μου γνωριστὰ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς μου: "Ολας τὰς κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου δυστυνίας της μοῦ τὰς εἶχεν ἀφηνηθῆ. "Ολον τὸν ποστοῦ της βίον τὸν ἐννώριζον ὡς παραμύθι. Τί ἦτο λοιπὸν αὐτὸ ποῦ μᾶς ἀπέκρυπτε μέχρι τοῦδε; Πῶς δὲν ἐτόλμησε νὰ φανερώσῃ εἰς κανένα πλὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ της ;

⁂

"Οταν ἐπανῆλθον νὰ καθίσω πλησίον της. ἔτρεμον τὰ γονατά μου. ἐξ ἀορίστου. ἀλλ' ἰσχυροῦ τινος φόβου.

Ἡ μήτηρ μου ἐκρέμασε τὴν κεφαλήν. ὡς κατάδικος. ὅστις ἵσταται ἐνώπιον τοῦ κριτοῦ του μὲ τὴν συναίσθησιν τρομεροῦ τινος ἐγκλήματος.

— Τὸ θυμᾶσαι τὸ Ἀννιώ μας; μὲ ἠρώτησε μετὰ τινας στιγμὰς πληκτικῆς σιωπῆς.

— Μάλιστα. μητέρα! Πῶς δὲν τὸ θυμᾶμαι! Ἦταν ἡ μόνη μας ἀδελφή. κι' ἐξεψύχησεν ἐμπρὸς στὰ μάτια μου.

— Ναί! μὲ εἶπεν ἀναστενάξασα βαθέως. ἀλλὰ δὲν ἦτο τὸ μόνο μου κορίτσι! Ἐσὺ εἶσαι τέσσαρα χρόνια μικρότερος ἀπὸ τὸ Χριστάκη. Ἕνα χρόνο κατόπι του ἔκαμα τὴν πρώτη μου θυγατέρα.

Ἦταν τότε κοντὰ ποὺ ἐπαντρολογιέτο ὁ Φώτης ὁ Μυλωνᾶς. Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σου παράργησε τὸ γάμο τους ὡσποῦ νὰ ἀποσαραντήσω ἐγώ. γιὰ νὰ τοὺς στεφανώσουμε μαζί. Ἤθελε νὰ μὲ βγάλῃ καὶ μένα στὸν κόσμο γιὰ νὰ χαρῶ σὰν πανδρευμένη. ἀφοῦ κορίτσι δὲν μ' ἄφηκεν ἡ γιαγιά σου νὰ χαρῶ!

Τὸ πρωῖ τοὺς στεφανώσαμε καὶ τὸ βράδυ ἦταν οἱ καλεσμένοι στὸ σπίτι τους· καὶ ἔπαιζαν τὰ βιολιὰ καὶ ἔτρωγεν ὁ κόσμος μέσα στὴν αὐλή ἐγύρνα ἡ κανάτα μὲ τὸ κρασὶ ἀπὸ χέρι σὲ χέρι. Καὶ ἔκαμεν ὁ πατέρας σου κέφι. σὰν διασκεδαστικὸς ποὺ ἦταν ὁ μακαρίτης. καὶ μ' ἔροιψε τὸ μανδήλι του νὰ σηκωθῶ νὰ χορέψουμε. Σὰν τὸν ἔβλεπα νὰ χορεύῃ μοῦ ἄνοιγεν ἡ καρδιά μου. καὶ σὰν νέα ποὺ ἤμουνα ἀγαποῦσα κι' ἐγὼ τὸ χορό. Κι' ἐχορέψαμε λοιπόν· κι' ἐχόρεψαν καὶ οἱ ἄλλοι καταπόδι μας. Μὰ ἐμεῖς ἐχορέψαμε καὶ καλύτερα καὶ πολύτερα.

Σὰν ἐκοντέψανε τὰ μεσάνυχτα. ἐπῆρα τὸν πατέρα σου παράμερα καὶ τὸν εἶπα :

— "Ανδρα ἐγὼ ἔχω παιδὶ στὴν κούνια καὶ δὲν μπορῶ πιὰ νὰ μείνω. Τὸ παιδὶ πεινᾶ ἐγὼ ἐσπάργωσα. Πῶς νὰ τὸ βυζάξω μὲς τὸν κόσμο καὶ μὲ τὸ καλό μου τὸ φόρεμα! Μεῖνε ἐσὺ ἂν θέλῃς νὰ διασκεδάσῃς ἀκόμα. Ἐγὼ θὰ πάρω τὸ μωρὸ νὰ πάγω στὸ σπίτι.

— "Ε. καλά. γυναίκα! εἶπεν ὁ σχωρεμένος καὶ μ' ἐπαπάρισε πά' στὸν ὦμο. "Ελα, γόρεψε κι' αὐτὸ τὸ χορὸ μαζί μου καὶ ὕστερα πηγαίνουμε κι' οἱ δυό. Τὸ κρασὶ ἄρχισε νὰ μ' γτυπᾷ στὸ κεφάλι καὶ ἀφορμὴ γυρεύω ἐγὼ νὰ φύγω.

Σὰν ἐγοροέψαμε κι' ἐκεῖνο τὸ χορό. ἐπήραμε τὴ στράτα.

Ὁ γαμβρὸς ἔστειλε τὰ παιγνίδια καὶ μᾶς ἐξεπροβόδισαν ὡς τὸ μισὸ τὸ δρόμο. Μὰ εἴχαμε ἀκόμη πολὺ ὡς τὸ σπίτι. Γιατὶ ὁ γάμος ἔγινε στὸ Καρσιμαχαλᾶ. Ὁ δοῦλος ἐπήγαινε μπροστὰ μὲ τὸ φανάρι. Ὁ πατέρας σου ἐσήκωνε τὸ παιδὶ καὶ βαστοῦσε καὶ μένα ἀπὸ τὸ χέρι.

— Κουράσθης. βλέπω. γυναίκα !

— Ναί. Μιχαλιό. Κουράσθηκα.

— Αἴντε βάλε ἀκόμα κομμάτι δύναμη ὡσποῦ νὰ φθάσουμε στὸ σπίτι. Θὰ στρώσω τὰ στρώματα μονάχός μου. Ἐμετάνοιωσα ποὺ σ' ἔβαλα καὶ γόρεψες τόσο πολύ.

— Δὲν πειράζει. ἄνδρα. τοῦ εἶπα. Τὸ ἔκαμα γιὰ χατήρι σου. Αὔριο ξεκουράζομαι πάλι.

"Ετσι ἤρθαμε στὸ σπίτι. Ἐγὼ ἐφάσκιωσα κι' ἐβούζεσα τὸ παιδί. κι' ἐκεῖνος ἔστρωσε. Ὁ Χριστάκης ἐκοιμάτο μαζὶ μὲ τὴ Βενετία. ποὺ τὸν ἀφῆκα νὰ τὸν φυλάγῃ. Σὲ λίγο ἐπλαγιάσαμε καὶ μεῖς. Ἐκεῖ μέσα τοὺς ὕπνο μου. μ' ἐφάνηκε πὼς ἔκλαψε τὸ παιδί. Τὸ καημένο εἶπα. δὲν ἔφαγε σήμερα χορταστικά. Καὶ ἀκούμβησα στὴν κούνια του νὰ τὸ βυζάξω. Μὰ ἤμουν πολὺ κουρασμένη καὶ δὲν μποροῦσα νὰ κρατηθῶ. Τὸ ἔβγαλα λοιπὸν καὶ τὸ ἔβαλα κοντά μου. μὲς στὸ στρῶμα καὶ τοῦ ἔδωσα τὴ ρόγα στὸ στόμα του. Ἐκεῖ μὲ ξαναπῆρεν ὁ ὕπνος.

Δὲν ἠξεύρω πόσην ὥραν ἤθελεν ὡς τὸ πουρνό. Μὰ σὰν ἔνιωσα νὰ χαράζῃ — ἂς τὰ βάλω. εἶπα. τὸ παιδὶ στὸν τόπο του.

Μὰ κεῖ ποὺ πῆγα νὰ τὸ σηκώσω. τί νὰ δῶ! Τὸ παιδὶ δὲν ἐσάλευε.

Ἐξύπνησα τὸν πατέρα σου· τὸ ξεφασκιώσαμε. τὸ ζεστάναμε. τοῦ ἐτρίψαμε τὸ μυτσύδι του. τίποτε ! Ἦταν ἀπεθαμένο !

— Τὸ πλάκωσες. γυναίκα. τὸ παιδί μου! εἶπεν ὁ πατέρας σου. καὶ τὸν ἐπῆραν τὰ δάκρυα. Τότε ἄρχισα ἐγὼ νὰ κλαίγω στὰ δυνατὰ καὶ νὰ ξεφωνίζω. Μὰ ὁ πατέρας σου ἔβαλε τὸ χέρι του στὸ στόμα του καί — Σούς! μὲ εἶπε. Τί φωνάζεις ἔτσι δρὲ βῶδι ; — Αὐτὸ μὲ τὸ εἶπε Θεὸς σχωρέσ' τονε. Τρία χρόνια εἴχαμε πανδρευμένοι. κακὸ λόγο δὲν μὲ εἶπε. Κι' ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ μὲ τὸ εἶπε. —"Ε ! Τί φωνάζεις ἔτσι: Θέλεις νὰ ξεσηκώσῃς τὴ γειτονιά. νὰ πῇ ὁ κόσμος πὼς ἐμέθυσες κι' ἐπλάκωσες τὸ παιδί σου:

Καὶ εἶχε δίκιο. ποὺ ν' ἀγιάσουν τὰ χώματα ποὺ κοιτεται! Γιατὶ ἂν τὸ μάθαινεν ὁ κόσμος. ἔπρεπε νὰ σχίσω τὴ γῆ νὰ ἔμπω μέσα ἀπὸ τὸ κακό μου.

Ἀλλὰ τί τά θέλεις! Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀμαρτία. Σὰν τὸ ἐθάψαμε τὸ παιδὶ καὶ ἐγυρίσαμεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. τότε ἄρνισε τὸ θρήνος τὸ μεγάλο. Τότε πιὰ δὲν ἔκλαιγα κρυφά.

— Εἶσαι νέα καὶ θὰ κάμῃς κι' ἄλλα μ' ἔλεγαν. Ὡστόσον ὁ καιρὸς περνοῦσε καὶ ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἔδιδε τίποτε. Νά! ἔλεγα μέσα μου. Ὁ Θεὸς μὲ τιωρεῖ. γιατὶ δὲν ἐστάθηκα ἄξια νὰ προφυλάξω τὸ παιδὶ ποὺ μ' ἔδωκε! Καὶ ἐντεπόμουνα τὸν κόσμο. καὶ ἐφοβούμην τὸν πατέρα σου. Γιατὶ κι' ἐκεῖνος ὅλον τὸν πρῶτο χρόνο ἔκαμνε τάνα τὸν ἀλύπητο καὶ μ' ἐπαοηγοροῦσε. γιὰ νὰ μὲ δώσῃ θάρρος. Ὕστερα ὅμως ἄρνισε νὰ γίνεται σιγανὸς καὶ συλλογισμένος.

Τοῖα χρόνια ἐπέρασαν. γωρὶς νὰ φάνω ψωμὶ νὰ πάγῃ στὴν καοδιά μου. Στὰ τοῖα χρόνια κι' ὕστερα γεννήθηκες ἐσύ. Ἦταν οἱ πολλὲς οἱ χάρες ποὺ ἐπῆνα.

Σὰν ἐγεννήθηκες ἐσύ. ἐκατάκατσεν ἡ καοδιά μου. μὰ δὲν ἠμέρεψε. Ὁ πατέρας σου σὲ ἤθελε κορίτσι. Καὶ μιὰν ἡμέρα μὲ τὸ εἶπε:

— Κι' αὐτὸ καλῶς μᾶς ὥρισε. Δεσποινιώ. μὰ 'γὼ τὸ ἤθελα κορίτσι.

"Οταν ἐπῆγε ἡ γιαγιά σου στὸν Ἁγιοντάφο. ἔστειλα δώδεκα πουκάμισα καὶ τρία Κωνσταντινάτα. γιὰ νὰ μὲ βγάλῃ ἕνα σγωρογάοτι. Καί. διὲς ἐσύ! "Ισα ἴσα ἐκεῖνο τὸ μῆνα. ποὺ ἐγύρισεν ἡ γιαγιά σου ἀπὸ τὴν Γερουσαλὴ μὲ τὸ σγωρογάοτι. ἐκεῖνο τὸ μῆνα ἐκαοιωγοῦσα τὴν Ἀννιώ.

Κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἐφώναζα τὴ μανίτσα. —"Ελα δά, κυρά. νὰ διοῦμε· κορίτσι εἶναι;

— Ναί. θυγατέρα ἔλεγεν ἡ μαμή. Κορίτσι δὲ βλέπεις· Δὲ σὲ γοροῦν τὰ ροῦνα σου! — Καὶ νὰ πιὰ χαρὰ ἐγὼ σὰν τζ ἄκουγα!

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ:
τὸ τέλος.

ΑΙ ΣΙΑΜΑΙΑΙ ΠΟΥ ΕΧΩΡΙΣΘΗΣΑΝ

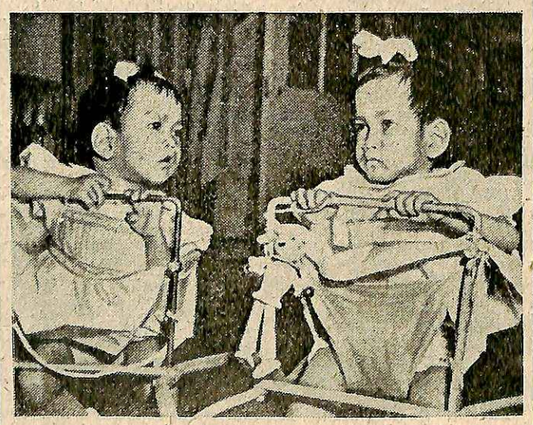

Τὰ δύο αὐτὰ δίδυμα κοριτσάκια ἐγεννήθησαν ἐνωμένα εἰς τὰ πλευρὰ καὶ μετεφέρθησαν τελευταίως ἀπὸ τὴν πατρίδα των Ταϊλάνδην (πρώην Σιάμ) εἰς τὴν Ἀμερικήν. ὅπου ἔγινεν ἐπιτυχὴς χειρουργικὴ ἐπέμβασις ἀποχωρισμοῦ των. Τὰ δίδυμα ἐπρόκειτο νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Μπανγκὸκ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ: «Βίοι Παράλληλοι»

ΚΙΚΕΡΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ: Ὁ Κικέρων, τὸν ὁποῖον ὁ Πλούταρχος παραλληλίζει μὲ τὸν Δημοσθένη, ὑπῆρξε διακεκριμένος ῥήτωρ, πολιτικὸς καὶ συγγραφεύς, γεννηθεὶς τὸ 106 π. Χ. καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου τὸ 43 π. Χ. Τὸ 63 π. Χ. ὡς ὕπατος ἀπεκάλυψε τὴν συνωμοσίαν τοῦ Κατιλίνα, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπιδιώξει νὰ ἀνατρέψῃ τὸ ἀριστοκρατικὸν καθεστὼς τῆς συγκλήτου ποὺ εἶχεν ἐπιβληθῆ διὰ τῆς δικτατορίας τοῦ Σύλλα ἀπὸ τοῦ 82 π. Χ. Ὁ Κικέρων κατώρθωσε νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰ σχέδια τοῦ Κατιλίνα, ἔγινε δὲ κατόπιν ὁπαδὸς τοῦ Πομπηίου καὶ ἔπειτα τοῦ Ὀκταβίου. Εἶναι εἷς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ῥητόρων τοῦ κόσμου καὶ ὁ ἄριστος τῶν Λατίνων πεζογράφων.

ΘΟΝ

Ὁ Πομπήϊος δέ, ἐνῶ ἦτο ἀκόμη νύχτα, περιεκύκλωσε μὲ στρατὸν τὴν ἀγορὰν καὶ ὁ Μίλων ἐφοβήθη μήπως ὁ Κικέρων ταραχθῇ ἀπὸ τὰ ἀσυνήθη αὐτὰ μέτρα καὶ δὲν τὸν ὑπερασπίσῃ παλώς. Τὸν ἔπεισε λοιπὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐντὸς φορείου καὶ νὰ ἡσυχάσῃ ἕως ὅτου συγκεντρωθοῦν οἱ δικασταὶ καὶ γεμίσῃ τὸ δικαστήριον.

Ἦτο δὲ ὁ Κικέρων, ὅπως φαίνεται, ὄχι μόνον εἰς τὰ ὅπλα δειλός, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ δικαστήριον ἤρχετο μὲ φόβον, καὶ εἰς πολλοὺς δικαστικοὺς ἀγῶνας μὲ δυσκολίαν ἔπαυε νὰ ἔχῃ παλμοὺς καὶ νὰ τρέμῃ, ὅταν ὁ λόγος του ἔφθανε εἰς τὸ κρισιμώτερον σημεῖον καὶ εἰς τὴν τελείαν ἀνάπτυξίν του.

Ὅταν ἀνέλαβε τὴν ὑπερασπίσιν τοῦ Λικινίου Μουρήνα, τὸν ὁποῖον εἶχε καταγγείλει ὁ Κάτων(1), εἶχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ ὑπερβάλῃ τὸν Ὀρτήσιον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐπιτύχει εἰς τὴν ἀγόρευσίν του, καὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἐκοιμήθη διόλου, ἀλλὰ ἐταλαιπωρήθη μελετήσας πολὺ καὶ ἀγρυπνήσας, καὶ δι' αὐτὸ εἰς τὸ τέλος ἐφάνη κατώτερος τοῦ ἑαυτοῦ του.

Τότε λοιπόν, εἰς τὴν δίκην τοῦ Μίλωνος, ἐξελθὼν τοῦ φορείου καὶ ἰδὼν τὸν Πομπήϊον καθήμενον ὑψηλὰ ὡς εἰς στρατόπεδον, καὶ τὰ ὅπλα ἀπαστράπτοντα περὶξ τῆς ἀγορᾶς, ἐταράχθη, καὶ μὲ δυσκολίαν ἤρχισε τὸν λόγον του, ὁπότε ἔτρεμε τὸ σῶμα του καὶ ἡ φωνή του ἐκόβετο. Ἀπεναντίας ὁ Μίλων παρηκολούθει τὴν δίκην μὲ θάρρος καὶ ἀνδρείαν, μὴ καταδεχθεὶς οὔτε τὴν κόμην του νὰ ἀφήσῃ νὰ μεγαλώσῃ, οὔτε φόρεμα νὰ ἐνδυθῇ μελανόν. Τοῦτο δέ, ὅπως φαίνεται, συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν καταδίκην του.

Μὲ τὴν στάσιν τοῦ ὅμως αὐτὴν ὁ Κικέρων ἐφάνη ὅτι ἠγάπα τὸν φίλον του μᾶλλον παρὰ πὼς ἦτο δεῖλος.

Ὁ Κικέρων ἔγινεν ἐπίσης ἕνας ἐκ τῶν ἱερέων, τοὺς ὁποίους οἱ Ρωμαῖοι λέγουν Αὔγουρας(2), ἀντὶ τοῦ νεωτέρου Κράσσου(3), ὅτε ἐκεῖνος ἐφονεύθη πολεμῶν κατὰ τῶν Πάρθων(4).

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΕΙΣ ΚΙΛΙΚΙΑΝ

Κατόπιν, ὅτε διὰ κλήρου ἀνέλαβε τὴν ἐπαρχίαν Κιλικίαν, ἐπῆγεν ἐκεῖ μὲ δώδεκα χιλιάδας ὁπλίτας καὶ δύο χιλιάδας ἑξακοσίους ἱππεῖς, μὲ τὴν διαταγὴν νὰ ὑποτάξῃ καὶ νὰ παραδώσῃ τὰ μέρη τῆς Καππαδοκίας εἰς τὸν βασιλέα Ἀριοβαρζάνην(5).

Αὐτὸ τὸ ἐπέτυχε καὶ τὸ ἐτακτοποίησεν ἀμέσως χωρὶς πόλεμον. Βλέπων δὲ ὅτι οἱ Κίλικες ἠτοιμάζοντο νὰ ἐπαναστατήσουν, μετὰ τὴν ἥτταν τῶν Ρωμαίων εἰς τὴν Παρθικὴν καὶ μετὰ τὰς ταραχὰς τῆς Συρίας, καθησύχασεν αὐτοὺς μὲ τὴν ἡμέρον διοίκησίν του.

Δῶρα δὲν ἐδέχετο ἀκόμη καὶ ὅταν τοῦ τὰ προσέφερον οἱ βασιλεῖς, ἀπήλλαξε δὲ τὴν ἐπαρχίαν ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν ποὺ εἶχε νὰ προσφέρῃ δεῖπνα εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Ρώμης.

Ἀντιθέτως αὐτὸς προσεκάλει καθημερινῶς τοὺς πρώτους πολίτας εἰς δεῖπνα ὄχι βεβαίως πολυτελῆ, ἀλλὰ ἀρκετὰ καλά.

Ἡ οἰκία του δὲν εἶχε θυρωρόν, οὔτε τὸν εἶδε ποτὲ κανεὶς νὰ εἶναι ἐξηπλωμένος, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς πρωΐας ἵστατο ἢ περιπάτει ἔξω τοῦ δωματίου του καὶ ἐδέχετο τοὺς μεταβαίνοντας διὰ νὰ τὸν χαιρετήσουν.

Ἀναφέρεται ἀκόμη ὅτι οὔτε ἐτιμώρησε ποτὲ κανένα μὲ ῥαβδισμοὺς, οὔτε ἔσχισε τὸ φόρεμα κανενός, οὔτε ὕβρισε κανένα ὠργισμένος, οὔτε ἐπέβαλεν ἐξευτελιστικὴν τιμωρίαν.

Ὅταν ἀνεκάλυψε πολλὰ δημόσια χρήματα, τὰ ὁποῖα εἶχον κλαπῆ, καὶ τὰς πόλεις κατέστησεν εὐπόρους καὶ οἱ ἐπιστρέψαντες αὐτὰ δὲν ἔπαθον τίποτε, οὔτε ἔχασαν τὰ πολιτικά των δικαιώματα.

ΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ

Ἐπίσης διεξήγαγε πόλεμον κατὰ τῶν λῃστῶν, ποὺ εὑρίσκοντο πέριξ τοῦ Ἀμανοῦ καὶ ἔτρεψεν αὐτοὺς εἰς φυγήν. Διὰ αὐτὸ καὶ οἱ στρατιῶται τὸν ἀνεκήρυξαν αὐτοκράτορα στρατηγόν.

Ὅτε κάποτε ὁ ῥήτωρ Κοΐλιος τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ στείλῃ παρδάλεις ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, διὰ τὰ θεάματα τῆς Ρώμης, ὁ Κικέρων ὑπερηφανευόμενος διὰ τὰ κατορθώματα του, τοῦ ἔγραψεν ὅτι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν Κιλικίαν παρδάλεις, διότι ἠγανακτισμένοι ἐπειδὴ μόνον αὐταὶ πολεμοῦνται, ἔφυγαν εἰς τὴν Καρίαν, καὶ παντοῦ εἰς τὰ μέρη του ὑπάρχει εἰρήνη.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην, ἐπῆγεν εἰς τὴν Ρόδον, καὶ κατόπιν μὲ μεγάλην του εὐχαρίστησιν ἔμεινεν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου τὸν προσείλκυον αἱ παλαιαί του ἀναμνήσεις.

Ἀφοῦ δὲ ἐχαιρέτησε τοὺς φίλους του καὶ ὅσους διεκρίνοντο διὰ τὴν μόρφωσίν των καὶ τὸν ἐθαύμασεν ἡ Ἑλλάς, ὅπως τοῦ ἤξιζεν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ πράγματα εἶχαν ἀρχίσει πάλιν νὰ φουντώνουν καὶ νὰ ὁδηγοῦν πρὸς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.

Ἐνῶ λοιπὸν εἰς τὴν σύγκλητον ἐψήφιζαν θρίαμβον δι' αὐτὸν, εἶπεν ὅτι μὲ μεγαλυτέραν εὐχαρίστησιν θὰ ἔβλεπε τὸν Καίσαρα νὰ τελῇ θρίαμβον, ἀφοῦ γίνῃ συμβιβασμός.

Ἰδίως δὲ συνεβούλευε, πολλὰ γράφων εἰς τὸν Καίσαρα καὶ πολλάκις παρακαλῶν τὸν Πομπήϊον νὰ προσπαθῶν νὰ πραΰνῃ καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τὸν καθένα χωριστά.

Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΚΑΙ ΠΟΜΠΗΪΟΥ

Τὰ πράγματα ὅμως ἦσαν ἀδιόρθωτα καὶ ἐνῶ ἐπήρχετο ὁ Καῖσαρ, ὁ Πομπήϊος δὲν ἔμεινεν, ἀλλὰ μὲ πολλοὺς ἀριστοκρατικοὺς ἐγκατέλιπε τὴν πόλιν.

Εἰς τὴν φυγὴν ὅμως αὐτὴν δὲν ἔλαβε μέρος ὁ Κικέρων, καὶ ἐφάνη ὅτι ἐκλινε μὲ τὴν παράταξιν τοῦ Καίσαρος.

Τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι εὑρέθη εἰς μεγάλο δίλημμα καὶ ὅτι ἐστενοχωρήθη πολύ.

Εἰς τὰς ἐπιστολάς του ἔγραφε ὅτι ἀπορεῖ ποῦ πρέπει νὰ τραπῇ, διότι ὁ μὲν Πομπήϊος εἶχεν ἔνδοξον καὶ καλὴν ἀφορμὴν πολέμου, ὁ δὲ Καῖσαρ μετεχειρίζετο καλύτερα τὰ πράγματα καὶ ἐσώζε ἀσφαλέστερον καὶ τὸν ἑαυτόν του καὶ τοὺς φίλους του. Ὅστε ξέρει ἀπὸ ποῖον πρέπει νὰ φύγῃ, ἀλλὰ δὲν ξέρει πρὸς ποῖον νὰ καταφύγῃ.

Τότε τοῦ ἔγραψε κάποιος Τρεβάτιος, ποὺ ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς φίλους τοῦ Καίσαρος, ὅτι ὁ Καίσαρ νομίζει πρὸ πάντων καλὸν δι' ἑαυτὸν νὰ ἑνωθῇ μαζί του καὶ νὰ πάρῃ μέρος εἰς τὰς ἐπιδιώξεις του. "Αν ὅμως δὲν τὸ θέλῃ αὐτὸ ἕνεκα τοῦ γήρατος, νὰ πάῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάζῃ, ἀπομακρυνόμενος καὶ ἀπὸ τοὺς δύο.

Ὁ Κικέρων τότε ἠπόρησε πῶς δὲν τοῦ ἔγραψεν ὁ ἴδιος ὁ Καῖσαρ καὶ ἀπεκρίθη μετ' ὀργῆς ὅτι δὲν θὰ πράξῃ τίποτε ἀνάξιον τῆς μέχρι τότε πολιτικῆς του διαγωγῆς.

Αὐτὰ εἶναι ὅσα γράφει σχετικῶς ὁ Κικέρων εἰς τὰς ἐπιστολάς του.

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΠΡΟΣΧΩΡΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΜΠΗΪΟΝ

Ὅταν λοιπὸν ὁ Καῖσαρ ἔφυγε εἰς τὴν Ἠθηρίαν(1), ἀμέσως ὁ Κικέρων ἐπλευσε πρὸς τὸν Πομπήϊον.

Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ὀπαδοὶ τοῦ Πομπηΐου τὸν εἶδαν μετ' εὐχαριστήσεως.

Ὁ Κάτων ὅμως ὅταν τὸν εἶδε, τὸν ἐμέμφθη πολύ, ἰδιαιτέρως διότι ἐπῆγε μὲ τὸν Πομπήϊον, λέγων ὅτι δι' αὐτὸν μὲν δὲν ἦτο καλὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιτικὴν γραμμήν, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ἐκλέξει. Ἐκεῖνος ὅμως χρησιμώτερος θὰ ἦτο εἰς τὴν πατρίδα καὶ τοὺς φίλους του, ἂν μένων οὐδέτερος εἰς τὴν Ρώμην, προσηρμόζετο πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγῶνος. Τοῦ εἶπεν δὲ ἀκόμη ὁ Κάτων ὅτι δὲν εἶχε κανένα λόγον οὔτε καμμίαν ἀνάγκην νὰ γίνῃ ἐχθρὸς τοῦ Καίσαρος καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ μετάσχῃ εἰς τοιοῦτον κίνδυνον.

ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Οἱ λόγοι αὐτοὶ ὅπως ἦτο ἑπόμενον μετέβαλαν τὴν γνώμην τοῦ Κικέρωνος, συνέβη δὲ αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ πρὸ πάντων διότι ὁ Πομπήϊος δὲν τὸν μετεχειρίζετο εἰς τίποτε.

Ἔπταιε ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, μὴ ἀνανεούμενος ὅτι μετενόησε, καὶ εἰρωνευόμενος τὰς ἑτοιμασίας τοῦ Πομπηΐου καὶ μεμφόμενος ὑπούλως τὰς ἀποφάσεις του καὶ μὴ ἀποφεύγων

(1) Ἰσπανίαν

(1) Ὁ Κάτων ὁ νεώτερος εἶχε γεννηθῆ τὸ 95 π.Χ. καὶ ηὐτοκτόνησε τὸ 46 ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ Καῖσαρ εἶχε νικήσει τὰ στρατεύματα τῶν Πομπηϊανῶν εἰς τὴν Θάψον. (2) Ἐπειδὴ ἔθλεπαν τοὺς οἰωνούς. (3) Υἱὸς τοῦ Μάρκου Λικινίου Κράσσου, τοῦ πλουσίου. (4) Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας ποὺ κεῖται εἰς τὸ ὀροπέδιον τοῦ Ἰράν, νοτίως καὶ νοτιοδυτικῶς τῆς Κασπίας Θαλάσσης. Οἱ Πάρθοι ἦσαν ἄριστοι ἱπποτοξόται, οἱ ὁποῖοι ὑποχωροῦντες ἐπανέστρεφον, καὶ διὰ βελῶν ἐφόνευον τοὺς διώκτας. (5) Φίλος λαόρωμαῖος βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας (52—42 π.Χ.). φίλος τοῦ Κικέρωνος καὶ τ

νὰ εἰρωνεύεται τὸ κάθε τι καὶ νὰ ἀστειεύεται μὲ τοὺς συμμάχους.

Ὁ ἴδιος περιήρχετο εἰς τὸ στρατόπεδον πάντοτε ἀγέλαστος καὶ σκυθρωπός, καὶ ἔδιδεν ἀφορμὴν νὰ γελοῦν ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον διάθεσιν διὰ γέλωτας.

Καλύτερον ὅμως εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν μερικὰ ἐξ αὐτῶν.

Ὅταν ὁ Δομίτιος ἤθελε νὰ κάμῃ ἀρχηγὸν κάποιον ποὺ δὲν ἦτο πολεμικός, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἦτο ἠθικοῦ χαρακτῆρος καὶ σώφρων, ὁ Κικέρων τοῦ εἶπε :

«Διατί λοιπὸν δὲν τὸν κρατεῖς ὡς παιδαγωγὸν τῶν παιδιῶν σου ;».

Ὅταν μερικοὶ ἐπαινοῦσαν τὸν Θεφάνην(1) τὸν Λέσβιον, ὁ ὁποῖος ἦτο εἰς τὸ στρατόπεδον ἔπαρχος τῶν τεκτόνων, διότι παρηγόρησε καλῶς τοὺς Ροδίους, ὅταν ἔχασαν τὸν στόλον των, εἶπε :

«Τί καλὸ ποὺ εἶναι νὰ ἔχωμεν Γραικὸν ἔπαρχον!».

Ὅταν ὁ Καῖσαρ εἶχεν ἐπιτύχει σχεδὸν εἰς ὅλα καὶ ἦτο ὡς νὰ τοὺς ἐπολιορκοῦσε, ὁ Λέντλος εἶπεν ὅτι, καθὼς ἀκούει, οἱ φίλοι τοῦ Καίσαρος ἦσαν συλλογισμένοι.

«Δηλαδὴ — εἶπε τότε ὁ Κικέρων, — λέγεις ὅτι σκέπτονται τὰ ἴδια μὲ τὸν Καίσαρα».

Ὅταν ἦλθε κάποιος Μάρκιος ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν καὶ εἶπεν ὅτι διεδίδετο εἰς τὴν Ρώμην ὅτι ὁ Πομπήϊος ἐπολιορκεῖτο, ὁ Κικέρων τοῦ εἶπε :

«Καὶ ἔκαμες τόσο ταξίδι, διὰ νὰ τὸ ἰδῆς καὶ μὲ τὰ μάτια σου καὶ νὰ πεισθῆς;».

Μετὰ τὴν ἧτταν, ὅταν ὁ Νόνιος εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν καλὰς ἐλπίδας, διότι ἑπτὰ ἀετοὶ (τάγματα) ἔμεναν ἀκόμη εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Πομπηΐου, ὁ Κικέρων εἶπε :

«Καλὴ θὰ ἦταν ἡ συμβουλή σου, ἂν ἐπολεμούσαμε μὲ καλλιακοῦδες».

Εἰς τὸν Λαβιηνὸν δὲ ὁ ὁποῖος ἐστηρίζετο εἰς μερικὰς μαντείας καὶ ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ νικήσῃ ὁ Πομπήϊος, εἶπε :

«Ἀλλὰ χρησιμοποιοῦντες αὐτὸ τὸ στρατήγημα, ἐχάσαμε τὸ στρατόπεδον».

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΑΠΟΚΡΟΥΕΙ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΑΝ

Ὅταν δὲ ἔγινεν ἡ μάχη εἰς Φάρσαλον(2), εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Κικέρων δὲν ἔλαβε μέρος διότι ἦτο ἄρρωστος, καὶ ὁ Πομπήϊος ἔφυγεν, ὁ Κάτων, ἔχων πολὺ στράτευμα εἰς Δυρράχιον(3) καὶ μέγαν στόλον, ἐζητοῦσε νὰ στρατηγήσῃ ὁ Κικέρων σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, καὶ διότι ἦτο ἀνώτερος κατὰ τὸ ἀξίωμα, ἀφοῦ εἶχε γίνει ὕπατος.

Ὁ Κικέρων ὅμως, ἀποκρούων τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀποφεύγων νὰ ἐκστρατεύσῃ μαζί των παρ' ὀλίγον νὰ φονευθῆ, διότι ὁ νέος Πομπήϊος καὶ οἱ φίλοι του τὸν ἀπεκάλουν προδότην καὶ ἔσυραν τὰ ξίφη των κατ' αὐτοῦ. Παρενέβη ὅμως τότε ὁ Κάτων, ὁ ὁποῖος μετὰ δυσκολίας τὸν ἐπῆρε ἀπὸ τὰς χεῖρας των καὶ τὸν ἔστειλεν ἐκτὸς τοῦ στρατοπέδου.

Φθάσας δὲ εἰς τὸ Βρινδήσιον, ἔμεινεν ἐκεῖ, περιμένων τὸν Καίσαρα, ὁ ὁποῖος ἐβράδυνε ἀπὸ τὰς ἀσχολίας του εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ περὶ τὴν Αἴγυπτον.

ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

Ὅταν δὲ ἀνηγγέλθη ὅτι ὁ Καῖσαρ εἶχε φθάσει εἰς τὸν Τάραντα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ ξηρᾶς ἤρχετο εἰς τὸ Βρινδήσιον, ἐξεκίνησε νὰ πάῃ πρὸς αὐτόν, καὶ δὲν ἦτο μὲν τελείως ἀπηλπισμένος, ἀλλὰ ἐντρέπετο, ἐνώπιον πολλῶν νὰ δοκιμάσῃ τὰς διαθέσεις ἑνὸς νικητοῦ καὶ ἐχθροῦ του.

Δὲν εὑρέθη ὅμως εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ ἢ νὰ εἴπῃ τίποτε ἀνάξιόν του. Διότι ὁ Καῖσαρ ὅταν τὸν εἶδε νὰ ἔρχεται πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, κατῆλθε ἀπὸ τὸν ἵππον του καὶ τὸν ἐχαιρέτησε καὶ συνομιλῶν μετ' αὐτοῦ ἐβάδισεν εἰς διάστημα πολλῶν σταδίων.

Ἀπὸ τότε ὁ Καῖσαρ τὸν ἐτιμοῦσε καὶ τὸν ἐπεριποιεῖτο, ὥστε καὶ ὅταν ὁ Κικέρων ἔγραψεν ἕνα λόγον ποὺ ἦτο ἐγκώμιον τοῦ Κάτωνος, ἔγραψε καὶ ἐκεῖνος ἄλλον διὰ νὰ τὸν ἀνασκευάσῃ. Ἀνέφερε δὲ εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὅτι ἐπαινεῖ τὸν λόγον του καὶ τὸν βίον του, διότι ὡμοίαζε πολὺ πρὸς τὸν τοῦ Περικλέους καὶ τὸν τοῦ Θηραμένους(4).

Καὶ ὁ μὲν λόγος τοῦ Κικέρωνος ἐπιγράφεται «Κάτων», ὁ δὲ τοῦ Καίσαρος «Ἀντικάτων».

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ἀναφέρεται δὲ ὅτι ὅτε ὁ Κόϊντος Λιγάριος ἐδικάζετο ὡς ὑπάρξας εἰς ἐκ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Καίσαρος, καὶ ὁ Κικέρων ἐβοήθει αὐτόν, ὁ Καῖσαρ εἶπε πρὸς τοὺς φίλους του :

«Τί μᾶς ἐμποδίζει ἐν τούτοις νὰ ἀκούσωμεν τὸν Κικέρωνα νὰ ὁμιλῇ, ἀφοῦ ὁ πονηρὸς ἐχθρός μας ἔχει πρὸ πολλοῦ καταδικασθῆ;».

Ὅταν ὅμως ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ ὁ Κικέρων, τὸν συγκινοῦσε πάρα πολύ, καὶ καθὼς προχωροῦσε ὁ λόγος στολισμένος μὲ πάθος καὶ χάριν, καὶ ἦτο θαυμάσιος, ἤλλαξε πολλὰ χρώματα, τὸ πρόσωπον τοῦ Καίσαρος, καὶ ἦτο φανερὸν ὅτι ἡ ψυχή του ἔπαιρνε πολλὰς τροπάς. Εἰς τὸ τέλος, ὅταν ὁ ρήτωρ ἀνέφερε τοὺς ἀγῶνας τῶν Φαρσάλων, ὁ Καῖσαρ ἔγινεν ἔξω φρενῶν, ἐτινάχθηκε τὸ σῶμα του καὶ ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια του μερικὰ ἐγγραφα ποὺ ἐκρατοῦσε. Ἠναγκάσθη λοιπὸν μὲ τὸν λόγον τοῦ Κικέρωνος νὰ κηρύξῃ ἀθῶον τὸν ἄνθρωπον.

Ο ΚΙΚΕΡΩΝ ΑΠΟΣΥΡΕΤΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ἀπὸ τότε ὁ Κικέρων, ἐπειδὴ τὸ πολίτευμα μεθηρμόζετο εἰς μοναρχίαν, παρητήθη ἀπὸ τὴν πολιτικὴν, καὶ συναναστρέφετο μὲ τοὺς νέους ποὺ ἤθελαν νὰ φιλοσοφοῦν, καὶ σχεδὸν ἀπὸ τὰς σχέσεις του μὲ αὐτοὺς ποὺ ἦσαν ἀπὸ τοὺς πλέον εὐγενεῖς καὶ ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἀπέκτησε πάλιν μεγάλην δύναμιν εἰς τὴν πόλιν.

Ἔργον του τότε ἦτο νὰ συντάσσῃ καὶ νὰ μεταφράζῃ φιλοσοφικοὺς διαλόγους, καὶ νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν γλῶσσαν τὰς λέξεις τῆς διαλεκτικῆς καὶ τῆς φυσικῆς.

Ἐκεῖνος εἶναι, ὅπως λέγουν, ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος ὠνόμασε τὴν Φαντασίαν, καὶ τὴν Συγκατάθεσιν, καὶ τὴν Ἐποχὴν, καὶ τὴν Κατάληψιν, ἐπίσης καὶ τὸ Ἄτομον, τὸ Ἀμερές, τὸ Κενόν, καὶ ἄλλα πολλὰ τέτοια, ἢ εὑρῆκε τρόπον νὰ τὰ κάμῃ εὔληπτα καὶ ἀγαπητὰ εἰς τοὺς Ρωμαίους διὰ μεταφορῶν ἢ δι' ἄλλων σχέσεων.

Ἔχων δὲ πολλὴν πρὸς τὴν ποίησιν εὐκολίαν μετεχειρίζετο αὐτὴν παίζων. Ἀναφέρεται μάλιστα ὅτι ἐπιδιδόμενος εἰς αὐτὴν, κατώρθωνε νὰ συντάσσῃ ἐντὸς μιᾶς νυκτὸς πεντακοσίους στίχους.

Αὐτὴν τὴν ἐποχὴν τὸν περισσότερον καιρόν του ἐπερνοῦσε εἰς τὰ κτήματα ποὺ εἶχεν εἰς τὸ Τοῦσκλον(1). Ἀπὸ ἐκεῖ ἔγραφε πρὸς τοὺς φίλους του, ὅτι ζῇ βίον Λαέρτου(2), παίζων δὲ ὅπως συνήθιζε καὶ φιλοδοξῶν νὰ ἀναμιχθῇ πάλιν εἰς τὰ πολιτικὰ ἐστενοχωρεῖτο διὰ τὴν κατάστασιν.

Σπουδαίως δὲ ἐπήγαινε εἰς τὴν Ρώμην διὰ νὰ περιποιηθῇ τὸν Καίσαρα, καὶ ἦτο πρῶτος μεταξὺ ἐκείνων ποὺ συνηγοροῦσαν διὰ τὰς τιμὰς ποὺ τοῦ ἀπεδίδοντο, καὶ ποὺ ἐφιλοτιμοῦντο νὰ λέγουν πάντοτε κάποιο νέον ἐγκώμιον διὰ τὸν Καίσαρα καὶ τὰς πράξεις του.

Τέτοιος ἦτο καὶ ὁ λόγος του διὰ τὰς εἰκόνας τοῦ Πομπηΐου, ποὺ ὅταν τὰς εἶχαν ἀφαιρέσει καὶ τὰς εἶχαν κατεβάσει, ὁ Καῖσαρ διέταξε νὰ τὰς ξαναστήσουν.

Τότε ὁ Κικέρων εἶπεν ὅτι μὲ αὐτὴν τὴν πολιτισμένην πρᾶξιν του ὁ Καῖσαρ ξαναστήνει τοὺς ἀνδριάντας τοῦ Πομπηΐου, ἀλλὰ στερεώνει καὶ τοὺς ἰδικούς του.

Ἐνῷ δὲ ἐσκέπτετο, ὅπως λέγεται, νὰ συγγράψῃ τὴν Ἱστορίαν τῆς πατρίδος του, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν νὰ ἀναμίξῃ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἱστορήματα τῶν Ἑλλήνων καὶ νὰ συμπεριλάβῃ ὅλας τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς μύθους των, ἔμπλεξε, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ εἰς πολλὰ δημόσια καὶ εἰς πολλὰ ἰδιωτικὰ παθήματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ περισσότερα ὅπως φαίνεται ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον.

ΔΙΑΖΥΓΙΟΝ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ

Καὶ πρῶτον μὲν ἐχώρισε τὴν γυναῖκα του Τερεντίαν, διότι παρημελήθη ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὸν πόλεμον, ὥστε ἀνεχώρησε στερούμενος καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, καὶ ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν δὲν εὗρεν αὐτὴν φιλοφρονεστέραν.

Διότι οὔτε ἡ ἰδία ἐπῆγε εἰς τὸ Βρινδήσιον, ὅπου ἔμεινεν ἐκεῖνος πολὺν καιρόν, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐπῆγε ἡ κόρη των, νέα κοπέλλα, τόσον μακρινὸν δρόμον, δὲν τῆς ἔδωσε οὔτε τὴν συνοδείαν ποὺ ἔπρεπε, οὔτε χρήματα, καὶ τὴν οἰκίαν ἀκόμη τοῦ Κικέρωνος τὴν ἔκαμε ἔρημον καὶ ἀδειανὴν ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα χρέη της.

Αὐταὶ εἶναι αἱ ὁμολογούμεναι εὐπρεπεῖς προφάσεις τοῦ διαζυγίου.

Εἰς τὴν Τερεντίαν δέ, ἡ ὁποία καὶ αὐτὰ ἠνείτο, ἔδωσεν ὁ ἴδιος λαμπρὰν ἀπολογίαν, διότι ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ἐνυμφεύθη μίαν παρθένον, ὅπως διέδιδεν ἡ Τερεντία, ἐξ ἔρωτος διὰ τὴν ὡραιότητά της, ὅπως δὲ ἔγραφεν ὁ ἀπελεύθερος τοῦ Κικέρωνος Τύρων, ἕνεκα τοῦ πλούτου της, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς δανειστάς του.

Διότι ἡ νέα ἦτο πλουσιωτάτη καὶ τὴν περιουσίαν της τὴν διεχειρίζετο ὁ Κικέρων ὡς ἐπίτροπος. Καὶ ἐπειδὴ ὤφειλε πάρα πολλά, ἐπείσθη ἀπὸ τοὺς φίλους του παρὰ τὴν μεγάλην ἡλικίαν του νὰ νυμφευθῇ τὴν κόρην καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς δανειστάς του μὲ τὰ χρήματα ἐκείνης.

Ὁ Ἀντώνιος ἀναφέρων αὐτὸν τὸν γάμον εἰς τὴν ἀπάντησίν του πρὸς τοὺς Φιλιππικοὺς λόγους τοῦ Κικέρωνος, λέγει ὅτι ἐχώρισε μίαν γυναῖκα, κοντὰ εἰς τὴν ὁποίαν ἐγήρασε. Καὶ τοιουτοτρόπως μὲ χάριν εἰρωνεύεται τὸν Κικέρωνα ὅτι ἔμενε πάντοτε εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀποφεύγων τοὺς κινδύνους καὶ τὰς ἐκστρατείας.

Ὀλίγον ἀργότερα ἀπὸ τὸν γάμον του, ἀπέθανεν ἐκ τοκετοῦ ἡ κόρη του, σύζυγος τοῦ Λέντλου, τὸν ὁποῖον εἶχε νυμφευθῆ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πείσωνος, τοῦ πρώτου ἀνδρός της. Ἦλθαν τότε ἀπὸ πολλὰ μέρη φιλόσοφοι διὰ νὰ παρηγορήσουν τὸν Κικέρωνα.

(1) Μυτιληναῖος ἱστορικὸς, συνοδεύσας εἰς τὰς ἐκστρατείας τοῦ τὸν Πομπήϊον καὶ γράψας τὰ κατορθώματά του. Οὗτος συνετέλεσεν εἰς τὴν «ἀπελευθέρωσιν» τῆς πατρίδος του. (2) Ἡ μάχη αὕτη κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ ἐνίκησε τὸν Πομπήϊον συνεκροτήθη τὸ 48 π.Χ. (3) Πόλις τῆς Ἀδριατικῆς εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Ἐπιδάμνου. (4) Στρατηγὸς καὶ πολιτικὸς τῶν Ἀθηνῶν, συμπράξας εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς δημοκρατίας τὸ 411 π.Χ. Κατόπιν ἔγινεν εἷς ἐκ τῶν τριάντα τυράννων. Ἀποδοκιμάσας τὴν ἀκληρότητα τοῦ Κριτίου κατεδικάσθη νὰ πίῃ τὸ κώνειον τὸ 403 π.Χ. Διὰ τὴν ἀλλοπρόσαλλον πολιτικήν του ἀπεκλήθη Κόθερνος.

(1) Πόλις τοῦ Λατίου. (2) Ὁ πατὴρ τοῦ Ὀδυσσέως.

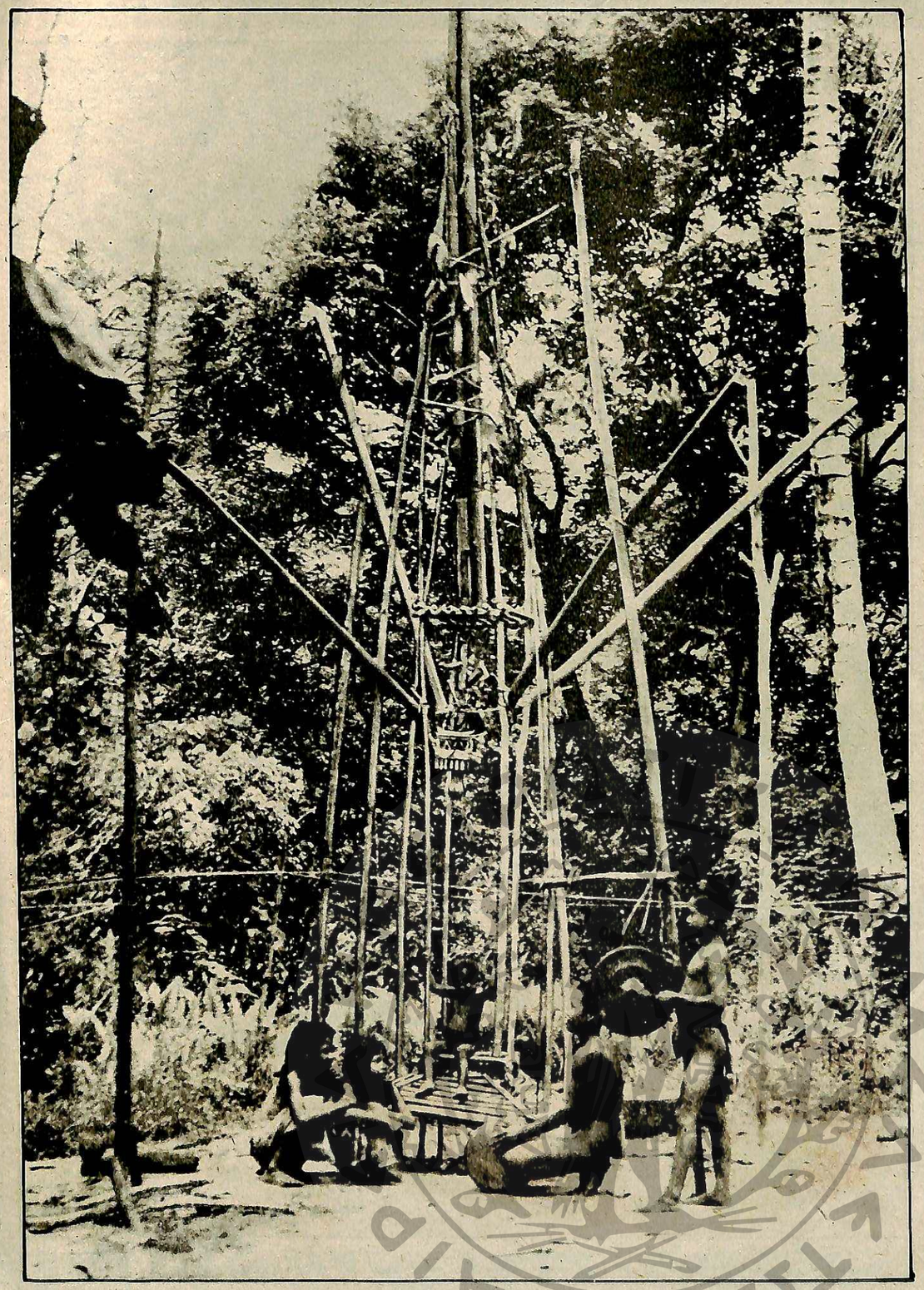

Θεραπευτικὴ ἐξέδρα ἀπὸ κλάδους μπαμποῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας οἱ μάγοι τῆς ζούγκλας τῆς Μαλαισίας τοποθετοῦν τοὺς ἀσθενεῖς διὰ νὰ ἐξορκίσουν μὲ τελετὴν τὰ πνεύματα τῆς ἀσθενείας των:

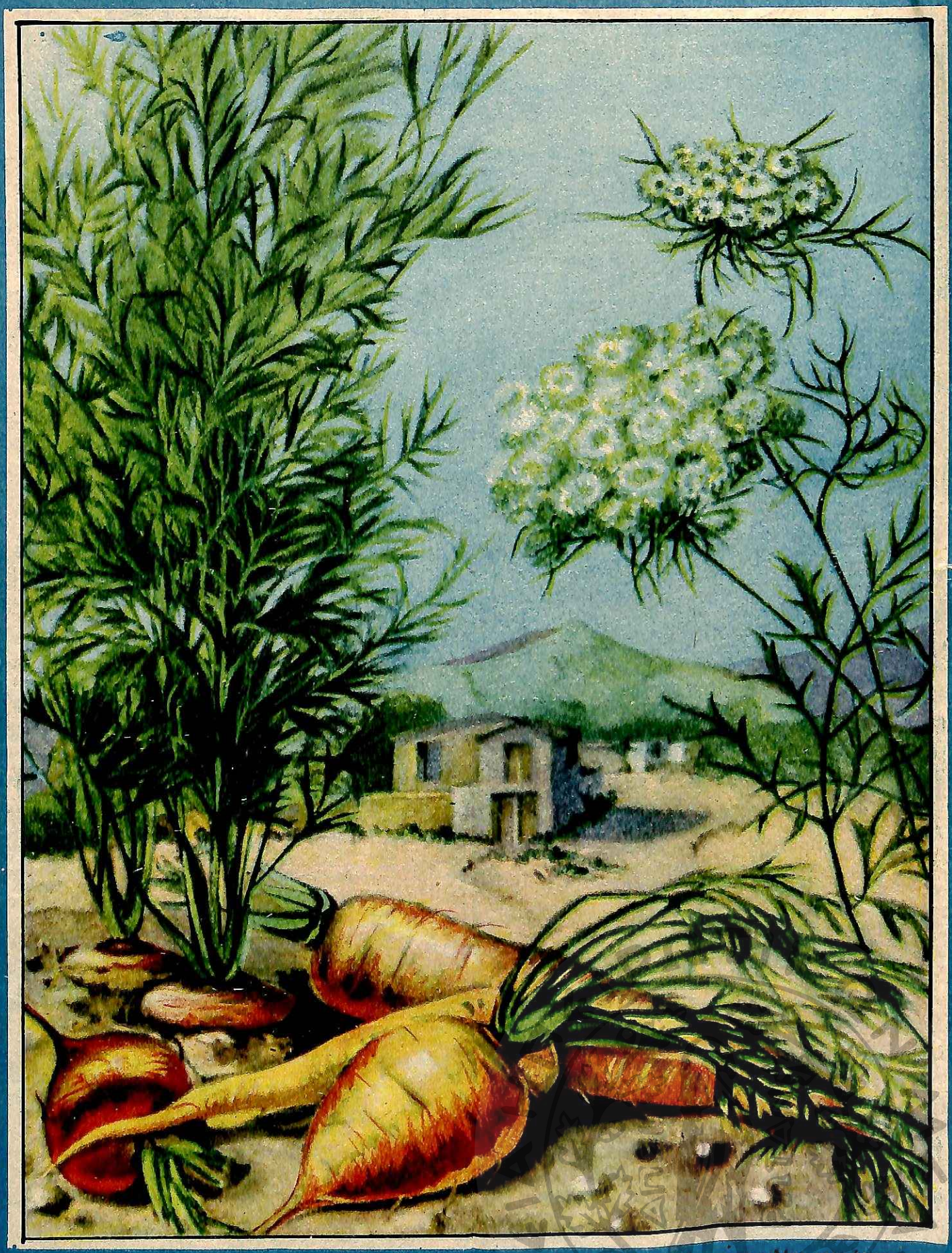

Δαῦκος ὁ καρωτὸς ἢ καρῶτο. Τὸ βιταμινοῦχον λαχανικόν, τοῦ ὁποίου τὰ ριζώματα ἔχουν ποικιλίαν σχημάτων.